

**RAPORTUL ADMINISTRATORILOR
pentru exercițiul financiar 2024**

CAP. I Baza raportului

PREZENTAREA R.A. ROMATSA

1. Generalități
2. Guvernanța corporativă
3. Strategia guvernamentală în domeniul în care acționează R.A.ROMATSA
4. Obiective, viziune, misiune
5. Politica de vărsăminte din profitul net

- CAP. II
6. Politica de investiții
 7. Calitatea și siguranța serviciilor prestate
 8. Managementul riscului
 9. Aspecte cu privire la remunerarea administratorilor și directorilor și execuția contractelor de mandat
 10. Realizarea indicatorilor de performanță și a indicatorilor cheie de performanță

CAP. III DATE PRIVIND SITUAȚIA ACTIVELOR, DATORIILOR ȘI CAPITALURILOR PROPRII

CAP. IV SITUAȚIA PROFITULUI SAU PIERDERII ȘI A ALTOR ELEMENTE ALE REZULTATULUI GLOBAL

CAP. V REALIZAREA BUGETULUI DE VENITURI ȘI CHELTUIELI

CAP. VI REALIZAREA BAZEI DE COST ÎN ANUL 2024

CAP. VII PROIECTE CU FINANȚARE EUROPEANĂ

CAP. VIII RAPORTAREA PRIVIND DURABILITATEA

CAP. IX AUDITUL INTERN

CAP. X DIVERSE

CAP. I. BAZA RAPORTULUI

În conformitate cu prevederile art.28 alin.(7) din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare”*Situațiile financiare anuale constituie un tot unitar și sunt însoțite de raportul administratorilor, raportul de audit sau raportul comisiei de cenzori, după caz, raportul privind plățile către guverne, în cazul în care reglementările contabile aplicabile prevăd obligația întocmirii acestuia, precum și de propunerea de distribuire a profitului sau de acoperire a pierderii contabile.*”

În conformitate cu art. 56 din OUG nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, aprobată prin Legea nr.111/2016, cu modificările și completările ulterioare (OUG n.109/2011), Consiliul de Administrație elaborează un raport anual privind activitatea întreprinderii publice, nu mai târziu de data de 31 mai a anului următor celui cu privire la care se raportează. Raportul se publică pe pagina de internet a întreprinderii publice.

Art. 57 alin (2) din OUG nr.109 reglementează alt raport care trebuie întocmit de întreprinderea publică și care trebuie să includă stadiul îndeplinirii obiectivelor sale în materie de guvernanta corporativă și transparență, precum și stadiul îndeplinirii indicatorilor financiari și nefinanciari asumați. Acest raport trebuie prezentat autorității publice tutelare și AMEPIP, nu mai târziu de data de 31 mai a anului următor celui cu privire la care se raportează.

Având în vedere, pe de o parte cerințele comune ale actelor normative mai sus menționate, iar pe de altă parte termenul similar de elaborare, aprobare și depunere, respectiv 31 mai 2025, prezentul raport cuprinde informațiile necesare a fi prezentate în fiecare dintre acestea. Potrivit art.51 alin.(1) lit.r) din OUG nr.109/2011, R.A.Romatsa are obligația publicării raportului anual agregat pe pagina web proprie.

Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian ROMATSA R.A. aplică Reglementările contabile aprobate prin OMFP nr.2844/2016, cu modificările și completările ulterioare, împreună cu Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, precum și cu alte prevederi legale aplicabile, în scopul asigurării unui grad ridicat de transparență și comparabilitate a situațiilor financiare anuale.

Raportul administratorilor conține o prezentare fidelă a dezvoltării și performanței activităților entității și a poziției sale, precum și o descriere a principalelor riscuri și incertitudini cu care aceasta se confruntă, pentru fiecare exercițiu financiar încheiat.

Această prezentare este o analiză echilibrată și cuprinzătoare a dezvoltării și performanței activităților entității și a poziției sale, corelată cu dimensiunea și complexitatea activităților.

Raportul administratorilor se aprobă de către Consiliul de Administrație și se semnează în numele acestuia de președintele Consiliului.

CAP. II PREZENTAREA REGIEI AUTONOME ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ A SERVICIILOR DE TRAFIC AERIAN - ROMATSA

II.1. Generalități

Regia Autonomă Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian – “ROMATSA” a fost înființată și funcționează în baza Hotărârii Guvernului nr. 74/1991, pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, putând beneficia de subvenții de la bugetul de stat.

Din anul înființării, obiectivul prioritar al ROMATSA constă în furnizarea de servicii de management al traficului aerian pentru aeronavele ce execută zboruri GAT (trafic aerian general) în condiții IFR (reguli de zbor după instrumente) în spațiul aerian al României, precum și orice alt spațiu aerian delegat României prin acorduri internaționale.

Serviciile de trafic aerian sunt asigurate atât aeronavelor civile care survolează spațiul aerian național, cât și aeronavelor care aterizează sau decolează de pe aeroporturile din România. Serviciile prestate se referă la activitatea de dirijare din zona aeroportului (de terminal și de apropiere - APP) și de rută (ACC). Sarcina ROMATSA este să creeze și să mențină un mediu sigur de operare pentru traficul aerian în spațiul aerian al României, în contextul dezvoltării dinamice a industriei aviației civile și schimbărilor permanente înregistrate în transportul internațional.

România și-a asumat obligația de a furniza servicii de navigație aeriană în spațiul aerian național conform prevederilor Convenției privind aviația civilă internațională (OACI), încheiată la Chicago, la 07.12.1944.

Astfel, Regia Autonomă "Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian" - ROMATSA asigură:

- organizarea și realizarea controlului traficului aerian;
- organizarea și realizarea informării aeronautice;
- organizarea și realizarea serviciului de alarmare în vederea căutării și salvării aeronavelor aflate în dificultate;
- organizarea și realizarea informării de meteorologie aeronautică;
- organizarea și realizarea telecomunicațiilor fixe și mobile aeronautice cât și a telecomunicațiilor de meteorologie aeronautică;
- organizarea și realizarea protecției navigației aeriene, din punct de vedere tehnic;
- organizarea și realizarea dotării conform prevederilor OACI și a standardelor stabilite de EUROCONTROL (Organizația Europeană pentru Siguranța Navigației Aeriene) și LSSIP (Local Single Sky Implementation Plan) ROMÂNIA;
- asigurarea siguranței, capacității și eficienței operaționale și economice a sistemului de trafic aerian civil, aplicarea reglementărilor specifice în mod uniform și echitabil față de operatorii aerieni și sistemele de trafic aerian adiacente, cu respectarea cerințelor de protejare a mediului înconjurător și de securitate națională.

Conform articolului 2, alineatul 3 din HG 74/1991 cu modificările și completările ulterioare, serviciile de navigație aeriană furnizate de RA ROMATSA în spațiul aerian național reprezintă servicii non-economice de interes general, așa cum sunt definite acestea în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019

privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, legate de exercitarea atribuțiilor statului de control al traficului aerian în spațiul aerian național.

Totodată, ROMATSA asigură îndeplinirea obligațiilor internaționale asumate de statul român ca membru al Organizației Aviației Civile Internaționale, EUROCONTROL, NATO și ca partener strategic pentru state precum Statele Unite ale Americii. În acest sens, ROMATSA colaborează cu celelalte structuri naționale pentru îndeplinirea funcției statului de apărare a spațiului aerian prin furnizarea de informații esențiale necesare controlului acestuia (identificarea utilizatorilor spațiului aerian, prevenirea intrărilor neautorizate sau chiar agresive) și aplicarea operativă asupra traficului aerian civil a măsurilor ce se impun în baza coordonării în timp real cu partenerii militari români și străini din cadrul NATO.

Odată cu declanșarea războiului din Ucraina și aplicarea unor măsuri specifice din partea NATO, misiunile operaționale ale aeronavelor militare s-au triplat ca volum și au caracter permanent, iar sistemele operaționale ale regiei au rezistat unor atacuri cibernetice care au crescut substanțial și s-au diversificat semnificativ. În acest context, ROMATSA asigură și furnizarea serviciilor de trafic pentru aeronavele de luptă în tranzit către zonele de lucru, precum și control permanent pentru aeronavele militare de recunoaștere, supraveghere aeriană (AWACS), realimentare din zbor și transport. De asemenea, ROMATSA asigură servicii de trafic aerian pe aeroporturile Otopeni, Mihail Kogălniceanu și Bacău, utilizate în comun cu structuri de aviație militară.

În plus, ROMATSA a continuat să furnizeze neîntrerupt, fără afectarea siguranței sau a capacității adaptate cererii, suportul necesar chiar și în perioada stării de urgență și a stării de alertă, pentru toate zborurile cargo, charter, de repatriere sau de urgență, ale operatorilor privați sau ale Ministerului Afacerilor Interne, respectiv Ministerului Apărării Naționale, rămânând în permanență la dispoziția autorităților publice, fără a beneficia de subvenții de la bugetul de stat.

De asemenea, ROMATSA este desemnată prin Ordinul Ministrului Transporturilor nr.1606/2014 ca furnizor de servicii de trafic aerian pentru traficul aerian general în cuprinsul FIR București de clasa C, respectiv clasă A în spațiul TMA București, cu excepția sectorului transfrontalier de spațiu aerian „Sector DF1” din cadrul blocului de spațiu aerian „DANUBE FAB”, și ca furnizor de servicii meteorologice aeronautice în FIR București. În plus, prin „Actul privind desemnarea comună a furnizorilor de servicii de trafic aerian certificați în cadrul blocului de spațiu aerian DANUBE”, ROMATSA este desemnată ca furnizor de servicii de trafic aerian în sectorul transfrontalier „Sector DF2” din FIR Sofia.

În subsidiar, ROMATSA desfășoară și activități de consultanță și prestări de servicii în domeniul său de activitate, activități de cercetare-dezvoltare, inclusiv faza de realizare și comercializare de produse specifice domeniului managementului traficului aerian, prin forțe proprii sau în parteneriat cu operatori economici interni ori externi, precum și activități de transport în interes propriu, conform legislației în vigoare.

Pentru derularea activității, ROMATSA se auto-finanțează exclusiv prin tarifele încasate de la companiile aeriene pentru serviciile de navigație aeriană prestate și nu a beneficiat, de la înființarea sa în 1991 și până în prezent, de niciun fel de subvenții de la bugetul de stat. Tarifele sunt stabilite în totală transparență în plan național și internațional, cu respectarea strictă a Regulamentului (UE) 2019/317 de instituire a unui sistem de performanță și de tarificare în cadrul cerului unic european, exclusiv pentru acoperirea costurilor de furnizare a serviciilor de navigație aeriană. Astfel, zonele de tarificare care intră sub incidența reglementărilor europene sunt cea de rută (survolul spațiului aerian) și cea de terminal reglementat (dirjare în zona aeroportului) București Otopeni și Băneasa. Din anul 1992 și până în prezent,

prin veniturile din serviciile de navigație aeriană de rută, ROMATSA a continuat să susțină și prestarea de servicii de navigație aeriană terminală la aeroporturile din țară, contribuind decisiv la funcționarea acestor aeroporturi cu un rol vital în asigurarea conectivității și dezvoltării economice regionale.

Începând cu anul 2011, performanța și eficiența din punct de vedere economic a furnizorilor de navigație aeriană (ANSP – air navigation service provider) precum ROMATSA sunt evaluate prin schema de performanță și tarificare în cadrul Cerului Unic European. Potrivit acesteia, statele membre ale Uniunii Europene au obligația elaborării unor planuri de performanță care includ o serie de obiective pentru perioade de timp predefinite de câte 5 ani (denumite "perioade de referință"), aplicabile serviciilor de navigație aeriană de rută și pentru terminal reglementat. Astfel, tarifele practicate de ANSP-uri se stabilesc pe baza planurilor de performanță în deplină transparență la nivel național și internațional, în concordanță cu prevederile Regulamentului (UE) 2019/317, exclusiv pentru a acoperi costurile de furnizare a serviciilor de navigație aeriană. Obiectivele de performanță sunt stabilite prin intermediul indicatorilor de performanță specifici domeniilor siguranței, capacității, mediului și eficienței costurilor. Acesta din urmă presupune, printre altele, stabilirea costurilor multianuale, a previziunilor și a ipotezelor pe întreaga perioadă de referință, în transparență și cu consultarea operatorilor aerieni. În ceea ce privește eficiența costurilor, aceasta este interdependentă cu îndeplinirea obligațiilor pentru domeniile siguranță, capacitate și mediu prin asigurarea resurselor financiare și umane. Totodată, prin schema de performanță sunt stabilite atât mecanismele prin care Comisia Europeană și Eurocontrol evaluează periodic îndeplinirea obiectivelor de performanță, cât și o serie de sancțiuni și stimulente în funcție de rezultatele ANSP-urilor.

II.2 Guvernanța corporativă

Guvernanța corporativă include totalitatea sistemelor și proceselor implementate pentru a conduce și a controla regia cu scopul de a-i crește performanța și valoarea. Guvernanța corporativă implică în esență echilibrarea intereselor părților interesate ale regiei, care pot include autoritatea publică tutelară, clienți, furnizori, creditori, guvern și comunitate. Ca atare, guvernanța corporativă cuprinde practic fiecare sferă de management, de la planuri de acțiune și controale interne până la măsurarea performanței și dezvoltarea corporativă. Practic, se referă la eficiența sistemelor de management, insistând pe rolul Consiliului de Administrație, pe responsabilitatea și remunerarea membrilor Consiliului, credibilitatea situațiilor financiare/ nefinanciare și eficiența sistemelor de management al riscului.

Administrarea regiei

R.A. ROMATSA este administrată de către Consiliul de Administrație Administrație compus din 5 membri, numiți în conformitate cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice, aprobată prin Legea nr.111/2016, cu modificările și completările ulterioare.

În perioada 01.01.2024 – 31.05.2024 Consiliul de Administrație a fost compus din membrii provizorii, respectiv:

Nr. crt.	Numele și prenumele	Calitatea	Ordin MT numire/ revocare	Durata mandatului	Contract de mandat
1.	Ardelean Felix Corneliu	Membru provizoriu (președinte CA din 24.02.2022)	1498/11.08.2023 (numire) 1050/10.05.2024 (numire) 1130/31.05.2024(revocare)	7 luni 21 zile	28753/11.08.2023
2.	Nedelcu Corvin	Membru provizoriu	1132/24.05.2023 (numire) 34/12.01.2024 (numire) 1130/31.05.2024 revocare)	6 luni 4 luni	17473/24.05.2023 1241/12.01.2024
3.	Grama Eduard	Membru provizoriu Membru definitiv	1498/11.08.2023 (numire) 350/02.02.2024 (revocare) 1130/31.05.2024 (numire) 424/08.05.2025 (revocare)	6 luni 4 ani	28754/11.08.2023 24384/31.05.2024
4.	Burghiu David Alexandru	Membru provizoriu	1498/11.08.2023(numire)	7 luni	28757/11.08.2023
5.	Olteanu Elena Zînica	Membru provizoriu	1498/11.08.2023(numire) 350/02.02.2024(numire) 1130/31.05.2024(revocare)	5 luni 4 luni	28758/11.08.2023 4003/02.02.2024
6.	Oana Marie Arat	Membru provizoriu	1621/01.09.2023(numire)	7 luni	31053/01.09.2023
7.	Cupă Ion	Membru provizoriu	1546/18.08.2023(numire)	5 luni	29417/18.08.2023
8.	Cojoc Marius Adrian	Membru definitiv	1130/31.05.2024(numire)	4 ani	24385/31.05.2024
9.	Ilie Laurențiu Andrei	Membru definitiv	1130/31.05.2024(numire)	4 ani	24381/31.05.2024
10.	Coman Constanța	Membru definitiv	1130/31.05.2024(numire)	4 ani	24382/31.05/2024
11.	Șuşnea Florentina	Membru definitiv	1130/31.05.2024(numire)	4 ani	24383/31.05.2024
12.	Teodorescu MIHAI	Membru provizoriu	522/23.05.2025	5 luni	-

În urma derulării procedurii de selecție organizate în baza OUG nr.109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare, de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, în calitate de autoritate publică tutelară, au fost numiți membrii Consiliului de Administrație pentru o **perioadă de patru ani, respectiv 31.05.2024 – 30.05.2028, având următoarea componență:**

- Dl. GRAMA Eduard – Președinte – membru neexecutiv
- Dna. ȘUȘNEA Florentina – membru neexecutiv
- Dna. COMAN Constanța – membru neexecutiv
- Dl. ILIE Laurențiu Andrei – membru neexecutiv
- Dl. Marius-Adrian COJOC – membru executiv – director general

La data aprobării prezentului raport, componența Consiliului de Administrație este:

- Dna. ȘUȘNEA Florentina – Președinte - membru neexecutiv
- Dna. COMAN Constanța – membru neexecutiv
- Dl. ILIE Laurențiu Andrei – membru neexecutiv
- Dl. TEODORESCU Mihai - membru neexecutiv
- Dl. Marius-Adrian COJOC – membru executiv – director general

În cadrul Consiliului de Administrație s-au constituit două comitete consultative, respectiv: Comitetul de audit și Comitetul de remunerare.

La constituirea Comitetului de audit a fost îndeplinită condiția de la art. 34 alin. (4¹) din OUG nr.109/2011, cu modificările și completările ulterioare, precum și condițiile de la art.65 alin.(3), alin. (3¹) și alin.(5) din Legea nr.162/2017 *privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative*, cu modificările și completările ulterioare.

Pe parcursul anului 2024 s-au desfășurat 28 de ședințe ale Consiliului de administrație, iar hotărârile adoptate sunt publicate pe site-ul regiei.

În conformitate cu prevederile art.15 alin.(4) din OUG nr.109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul de Administrație a adoptat prin Hotărârea nr.16/29.08.2024, codul de etică, avizat, în prealabil, de auditorul intern. Codul de etică al Consiliului de Administrație s-a publicat pe pagina de internet a regiei autonome.

Consiliul de Administrație a respectat prevederile art.13 din OUG nr.109/2011 și a elaborat o propunere pentru componenta de administrare pe care a aprobat-o prin Hotărârea nr.12/28.06.2024, iar ulterior aceasta a fost completată cu componenta managerială elaborată conform art.22 ali.(1) din același act

normativ. Astfel, prin Hotărârea nr.24/19.11.2024, Consiliul de Administrație a aprobat Planul de administrare pentru perioada mandatului, respectiv 31.05.2024 – 30.05.2028.

Ulterior, indicatorii de performanță și indicatorii cheie de performanță rezultați din Planul de administrare au fost transmiși Ministerului Transporturilor și Infrastructurii – autoritate publică tutelară, în vederea negocierii și aprobării acestora. Cu adresa nr.9261/20.12.2024 Agenția pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice a comunicat Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Avizul conform nr.173/20.12.2024 pentru R.A. Romatsa privind îndeplinirea condițiilor minime legale de stabilire a indicatorilor cheie de performanță financiari și nefinanciari prevăzute la art.13 alin.(3¹) din OUG nr.109/2011.

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii a emis, ulterior, *Ordinul nr.18/14.01.2025* prin care a aprobat indicatorii de performanță pentru membrii neexecutivi ai Consiliului de Administrație și indicatorii cheie de performanță pentru membrii executivi (anexa nr.1 la ordin).

Stadiul realizării vs. planificarea indicatorilor cheie de performanță ai membrilor neexecutivi și executivi ai Consiliului de Administrație (Director General) și ai Directorului Economic în anul 2024 este **Anexă** la prezentul raport.

Conducerea regiei

Consiliul de Administrație a desemnat, pentru un mandat cuprinzând perioada 09.09.2024 - 30.05.2028, directorul general, respectiv dl. Marius-Adrian COJOC și pentru un mandat cuprinzând perioada 01.10.2024 – 30.05.2028, directorul economic, respectiv dl. Cristian CÎTU-RADU în baza unei selecții organizate potrivit OUG nr.109/2011, efectuată de o comisie asistată de către un expert independent.

Astfel, la data de 31.12.2024, conducerea Regiei era asigurată de Dl. Marius-Adrian COJOC, în calitate de Director General și de Dl. Cristian CÎTU-RADU, în calitate de Director Economic, iar la momentul semnării prezentului raport Regia este reprezentată de Marius-Adrian COJOC, în calitate de Director General și de Dl. Cristian CÎTU-RADU, în calitate de Director Economic.

Organizarea regiei

Din punct de vedere al datelor de identificare, Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian – ROMATSA R.A. are domiciliul fiscal în Bd. Ion Ionescu de la Brad nr. 10, Sector 1, București, este înregistrată cu Codul Unic de Înregistrare 1589932 și numărul de înregistrare la Registrul Comerțului J/40/1012/1991, iar activitatea preponderentă se încadrează în codul CAEN 5223 – Activități de servicii anexe transporturilor.

Regia este organizată în 3 direcții regionale (București, Arad și Constanța), 13 direcții de servicii de navigație aeriană (București, Craiova, Oradea, Timișoara, Tulcea, Baia Mare, Satu Mare, Sibiu, Târgu Mureș, Iași, Suceava, Cluj și Bacău) și Administrația Centrală:

ADMINISTRAȚIA CENTRALĂ

(Funcțiuni de conducere, management pe domenii și de administrare a realizării obiectului de activitate, obligațiilor și relațiilor regiei prin exercitarea calității de persoană juridică)

DIRECȚIA REGIONALĂ BUCUREȘTI

(Funcțiuni executive, servicii de navigație aeriană de rută)

DSNAR ARAD

(Funcțiuni executive, furnizare servicii de navigație aeriană de rută și terminal, coordonare regională)

DSNAR CONSTANȚA

(Funcțiuni executive, furnizare servicii de navigație aeriană de terminal, coordonare regională)

DSNA BUCUREȘTI

(Funcțiuni executive, furnizare servicii de navigație aeriană de terminal și coordonare regională)

(Subunitati teritoriale cu funcțiuni executive, furnizare servicii de navigație aeriană de terminal)

DSNA
TMIȘOARA

DSNA
ORADEA

DSNA
SATU MARE

DSNA
BACĂU

DSNA
IAȘI

DSNA
SUCEAVA

DSNA
TULCEA

DSNA
CLUJ

DSNA
SIBIU

DSNA
TG MUREȘ

DSNA
CRAIOVA

DSNA
BAIA MARE

II.3. Strategia guvernamentală în domeniul în care acționează R.A.ROMATSA

În ceea ce privește sectorul aviației, obiectivul principal al Strategiei Guvernului în domeniul transporturilor îl reprezintă asigurarea unui transport aerian performant și accesibil, care respectă standardele, reglementările aplicabile și cerințele de siguranță și securitate, prin implementarea de noi programe pentru creșterea nivelului de securitate și siguranță pe toate aeroporturile și aerodromurile din România.

În conformitate cu reglementările europene privind schema de performanță și tarifyare în contextul Cerului Unic European, Regia Autonomă "Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian – ROMATSA" aplică un model de business specific, neaplicabil altor companii din România.

Prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 27/11.12.2024 a fost aprobat Planul de Performanță al României pentru a patra perioadă de referință 2025-2029 (RP4), inclusiv costurile aferente, plan care a fost avizat de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii și transmis pentru evaluare către Comisia Europeană. Acesta se încadrează în criteriile de evaluare în domeniul cheie de performanță "eficiența costurilor" stabilite prin anexa IV la Regulamentul (UE)2019/317 și respectă țintele de performanță stabilite prin Decizia de punere în aplicare (UE)2024/1688 a Comisiei din 12 iunie 2024 de stabilire a obiectivelor de performanță la nivelul Uniunii privind rețeaua de management al traficului aerian pentru a patra perioadă de referință, care începe la 1 ianuarie 2025 și se încheie la 31 decembrie 2029.

Planul de Performanță al României pentru a patra perioadă de referință a fost evaluat pozitiv de către Performance Review Body, organism consultativ al Comisiei Europene și este în curs de publicare decizia Comisiei.

În condițiile în care cererea pasagerilor pentru transportul aerian a cunoscut o creștere accelerată, în special după perioada pandemiei COVID, făcând din transportul aerian un factor-cheie al activității economice, operațiunile eficiente de Management al Traficului Aerian (ATM) reprezintă un indicator de performanță în domeniul aviației. În acest context, pentru a atinge obiectivele stabilite pentru realizarea Cerului Unic European, respectiv îmbunătățirea siguranței, a capacității, a eficienței și a performanței de mediu pentru spațiul aerian UE, România a anunțat că sprijină dezvoltarea unei Strategii Naționale pentru Spațiul Aerian.

II.4. Obiective, Viziune, Misiune

Viziunea și misiunea sunt concretizate în strategia R.A. ROMATSA de implementare a obiectivelor Cerului Unic European într-un mod eficient și eficace, pentru consolidarea poziției de furnizor de servicii performant în plan regional cât și în plan european, prin valorificarea maximă a expertizei operaționale și tehnice disponibile.

În contextul Cerului Unic European, viziunea R.A. ROMATSA este de a se menține drept unul dintre cei mai performanți furnizori de servicii de navigație, la standarde înalte de siguranță și calitate, respectând cerințele aplicabile în domeniu, contribuind la îndeplinirea obiectivelor de performanță, utilizând cele mai avansate tehnologii și consolidându-și poziția în regiune, prin parteneriate cu ceilalți furnizori de servicii de navigație aeriană.

Pentru aceasta, misiunea este de a furniza servicii de navigație aeriană sigure și fără întreruperi, eficiente și prietenoase cu mediul, prin personal înalt calificat, folosind tehnologii avansate și respectând Standardele ICAO și reglementările europene.

În urma analizei punctelor tari și a punctelor slabe identificate la nivelul R.A. ROMATSA precum și a oportunităților și amenințărilor din mediul economic în care R.A. ROMATSA își desfășoară activitatea, au fost identificate patru direcții prioritare de acțiune, respectiv performanță, interoperabilitate, parteneriat și profesionalism. Pe baza acestora, au fost identificate obiective strategice necesare dezvoltării regiei, după cum urmează:

ID	DOMENIU	OBIECTIV
OS1	Siguranță	Îmbunătățirea nivelului de siguranță în conformitate cu cerințele naționale și internaționale.
OS2	Calitate	Menținerea certificării Sistemului de Management al Calității (SMC), în conformitate cu cerințele Standardului ISO 9001: 2015 și îmbunătățirea continuă a SMC, în toate domeniile sale de activitate.
OS3	Eficiență	Îmbunătățirea nivelului de performanță necesar pentru furnizarea de servicii de navigație aeriană conform cerințelor europene și realizarea obiectivelor din punct de vedere al raportului cost/ beneficiu.
OS4	Capacitate	Menținerea nivelului de întârzieri și a capacității optime, în limitele stabilite la nivelul UE.
OS5	Securitate	Îndeplinirea cerințelor privind securitatea aeronautică și informatică în colaborare cu autoritățile competente.
OS6	Mediu	Menținerea certificării Sistemului de Management de Mediu (SMM), în conformitate cu cerințele standardului ISO 14001:2015 și îmbunătățirea continuă a SMM.
OS7	Resurse umane	Menținerea unui nivel înalt de profesionalism și flexibilitate în rândul tuturor angajaților prin creșterea motivației și satisfacției profesionale, menținerea unui mediu de lucru stimulat și promovarea unei culturi bazată pe rezultate.
OS8	Parteneriate în Europa	Îndeplinirea obiectivelor Cerului Unic European, continuarea dezvoltării proiectului DANUBE FAB și implicarea activă în dezvoltarea și implementarea proiectelor SESAR.

II.5. Politica de vărsăminte din profitul net

Conducerea executivă împreună cu Consiliul de Administrație aplică o politică de vărsăminte din profitul net în conformitate cu legislația în vigoare, cu menținerea echilibrului între investiții și vărsăminte, concomitent cu obligația de a rambursa creditul contractat cu garanția statului român, la o performanță îmbunătățită, în conformitate cu prevederile Schemei de performanță și tarificare.

În contextul scăderii abrupte a încasărilor în perioada de pandemie, pe lângă utilizarea rezervelor existente, ROMATSA a fost obligată să acceseze un credit cu garanția statului, în valoare de 466 de milioane de lei, cu rambursare în 2023-2029. Conform reglementărilor europene privind schema de performanță și tarificare, ROMATSA aplică un model de business specific, neaplicabil celorlalte companii aflate în subordinea MTI. Astfel, prin schema de performanță și tarificare, pentru creșterea/scăderea de trafic aerian față de prognoza inițială se aplică un mecanism de împărțire a riscurilor între furnizorii de servicii de navigație aeriană și companiile aeriene. Concret, pentru ceea ce se află în limita de +/-2% față de prognoza inițială se reține/se suportă de către furnizori. Ceea ce este cuprins între +/-2% și +/-10% se suportă în proporție 30/70, iar ceea ce depășește +/-10% se returnează către companiile aeriene sau se suportă de către acestea, după caz. De asemenea, măsurile excepționale adoptate la nivel european prevăd și recuperarea, până în 2029, a pierderilor de venituri înregistrate în perioada 2020-2021.

Din acest punct de vedere, deciziile în privința politicii de vărsăminte din profitul net sunt fundamentate pe prevederile Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/317 referitoare la mecanismele de ajustare aplicabile, concomitent cu cele prevăzute de art. 10 din OG 46/1998 cu modificările și completările ulterioare, astfel încât eventuale venituri suplimentare din creșterea de trafic să fie restituite utilizatorilor spațiului aerian, cât și pe necesitatea alocării resurselor necesare pentru noi investiții și reconstituirii rezervelor financiare ale regiei necesare pentru îndeplinirea obligațiilor contractuale, atât față de angajați, cât și față de terți.

Astfel, deciziile conducerii executive sunt adoptate în scopul promovării interesului economic al regiei și a obiectivului de reducere a gradului de îndatorare și vor ține cont de interesul social pentru finanțarea activității. În situația în care se constata riscuri de devieri semnificative de la țintele de performanță previzionate, directorul general informează și se consultă cu Consiliul de Administrație și cu autoritatea tutelară în timp util, pentru preîntâmpinarea acestora.

Dacă, totuși, se constată că rezultatele financiare așteptate sunt sub cele previzionate pentru o perioadă de timp, conducerea executivă, împreună cu Consiliul de Administrație, va contribui la elaborarea unui plan de acțiuni pentru îmbunătățirea performanțelor regiei.

II.6. Politica de investiții

Una dintre direcțiile prioritare de acțiune este politica de investiții, prin care sunt create premisele utilizării resurselor pentru atingerea obiectivelor prioritare, stabilind legătura dintre strategia de dezvoltare și bugetele anuale, precum și dintre programarea financiară și cea de execuție a obiectivelor de investiții. În cazul ROMATSA, aceasta trebuie să asigure utilizarea celor mai eficiente tehnologii pentru furnizarea serviciilor de navigație aeriană și să susțină dezvoltarea unor soluții inovatoare, la un raport cost-beneficiu favorabil și cu menținerea standardelor de siguranță și securitate.

Astfel, o importanță deosebită se acordă prognozei veniturilor și cheltuielilor aferente bugetului regiei și ierarhizării proiectelor de investiții, în funcție de rolul pe care îl au în atingerea obiectivelor strategice. Prioritară este finalizarea investițiilor programate, precum și realizarea unei planificări pe termen lung, multianual, a proiectelor de investiții împreună cu alocarea de resurse financiare suficiente, în conformitate cu prevederile Regulamentelor (UE) 373/2017 și 317/2019.

Perioada următoare va fi caracterizată de o serie de măsuri de accelerare a implementării Cerului Unic European, printr-o mai bună definire a rolurilor instituțiilor responsabile, diversificarea indicatorilor de performanță în furnizarea de servicii de navigație aeriană, o mai mare implicare a utilizatorilor spațiului

aerian în procesul de consultare, aplicarea uniformă a conceptului de utilizare flexibilă a spațiului aerian, includerea regulilor de transparență în selectarea furnizorilor de servicii de navigație aeriană și introducerea aspectelor de securitate cibernetică.

În acest context, ROMATSA a făcut deja pași importanți pentru optimizarea costurilor și eficientizarea furnizării serviciilor de navigație aeriană, prin implementarea unor noi tehnologii și concepte operaționale, astfel încât să poată îndeplini indicatorii de performanță și cerințele de interoperabilitate stabilite la nivel european. Astfel, prin implementarea sistemului ROMATSA ATM 2015+ a fost asigurat un sistem de ultimă generație pentru managementul traficului aerian (sistemul de procesare a datelor de zbor, a datelor radar și interfața om-mașină). Conducerea executivă va promova continuarea acestui proces de modernizare a sistemului ATM pentru îndeplinirea obligațiilor care derivă din Regulamentul CP1 și existența resurselor financiare și umane necesare pentru mentenanța sistemului ATM și a celorlalte sisteme vitale pentru prestarea de către Regie a serviciilor de navigație aeriană incluse în obiectul de activitate.

Astfel, R.A. ROMATSA a planificat un set de investiții semnificative pentru perioada 2025-2029, aliniate la obiectivele sale strategice și la cerințele SESAR:

- **Modernizarea infrastructurii ATM/ANS:** RA ROMATSA va investi în actualizarea și extinderea capacităților tehnice ale sistemelor de gestionare a traficului aerian. Proiectele includ modernizarea echipamentelor existente și integrarea unor noi soluții tehnologice pentru a crește capacitatea și siguranța traficului aerian.
- **Dezvoltarea infrastructurii centrelor de control:** Investițiile în modernizarea centrelor de control vor permite RA ROMATSA să își îmbunătățească capacitatea operațională. Acest lucru va include upgrade-uri tehnologice și extinderea capacităților de monitorizare și control în timp real.
- **Investiții în tehnologii ecologice:** O prioritate majoră este reducerea amprente de carbon a activităților RA ROMATSA. Vor fi realizate investiții pentru optimizarea consumului de energie, implementarea de soluții eficiente energetic și reducerea emisiilor prin utilizarea de surse de energie regenerabilă în infrastructura sa.

II.7. Calitatea și siguranța serviciilor prestate

II.7.1. Protecția mediului înconjurător

Mediul este un domeniu din ce în ce mai important pentru sectorul aviației și, cu toate că managementul traficului aerian contribuie într-o mică măsură la influențarea amprente asupra mediului, furnizorii de servicii de navigație aeriană sunt supuși unor reglementări stricte.

La nivelul ROMATSA, prioritatea imediată constă în menținerea certificării și îmbunătățirea continuă a Sistemului de Management de Mediu, în conformitate cu cerințele standardului ISO 14001 și cu cerințele de performanță stabilite la nivel European prin Schema de performanță și tarifyare.

Prin *Cerul Unic European*, Uniunea Europeană vizează o mai bună coordonare a proiectării, managementului și reglementării spațiului aerian prin organizarea acestuia pe bază de eficiență

operațională și integrarea managementului traficului aerian civil și militar, dar și prin susținerea unui program integrat de cercetare și dezvoltare de noi tehnologii. Pe lângă acțiunile la nivel operațional, unde ROMATSA deja a întreprins toate demersurile prin implementarea și extinderea spațiului Free Route Airspace și eliminarea rutelor ATS peste nivelul de zbor FL105, sunt necesare proiecte pentru asigurarea unei mai mari eficiențe energetice. Conducerea executivă va susține și promova utilizarea fondurilor nerambursabile pentru extinderea proiectelor de instalare de centrale fotovoltaice la sediile ROMATSA, pentru reducerea consumului de energie electrică din surse convenționale, contribuind astfel la reducerea impactului asupra mediului.

De asemenea, ROMATSA este în curs de acreditare pentru Nivelul 3 al CANSO Green ATM, un program de certificare dezvoltate pentru furnizorii de servicii de navigație aeriană.

II.7.2. Calitatea și siguranța serviciilor prestate

În domeniul calității, prioritatea imediată constă în menținerea certificării și îmbunătățirea continuă a Sistemului de Management al Calității, în conformitate cu cerințele standardului de calitate ISO 9001 și ale regulamentelor UE, în toate domeniile sale de activitate, cu anumite obiective specifice, respectiv:

- creșterea credibilității și a încrederii în calitatea serviciilor furnizate;
- disponibilitatea informațiilor în timp real cu privire la gradul de satisfacție a beneficiarilor serviciilor Regiei, în vederea fundamentării deciziilor, inclusiv prin realizarea de studii de piață pentru colectarea riguroasă a feedback-ului de la clienți și a consultării cu reprezentanții utilizatorilor spațiului aerian conform cerințelor legislației Cerului Unic European;
- definirea clară a responsabilităților și autorităților, comunicarea internă și externă îmbunătățită, utilizarea mai eficientă a resurselor și reducerea costurilor de neconformitate.

De asemenea, prioritară este continuarea procesului de integrare a Sistemelor de Management al Calității și de Management al Mediului și consolidarea Sistemului de Management al Siguranței prin aplicarea în mod sistematic a standardelor și practicilor recomandate. În acest scop, conducerea executivă va urmări implementarea și certificarea unui Sistem de Management al Securității Informației (SMSI) al R.A. ROMATSA, în conformitate cu reglementările naționale și internaționale.

De asemenea, în contextul actual, o atenție deosebită se va acorda dezvoltării tehnologiei informațiilor, atât din perspectiva îmbunătățirii / definirii politicilor și procedurilor pe zona IT, cât și în ceea ce privește implementării unei strategii de digitalizare care să susțină dezvoltarea regiei, cât și pentru o bună monitorizare și reducere a riscurilor de securitate cibernetică.

II.8. Managementul riscului

Factorii de risc permanent cu referire la activitatea regiei sunt monitorizați permanent cu scopul de a reduce gradul de expunere al R.A. ROMATSA la efectele unor riscuri inerente (economic, operațional, valutar, comercial, legal etc.)

Pentru ca obiectivele asumate de conducerea R.A. ROMATSA să fie îndeplinite, este necesară o abordare sistematică și metodică, care evaluează și îmbunătățește eficiența și eficacitatea sistemului de conducere bazat pe gestiunea riscului și a controlului proceselor de administrare.

Astfel, putem vorbi de riscuri în următoarele domenii:

- Operațional;
- Financiar (venituri, cheltuieli);
- Siguranță (tehnice și operaționale);
- Securitate Aeronautică / Securitatea Informației;
- Procese/Activități de management și suport;
- Organizațional (resurse umane, decizionale, de organizare, etc.).

II.8.1. Riscuri operaționale

Riscurile operaționale sunt reprezentate de reducerea traficului aerian din motive necontrolabile și imprevizibile, așa cum a fost pandemia COVID-19 sau modificarea fluxurilor de trafic ca urmare a unor situații de conflict. De asemenea riscul unor fenomene meteo grave și imprevizibile poate influența prestarea serviciilor de navigație aeriană, prin reducerea numărului de zboruri până la întreruperea totală și/sau rerutarea acestora.

II.8.2. Riscuri financiare

RIScul DE TRAFIC

Managementul riscului de trafic, reprezentat de variația între unitățile de servicii prognozate și cele efectiv realizate, va fi gestionat prin intermediul mecanismului de împărțire a riscului de trafic conform Regulamentului (UE) 2019/317, precum și prin măsuri de monitorizare a cheltuielilor.

Astfel, mecanismul de împărțire a riscului de trafic prevede următoarele:

- pierderea este suportată integral de către R.A. ROMATSA, în cazul în care traficul efectiv este sub nivelul prognozat cu un procent strict mai mic de 2%;
- pierderea ce depășește 2% se împarte între R.A. ROMATSA și operatori în proporție de 30-70 %, în cazul în care traficul efectiv este sub nivelul prognozat cu un procent mai mare sau egal de 2% și mai mic de 10%;
- se aplică mecanismul anterior, în cazul în care traficul efectiv este sub nivelul prognozat cu un procent mai mare sau egal de 10%, iar ce depășește acest prag va fi suportat integral de operatorii aerieni.

RIScul PRIVIND CREȘTEREA CHELTUIELILOR DATORATE UNOR FACTORI EXTERNI R.A. ROMATSA

Factorii externi R.A. ROMATSA ce pot determina creșterea cheltuielilor sunt:

- elemente de cost neprevăzute, ce pot decurge din acțiuni ale unui terț și îndreptate în mod justificat sau nu, asupra regiei, inclusiv penalizări/sanctiuni economice aplicabile României și care pot afecta R.A. ROMATSA;
- modificări neprevăzute ale reglementărilor naționale și contabile în materie de pensii;
- modificări neprevăzute ale dreptului fiscal național;

- elemente de cost neprevăzute și neasumate prin Planul de Performanță al României, dar care răspund unor obligații legale;
- modificări neprevăzute ale costurilor ce decurg din acorduri internaționale;
- modificări semnificative ale ratelor dobânzii creditoare.

Managementul riscului privind creșterea cheltuielilor datorate unor factori externi R.A. ROMATSA mai sus identificați va fi realizat prin intermediul mecanismului de împărțire a riscului de cost conform Regulamentului (UE) 2019/317.

RISCU PRIVIND REALIZAREA CHELTUIELILOR DE CAPITAL

Riscuri care pot influența realizarea cheltuielilor de capital, respectiv generarea resurselor financiare din amortizare necesare dezvoltării infrastructurii ATM, provin din modul cum sunt gestionate programele și proiectele aferente obiectivelor de investiții.

Conform Regulamentului (UE) 2019/317, pentru investițiile noi sau existente atunci când "costurile reale se situează sub costurile determinate, furnizorul de servicii de navigație aeriană sau statul membru în cauză rambursează diferența utilizatorilor spațiului aerian, printr-o reducere a ratei unitare în anul $n + 2$ sau în următoarea perioadă de referință".

Nerealizările la Planul de Investiții vor fi reflectate într-un cost al capitalului mai mic în anul respectiv și costuri cu amortizarea mai mici în anii următori și vor trebui returnate utilizatorilor spațiului aerian.

Prin monitorizarea constantă a Planului de Investiții și a Planurilor de Achiziții și stabilirea pentru responsabilii de derularea investițiilor a unor indicatori de performanță în acest sens, va putea fi mitigat acest risc. De asemenea, prin aplicarea sistematică a unei metodologii de management de proiect se pot evita principalele cauze ale disfuncționalităților în derularea proiectelor în general, ce pot avea influențe majore asupra eficienței și performanțelor înregistrate: întârzieri în realizarea proiectelor, modificări necontrolate, atingerea parțială a obiectivelor stabilite sau slaba utilizare a sistemelor/proceselor implementate.

II.8.3. Riscuri de siguranță

Metodologia prin care ROMATSA se asigură că identificarea pericolelor, precum și evaluarea și reducerea riscurilor sunt realizate în mod sistematic pentru modificările aduse acelor părți ale sistemului funcțional ANS/ATM și pentru aranjamentele conexe aflate sub controlul său managerial, că sunt în concordanță cu Politica de Siguranță ROMATSA și că documentează Sistemul de Management al Siguranței, este descrisă în documentul "Procedură generală privind evaluarea și reducerea riscului în ANS/ATM" (DGR-DSC-PIN 1220-RISK.MNG, ediția în vigoare), ce conține Anexa 1 - Lista de verificări pentru stabilirea impactului asupra siguranței a modificării (stabilirea categoriei modificării) și Anexa 2 - Fișa de identificare și evaluare a riscurilor.

II.8.4. Riscuri de securitate cibernetică

Evoluțiile din ultimii ani în plan tehnologic prin multiplicarea formelor și intensității atacurilor cibernetice au impus noi priorități pentru agenda de reglementare a siguranței și securității în domeniul aviației civile

Managementul riscului de securitate pentru sistemele informatice și de comunicații ale R.A.ROMATSA este un proces continuu și complex, care se desfășoară pe toată durata Ciclului de Viață al unui Sistem (CVS), începând cu faza de inițiere a proiectului unei modificări/unui sistem nou și până la scoterea din uz.

Conform Sistemului de Management al Securității Informației, modificările prezente sau viitoare în sistemul informatic și/sau de comunicații utilizat de R.A. ROMATSA pentru furnizarea serviciilor ATM/ANS, vor fi evaluate din punct de vedere al impactului acestora asupra siguranței, capacității și datelor de business prin asigurarea integrității și disponibilității datelor și sistemelor operaționale, conform Procedurii privind managementul riscului de securitate pentru sistemul informatic și de comunicații (DSC - SAI - PIN 4612 - RISK.MNG).

Obiectivul urmărit prin realizarea managementului riscului de securitate este îndeplinirea misiunii sistemului informatic prin:

- 1) o protecție mult mai bună a Sistemului Informatic și de Comunicații (IT&C) al R.A. ROMATSA la amenințările cibernetice;
- 2) oferirea de date care să permită Directorului General al R.A. ROMATSA să ia decizii fundamentate privind managementul riscului de securitate a informației;
- 3) susținerea procesului privind autorizarea de securitate pentru Sistemul informatic și de Comunicații (IT&C), pe baza documentației rezultate din derularea procesului de management al riscului de securitate.

Evaluarea riscurilor de securitate se efectuează în următoarele cazuri:

- pentru sisteme tehnice ce vehiculează date operaționale ATM (CNS/DPS/MET/AIS);
- pentru modificări ale sistemelor tehnice ce vehiculează date operaționale ATM (CNS/DPS/MET/AIS/RDP/FDP);
- pentru modificări ale procedurilor tehnice/operaționale;
- pentru proiecte de dezvoltare care conțin produse hardware/software utilizate în furnizarea serviciilor de navigație aeriană.
-

II.8.5 Riscuri privind procesele/activitățile de management și suport

Riscurile din această categorie sunt riscurile identificate pe procesele din Harta proceselor ce se regăsește în Manualul Sistemului de Management Integrat Calitate și Mediu (DGR-DSC-MAN0001-SMI, ediția în vigoare) și în activitățile specifice fiecărui proces din R.A. ROMATSA.

Metodologia de identificare, evaluare și gestionare a riscurilor aferente proceselor/activităților de management și suport din cadrul R.A. ROMATSA este descrisă în Procedura Managementul Riscurilor (DGR-DSC-PIN1516-MNG/RISC, ediția în vigoare). Astfel, au fost elaborate: Registrul de Riscuri R.A. ROMATSA (DGR-DSC-PIN1518-REGISTRU/RISCURI, ediția în vigoare) care cuprinde riscurile semnificative

la nivelul întregii regii și Registre de gestionare a riscurilor elaborate la nivelul fiecărei structuri ale regiei care cuprind, atât riscurile semnificative, cât și cele care nu necesită măsuri de control.

II.8.6 Riscuri organizaționale

Riscurile din această categorie, care pot afecta realizarea obiectivelor strategice, provin din modul cum sunt gestionate resursele umane, mecanismele de luare a deciziilor sau din modul de organizare a proceselor și activităților regiei.

Evenimentele care pot afecta realizarea obiectivelor asumate la nivelul organizației constituie riscuri care trebuie identificate. Prin funcția de control intern/managerial, managementul constată abaterile rezultatelor de la obiective, analizează cauzele care le-au determinat și dispune măsurile corective sau preventive ce se impun.

Astfel, în conformitate cu reglementările la nivel național privind controlul intern/managerial (OSGG 600/2018), transpuse în Manualul Sistemului de Control intern Managerial (DGR-DSC-MAN0005-SCIM, ediția în vigoare) și cu Regulamentul de Organizare și Funcționare, managementul R.A. ROMATSA analizează sistematic, cel puțin o dată pe an, prin Echipa de gestionare a riscurilor ROMATSA (EGR) și Comisia de Monitorizare, riscurile legate de desfășurarea activităților derulate de către structurile de specialitate, elaborează planuri corespunzătoare, în direcția limitării posibilelor consecințe ale acestor riscuri. În plus, se aplică prevederile Manualului de Management al Siguranței cuprinse în documentul documentul "Procedură generală privind evaluarea și reducerea riscului în ANS/ATM" (DGR-DSC-PIN 1220-RISK.MNG, ediția în vigoare).

De asemenea, conform regulamentului de organizare și funcționare DGR-SOR-REG 0011 – ROF. AC, ediția în vigoare, funcționează un compartiment de specialitate pentru aplicarea dispozițiilor Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern cu modificările și completările ulterioare și a Normele specifice aprobate prin O.M.T. nr. 1.380/03.11.2016 privind exercitarea activității de audit intern în cadrul Ministerului Transporturilor și în cadrul compartimentelor de audit intern ale entităților publice din subordinea/sub autoritatea acestuia, emise în baza HG nr. 1086/2013 pentru aprobarea Normelor Generale privind exercitarea activității de audit public intern, care evaluează și îmbunătățește eficiența și eficacitatea managementului riscului, controlului și proceselor de guvernare, inclusiv evaluarea întregului sistem de control intern/managerial la nivelul regiei, sistem dezvoltat în conformitate cu OSGG nr.600/2018 cu modificările și completările ulterioare.

II.8.7 Riscuri în domeniul resurselor umane

Riscul legat de creșterea ieșirilor la pensie din rândul personalului operațional sau tehnic al ROMATSA, cauzat de boli profesionale sau pierderi de licență, și dificultatea înlocuirii acestuia în timp util reprezintă o amenințare serioasă la adresa continuității și eficienței operaționale. Aceste riscuri sunt agravate de specificul activității în domeniul aviației, unde personalul calificat este dificil de înlocuit rapid.

Pe măsură ce o parte semnificativă a personalului operațional și tehnic se apropie de vârsta de pensionare sau este forțată să iasă la pensie din cauza bolilor profesionale, ROMATSA se confruntă cu un gol important în ceea ce privește resursele umane calificate. Angajații din domeniul navigației aeriene sunt expuși la stres, lucrul în schimburi și alte condiții care pot contribui la apariția unor boli profesionale.

Creșterea incidenței acestor boli poate accelera pierderea personalului calificat prin pensionare anticipată sau pierderea licenței.

Recrutarea de personal operațional calificat în navigația aeriană este un proces lung și complex, din cauza cerințelor stricte de pregătire și licențiere. În plus, formarea durează de obicei câțiva ani, ceea ce face dificilă înlocuirea rapidă a personalului care iese din sistem.

Riscurile legate de resursele umane sunt critice pentru continuitatea operațională a ROMATSA, în special în contextul pensionărilor anticipate și pierderii de licențe. Prin adoptarea unei strategii prompte de recrutare, formare și retenție a personalului, alături de implementarea de programe proactive de monitorizare a sănătății și performanței angajaților, aceste riscuri pot fi gestionate și atenuate pe termen lung.

Măsuri de atenuare:

- Elaborarea unui plan de succesiune bine structurat care să identifice posturile critice și personalul care urmează să iasă la pensie și să asigure formarea treptată a noilor angajați. Se poate implementa un program de mentoring, unde angajații seniori își transferă expertiza către personalul mai tânăr;
- Continuarea implementării programelor de prevenție și monitorizare a sănătății angajaților. Este esențială crearea unor programe de wellness, inclusiv monitorizarea periodică a sănătății personalului operațional și tehnic și oferirea de suport psihologic pentru a preveni epuizarea profesională (burnout);
- Program de recrutare continuă și dezvoltarea unui „pipeline” de candidați care să poată fi integrați treptat în companie. Colaborarea cu școlile de aviație și programele universitare specializate poate asigura un flux constant de candidați care să fie pregătiți pentru a acoperi posturile vacante.

II.8.8 Riscuri în domeniul cadrului legislativ aplicabil

Riscul adoptării unor reglementări europene care să vizeze demonopolizarea serviciilor de navigație aeriană are implicații semnificative pentru ROMATSA și alte organizații similare. Demonopolizarea poate expune furnizorii naționali de servicii la concurență pe piața europeană, ceea ce ar putea afecta funcționarea, profitabilitatea și sustenabilitatea pe termen lung.

Măsuri de atenuare:

- Creșterea competitivității prin eficientizarea operațiunilor, reducerea costurilor și implementarea de tehnologii avansate, precum soluțiile digitale și de optimizare a rutei;
- Crearea unui plan solid de retenție și motivare a personalului, inclusiv prin programe de dezvoltare profesională și pachete de beneficii competitive;
- Menținerea unui focus strict pe standardele de siguranță și implementarea continuă a tehnologiilor de monitorizare și prevenție a incidentelor, pentru a diferenția regia de competitori;
- Reglementările naționale și europene privind condițiile de muncă și drepturile angajaților sunt în continuă schimbare, iar sectorul aviației, inclusiv navigația aeriană, poate fi afectat semnificativ.

De asemenea, introducerea unor reglementări mai stricte privind condițiile de muncă, timpul de odihnă, orele de muncă și pensiile poate aduce costuri suplimentare pentru ROMATSA.

Măsuri de atenuare: ROMATSA ar trebui să dezvolte un dialog constant și constructiv cu sindicatele și angajații pentru a preveni conflictele de muncă. În plus, trebuie să implementeze politici de resurse umane care să îmbunătățească echilibrul între viața profesională și cea personală a angajaților, asigurându-se că respectă noile reglementări.

Legislația europeană și națională impune standarde stricte de transparență și guvernanță corporativă. Eventualele modificări legislative în acest domeniu ar putea impune noi cerințe. Modificările privind transparența și cerințele de raportare pot adăuga un volum suplimentar de muncă și pot expune ROMATSA la riscuri legate de nerespectarea reglementărilor. În plus, neconformitatea ar putea atrage sancțiuni financiare și reputaționale.

Măsuri de atenuare: ROMATSA trebuie să se asigure că are sisteme eficiente de control intern și de audit, capabile să monitorizeze și să respecte toate cerințele de raportare și transparență. De asemenea, trebuie să fie implementate mecanisme de guvernanță corporativă care să respecte cele mai bune practici la nivel internațional.

Suplimentar, există un risc ca legislația națională să fie nealiniată cu cerințele și reglementările europene și internaționale.

Măsuri de atenuare: Colaborarea strânsă cu autoritățile naționale pentru a armoniza legislația internă cu standardele internaționale și pentru a anticipa schimbările legislative viitoare. Este importantă participarea activă la grupurile de lucru internaționale pentru a influența pozitiv procesul de reglementare.

II.9. Aspecte cu privire la remunerarea administratorilor și directorilor și execuția contractelor de mandat

În conformitate cu prevederile art. 23 alin.(3) din OUG nr.109/2011, directorii au întocmit Raportul cu privire la remunerații și alte avantaje acordate administratorilor și directorilor, pe care îl vor prezenta autorității publice tutelare. Raportul cuprinde cel puțin informațiile prevăzute la art. 55 alin. (3) din același act normativ și este **Anexă** la prezentul Raport al administratorilor.

II.10. Realizarea indicatorilor de performanță și a indicatorilor cheie de performanță

În conformitate cu prevederile OUG nr.109/2011, cu modificările și completările ulterioare și ale Normelor metodologice de aplicare aprobate prin HG nr.639/2013, Agenția pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice (AMEPIP), monitorizează și contribuie la îmbunătățirea performanței întreprinderilor publice, solicitând autorităților publice tutelare refacerea indicatorilor-cheie de performanță, atunci când aceștia nu ating un nivel minim aprobat.

Măsurarea performanței RA Romatsa are ca scop evaluarea gradului de îndeplinire a obiectivelor stabilite de către autoritatea publică tutelară, respectiv Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, în vederea îmbunătățirii activităților și utilizării resurselor într-un mod cât mai eficace.

În conformitate cu dispozițiile art. 4⁷ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011, categoriile de **indicatori de performanță financiari obligatorii** și aplicabili tuturor întreprinderilor publice sunt următoarele:

a) finanțarea;

- b) operațiuni;
- c) rentabilitatea;
- d) politica de investiții;

Pentru exercițiul financiar 2024, indicatorii de performanță și cheie de performanță calculați sunt:

A. Indicatori privind finanțarea

- *Indicatorul lichidității curente = Active curente / Datorii curente = 6,05*

Rata de lichiditate curentă, calculată ca raport între active curente și datorii curente, ar putea măsura efectiv capacitatea companiei de a achita datoriile pe termen scurt de până la un an.

- *Indicatorul lichidității imediate = (Active curente – Stocuri) / Datorii curente = 5,98*

O variantă alternativă de evaluare a lichidității unei companii este Testul Acid, care presupune deducerea stocului din activele curente. Întrucât stocurile ar putea fi dificil de convertit în numerar, la deducerea stocurilor din activele circulante, alte componente ale activelor curente ar putea fi ușor transformate în numerar.

Acest indicator este o variantă alternativă la lichiditatea imediată pentru a măsura poziția de lichiditate a companiei.

- *Levierul = Datorii Totale / Active Totale = 0,26*

Levierul este indicatorul de bază pentru a măsura cât de mult din finanțarea Regiei provine din datorii și capitaluri proprii;

- *Raportul dintre datorie și EBITDA (datorie / EBITDA) = Datorii Totale / EBITDA = 4,55*

Valoarea raportului dintre datorie și EBITDA este folosit pentru a determina cât de ușor își poate plăti Regia datoria restantă din propriul profit.

B. Indicatori operaționali

Indicatorii operaționali furnizează informații cu privire la următoarele aspecte:

- *Viteza de rotație a activelor = Cifra de afaceri netă / Valoarea medie a activelor = 84,71%*

Viteza de rotație a activelor este un indicator care măsoară volumul necesar de active pentru a genera venituri.

- *Viteza de rotație a stocurilor = Cifra de afaceri netă / Valoarea medie a stocurilor = 110,67*

Viteza de rotație a stocurilor este un indicator care măsoară timpul necesar pentru a converti stocul în numerar.

- *Viteza de rotație a creanțelor = Cifra de afaceri netă / Valoarea medie a creanțelor = 1,39*

Viteza de rotație a creanțelor este un indicator care măsoară timpul necesar pentru a converti creanțele în numerar.

C. Indicatori privind rentabilitatea

- *Rata de creștere a cifrei de afaceri nete = (Cifra de afaceri netă în perioadă curentă (2024) - Cifra de afaceri netă în perioadă anterioară (2023) / Cifra de afaceri netă perioadă în anterioară (2023) = 7,61%*

Rata de creștere a cifrei de afaceri nete este una dintre cele mai importante modalități de măsurare a succesului unei companii, deoarece indică dacă Regia își dezvoltă sau nu afacerea.

- *Rentabilitatea activelor (ROA) = Profit net / Total Active = 0,91%*

ROA măsoară cât de profitabilă este Regia în raport cu activele sale totale. Este o măsură comună pentru a determina cât de eficient își folosește o companie activele pentru a genera profit.

- *Rentabilitatea capitalului propriu (ROE) = Profit net / Valoarea capital propriu = 3,61%*

ROE măsoară capacitatea Regiei de a genera profit în raport cu activele totale luând în considerare și efectul de pârghie pe care aceasta îl are.

- *Marja de profit din exploatare = Profit din exploatare / Cifra de afaceri netă = 3,32%*

Marjele de profit sunt indicatori importanți deoarece măsoară cât de mult profit generează o companie din fiecare unitate monetară de venit.

- *Rata de creștere anuală a profitului = Rata de creștere a profitului net = (Profit net perioadă curentă (2024) - Profit net perioadă anterioară (2023)) / Profit net perioadă anterioară (2023) = -72,51%*

- *Marja de profit net = Profit net / Cifra de afaceri netă = 1,08%*

Monitorizarea marjei de profit net este, de asemenea, o măsură importantă deoarece evaluează modul în care o companie gestionează costurile de finanțare și cheltuielile fiscale.

D. Indicatori privind politica de investiții

- $Rata\ cheltuielilor\ de\ capital = Cheltuieli\ de\ capital / Total\ active = 4,02\%$

Cheltuielile de capital (CapEx) pot indica cât de mult investește Regia în active fixe pentru a-și susține sau dezvolta activitatea.

Capex pentru 2024 este în sumă de 77.704.288 lei și reprezintă plățile efectuate pentru bunuri sau servicii care sunt înregistrate sau capitalizate în bilanțul unei companii.

CAP. III DATE PRIVIND SITUAȚIA ACTIVELOR, DATORIILOR ȘI CAPITALURILOR PROPRII

Situațiile financiare sunt întocmite cu respectarea prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, a Reglementărilor contabile aprobate prin Ordinul M.F.P. nr. 2.844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, precum și a Ordinului M.F. nr. 107/2025 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor, aferente exercițiului financiar al anului 2024.

În conformitate cu Standardele Internaționale de Contabilitate (IAS) și Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), emise de către Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (IASB), situațiile financiare aferente anului 2023 cuprind:

- ◆ Situația poziției financiare;
- ◆ Situația rezultatului global;
- ◆ Situația modificărilor capitalurilor proprii;
- ◆ Situația fluxurilor de trezorerie;
- ◆ Note la situațiile financiare.

În conformitate cu Ordinul M.F. nr. 107/2025 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor, entitățile (printre care și R.A. ROMATSA) au obligația ca pe lângă situațiile financiare anuale menționate mai sus, să depună, de asemenea, *raportări contabile anuale încheiate la 31 decembrie*, obținute prin folosirea programului de asistență elaborat de M.F.

Raportarea contabilă anuală la data de 31.12.2024 cuprinde:

- ◆ Situația activelor, datoriilor și capitalurilor proprii – formular Cod 10;
- ◆ Situația veniturilor și cheltuielilor – formular Cod 20;
- ◆ Date informative – formular Cod 30;
- ◆ Situația activelor imobilizate – formular Cod 40.

În conformitate cu Ordinul M.F.P. nr. 2.844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, raportările contabile anuale se întocmesc în formatul stabilit de Ministerul Finanțelor Publice. Prezentarea în aceste raportări a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, respectiv a veniturilor și cheltuielilor, poate fi diferită de cea din situațiile financiare anuale întocmite conform IFRS, fiind determinată de cerințele de informații ale instituțiilor statului.

Prezentul raport este întocmit pe baza informațiilor prezentate atât în situațiile financiare anuale la data de 31.12.2024, cât și pe baza informațiilor cuprinse în raportările contabile anuale la data de 31.12.2024.

Situația poziției financiare este documentul contabil de sinteză prin care se prezintă elementele de activ, datorii și capitaluri proprii ale R.A. ROMATSA la sfârșitul exercițiului financiar.

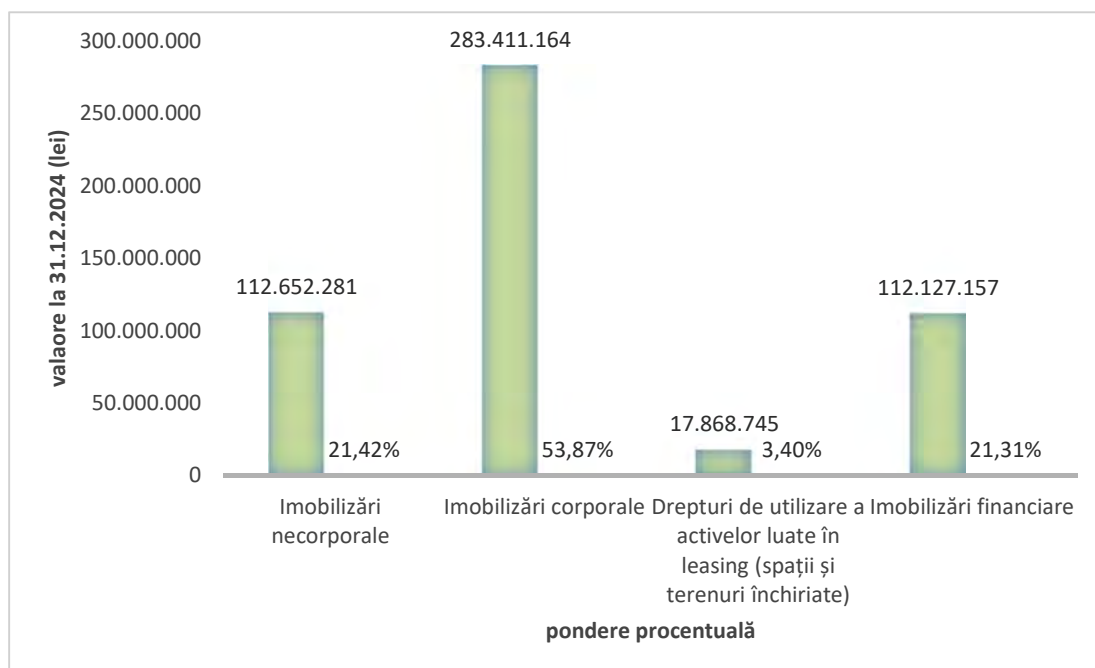
Din analiza datelor înscrise în Situația poziției financiare la 31.12.2024 rezultă următoarele:

1. ACTIVE IMOBILIZATE

Activele imobilizate la 31 decembrie 2024 sunt în valoare netă totală de **526.059.347** lei și provin din:

Denumirea imobilizării	Valoare la 31.12.2024 (lei)	Pondere în total (%)
Imobilizări necorporale	112.652.281	21,42%
Imobilizări corporale	283.411.164	53,87%
Drepturi de utilizare a activelor luate în leasing (spații și terenuri închiriate)	17.868.745	3,40%
Imobilizări financiare	112.127.157	21,31%
TOTAL	526.059.347	100,00%

Grafic, ponderea fiecărei categorii de imobilizări în total se prezintă astfel:

Evoluția situației imobilizărilor în cursul anului 2024 se prezintă astfel:

A1. Imobilizări necorporale

Pentru anul 2024 structura imobilizărilor necorporale (valoare brută) este următoarea:

- lei -

Explicații	Existent la 01.01.2024	Modificări 2024		Existent la 31.12.2024
		Intrări	Ieșiri	
0	1	2	3	4=1+2-3
Total imobilizări necorporale, din care:	229.586.050	33.439.048	4.692.418	258.332.680
- Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, drepturi și active similare (cont 205)	5.959.024	2.330.680	64.257	8.225.447
- Alte imobilizări necorporale (cont 208)	222.147.171	25.719.366	3.724.112	244.142.424
- Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale (cont 4094)	1.479.855	5.389.002	904.048	5.964.809

Creșterea valorii brute înregistrate la imobilizările necorporale la finele anului 2024 a fost reprezentată în principal de licențe și aplicații informatice necesare desfășurării activității Regiei.

Pentru imobilizările necorporale, în cursul anului 2024, s-au calculat amortismente în valoare totală de 15.835.561 lei, iar valoarea amortizării cumulate este de 145.680.399 lei.

Situația amortizării imobilizărilor necorporale se prezintă astfel:

- lei -

Explicații	Cumulat până la 01.01.2024	Modificări 2024		Cumulat la 31.12.2024
		Amortizare în cursul anului	Amortizare aferentă imobilizărilor scoase din evidență	
0	1	2	3	4=1+2-3
Total valoare amortizată imobilizări necorporale, din care:	130.772.798	15.835.561	927.960	145.680.399
- Amortizarea concesiunilor, brevetelor, licențelor, mărcilor comerciale (cont 2805)	2.336.296	1.058.526	64.257	3.330.564
- Amortizarea altor imobilizări necorporale (cont 2808)	128.436.503	14.777.035	863.703	142.349.835

Imobilizările necorporale (din conturile 205 și 208) constau în licențe, programe informatice utilizate atât pentru scopuri administrative, cât și operaționale care se amortizează liniar pe perioada contractului sau pe durata de utilizare, în cazul licențelor, sau într-o perioadă de 3 ani, programele informatice.

La începutul anului 2024 valoarea netă a imobilizărilor necorporale este de 97.333.396 lei, rezultată din valoarea imobilizărilor necorporale de 228.106.194 lei, diminuată cu valoarea cumulată a amortizării în sumă de 130.772.798 lei, iar la sfârșitul anului 2024 valoarea netă a imobilizărilor necorporale este de 106.687.471 lei, rezultată din valoarea imobilizărilor necorporale existente de 252.367.870 lei, diminuată cu valoarea cumulată a amortizării în sumă de 145.680.399 lei. În concluzie valoarea netă a imobilizărilor necorporale a crescut în valoare absolută cu 9.354.075 lei. Evoluția imobilizărilor corporale și necorporale pentru exercițiul financiar 2024 este prezentată detaliat în **Anexa** la prezentul Raport.

Precizăm că imobilizările necorporale în curs (cont 2082) înregistrează la data de 31.12.2024 o valoare brută de 30.318.580,07 lei aferentă următoarelor obiective de investiții:

Imobilizări necorporale aferente obiectivelor de investiții în derulare în cursul anului 2024	Sold final la 31.12.2024	Cod proiect	Pondere sold final în total obiective investiții aflate în sold la 31.12.2024
	-lei-		
0	1	2	%
Implementare în sistemul INDRA a modului de gestionare a sosirilor (AMAN) în TMA București	2.929.979,64	K000014	9,66%
Sistem AWOS semiautomat de observare meteorologică la 16 aeroporturi	1.444.825,55	K000016	4,77%
Stații radio comunicații A/G VHF (ENR)	348.194,00	K000018	1,15%
Instalare sistem VCS la Arad și Constanța	381.778,58	K000078	1,26%
Sistem D-ATIS la DSNA Cluj și la DSNA Bacău	146.888,56	K000080	0,48%
Modernizare A-SMGCS la DSNA București - Implementare Advanced Tower Messaging	3.063.515,32	K000081	10,10%
Studiu de acoperire și Proiect Tehnic pentru instalare AUTOMATIC DIRECTION FINDER	370.750,00	K000089	1,22%
Extindere supraveghere WAM în zona Aeroportului Brașov	336.005,82	K000100	1,11%
Mentenanță evolutivă - upgrade software Sistem ATM (INDRA)	13.726.453,03	K000101	45,27%
Mentenanță evolutivă - upgrade software sistem E-MANAGEMENT	236.328,00	K000102	0,78%
Upgrade sistem ATM Indra pentru integrarea FF-ICE (ATM 2015+S4D)	7.319.668,02	K000111	24,14%
Hardware sistem Visual Weather cu transfer software (2023)	14.193,55	D000326	0,05%
Total sold cont 20820000 :	30.318.580,07		100,00%

A2. Imobilizări corporale

Valoarea netă a imobilizărilor corporale la finele anului 2024 este de 283.411.164 lei.

Componența pe categorii a imobilizărilor corporale (valoare brută) este următoarea:

-lei-

Elemente de imobilizări	Sold inițial la 01.01.2024	Valori brute		Sold final la 31.12.2024
		Modificări 2024		
		Creșteri	Reduceri	
0	1	2	3	4=1+2-3
A.Total imobilizări corporale, din care:	632.836.333	73.591.256	26.790.260	680.073.592
A1.Terenuri, din care:	5.666.696	0	0	5.666.696
-Terenuri proprietate	5.666.696	0	0	5.666.696
A2.Imobilizări corporale, din care:	589.736.679	14.787.224	2.424.440	602.099.463
- Construcții (ct. 212)	237.040.053	1.660.520	351.799	238.348.773
- Instalații tehnice și mijloace de transport, din care:	337.929.953	11.908.397	1.844.584	347.993.766
- Echipamente tehnologice (ct. 2131)	257.205.251	8.666.069	312.434	265.558.886
- Aparate de măsură și control (ct. 2132)	74.886.648	3.162.333	1.532.150	76.516.832
- Mijloace de transport (ct. 2133)	5.829.554	88.495	0	5.918.049
- Mobilier, aparatură birotică (ct. 214)	14.775.173	1.209.807	228.056	15.756.924
A3.Avansuri și imobilizări corporale în curs, din care:	37.432.958	54.460.061	19.581.552	72.311.467
- Imobilizări corporale în curs de execuție (ct. 231)	30.123.638	50.073.856	14.480.070	65.717.424
- Avansuri acordate pentru imobilizări corporale (ct. 4093)	7.309.320	4.386.205	5.101.482	6.594.043

Situația imobilizărilor corporale în curs de execuție, detaliate pe obiective de investiții, este redată în **Anexa** la prezentul raport.

Precizăm că imobilizările corporale în curs (cont 231) înregistrează la data de 31.12.2024, o valoare brută de 65.713.390 lei, din care 2.155.774 lei reprezintă bunuri aflate în magazie și 63.557.616 lei reprezintă imobilizări corporale în curs de natura obiectivelor de investiții și a dotărilor independente, nepuse în funcțiune.

Obiective de investiții în derulare în cursul anului 2024	Proiect	Sold inițial la 01.01.2024	Modificări 2024		Sold final 31.12.2024	Pondere sold final în total obiective investiții aflate în sold 31.12.2024
			Creșteri	Reduceri	-lei-	
Sala ACC din CDZ Bucuresti - Modernizare sistem electroalimentare echipamente, rack-uri si pozitii de lucru sala ACC	K000003	37.000,00	0,00	0,00	37.000,00	0,06%
Modernizare Turn Control DSNĂ Timisoara	K000007	47.500,00	0,00	0,00	47.500,00	0,07%
Sistem computerizat integrat AIS	K000008	11.081.519,54	0,00	0,00	11.081.519,64	16,86%
Extindere supraveghere WAM în EST FIR Bucuresti	K000013	28.626,74			13.392.421,67	20,38%
Aplicatie de analiza si estimare a incarcarii si complexității traficului aerian (ROMairTCM)	K000015	0,00	80.951,14	0,00	80.951,14	0,12%
Sistem AWOS semiautomat de observare meteorologicală la 16 aeroporturi	K000016	2.645.890,24	0,00	0,00	2.645.890,24	4,03%
Statii radio comunicatii A/G VHF (ENR)	K000018	5.033.937,80	0,00	139.277,60	4.894.660,20	7,45%
Radar PSR/MSSR Mode S SITORMAN (Constanta)	K000027	0,00	700,00	0,00	700,00	0,001%
Sistem monitorizare semnal GNSS	K000030	0,00	6.095.705,43	0,00	6.095.705,43	9,28%
Electroalimentare TWR Baia Mare	K000033	891.550,70	29.998,92	921.549,62	0,00	0,00%
Sistem de semnalizare luminoasa pentru traversarea controlata a cailor de rulare N si C de la AIHCB	K000045	48.091,57	0,00	0,00	48.091,57	0,07%

Obiective de investiții în derulare în cursul anului 2024	Proiect	Sold initial la 01.01.2024	Modificări 2024		Sold final 31.12.2024 -lei -	Pondere sold final în total
			Creșteri	Reduceri		obiective investiții aflate în sold 31.12.2024
Turn control nou pe Aeroportul Cluj-Napoca	K000046	829.163,43	0,00	0,00	829.163,33	1,26%
Modernizare ILS/DME Iasi RWY14	K000062	0,00	2.220.627,36	0,00	2.220.627,36	3,38%
Schimbare centrala telefonica la CDZ Bucuresti	K000068	3.000,00	0,00	0,00	3.000,00	0,00%
Modernizare hardware sistem E-Management	K000074	0,00	1.739.347,06	0,00	1.739.347,06	2,65%
Instalare sistem VCS la Arad si Constanta	K000078	0,00	3.592.450,45	0,00	3.592.450,45	5,47%
Sistem D-ATIS la DSNA Cluj si la DSNA Bacău	K000080	44.628,93	788.071,40	0,00	788.071,40	1,20%
Modernizare A-SMGCS la DSNA Bucuresti - Implementare Advanced Tower Mesaging	K000081	372.909,35	69.634,60	0,00	442.543,95	0,67%
Mentenanata evolutiva - upgrade software Sistem ATM (INDRA)	K000101	2.052.386,86	0,00	0,00	2.052.386,86	3,12%
Mentenanata evolutiva - upgrade software sistem E-MANAGEMENT	K000102	30.960,00	0,00	0,00	30.960,00	0,05%
Upgrade sistem ATM Indra pentru integrarea FF-ICE (ATM 2015+S4D)	K000111	0,00	41.754,72	0,00	41.754,72	0,06%
Upgrade hardware sistem A-SMGCS la DSNA Bucuresti	K000112	0,00	2.949.631,11	0,00	2.949.631,11	4,49%
Alimentare cu energie electrica Radiofar Stefanesti	K000041	521.287,46	40.652,25	561.939,71	0,00	0,00%
Modernizare tablouri secundare CTO CDZ Bucuresti	K000070	369.148,00	117.352,00	486.500,00	0,00	0,00%

Reconfigurare ROMAWOS Sibiu instalare senzor vant - RWY 09	K000083	62.000,00	413.676,03	475.676,03	0,00	0,00%
TOTAL OBIECTIVE IN CONTINUARE		24.099.600,62	18.180.552,47	2.584.942,96	53.014.376,13	80,68%

Obiective noi de investiții în cursul anului 2024	Proiect	Sold initial la 01.01.2024	Modificări 2024		Sold final 31.12.2024 -lei-	Pondere sold final în total obiective investiții aflate în sold 31.12.2024
			Creșteri	Reduceri		
Instalare senzori meteo la prag 07 Aeroport Cluj (SF)	K000086	0,00	46.295,86	0,00	46.295,86	0,07%
Studiu de acoperire si Proiect Tehnic pentru instalare AUTOMATIC DIRECTION FINDER	K000089	0,00	963.950,00	0,00	963.950,00	1,47%
Instalare sistem ILS/DME Otopeni CAT III RWY 08R	K000092	0,00	60.858,26	0,00	60.858,26	0,09%
Instalare echipament ILS/DME Otopeni cat III RWY 26L	K000093	0,00	60.858,25	0,00	60.858,25	0,09%
Modernizare statii radio la 11 TWRs (S. Mare, B. Mare, Oradea, Cluj, Tg. Mures, Sibiu, Iasi, Tulcea, Craiova, Bacău si Arad)	K000097	0,00	5.998.176,96	0,00	5.998.176,96	9,13%
Sistem panouri fotovoltaice pentru consum propriu - ReGEN (CDZ Arad, Constanta si Cluj-Napoca)	K000099	100.000,00	100.000,00	0,00	100.000,00	0,15%
Extindere supraveghere WAM în zona Aeroportului Brasov	K000100	0,00	1.417.479,57	0,00	1.417.479,57	2,16%
Ventilatie UPS administrativ la CDZ Bucuresti (DALI)	K000104	0,00	8.500,00	0,00	8.500,00	0,01%
Retea fibra optica senzori meteo pentru ROMATSA la DSNA Iasi	K000107	0,00	411.907,20	411.907,20	0,00	0,00%

Modernizare sistem ILS/DME RWY 34 cu extinderea și modernizarea sistemului AWOS pentru compatibilitate la CAT III la Aeroportul Suceava	K000110	0,00	771.789,49	0,00	771.789,49	1,17%
Modernizare punct de distributie apa răcita corpuri administrative CDZ Bucuresti	K000038	8.600,00	621.943,53	630.543,53	0,00	0,00%
TOTAL OBIECTIVE NOI		108.600,00	10.461.759,12	1.042.450,73	9.427.908,39	14,35%
<i>Alte cheltuieli (studii fezabilitate, PT)</i>		1.761.132,29	449.504,03	1.218.262,00	992.374,32	1,51%
<i>Dotări independente</i>		4.145.805,08	20.986.506,18	9.634.414,07	2.278.731,19	3,47%
TOTAL		30.115.137,99	50.078.321,80	14.480.069,76	65.713.390,03	100,00%

Pentru imobilizările corporale (cu excepția terenurilor, imobilizărilor în curs și avansurilor acordate furnizorilor de investiții), s-au acumulat amortismente, până la data de 31.12.2024, în sumă totală de 386.800.275 lei.

Situația amortizării pe categorii de active corporale se prezintă astfel:

-lei-

Explicații	Modificări 2024			
	Cumulat până la 01.01.2024	Amortizare în cursul anului	Amortizare aferentă imobilizărilor scoase din evidență	Cumulat la 31.12.2024
0	1	2	3	4=1+2-3
Total valoare amortizată imobilizări corporale, din care:	356.293.746	32.813.589	2.307.060	386.800.275
- Amortizarea construcțiilor (cont 2812)	117.181.447	8.977.896	269.710	125.889.633
- Amortizarea instalațiilor și mijloacelor de transport (cont 2813)	231.428.901	22.860.227	1.824.062	252.465.066
- Amortizarea altor imobilizări corporale (cont 2814)	7.683.398	975.465	213.288	8.445.576

În anul 2024 s-au vândut 12 imobilizări corporale, aprobate pentru scoatere din funcțiune și casare ca rezultat al inventarierii patrimoniului, cu valoarea de inventar de 49.886 lei, valoarea rămasă neamortizată de 1.390 lei, iar valoarea de vânzare (fără TVA) a fost în sumă de 1.451 lei.

-lei-

Nr. crt.	Denumire	Valoare de inventar	Valoare amortizare plus depreciere la data vânzării	Valoare rămasă	Valoare de vânzare (fără TVA)
0	1	2	3	4=2-3	5
1	POLIZOR UNGHIULAR DEWALT	1.150	1.150	0	80
2	LAPTOP PC MANAGEMENT NDB	2.270	2.270	0	30
3	LAPTOP TIP B ASUS ZENBOOK SN FBNOCJ1U214485+HDD EXT+CONVERTO	4.325	4.325	0	60
4	LAPTOP TIP B ASUS ZENBOOK SN FBNOCJ1U226485+HDD EXT+CONVERTO	4.325	4.325	0	60
5	LAPTOP TIP B ASUS ZENBOOK SN FBNOCJ1U153488+HDD EXT+CONVERTO	4.325	4.325	0	60
6	LAPTOP TIP A FUJITSU LIFEBOOK+HDD+DVD-RW SN DSDD008026	3.785	3.785	0	54
7	LAPTOP HP PROBOOK 430 G5 SN 5CD8296HJY	2.948	2.948	0	42
8	LAPTOP MANAGEMENT NDB	2.274	2.274	0	30
9	LAPTOP HP PROBOOK 430 G5 SN 5CD8296HJW	2.948	2.948	0	42
10	LAPTOP HP PROBOOK 430 G5 SN 5CD8117QYK	2.634	2.634	0	36
11	GRUP ELECTROGEN KDE 20 SSO3	15.666	14.276	1.390	897
12	COMPUTER TIP A LENOVO+MONITOR BENQ 21,5"	3.236	3.236	0	60
TOTAL		49.886	48.496	1.390	1.451

A3. Dreptul de utilizare a activului suport care face obiectul contractului de leasing (cont 251)

Începând cu 1 ianuarie 2019, ROMATSA RA aplică prevederile IFRS 16 – Contracte de Leasing.

O noțiune care dobândește o importanță sporită în contextul noului standard este “*dreptul de utilizare a activului suport*”. Activul care stă la baza contractului de leasing (activ-suport) este definit, raportat la dreptul de utilizare, ca fiind un activ pentru care un locator a acordat dreptul de utilizare a acelui activ unui locatar.

Pentru realizarea obiectului său principal de activitate, *R.A. ROMATSA are calitatea de locatar în cadrul contractelor de închirire (leasing)* având ca obiect: spații din clădirile proprietatea aeroporturilor, terenuri, echipamente.

La începutul contractului, Regia recunoaște concomitent în bilanț un activ necorporal denumit „drept de utilizare” și o datorie de leasing.

După data de început a contractului de leasing, Regia măsoară activul „drept de utilizare” folosind un model bazat pe cost, adică este evaluat la cost minus amortizarea cumulată și deprecierea cumulată.

Amortizarea activului suport se realizează pe durata estimată a contractului de leasing.

Valoarea netă a dreptului de utilizare a activului suport este la 31.12.2024, în sumă de 17.868.745 lei, în scădere față de anul anterior ca urmare a amortizării activelor.

-lei-

Explicații	Valoarea dreptului de utilizare reclasificat conform IFRS 16 la 01.01.2024	Modificări 2024		Existent la 31.12.2024
		Intrări	Leșiri	
		2	3	
0	1	2	3	4=1+2-3
(A) Dreptul de utilizare a activelor suport luate în leasing (cont 251)	32.611.934	5.729.562	9.570.604	28.770.892
(B) Amortizarea cumulată a dreptului de utilizare a activelor suport luate în leasing (cont 285)	12.248.132	4.734.317	3.388.333	10.902.147
(A-B) Valoare netă contabilă a dreptului de utilizare a activelor luate în leasing (cont 251 - 285)	20.363.802			17.868.745

Situația detaliată a dreptul de utilizare a activului suport care face obiectul contractului de leasing (cont 251) și a datoriei de leasing (cont 167) pe fiecare contract de leasing este redată în **Anexa** la prezentul raport.

A4. Imobilizări financiare

Imobilizările financiare ale Regiei înregistrate la valori brute (fără o ține seama de ajustările pentru depreciere) la finele anului 2024 sunt în sumă de **116.576.322** lei și constau în principal din:

- 106.943.150 lei - titluri de stat; Regia a achiziționat în data de 26.02.2021, de pe piața secundară, prin BCR, 4300 obligațiuni de stat cu cupon, denumite în euro (ROG3L3GMYR6) în valoare nominală totală de 21.500.000 EUR, scadente în data 26 august 2026. La data de 31.12.2024 acestea sunt constituite ca active imobilizate și sunt utilizate ca garanții pentru credit BCR garantat de statul român
- 3.582.596 lei - dobânzi la titlurile de stat, constituite ca garanție credit BCR - act adițional 1 la Contractul de Ipoteca
- 3.189.165 lei - participații la C.N.T.A.R TAROM S.A. în conformitate cu Ordonanța Guvernului nr. 45/1997 și Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 173/2001, modificată și aprobată prin Legea nr. 323/27.05.2002. Precizăm că titlurile de participare la C.N.T.A.R. TAROM S.A. au fost ajustate integral pe seama cheltuielilor de exploatare încă din anul 2002, astfel că în bilanț sunt prezentate la valoarea lor netă (zero). În anul 2024 prin Hotărârea Generală Extraordinară a Acționarilor nr. 12/15.05.2024 (HGEA) a fost aprobată reducerea capitalului social cu suma de 2 miliarde lei, prin micșorarea cu un număr de 80.000.000 acțiuni, cu valoare nominală de 2,5 lei. Conform HGEA reducerea de capital s-a realizat prin diminuarea capitalului statului român, reprezentat prin Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, cu suma de 1.994.952.000,00 lei, echivalentul a 777.980.800 acțiuni iar diferența până la suma de 55.048.000,00 lei echivalentul a 22.019.200 acțiuni, prin diminuarea capitalului social al celorlalți acționari existenți, cu păstrarea cotei de participare la capitalul social, într-un termen de preferință de două luni de la data publicării hotărârii Adunării Generale a Acționarilor în Monitorul Oficial al României. Astfel, numărul de acțiuni ale regiei a fost redus cu 9.824.104 acțiuni (în valoare de 24.560.260 lei) de la 11.099.770 acțiuni la 1.275.666 acțiuni cu valoarea de 3.189.165 lei.

Regia nu a participat, astfel că la data de 31.12.2024 cele 1.275.666 acțiuni cu valoarea de 2,5 lei în valoare totală de 3.189.165 lei reprezintă un procent de deținere de 0,9807 din capitalul social.

- 1.260.000 lei reprezintă capitalul subscris, pentru constituirea Centrului Regional de Excelență în Aviația Civilă (CREAC). Participarea R.A. ROMATSA la această societate a fost aprobată în ședința Consiliului de Administrație nr.10/28.07.2011, punctul 7.3 în baza notei de fundamentare nr.13.109/25.07.2011. CREAC este o societate pe acțiuni de tip închis având un capital social format din 1.050.000 acțiuni nominative în valoare de 10 lei fiecare. R.A. ROMATSA deține 40% din acțiuni, respectiv 420.000 de acțiuni cu o valoare totală de 4.200.000 lei, diminuată în cursul anului 2016 cu suma de 2.940.000 lei prin anularea obligației de plată pentru 294.000 de acțiuni. Precizăm, de asemenea, că participarea R.A. ROMATSA în cadrul CREAC a fost ajustată pe seama cheltuielilor de exploatare, integral, în anul 2016 astfel că în bilanț sunt prezentate la valoarea lor netă (zero); Prin Hotărârea nr. 15/24.09.2015, Consiliul de Administrație al R.A ROMATSA a hotărât retragerea din acționariatul CREAC din cauza pierderilor înregistrate și a perspectivei de a nu le recupera din lipsa veniturilor. În anul 2015 și ceilalți acționari, respectiv C.N. TAROM S.A. și CN "Aeroporturi București" S.A au hotărât retragerea din acționariat și dizolvarea CREAC. Pentru punerea în aplicare, s-a hotărât prin procesul-verbal al acționarilor din data de 26.07.2023 desemnarea ROMINSOLV SPRL ca lichidator, în vederea dizolvării societății CREAC și desfășurarea operațiunilor de lichidare și dizolvare. În data de 19.09.2024 a fost admisă cererea de către ONRC privind depunererea situației finale de lichidare, repartizare a activului și publicarea acesteia în Monitorul Oficial al României. Prin Încheierea nr. 9182 din data de 10.01.2025 emisă de ONRC s-a dispus radierea societății CREAC S.A. urmând ca după aprobarea

Consiliului de Administrație al ROMATSA să fie înregistrată efectiv în contabilitate în anul 2025.

- 1.209.377 lei cauțiuni depuse pentru litigii;
- 392.034 lei garanții de bună execuție conform contractelor încheiate sau alte garanții.

2. ACTIVE CIRCULANTE

La 31 decembrie 2024 activele circulante sunt în valoare de **1.389.829.378 lei**. Situația comparativă a evoluției elementelor componente ale activelor circulante se prezintă astfel:

-lei-

Explicații	Existent la	Existent la	Diferențe	Pondere în total active circulante%	
	31.12.2023	31.12.2024		2023	2024
0	1	2	3=2-1	4	5
1. Stocuri	13.250.880	15.517.953	2.267.073	0.95%	1.12%
2. Avansuri pentru stocuri	358.933	370.388	11.455	0.02%	0.03%
3. Creanțe comerciale	1.127.540.528	1.186.178.996	58.638.468	80.51%	85.72%
4. Avansuri pentru servicii	281.225	409.786	128.561	0.02%	0.03%
5. Alte creanțe	13.388.188	13.439.429	51.240	0.96%	0.97%
6. Casa și conturi la bănci	245.603.443	167.807.871	(77.795.572)	17.54%	12.13%
7. Investiții pe termen scurt	0	0	0		
TOTAL ACTIVE CIRCULANTE (1+2+3+4+5+6+7)	1.400.423.197	1.383.724.423	(10.593.819)		

2.1 STOCURI

Se poate constata că stocurile de materiale consumabile (combustibili, piese de schimb, materiale consumabile și alte materiale) au înregistrat o creștere semnificativă cu 2.267.073 lei față de anul anterior, ponderea lor în total active circulante crescând de la 0.95 % în anul 2023, la 1.12% în anul 2024.

Totalul stocurilor reprezintă valoarea materialelor consumabile (combustibili, piese de schimb, materiale consumabile și alte materiale) și este de **15.517.953 lei**, iar în cadrul acestora, **piesele de schimb** au valoarea cea mai mare, respectiv **12.893.057 lei**, reprezentând o pondere de 83,08%, urmate de **alte materiale consumabile** în valoare de **1.380.059 lei** cu o pondere de 8,89% și de piese de schimb

în curs de aprovizionare pentru sistemul operațional, conform contractului cu Selex ES - Leonardo) în valoare de **792.652 lei** , reprezentând o pondere de 5,11%. Diferența de 2,92% în valoare de **452.185 lei**, o reprezintă combustibilii și alte materiale.

2.2. CREANȚE COMERCIALE

Creanțele comerciale cuprind:

Nr.Crt.	Explicații	Sold la 31.12.2023	Sold la 31.12.2024
0	1	2	3
A.1.	Creanțe reprezentând zboruri exceptate – MTI (rută și terminal)	3.205.794,26	13.385.211,00
A.2.	Clienți - MTI-fond solidaritate	4.399.810,40	3.822.048,96
A.3.	Clienți cerți	300.171.310,29	316.756.042,75
A.4.	Clienți incerti sau în litigiu	13.037.213,68	13.541.465,89
A.5.	Clienți facturi de întocmit	858.551.087,00	893.712.444,85
A.	TOTAL CLIEȚI (rd. A.1. la A.5.)	1.179.365.215,63	1.241.217.213,45
B.1.	Ajustări de valoare pentru deprecierea creanțelor – clienți	51.824.687,46	55.038.217,65
B.	TOTAL AJUSTĂRI DE VALOARE - CLIEȚI (rd. B.1.)	51.824.687,46	55.038.217,65
C.	VALOARE NETĂ A CREANȚELOR COMERCIALE (Rd. A-B)	1.127.540.528,17	1.186.178.995,80

Situația sumelor facturate și a încasărilor pentru clienții externi și interni aferente anului 2024 este redată în tabelul următor:

cont 411+418		anul 2024			- lei -
Categorii clienti	Sold la 31.12.2023	Rulaj debitor	Rulaj creditor	Sold la 31.12.2024	
		clienți 2024	clienți 2024		
Clienți externi (cont 411)	276.801.227,45	1.584.633.507,70	1.566.407.942,04	295.026.793,11	
Clienți interni (cont 411)	44.012.901,18	80.520.972,74	72.055.898,43	52.477.975,49	
Clienți facturi de întocmit (cont 418)	858.551.087,00	182.103.169,85	146.941.812,00	893.712.444,85	
Total	1.179.365.215,63	1.847.257.650,29	1.785.405.652,47	1.241.217.213,45	

Valoarea totală a clienților neîncasați (cont 411) la 31 decembrie 2024 este de 347.504.768,60 lei, din care clienți externi în sumă de 295.026.793,11 lei (84.90%), iar clienți interni în sumă de 52.477.975,49 lei (15.10%).

Din soldul contului 418 „Clienți facturi de întocmit” suma de 893.650.019,00 lei reprezintă ajustări ale veniturilor rezultate prin aplicarea mecanismului de ajustare conform Regulamentului (UE) 2019/317 art. 29 (5) și ținând cont de prevederile IFRS 15 „Venituri din contractele cu clienții”.

În Nota aprobată privind ajustările rezultate din aplicarea schemei de performanță și tarifare în execuția anului 2022 nr. 23220/29.12.2022 este prezentată calculația ajustărilor pentru perioada 2020-2022. Aceste ajustări se recuperează anual prin tariful de rută, respectiv tariful de terminal, începând cu anul 2023 pe o perioadă de 7 ani.

Prin aplicarea mecanismului de ajustare conform Regulamentului (UE) 2019/317, în Nota aprobată privind ajustările rezultate din aplicarea schemei de performanță și tarifare în execuția anului 2024 nr. 5211 / 30.03.2023, sunt prezentate alte categorii de ajustări ale veniturilor înregistrate la data de 31.12.2022 astfel încât să fie asigurată finanțarea corespunzătoare a costurilor anului 2024.(și Nota aprobată de diferențe pentru anul 2022 nr.2692/14.02.2024).

În Nota aprobată privind ajustările rezultate din aplicarea schemei de performanță și tarifare în execuția anului 2024 nr.666/16.01.2025 și 5026/27.03.2025, sunt prezentate categoriile de ajustări ale veniturilor înregistrate la data de 31.12.2024 astfel încât să fie asigurată finanțarea corespunzătoare a costurilor anului 2026.

Situația nominală a clienților neîncasați existenți în sold la data de 31.12.2024 este prezentată în **Anexă** la prezentul Raport.

În perioada 1 ianuarie – 31 martie 2025, din soldul clienților neîncasați la 31 decembrie 2024, s-au încasat 275.761.491,78 lei. Rămân neîncasați clienți în sumă totală de 66.928.778,99 lei.

Sold rămas neîncasat 31.03.2025	Detaliere sold	Explicații
(lei)	(lei)	
66.928.778,99	27.178.093,58	Eurocontrol (servicii și penalități)
	12.805.857,38	Sold BLUE AIR AVIATION SA (deschidere procedură de insolvență)
	6.851.280,34	Sold TAROM SA
	3.199.928,12	Sold AEROPORT BRASOV GHIMBAV RA

	16.893.620,99	Sume rămase neîncasate în principal de la Ministerul Transporturilor, Air Bucharest, Air Connect, Bees Airlines, Fly Lili
--	---------------	---

Mai jos se prezintă situația sumelor rămase în sold la EURCONTROL pentru servicii prestate din care rezultă că la data de 31 decembrie 2024, R.A. ROMATSA are de încasat de la EUROCONTROL suma de 53.454.953,45 euro (265.890.283,83 lei la cursul de reevaluare BNR la 31.12.2024 - 4.9741 lei/eur).

Nr. Crt.	Anul efectuării prestației	Suma rămasă de încasat	Suma rămasă de încasat
		euro	lei
1	2004	50.743	252.401
2	2005	47.780	237.662
3	2006	3.407	16.947
4	2007	5.853	29.113
5	2008	9.902	49.254
6	2009	3.028	15.062
7	2010	4.968	24.711
8	2011	10.377	51.616
9	2012	7.483	37.221
10	2013	1.414	7.033
11	2014	6.591	32.784
12	2015	9.350	46.508
13	2016	5.803	28.865
14	2017	214.392	1.066.407
15	2018	491.353	2.444.036
16	2019	1.237.584	6.155.867
17	2020	335.168	1.667.159
18	2021	129.156	642.435
19	2022	1.013.214	5.039.828
20	2023	734.775	3.654.844
21	2024	49.132.613	244.390.530
TOTAL LA 31.12.2024		53.454.953	265.890.284

În ce privește soldul penalităților facturate și încasate de către EUROCONTROL, valoarea soldului la data de 31.12.2024 este în sumă de 1.109.565,86 euro.

(5.519.091,56 lei la cursul de reevaluare BNR la 31.12.2024 - 4.9741 lei/eur).

Principalii clienți externi facturați de către EUROCONTROL care au debite restante din perioada 2020-2024 sunt:

Denumire operator	Perioada înregistrării debitului	Valoare debit restant (mii euro)	Încadrare operator (EUROCONTROL)
AIR MOLDOVA	2020-2022	837	Reorganizare
ETIHAD AIRWAYS	2024	615	Activ
JET AIRWAYS INDIA	2020	546	Lichidare
BLUE AIR AVIATION SA	2021-2022	380	Lichidare

Creanța Ministerului Transporturilor și Infrastructurii (MTI), reprezentând zboruri exceptate, este în valoare de 13.385.211,00 lei. Din totalul valorii confirmate de MTI (11.220.966,76 lei) s-a constituit ajustare pentru depreciere creanță în sumă de 1.543.017,00 lei, având în vedere bugetul de stat aprobat al anului 2025.

În noiembrie 2022 Comisia permanentă a hotărât prin Directiva 22/111 constituirea unui fond de solidaritate pe bază de voluntariat din partea statelor membre Eurocontrol pentru suportarea activității de navigație aeriană a statelor afectate de războiul din Ucraina, respectiv Ucraina și Moldova. Contribuția României la Fondul european special de solidaritate ATM, gestionat de către Eurocontrol, este reflectată în contul 41113300 Clienți MT fond solidaritate. La data de 31.12.2024 soldul contului este în sumă de 3.822.048,96 lei (contravaloarea a 768.260,23 EUR). Rambursarea contravalorii contribuției a fost efectuată de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii în cursul anului 2025.

La data de 31.12.2024 soldul de încasat al COMPANIEI NATIONALE DE TRANSPORTURI AERIENE ROMANE TAROM SA este de 11.543.701,17 lei (constituit din servicii prestate în perioada 2021-2024 și penalități facturate pentru neplată), din care în perioada ianuarie - martie 2025 a fost încasată suma de 4.692.420,22 lei. La data de 31.12.2024 pentru acest operator aerian au fost înregistrate ajustări parțiale pentru soldul restant.

La data de 21.03.2023, conform unei notificări primite, BLUE AIR AVIATION SA a intrat în procedura de insolvență, iar regia s-a înscris la masa credală cu soldul restant. După o analiză a situației BLUE AIR AVIATION SA în procedura de insolvență, regia a înregistrat o ajustare de 100% pentru deprecierea creanței. În cursul anului 2023, debitul total în sumă de 12.805.857,38 lei al BLUE AIR AVIATION SA a fost reclasificat în evidența contabilă în contul clienților incerți.

O sumă importantă în soldul contului 4111 este creanța Aeroportului Internațional Brașov-Ghimbav RA, reprezentând recuperarea de cheltuieli înregistrate în baza „Acordului specific privind furnizarea serviciilor de navigație aeriană” încheiat între R.A. ROMATSA și Aeroportul Internațional Brașov-Ghimbav în sumă de 3.199.928,12 lei. În urma încheierii Actului Adițional nr. 3 la „Acordul specific privind furnizarea serviciilor de navigație aeriană” încheiat între R.A. ROMATSA și Aeroportul Internațional Brașov-Ghimbav începând cu data de 17.12.2024, se suspendă aplicabilitatea punctelor 5.2.5, 5.1.18, 5.1.19 și 5.1.20 din Acordul sus menționat, până la apariția unui act normativ care va reglementa un cadru unitar în ceea ce privește obligațiile financiare aplicabile tuturor aeroporturilor pentru care regia prestează servicii de navigație aeriană. Astfel, conform AA 3 încasarea sumei de 3.199.928,12 se va face în 3 (trei) tranșe semestriale egale începând cu anul 2026 (tranșa I – iunie 2026, tranșa II - decembrie 2026, tranșa III – iunie 2027), fiecare tranșă urmând a fi încasată până la data de 30 a lunii respective. La tranșa lunară se adaugă actualizarea cu indicele armonizat al prețurilor de consum (IAPC), pentru perioada cuprinsă între data scadentă a facturilor și data plății tranșei.

Suma de 13.538.596,78 lei reprezintă soldul clienților interni incerți pentru care R.A. ROMATSA face demersuri de recuperare a debitelor în instanță, detalierea acestora este prezentată în tabelul de mai jos:

Nr. Crt.	Denumire operator	Perioada constituirii debitului	Valoare -lei-	Explicații
1	BLUE AIR AVIATION SA	2020-2023	12.805.857,38	Proces de insolvență
2	BLUE AIR TRANSPORT AERIAN /BATA SKY IMOBILIARE	2013	113.817,69	Face obiectul unui dosar <i>in rem</i> de urmărire penală (se așteaptă o decizie)
3	EUROTOTAL COMP SRL	2020	74.682,37	Cerere la plată Tribunal Bucuresti
4	TEN AIRWAYS SRL	2009	23.749,50	Dosar nr. 6608/3/2015/Tribunalul București
5	ROMAVIA RA	2012	4.054,18	Dosar nr. 2431/93/2014/Tribunalul Ilfov
6	S.C. TEHNIC-ASIST S.R.L.	2018	176,36	Transmis la Serviciul Juridic
7	AIR CONNECT AVIATION GROUP S.A.	2023	333.755,04	Dosar nr. 12648/3/2024/Tribunalul București
8	AIR BUCHAREST TRANSPORT AERIAN SRL	2022-2023	182.504,26	Dosar nr. 3419/3/2024/Tribunalul București

Suma de 576,81 euro (2.869,11 lei) reprezintă soldul creanțelor clienți externi incerti la 31.12.2024, și anume debitul operatorului Atlasjet Havacilik.

Pentru acoperirea pierderilor din neîncasare, au fost calculate ajustări pentru deprecierea creanțelor clienți conform IFRS 9 – Instrumente financiare, astfel încât soldul contului 491 "Ajustări pentru deprecierea creanțelor clienți" la data de 31.12.2024 este în sumă de **55.038.217,65 lei**.

2.3. ALTE CREANȚE

- Suma de **13.439.429** lei menționată în Situația activelor, datoriilor și capitalurilor proprii la „alte creanțe” constă în principal, din:

Simbol cont	Denumire cont	Explicații	Valoare -lei-
4424	TVA de recuperat	Taxa pe valoarea adăugată de recuperat la 31.12.2024, cu cerere de rambursare, TOTAL, din care:	7.223.674
4428	TVA neexigibilă	Taxa pe valoarea adăugată neexigibilă aferentă facturilor emise și nesosite pentru prestații din anul 2024 precum și TVA la încasare	775.346
4458	Alte sume de primit cu caracter de subvenții	Sume de primite de R.A. ROMATSA cu caracter de subvenții, aferente proiectelor cu finanțare europeană din care face parte Regia, total, din care:	982.427
		<i>Proiect SDM/SDIP2022</i>	<i>982.427</i>
4382	Alte creanțe sociale	Alte datorii și creanțe sociale - sumele ce urmează a se încasa de la bugetul asigurărilor sociale, reprezentând CM din FNUASS	3.159.094
461	Debitori diverși	Sume datorate Regiei de către debitori (situația detaliată este prezentată mai jos)	62.601.386
496	Ajustări pentru deprecierea creanțelor – debitori diverși	Ajustări constituite pentru deprecierea debitorilor Mareea Comtur SRL, Asigurare Reasigurare Astra S.A, precum și ajustări debit ANAF pt. RIF F-MC 119 și RIF F-MC 7 (coresp. 461.ANAF119)	(62.339.311)
473	Decontari in curs de clarificare	Decontari in curs de clarificare	519.251
4282	Alte creanțe în legătură cu personalul	Soldul contului reprezintă, în principal, sumele pe care salariați ai R.A. ROMATSA le datorează conform unor hotărâri judecătorești rămase definitive, și sume din avansuri spre decontare	256.807
5187	Dobânzi de încasat	Dobânzi de încasat aferente disponibilităților aflate în conturile curente	260.756
TOTAL alte creanțe, valoare netă			13.439.429

Situația detaliată a contului 496 – Ajustări pentru deprecierea creanțelor – debitori diverși este următoarea:

Nr. Crt.	DENUMIREA DEBITORULUI	NUMĂRUL ȘI DATA DOSARULUI	SOLD LA 31.12.2024 -lei-
1.	MAREEA COMTUR S.R.L.	4272/97/2016	77.537
2.	ASIGURARE REASIGURARE ASTRA S.A.	32802/3/2015	688.319
3.	ANAF	F-MC 119/21.06.2018	29.557.864
4	ANAF	F-MC 7/25.01.2019	25.962.057
5	ANAF	Decizia 176743/24.10.2024	6.053.534
	TOTAL AJUSTĂRI LA 31.12.2024		62.339.311

Contul **473 “Decontări din operațiuni în curs de clarificare”** - are un sold debitor în valoare de **519.251,13 lei** care provine în principal din:

- Suma de 20.414 lei reprezentând plată poprire către Primăria Ungheni (DSNA Târgu Mureș);
- Suma de 62.758 lei reprezentând servicii refuzate la plata către EUROTOTALCOMP, vezi situația litigiilor (**Anexă**);
- Suma de 436.079,13 lei cuprinde alte decontări din tranzacții cu furnizori.

Suma de **62.601.332 lei** reprezentând soldul contului 461 „Debitori diverși”, este compusă din următoarele sume:

Nr. crt.	DENUMIRE DEBITOR	Sold cont 461 la 31.12.2024	Observații
1.	461.ANAF119.	29.557.864,00	ANAF RIF F-MC 119-21.06.2018
2.	461.ANAF7.	25.962.057,00	ANAF RIF F-MC 7-25.01.2019
3.	ANAF DECIZIE	6.053.534,00	Decizie impunere 176743/24.10.2024
3.	461.ASTRA	662.267,00	masa credală ASIGURARE REASIGURARE ASTRA SA, nr.dosar 32802/3/2015
4.	MAREEA COMTUR SRL	77.537,00	dosar masa credală 4272/97/2016
6.	IRENE DANCANET	104.912,00	Acord de plata debit stabilit cv costuri efectuate cu formarea profesionala . Angajatab IRENE DANCANET a refuzat semnarea unui AA la CIM pt incadrare pe per nedeterminata . Va achita suma conform angajament de plata.
7.	DIVERSE	183.161,00	Facturi deseuri si debite diverse angajati
	TOTAL	62.601.332	

2.4. CASA ȘI CONTURI LA BĂNCI / INVESTIȚII FINANCIARE PE TERMEN SCURT

Disponibilitățile bănești (elemente incluse în stabilirea fluxurilor de trezorerie) la data de 31 decembrie 2024 sunt în sumă de 167.807.871 lei, după cum urmează:

Simbol cont	EXPLICAȚII	Valoare -lei-
	Disponibilități bănești aflate în conturi bancare și casierie, TOTAL, din care:	167.807.871
512	Conturi curente la bănci	164.598.757
5328	Alte valori	200
531	Casa	126.231
508	Investiții pe termen scurt, (titluri de stat, depozite bancare pe termen scurt și "overnight"), total, din care:	3.082.683
5080	depozite bancare pe termen scurt	-
5083	depozit "overnight" scadent în 01.2025	3.082.683

3. CHELTUIELI ÎN AVANS – cont 471

Cheltuielile în avans înregistrate la finele anului 2024 sunt în sumă de **25.340.130** lei și constau în:

Nr. crt.	EXPLICAȚII	Valoare -lei-
1.	Prime de asigurare achitate în anul 2024 pentru anul 2025 (asigurări privind răspunderea față de terți pentru activitate, asigurări bunuri, asigurări auto și asigurări medicale storno)	163.198
2.	Cheltuieli financiare cu amortizarea titlurilor de stat achiziționate în februarie 2021	526.261
3.	Comision Eximbank pentru analiză și garantare credit	86.262
4.	Licențe personal achitate în anul 2024 cu valabilitate în anii următori	1.138.172
5.	Prime de asigurare pentru pierderea licenței LOL și asigurarea de viață achitate în anul 2024 pentru anul 2025	3.111.407
6.	Concedii de recuperare psihologică și concedii de odihnă suplimentare aferente 2025	1.105.295
7.	Valoare taxe rutiere aferente anului 2025	11.786
8.	Abonamente cutia poștală pentru anul 2025	625
9.	Cheltuieli cu actualizarea bazei de date și asistență tehnică pentru anul 2025	1.570.952
10.	Cotizații organisme internaționale, respectiv contribuție trimestrul I/2025 către Eurocontrol și contribuție pentru anul 2025 către Eumetnet, Eurocae și Canso	16.012.884
11.	Contravaloare abonamente bilete de avion plătite în 2024 dar care se efectuează în 2025	239.165
12.	Servicii închiriere, altele decât IFRS	30.693
13.	Ajutoare medicale-cf.art.180 (e2) achitate în anul 2024 pentru tratamente ce urmează a se efectua în anul 2025	822.337
14.	Cheltuieli în avans cu proiectele	521.041

15.	Alte cheltuieli aferente anului 2025	52
	TOTAL	25.340.130

4. DATORII - SUMELE CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ DE PÂNĂ LA UN AN

În conformitate cu Standardele Internaționale de Contabilitate, datoriile cu termen de plată într-o perioadă de până la un an sunt grupate și evidențiate distinct în bilanț.

Conform standardului internațional de contabilitate *IAS 1 – Prezentarea Situațiilor Financiare*, o datorie trebuie clasificată drept datorie curentă atunci când satisface oricare dintre următoarele criterii:

- se așteaptă să fie decontată în cursul normal al ciclului de exploatare al Regiei;
- este deținută în primul rând în scopul de a fi tranzacționată;
- este exigibilă în termen de douăsprezece luni după data bilanțului;
- Regia nu are un drept necondiționat de a amâna decontarea datoriei pentru cel puțin douăsprezece luni după data bilanțului.

La 31.12.2024 datoriile totale pe termen scurt ale Regiei însumau **228.695.725 lei**.

Situația detaliată este redată mai jos:

Nr. Crt.	DENUMIREA ELEMENTULUI	SOLD LA 31.12.2024	EXPLICAȚII
A.	Datorii curente diverse (comerciale), legate de furnizori de bunuri și servicii, furnizori pentru investiții (cont 401+ 404 +408)	64.120.881	Sumele datorate furnizorilor conform datelor scadente în anul 2023. Regia nu înregistrează obligații restante.
B.	Alte datorii, inclusiv datoriile fiscale și datoriile privind asigurările sociale total din care:	96.293.567	
B.1.	Datorii și contribuțiile unității în legătură cu personalul, total, din care:	85.628.175	
B.1.1.	Salarii (cont 421)	28.141.511	Salarii achitate în ianuarie 2024
B.1.2.	Ajutoare materiale datorate (cont 423)	271.382	Achitate în ianuarie 2024
B.1.3.	Sume reținute din salarii datorate terților (popriri) aferente lunii decembrie 2020 (cont 427)	966.158	sume virate terților la chenzina a doua a lunii decembrie 2025
B.1.4.	Drepturi de personal neridicate (cont 426)	6.655	S-au întrepris demersuri pentru achitarea acestora
B.1.5.	Impozit pe veniturile din salarii (cont 444)	6.385.218	Sume achitate bugetului de stat la chenzina a doua a lunii decembrie 2025
B.1.6.	Sume datorate asigurărilor de sănătate (cont 4316)	9.917.091	Sume achitate bugetului de stat la în luna ianuarie 2025
B.1.7.	Alte datorii în legătură cu personalul (cont 4281)	2.795.173	sume achitate personalului începând cu luna ianuarie 2025

Nr. Crt.	DENUMIREA ELEMENTULUI	SOLD LA 31.12.2024	EXPLICAȚII
B.1.8.	Contribuția angajatorului la pensii facultative Pilon III (cont 4381)	5.684.173	Sume achitate către societățile de administrare a pensiilor private în luna ianuarie 2025
B.1.9.	Contribuția asiguratorie pentru muncă (cont 436)	2.228.452	Sume achitate bugetului de stat la în luna ianuarie 2025
B.1.10.	Sume datorate asigurărilor sociale (cont 4315)	24.811.148	Sume achitate bugetului de stat la în luna ianuarie 2025
B.1.11.	Impozit pe profit (cont 4411)	4.421.214	Suma se achita 25.06.2025
B.2.	Creditori diverși (cont 462.1. și 462.2.) companii aeriene interne și externe	1.025.794	Sumele reprezintă depozite constituite de clienți interni și externi
B.3.	Creditori diverși (cont 462.1. și 462.5.)	5.013	Garanții de participare la proceduri de achiziție
B.4.	Fonduri speciale și alte taxe și vărsăminte asimilate (cont 446+447+448)	6.665.971	Sume achitate bugetului de stat în 2025
B.5.	Sume în curs de lămurire (cont 473)	0	
B.6.	Datorii leasing IFRS 16, Garanții primite (din cont 167)	2.968.614	Datorii de leasing pe termen scurt, garanții de bună execuție care se vor restitui în anul 2025
C.	Sume datorate instituțiilor de credit	68.281.277	
	TOTAL datorii curente scadență mai mică de un an) (A+B+C)	(cu 228.695.725	

5. ACTIVELE CIRCULANTE NETE /DATORII CURENTE NETE

Activele circulante nete mai puțin datoriile curente nete sunt la data de 31.12.2024 în sumă de **1.118.893.687** lei.

Această sumă provine din activele circulante-total, în sumă de 1.383.724.423 lei, la care se adaugă cheltuielile în avans de reluat într-o perioadă de până la un an de 24.856.244 lei, din care se scad datoriile de 228.695.725 lei care trebuie plătite într-o perioadă de până la un an, veniturile înregistrate în avans de 59.888.211 lei și sumele reprezentând subvenții pentru investiții (imobilizări corporale și necorporale primite cu titlu gratuit și constatate plus de inventar) de 1.103.044 lei, care se reiau la venituri într-o perioadă de până la un an.

Postul bilanțier „active ciculante nete” se referă la valoarea activelor curente totale ale regiei după ce toate datoriile sale curente au fost scăzute. Acestea sunt active corporale care includ: stocuri, creanțe, casa și conturi la bănci, investițiile pe termen scurt.

Cunoscut și sub denumirea de capital de lucru, activele curente nete sunt o reflectare a posibilității de a genera lichiditate pe termen scurt și înregistrează o scădere față de anul precedent de 31.359.379 lei.

6. TOTALUL ACTIVELOR FĂRĂ DATORII CURENTE

Totalul activelor Regiei fără datoriile curente la 31.12.2024 sunt în sumă de **1.645.436.920** lei provenită din activele imobilizate în sumă de 526.059.347 lei la care se adaugă activele circulante nete în sumă de 1.118.893.687 lei și cheltuielile în avans de reluat într-o perioadă mai mare de un an de 483.886 lei.

Și în cazul acestui indicator se înregistrează o scădere față de anul 2023, în valoare absolută de 3.249.103 lei.

7. DATORII-SUMELE CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ MAI MARE DE UN AN

În conformitate cu standardul internațional de contabilitate *IAS 1 – Prezentarea Situațiilor Financiare*, Regia trebuie să clasifice toate celelalte datorii, altele decât cele prezentate la pct. 3. Datorii – sumele care trebuie plătite într-o perioadă de până la un an, drept datorii pe termen lung. Datoriile Regiei pe termen lung sunt datoriile aferente instituțiilor de credit (credite bancare în lei cu garanția statului), contractelor de leasing, conform *IFRS 16 Leasing* aplicabil începând cu data de 01.01.2019 și într-o proporție mică datorii în legătură cu garanțiile primite, aferente unor contracte de lucrări și prestări servicii care se vor restitui furnizorilor după o perioadă mai mare de un an.

Începând cu luna martie 2020, odată cu răspândirea pandemiei COVID-19 în Europa și instituirea restricțiilor de deplasare în interiorul țării și între state, traficul aerian a scăzut dramatic. Având în vedere traficul preponderent între Orientul Mijlociu și Îndepărtat cu Europa Centrală și de Vest care tranzitează România, scăderea a fost vizibilă încă din luna ianuarie 2020 atât din cauza focarelor COVID-19 din Asia, cât și din cauza situației tensionate din Iran și Irak.

Astfel, conform proiecțiilor financiare, deficitul de numerar ajungea până la sfârșitul anului 2021 la valoarea de aprox. 646 mil. lei. Acest deficit urma să fie parțial finanțat din lichiditățile disponibile la 01.01.2020 iar restul printr-o linie de credit de aproximativ 466 mil. lei. Prin Hotărârea Comitetului Interministerial de Finanțări, Garanții și Asigurări nr. 219/ 19.08.2020 s-a aprobat solicitarea regiei formulată prin cererea nr. 13626/ 17.07.2020, privind emiterea unei garanții, pentru garantarea în proporție de 80% a unui credit pe obiect, în valoare de 466.000.000 lei, pentru susținerea activității curente. Utilizarea liniei de credit a fost făcută pe măsura necesităților de lichiditate ale Regiei, pentru acoperirea cheltuielilor de exploatare și a cheltuielilor de capital, astfel încât dobânda aplicată la soldul creditului utilizat să fie minimă.

Astfel, la finele anului 2024 Regia utilizase suma de 332.860.000 lei iar în cursul anului 2024 rambursând și prima tranșă de 66.570.000 lei.

În conformitate cu contractul de credit încheiat cu BCR și a actelor adiționale ulterioare rambursarea tragerilor se face conform graficului de rambursare stabilit până la data de 01.03.2023 iar suma minimă de rambursat anual începând cu 31.03.2023 este de 66.570.000 lei. Astfel la 31.12.2024, regia clasifică datoria privind creditul contractat după cum urmează:

- 66.570.000 lei ca datorie privind creditele bancare interne garantate de stat care trebuie plătite într-o perioadă de până la un an (termen scurt);
- 266.290.000 lei ca datorie privind creditele bancare interne garantate de stat care trebuie plătite într-o perioadă mai mare de un an (termen lung);

Conform *IFRS 16 Leasing* un contract este sau conține un leasing dacă transmite dreptul de a controla utilizarea unui activ identificat în mod specific, pe o anumită durată și în schimbul unei contravalori. Controlul este transmis atunci când clientul are atât dreptul de a dispune utilizarea activului, cât și dreptul de a obține în mod substanțial toate beneficiile economice ce decurg din această utilizare.

Datoria de leasing este inițial evaluată la valoarea actualizată a ratelor de leasing plătibile pe durata contractului, actualizate cu rata dobânzii implicite a contractului, dacă aceasta poate fi determinată. Dacă această rată a dobânzii nu poate fi determinată cu precizie, locatarul va utiliza rata sa marginală de împrumut. La stabilirea datoriei de leasing au fost luate în considerare atât perioada contractuală, cât și intențiile de prelungire ale duratelor contractelor de închiriere.

Regia a recunoscut contracte de leasing contractele având ca obiect închirierea de spații în clădiri și terenuri.

La 31.12.2024 datoriile totale pe termen lung ale Regiei, în scădere față de anii precedenți, erau în sumă de **283.270.983 lei** după cum urmează:

Nr. Crt.	DENUMIREA ELEMENTULUI	SOLD LA 31.12.2023	EXPLICAȚII
A.	Credite bancare interne garantate de stat (cont 1627)	266.290.000	Suma utilizată din creditul intern garantat de stat de 466 mil. lei
B.	Datoria de leasing evaluată la valoarea actualizată a ratelor de leasing plătibile pe durata contractului, actualizate cu rata dobânzii implicite a contractului (din cont 167.1.)	16.783.686	Datoria de leasing pe termen lung aferentă contractelor de închiriere în care Regia are calitatea de locator
C.	Garanții de bună execuție primite (din cont. 167.2.)	197.297	Garanții de bună execuție primit exigibile după o perioadă de un an
TOTAL datorii pe termen lung (cu scadență mai mare de un an) (A+B+C)		283.270.983	

H. PROVIZIOANE PENTRU RISCURI ȘI CHELTUIELI

În conformitate cu prevederile standardelor internaționale de contabilitate *IAS 19 – Beneficiile*

angajaților și IAS 37 – Provizioane, datorii contingente și active contingente, R.A. ROMATSA avea la data de 01.01.2023, constituite provizioane în sumă totală de **666.353.155 lei** după cum urmează:

-lei-

Nr. Crt.	DENUMIREA PROVIZIONULUI	SOLD LA 01.01.2024
1.	Provizioanele pentru litigii (cont 1511)	8.739.566
2.	Provizion pentru beneficii angajați (cont 1517)	634.636.994
3.	Provizion pentru fond participare la profit din anul 2015 (cont 1518.1.)	39.436
4.	Provizion pentru concedii neefectuate în anii 2017/2018 (cont 1518.2.)	22.777.786
5.	Alte provizioane pentru sume datorate moștenitorilor legali ai salariaților decedați (cont 1518.3.)	832.823
6.	Provizion inflație cheltuieli personal (cont 1518.4)	53.561.726
7.	Provizion stimulente trafic (cont 1518.6)	22.218.085
8.	Provizion depasire trafic	0
TOTAL PROVIZIOANE LA 01.01.2024		742.806.416

Din provizioanele înregistrate în anii anteriori, în anul 2024 s-a reluat la venituri suma de **148.520.380 lei** astfel:

-lei-

Nr. Crt.	DENUMIREA PROVIZIONULUI	Sume reluate la venituri în 2024 (cont 7812)
1.	Provizioanele pentru litigii (cont 1511)	8.247.316
2.	Provizion pentru beneficii angajați (cont 1517)	43.459.429
3.	Provizion pentru concedii neefectuate în anii 2022/2023 (cont 1518.6.)	20.201.001
4.	Alte provizioane pentru sume datorate moștenitorilor legali ai salariaților decedați (cont 1518.7.)	832.823
5.	Provizion drepturi amanate la plata	75.779.811
TOTAL SUME RELUATE LA VENITURI ÎN 2024		148.520.380

S-au constituit provizioane noi în sumă totală de **189.615.912 lei**, astfel:

-lei-

Nr. Crt.	DENUMIREA PROVIZIONULUI	Sume constituite pe seama cheltuielilor de exploatare în anul 2024 (cont 6812)
1.	Provizioanele pentru litigii (cont 1511)	25.000
2.	Provizion pentru beneficii angajați (cont 1517)	75.175.590
3.	Provizion pentru concedii neefectuate în anii 2023/2024 (cont 1518.6.)	21.906.436
5.	Alte provizioane pentru sume datorate moștenitorilor legali ai salariaților decedați (cont 1518.7.)	132.030
6.	Provizion pentru drepturi de personal amânate la plată în 2024	92.376.856
TOTAL SUME CONSTITUITE PE SEAMA CHELTUIELILOR DE EXPLOATARE ÎN 2024		189.615.912

Astfel, ca urmare a operațiunilor descrise mai sus, în conformitate cu prevederile standardelor internaționale de contabilitate *IAS 19 – Beneficiile angajaților și IAS 37 – Provizioane, datorii contingente și active contingente*, la finele anului 2021 R.A. ROMATSA are constituite provizioane în sumă totală de **783.901.948 lei**, după cum urmează:

-lei-

Nr. Crt.	DENUMIREA PROVIZIONULUI	SOLD LA 31.12.2024
1.	Provizioanele pentru litigii (cont 1511)	517.250
2.	Provizion pentru beneficii angajați (cont 1517)	666.353.155
3.	Provizion pentru fond participare la profit din anul 2015 (cont 1518.1.)	39.436
4.	Provizion pentru concedii neefectuate în anii 2022/2023 (cont 1518.2.)	24.483.221
5.	Alte provizioane pentru sume datorate moștenitorilor legali ai salariaților decedați (cont 1518.3.)	132.030
6.	Provizion inflație cheltuieli personal (cont 1518.4)	34.530.155
7.	Provizion stimulente trafic (cont 1518.6)	17.846.701
8.	Provizion depasire trafic	40.000.000
TOTAL PROVIZIOANE LA 31.12.2024		783.901.949

Provizionul pentru litigii a fost constituit atât pentru procese aflate în derulare pe rolul instanțelor, în care regia are calitatea procesuală de pârât.

*Situația actualizată a litigiilor este prezentată în **Anexa** la prezentul Raport.*

Provizionul constituit pentru beneficii angajați, în sumă de 666.353.155 lei, a rezultat ca urmare a calculului actuarial al drepturilor acordate salariaților conform contractelor individuale de muncă și ale acordului încheiat între conducerea regiei și sindicatul reprezentativ, pentru prime fidelitate (jubiliare) și pentru ajutoare acordate cu ocazia pensionării.

În conformitate cu *IAS 19 – Beneficiile angajaților*, pe baza calculului actuarial, Regia a recunoscut în contul de profit și pierdere costul serviciului curent și costul dobânzii aferent datoriei nete și în alte elemente ale rezultatului global (rezultatul reportat) reevaluările datoriei nete respectiv pierderi actuariale. Reevaluările datoriei nete (câștigurile și pierderile actuariale) recunoscute în alte elemente ale rezultatului global, nu pot fi niciodată reclasificate în contul de profit și pierdere.

Provizionul pentru concedii neefectuate reprezintă contravaloarea concediilor de odihnă neefectuate în anii 2023 și 2024, inclusiv contravaloarea contribuției asiguratorii pentru muncă datorate de angajator (2,25%).

În conformitate cu prevederile Contractului Colectiv de Muncă, în cazul decesului salariatului suma constituită în evidențele contabile ale Regiei se va acorda soțului/soției sau rudelor de gradul I. Astfel a fost constituit un provizion pentru sumele datorate de Regie moștenitorilor legali ai salariaților decedați pentru suma de 132.030 lei.

În conformitate cu Contractului Colectiv de Muncă în anul 2024 au fost constituite provizioane pentru drepturi salariale în valoare totală de 92.376.856 lei, astfel: În conformitate cu prevederile Contractului Colectiv de Muncă în anul 2024 au fost constituite provizioane pentru drepturi salariale în valoare totală de 92.376.856 lei, astfel:

- provizionul în sumă de 34.530.155 lei, în conformitate cu art. 1 act adițional nr 7 din CCM 2023/2024 . Suma reprezintă ajustarea de inflație pentru anul 2023, calculată conform Regulamentului European, față de costurile determinate cu personalul din Planul de Performanță RP3 aprobat, stabilită prin raportare la IAPC de 5,8% pentru anul 2024. Suma menționată mai sus include contribuția asiguratorie pentru muncă;
- provizionul în sumă de 17.846.701 lei, în conformitate cu punctul 6 din anexa 6 la CCM 2023/2024. Conform Planului de performanță al României obiectivele de performanță trebuie să facă obiectul unor stimulente pentru a încuraja creșterea performanței. Suma menționată mai sus include contribuția asiguratorie pentru muncă;
- provizionul în sumă de 40.000.000 lei, în conformitate cu punctul 4 din anexa 6 la CCM 2023/2024. Conform Planului de performanță al României obiectivele de performanță trebuie să facă obiectul unor stimulente pentru a încuraja creșterea performanței. Suma menționată mai sus include contribuția asiguratorie pentru muncă.

I. CAPITAL ȘI REZERVE

La 31.12.2024 Regia deține capitaluri în valoare totală de **489.806.748 lei**, în următoarea structură:

Nr. Crt.	EXPLICAȚII	SOLD LA 31.12.2023 (lei)	SOLD LA 31.12.2024 (lei)
1.	Patrimoniul Regiei (cont 1015)	214.684.295	214.684.295
2.	Ajustări ale patrimoniului Regiei conform IAS 29 (cont 1028)	162.269.747	162.269.747
3.	Rezerve legale (cont 1061)	38.894.851	40.557.491
4.	Alte rezerve (cont 1068)	42.015.176	49.214.348
5.	Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită (contul 1171) (rd. 5.1.+5.2.) din care:	-44.519.214	-10.293.125
5.1.	- pierderea neacoperită din anul 2017, 2020, 2022	0	0
5.2.	- pierderi actuariale din provizionul de beneficii angajați 2023	-44.519.214	-10.293.125
6.	Rezultatul reportat reprezentând surplusul realizat din rezerve din reevaluare (contul 1175)	7.857.514	11.434.313
7.	Rezultatul reportat provenit din trecerea la aplicarea IFRS, mai puțin IAS 29 (cont 1177), din care (rd. 7.1.+7.2.):	6.272.237	6.272.237
7.1.	Rezultatul reportat provenit din trecerea la aplicarea IFRS, câștiguri și pierderi actuariale la provizionul pentru beneficii angajați din 2016, 2017 (contul 1177.1.)	2.062.139	2.062.139
7.2.	Rezultatul reportat provenit din trecerea la aplicarea IFRS, diferența între pierderea contabilă conf. OMFP-IFRS (contul 1177.1.)	4.210.098	4.210.098
8.	Rezultatul reportat reprezentând provenit din utilizarea la data trecerii la aplicarea IFRS, a valorii juste drept cost presupus (contul 1178)	176.712.635	173.135.836
9.	Rezultatul reportat provenit din adoptarea pentru prima dată a IAS 29 (contul 118) (rd. 10.1.+10.2.) din care:	-173.479.456	-173.479.456
9.1.	- aplicarea IAS 29 pentru patrimoniu regiei	-162.269.747	-162.269.747
9.2.	- aplicarea IAS 29 pentru rezerva legală	-11.209.709	-11.209.709
10.	Profit sau pierderea la sfârșitul perioadei de raportare (cont 121)	64.301.025	17.673.700
11.	Repartizarea profitului (cont 129)	-12.582.639	-1.662.640
CAPITALURI TOTAL (rd. 1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.)		482.426.171	489.806.746

A. Rezultatul reportat provenit din adoptarea pentru prima dată a IAS 29

La data trecerii la IFRS, R.A. ROMATSA a identificat patrimoniul Regiei și rezerva legală ca elemente nemonetare constituite înaintea anului 2003. Astfel, în conformitate cu IAS 29 - Raportarea financiară în economiile hiperinflaționiste aceste elemente ale capitalului și rezervelor, constituite înainte de anul 2003, au fost indexate cu factori de inflație relevanți.

Toate ajustările efectuate elementelor de capitaluri și rezerve, constituite înainte de anul 2003 au fost efectuate în contrapartidă cu rezultatul reportat provenit din adoptarea pentru prima dată a IAS 29 - Raportarea financiară în economiile hiperinflaționiste cont 118.

Suma de 162.269.747 lei reprezentând indexarea la inflație a patrimoniul Regiei, a fost înregistrată în contul creditor 1028 – Ajustări ale patrimoniului regiei, în corespondență cu contul debitor 118 – Rezultatul reportat provenit din adoptarea pentru prima dată a IAS 29.

Suma de 11.209.708 lei reprezentând indexarea la inflație a rezervei legală a fost înregistrată în contul creditor 1061 – Rezerve legale în corespondență cu contul debitor 118 – Rezultatul reportat provenit din adoptarea pentru prima dată a IAS 29.

Astfel soldul debitor (pierdere) al contului 118 – Rezultatul reportat provenit din adoptarea pentru prima dată a IAS 29 este la 31.12.2024 în sumă de 173.479.456 lei.

B. Rezultatul reportat provenit din trecerea la IFRS

Ca urmare a faptului că primele situații financiare în conformitate cu IFRS au fost cele întocmite la 31.12.2016 (în scop informativ) iar data trecerii la IFRS-uri este începutul primei perioade pentru care sunt prezentate informații comparative complete conform IFRS-urilor, respectiv 01.01.2015, în situațiile financiare anuale la data 31.12.2018 se regăsesc diferențele provenite din retratarea situațiilor financiare. Aceste diferențe sunt cuprinse în soldul contului 1177 – Rezultatul reportat provenit din trecerea la aplicarea IFRS mai puțin a IAS 29.

Soldul debitor al contului 1177 – Rezultatul reportat provenit din trecerea la aplicarea IFRS mai puțin a IAS 29 în sumă de 6.272.237 lei este defalcat în două analitice:

În analiticul 1 care prezintă la 31.12.2024 un sold creditor de 2.062.139 lei (profit) au fost înregistrate reevaluările datoriei nete (cuprind câștiguri și pierderi actuariale) privind beneficiile angajaților conform IAS 19, pentru exercițiile financiare 2016 și 2017. Conform acestui standard internațional de contabilitate reevaluările datoriei nete (câștigurile și pierderile actuariale) se înregistrează în alte elemente ale rezultatului global și nu se reclasifică niciodată în contul de profit și pierdere.

În analiticul 2 care prezintă la 31.12.2022 un sold creditor (profit) de 4.210.098 lei au fost înregistrate diferențele dintre pierderile contabile aferente exercițiilor 2016, 2017 înregistrate de Regie conform O.M.F.P. nr. 1.802/2014, comparativ cu pierderile înregistrate de Regie conform IFRS.

C. Rezultatul reportat provenit din utilizarea, la data trecerii la IFRS, a valorii juste drept cost presupus

În conformitate cu IFRS 1 - Adoptarea pentru prima dată a Standardelor internaționale de raportare financiară o entitate care adoptă pentru prima dată IFRS-urile poate alege să folosească o reevaluare

conform GAAP-urilor anterioare (baza de contabilitate folosită înaintea adoptării IFRS-urilor) a unui element de imobilizări corporale, la sau înainte de data trecerii la IFRS-uri, drept cost presupus la data reevaluării, dacă reevaluarea a fost, la data reevaluării, comparabilă, în linii mari, cu valoarea justă. Această prevedere este valabilă și pentru imobilizările necorporale care îndeplinesc criteriile de recunoaștere din IAS 38 - Imobilizări necorporale.

Astfel la data trecerii la IFRS (01.01.2015), R.A. ROMATSA a folosit valoarea justă înregistrată ca rezultat al reevaluării activelor la data de 31.12.2013, drept cost presupus.

Prin utilizarea acestei opțiuni, toate rezervele din reevaluarea imobilizărilor, contabilizate în contul 105 - Rezerve din reevaluare înregistrate în perioada 2001-2007, 2010, 2013 au fost încorporate în Rezultatul reportat provenit din utilizarea la data trecerii la aplicarea IFRS, a valorii juste drept cost presupus - cont 1178.

În conformitate cu pct. 175 din O.M.F.P. nr. 2.844/2016 rezultatul reportat provenit din utilizarea la data trecerii la aplicarea IFRS, a valorii juste drept cost presupus și reflectat în creditul contului 1178 – Rezultatul reportat provenit din utilizarea la data trecerii la aplicarea IFRS, a valorii juste drept cost presupus se consideră câștig realizat la scoaterea din evidență a activului corespunzător sau pe măsura folosirii acestuia. R.A. ROMATSA consideră prin politicile contabile adoptate, drept câștig realizat la scoaterea din evidență a activului, moment în care soldul creditor al contului 1178 - Rezultatul reportat provenit din utilizarea la data trecerii la aplicarea IFRS, a valorii juste drept cost presupus este diminuat concomitent cu înregistrarea câștigului realizat în creditul contului 1175 – Rezultatul reportat reprezentând surplusul realizat din rezerve din reevaluare.

În anul 2024 s-a considerat câștig realizat pentru activele scoase din funcțiune suma de 3.576.799 lei.

Astfel soldul creditor (profit) al contului 1175 – Rezultatul reportat reprezentând surplusul realizat din rezerve din reevaluare este de 11.434.313 lei la 31.12.2024 iar soldul creditor al contului 1178 - Rezultatul reportat provenit din utilizarea la data trecerii la aplicarea IFRS este de 173.135.836 lei.

D. Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită

Soldul contului 1171 – Rezultatul reportat provenit din profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită este defalcat pe analitice aferente fiecărui exercițiu financiar, după cum urmează:

Analiticul aferent anului 2023, cu sold debitor la sfârșitul anului 2023 în sumă de 44.519.214 lei reprezintă reevaluările datoriei nete privind beneficiul determinat (pierderile actuariale), sumă înregistrată conform pct. 120 lit (c) și pct 127 din IAS 19 – Beneficiile angajaților. La începutul exercițiului financiar 2024 soldul acestui cont se va cumula cu soldul creditor (profit) al contului 121 – Profit sau pierdere cu sold creditor, soldul acestui analitic la 31.12.2023 fiind zero.

E. Rezerve legale

Din profitul contabil al anului 2024 a fost constituită rezerva legală în sumă de 1.662.640 lei, rezerva legală totală în sumă de lei 29.347.782 lei fiind în limita de deductibilitate prevăzută de Legea nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, în cotă de „5% aplicată asupra profitului contabil, la care se adaugă cheltuielile cu impozitul pe profit, până ce aceasta va atinge a cincea parte din capitalul social subscris și vărsat sau din patrimoniu, după caz”. La această sumă se adaugă suma de 11.209.709,00 lei rezultată din

aplicarea, la data trecerii la aplicarea IFRS, a standardului de contabilitate IAS 29 - Raportarea financiară în economiile hiperinflaționiste. Astfel soldul contului 1061 – Rezerve legale are, la sfârșitul anului 2024, un sold creditor de 40.557.491 lei.

F. Alte rezerve

Soldul contului 1068 – Alte rezerve este la data de 31.12.2024 în sumă de 49.214.348 lei, defalcat după cum urmează:

- 15.066.011,70 lei reprezintă rezerve constituite în exercițiile financiare 2002, 2003 ca urmare a unor facilități fiscale în vigoare la data respectivă;
- 7.250.949 lei reprezintă rezerve constituite în exercițiul financiar 2018 în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, art. 22 - Scutirea de impozit a profitului reinvestit, pentru întreaga sumă a profitului impozabil aferent anului 2018;
- 11.189.704 lei reprezintă rezerve constituite în exercițiul financiar 2022 în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, art. 22 - Scutirea de impozit a profitului reinvestit, pentru întreaga sumă a profitului impozabil aferent anului 2022;
- 8.508.511 lei reprezintă rezerve constituite în exercițiul financiar 2023 în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, art. 22 - Scutirea de impozit a profitului reinvestit, pentru întreaga sumă a profitului impozabil aferent anului 2023.
- 7.199.172 lei reprezintă rezerve constituite în exercițiul financiar 2023 în conformitate cu prevederile OG 46/1998

Se menționează că, în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, rezervele reprezentând facilități fiscale (sume pentru care s-a beneficiat de scutire de impozit pe profit) nu pot fi utilizate pentru majorarea capitalului social, pentru distribuire sau pentru acoperirea pierderilor. În cazul în care nu sunt respectate prevederile prezentului alineat, aceste sume se impozitează ca elemente similare veniturilor în perioada fiscală în care sunt utilizate.

CAP. IV. SITUAȚIA PROFITULUI SAU PIERDERII ȘI A ALTOR ELEMENTE ALE REZULTATULUI GLOBAL

În conformitate cu IAS 1 – Prezentarea situațiilor financiare, în situația profitului sau pierderii și a altor elemente ale rezultatului global (situația rezultatului global) se va prezenta:

- a) Profitul sau pierdere;
- b) Alte elemente ale rezultatului global;
- c) Rezultatul global aferent perioadei, care este totalul dintre profit și pierdere și alte elemente ale rezultatului global.

Comparativ cu exercițiul financiar al anului 2023, situația rezultatului global înregistrează următoarele

valori la finele anului 2024:

-lei-

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORULUI	2023	2024	Diferențe
	0	1	2	3=2-1
I.A.	VENITURI DIN EXPLOATARE, din care:	1.532.343.694	1 642 251 320	109 907 626
I.A.1.	Producția vândută (cifra de afaceri netă)	1.516.876.117	1 632 295 189	115 419 072
I.A.2.	Venituri din subvenții de exploatare	1.811.628	2 763 613	951 985
I.A.3.	Alte venituri din exploatare	13.655.949	7 192 518	-6 463 431
II.A.	CHELTUIELI DE EXPLOATARE, din care:	1.416.679.692	1 588 097 006	171 417 314
II.A.1.	Cheltuieli cu materii prime și materiale consumabile	6.119.467	5 868 189	-251 278
II.A.2.	Alte cheltuieli materiale	540.593	451 006	-89 587
II.A.3.	Cheltuieli externe (cu energie, apă)	12.173.642	10 409 539	-1 764 103
II.A.4.	Cheltuieli cu personalul, din care:	1.125.478.127	1 277 760 971	152 282 844
II.A.4.1.	salarii și indemnizații	1.008.878.423	1 147 564 880	138 686 457
II.A.4.2.	cheltuieli cu asigurările și protecția socială	116.599.704	130 196 091	13 596 387
II.A.5.	Amortizare, deprecierea imobilizărilor corporale și necorporale	56.667.252	52 027 022	-4 640 230
II.A.6.	Ajustare privind activele circulante	7.286.824	12 298 867	5 012 043
II.A.7.	Alte cheltuieli de exploatare	204.720.691	198 479 005	-6 241 686
II.A.8.	Ajustări privind provizioanele (cheltuieli - venituri)	3.693.096	30 802 407	27 109 311
A.	PROFIT DIN EXPLOATARE(I.A-II.A)	115.664.002	54 154 314	-61 509 688
I.B	VENITURI FINANCIARE	7.550.792	6 367 447	-1 183 345
II.B	CHELTUIELI FINANCIARE	41.732.244	27 268 952	-14 463 292
B	PROFIT FINANCIAR (I.B-II.B)	-34.181.452	-20 901 505	13 279 947
I.	I.VENITURI TOTALE (I.A+I.B)	1.539.894.486	1 648 618 767	108 724 281
II.	II.CHELTUIELI TOTALE (II.A+II.B)	1.458.411.936	1 615 365 958	193.041.737
C.	PROFITUL SAU PIERDERE BRUT(Ă) (A+B)	81.482.550	33 252 809	-12.813.559
	PROFIT	81.482.550	33 252 809	-12.813.559
	PIERDERE			0
D.	IMPOZIT PE PROFIT/IMPOZIT MINIM PE CIFRA DE AFACERI	17.181.525	15 579 109	-4.434.023
E.	PROFITUL NET/ PIERDERE NETA			0
E.1.	PROFIT	64.301.025	17 673 700	-46 627 325
E.2.	PIERDERE			0
F.	ALTE ELEMENTE ALE REZULTATULUI GLOBAL	-44.519.214	-10 293 125	-54 812 339
G.	REZULTATUL GLOBAL AFERENT PERIOADEI PROFIT (E.1./E.2. + F)	40.252.189	7 380 575	-12 401 236
G.	REZULTATUL GLOBAL AFERENT PERIOADEI PIERDERE (E.1./E.2. + F)			

Din analiza situației contului de profit și pierdere se poate constata că R.A. ROMATSA a înregistrat în anul 2024 un profit contabil de 33.252.809 lei înregistrat în soldul creditor al contului 121 Profit sau pierdere. Veniturile totale (din exploatare și financiare) au fost în sumă de 1.648.618.767 lei, iar cheltuielile totale (de exploatare și financiare) în valoare de 1.615.365.958 lei din care rezultă un profit brut de 33.252.809 lei.

În ceea ce privește impozitul pe profit, calculat prin aplicarea prevederilor Legii 227/2015 privind Codul Fiscal, referitoare la calculul impozitului pe profit, respectiv ajustarea rezultatului contabil brut, prin scăderea veniturilor neimpozabile în sumă de 183.470.254 lei, adăugarea cheltuielilor nedeductibile în sumă de 294.077.425 lei, prin adăugarea a altor elemente similare veniturilor în sumă de 3.576.799 lei și a amortizării fiscale de 51.203.199 lei, provizioane și ajustări pentru depreciere în suma de 1.979.355 lei, a rezervei legale de 1.662.640 lei a rezultat un profit fiscal de 77.012.476 lei, cu un impozit calculat în suma de 12.321.996.

Legea nr. 296/2023 aduce modificări importante Codului fiscal printre care și introducerea unor măsuri care au ca scop consolidarea disciplinei financiare și fiscale.

Începând cu anul 2024 sau cu anul fiscal modificat 2024, se introduce impozitul minim pe cifra de afaceri pentru contribuabilii (alții decât instituții de credit și persoane juridice care desfășoară activități în sectoarele petrol și gaze naturale, pentru care au fost introduse reguli speciale) care înregistrează în anul precedent o cifră de afaceri de peste 50.000.000 euro și al căror impozit pe profit este mai mic decât impozitul minim pe cifra de afaceri. Aceștia vor fi obligați să calculeze pe lângă impozitul pe profit și acest impozit minim pe cifra de afaceri, iar plata se va realiza la nivelul maxim dintre impozitului pe profit și impozitului minim pe cifra de afaceri pentru evitarea dublei impuneri.

Impozitul pe profit datorat la 31.12.2024 din comparația de mai sus, a rezultat impozit minim pe cifra de afaceri cu un impozit de plata calculat în suma de 15.718.989 lei. Din această sumă au fost dedusa suma de 139.880 lei reprezentând contravaloarea sponsorizărilor din anul 2024.

După deducerea acestei sume a rezultat impozitul pe profit anual pentru 2024 în sumă de 15.579.109 lei.

Elementele luate în calcul la determinarea profitului impozabil pentru anul 2024, în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal sunt prezentate detaliat în tabelul de mai jos:

Nr. Crt.	DENUMIRE INDICATOR	SUME (lei)
1	Venituri totale – din exploatare și financiare (cf. Declarație 101/2024)	1.834.156.289
2	Cheltuieli totale – din exploatare și financiare (cf. Declarație 101/2024)	1.816.482.589
3	REZULTAT BRUT (1-2)	17.673.700
4	Elemente similare veniturilor	3.576.799
5	Venituri neimpozabile care se scad din profitul impozabil. din care (rd. 5.1. la 5.11.):	183.470.254
5.1.	- venituri din reluarea ajustărilor pentru deprecierea creanțelor - clienți	10.379.153
5.2.	- venituri din reluarea ajustărilor pentru deprecierea creanțelor - debitori	5.183.985
5.3.	- venituri din reluarea provizionului pentru beneficiile angajaților	43.459.429
5.4.	- venituri din reluarea provizionului pentru concedii neefectuate în 2024	20.201.001
5.5.	- venituri din reducerea sau anularea provizioanelor pentru care nu s-a acordat deducere (drepturi salariale neacordate în cursul anului 2024)	
5.6.	- venituri din reducerea sau anularea provizioanelor pentru care nu s-a acordat deducere (provizion beneficii angajați decedați)	832.823
5.7.	- venituri din reluarea provizioanelor pentru litigii pentru care nu s-a acordat deducere	3.063.331
5.8.	- venituri din creanțe reactivate	
5.9.	- venituri din diminuarea ajustărilor pentru deprecierea imobilizărilor corporale	10.461
5.10.	- venituri din reluare provizion drepturi amânate la plată	75.779.811
5.11.	- venituri din diminuarea ajustărilor pentru pierderi de valoare a imobilizarilor financiare	24.560.260
6	Alte deduceri. din care (rd. 6.1. la 6.3.):	54.845.194
6.1.	- amortizarea fiscală	51.203.199
6.2.	- rezerva legală deductibilă	1.662.640
6.3.	- provizioane si ajustari pt deduceri (art 26 din Codul Fiscal)	1.979.355
7	Cheltuieli nedeductibile fiscal.care se adaugă la profitul impozabil. din care (rd. 7.1. la 7.4.):	294.077.425
7.1.	- cheltuieli cu dobânzi/majorări și amenzi datorate autorităților române	5.240.701
7.2.	- cheltuieli de protocol care depășesc limitele prevăzute de lege (2% din profitul contabil)	0

7.3.	- cheltuieli de sponsorizare	139.880
7.4.	- cheltuieli cu amortizarea contabilă	48.766.530
7.3.	- cheltuieli cu provizioanele și ajustări pentru depreciere. din care:	199.265.841
7.3.1.	· provizion pentru sume datorate moștenitorilor salariaților decedați	132.030
7.3.2.	· provizion pt. drepturi de personal amânate la plată în cursul anului 2024	92.376.856
7.3.3.	· provizion pentru concedii neefectuate în anii 2023.2024	21.906.436
7.3.4.	· ajustări pentru depreciere creanțe clienți	13.889.520
7.3.5.	· ajustări pentru depreciere debitori diversi	6.053.534
7.3.6.	· provizion pentru beneficiile angajaților (IAS 19)	64.882.465
7.3.7.	· provizion pentru litigii	25.000
7.4.	- alte cheltuieli nedeductibile din care:	25.085.364
7.4.1.	· cheltuieli întreținere spații comune și aferente întreținerii apartamentelor locuințe de serviciu	0
7.4.2.	· cheltuieli aferente deplasărilor	2.015
7.4.3.	· pierderi din creanțe clienți incerti	
7.4.4.	· taxe și cotizații la organisme interne și internaționale peste limita de 4.000 EUR	456.204
7.4.5.	· alte cheltuieli nedeductibile autovehicule. despăgubiri terți. diverse etc	24.627.145
7.5.	- Cheltuieli cu impozitul pe profit curent/impozit pe profit la nivelul IMCA	15.579.109
8	Profit impozabil /pierdere fiscală înainte de reportarea pierderii (3+4-5-6+7)	77.012.476
9	Pierdere fiscală de recuperat din anii precedenți	0
10	Profit impozabil/ pierdere fiscală. de recuperat în anii următori (7-8)	77.012.476
11	Impozit pe profit calculat (16%)	12.321.996
12	Impozit pe profit scutit conf. Art. 22 din Codul fiscal (profit reinvestit)	
13	Sume reprezentând sponsorizări care se scad din impozitul pe profit. în limitele prevăzute de lege. din anul curent și reportate din perioada precedentă	139.880
14	Reducere impozitului pe profit conf. OUG nr. 153/2020 (creșterea capitalurilor)	
15	Impozit pe profit datorat la nivelul impozitului IMCA aferent anului 2024 (10-11-12-13-14)	15.579.109
16	Impozit pe profit declarat în cursul anului 2024 prin D100 și plătit	11.157.895
17	Impozit pe profit rămas de plata la sfârșitul anului 2024 până la 25.06.2025 (15-16)	4.421.214

CAP. V. REALIZAREA BUGETULUI DE VENITURI ȘI CHELTUIELI

Bugetul de venituri și cheltuieli al R.A. ROMATSA pentru anul 2024 a fost aprobat prin Ordinul comun al ministrului transporturilor și infrastructurii nr. 859/25.03.2024 și al ministrului finanțelor nr. 752/22.04.2024 și a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 401 din data de 29.04.2024, Partea I.

Față de Bugetul de venituri și cheltuieli aprobat pe anul 2024, execuția la 31.12.2024 prezintă o realizare a veniturilor totale în procent de 103,03% și a cheltuielilor totale în procent de 101,25%. Pe principalele capitole, execuția se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Nr. crt.	INDICATORI	Nr. rd. BVC	2024 Aprobato	2024 Realizat	Diferențe	%
0	1	2	3	4	5=4-3	6=4/3
I	VENITURI TOTALE	1	1.600.169,95	1.648.627,60	48.457,65	103,03%
1	Venituri din exploatare, din care:	2	1.592.869,95	1.642.260,15	49.390,21	103,10%
	servicii navigație aeriană de rută	4	1.243.888,75	1.241.210,90	-2.677,85	99,78%
	servicii navigație aeriană de terminal	5	117.446,63	112.802,86	-4.643,77	96,05%
	din alte surse	6	2.661,91	5.948,58	3.286,67	223,47%
	ajustări	7	129.860,55	176.622,80	46.762,25	136,01%
	servicii navigație aeriană de terminal alte aeroporturi	8	87.341,81	90.335,56	2.993,75	103,43%
	rambursarea contravalorii unor servicii de navigație aeriană	9	9.000,00	9.000,00	0,00	100,00%
	alte venituri din exploatare	11	2.670,30	6.339,45	3.669,15	237,41%
2	Venituri financiare	12	7.300,00	6.367,45	-932,55	87,23%
II	CHELTUIELI TOTALE	13	1.595.399,14	1.615.374,79	19.975,65	101,25%
1	Cheltuieli de exploatare, din care:	14	1.563.558,00	1.588.105,83	24.547,83	101,57%
	cheltuieli de personal	15	1.155.593,76	1.282.693,08	127.099,32	111,00%
	alte cheltuieli de operare	22	352.096,51	253.375,27	-98.721,24	71,96%
	amortizare	33	55.867,73	52.037,48	-3.830,25	93,14%
2	Cheltuieli financiare	34	31.841,14	27.268,96	-4.572,18	85,64%
III	REZULTAT BRUT (pierdere)	42	4.770,81	33.252,81	28.482,00	697,01%

Analizând datele înscrise în tabel, prezentăm, în cele ce urmează, comparația sumelor realizate în 2024 față de cele aprobate prin BVC 2024.

A. VENITURI

Așa cum se poate observa, depășirea în realizare a veniturilor totale cu 48.457,65 mii lei, reprezentând o depășire cu 3,03% a veniturilor totale aprobate prin BVC pe anul 2024, se datorează, în principal, depășirii veniturilor conform bazelor de cost, după cum urmează:

A.1. Venituri din exploatare

La finele anului 2024, veniturile din exploatare înscrise în bugetul de venituri și cheltuieli sunt realizate în procent de 103,10%.

În cadrul veniturilor din exploatare, **veniturile conform bazelor de cost reglementate** (inclusiv rambursarea contravalorii unor servicii de navigație aeriană) prevăzute prin Bugetul de venituri și cheltuieli s-au realizat în procent de 102,84% și sunt detaliate după cum urmează:

- mii lei -

Nr. crt.	Indicatori	2024 Aprob	2024 Realizat	%
0	1	2	3	4=3/2
1	Venituri conform bazelor de cost reglementate*	1.502.857,84	1.545.585,14	102,84%
2	- din prestarea serviciilor de navigație aeriană de rută*	1.370.604,16	1.407.645,06	102,70%
	- venituri reținute	1.252.322,76	1.249.357,14	99,76%
	- venituri din ajustări	118.281,40	158.287,92	133,82%
3	- din prestarea serviciilor de navigație aeriană de terminal reglementat*	129.591,77	131.991,50	101,85%
	- venituri reținute	118.012,62	113.656,62	96,31%
	- venituri din ajustări	11.579,15	18.334,88	158,34%
4	- din alte surse (chirii, telecomunicații, etc.)	2.661,91	5.948,58	223,47%
*veniturile din serviciile de rută și terminal cuprind și suma aferentă zborurilor exceptate				

Depășirea nivelului aprobat al **veniturilor aferente serviciilor de navigație aeriană reglementate** provine, pe de o parte, din depășirea valorilor traficului estimat iar, pe de altă parte, din aplicarea mecanismelor prevăzute în regulamentele europene – prin înregistrarea unor ajustări (inflație, stimulentele de trafic, diferențe de costuri). Astfel, aceste venituri au fost majorate cu suma de 158.287,92 mii lei pentru activitatea de rută și cu suma de 18.334,88 mii lei pentru activitatea de terminal. Aceste ajustări vor fi recuperate de la operatorii aerieni prin majorarea corespunzătoare a ratelor unitare ale tarifelor pentru serviciile de navigație aeriană de rută și terminal – conform regulamentelor europene: în anul N+2 pentru ajustările de inflație.

Veniturile din exploatare din serviciile de navigație aeriană de terminal de pe alte aeroporturi s-au realizat în procent de 103,43% datorită depășirii traficului estimat la momentul planificării.

Alte venituri din exploatare au fost realizate în sumă de 6.339,45 mii lei și provin, din penalitățile aplicate operatorilor aerieni și din recuperarea cheltuielilor efectuate pentru operaționalizarea și funcționarea activității de dirijare a traficului aerian la Aeroportul Internațional Brașov-Ghimbav.

A.2. Veniturile financiare

La finele anului 2024 veniturile financiare sunt realizate în sumă de 6.367,45 mii lei față de 7.300 mii lei prevăzuți, reprezentând o realizare de 87,23% a nivelului aprobat pentru anul 2024 la această categorie de venituri, din care:

- Venituri din dobânzi – depășire cu 61,18% pe seama dobânzilor la titlurile de stat și la depozitele la termen;
- Alte venituri financiare – nerealizare de 73,79% pe baza evoluției cursului valutar leu/euro.

B. CHELTUIELI

Cheltuielile totale realizate la 31.12.2024 sunt în sumă de 1.615.374,79 mii lei, reprezentând o realizare de 101,25% a cheltuielilor totale aprobate pentru anul 2024.

B.1. Cheltuielile de exploatare

La finele anului 2024 **cheltuielile de exploatare** sunt realizate în procent de 101,57% pe seama următoarelor elemente:

- a. **Cheltuielile cu personalul** – depășire cu 127.099,32 mii lei, reprezentând o realizare de 111% a acestor cheltuieli aprobate prin BVC 2024, din care:
 - cheltuielile cu salariile s-au realizat în procent de 116,04%;
Depășirea la acest element este generată de acordarea unor drepturi ce nu au fost planificate prin BVC 2024, dar au rezultat din prevederile Contractului Colectiv de Muncă 2023/2024 încheiat între conducerea ROMATSA și partenerul social. Aceste sume reprezintă, pe de o parte, drepturi amânate din anul anterior (diferență inflație) pentru care s-a înregistrat, concomitent cu acordarea, și reluarea la venituri a provizionului constituit în acest scop la finele anului 2023, iar pe de altă parte, drepturi suplimentare aferente anului în cauză (depășire inflație).
 - bonusurile s-au realizat în procent de 92,86%;
 - cheltuielile cu asigurările și alte obligații legale s-au realizat în procent de 96,55%;
 - alte cheltuieli cu personalul s-au realizat în procent de 102,91%; depășirea provine din acordarea unui stimulent pentru creșterea de trafic și capacitate în valoare de 21,73 mil. lei. Această sumă nu a fost planificată prin BVC 2024, reprezentând un drept amânat din anul anterior, pentru care s-a înregistrat, concomitent cu acordarea, și reluarea la venituri a provizionului constituit în acest scop la finele anului 2023;
 - cheltuielile pentru contractele de mandat s-au realizat în procent de 107,09%, și constau în contravaloarea indemnizației acordată membrilor Consiliului de Administrație și Directorului General al regiei, precum și alte cheltuieli înregistrate conform prevederilor contractelor de mandat ale Directorului General și Directorului Economic.

b. Alte cheltuieli de operare – economie de 98.721,24 mii lei, reprezentând o realizare de 71,96% din valoarea aprobată prin BVC 2024 la acest element și provine din:

- mii lei -

Nr. crt.	Element de cheltuială	2024 Aprobat	2024 Realizat	Diferențe	% Realizat/ Aprobat
0	1	2	3	4=3-2	5=3/2
I	Alte cheltuieli de operare, din care:	352.096,51	253.375,27	-98.721,24	71,96%
1	Cheltuieli materiale	7.820,44	6.319,19	-1.501,25	80,80%
2	Cheltuieli cu energia și apa (utilități)	13.069,95	10.409,54	-2.660,41	79,64%
3	Cheltuieli cu serviciile executate de terți	196.900,48	182.571,03	-14.329,45	92,72%
4	Alte cheltuieli de exploatare, din care:	134.305,64	54.075,51	-80.230,13	40,26%
4.1	cheltuieli de protocol	845,40	432,18	-413,22	51,12%
4.2	reclamă și publicitate	70,00	52,06	-17,94	0,00%
4.3	impozite, taxe, vărsăminte	2.317,95	3.524,47	1.206,52	152,05%
4.4	pierderi din creanțe	0,00	3.040,64	3.040,64	
4.5	alte cheltuieli de exploatare	466,00	1.558,52	1.092,52	334,45%
4.6	cheltuieli de sponsorizare	145,00	139,88	-5,12	96,47%
4.7	ajustări și provizioane	130.461,29	39.189,46	-91.271,82	30,04%
4.8	tarif administrativ EUROCONTROL	0,00	29,30	29,30	
4.9	alte cheltuieli de exploatare (în afara bazei de cost)	0,00	5.239,46	5.239,46	
4.10	proviz. pt.deprecierea activelor circulante (principal + dobânzi ANAF)	0,00	6.053,53	6.053,53	
4.11	venituri din proviz. pt.deprecierea activelor circulante	0,00	5.183,99	5.183,99	

Pe baza informațiilor prezentate în tabel se poate constata:

- Elementul *Pierderi din creanțe* (rd. 4.4 din tabel) – prezintă o realizare de 3.040,64 mii lei care provine în principal din înregistrarea pe costuri, a debitelor scoase din evidența contabilă de către EUROCONTROL, conform H.C.D. nr. 28/16.12.2024. Această sumă nu a fost planificată prin BVC 2024, dar fiind provizionată a generat concomitent și înregistrarea de venituri în sumă de 3.027,99 mii lei.
- *Ajustările și provizioanele* (rd. 4.7 din tabel) prezintă o realizare de 30,04% generată de înregistrarea unor provizioane ce nu au fost planificate prin BVC 2024 sau a căror planificare nu a fost realizată. În tabelul următor acestea sunt prezentate la valoarea lor

netă, calculată ca diferență dintre cheltuielile privind ajustările/provizioanele și veniturile din provizioane:

- mii lei -

INDICATORI		2024 Aprobat	2024 Realizat	%
Ajustări și provizioane, din care: (=1-2)		130.461,29	39.189,46	30,04%
1.	Cheltuieli privind ajustările și provizioanele, din care:	183.177,56	194.973,90	106,44%
	1.1. provizioane pentru beneficii angajați	90.155,62	64.882,46	71,97%
	1.2. provizion pentru salariați decedați	0,00	132,03	
	1.3. provizion pentru concedii de odihnă neefectuate	0,00	21.906,44	
	1.4. provizion pentru litigii	0,00	25,00	
	1.5. provizion pentru drepturi amânate la plată	93.021,94	92.376,86	99,31%
	1.6. provizion pentru deprecierea activelor circulante	0,00	15.651,11	
2.	Venituri din provizioane priv. activ. de exploatare, din care:	52.716,27	155.784,44	295,51%
	2.1. provizioane pentru beneficii angajați	52.716,27	43.459,43	82,44%
	2.2. provizion pentru salariați decedați	0,00	832,82	
	2.3. provizion pentru concedii de odihnă neefectuate	0,00	20.201,00	
	2.4. provizion pentru drepturi amânate la plată	0,00	75.779,81	
	2.5. provizion pentru litigii	0,00	3.063,33	
	2.6. ajustări pentru deprecierea activelor circulante/clienti neîncasați	0,00	12.437,58	
	2.7. ajustări pentru deprecierea imobilizărilor	0,00	10,46	

- provizionul pentru beneficii angajați este constituit în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate și cu ale Standardului Internațional de Contabilitate IAS 19 – Beneficiile angajaților. Acest provizion este calculat de către KPMG România S.R.L., firmă specializată în calcul actuarial, cu care Regia a avut încheiat un contract de prestări servicii. Provizionul pentru beneficiile angajaților reflectă sumele ce vor fi plătite de R.A. ROMATSA la momentul în care angajații părăsesc regia cu ocazia pensionării. Valoarea cheltuielilor privind provizionul pentru beneficiile angajaților pentru anul 2024 este de 64.882,46 mii lei, sumă reflectată pe cheltuielile de exploatare ale anului în cauză. Totodată,

În urma acestui calcul, s-a înregistrat în contul 1171 (rezultatul reportat) o pierdere actuarială în sumă de 10.293,13 mii lei, în conformitate cu prevederile IFRS;

- provizion pentru drepturi amânate la plată – constituit la valoarea de 92.376,86 mii lei, reprezentând sumele datorate salariaților regiei privind anumite drepturi, conform Contractului colectiv de muncă 2023/2024 încheiat între R.A. ROMATSA și partenerul social.
 - provizion pentru concedii de odihnă neefectuate – constituit la valoarea de 21.906,44 mii lei, reprezentând contravaloarea concediilor de odihnă neefectuate la 31.12.2024, inclusiv contravaloarea contribuției asiguratorie pentru muncă datorată de regie.
- *Alte cheltuieli de exploatare (în afara bazei de cost)* (rd. 4.9.din tabel) – prezintă o realizare de 5.239,46 mii lei reprezentând în principal vărsăminte către bugetul statului stabilite de către ANAF prin procesul verbal RIEF NR. MC_IEF-826/26.10.2018, precum și accesorii ANAF conform deciziei de impunere nr. 72935 și 72937/20.03.2024.
 - *Ajustare pt. deprecierea activelor circulante* (rd. 4.10. din tabel) – prezintă o realizare de 6.053,53 lei provenită din ajustarea pentru depreciere a debitului constituit pentru obligațiile fiscale stabilite de către ANAF prin decizia de impunere nr. 176.743/24.10.2024.
 - *Venituri din ajustări pentru derecierea activelor circulante* (rd. 4.11. din tabel) – prezintă o realizare de 5.183,99 lei provenită din constituirea unui provizion pentru dobânzi și penalități stabilite de către ANAF.

B.2. Cheltuielile financiare

La finele anului 2024 cheltuielile financiare sunt realizate în sumă de 27.268,96 mii lei, reprezentând o realizare de 85,64% a nivelului aprobat și provin în principal din dobânda aferentă creditului de finanțare contractat în anul 2020.

C. BUGETUL ACTIVITĂȚII DE INVESTITII

Realizarea bugetului activității de investiții se prezintă astfel:

- ◆ sursele pentru investiții realizate în anul 2024 provin din:

- mii lei -

Indicatori	2024 Aprobat	2024 Realizat
➤ surse proprii (amortizare + resurse neconsumate în anii precedenți)	109.848,05	77.704,29
Total surse	109.848,05	77.704.29

◆ cheltuielile pentru investiții s-au realizat după cum urmează:

- mii lei -

➤ cheltuieli pentru investiții inclusiv pentru investiții în curs la finele anului	109.848,05	77.704,29
Total cheltuieli pentru investiții și rambursări	109.848,05	77.704,29

Diferența dintre valoarea aprobată și valoarea realizată a PI 2024 se datorează următorilor factori:

- complexitatea tehnică și operațională a sistemelor/echipamentelor precum și a modulelor/produselor software achiziționate de ROMATSA R.A. conduce la derularea pentru perioade mari de timp (cca. 6-12 luni) a procedurilor de licitație deschisă și chiar a unora dintre procedurile de negociere/proceduri simplificate, cu efecte semnificative asupra nerealizării valorilor aprobate;
- contracte semnate aflate în derulare la care, din motive tehnice și operaționale precum și din motive care cad în sarcina exclusivă a producătorilor/partenerilor contractuali, a survenit decalarea termenelor de realizare a unor etape contractuale, cu efecte semnificative asupra nerealizării valorilor aprobate;
- semnarea unor contracte în ultimul trimestru al anului 2024 cu realizare în anul 2025, cu efecte semnificative asupra nerealizării valorilor aprobate;
- semnarea unor contracte, în urma desfășurării procedurilor de achiziție, la valori mai mici decât cele bugetate în planul de investiții;
- anularea și reluarea repetată a unor proceduri de achiziție din cauza neparticipării potențialilor furnizori/prestatori/executanți;
- anularea și reluarea ulterioară a unor proceduri de achiziție din cauza prezentării unor oferte având valori mai mari decât bugetele aprobate;
- obținerea cu întârziere a unor avize/acorduri/autorizații din partea autorităților emitente.

Situația privind realizarea indicatorilor prevăzuți în BVC aprobat este prezentată detaliat în **Anexe** la prezentul raport.

D. INDICATORII PREVĂZUȚI ÎN DATELE DE FUNDAMENTARE

- **Productivitatea muncii** calculată ca venituri totale/ număr mediu de personal a înregistrat în realizare valoarea de 1.003,43 lei/pers, față de 944,05 lei/ pers. aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli pentru anul 2024;
- **Cheltuiala totală la 1000 lei venituri totale** a înregistrat în realizare valoarea de 979,83 lei/ 1000 lei față de 997,02 lei/ 1000 lei aprobată prin bugetul de venituri și cheltuieli pentru anul 2024;
- ROMATSA nu înregistrează **plăți restante**. Chiar dacă situația financiară a regiei a fost puternic afectată de efectele pandemiei, ROMATSA nu are obligații de plată neachitate la scadența prevăzută de prevederile legale și contractele încheiate.

- La finele anului 2024 s-au înregistrat **creanțe restante** conform scadențelor în sumă de 64.284,49 mii lei (3,91% din total venituri de exploatare), față de 75.000 mii lei (4,71% din total venituri de exploatare planificate), rezultând o nerealizare de 14,29% a nivelului planificat.
Principalii clienți care figurează în evidențele contabile ale ROMATSA cu creanțe restante pentru servicii de navigație aeriană sunt:
 1. **EUROCONTROL** – cu un total de **37.106 mii lei**, reprezentând contravaloare facturi emise în perioada februarie 2005 – octombrie 2024 pentru diferiți operatori aerieni;
 2. **CN TAROM SA** – cu un total de **7.058 mii lei**, reprezentând contravaloare facturi emise în perioada martie 2021 – octombrie 2024. (6.358 mii lei reprezentând facturi de penalități emise pentru depășirea scadențelor în perioada 2021-2024);
 3. **Blue Air Aviation SA** – cu un total de **12.806 mii lei**, reprezentând contravaloare facturi emise în perioada septembrie 2020 - martie 2023. Blue Air Aviation este în procedură de insolvență declanșată în anul 2023.

CAP.VI. REALIZAREA BAZEI DE COST ÎN ANUL 2024

În data de 05.12.2022 a fost publicată Decizia Comisiei nr. 8740 privind coerența obiectivelor de performanță incluse în proiectul de Plan de Performanță revizuit, prezentat de România în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 549/ 2004 al Parlamentului European și al Consiliului, cu obiectivele de performanță la nivelul Uniunii pentru cea de a treia perioadă de referință.

În consecință, prin Nota nr. 48772/ 14.12.2022, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii a adoptat la nivel național Planul de Performanță al României.

Situația realizării bazelor de cost ale anului 2024 defalcate pe activități (rută, terminal Aeroporturi București și terminal alte aeroporturi), detaliată pe elemente de cheltuieli, este prezentată în **Anexa** la prezentul Raport și a fost întocmită având în vedere următoarele:

- elementele de cost au fost grupate pe tipurile de cheltuieli stabilite pentru raportarea către EUROCONTROL și Comisia Europeană;
- alocarea cheltuielilor între activitatea de rută și celelalte activități s-a efectuat pe baza înregistrărilor contabile pe centre de cost, în conformitate cu Nota nr. 8649/13.05.2021, aprobată în Comitetul Director din 14.05.2021;
- cursul leu/ euro utilizat la stabilirea sumelor în euro a fost de 4,97195 lei și reprezintă cursul mediu de schimb al anului 2024 stabilit de EUROCONTROL pe baza mediei cursurilor zilnice „closing rate” calculate de Reuters;
- din capitolul de cheltuieli cu personalul au fost scăzute venituri din reluări din provizioane astfel:
 - beneficii angajați - ajutor de pensionare (-38.827.624,00 lei);
 - beneficii angajați - prime de fidelitate (-4.631.805,00 lei).
 - concedii neefectuate în 2022 (-20.201.001,00 lei);
 - drepturi amânate la plată (-75.779.811,00 lei);
 - salariați decedați (-832.823,00 lei)
 - salariați (-3.063.331,00 lei)
- provizionul pentru litigii constituit la sfârșitul anului 2024 (25.000,00 lei);

- la capitolul privind alte cheltuieli de exploatare nu s-au înregistrat cheltuieli cu diferențe de curs valutar (829.590,88 lei), acestea, împreună cu veniturile din diferențe de curs valutar, fiind tratate în afara bazei de cost;
- cheltuielile privind amortizarea diferențelor aferente titlurilor de stat (315.816,27 lei) au fost de asemenea tratate în afara bazei de cost;
- din capitolul de cheltuieli de exploatare au fost scăzute veniturile din:
 - ajustări pentru deprecierea imobilizărilor (-10.460,80 lei);
 - ajustări pentru deprecierea activelor circulante (-12.437.584,77 lei);
- în baza de cost realizată s-au înregistrat costurile cu rentabilitatea activelor proprii („Equity”), calculată în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 2019/ 317 privind schema de performanță și tarifar. Astfel, s-a stabilit valoarea netă medie a activelor imobilizate și valoarea medie a activelor circulante nete (cu excepția conturilor purtătoare de dobândă) pentru anul 2023 (media aritmetică între valorile înregistrate la 31.12.2023 și 31.12.2024). În calculul valorii activelor a fost inclus și patrimoniul public în sumă de 198.080.543 mii lei (reevaluat la data de 31.12.2023 și înregistrat în contabilitate după publicarea în MO nr. 747/31.07.2024), înregistrat începând cu anul 2014 în afara bilanțului. Valoarea medie a activelor anului 2023 a fost defalcată pe activități (rută, terminal Aeroporturi București și terminal alte aeroporturi) proporțional cu amortizarea realizată pe aceste activități în 2024. La aceste valori ale activelor s-au aplicat ratele de rentabilitate de 7,41%, atât pentru rută, cât și pentru terminal.

Din analiza datelor prezentate rezultă următoarele elemente privind realizarea bazelor de cost pe activități:

I. ACTIVITATEA DE RUTĂ

a) Trafic

Volumul de trafic, exprimat în unități de servicii, a înregistrat o creștere cu 9,34% față de valoarea planificată prin Planul de Performanță pentru cea de-a treia perioadă de referință (RP3, 2020-2024), respectiv 6.368,97 mii unități de servicii față de 5.939,45 mii unități de servicii.

b) Costuri

Costurile totale de rută în monedă națională se situează la 110,95% din valoarea determinată. Gradul de realizare al costurilor anuale pe capitole este următorul:

- Personal 114,58%, ca urmare a unor depășiri la costurile cu pensiile de 8.015 mii lei, precum și din acordarea unor compensații personalului pentru acoperirea creșterii ratei inflației peste cea prognozată și îndeplinirea ȋntelilor de performanță în domeniul capacităȋii;
- Alte cheltuieli de exploatare 92,45%, ca urmare a nerealizării costurilor privind alte servicii efectuate de terȋi;
- Amortizare 95,45%;
- Costul capitalului 110,95%.

c) Tarif unitar

Tariful unitar rezultat (recalculat la nivelul costurilor și volumului de prestații realizate efectiv) este de 42,22 euro, cu 2,66 euro (-5,92 %) sub nivelul planificat (44,88 euro).

În moneda națională tariful unitar recalculat este cu -5,92% sub nivelul aprobat (tarif realizat de 209,93 lei/ unitatea de servicii față de tariful aprobat de 223,15 lei/ unitatea de servicii).

Și pe parcursul anului 2024 tarifele unitare la care s-au facturat efectiv prestațiile de rută ale ROMATSA au fost recalculate lunar în funcție de cursul de schimb, în conformitate cu mecanismul stabilit de EUROCONTROL.

Conform mecanismului de împărțire a riscului de trafic, art. 27(3) din Regulamentul (UE) 2019/ 317, orice depășire a traficului până la 2% este reținută de furnizorul de servicii de navigație aeriană, iar pentru valorile între 2% și 10%, 70% se returnează către companiile aeriene în anul n+2. Astfel, s-a înregistrat o ajustare a veniturilor de – 56.187,46 mii lei, care urmează a fi scăzută din tariful de rută al anului 2026.

Inflația în 2024 a fost peste cea prognozată în Planul de Performanță aprobat ceea ce va aduce în tariful unitar de rută al anului 2026, conform art. 26 din Regulamentul (UE) 2019/317, o ajustare de 117.167,46 mii lei.

Depășiri ale traficului care au generat venituri suplimentare aferente ajustărilor din mecanismul de împărțire a riscului de costuri – conform art. 25 (2) literele g și h și art. 27 (9) din Regulamentul (UE) 2019/ 317, suma de -19.817,16 mii lei a fost înregistrată ca ajustare și se transferă utilizatorilor spațiului aerian, prin reducerea tarifului unitar de rută în 2026.

Conform art. 11 alin. (3) și (4) din Reg. (UE) 2019/317, statele membre pot decide să implementeze scheme de bonificare și/sau de penalizare pentru realizarea țintelor de performanță pentru domeniul cheie de capacitate. Pentru activitatea de rută, conform Planului de Performanță aprobat, schema de stimulente financiare, are valorile maxime de 2% bonificare și 4% penalizare.

Cu toate acestea, conform prevederilor Reg. (UE) 2019/ 317, Anexa XIII, punctul 2, paragraful 2.1 litera a), al doilea paragraf, „procentul fix maxim se aplică în cazul în care abaterea negativă a întârzierii ATFM medii per zbor în anul n față de valoarea-pivot este, în valoare absolută, egală sau mai mare decât valoarea pragului de alertă”. Întrucât pentru anul 2024 valoarea pivot în cazul României a fost de 0.04 min. întârziere ATFM/ zbor, iar valoarea pragului de alertă stabilită prin Decizia Comisiei 2021/ 891 este de 0.05 min. întârziere ATFM/ zbor procentul maxim de bonificație (2% din totalul costurilor determinate) ar fi fost atins doar la un nivel teoretic de -0.01 min. întârziere ATFM/zbor. PRB a publicat la data de 21.10.2024 pe pagina de internet a Comisiei Europene un material actualizat de îndrumare privind elaborarea proiectelor planurilor de performanță pentru RP4 în care, la pct. 311, apar precizări clare cu privire la situația în care s-a aflat România în anul 2023 și 2024, respectiv faptul că procentul maxim de 2% nu poate fi acordat, ci el trebuie calculat proporțional la atingerea valorii de 0 minute de întârziere ATFM/zbor. Astfel, valoarea maximă a bonificației pentru activitatea de rută în anul 2024 este de 17.283.436 lei. Suplimentar, în anul 2024, în procesul de monitorizare al anului 2023 în urma solicitării PRB, a fost realizată o ajustare a bonificației aferente anului 2023 pentru activitatea de rută, valoarea finală aprobată a fi inclusă în tariful anului 2025 a fost de 16.253,850 lei, rezultând o diferență de 5.417,952 lei de la suma 21.671,802 lei înregistrată în nota nr. 2675/ 14.02.2024.

d) Situația realizării veniturilor anului 2024 și soldul anului 2024

Veniturile din activitatea de rută facturate s-au situat în anul 2024 la nivelul de 1.409.842,07 mii lei, cu 8,46% peste nivelul planificat de 1.299.851,54 mii lei prin proiectul de Plan de Performanță aprobat.

e) Recapitulatia ajustărilor din anul 2024

mii lei

Ajustarea la inflație – Rută	117.167,465
Ajustarea la riscul de trafic – Rută	-56.187,365*
Ajustarea datorată stimulentei de trafic – Rută	17.283,436
Diferență față de valoarea înregistrată în nota 2675/ 14.02.2024 a ajustării datorată stimulentei de trafic – Rută	-5.417,952
Ajustarea la trafic – Rută	-20.590,079**
Ajustarea la diferențele dintre costurile determinate și cele reale – Rută	16.719,827

*La ajustarea la riscul de trafic, față de suma calculată mai sus s-a adăugat suma de 44 lei reprezentând corecții provenite din rotunjiri în anul 2023.

** La ajustarea la trafic, s-au operat corecțiile provenite din adăugarea unor sume provenite din alte perioade de referință

De menționat că recuperarea acestor sume se realiza prin în tariful anului 2026.

În plus la aceste sume se adaugă suma de 104.654,86 mii lei, care a fost inclusă în tariful anului și care reprezintă aproximativ 1/7 din valoarea totală care urmează a fi recuperată (732.811,636 mii lei) din nerealizatul aferent perioadei 2020-2021.

II. ACTIVITATEA DE TERMINAL LA AEROPORTURILE DIN BUCUREȘTI (HENRI COANDĂ ȘI AUREL VLAICU)

a) Trafic

Volumul total al traficului de terminal înregistrat la aeroporturile din București s-a situat cu 1,69% peste nivelul prognozat, în loc de 74,00 mii unități de servicii totale realizându-se 75,3 mii unități de servicii.

b) Costuri

În ceea ce privește costurile, acestea s-au realizat în proporție de 119,56%. Gradul de realizare al costurilor anuale pe capitole este următorul:

- Personal 122,60%: Depășirea este determinată, similar ca la serviciile de navigație aeriană de rută, de creșterea costurilor totale cu personalul cu 20.858 mii lei, preponderent reprezentând sume acordate pentru compensarea inflației.
- Alte cheltuieli de exploatare 120,56%: Depășirea este determinată în mare parte creșterii primelor de asigurare a bunurilor și activității, valorii pieselor de schimb precum și a avizărilor AACR și serviciilor meteo.

- Amortizare 74,46%: ca urmare a unei întârzieri pentru finalizarea investiției Modernizare A-SMGCS la DSNA București - Implementare Advanced Tower Messaging.
- Costul capitalului 99,45%.

c) Tarif unitar

Tariful unitar rezultat (recalculat la nivelul costurilor și volumului de prestații realizate efectiv) este de 1.798,16 lei, cu 76,25 lei (+4.43%) peste nivelul planificat.

d) Situația realizării veniturilor anului 2024 și soldul anului 2024

Veniturile din activitatea de navigație aeriană terminală la aeroporturile din București s-au situat în anul 2024 la nivelul de 126.784,33 mii lei, cu 0,5% sub nivelul planificat prin Planul de Performanță aprobat.

Conform mecanismului de împărțire a riscului de trafic, art. 27(3) din Regulamentul (UE) 2019/ 317, orice nerealizare a traficului până la 2% este suportată de furnizorul de servicii de navigație aeriană, iar pentru valorile între 2% și 10%, 70% se restituie de către companiile aeriene în anul n+2. Astfel, nu a fost înregistrată nicio ajustare.

Inflația în 2024 a fost peste cea prognozată în Planul de Performanță aprobat ceea ce va aduce în anul 2026, conform art. 26 din Reg. (UE) 2019/ 317, o ajustare de +11.470,10 mii lei

Conform art. 11 alin. (3) și (4) din Reg. (UE) 2019/ 317, statele membre pot decide să implementeze scheme de bonificare și/sau de penalizare pentru realizarea țintelor de performanță pentru domeniul cheie de capacitate. Pentru activitatea de terminal reglementat, conform Planului de Performanță aprobat, schema de stimulente financiare, are valorile maxime de 0.5% bonificare și 1% penalizare. Astfel, prin înregistrarea unei valori de 0,00 minute de întârziere ATFM efectivă medie per zbor, ROMATSA a obținut valoarea maximă a bonificației, în cuantum de 546,28 mii lei, care urmează a fi inclusă în tariful de rută al anului 2026.

Depășiri ale traficului care au generat venituri suplimentare aferente ajustărilor din mecanismul de împărțire a riscului de costuri. Conform art. 25 (2) literele g și h și art. 27 (9) din Regulamentul (UE) 2019/ 317, suma de -114.531 mii lei a fost înregistrată ca ajustare și se transferă utilizatorilor spațiului aerian, prin reducerea tarifului unitar de rută în 2026.

e) Recapitulația ajustărilor din anul 2024

mii lei

Ajustarea la inflație – Terminal București	11.470,105
Ajustarea la riscul de trafic – Terminal București	0,000
Ajustarea datorată stimulentele de trafic – Terminal București	563,265
Ajustarea la trafic – Terminal București	-114,531**
Ajustarea la diferențele dintre costurile determinate și cele reale – Terminal București	3.732,186

** La ajustarea la trafic, s-au operat corecțiile provenite din adăugarea unor sume provenite din alte perioade de referință

De menționat că recuperarea acestor sume se realiza prin în tariful anului 2026.

În plus la aceste sume se adaugă suma de 9.819,72 mii lei, care a fost inclusă în tariful anului și care reprezintă aproximativ 1/7 din valoarea totală care urmează a fi recuperată (66.808,181 mii lei) din nerealizatul aferent perioadei 2020-2021.

III. ACTIVITATEA DE TERMINAL LA CELELALTE AEROPORTURI DIN ROMÂNIA

a) Trafic

Pentru celelalte aeroporturi din România nu se calculează unități de servicii, datorită faptului că se aplică altă formulă de tarificare, astfel că evoluția traficului se poate urmări doar pe baza numărului de zboruri. Astfel, în cursul anului 2024 traficul a înregistrat o creștere, numărul de zboruri facturate (240.924) fiind cu 23,9% peste numărul înregistrat în anul 2023 (194.452).

b) Costuri

Costurile se situează la 108,20% peste nivelul aprobat inițial, în cea mai mare parte datorită depășirilor de la cheltuielile cu personalul și cele de exploatare.

c) Situația realizării veniturilor anului 2024 și rezultatul anului 2024

Veniturile din activitatea de navigație aeriană terminală la celelalte aeroporturi s-au situat în anul 2024 la nivelul de 90.280,94 mii lei, cu 3,37% peste nivelul planificat în bugetul aprobat.

Din analiza diferenței între venituri și cheltuieli, se remarcă faptul că pierdere înregistrată în 2024 la serviciile de navigație terminală pe celelalte aeroporturi, calculată pe elemente ale bazei de cost, este de 81.508,91 mii lei. Această sumă se suportă din costul capitalului propriu aplicat serviciilor de rută și serviciilor de terminal la aeroporturile din București precum și din profitul financiar, dacă există.

CAP. VII. PROIECTE CU FINANȚARE EUROPEANĂ

Proiecte SES/SESAR (SJU/ORIZONT SDM/CINEA)

ROMATSA participă în cadrul fazelor de dezvoltare și implementare SESAR, prin proiecte coordonate la nivelul S3JU și SESAR Deployment Manager.

1. PROIECTE 2022 CEF 2 TRANSPORT CALL

Proiectele ROMATSA **ATM2015+S4D** și **ROMairTCM** sunt cuprinse în propunerea **CLEAN ATM** (CP1 Deployment – Synchronised Modernization of ATM – CLEAN ATM), coordonată de către SDM și co-finanțată prin CEF CALL 2022, conform Acordului **Grant Agreement (GA) nr 101122682 semnat în data de 17.10.2023.**

De asemenea, contribuția ROMATSA la Activitatea de Coordonare acoperă întreaga perioadă a Acordului GA 2023-2027 pentru CEF CALL 2022.

- **ROMairTCM:** Proiectul are drept scop utilizarea unui instrument automat și dinamic de prognozare a traficului și planificare a sectorizării, care va sprijini unitățile locale ATFCM și ATS în executarea sarcinilor, pentru a permite planificarea eficientă a capacității și a personalului.

Proiectul ROMairTCM a fost demarat în anul 2022 cu atribuirea contractului pentru implementarea aplicației de management a complexității traficului aerian (local traffic complexity tool), în luna iulie 2023.

- ❖ Durata proiectului eligibil 19.01.2023- 15.05.2025.

- ❖ Valoarea costurilor eligibile planificate, conform Acordului GA este de maxim 2.365.299,00 EURO cu o rata de co-finantare de 50%.

- În anul 2024 s-au derulat activități împreună cu furnizorul IDS AirNAV în scopul asigurării respectării cerințelor FTS, a pregătirii personalului și a desfășurării sesiunilor de verificare pre – FAT (check points).

- **ATM2015+S4D:** Proiectul își propune să asigure implementarea conceptului FF-ICE într-un mod coerent și compatibil/interoperabil, urmând liniile directoare incluse în Strategia de implementare a managementului planului de zbor al rețelei FPFDE. Proiectul ROMATSA este de așteptat să aducă mari beneficii operaționale în ceea ce privește performanța serviciilor și eficiența atât în traficul pe rută, cât și în cel din terminal.

Proiectul ATM2015+S4D va acoperi serviciile obligatorii, conform REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2021/116 AL COMISIEI din 1 februarie 2021 (Regulamentul CP1), art 5.6.1 Subfuncționalitatea ATM pentru schimbul de informații de zbor, ce trebuie să se conformeze standardului FIXM (Flight Information Exchange Model) și să conducă la utilizarea datelor provenite din implementarea serviciilor de date, "Flight Data Request Service", "Notification Service" și "Data Publication Service".

- ❖ Durata proiectului 19.01.2023-31.12.2025.

- ❖ Valoarea costurilor eligibile planificate, conform Acordului GA este de maxim 5.975.480,00 EURO cu o rata de co-finantare de 50%.

- În anul 2024 a fost semnat contractul cu furnizorul pentru un *upgrade* a sistemului ATM prin integrarea modului FF-ICE . Activitățile s-au derulat în conformitate cu calendarul de implementare stabilit de către ROMATSA împreună cu furnizorul INDRA.

2. PROPUNERI DE PROIECTE 2024 CEF2 TRANSPORT

În data de 26.09.2024 a fost publicat apelul pentru proiecte 2024 CEF2 Transport.

SESAR Deployment Manager a organizat în data de 02.10.2024 un eveniment de prezentare, fiind demarată astfel faza de pregătire a răspunsurilor pentru apelul de propuneri. În acest scop, propunerile vor cuprinde **jaloane clare, în conformitate cu programul SDP și cu datele țintă de punere în aplicare**, care să permită o monitorizare atentă a progresului proiectelor.

Propuneri de proiecte identificate la nivelul RA ROMATSA:

- **Project 6.1.2 - Initial A/G Trajectory Information Sharing (Ground)**
- **Project 6.3.1- Initial Trajectory Information Sharing Ground Distribution**
Cele două propuneri vor acoperi sub-funcționalitățile 6.1.2 și 6.3.1 referitoare la upgrade-ul sistemului ATC și a infrastructurii datalink în scopul acomodării serviciilor ADS-C/EPP Common Service, utilizând interfața SWIM.
- **ROMATSA GNSS monitoring system** ("Sistem intergat de monitorizare a calității semnalului GNSS") proiect demarat în anul 2022 cu semnarea contractului la data de 14 decembrie 2023.
- **TACAN dual use** - urmărește achiziția de sisteme tactice de navigație– TACAN (SMFA) care au o componentă tactică, utilizată preponderent de aeronavele militare și o componentă DME, ca element de radionavigație de rută comună, disponibilă și pentru aeronavele civile.

3. PROIECTE HORIZON EUROPE

Pentru a respecta angajamentele asumate în urma aderării la SESAR 3 JU și pentru a beneficia de finanțările nerambursabile disponibile, ROMATSA participă activ în patru proiecte SESAR 3 Joint Undertaking, fiecare vizând modernizarea managementului traficului aerian (ATM) prin digitalizare, interoperabilitate și integrarea noilor tehnologii.

3.1. **Trajectory-Based Operations Network Thread (NETWORK TBO) – [Project 101114748]**

Proiectul **NETWORK TBO** validează soluții **SESAR** pentru **automatizarea traiectoriei 4D** și implementarea conceptului **Operațiuni bazate pe traiectorie (TBO - Trajectory-Based Operations)** în rețeaua de management al traficului aerian (ATM).

Obiective principale:

- Crearea unei traiectorii 4D comune partajate între toate sistemele ATM relevante.
- Validarea schimbului de date între furnizorii de servicii de navigație aeriană (ANSPs) și managerul rețelei (NM), utilizarea System Wide Information Management Yellow Profile (SWIM YP) și îmbunătățirea interoperabilității mesajelor OLDI (On-Line Data Interchange).
- Evaluarea impactului integrării TBO asupra predictibilității și eficienței operaționale.

Implicarea ROMATSA:

- Contribuie la Clusterul 2 al soluției NETWORK TBO-3 (WP4).

- Participă la exerciții de validare în mod "shadow mode".
- Realizează studii privind coordonarea între centrele de control al traficului aerian (ACC - Area Control Center) și integrarea schimbului de date OLDI prin SWIM YP.

Buget ROMATSA:

- 109.553,13 EUR (costuri eligibile totale).
- 76.687,19 EUR (finanțare maximă – 70%).
- Venituri recunoscute până la 31.12.2024: 56.190 EUR.

3.2. Mission Trajectory in ATC and Network Management Operations (MITRANO) – [Project 101114760]

Proiectul MITRANO sprijină interoperabilitatea civil-militară și integrarea traiectoriilor misiunii (MT - Mission Trajectory) în rețeaua ATM, aliniindu-se la obiectivele SESAR pentru un Cer European Digital (Digital European Sky).

Obiective principale:

- Integrarea datelor privind traiectoria misiunii (MT) în procesele NM și ATC (Air Traffic Control).
- Dezvoltarea unei infrastructuri SWIM pentru schimbul de date în timp real.
- Creșterea flexibilității spațiului aerian prin reducerea segregării dintre operațiunile civile și militare.

Implicarea ROMATSA:

- Contribuie la documentația de proiect și validarea a două exerciții coordonate de EUROCONTROL (EXE MT-NM) și LEONARDO (EXE MT-ATC02).
- Sprijină analiza impactului MT asupra ATM, inclusiv pentru sistemul IFPS (Integrated Flight Plan Processing System), Predicția capacității rețelei (PREDICT) și pentru sistemul ETFMS (Enhanced Tactical Flow Management System).

Buget ROMATSA:

- 372.447,50 EUR (costuri eligibile totale).
- 260.713,25 EUR (finanțare maximă – 70%).
- Venituri recunoscute până la 31.12.2024: 62.436 EUR.

3.3. U-space Separation Management (SPATIO) – [Project 101114674]

Proiectul SPATIO explorează noi metode pentru gestionarea separării în spațiul aerian U-space, prin soluții SESAR de rezoluție strategică și tactică a conflictelor.

Obiective principale:

- Implementarea separării strategice pentru vehicule aeriene fără pilot la bord (UAV/UAS - Unmanned Aerial Vehicle/Unmanned Aircraft System) în U-space.

- Dezvoltarea unui sistem automatizat de deconflictare pe termen scurt în timpul operațiunilor.
- Integrarea serviciilor U-space.

Implicarea ROMATSA:

- Contribuie la pachetul de lucru WP1, realizând documentația de proiect și validând exerciții coordonate de Indra.
- Exercițiile se desfășoară în România, într-un mediu operațional predefinit, cu participarea operatorilor reali de UAS și a altor actori relevanți (poliție, autorități militare, etc.).

Buget ROMATSA:

- 583.913,75 EUR (costuri eligibile totale).
- 408.739,63 EUR (finanțare maximă – 70%).
- Venituri recunoscute până la 31.12.2024: 73.669 EUR.

3.4. Air Traffic Control Trajectory-Based Operations (ATC-TBO) – [Project 101114808]

Proiectul ATC-TBO testează trei soluții SESAR TBO pentru optimizarea operațiunilor en-route și TMA (Terminal Maneuvering Area), prin creșterea gradului de automatizare și sincronizare a traiectoriilor.

Obiective principale:

- Îmbunătățirea predicției traiectoriilor pentru o mai bună planificare a sectoarelor și managementul separării.
- Implementarea autorizărilor de legătură de date pentru controlul traficului aerian (CPDLC - Controller-Pilot Data Link Communications) complexe pentru a sprijini TBO.
- Dezvoltarea instrumentelor avansate de separare, bazate pe informații de traiectorie mai precise și utilizarea avansată a legăturilor de date/CPDLC.

Implicarea ROMATSA:

- Testează sincronizarea traiectoriilor aer-sol pentru îmbunătățirea eficienței operaționale.
- Validează automatizarea ATC prin implementarea predicțiilor îmbunătățite ale traiectoriei.
- Participă la testarea CPDLC avansat pentru gestionarea autorizărilor.

Buget ROMATSA:

- 886.071,25 EUR (costuri eligibile totale).
- 620.249,88 EUR (finanțare maximă – 70%).
- Venituri recunoscute până la 31.12.2024: 55.699 EUR.

4. IRIS WITH IOC (INITIAL OPERATIONAL CAPABILITY)

De asemenea, ROMATSA mai participă și în cadrul proiectelor IRIS with IOC și IRIS SATCOM GLOBAL SOLUTION parte a Programului IRIS (ARTES Satellite Communication for Air Traffic Management) ce se desfășoară sub egida cooperării dintre ESA (Agenția Spațială Europeană) și Uniunea Europeană proiecte ce se află încă în derulare.

La nivelul proiectului în anul 2024 s-au derulat activități în raport cu evoluția acestuia, prin analizarea documentelor emise la nivelul ANSPs și participarea la ședințele periodice. Totodată, au avut loc testările cu aeronavele easyJet în spațiul aerian românesc (zboruri precomerciale - easyJet) utilizând platforma INMARSAT.**IRIS SATCOM GLOBAL SOLUTION (ISGS)**

Proiectul ISGS se axează pe pregătirea serviciilor pentru utilizarea operațională IRIS. ROMATSA participă în cadrul acestui proiect prin implicarea în 4 pachete de lucru: WP 1.2.3 –Service Level and Monitoring, WP 1.2.4 - Service Center Validation, WP2.2– Iris role in an integrated CNS/ATM system, WP 4 –Support Iris to Become a Global Solution.

5. GUVERNANȚA COMUNĂ A DLS PENTRU EUROPA - ACDLS

În decursul anului 2024 s-au derulat pregatiri pentru aplicarea în cadrul CEF CALL 2024 pentru elaborarea propunerii de proiect în susținerea implementării proiectelor din familia 6.3.1. **Initial Trajectory Information Sharing Ground Distribution.**

Accesarea fondurilor europene rămâne un obiectiv strategic pentru modernizarea infrastructurii și digitalizarea serviciilor ATM/ANS.

Astfel, având în vedere statutul său de membru fondator al SESAR 3 JU și al SESAR Deployment & Infrastructure Partnership (SDIP), ROMATSA își propune să:

- Continue și să intensifice participarea la proiectele SESAR 3 JU, în special în faza de cercetare și industrializare.
- Se implice activ în proiectele europene de dezvoltare și implementare SESAR, inclusiv în domeniile TBO, interoperabilitate civil-militară și U-space.
- Maximizeze oportunitățile de finanțare prin Connecting Europe Facility (CEF) Transport și Horizon Europe, pentru susținerea inovațiilor și a investițiilor tehnologice.

CAP.VIII. RAPORTAREA PRIVIND DURABILITATEA

În conformitate cu Standardele Europene de Raportare a Sustenabilității (ESRS), așa cum sunt prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul Delegat (UE) 2023/2772 din 31 iulie 2023, care completează Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului, transpusă în legislația locală prin Ordinul

Ministerului de Finanțe nr. 85/2024 pentru R.A.ROMATSA anul 2024 reprezintă primul an de aplicare a standardelor ESRS .

Pentru îndeplinirea acestor cerințe regia a întocmit Declarația privind Durabilitatea, prezentată în **Anexă** la prezentul raport, care acoperă perioada de raportare de la 1 ianuarie până la 31 decembrie 2024, fiind aliniată cu perioada de raportare financiară.

Aceasta a fost întocmită în conformitate cu cerințele noilor Standarde Europene de Raportare a Sustenabilității (ESRS), care îi permit Regiei să își prezinte performanța în ceea ce privește aspectele de mediu și sociale, respectiv de guvernare, consolidându-și astfel angajamentul față de dezvoltarea durabilă atât pentru părțile interesate interne, cât și pentru cele externe.

Declarația privind durabilitatea se bazează pe rezultatele unei evaluări de dublă materialitate (dublă semnificație), care a fost realizată conform standardelor ESRS, pentru a respecta prevederile Directivei în ceea ce privește raportarea privind durabilitatea de către întreprinderi (CSRD). Ca parte a acestei evaluări a dublei materialități, au fost luate în considerare diverse aspecte, prezentate în continuare.

Orizontul de timp

În pregătirea raportului de sustenabilitate, R.A. ROMATSA a utilizat următoarele intervale de timp, așa cum sunt definite în cadrul ESRS 1:

- Orizont de timp pe termen scurt, fiind anul de raportare (2024).
- Orizont de timp pe termen mediu, de 1-5 ani.
- Orizont de timp pe termen lung, peste 5 ani.

Estimarea lanțului valoric

Declarația privind durabilitatea nu se referă doar la activitățile interne ale R.A. ROMATSA, ci cuprinde și informații semnificative din lanțul valoric, atât din partea furnizorilor, cât și din partea clienților. Analiza de dublă materialitate a inclus evaluarea impacturilor legate de activitățile proprii, serviciile oferite, precum și de relațiile de afaceri ale Regiei. Pentru anul financiar 2024 evaluarea impacturilor, riscurilor și oportunităților s-a făcut luând în considerare operațiunile proprii și lanțul valoric semnificativ, iar politicile, țintele de sustenabilitate și acțiunile acoperă operațiunile proprii.

De asemenea, pentru perioada curentă de raportare, au fost luate în considerare și valorile legate de calculul Scop 3, ce au fost calculate conform Protocolului privind gazele cu efect de seră (GHG Protocol). În acest sens, la nivelul regiei, au fost considerate semnificative emisiile aferente călătoriilor de afaceri. Această abordare permite o bună evaluare a emisiilor asociate lanțului valoric, chiar dacă rămâne un anumit grad de incertitudine de estimare ca urmare a metodologiei folosite. Baza întocmirii, nivelul de acuratețe rezultat și acțiunile planificate pentru a îmbunătăți acuratețea în viitor sunt descrise în detaliu la subiectul material relevant.

R.A. ROMATSA își propune ca în 2 ani să obțină de la partenerii din lanțul valoric cât mai multe informații cu privire la emisiile de gaze cu efect de seră, în special cele de Scop 3, pentru a îmbunătăți informațiile prezentate în declarațiile privind durabilitatea. De asemenea, metodologiile de estimare vor fi supuse cu regularitate revizuirii și calibrării, în raport cu datele de performanță reale și standardele specifice.

Declarația privind Durabilitatea întocmită pentru exercițiul financiar 2024 este **Anexă** la prezentul Raport.

CAP.IX. AUDITUL INTERN

Conform prevederilor art.50 alin.(2) din OUG nr.109/2011, Compartimentul de audit intern s-a constituit distinct în subordinea directă a Consiliului de Administrație.

Compartimentul Audit Intern din cadrul R.A. ROMATSA, a desfășurat activitatea de audit intern în cursul anului 2024, în baza prevederilor *Legii nr. 672/2002, privind auditul public intern*, republicată, cu modificările ulterioare precum și a reglementărilor specifice privind activitatea de audit intern și a dispozițiilor interne emise în acest domeniu.

Detaliat, activitatea derulată de structura de audit intern în perioada raportată, este prezentată în **Raportul privind activitatea de audit intern aferentă anului 2024 desfășurată la nivelul R.A. ROMATSA**, înregistrat sub nr. 648/16.01.2025 și care este **Anexă** la prezentul raport al administratorilor.

CAP.X DIVERSE

Inventarierea patrimoniului

Prin Decizia Directorului General al R.A. ROMATSA nr. 694/22.10.2024, s-a dispus efectuarea inventarierii patrimoniului R.A. ROMATSA.

Inventarierea s-a efectuat în conformitate cu prevederile Normelor privind efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, aprobate prin O.M.F.P. nr. 2.861/20 octombrie 2009.

Rezultatele inventarierii au fost analizate de către Comisia Centrală de Inventariere, rezultatele fiind consemnate în Procesul-verbal privind inventarierea patrimoniului la 31 decembrie 2024, nr. 6243/15.04.2025, care a fost analizat în Comitetul Director și avizat pentru prezentare în Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA.

Având în vedere situațiile financiare încheiate pentru exercițiul financiar al anului 2024 precum și indicatorii economico-financiar realizati se poate constata preocuparea constantă a conducerii Regiei pentru desfășurarea activității în condiții de eficiență și eficacitate, precum și pentru implementarea

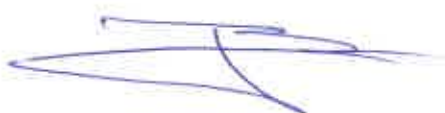
măsurilor care să asigure echilibrul financiar și îmbunătățirea permanentă a indicatorilor tehnico-economici.

Anexăm la prezentul Raport următoarele anexe:

- Anexa nr.1.a Situația centralizatoare a activelor corporale și necorporale;*
- Anexa nr. 1.b Situația centralizatoare a activelor aferente drepturilor de utilizare a activelor luate în leasing și a datoriei pentru leasing pentru anul 2024*
- Anexa nr. 1.c Situația imobilizărilor în curs la data de 31.12.2024*
- Anexa nr. 2 Situația clienților neîncasați la 31.12.2024*
- Anexa nr. 3.1 Situația realizării Bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2024;*
- Anexa nr. 3.1a Situația centralizatoare a realizării veniturilor la 31.12.2024*
- Anexa nr. 3.1b Situația centralizatoare a realizării cheltuielilor la 31.12.2024*
- Anexa nr. 3.2 Situația centralizată privind veniturile și cheltuielile din bazele de cost la 31.12.2024*
- Anexa nr. 3.3 Situații privind realizarea planului de investiții pe anul 2024 și pe obiective;*
- Anexa nr. 4 Situația privind realizarea Bazei de cost la 31.12.2024;*
- Anexa nr. 5 Declarația privind durabilitatea pentru anul 2024*
- Anexa nr. 6 Raportul anual al comitetului de remunerare*
- Anexa nr .7 Situația litigiilor la 31.12.2024, actualizată la data întocmirii situațiilor financiare.*
- Anexa nr.8.1, 8.2 Raportul privind activitatea de audit intern aferentă anului 2024 desfășurată la nivelul R.A. ROMATSA*
- Anexa 9.1 Stadiul realizării vs. Planificarea indicatorilor cheie de performanță ai membrilor neexecutivi*
- Anexa 9.2 Stadiul realizării vs. Planificarea indicatorilor cheie de performanță ai membrilor executivi*

**PREȘEDINTE
CONSILIU DE ADMINISTRAȚIE
ROMATSA R.A.**

Florentina ȘUȘNEA

CENTRALIZATOR ACTIVE CORPORALE SI NECORPORALE ÎN PERIOADA 1 IANUARIE - 31 DECEMBRIE 2024

VALOAREA DE INTRARE A IMOBILIZĂRILOR

Cont	Denumire	Sold balanță 01.01.2024	Intrări 2024 fără transferuri	Transferuri de la subunități	Transferuri între conturi de imobilizări	Total intrări în balanță	Ieșiri 2024 fără transferuri	Transferuri între conturi de imobilizări	Transfer uri la subunit ăți	Total ieșiri în balanță	Sold balanță 31.12.2024
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
205	Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale	5 959 024	-	2 330 680	-	2 330 680	-	-	-	64 257	8 225 447
208	Alte imobilizări necorporale	222 147 171	71 950	25 647 416	-	25 719 366	-	-	-	863 703	244 142 424
2111	Terenuri	5 666 696	-	-	-	-	-	-	-	-	5 666 696
212	Construcții	237 040 033	1 457 659	202 861	-	1 660 520	-	-	-	351 799	238 348 773
2131	Compensarea tehnologică (mașini, unelte și instalatii de lucru)	257 205 251	1 874 885	6 791 184	-	8 666 069	16 816	-	-	312 434	265 558 886
2132	Aparatură și instalații de măsurare, control și reglare	74 895 978	59 670	3 102 663	-	3 162 333	33 070	-	-	1 532 150	76 528 161
2133	Mijloace de transport	5 820 225	-	88 495	-	88 495	-	-	-	-	5 908 720
214	Rezonanță, aparatură medicală, echip. de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale	14 775 173	23 953	1 185 854	-	1 209 807	-	-	-	228 056	15 756 924
Total		823 509 570	3 408 116	39 349 154	-	42 837 270	49 886	-	-	6 212 810	860 134 030

AMORTIZAREA CUMULATĂ A IMOBILIZĂRILOR

Cont	Denumire	Sold balanță 01.01.2024	Cheltuieli cu amortizarea în 2024	Amortizarea cumulată a transferurilor de la subunități	Transferuri între conturi de imobilizări	Amortizarea cumulată a ieșirilor la data ieșirii	Amortizarea cumulată a transferurilor către subunități	Transferuri între conturi de amortizare	Sold balanță 31.12.2024
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
2805	Amortizarea concesiunilor, brevetelor, licențelor	2 336 296	1 058 526	-	-	64 257	-	-	3 330 564
2808	Amortizarea altor imobilizări necorporale	128 436 503	14 777 035	-	-	863 703	-	-	142 349 835
2812	Amortizarea construcțiilor	117 181 447	8 977 896	-	-	269 710	-	-	125 889 633
2813	Amortizarea instalațiilor și mijloacelor de transport	231 428 901	22 860 227	-	-	1 824 062	-	-	252 465 066
2814	Amortizarea altor imobilizări corporale	7 683 398	975 465	-	-	213 288	-	-	8 445 576
Total		487 066 544	48 649 150	-	-	3 215 020	-	-	532 480 674

AJUSTĂRI PENTRU DEPRECIEREA IMOBILIZĂRILOR

Cont	Denumire	Sold balanță 01.01.2024	Ajustări pt. deprecieri constatate în 2024	Intăriri ajustări pt. deprecieri cumulate ale transferurilor de la subunități	Transferuri între conturi de ajustări	Ajustări pt. deprecieri cumulate ale ieșirilor la data ieșirii	Ajustări pt. deprecieri cumulate ale transferurilor către subunități	Transferuri între conturi de ajustări	Sold balanță 31.12.2024
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
2911	Ajustări pentru deprecierea terenurilor și anexărilor de terenuri	19 436	-	-	-	-	-	-	19 436
2912	Ajustări pentru deprecierea construcțiilor	5 942 703	-	-	-	3 044	-	-	5 939 659
2913	Ajustări pentru deprecierea instalațiilor și mijloacelor de transport	2 936 860	-	-	-	5 481	-	-	2 931 379
2914	Ajustări pentru deprecierea altor imobilizări corporale	148 485	-	-	-	1 936	-	-	146 549
Total		9 047 484	-	-	-	10 461	-	-	9 037 023

DIRECTOR ECONOMIC

Cristian CITU-RADU

CONTABIL ȘEF

Mariana MARIU

ȘEF SERVICIU CONTABILITATE

Marius MARIU

**SITUAȚIA CENTRALIZATOARE A ACTIVELOR AFERENTE DREPTULUI DE UTILIZARE
A ACTIVELOR LUATE ÎN LEASING (CONT 251) ȘI A DATORIEI PENTRU LEASING (CONT 1671) LA 31.12.2024**

NR. CONTRACT	SOCIETATE	LOCATOR	DETINȚOR CONTRACTUAL	TIPI ACTIV SUBIECT	MONEDA CONTRACTUALĂ	DATA ÎNCHEIERĂRII CA LEASING	DATA ESTIMATĂ A TERMINĂRII CTR. LEASING	SOLD CONTRACTUAL (VAL. CIEȘTULUI DE UTILIZARE) N. LEASING	REZIDUALUL DE LEASING N. LEASING
50/1.03.2010	DSMAR Arad	Aeroportul Arad S.A.	Închirierea suprafeței de 1187.81 mp pentru desfășurarea activității de control și dirijare a traficului aerian, de informare aeronautică și meteorologică, pe Aeroportul Arad.	Speții	EUR	01.01.2018	28.02.2030	2 803 685.64	1 430 887.73
STR/IB/PS/19/10.05.2018	DSMA Timișoara	S.N. Aeroportul Internațional Timișoara - Traian Vuia S.A.	Închiriere suprafața administrativă 102.78 mp, Suprafața operațională 282.93 mp, depozite-venete 199.5 mp, parcare.	Speții	EUR	01.01.2019	31.03.2030	987 020.74	503 771.16
SC/IB/PS/26/18.05.2015 - A	DSMA Cluj	Aeroportul Internațional Aurel Iancu Cluj R.A.	Obiectul contractului îl reprezintă închirierea de speții de birouri (192.48 mp) pentru desfășurarea a activităților de control și dirijare a traficului aerian, de informare aeronautică și meteorologică.	Speții	EUR	01.01.2019	31.03.2029	755 619.76	346 671.36
5/01.04.2011	DSMA Târgu Mureș	R.A. Aeroportul Târgu-Mureș	Închiriere spațiu necesar pentru amplasare antena TWR.	Teren	EUR	01.01.2019	31.12.2028	10 727.29	4 693.21
3/12.06.2001	DSMA Târgu Mureș	R.A. Aeroportul Târgu-Mureș	Închirierea spațiului de 326 mp pentru desfășurarea activităților de control și dirijare a traficului aerian, de informare meteorologică	Speții	EUR	01.01.2019	31.12.2030	1 092 405.88	587 398.77
371/CK/EB/PS/11/12.01.2004	DSMAR Constanța	Societatea Națională "Aeroportul Internațional Mihail Kogălniceanu Constanța" S.A.	Închiriere suprafața de 214.78 mp ter prin în AA nr 9 a fost redusă suprafața închiriată la 127.30 mp	Speții	EUR	01.01.2019	31.12.2029	241 375.44	183 361.48
AC/IB/IB/DV/187/19.05.2012	DSMA Bala Mare	R.A. Aeroportul Internațional Bala Mare	Închirierea spațiilor cu suprafața de 382.19 mp pentru desfășurarea activităților de control și dirijare a traficului aerian, protecția navigației aeriene, informare aeronautică și meteorologică.	Speții	EUR	01.01.2019	31.12.2025	961 857.31	443 530.35
154/15.12.2011	DSMA Oradea	R.A. Aeroportul Oradea	Închirierea spațiilor pentru desfășurarea în condiții optime de a activităților de control și dirijare a traficului aerian, de informare aeronautică și meteorologică.	Speții	EUR	01.01.2019	31.12.2025	1 471 708.97	0.00
7/15.4.2010	DSMA Sibiu	R.A. Aeroportul Sibiu	Închirierea spațiilor cu destinația "control și dirijare a traficului aerian, de informare aeronautică și meteorologică, de comunicație, navigație și supraveghere"	Speții	EUR	01.01.2019	05.04.2029	1 240 176.45	558 826.42
DC/IB/IB/DV/4/33/10.02.2011	DSMA Iași	R.A. Aeroportul Iași	Închirierea unei suprafețe de 373.46 mp necesară pentru prestarea de servicii pentru desfășurarea normală a activității de control și dirijare a traficului aerian, de informare aeronautică și meteorologică	Speții	RON	01.01.2019	31.12.2029	446 166.09	380 729.07
346/30.12.2016	DSMA București	C.N. Aeroportul București S.A.	Închiriere 7 speții de parcare	Teren	EUR	01.01.2019	31.12.2028	187 727.37	82 131.13

NR. CONTRACT	LOCATARI	LOCATARI	OBIECTUL CONTRACTULUI	TIPI ACTIVITATE	MONEDA CONTRACTULUI	DATA ÎNCHEIERII CONTRACTULUI	DATA ESTIMATĂ A TERMINĂRII CONTRACTULUI	SOLUȚIA CONTRACTULUI (VAL. DREPTULUI DE ÎNCHIRIERE LA 31.12.2024)	SOLUȚIA CONTRACTULUI (VAL. DREPTULUI DE ÎNCHIRIERE LA 31.12.2025)
155/28.01.2002	DSNA Tulcea	R.A. Aeroportul Tulcea	Obiectul contractului îl constituie închirierea spațiilor în suprafața de 231.25 mp (AA.14), pentru deservirea normală a activității de control și dirijare a traficului aerian, protecția navigației aeriene, informare aeronautică și meteo.	Spații	EUR	31.01.2019	08.01.2029	420 507.82	181 353.11
CTR. 18463/27.07.1993-CONCESIUNE	DR București	PRIMĂRIA Municipiului BRASOV Postavaru	Închiriere 3 parcele teren în suprafața totală de 2250 mp pt amplasare DVOR/DME, masivul POSTAVARU, JUDE. BRASOV	Teren	USD	01.01.2020	26.07.2092	593 374.83	636 145.99
422/C/30.08.2011	DSNA București	C.N. Aeroporturi București S.A.	Închiriere 6 spații parcare	Teren	EUR	01.01.2021	30.09.2028	144 578.11	72 674.81
SC/JIB/PS/281/18.05.2015 - B +AA	DSNA Cluj	Aeroportul Internațional Avram Iancu Cluj R.A.	Prin AA nr. 104/1.04.2021 se reduce suprafața de teren închiriată la 1463.78 mp de la 2893.91 mp. Obiectul contractului îl reprezintă închirierea de suprafațe pe care Regia își va instala echipamentele necesare pentru deservirea a activităților de control și dirijare a traficului aerian.	Spații tehnice + stâlpi antene	EUR	01.04.2021	31.03.2029	672 884.07	365 754.47
260/06.06.2012-AA2/01.04.2024	DR București	Direcția de radiocomunicații București	Acces la spațiile tehnice și suporturi antene situate în imobilele apartinand Radiocorin- TV HENRIU, TV ZALAU, DI CHURHEI	Spații tehnice + stâlpi antene	EUR	01.07.2024	01.03.2027	185 487.05	151 853.24
260/06.06.2012-AA 2/01.04.2024	DR ARAD	Direcția de radiocomunicații București	Acces la spațiile tehnice și suporturi antene situate în imobilele apartinand Radiocorin	Spații tehnice + stâlpi antene	EUR	01.05.2024	01.04.2036	844 577.26	809 775.41
065/14.05.2021	DR București	VANTAGE TOWERS SRL	SERVICIUL de închiriere spații amplasare senzori WAM pe stâlpi VANTAGE TOWERS	Spații tehnice + stâlpi antene	EUR	15.05.2021	01.09.2036	1 132 106.30	87 367.51
014/21.01.2021-LOCATIE GIURGIU	DR București	ORANGE ROMANIA SA	Serviciu închiriere spații și suporturi antene pt amplasare echipamente DME -localitate GIURGIU	Spații tehnice + stâlpi antene	EUR	01.05.2021	01.09.2036	214 747.18	162 908.20
014/21.01.2021-LOCATIE STOLNICENI	DR București	ORANGE ROMANIA SA	Serviciu închiriere spații și suporturi antene pt amplasare echipamente DME -localitate STOLNICENI	Spații tehnice + stâlpi antene	EUR	24.08.2021	01.11.2036	211 556.63	161 729.27
86/10.08.2021-TELEKOM-DR	DR București	TELEKOM ROMANIA MOBILE COMMUNICATIONS SA	SERVICIUL de închiriere spații amplasare ECHIPAMENTE DME (antene+spații tehnice)	Spații tehnice + stâlpi antene	EUR	10.08.2021	01.11.2036	146 484.16	114 624.40
86/10.08.2021-TELEKOM-ASI	DR București	TELEKOM ROMANIA MOBILE COMMUNICATIONS SA	SERVICIUL de închiriere spații amplasare ECHIPAMENTE DME (antene+spații tehnice)	Spații tehnice + stâlpi antene	EUR	10.07.2021	10.05.2036	146 372.76	114 624.40
SBC/JIB/PS 531/30.12.2019_0 ruta	DR București	R.A. Aeroportul Internațional George Enescu Bacău	Chirie ruta (288.04 mp) cf ART.3.1. (PVP/2018)	Spații	RON	01.01.2022	12.02.2039	2 419 038.25	2 337 512.75
SBC/JIB/PS 531/30.12.2019_1 terminal	DSNA Bacau	R.A. Aeroportul Internațional George Enescu Bacău	Chirie terminal 800.69 mp cf art.3.1. (PVP/2018)	Spații	RON	01.01.2022	12.02.2039	4 208 614.33	4 169 180.60
SSA/JIB/PS 326/17.12.2021	DSNA Suceava	R.A. Aeroportul Sistem cel Mare-Suceava	Chirie TWR și anexa administrativă (374 mp)	Spații	RON	15.12.2021	15.12.2033	1 284 330.16	1 008 769.94

NR. CONTRACT	LOCATAR	LOCATIE	DETALIILE CONTRACTULUI	TIPICTIV SUPRAFA	MONEDA CONTRACTULUI	DATA: RECUNOASTEREA LEASING	DATA ESTIMATA A TERMINARII CTR. DE LEASING	SOLICITANT VAL. CREDITULUI DE FINANCIARE 31.12.2024	VAL. CTR. LA 31.12.2024
ACB/PS 19730.06.2021	DSNA Air	UAT PECICA	Chirle TUR si anera administrativa (674 mp)	Teren	RON	01.01.2022	01.10.2070	447 452.00	444 203.88
ACB/PS 11829.06.2019D	DSNA Satu Mare	R.A. Aeroportul Satu Mare	Inchiriere spatii pentru desfasurarea normele a echipajilor de control si dirijare a traficului aerian, de informare aeronautica si meteorologica in suprafata de 242,18 mp	Spatii	EUR	06.05.2019	06.05.2025	429 160.18	24 978.53
065/4.05.2021 - PV CK (ADAMCLISH-TOPOLOG)	DSNA Constanta	VANTAGE TOWERS SRL	SERVICIU de inchiriere spatii amplasare senzori WAM pe stâlpi VANTAGE TOWERS	Spatii tehnice + stâlpi antene	EUR	02.05.2021	14.05.2025	184 777.69	16 096.86
065/4.05.2021 - PV DR- ODOBESTI-FUNDU TUTOVEI	DR Bucuresti	VANTAGE TOWERS SRL	SERVICIU de inchiriere spatii amplasare senzori WAM pe stâlpi VANTAGE TOWERS	Spatii tehnice + stâlpi antene	EUR	28.06.2021	14.05.2025	90 744.77	8 049.43
065/14.05.2021 - PV DR- PICIOR DE Munte	DR Bucuresti	VANTAGE TOWERS SRL	SERVICIU de inchiriere spatii amplasare senzori WAM pe stâlpi VANTAGE TOWERS	Spatii tehnice + stâlpi antene	EUR	08.07.2021	14.05.2025	90 141.76	8 049.44
Indicarea CTR 1430/1996-AA 4168/07.06.2019 - CONCESIUNE	DSNA Timisoara	Consiliul Local SANANDREI, Jud. TIMIS	Concesiune teren in suprafata de 900 mp pt amplasare RF, com SANANDREI, Jud. TIMIS	Teren	RON	01.01.2022	05.05.2049	83 628.57	80 386.64
1487/02.12.1996 + AA 109/11.11.2014 - CONCESIUNE	DSNA Arad	Primăria COMUNA VINCA, Jud. ARAD	Concesiune teren 2222 mp pt amplasare CAP RADAR MANASTUR, com VINCA, Jud. Arad	Teren	RON	01.01.2022	01.12.2095	80 397.10	89 971.49
CTR 552/21.06.1993- AA 1/06.01.1997 CONCESIUNE	DR Bucuresti	Consiliul Local comuna Lucea Calugara	Inchiriere teren in suprafata de 1000 mp pt amplasare DVORDEME Buzau, si 416,19 mp drumul acces spre obiective proprii, Dacia Mare, com. Lucea Calugara, JUD. Bacau	Teren	RON	01.01.2022	05.01.2043	13 808.81	13 359.00
ACM8/DV/065a03.10.1999- CONCESIUNE	DSNA Arad	Primăria oraşului Simeria	Inchiriere suprafata 1000 mp. Teren extravilan in comuna Blăcea Mare pentru amplasare echipament DVORDEME.	Teren	USD	01.01.2022	19.08.2043	105 059.94	105 544.51
333/9/2003 Costila_	DR Bucuresti	Direcția de radiocomunicații București	Acces la spațiile tehnice situate în imobilele aparținând Radiocom	Spatii tehnice + stâlpi antene	EUR	01.08.2022	31.07.2025	468 104.15	93 517.68
333/9/2003 -AA 1/23.07.2020 SOCL	DR Bucuresti	Direcția de radiocomunicații București	Inchiriere spațiu nou- POP RADIOCOM RR Soc Iasi (1 antena + 3 mp interior)- majorare val chiria cu 199 euro/luna- Incapand cu 01.12.2020	Spatii tehnice + stâlpi antene	EUR	01.08.2022	31.07.2025	34 513.79	6 695.15
333/9/2003 -AA 1/23.07.2020 ISTRITA_	DR Bucuresti	Direcția de radiocomunicații București	Inchiriere spațiu nou- POP RADIOCOM TV RR ISTRITA (1 antena + 3 mp interior)- majorare val chiria cu 205 euro/luna- Incapand cu 16.02.2021	Spatii tehnice + stâlpi antene	EUR	01.07.2022	31.07.2025	36 594.09	7 105.05
333/9/2003 -AA 1/23.07.2020 Miora_	DR Bucuresti	Direcția de radiocomunicații București	Inchiriere spațiu nou- POP RADIOCOM TV LITORAL (1 antena + 3 mp interior)- majorare val chiria cu 245 euro/luna- Incapand cu 01.06.2021	Spatii tehnice + stâlpi antene	EUR	01.06.2022	31.07.2025	42 491.86	8 489.01
422/C/30.09.2011_AA30.09.2022	DSNA Bucuresti	C.N. Aeroportul Bucuresti S.A.	Inchiriere 1 spațiu parcare	Teren	EUR	01.10.2022	30.09.2028	18 965.98	12 112.46

NR. CONTRACT	INCETIN	LOCATIA	OBIECTUL CONTRACTULUI	TR. ACTIV SUPORT	MONEDA CONTRACTULUI	DATA RECDUNSTRERII CA EFASING	DATA ESTIMATA A TERMINARULUI DE LEASING	SOLD CONT. EST. VAL. DIFEREN. (CUM UTILIZARE) la 31.12.2024	SOLD CONT. EST. VAL. DIFEREN. (CUM LEASING) la 31.12.2024
SCV/IR/PS/2024 - 16.01.2014	DSNA Craiova	R.A. Aeroportul Craiova	Inchirierea si operatiile de 0803.02 mii pentru instalarea echip. specifice de control si dirijare a traficului aerian, de informare aeronautica si meteo.	Spafii	EUR	01.01.2019	31.07.2025	768 175.88	137 272.64
260/06.09.2012-AA 2/01.04.2024_WAM_EST_DR	DR Bucuresti	Directia de radiocomunicatii Bucuresti	Acces la spatii tehnice si suporturi antene situate in imobilele aparținând Radiocom	Spafii tehnice + spafii antene	EUR	01.10.2024	01.06.2036	1 121 704.06	1 101 261.28
260/06.09.2012-AA 2/01.04.2024_WAM_EST	DSNA Suceava	Directia de radiocomunicatii Bucuresti	Acces la spatii tehnice si suporturi antene situate in imobilele aparținând Radiocom	Spafii tehnice + spafii antene	EUR	01.10.2024	01.06.2036	615 144.79	607 187.66
260/06.09.2012-AA 2/01.04.2024_WAM_EST_MSI	DSNA Iasi	Directia de radiocomunicatii Bucuresti	Acces la spatii tehnice si suporturi antene situate in imobilele aparținând Radiocom	Spafii tehnice + spafii antene	EUR	01.12.2024	01.11.2036	517 902.70	512 713.98
260/06.09.2012-AA 2/01.04.2024_WAM_EST_IL	DSNA Tulcea	Directia de radiocomunicatii Bucuresti	Acces la spatii tehnice si suporturi antene situate in imobilele aparținând Radiocom	Spafii tehnice + spafii antene	EUR	01.12.2024	01.11.2036	382 659.08	380 087.58
114/2024	DR Bucuresti	VANTAGE TOWERS SRL	SERVICIILE de Inchiriere spatii contract secundar	Spafii tehnice	EUR	15.09.2024	31.12.2025	77 398.53	60 015.32
CTRWB/PS 034_2B.02.2024	DR Bucuresti	Unitatea Militara 01802	SERVICIILE de Inchiriere spatii	Spafii	EUR	01.03.2024	28.02.2034	320 384.72	288 389.96
TOTAL									26 770 891.60 19 022 162.28

DIRECTOR ECONOMIC

Cristian CITU-RABU

CN.

CONTABIL SEF

Marietta BABOS

SEF SERVICIU CONTABILITATE

Marius NUTĂ

SITUATIA
Imobilizărilor corporale și necorporale în curs de execuție
la data de 31.12.2024

Nr. crt.		Obiectiv Investiții	Valoare	Observații
1		Turn control nou pe Aeroportul Cluj-Napoca	829,163.33	Obiectiv sistat. În urma analizei studiului de profitabilitate pentru execuția lucrărilor, prin HCD nr. 58/2016 s-a stabilit să nu se continue investiția și să se predea proiectul Aeroportului Cluj-Napoca în vederea continuării investiției de către acesta.
2		Sistem de semnalizare luminoasă pentru traversarea controlată a căilor de rulare N și C de la AIHCB	48,091.57	Obiectiv sistat. Conform HCD nr. 19/2016 s-a decis temporizarea declanșării procedurii de achiziție până la clarificarea cu Aeroportul Internațional Otopeni a situației privind modernizarea suprafețelor de manevră.
3		Sistem computerizat integrat AIS	11,081,519.64	Contract nr. 380/30.09.2020, semnat cu firma IDS AIRNAV SRL - Italia, finalizat. Urmează punerea în funcțiune și trecerea pe cheltuieli cu amortizarea.
4		Sistem AWOS semiautomat de observare meteorologică la 18 aeroporturi	4,080,715.79	Contract nr. 343/28.11.2022, semnat cu firma DTN NETHERLANDS B.V., finalizat. Urmează punerea în funcțiune și trecerea pe cheltuieli cu amortizarea.
5		Stații radio comunicații A/G VHF (ENR)	5,242,854.20	Contract nr. 354/07.12.2022, semnat cu firma ROHDE & SCHWARZ ROMANIA SRL, finalizat. Urmează punerea în funcțiune și trecerea pe cheltuieli cu amortizarea.
6		Modernizare sistem electroalimentare echipamente, rack-uri și pozii de lucru sala ACC	37,000.00	Proiectul fază DAU (Documentație de Avizare a Lucrărilor de Intervenție) a fost avizat cu observații în ședința CTE ROMATSA la data de 05.08.2020. Elaborarea proiectului tehnic și execuția de lucrări de construcții-montaj se vor corela cu achiziția de console.
7		Modernizare Turn Control DSNA Timișoara	47,500.00	Achiziție directă de lucrări de execuție construcții-instalații aflată în derulare la DSNA Timișoara. Termenul de punere în funcțiune a obiectivului de investiții este 31.12.2025.
8		Extindere supraveghere WAM în EST FIR București	13,382,421.67	Contract nr. 368/20.12.2022, semnat cu firma ERA A.S., aflat în derulare cu finalizare în anul 2025.
9		Implementare în sistemul INDRA a modului de gestionare a sosirilor (AMAN) în TMA București	2,929,979.64	Contract nr. 091/30.04.2024, semnat cu firma INDRA SISTEMAS SA, aflat în derulare cu finalizare în anul 2025.
10		Aplicație de analiză și estimare a încălcării și conflictului traficului aerian (ROMairTCM)	80,951.14	Contract nr. 181/31.07.2023, semnat cu firma IDS AIRNAV SRL, aflat în derulare cu finalizare în anul 2025.
11		Radar PSR/MSSR Mode S Constanța	700.00	Tema de proiectare pentru efectuarea studiului de fezabilitate a fost avizată în ședința CTE din data de 28.04.2024. Achiziția terenului urmează să fie finalizată în cursul lunii mai 2025.
12		Sistem monitorizare semnal GNSS	6,095,705.43	Contract nr. 361/14.12.2023, semnat cu firma ETA 2U SRL - QBS SRL, aflat în derulare cu finalizare în anul 2026.
13		Modernizare ILS/DME Iasi RWY 14	2,220,627.36	Contract nr. 190/08.08.2023, semnat cu firma THALES ITALIA SPA, finalizat. Urmează punerea în funcțiune și trecerea pe cheltuieli cu amortizarea.
14		Schimbare centrală telefonică CDZ București	3,000.00	Obiectiv amânat în anul 2024.
15		Modernizare hardware sistem E-Management	1,739,347.06	Achiziția va fi corelată în anul 2025 cu achiziția Sistemului de înregistrare comunicații vocale de la DR București. S-a decis organizarea a două proceduri de licitație deschisă pentru acest obiectiv de investiții. Una dintre proceduri s-a finalizat cu livrare efectuată în semestrul I 2024 iar cealaltă va fi demarată în anul 2025.

Nr. crt.	Obiectiv Investiții	Valoare	Observații
16	Instalare sistem VCS la Arad și Constanța	3,974,228.03	Contract nr. 374/19.12.2023, semnat cu firma ROHDE & SCHWARZ TOPEX SA, finalizat. Urmează punerea în funcțiune și trecerea pe cheltuieli cu amortizarea.
17	Sistem D-ATIS la DSNR Cluj și la DSNR Bacău	934,959.96	Contract nr. 135/21.06.2023, semnat cu firma DTN NETHERLANDS B.V., finalizat. Urmează punerea în funcțiune și trecerea pe cheltuieli cu amortizarea.
18	Modernizare A-SMGCS la DSNR București - Implementare Advanced Tower Message (ATTN)	3,506,059.27	Obiectiv de investiții pus în funcțiune și trecut pe cheltuieli cu amortizarea în ianuarie 2025.
19	Mentenanță evolutivă - upgrade software Sistem ATM (INDRA)	15,778,839.89	Contract nr. 100/23.05.2022, semnat cu firma INDRA SISTEMAS SA, aflat în derulare cu finalizare în anul 2025.
20	Mentenanță evolutivă - upgrade software sistem E-MANAGEMENT	267,286.00	Acord cadru nr. 386/06.10.2020 aflat în derulare cu finalizare în anul 2025.
21	Upgrade sistem ATM Indra pentru Integrarea FF-ICE (ATM 2015+S4D)	7,361,422.74	Contract nr. 016/05.02.2024, semnat cu firma INDRA SISTEMAS SA, aflat în derulare cu finalizare în anul 2026.
22	Upgrade hardware sistem A-SMGCS la DSNR București	2,949,631.11	Contract nr. 378/20.12.2023, semnat cu firma ADB SAFEGATE AUSTRIA GMBH, aflat în derulare cu finalizare în anul 2025.
23	Instalare senzori meteo la prag 07 la Aeroportul Cluj	46,295.86	Contract nr. 378/30.12.2024, semnat cu Asocieria UTI - ELECTROPROIECT SA, aflat în derulare pentru proiectare și execuție lucrări de construcții-montaj cu finalizare în anul 2025.
24	Instalare senzori Radio Direction Finder	1,334,700.00	Documentație întocmită în vederea declanșării procedurii de achiziție în anul 2025.
25	Modernizare stații radio la 11 TWRs (S. Mare, B. Mare, Oradea, Cluj, Tg. Mureș, Sibiu, Iași, Tulcea, Craiova, Bacău și Arad)	5,989,176.98	Contract nr. 171/31.07.2024, semnat cu firma ROHDE & SCHWARZ ROMANIA SRL, finalizat. Urmează punerea în funcțiune și trecerea pe cheltuieli cu amortizarea.
26	Sistem panouri fotovoltaice pentru consum propriu - ReGEN (CDZ Arad, Constanța și Cluj-Napoca)	100,000.00	Studiul de fezabilitate, elaborat în baza contractului nr. 224/12.08.2023 încheiat cu firma SERVELECT SRL, a fost avizat în CTE în luna decembrie 2023. S-a aprobat revizuirea devizului general și a indicatorilor economici în ședința CTE din data de 08.08.2024. Au fost efectuate demersuri privind obținerea finanțării parțiale din fonduri externe. Urmează organizarea în cursul anului 2025 a procedurii de achiziție pentru proiectarea fază PT și execuția lucrărilor.
27	Extindere supraveghere WAM în zona Aeroportului Brașov	1,753,485.39	Act. Adițional nr. 1 la contractul nr. 368/20.12.2022, semnat cu firma ERA A.S., finalizat. Urmează punerea în funcțiune și trecerea pe cheltuieli cu amortizarea.
28	Ventilație UPS administrativ la CDZ București	8,500.00	Contract nr. 357/18.12.2024, semnat cu firma CLIMATEH SRL, aflat în derulare pentru proiectare fază PT și execuție lucrări în anul 2025.
29	Instalare sistem ILS/DME Otopeni CAT III RWY 08R	60,858.26	Contract nr. 360/06.12.2024, semnat cu firma THALES ITALIA SPA, aflat în derulare cu finalizare în anul 2026.
30	Instalare sistem ILS/DME Otopeni CAT III RWY 26L	60,858.25	Contract nr. 350/06.12.2024, semnat cu firma THALES ITALIA SPA, aflat în derulare cu finalizare în anul 2026.
31	Modernizare sistem ILS/DME RWY 34 cu extinderea și modernizarea sistemului AWOS pentru compatibilitate la CAT III la Aeroportul Suceava	771,789.49	Contract nr. 350/06.12.2024, semnat cu firma THALES ITALIA SPA, aflat în derulare cu finalizare în anul 2026.

Nr. crt.	Obiectiv investiții	Valoare	Observații
32	Dotări Independente 2024	137,150.74	Valoarea produselor livrate. Urmează punerea acestora în funcțiune și trecerea pe cheltuieli cu amortizarea.
33	Studii 2024	882,374.32	S-au elaborat studii și proiecte de către proiectanți autorizați pentru declanșarea unor obiective noi de investiții.
TOTAL GENERAL		93,876,196.10	

Șef Serviciu Investiții
Stelian MILANOVICI

12.05.2025

4/1

Șef Serviciu Contabilitate
Marius NIȚĂ

Expert Serviciul Contabilitate
Alina GLOVICA

4/1

Data soldului initial: 31 Decembrie 2024

Intervalul incasarilor: 01 Ianuarie 2025 - 31 Martie 2025

Anexa nr. 2

Tip raport: A

Rata de evaluare reala: 4.9741

Rata de evaluare manuala:

**Situatia clientilor neincasati la data 31 Decembrie 2024
si stadiul incasarii la data 31 Martie 2025**

	SOLD LA 31 Decembrie 2024		ACHITAT IN PERIOADA 01 Ianuarie 2025- 31 Martie 2025		SOLD LA 31 Decembrie 2024 RAMAS NEINCASAT LA 31 Martie 2025	
	RON	Din care EUR client externi	RON	Din care EUR client externi	RON	Din care EUR client externi
CLIENTI TOTAL, din care:	347 504 768.61	58 235 454.17	275 761 491.78	52 858 772.38	66 928 778.99	5 485 901.05
A. CLIENTI EXTERNI TOTAL, din care:	295 026 793.12	58 235 454.17	262 924 874.94	52 858 772.38	27 287 420.34	5 485 901.05
I. Clienti externi certi	295 023 924.00	59 311 982.15	262 924 874.94	52 858 772.38	27 284 551.22	5 485 324.24
II. Clienti externi incerti	2 869.12	576.81	0	0	2 869.12	576.81
B. CLIENTI INTERNI TOTAL, din care:	52 477 975.49		12 836 616.84		39 641 358.65	0
I. Clienti interni certi	38 939 378.71		12 836 616.84		26 102 761.87	0
II. Clienti interni incerti	13 538 596.78		0		13 538 596.78	0

DIRECTOR ECONOMIC
Cristian CÎTU-RADU,

Expert
Mădălina Leonte

BUGETUL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI PE ANUL 2024

- execuție la 31.12.2024

mii lei

Nr.crt.	INDICATORI	Nr. rd.	BVC 2024 Aprobant	BVC 2024 Realizat	% BVC 2024 Realizat/ Aprobant
0	1	2	3	4	5=4/3
I	VENITURI TOTALE	1	1.600.169,95	1.648.627,60	103,03
1	Venituri din exploatare, din care:	2	1.592.869,95	1.642.260,15	103,10
a)	servicii navigație aeriană reglementate*, din care:	3	1.493.857,84	1.536.585,14	102,86
a1	servicii navigație aeriană de rută	4	1.243.888,75	1.241.210,90	99,78
a2	servicii navigație aeriană de terminal	5	117.446,63	112.802,86	96,05
a3	din alte surse	6	2.661,91	5.948,58	223,47
a4	ajustări	7	129.860,55	176.622,80	136,01
b)	servicii navigație aeriană de terminal alte aeroporturi	8	87.341,81	90.335,56	103,43
c)	rambursarea contravalorii unor servicii de navigație aeriană	9	9.000,00	9.000,00	100,00
d)	producția de imobilizări	10			
e)	alte venituri din exploatare	11	2.670,30	6.339,45	237,41
2	Venituri financiare	12	7.300,00	6.367,45	87,23
II	CHELTUIELI TOTALE	13	1.595.399,14	1.615.374,79	101,25
1	Cheltuieli de exploatare, din care:	14	1.563.558,00	1.588.105,83	101,57
a)	cheltuieli de personal, din care:	15	1.155.593,76	1.282.693,08	111,00
a1	cheltuieli de natură salarială, din care:	16	824.588,79	948.759,20	115,06
a1.1	cheltuieli cu salariile	17	789.704,38	916.364,02	116,04
a1.2	bonusuri	18	34.884,41	32.395,18	92,86
a2	cheltuieli cu asigurările sociale și alte obligații legale	19	106.519,82	102.846,72	96,55
a3	alte cheltuieli cu personalul	20	222.705,94	229.181,73	102,91
a4	cheltuieli pentru contracte de mandat	21	1.779,21	1.905,43	107,09
b)	alte cheltuieli de operare, din care:	22	352.096,51	253.375,27	71,96
b1	cheltuieli materiale	23	7.820,44	6.319,19	80,80
b2	cheltuieli cu energia și apa	24	13.069,95	10.409,54	79,64
b3	cheltuieli privind mărfurile	25			
b4	cheltuieli cu serviciile executate de terți, din care:	26	196.900,48	182.571,03	92,72
b4.1	EUROCONTROL	27	52.504,41	49.314,61	93,92
b4.2	AACR	28	9.926,57	9.926,58	100,00
b5	alte cheltuieli de exploatare, din care:	29	134.305,64	54.075,51	40,26
b5.1	chelt. de protocol	30	845,40	432,18	51,12
b5.2	chelt. de reclamă și publicitate	31	70,00	52,06	74,37
b5.3	chelt. cu sponsorizarea	32	145,00	139,88	96,47
c)	cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale	33	65.867,73	52.037,48	93,14
2	Cheltuieli financiare	34	31.841,14	27.268,96	85,64
III	REZULTATUL BRUT (profit/pierdere)	35	4.770,81	33.252,81	697,01
IV	IMPOZIT PE PROFIT	36	725,16	15.579,11	2.148,37
2	IMPOZIT PE PROFIT AMÂNAT	37			
3	VENITURI DIN IMPOZITUL PE PROFIT AMÂNAT	38			
V	PROFITUL/PIERDEREA NETĂ A PERIOADEI DE RAPORTARE, din care:	39	4.045,65	17.673,70	436,86
1	Rezerve legale	40	238,54	1.662,64	
2	Alte rezerve reprezentând facilități fiscale prevăzute de lege	41			
3	Acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți	42		10.293,13	

Nr.crt.	INDICATORI	Nr. rd.	BVC 2024 Aprobat	BVC 2024 Realizat	% BVC 2024 Realizat/ Aprobat
0	1	2	3	4	5=4/3
4	Constituirea surselor proprii de finanțare pentru proiectele cofinanțate din împrumuturi externe, precum și pentru constituirea surselor necesare rambursării ratelor de capital, plăți dobânzilor, comisioanelor și altor costuri aferente acestor împrumuturi externe	43			
5	Alte repartizări prevăzute de lege	44	3.807,11	5.717,93	
6	Profitul contabil rămas după deducerea sumelor de la pct.1-5	45	0,00	0,00	
7	Participarea salariaților la profit în limita a 10% din profitul net, dar nu mai mult de nivelul unui salariu de bază mediu lunar realizat la nivelul operatorului economic în exercițiul financiar de referință	46			
8	Minimim 50% vărsăminte la bugetul de stat	47			
9	Profitul nerepartizat pe destinațiile prevăzute la pct.7-8 se repartizează la alte rezerve și constituie sursă proprie de finanțare	48			
VI	SURSE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR, din care:	49	109.848,05	77.704,29	70,74
1	Surse proprii	50	109.848,05	77.704,29	70,74
2	Alocații de la buget	51			
3	Credite bancare	52			
a)	- interne	53			
b)	- externe	54			
4	Fonduri europene	55			
5	Alte surse	56			
VII	CHELTUIELI PENTRU INVESTIȚII, din care:	57	109.848,05	77.704,29	70,74
1	Cheltuieli aferente investițiilor, inclusiv cele aferente investițiilor în curs la finele anului	58	109.848,05	77.704,29	70,74
2	Rambursări de rate aferente creditelor pentru investiții	59			
a)	interne	60			
b)	externe	61			
VIII	DATE DE FUNDAMENTARE	62			
1	Venituri totale	63	1.600.169,95	1.648.627,60	103,03
2	Cheltuieli aferente veniturilor totale	64	1.596.399,14	1.615.374,79	101,25
3	Nr. prognostic de personal la finele anului	65	1.793	1.687	94,09
4	Nr.mediu de salariați total	66	1.695	1.643	96,93
5	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu (mii lei/persoană)	67	944,05	1.003,43	106,29
6	Cheltuieli totale la 1000 lei venituri totale (cheltuieli totale/venituri totale)x1000	68	997,02	979,83	98,28
7	Plăți restante	69			
8	Creanțe restante **	70	75.000,00	64.284,49	85,71
9	Credit cu garanția statului pentru finanțarea activității curente (soldul rămas de rambursat)	71	332.860,00	332.860,00	100,00

* Servicii supuse prevederilor regulamentelor europene de instituire a unui sistem de performanță și de tarificare în cadrul cerului unic european

** Nu cuprind serviciile de navigație aeriană pentru zborurile scutite de la plata tarifelor

DIRECTOR ECONOMIC
CITU-RADU CRISTIAN
Cristian CITU-RADU

ȘEF SERVICIU BUGET ȘI CENTRE DE COST
Andreea TONEA
Andreea TONEA

Întocmit,

Mariana BRESTOIU
Expert I/S.B.C.C.

romatsa

SITUAȚIE CENTRALIZATOARE privind VENITURILE pe anul 2024
- execuție la 31.12.2024

mli lei

Nr. crt.	ELEMENTE DE VENITURI	Simbol cont ctb.	BVC 2024 Aprobat	BVC 2024 Realizat	% BVC 2024 Realizat/ Aprobat
0	1	2	3	4	5=4/3
VENITURI TOTALE			1.600.169,95	1.648.627,60	103,03
1	Venituri din exploatare, din care:		1.592.869,95	1.642.260,15	103,10
1.1.	Conform bazelor de cost reglementate, din care:		1.493.857,84	1.536.585,14	102,86
1.1.1.	Servicii de navigație aeriană de rută, din care:		1.362.170,15	1.399.488,82	102,74
	- venituri reținute	70420000	1.243.888,75	1.241.210,90	99,78
	- venituri din ajustări		118.281,40	158.287,92	133,82
1.1.2.	Servicii de navigație aeriană de terminal, din care:		129.025,78	131.137,74	101,64
	- venituri reținute	70411200 70412200 70413000	117.446,63	112.802,86	96,05
	- venituri din ajustări		11.579,15	18.334,88	158,34
1.1.3.	Din alte surse, din care:		2.661,91	5.948,58	223,47
	1.1.3.1. venituri din redevențe, locații de gestiune și chiri	70600000	300,00	346,20	115,40
	1.1.3.2. venituri din activități diverse	70800000	1.500,00	1.976,86	131,79
	1.1.3.3. venituri din subvenții pentru alte cheltuieli (finanțare)	74160000	861,91	3.625,52	420,64
1.2.	Venituri din servicii de navigație aeriană de terminal alte aeroporturi	70411100 70412100 70411300 70412300	87.341,81	90.335,56	103,43
1.3.	Rambursarea contravalorii unor servicii de navigație aeriană total, din care:		9.000,00	9.000,00	100,00
	1.3.1. rambursarea contravalorii unor servicii de navigație aeriană de rută		8.434,01	8.146,24	96,59
	1.3.2. rambursarea contravalorii unor servicii de navigație aeriană de terminal reglementat		565,99	853,76	150,84
1.4.	Venituri din producția de imobilizări corporale		0,00	0,00	
1.5.	Alte venituri din exploatare, din care:		2.670,30	6.339,45	237,41
	1.5.1. venituri din creanțe reactivate și debitori diverși	75400000		8,84	
	1.5.2. alte venituri din exploatare (inclusiv din penalități)	75800000	2.670,30	6.330,61	237,07
2	Venituri financiare, din care:		7.300,00	6.387,45	87,23
2.1.	Venituri din imobilizări financiare	76100000			
2.2.	Venituri din alte investiții și împrumuturi care fac parte din activele imobilizate				
2.3.	Venituri din dobânzi	76600000	3.300,00	5.318,97	161,18
2.4.	Alte venituri financiare, din care:		4.000,00	1.048,48	26,21
	2.4.1. venituri din diferențe de curs valutar	76510000	4.000,00	538,57	13,46
	2.4.2. venituri din sconturi obținute	76700000		0,00	
	2.4.3. alte venituri financiare	76800000		509,91	

p. DIRECTOR ECONOMIC
CITU-RADU CRISTIAN
Digitally signed by CITU-RADU CRISTIAN
Date: 2025.05.23 13:06:07 +03'00'
Cristian CITU-RADU

ȘEF SERVICIU BUGET ȘI CENTRE DE COST

Andreea ȚONEA
Digitally signed by Andreea ȚONEA
Date: 2025.05.23 13:02:00 +03'00'

Întocmit,

Mariana BRESTOIU
Expert / S.B.C.C.

SITUAȚIE CENTRALIZATOARE privind CHELTUIELILE pe anul 2024
- execuție la 31.12.2024

Nr. crt.	ELEMENTE DE CHELTUIELI	Simbol cont ctb.	BVC 2024 Aprobat	din care:			BVC 2024 Realizat	din care:			% BVC 2024 Realizat / Aprobat	din care:		
				rută	terminal aeroporturi București	terminal alte aeroporturi		rută	terminal aeroporturi București	terminal alte aeroporturi		rută	terminal aeroporturi București	terminal alte aeroporturi
0	1	2	3	3r	3o	3a	4	4r	4o	4a	5=4/3	5r=4r/3r	5o=4o/3o	5a=4a/3a
CHELTUIELI TOTALE														
1	Cheletuile de exploatare, din care:		1.563.399,14	1.309.579,82	126.292,90	169.526,42	1.615.374,79	1.310.033,60	133.165,52	172.175,67	101,25	100,03	105,44	107,93
1.1.	Cheletuile cu personalul, din care:		1.155.593,76	936.084,50	95.467,64	124.041,62	1.262.693,08	1.033.558,97	106.157,47	142.976,64	111,00	110,41	111,20	115,27
1.1.1.	Cheletuile de natură salariale, din care:		824.588,79	667.042,82	68.647,67	88.698,50	948.759,20	764.167,59	79.579,91	105.021,70	116,06	114,56	115,99	118,40
1.1.1.1.	Cheletuile cu salariile, din care:		789.704,38	638.596,14	65.951,28	85.166,96	916.364,02	738.541,36	77.045,37	100.776,79	116,04	115,65	116,82	118,34
1.1.1.1.1.	Salarii negociate	64110000	725.934,17	591.962,68	60.273,03	73.698,46	868.430,83	703.901,31	72.815,22	91.714,30	119,63	118,91	120,81	124,45
1.1.1.1.2.	Adaos risc profesional (Anexa 2, 2A)	64130000	63.770,21	46.633,46	5.678,25	11.458,50	47.933,19	34.640,55	4.230,15	9.062,49	75,17	74,28	74,50	79,09
1.1.1.2.	Bonusuri, din care:		34.884,41	28.448,48	2.696,39	3.541,54	32.396,18	25.616,73	2.634,84	4.244,91	92,88	90,05	87,51	119,88
1.1.1.2.1.	Protecția socială	64583000	5.776,98	4.710,84	479,65	588,49	5.985,54	4.455,14	564,54	945,66	103,26	94,57	117,70	161,27
1.1.1.2.2.	Tichete de masă	64220000	3.127,58	2.550,38	259,68	317,52	2.341,91	1.857,38	250,32	234,21	74,88	72,83	96,40	73,76
1.1.1.2.3.	Fond participare salarii la profit	64400000												
1.1.1.2.4.	Cheletuile sociale	64582000	25.979,85	21.185,26	2.157,06	2.637,57	24.087,73	19.303,21	1.719,68	3.064,84	92,72	91,12	79,72	116,20
1.1.2.	Cheletuile cu asigurările sociale și alte obligații legale		106.519,82	84.668,38	8.979,19	12.574,25	102.846,72	81.253,47	8.625,97	12.967,28	86,66	85,74	96,97	102,31
1.1.2.1.	taxa fond solidaritat, handicap (4%)	63503000	2.763,80	2.253,05	229,24	281,31	2.703,89	2.433,50	216,31	54,08	97,84	108,01	94,36	19,22
1.1.2.2.	contribuția asiguratorie pentru muncă (CAM 2 25%)	64610000	24.602,41	20.057,31	2.040,81	2.504,29	27.517,60	22.189,22	2.281,65	3.046,73	111,85	110,63	111,80	121,66
1.1.2.3.	contribuția unității pentru pensii fac (L204/2006)	64560000	52.580,90	42.875,15	4.362,49	5.353,26	49.881,26	39.904,29	4.287,71	5.489,26	94,47	93,07	98,29	102,54
1.1.2.4.	protecția muncii, din care:		26.562,91	19.680,87	2.346,65	4.535,39	22.943,87	18.728,36	1.840,30	4.377,21	86,36	84,99	78,42	96,51
1.1.2.4.1.	Concediu de recuperare psihologica (CRP)	64581200	17.224,36	12.565,72	1.533,70	3.094,94	16.574,95	11.793,24	1.543,05	3.238,66	96,23	93,83	100,61	104,64
1.1.2.4.2.	Concediu de odihna suplimentar (COS)	64581110	8.289,06	4.589,03	559,99	1.130,04	5.128,28	3.942,82	257,02	928,44	81,54	85,73	45,90	82,16
1.1.2.4.3.	Alte cheltuieli protecția muncii	restul 64581xxx	3.049,49	2.486,12	252,86	310,41	1.240,64	990,30	40,23	210,11	40,66	39,83	15,90	67,69
1.1.2.5.	alte contribuții						0,10	0,10	0,00	0,00				
1.1.3.	Alte cheltuieli cu personalul, din care:		222.705,94	182.574,21	17.498,44	22.633,29	229.181,73	186.433,02	17.799,16	24.949,59	102,91	102,11	101,72	110,23
1.1.3.1.	Legea 95/2008	62100000	0,00	0,00	0,00	0,00	322,78	98,83	0,00	225,95				
1.1.3.2.	Alte cheltuieli de personal		222.705,94	182.574,21	17.498,44	22.633,29	228.858,95	186.336,19	17.799,16	24.723,60	102,76	102,06	101,72	109,24
1.1.3.2.1.	Cheletuile cu premii		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
1.1.3.2.2.	Prime din adaos redistribuit (10% din adaos variabil)	64140000	11.350,00	9.253,18	941,50	1.155,32	11.344,98	8.208,42	1.085,57	2.052,99	99,96	88,69	115,30	177,70
1.1.3.2.3.	Adaos variabil (restul de 90%)	64160000	102.150,00	83.278,51	8.473,49	10.397,90	102.150,00	82.801,42	8.610,70	10.737,88	100,00	99,43	101,82	103,27
1.1.3.2.4.	Compensări bănești și pensionări anticipate/ anticipate parțial/ la limită de vârstă/ caz de boală/ plecări voluntare	64170000	52.582,81	44.420,34	3.181,60	4.980,87	40.317,75	31.688,60	2.808,51	5.820,84	76,87	71,34	88,27	116,86
1.1.3.2.5.	Drepturi salariale conform hotărâri judecătorești	64190000					0,00	0,00	0,00	0,00				
1.1.3.2.6.	Compensări pentru relocări personal						0,00	0,00	0,00	0,00				
1.1.3.2.7.	Primă Paște	64111000	1.624,00	1.208,80	129,02	296,38	1.629,76	1.211,95	130,83	286,97	100,35	100,28	101,40	100,21
1.1.3.2.8.	Primă CTA asigurat LOL	64117000	8.913,04	7.109,13	805,97	998,24	8.409,78	6.708,35	758,80	944,63	94,35	94,33	94,18	94,63
1.1.3.2.9.	Prime fidelitate	64113000	5.267,09	4.050,78	583,66	662,65	5.173,37	3.964,58	547,63	661,16	97,66	97,87	93,83	99,78
1.1.3.2.10.	Ajutoane impozabile	64180000	3.155,15	2.572,27	261,72	321,16	2.872,23	2.243,81	347,21	281,21	91,03	87,23	132,66	87,56
1.1.3.2.11.	Adaos compensare	64150000	37.633,65	30.681,30	3.121,78	3.830,77	35.566,36	28.560,06	3.069,53	3.936,77	94,51	93,08	98,33	102,77
1.1.3.2.12.	Stimulent PP	64116000	0,00	0,00	0,00	0,00	21.729,15	21.253,97	467,14	8,04				
1.1.3.2.13.	Salarii compensatorii	64118000	0,00	0,00	0,00	0,00	-334,42	-300,87	-26,76	-6,69				
1.1.4.	Cheletuile pentru contracte de mandat	62110000	1.779,21	1.601,29	142,34	38,58	1.805,43	1.714,89	152,43	38,11	107,09	107,09	107,09	107,11
1.2.	Alte cheltuieli de operare, din care:		352.096,51	299.961,20	23.519,52	26.615,79	247.236,87	203.565,63	20.835,38	22.835,76	70,22	67,86	88,59	79,80
1.2.1.	ROMATSA, din care:		289.665,53	238.183,97	22.885,77	26.615,79	187.995,78	144.958,40	20.201,82	22.835,76	64,90	60,86	88,27	79,80
1.2.1.1.	Cheletuile materiale, din care:		7.820,44	5.338,02	1.211,68	1.272,74	6.319,19	4.873,25	424,51	1.221,43	80,80	87,58	35,03	95,97
1.2.1.1.1.	materiale auxiliare	60210000					0,00	0,00	0,00	0,00				
1.2.1.1.2.	combustibili	60220000	793,67	531,76	71,43	190,48	516,37	345,89	43,10	127,38	65,08	65,05	60,34	66,87
1.2.1.1.3.	piese de schimb	60240000	3.767,74	2.411,35	941,94	414,45	3.353,68	2.641,39	167,55	544,74	89,01	109,54	17,79	131,44
1.2.1.1.4.	alte materiale consumabile	60280000	2.264,83	1.768,57	168,54	339,72	1.996,13	1.452,90	142,78	402,47	88,22	82,24	90,05	118,47
1.2.1.1.5.	alte materiale	60300000	994,20	626,34	39,77	328,09	451,01	233,07	71,10	146,84	45,36	37,21	178,78	44,76
1.2.1.1.6.	materiale nestocate													
1.2.1.2.	Cheletuile cu utilități, din care:		13.069,96	9.945,73	1.135,90	1.998,32	10.409,54	7.999,18	920,70	1.499,66	79,84	80,43	81,08	74,92
1.2.1.2.1.	energie	60510000	11.255,31	8.441,48	1.125,53	1.688,30	8.844,67	6.654,91	906,12	1.293,64	78,68	78,84	80,51	76,03
1.2.1.2.2.	apa	60520000	247,56	198,06	4,95	44,55	248,27	197,64	4,52	46,11	100,29	99,79	91,31	103,50
1.2.1.2.3.	geze naturale	60530000	1.025,00	943,00	0,00	82,00	947,62	879,93	2,81	64,88	92,45	93,31		79,12
1.2.1.2.4.	alte utilități	60580000	542,08	363,19	5,42	173,47	368,98	256,70	7,25	95,03	68,07	73,43	133,76	54,78
1.2.1.3.	Cheletuile privind mărfurile													
1.2.1.4.	Cheletuile cu servicii executate de terți, din care:		134.469,50	100.474,53	9.720,85	24.274,02	123.329,84	93.822,92	10.514,77	18.912,15	91,72	93,38	108,17	78,24
1.2.1.4.1.	întreținere, reparații	61100000	8.532,18	6.313,79	341,29	1.877,08	7.748,72	5.944,37	547,42	1.256,93	90,82	94,15	160,40	68,96
1.2.1.4.2.	chirii	61200000	558,12	223,25	290,22	44,65	357,97	246,24	91,51	20,22	84,14	110,30	31,53	45,29
1.2.1.4.3.	prime de asigurare bunuri și activitate	61310000	2.813,13	2.503,88	140,66	168,79	2.342,66	2.076,31	181,31	85,04	83,28	82,93	128,90	50,36
1.2.1.4.4.	prime de asigurare pentru pierdere licență și medicală	61320000	19.359,95	15.681,56	1.548,80	2.129,59	18.922,29	15.313,48	1.604,32	2.104,51	97,74	97,65	97,13	98,82
1.2.1.4.5.	consultanță	61800000					1.554,76	1.389,28	124,38	31,10				
1.2.1.4.6.	Comisioane și onorarii	62200000					0,00	0,00	0,00	0,00				
1.2.1.4.7.	transport de bunuri	62410000	67,00	54,34	0,00	12,06	9,62	6,35	0,00	3,27	14,36	11,56		27,11
1.2.1.4.8.	transport de persoane	62420000												
1.2.1.4.9.	deplasări interne și externe - exclusiv deplasările ptr. școlari	62500000	6.670,72	4.338,56	298,01	2.034,05	6.204,62	4.339,74	353,03	1.511,85	93,01	100,02	118,46	74,33
a)	deplasări interne	62510000	4.223,63	2.111,81	126,71	1.985,11	3.832,78	2.005,33	185,49	1.440,96	86,01	94,95	147,18	72,59
b)	deplasări externe	62520000	2.447,09	2.226,75	171,30	48,94	2.571,84	2.334,41	168,54	70,89	105,10	104,83	97,22	144,85

Nr. crt.	ELEMENTE DE CHELTUIELI	Simbol cont ctb.	BVC 2024 Aprobat	din care:			BVC 2024 Realizat	din care:			% BVC 2024 Realizat/ Aprobat	din care:		
				rută	terminal aeroporturi București	terminal alte aeroporturi		rută	terminal aeroporturi București	terminal alte aeroporturi		rută	terminal aeroporturi București	terminal alte aeroporturi
0	1	2	3	3r	3a	3a	4	4r	4a	4a	5=4/3	5r=4r/3r	5a=4a/3a	5a=4a/3a
	1.2.1.4.10. expediii postale si telecomunicatii	62600000	7.114,71	8.047,50	213,44	853,77	5.886,91	5.035,40	186,26	665,25	82,74	83,26	87,27	77,92
	1.2.1.4.11. servicii bancare	62700000	6.215,61	5.994,06	497,25	124,31	5.320,16	4.768,80	432,65	117,71	85,68	85,27	87,01	94,69
	1.2.1.4.12. cărți, reviste, publicații, manuale ICAO date	62810000	233,54	205,51	25,69	2,34	204,49	202,34	1,72	0,43	87,56	98,46	6,70	18,38
	1.2.1.4.13. școlarizare, perfecționare - inclusiv deplasările aferente, din care:	61500000	29.000,00	19.070,00	1.730,00	7.200,00	21.979,18	14.885,72	1.798,90	5.324,56	78,50	77,95	103,40	73,95
	a) școlarizări interne	61510000	8.500,00	4.250,00	170,00	4.080,00	8.030,62	5.186,75	310,97	2.532,90	94,48	122,04	182,92	62,08
	b) școlarizări externe	61520000	19.500,00	14.820,00	1.560,00	3.120,00	13.948,56	9.678,97	1.477,93	2.791,66	71,53	65,31	94,74	89,48
	1.2.1.4.14. licențe personal AACR	62820000	2.200,00	1.474,00	176,00	550,00	2.059,38	1.355,17	164,99	539,22	93,61	91,84	93,74	98,04
	1.2.1.4.15. alte servicii efectuate de terți (ANM, asistență tehnică, etc.), din care:	62830000	50.547,80	37.726,03	4.174,38	8.647,39	49.065,18	37.248,48	4.926,09	6.912,63	97,11	98,73	118,01	79,94
	a) A.A.C.R. Verificări din zbor	62831100	11.251,19	7.650,81	1.675,17	2.025,21	10.510,51	5.957,35	1.812,11	2.741,05	93,42	77,87	115,04	135,35
	b) AACR avizare	62831400	154,03	143,25	9,24	1,54	16,74	15,52	0,88	0,24	10,87	10,83	10,61	15,58
	c) ANM	62832200	2.500,11	2.450,11	25,00	25,00	1.914,36	1.914,36	0,00	0,00	76,57	78,13	0,00	0,00
	alte servicii efectuate de terți	62833000	36.642,47	27.481,86	2.564,97	6.595,84	36.543,57	29.359,23	3.113,00	4.171,34	100,00	106,83	121,37	63,24
	1.2.1.4.16. contribuții organizații internaționale (ATAG, AAR, ATCA, CANSO, EUROCAE)	62840000	480,00	436,80	33,60	9,60	476,11	435,07	32,83	8,21	99,19	99,60	97,71	85,52
	1.2.1.4.17. c/v Imprimare tichete masa	62850000	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
	1.2.1.5. Alte cheltuieli de exploatare, din care:		134.305,64	122.407,59	10.817,34	1.080,71	47.837,21	38.483,95	8.341,64	1.132,52	35,69	31,42	77,11	104,79
	1.2.1.5.1. cheltuieli de protocol	62310000	845,40	710,14	67,63	67,63	432,18	380,14	30,10	41,94	51,12	50,71	44,51	62,01
	1.2.1.5.2. reclamații și publicitate	62320000	70,00	63,00	5,60	1,40	52,06	46,66	3,77	1,63	74,37	74,06	67,32	116,43
	1.2.1.5.3. impozite, taxe, vărsăminte	63500000	2.317,95	2.062,97	69,54	185,44	3.524,47	3.134,44	177,74	212,29	152,06	151,94	256,59	114,48
	1.2.1.5.4. pierderi din creanțe	65400000					3.040,64	3.039,08	0,86	0,60				
	1.2.1.5.5. alte cheltuieli de exploatare	65800000	466,00	386,78	4,66	74,56	1.558,52	1.455,55	23,85	79,12	334,45	376,33	511,80	106,12
	1.2.1.5.6. cheltuieli de sponsorizare	65840000	145,00	130,50	11,60	2,90	139,88	125,89	11,19	2,80	96,47	96,47	96,47	96,55
	1.2.1.5.7. ajustări și provizioane, din care:		130.481,29	119.054,20	10.658,31	746,78	39.189,46	30.301,29	8.084,03	794,14	30,04	25,45	75,94	108,08
	1.2.1.5.7.1. Cheltuieli privind ajustările și provizioanele, din care:		183.177,58	166.498,84	14.875,61	1.803,11	194.873,80	175.474,97	16.267,10	3.231,83	106,44	105,39	109,35	179,24
	a) proviz. pt. beneficii angajați	68125000	90.155,62	81.140,06	7.212,45	1.803,11	84.882,46	58.394,21	5.190,60	1.297,85				
	b) proviz. pt. salarii decesuși	68124000					132,03	118,83	10,56	2,64				
	c) proviz. pt. concedii de odihnă neefectuate	68123000					21.906,44	19.715,80	1.752,51	438,13				
	d) proviz. pt. litigii	68122000					25,00	22,50	2,00	0,50				
	e) proviz. pt. drepturi amânate la plată	68121000	93.021,94	85.356,78	7.663,16	0,00	92.376,88	87.202,05	5.174,81	0,00				
	f) ajustări pt. deprecierea activelor circulante						15.651,11	10.021,58	4.136,82	1.492,91				
	g) alte provizioane/ajustări						0,00	0,00	0,00	0,00				
	1.2.1.5.7.2. venituri din provizioane priv. activ. de exploatare, din care:		52.716,27	47.444,64	4.217,30	1.054,33	155.784,44	145.173,68	8.173,07	2.437,69	295,51	305,99	193,80	231,21
	a) provizion beneficii angajați	78121000	52.716,27	47.444,64	4.217,30	1.054,33	43.459,43	39.113,49	3.478,75	869,19	82,44	82,44	82,44	82,44
	b) provizion salarii decesuși	78123000	0,00	0,00	0,00	0,00	832,82	749,53	66,63	16,66				
	c) provizion CO neefectuat	78124000	0,00	0,00	0,00	0,00	20.201,00	18.180,80	1.616,08	404,02				
	d) provizion pt. drepturi amânate la plată	78125000	0,00	0,00	0,00	0,00	75.779,81	75.233,53	546,28	0,00				
	e) provizion litigii	78126000					3.053,33	2.757,00	245,07	61,26				
	f) ajustări pentru deprecierea activelor circulante clienți neincasați	78140000					12.437,59	9.132,28	2.221,93	1.083,38				
	g) ajustări pentru deprecierea imobilizărilor	78130000					10,46	8,95	0,33	3,18				
	1.2.2. EUROCONTROL	62841100	52.604,41	52.604,41	0,00	0,00	49.314,61	49.314,61	0,00	0,00	93,92	93,92		
	1.2.3. AACR, din care:		9.926,67	9.292,82	633,75	0,00	9.926,68	9.292,82	633,76	0,00	100,00	100,00	100,00	
	1.2.3.1. Supervizare furnizare servicii de navigație aeriană de terminal	62831200	633,75	0,00	633,75	0,00	633,76	0,00	633,76	0,00	100,00		100,00	
	1.2.3.2. Supervizare furnizare servicii de navigație aeriană de rută	62831300	9.292,82	9.292,82	0,00	0,00	9.292,82	9.292,82	0,00	0,00	100,00	100,00		
	1.3. Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale	68110000	55.867,73	45.031,69	4.717,25	6.118,89	52.037,48	42.983,14	3.512,52	5.541,82	93,14	85,45	74,46	90,57
	1.4. Alte cheltuieli de exploatare, din care:	68500000	0,00	0,00	0,00	0,00	6.138,30	5.527,40	488,72	122,18				
	1.4.1. tarife administrativ EUROCONTROL pentru zboruri executate	62833000					29,30	29,30	0,00	0,00				
	1.4.2. alte cheltuieli de exploatare	658xxxx					5.239,46	4.715,51	419,15	104,79				
	1.4.3. proviz. pt.deprecierea activelor circulante (principal + dobânzi ANAF)	68141000					8.053,53	5.448,18	484,28	121,07				
	1.4.4. venituri din proviz. pt.deprecierea activelor circulante	78120000					5.183,99	4.665,59	414,72	103,68				
	2 Cheltuieli financiare, din care:		31.841,14	28.502,53	2.568,49	750,12	27.266,96	24.398,26	2.171,43	699,27	85,64	85,60	83,89	93,22
	2.1. Cheltuieli privind dobânzile	66600000	25.321,22	22.789,10	2.025,70	506,42	25.383,22	22.844,89	2.030,66	507,87	100,24	100,24	100,24	100,26
	2.2. Alte cheltuieli financiare, din care:		6.519,92	6.713,43	562,79	243,70	1.885,74	1.653,37	140,77	191,80	28,92	27,19	25,01	78,62
	2.2.1. din diferențe de curs valutar	66500000	8.004,92	5.404,43	480,39	120,10	829,59	746,73	66,23	16,63	13,82	13,82	13,79	13,85
	2.2.2. alte cheltuieli financiare	66800000	515,00	309,00	82,40	123,60	25.300,59	22.626,64	2.014,09	659,88	4.912,74	7.322,64	2.444,28	533,67
	2.2.3. ajustări pentru pierderea de valoare privind imobilizările financiare și investiții		0,00	0,00	0,00	0,00	-24.244,44	-21.820,00	-1.939,55	-484,89				
	cheltuieli financiare privind ajustări						315,82	284,23	25,27	6,32				
	venituri financiare din ajustări						24.560,26	22.104,23	1.964,82	491,21				

p. DIRECTOR ECONOMIC
CITU-RADU CRISTIAN
Digitally signed by CITU-RADU CRISTIAN
Cristian Radu Cristian 13.06.20 +03'00'

ŞEF SERVICIU BUGET ŞI CENTRE DE COST

Andreea TONEA
Digitally signed by
Andreea TONEA
Date: 2025.05.23
13:01:44 +03'00'

Întocmit,
Mariana BRESTOIU
Expert US.B.C.C.

Regia Autonomă "Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian - ROMATSA"

SITUAȚIE CENTRALIZATĂ
PRIVIND VENITURILE ȘI CHELTUIELILE DIN BAZELE DE COST pe anul 2024*
 - execuție la 31.12.2024

mii lei

Nr. crt	INDICATORI	Nr. rd.	BVC 2024 Aprobant	BVC 2024 Realizat	% BVC 2024 Realizat/ Aprobant
0	1	2	3	4	5=4/3
I	Venituri cuprinse în bazele de cost, din care:	1	1.590.199,65	1.635.920,70	102,88
	a) servicii navigație aeriană reglementate*, din care:	2	1.502.857,84	1.545.585,14	102,84
	a1 servicii navigație aeriană de rută	3	1.252.322,76	1.249.357,14	99,76
	a2 servicii navigație aeriană de terminal	4	118.012,62	113.856,62	96,31
	a3 din alte surse	5	2.661,91	5.948,58	223,47
	a4 ajustări	6	129.860,55	176.622,80	136,01
	b) servicii navigație aeriană de terminal alte aeroporturi	7	87.341,81	90.335,56	103,43
II	Cheltuieli cuprinse în bazele de cost, din care:	8	1.563.558,00	1.581.967,53	101,18
	a) servicii navigație aeriană reglementate*, din care:	9	1.404.781,70	1.410.613,31	100,42
	a1 servicii navigație aeriană de rută, din care:	10	1.281.077,29	1.280.107,94	99,92
	a1.1 cheltuieli cu personal	11	1.055.138,70	1.065.712,41	101,00
	a1.2 alte cheltuieli de operare, din care:	12	180.907,00	171.412,39	94,75
	a1.2.1 ROMATSA	13	119.109,77	112.804,96	94,71
	a1.2.2 EUROCONTROL	14	52.504,41	49.314,51	93,92
	a1.2.3 AACR	15	9.292,82	9.292,82	100,00
	a1.3 amortizare	16	45.031,59	42.883,14	95,45
	a2 servicii navigație aeriană de terminal, din care:	17	123.704,41	130.505,37	105,50
	a2.1 cheltuieli cu personal	18	106.125,95	112.580,21	106,08
	a2.2 alte cheltuieli de operare, din care:	19	12.861,21	14.412,64	112,06
	a2.2.1 ROMATSA	20	12.227,46	13.778,88	112,89
	a2.2.2 AACR	21	633,75	633,76	100,00
	a2.3 amortizare	22	4.717,25	3.512,52	74,46
	b) servicii navigație aeriană de terminal alte aeroporturi, din care:	23	158.776,30	171.354,22	107,92
	b1 cheltuieli cu personal	24	124.790,40	143.425,19	114,93
	b2 alte cheltuieli de operare	25	27.867,01	22.387,21	80,34
	b3 amortizare	26	6.118,89	5.541,82	90,57

* Servicii supuse prevederilor regulamentelor europene de instituire a unui sistem de performanță și de tarificare în cadrul cerului unic european

p. DIRECTOR ECONOMIC

CITU-RADU CRISTIAN

Digitally signed by CITU-RADU CRISTIAN
Date: 2025.05.23 13:05:40 +03'00'

Cristian CITU-RADU

ȘEF SERVICIU BUGET ȘI CENTRE DE COST

Andreea TONEA

Digitally signed by Andreea
TONEA
Date: 2025.05.23 13:02:14 +03'00'

Andreea TONEA

Întocmit,

Mariana BRESTOIU
Expert I/S.B.C.C.

REGIA AUTONOMĂ "ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ A SERVICIILOR DE TRAFIC AERIAN - ROMATSA
LISTA CHELTUIELILOR DE CAPITAL PE ANUL 2024

Cod unic EMNG	Nr. crt.	Nominalizare obiective de investiții	Termen finalizare (data PIF)	Valoare totală deviz (lei)	Din care C+M (lei)	Valoare aprobată (lei)	lei
							Realizat 2024
	A	TOTAL CAP. A - Obiective în continuare, din care:		170 841 210	4 301 771	64 251 922	52 587 346.28
	1	Modernizare sală ACC din CDZ București (modernizare console)					
K000002	1.1	Modernizare console	dec.28	8 227 383	0	0	0.00
K000003	1.2	Modernizare sistem electroalimentare echipamente, rack-uri și poziții de lucru sala ACC	dec.28	211 417	135 466	0	0.00
K000007	2	Modernizare Turn Control DȘNA Timișoara	mar.25	879 129	504 733	676 358	0.00
K000013	3	Extindere supraveghere WAM în EST FIR București	dec.25	15 094 909	0	10 196 434	10 157 403.79
K000014	4	Implementare în sistemul INDRA a modului de gestionare a sosirilor (AMAN) în TMA București	dec.25	13 700 261	0	5 895 456	4 891 177.66
K000015	5	Aplicație de analiză și estimare a încărcării și complexității traficului aerian (ROMairTCM)	dec.25	8 688 805	0	1 017 701	80 951.14
K000020	6	SOC (Security Operations Center)	mar.27	5 000 000	0	0	0.00
K000027	7	Radar PSR/MSSR Mode S Constanța	dec.27	27 370 000	1 500 000	400 000	700.00
K000029	8	Modernizare iluminat CDZ București	sept.25	518 569	0	518 569	0.00
K000030	9	Sistem monitorizare semnal GNSS	dec.26	21 763 802	0	5 690 734	5 606 416.62
K000033	10	Electroalimentare TWR Baia Mare	feb.24	921 550	864 700	30 000	29 998.92
K000041	11	Alimentare cu energie electrică Radiofar Ștefănești	oct.24	570 940	442 667	45 152	40 652.25
K000062	12	Modernizare ILS/DME Iași RWY 14	dec.24	2 465 212	0	1 657 545	1 646 730.22
K000068	13	Schimbare centrală telefonică CDZ București	dec.26	738 793	0	0	0.00
K000070	14	Modernizare tablouri secundare CTO CDZ București	mar.24	486 500	450 000	117 352	117 352.00
K000074	15	Modernizare hardware sistem E-Management	dec.25	4 566 880	0	4 566 880	1 739 347.06
K000078	16	Instalare sistem VCS la Arad și Constanța	dec.24	4 457 757	0	3 160 039	3 135 218.59
K000080	17	Sistem D-ATIS la DȘNA Cluj și la DȘNA Bacău	dec.24	953 138	0	711 402	703 474.63
K000081	18	Modernizare A-SMGCS la DȘNA București - Implementare Advanced Tower Messaging	dec.24	3 567 736	0	896 662	880 791.37
K000083	19	Reconfigurare ROMAWOS Sibiu instalare senzor vânt - RWY 09	mar.25	486 791	404 206	424 791	413 676.03
K000101	20	Mentenanță evolutivă - upgrade software Sistem ATM (INDRA)	ian.25	19 506 043	0	13 289 492	9 557 593.16
K000102	21	Mentenanță evolutivă - upgrade software sistem E-MANAGEMENT	mar.25	2 995 203	0	1 373 479	147 576.00
K000111	22	Upgrade sistem ATM Indra pentru integrarea FF-ICE (ATM 2015+S4D)	mar.26	24 636 736	0	11 424 922	11 363 358.72
K000112	23	Upgrade hardware sistem A-SMGCS la DȘNA București	iun.25	3 033 658	0	2 158 954	2 074 928.12
	B	TOTAL CAP. B - Obiective noi, din care:		90 199 331	6 154 796	21 937 599	13 516 890.14
K000038	1	Modernizare punct de distribuție apă răcită corpuri administrative CDZ București	apr.24	630 544	155 553	621 944	621 943.53
K000061	2	Sistem computerizat pentru Air Space Management & Air Space Design	dec.27	7 500 000	0	0	0.00
K000064	3	Modernizare DVOR/DME Tulcea	dec.25	2 482 000	0	496 400	465 542.22
K000065	4	Modernizare DVOR/DME Valea Bisericii (DR București)	dec.26	2 482 000	0	496 400	437 956.82
K000066	5	Modernizare DVOR/DME Strejnic	iun.26	2 482 000	0	496 400	437 956.82
K000086	6	Instalare senzori meteo la prag 07 la Aeroportul Cluj	mar.25	2 071 018	1 523 948	1 749 310	26 295.86
K000089	7	Instalare senzori Radio Direction Finder	nov.26	24 503 619	0	496 604	0.00
K000091	8	Actualizare software ATIS RCR (Sibiu, Tg. Mureș, Constanța și Timișoara)	dec.25	1 459 761	0	148 920	0.00
K000094	9	Radiorelee CDZ Cluj - Feleacu, Feleacu - Muntele Mare și CDZ Cluj - Apahida	dec.25	398 849	0	398 849	0.00
K000097	10	Modernizare stații radio la 11 TWRs (S. Mare, B. Mare, Oradea, Cluj, Tg. Mureș, Sibiu, Iași, Tulcea, Craiova, Bacău și Arad)	dec.25	6 031 260	0	6 031 280	5 998 176.96

Cod unic EMNG	Nr. crt.	Nominalizare obiective de investiții	Termen finalizare (data PIF)	Valoare totală de viz (lei)	Din care C+M (lei)	Valoare aprobată (lei)	Realizat 2024
K000098	11	Modernizare ILS/DME Arad RWY 27	dec.28	5 221 560	0	0	0.00
K000099	12	Sistem panouri fotovoltaice pentru consum propriu - ReGEN (CDZ Arad, Constanța și Cluj-Napoca)	iun.25	2 091 080	615 544	0	0.00
K000100	13	Extindere supraveghere WAM în zona Aeroportului Brașov	dec.24	1 802 840	0	1 802 840	1 753 485.39
K000104	14	Ventilație UPS administrativ la CDZ București	apr.25	307 788	132 700	246 236	0.00
K000107	15	Rețea fibră optică senzori meteo pentru ROMATSA la DSN Iași	dec.24	700 812	277 050	542 236	384 907.20
K000113	16	Sistem D-ATIS Suceava	mar.26	800 000	0	160 000	0.00
K000114	17	Upgrade sistem D-ATIS Otopeni	oct.25	500 000	0	110 000	106 823.89
K000115	18	Upgrade sistem D-ATIS Băneasa	oct.25	500 000	0	110 000	106 823.89
K000116	19	Sistem de înregistrare comunicații vocale	apr.26	7 000 000	0	1 400 000	0.00
K000117	20	Soluție internet operațional AIS	dec.25	3 000 000	0	600 000	0.00
K000092	21	Instalare sistem ILS/DME Otopeni CAT III RWY 08R	dec.26	5 912 600	1 150 000	1 475 280	948 641.35
K000093	22	Instalare sistem ILS/DME Otopeni CAT III RWY 26L	dec.26	5 912 600	1 150 000	1 475 280	948 641.34
K000110	23	Modernizare sistem ILS/DME RWY 34 cu extinderea și modernizarea sistemului AWOS pentru compatibilitate la CAT III la Aeroportul Suceava	dec.25	6 409 000	1 150 000	3 079 640	1 279 694.87
C TOTAL CAP. C - Dotări independente și alte cheltuieli, din care:				23 658 525	0	23 658 525	11 600 051.22
1		Dotări independente	dec.24	22 100 000	0	22 100 000	11 150 547.19
2		Alte cheltuieli - studii	dec.24	1 558 525	0	1 558 525	449 504.03
TOTAL CAP. A + CAP. B + CAP. C						109 848 047	77 704 287.64
D TOTAL CAP. D - Rambursări de rate aferente creditelor pentru investiții, din care:						0	0.00
1		Interne				0	0.00
2		Externe				0	0.00
TOTAL GENERAL						109 848 047	77 704 287.64

DIRECTOR DEPARTAMENT TEHNIC DEZVOLTARE

Valentin CIMPUIERU

DIRECTOR TEHNIC

Cosmin DUMITRESCU

ȘEF SERVICIU INVESTIȚII

Stelian MILANOVICI

Cosmin DUMITRESCU
+40730 0000000000
Serviciu Tehnic de Dezvoltare
Societate cu Capital Privat
SRL 2024-01-01 - 2024-12-31

Cosmin DUMITRESCU
+40730 0000000000
Serviciu Tehnic de Dezvoltare
Societate cu Capital Privat
SRL 2024-01-01 - 2024-12-31

Director Economic
Cristian CITU-BAEU

Director
Eduardo Valente Costa

RAPORT DE ASIGURARE LIMITATĂ AL AUDITORULUI INDEPENDENT ASUPRA RAPORTĂRII PRIVIND DURABILITATEA

Catre: Consiliul de Administratie al R.A. ROMATSA

Concluzia de asigurare limitată

Am desfășurat o misiune de asigurare limitată asupra Raportării privind durabilitatea la data 31.12.2024 și pentru perioada de la 01.01.2024 până la 31.12.2024, întocmită de ADMINISTRAȚIEI ROMÂNE A SERVICIILOR DE TRAFIC AERIAN - R.A. ROMATSA („Regia”), cu sediul social în Municipiul București, Bdul. Ion Ionescu de la Brad nr. 10, Sector 1, identificată prin codul unic de înregistrare fiscală RO1589932.

Pe baza procedurilor pe care le-am efectuat și a probelor pe care le-am obținut, nu am luat cunoștință de niciun aspect care să ne determine să considerăm că Raportarea privind durabilitatea a ADMINISTRAȚIEI ROMÂNE A SERVICIILOR DE TRAFIC AERIAN - R.A. ROMATSA la data 31 Decembrie 2024 și pentru perioada de la 01 ianuarie 2024 până la 31 decembrie 2024 nu este întocmită, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul legislativ aplicabil de raportare privind durabilitatea prevăzut în Ordinul Ministrului Finanțelor nr. 2844/2016, Capitolul 7[^]1, secțiunea 7[^]1.1, incluzând :

- conformitatea cu Standardele Europene de Raportare privind Durabilitatea („ESRS”), inclusiv faptul că procesul efectuat de Regie pentru identificarea informațiilor prezentate în Raportarea privind durabilitatea (denumit „Procesul”) este în conformitate cu descrierea prevăzută în „Prezentări de informații cu caracter general” inclus în raportarea privind durabilitatea și
- conformitatea prezentărilor de informații privind taxonomia, detaliate în sub-secțiunea „Dezvăluiri în conformitate cu articolul 8 din regulamentul (UE) 2020/852 Regulamentul taxonomiei”, cu cerințele de raportare aplicabile ale Articolului 8 din Regulamentul (UE) nr. 852/2020 (denumit „Regulamentul privind Taxonomia”).

Baza concluziei de asigurare

Ne-am desfășurat misiunea de asigurare limitată în conformitate cu ISAE 3000 (Revizuit) „Misiunile de asigurare, altele decât auditurile sau revizuirile informațiilor financiare istorice”.

Responsabilitățile noastre conform acestui standard sunt detaliate în secțiunea „Responsabilitățile Auditorului” din cadrul raportului nostru.

Suntem independenți față de Regie conform Codului etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența) emis de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (Codul IESBA), și celorlalte cerințe etice relevante în România, inclusiv Legea nr. 162/2017 cu modificările ulterioare, pentru misiunea noastră de asigurare asupra Raportării privind Durabilitatea, și ne-am îndeplinit celelalte responsabilități etice în conformitate cu aceste cerințe și cu Codul IESBA.

Firma noastră aplică Standardul Internațional privind Managementul Calității 1 și, în consecință, menține un sistem amplu de management al calității care include politici și proceduri documentate privind conformitatea cu cerințele etice, standardele profesionale și cerințele legale și de reglementare aplicabile.

Considerăm că probele pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru concluzia noastră.

Alte aspecte – Informații Comparative

Misiunea noastră de asigurare nu se extinde la informațiile referitoare la perioade anterioare. Concluzia noastră nu este modificată cu privire la acest aspect.

Alte aspecte

Raportarea privind durabilitatea pentru anul 2024 a fost întocmită de către Regie în contextul primei aplicări a prevederilor Ordinului Ministrului Finanțelor Publice 2844/2016, Capitolul 7¹, secțiunea 7¹.1, un context caracterizat de incertitudini privind interpretarea legilor și reglementărilor, utilizarea estimărilor semnificative, absența practicilor și cadrelor stabilite în special pentru evaluarea dublei-materialități, precum și un sistem de control intern în curs de implementare. Aceasta permite înțelegerea impactului activității Regiei asupra aspectelor de durabilitate, precum și modul în care aceste aspecte influențează dezvoltarea afacerii Regiei, performanța și poziția sa. Aspectele de durabilitate includ problemele de mediu, sociale și de guvernanta corporativă.

Responsabilitățile pentru Raportarea privind durabilitatea

Administratorii Regiei sunt responsabili pentru proiectarea, implementarea și menținerea unui proces de identificare a informațiilor incluse în Raportarea privind durabilitatea, în conformitate cu ESRS, precum și pentru prezentarea acestui proces în „Prezentări de informații cu caracter general” din Raportarea privind durabilitatea.

Această responsabilitate include:

- înțelegerea contextului în care se derulează activitățile și relațiile de afaceri ale Regiei și dezvoltarea unei înțelegeri a părților interesate afectate;
- identificarea impacturilor actuale și potențiale (atât negative, cât și pozitive) legate de aspectele de durabilitate, precum și a riscurilor și oportunităților care afectează sau care ne putem aștepta să afecteze poziția financiară, performanța financiară, fluxurile de numerar, accesul la finanțare sau costul capitalului entității pe termen scurt, mediu sau lung;
- evaluarea măsurii în care impacturile, riscurile și oportunitățile identificate în legătură cu aspectele de durabilitate sunt semnificative, prin selectarea și aplicarea unor praguri adecvate; și
- elaborarea unor metodologii și formularea unor ipoteze care sunt rezonabile în circumstanțele date.

Administratorii Regiei sunt, de asemenea, responsabili pentru întocmirea Raportării privind durabilitatea, în conformitate cu cadrul de raportare a durabilității prevăzut de lege, inclusiv:

- conformitatea cu Standardele europene de raportare privind durabilitatea (ESRS);
- întocmirea prezentărilor de informații privind taxonomia, în Secțiunea de Mediu, din Raportarea

privind durabilitatea, în conformitate cu Articolul 8 din Regulamentul (UE) nr. 852/2020 („Regulamentul privind Taxonomia”);

- proiectarea, implementarea și menținerea acelor controale interne considerate necesare pentru a permite întocmirea Raportării privind durabilitatea fără denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare; și
- selectarea și aplicarea unor metode adecvate de raportare a durabilității, precum și formularea de ipoteze și estimări cu privire la prezentările de informații individuale privind durabilitatea, care sunt rezonabile în circumstanțele date.

Persoanele responsabile cu guvernanta au responsabilitatea de a supraveghea procesul de raportare privind durabilitatea al ADMINISTRAȚIEI ROMÂNE A SERVICIILOR DE TRAFIC AERIAN - R.A. ROMATSA.

Limitări inerente în întocmirea Raportării privind durabilitatea

În raportarea informațiilor prognozate, în conformitate cu Standardele Europene de Raportare privind Durabilitatea (ESRS), Administratorii Regiei trebuie să întocmească aceste informații prognozate pe baza unor ipoteze prezentate cu privire la evenimente care pot avea loc în viitor și la acțiuni viitoare posibile ale Regiei. Rezultatul real este probabil să fie diferit, deoarece evenimentele anticipate nu au loc întotdeauna conform așteptărilor.

La determinarea prezentărilor de informații din Raportarea privind durabilitatea, Administratorii Regiei interpretează termeni juridici nedefiniți și alți termeni. Acești termeni juridici nedefiniți și alți termeni pot fi interpretați diferit, inclusiv în ceea ce privește conformitatea juridică a interpretării lor și, în consecință, sunt supuși unor incertitudini.

Responsabilitățile auditorului

Obiectivele noastre constau în planificarea și efectuarea misiunii de asigurare în așa fel încât să obținem o asigurare limitată cu privire la măsura în care Raportarea privind durabilitatea este lipsită de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, și în emiterea unui raport de asigurare limitată care include concluzia noastră.

Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate preconiza, în mod rezonabil, că acestea, individual sau cumulat, vor influența deciziile utilizatorilor luate în baza Raportării privind durabilitatea, în ansamblul său.

Ca parte a unei misiuni de asigurare limitată în conformitate cu ISAE 3000 (Revizuit), exercităm raționamentul profesional și menținem scepticismul profesional pe parcursul întregii misiuni.

Procedurile într-o misiune de asigurare limitată diferă ca natură și plasare în timp și sunt mai restrânse decât cele dintr-o misiune de asigurare rezonabilă. În consecință, nivelul de asigurare obținut într-o misiune de asigurare limitată este semnificativ mai redus decât asigurarea care ar fi fost obținută dacă s-ar fi desfășurat o misiune de asigurare rezonabilă.

Responsabilitățile noastre în ceea ce privește Raportarea privind durabilitatea, în legătură cu Procesul, includ:

- Obținerea unei înțelegeri a Procesului, dar nu în scopul formulării unei concluzii privind eficacitatea acestuia, inclusiv privind rezultatul Procesului;
- Proiectarea și efectuarea de proceduri pentru a evalua dacă Procesul este consecvent cu descrierea acestuia făcută de Regie, așa cum este prezentat în secțiunea „Prezentări de informații cu caracter general”

Alte responsabilități ale noastre în ceea ce privește Raportarea privind durabilitatea includ:

- Obținerea unei înțelegeri a mediului de control al entității, a proceselor și a sistemelor de informații relevante pentru întocmirea Raportării privind durabilitatea, dar fără a evalua proiectarea anumitor activități de control, fără obținerea de probe despre implementarea acestora sau a testa eficacitatea lor operatională;
- Identificarea prezentărilor de informații în care este probabil să apară denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare;
- Proiectarea și efectuarea de proceduri ca răspuns la prezentările de informații din Raportarea privind durabilitatea, în care este probabil să apară denaturări semnificative. Riscul de a nu detecta o denaturare semnificativă cauzată de fraudă este mai mare decât în cazul unei erori, deoarece fraudă poate implica complicitate, falsificare, omisiuni intenționate, prezentări eronate sau eludarea controlului intern.

Sinteza activității efectuate

O misiune de asigurare limitată implică efectuarea de proceduri pentru obținerea de probe cu privire la Raportarea privind durabilitatea.

Natura, plasarea în timp și amploarea procedurilor selectate depind de raționamentul profesional, inclusiv identificarea prezentărilor de informații în care este probabil să apară denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, în Raportarea privind durabilitatea.

În desfășurarea misiunii noastre de asigurare limitată, în ceea ce privește Procesul, noi:

- Am obținut o înțelegere a Procesului prin:
 - ✓ efectuarea de interviuri pentru a înțelege sursele informațiilor utilizate de conducere (de exemplu, acorduri cu părțile interesate, planuri de afaceri și documente privind strategia); și
 - ✓ inspectarea/examinarea documentației interne a Regiei referitoare la Procesul său;
- și
- Am evaluat dacă probele obținute ca urmare a procedurilor noastre privind Procesul Regiei sunt consecvente cu descrierea Procesului prezentată în „Prezentări de informații cu caracter general”.

În desfășurarea misiunii noastre de asigurare limitată, în ceea ce privește Raportarea privind durabilitatea, noi:

- Am obținut o înțelegere a proceselor de raportare ale Regiei, relevante pentru întocmirea Raportării sale de durabilitate;
- Am evaluat dacă informațiile semnificative obținute prin Procesul de identificare a informațiilor necesare de prezentat în Raportarea privind durabilitatea sunt incluse în Raportarea privind durabilitatea;
- Am evaluat dacă structura și modul de prezentare a Raportării privind durabilitatea sunt conforme cu Standardele Europene de Raportare privind Durabilitatea (ESRS);
- Am efectuat interviuri ale personalului relevant și proceduri analitice asupra prezentărilor de

- informații selectate din Raportarea privind durabilitatea;
- Am efectuat proceduri de fond pe baza unui eșantion de prezentări de informații selectate din Raportarea privind durabilitatea;
 - Am obținut probe privind metodele de realizare a estimărilor semnificative și a informațiilor prognozate și despre modul în care aceste metode au fost aplicate;
 - Am obținut o înțelegere a procesului de identificare a activităților economice eligibile pentru taxonomie și aliniate cu taxonomia și a prezentărilor de informații corespunzătoare din Raportarea privind durabilitatea.
 - Pe baza unei selecții, am comparat informații din raportul de sustenabilitate cu prezentările

București, 28 mai 2025

Madeline Alexander, Partener Audit
Înregistrată în Registrul Public Electronic ASPAAS cu nr. AF36

Autoritatea Pentru Supravegherea Publică a
Activității de Audit Statutar (ASPAAS)

Auditor financiar: **Alexander Madeline Dalila**
Registrul Public Electronic: **AF36**

Pentru și în numele societății **TGS Romania Assurance and Advisory Business Services SRL**
Înregistrată în Registrul Public Electronic ASPAAS cu nr. FA91

Autoritatea pentru Supraveghere Publică a
Activității de Audit Statutar (ASPAAS)
Firma de Audit: **TGS ROMANIA ASSURANCE
& ADVISORY BUSINESS SERVICES S.R.L.**
Registrul Public Electronic: **FA91**

CUPRINS

ESRS 2 - PREZENTĂRI DE INFORMAȚII CU CARACTER GENERAL	4
Bazele întocmirii	4
Guvernanță și practici de afaceri	6
Sisteme de management și control al riscurilor	13
Compania, modelul de afaceri și implicarea părților interesate	14
Analiza materialității și rezultate conform conceptului de dublă materialitate	16
Cerința minimă de prezentare de informații privind politicile și acțiunile	44
Indicatori și ținte	44
ESRS E1 - SCHIMBĂRILE CLIMATICE	46
Guvernanța	46
Strategia	46
Gestionarea impacturilor, a riscurilor și a oportunităților	47
Indicatori și ținte	50
RAPORT CONFORM ARTICOLUL 8 DIN REGULAMENTUL (UE) 2020/852 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI („REGULAMENTUL PRIVIND TAXONOMIA”)	56
Evaluarea eligibilității pentru taxonomie a activităților economice	57
Evaluarea alinierii la taxonomia EU	59
Concluziile analizei eligibilității și alinierii activităților ROMATSA	61
Indicatori KPI ai ROMATSA	63
ESRS E5 - UTILIZAREA RESURSELOR ȘI ECONOMIA CIRCULARĂ	67
Gestionarea impacturilor, a riscurilor și a oportunităților	67
Indicatori și ținte	69
ESRS S1 - FORȚA DE MUNCĂ PROPRIE	73
Strategia	73
Gestionarea impacturilor, a riscurilor și a oportunităților	74
Indicatori și ținte	78
ESRS G1 - CONDUITA PROFESIONALĂ	83
Conduita în afaceri	83
Guvernare și practici de afaceri	83
Anticorupție și concurență loială	87
SECURITATE DIGITALĂ - SUBIECT MATERIAL ADIȚIONAL	88

ESRS 2

PREZENTĂRI DE INFORMAȚII CU CARACTER GENERAL

Bazele întocmirii

Baza generală pentru întocmirea raportului privind durabilitatea

BP-1

Această declarație privind durabilitatea se referă la Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian ROMATSA R.A., denumită în continuare „ROMATSA” sau „Regia”. Operațiunile ROMATSA au drept obiectiv prioritar furnizarea de servicii de trafic aerian pentru aeronavele care execută zboruri din sfera Traficului aerian general (GAT) și se desfășoară exclusiv în spațiul aerian al României sau în orice alt spațiu aerian delegat României prin acorduri internaționale.

ROMATSA are statut de regie autonomă autofinanțată de importanță națională. Este persoană juridică, funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară și realizează funcțiunile specifice legate de Managementul Traficului Aerian, fiind sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii. A fost înființată prin Hotărârea de Guvern 74/1991, modificată și completată prin Hotărârea de Guvern 731/1992.

Activitatea ROMATSA se desfășoară fizic în cadrul a 18 locații situate în Municipiul București și pe principalele aeroporturi civile din țară (Arad, Bacău, Baia Mare, Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Iași, Oradea, Satu Mare, Sibiu, Suceava, Târgu Mureș, Timișoara și Tulcea), atât în clădiri de birouri (în spații proprii sau închiriate) cât și în teren, pe spațiile de desfășurare a manevrelor de zbor (radiofar).

Consolidarea și domeniul de aplicare

Prezentul Raport de Sustenabilitate este întocmit în conformitate cu Standardele Europene de Raportare a Sustenabilității (ESRS), așa cum sunt prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul Delegat (UE) 2023/2772 din 31 iulie 2023, care completează Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului, transpusă în legislația locală prin Ordinul Ministerului de Finanțe nr. 85/2024. Anul 2024 reprezintă primul an de aplicare a standardelor ESRS de către ROMATSA.

Raportul de Sustenabilitate a fost elaborat acoperind perioada de raportare de la 1 ianuarie până la 31 decembrie 2024, fiind aliniat cu perioada de raportare financiară.

Declarația a fost auditată de către un auditor independent, iar rezultatele sunt publicate pe site-ul regiei și prezentate în Raportul administratorilor.

ROMATSA își desfășoară activitatea doar în România, care este un stat membru al UE. Acesta permite scutirea de la divulgarea evoluțiilor sau chestiunilor iminente în cursul negocierilor, astfel cum este prevăzut la articolul 19a alineatul (3) și la articolul 29a alineatul (3) din Directiva 2013/34/UE.

Acoperirea lanțului valoric

Declarația privind durabilitatea se extinde dincolo de propriile operațiuni ale ROMATSA, incluzând și informații din lanțul valoric din amonte.

Analiza de dublă materialitate include atât impacturile legate de operațiunile proprii și lanțul valoric al ROMATSA, inclusiv serviciile sale, precum și relațiile de afaceri. Aceasta implică evaluări detaliate și, atunci când este considerat semnificativ și relevant, colectarea datelor de la furnizori și de la clienți. Mai multe informații referitoare la acest aspect sunt disponibile pentru fiecare subiect material prezentat în raportul curent. Fiecare capitol abordează cerințele specifice pentru prezentarea aspectelor materiale, identificarea impacturilor, riscurilor și oportunităților relevante. Odată ce un impact, risc sau oportunitate este considerat semnificativ, ROMATSA determină informațiile relevante pentru raportarea ESRS.

La nivelul ROMATSA, există politici, acțiuni și obiective care se extind și asupra lanțului valoric, implicând atât furnizorii, cât și clienții. Suntem în permanentă colaborare cu furnizorii, pentru a obține date privind indicatorii cheie de sustenabilitate, cum sunt, de exemplu, consumul de energie și emisiile de gaze cu efect de seră.

ROMATSA nu a omis informații specifice referitoare la proprietatea intelectuală, know-how sau rezultatele inovării.

De asemenea, nu au fost aplicate excepții de la prezentarea de informații pentru evoluții iminente sau aspecte aflate în curs de negociere, așa cum sunt prevăzute în articolele 19a(3) și 29a(3) din Directiva 2013/34/UE.

Prezentări de informații în legătură cu circumstanțe specifice

BP-2

Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian ROMATSA R.A. își publică prima Declarație privind durabilitatea, care acoperă perioada de la 1 ianuarie până la 31 decembrie 2024. Aceasta a fost întocmită în conformitate cu cerințele noilor Standarde Europene de Raportare a Sustenabilității (ESRS), care îi permit Regiei să își prezinte performanța în ceea ce privește aspectele de mediu și sociale, respectiv de guvernanță, consolidându-și astfel angajamentul față de dezvoltarea durabilă atât pentru părțile interesate interne, cât și pentru cele externe.

Declarația privind durabilitatea se bazează pe rezultatele unei evaluări de dublă materialitate (dublă semnificație), care a fost realizată conform standardelor ESRS, pentru a respecta prevederile Directivei în ceea ce privește raportarea privind durabilitatea de către întreprinderi (CSRD). Ca parte a acestei evaluări a dublei materialități, au fost luate în considerare diverse aspecte, prezentate în continuare.

Orizontul de timp

În pregătirea raportului de sustenabilitate, ROMATSA a utilizat următoarele intervale de timp, așa cum sunt definite în cadrul ESRS 1:

- Orizont de timp pe termen scurt, fiind anul de raportare (2024).
- Orizont de timp pe termen mediu, de 1-5 ani.
- Orizont de timp pe termen lung, peste 5 ani.

Estimarea lanțului valoric

Declarația privind durabilitatea nu se referă doar la activitățile interne ale ROMATSA, ci cuprinde și informații semnificative din lanțul valoric, atât din partea furnizorilor, cât și din partea clienților. Analiza de dublă materialitate a inclus evaluarea impacturilor legate de activitățile proprii, serviciile oferite, precum și de relațiile de afaceri ale Regiei. Pentru anul financiar 2024 evaluarea impacturilor, riscurilor și oportunităților s-a făcut luând în considerare operațiunile proprii și lanțul valoric semnificativ, iar politicile, țintele de sustenabilitate și acțiunile acoperă operațiunile proprii.

De asemenea, pentru perioada curentă de raportare, au fost luate în considerare și valorile legate de calculul Scop 3, ce au fost calculate conform Protocolului privind gazele cu efect de seră (GHG Protocol). În acest sens, la nivelul ROMATSA, au fost considerate semnificative emisiile aferente călătoriilor de afaceri. Această abordare permite o bună evaluare a emisiilor asociate lanțului valoric, chiar dacă rămâne un anumit grad de incertitudine de estimare ca urmare a metodologiei folosite. Baza întocmirii, nivelul de acuratețe rezultat și acțiunile planificate pentru a îmbunătăți acuratețea în viitor sunt descrise în detaliu la subiectul material relevant.

ROMATSA își propune ca în 2 ani să obțină de la partenerii din lanțul valoric cât mai multe informații cu privire la emisiile de gaze cu efect de seră, în special cele de Scop 3, pentru a îmbunătăți informațiile prezentate în declarațiile privind durabilitatea. De asemenea, metodologiile de estimare vor fi supuse cu regularitate revizuirii și calibrării, în raport cu datele de performanță reale și standardele specifice.

Sursele de incertitudine a estimărilor și a rezultatelor

Informațiile referitoare la emisiile totale de gaze cu efect de seră pot avea un anumit grad de incertitudine, din cauza aproximărilor utilizate în calcularea lor. Pentru fiecare caz au fost prezentate detalii despre sursele de incertitudine folosite în calculul fiecărui indicator cantitativ și au fost menționate ipotezele, aproximările și raționamentele implicate.

Prezentarea de informații care decurg din alte acte legislative sau din hotărâri de raportare privind durabilitatea general acceptate

Această Declarație privind durabilitatea are la bază cerințele de raportare ale ESRS, precum și cerințele Taxonomiei UE. Standardele aplicabile și legislația specifică domeniului de activitate al ROMATSA sunt prezentate în textul raportului, acolo unde este cazul.

Includerea de informații prin trimiteri

Trimiteri către documente suplimentare sau trimiteri către informații ce sunt incluse în alte secțiuni sau alte standarde tematice sunt menționate în prezentul raport.

Utilizarea dispozițiilor tranzitorii în conformitate cu apendicele C la ESRS 1

Deoarece acesta este primul nostru an de raportare, am decis să ometem informațiile cerute de următoarele subiecte, în conformitate cu apendicele C din ESRS 1.

ESRS	Cerința de Dezvăluire	Denumirea completă a Cerinței de Dezvăluire	Data introducerii treptate sau intrării în vigoare (inclusiv primul an)
ESRS 2	SBM-1	Strategia, modelul de afaceri și lanțul valoric	Întreprinderea raportează informațiile prevăzute de ESRS 2 SBM-1 alineatul 40 litera (b) (defalcarea veniturilor totale pe sectorul ESRS semnificativ) și 40 litera (c) (lista sectoarelor ESRS semnificative suplimentare) începând cu data aplicării specificată într-un act delegat al Comisiei care urmează să fie adoptat în temeiul articolului 29b alineatul (1) al treilea paragraf, punctul (ii) din Directiva (UE) 34/2013.
ESRS 2	SBM-3	Impacturi materiale, riscuri și oportunități și interacțiunea acestora cu strategia și modelul de afaceri	Întreprinderea poate omite informațiile prevăzute de ESRS 2 SBM-3 paragraful 48(e) (efecte financiare anticipate) pentru primul an de pregătire a declarației sale de sustenabilitate.
ESRS E1	E1-9	Efectele financiare anticipate ale riscurilor materiale fizice și de tranziție și oportunităților potențiale legate de climă	Întreprinderea poate omite informațiile prevăzute de ESRS E1-9 pentru primul an de pregătire a declarației sale de sustenabilitate.
ESRS E5	E5-6	Efecte financiare anticipate ale impacturilor, riscurilor și oportunităților legate de utilizarea resurselor și economia circulară	Întreprinderea poate omite informațiile prevăzute de ESRS E5-6 pentru primul an de pregătire a declarației sale de sustenabilitate.

Guvernanță și practici de afaceri

Rolul organelor de administrație, de conducere și de supraveghere

GOV-1

În conformitate cu prevederile HG 74/1991 privind înființarea Regiei Autonome "Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian" ROMATSA, republicată, cu completările și modificările ulterioare, conducerea regiei se asigură prin Consiliul de Administrație (CA) și prin Directorul General.

R.A. ROMATSA se încadrează în prevederile *Ordonanței de Urgență nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice*, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare, fiind regie autonomă sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii.

Administrarea și conducerea regiei au fost asigurate, din 28.08.2015 până în luna Mai 2024, de administratori și directori provizorii, desemnați de autoritatea publică tutelară, în conformitate cu prevederile art. 64.1 și 64.2 din *Ordonanța de Urgență nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare.

În perioada de raportare (01.01.2024 – 31.12.2024), consiliul de administrație al ROMATSA a fost format astfel:

- În perioada 01.01.2024 – 31.05.2024, administrarea Regiei a fost asigurată de către administratori provizorii, desemnați de către autoritatea publică tutelară, respectiv Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, în conformitate cu OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice;
- În perioada 01.06.2024 – 31.12.2024, administrarea Regiei a fost asigurată de către un consiliu de administrație numit pe o perioadă de patru ani, conform cu OMTI nr. 1130/31.05.2024, în baza art. III și IX din Legea nr. 187/2023 pentru modificarea și completarea OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice.

În ceea ce privește conducerea executivă, ultimul mandat de Director General provizoriu a fost acordat de Consiliul de Administrație legal constituit, domnului Marius Adrian COJOC, prin Hotărârea nr. 12/28.06.2024, cu începere de la data de 19 Iulie 2024, pentru o perioadă de 5 luni sau până la finalizarea procedurii de selecție a Directorului General, în conformitate cu prevederile pct. 87 art. III din *Legea nr. 187/2023 pentru modificarea și completarea OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, aprobată prin Legea 111/2016*, cu modificările și completările ulterioare.

În urma desfășurării și finalizării procedurii de selecție a Directorului General și a Directorului Economic, în ședințele din data de 09 Septembrie 2024 (*HCA 17/09.09.2024*), respectiv 19 Septembrie 2024 (*HCA 18/19.09.2024*) Consiliul de Administrație al R.A. ROMATSA, a hotărât următoarele:

1. Încetarea, cu acordul părților, a mandatului acordat domnului Marius Adrian COJOC pentru funcția de Director General provizoriu al regiei;
2. Numirea domnului Marius Adrian COJOC în funcția de Director General al R.A. ROMATSA, de la data de 09.09.2024 până la data de 30.05.2028, în conformitate cu prevederile *OGU nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, modificată și aprobată prin *Legea nr. 187/2023*;
3. Numirea domnului Cristian CÎTU-RADU în funcția de Director Economic al R.A. ROMATSA, de la data de 01.10.2024 până la data de 30.05.2028, în conformitate cu prevederile *OGU nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, modificată și aprobată prin *Legea nr. 187/2023*.
4. Aprobarea Contractelor de mandat ale domnului Marius Adrian COJOC, Director General, respectiv al domnului Cristian CÎTU-RADU, Director Economic, ai R.A. ROMATSA.

Membrii CA al ROMATSA în perioada de raportare sunt prezentați în Tabelul Componenta Consiliului de Administrație al ROMATSA. Menționăm faptul că domnul Eduard Grama a ocupat în anul 2024, în cadrul Consiliului de Administrație, funcțiile de Membru până la data de 31.05.2024, respectiv de Președinte al acestuia, ulterior.

Componența Consiliului de Administrație al ROMATSA

Nume	Funcția	Mandat	Afiliere Politică
Felix Corneliu ARDELEAN	Președinte	01.01.2024 – 31.05.2024	Nu
David Alexandru BURGHUI	Membru	01.01.2024 – 31.05.2024	Nu
Oana Marie ARAT	Membru	01.01.2024 – 31.05.2024	Nu
Ion CUPĂ	Membru	01.01.2024 – 31.05.2024	Nu
Elena Zinica OLTEANU	Membru	01.01.2024 – 31.05.2024	Nu
Corvin NEDELCU	Membru	01.01.2024 – 31.05.2024	Nu
Eduard GRAMA	Membru	01.01.2024 – 31.05.2024	Nu
	Președinte	01.06.2024 – 31.05.2028	Nu
Marius Adrian COJOC	Membru	01.06.2024 – 31.05.2028	Nu
Laurențiu Andrei ILIE	Membru	01.06.2024 – 31.05.2028	Nu
Constanța COMAN	Membru	01.06.2024 – 31.05.2028	Nu
Florentina ȘUȘNEA	Membru	01.06.2024 – 31.05.2028	Nu

Experiența relevantă a Consiliului de Administrație al ROMATSA

Consiliul de Administrație al ROMATSA, în anul 2024, a fost și este format din persoane cu o înaltă experiență, care asigură eficiența operațiunilor din cadrul Regiei, concentrându-se pe supravegherea companiei și oferind consultanță de specialitate cu privire la activitățile specifice. Informații suplimentare privind identitatea și CV-ul acestora sunt disponibile public pe site-ul regiei, conform legii.

Componența și experiența relevantă a actualului consiliu de administrație sunt detaliate în tabelul următor.

Nr. crt.	Nume	Experiența relevantă
1	Eduard GRAMA	- Director General la SC ECOAQUA SA (martie 2022 - prezent): Responsabil de conducerea eficientă a firmei, elaborarea strategiilor de dezvoltare și identificarea oportunităților, inclusiv în domeniul sustenabilității. - Administrator public la Primăria Călărași (noiembrie 2020 - martie 2022): Implicat în atragerea de fonduri extrabugetare și dezvoltarea politicilor și strategiilor pentru servicii de utilitate publică. - Director Executiv la Direcția Dezvoltare Regională și Relații Externe (februarie 2018 - noiembrie 2020): A coordonat scrierea și implementarea proiectelor cu finanțare europeană și națională.
2	Marius Adrian COJOC	- Director General la ROMATSA (decembrie 2020 - prezent): Se ocupă cu asigurarea managementului general al instituției, inclusiv atingerea obiectivelor de durabilitate în serviciile de trafic aerian. - Director Economic la ROMATSA (martie 2019 - decembrie 2020): Responsabil pentru managementul atribuțiilor și obiectivelor financiare, rolul său implicând și responsabilități legate de gestionarea eficientă a resurselor financiare și asigurarea sustenabilității economice a organizației. - Șef Serviciu Proceduri și Monitorizare Achiziții (ianuarie 2009 - martie 2019): A coordonat procesul de achiziții publice la nivelul regiei, îmbunătățind eficiența și transparența în gestionarea acestora.

Nr. crt.	Nume	Experiența relevantă
3	Laurențiu Andrei ILIE	- Expertiză în Geografie și GIS: Laurențiu Ilie a studiat Geografia Turismului și are experiență în utilizarea tehnologiilor GIS, esențiale pentru planificarea teritorială și dezvoltarea durabilă. Cunoștințele sale includ cartografia, fotogrametria și analiza spațială. - Cercetare în Sustenabilitate: A participat la activități de cercetare care abordează impactul mediului asupra dezvoltării domeniului turistic, cum ar fi evaluarea reliefului pentru dezvoltarea domeniilor schiabile și realizarea hărților geoturistice. - Colaborare cu Ministerul Transporturilor: A fost implicat în proiecte legate de gestionarea transportului și atragerea finanțării externe pentru dezvoltarea infrastructurii de transport în România.
4	Constanța COMAN	- Expertiză în Managementul Deșeurilor: A obținut certificări relevante și a dobândit competențe în monitorizarea și coordonarea activităților de gestionare a deșeurilor. - Aplicarea Normelor de Mediu: A demonstrat abilități în implementarea sistemelor de management de mediu, care sunt esențiale pentru promovarea dezvoltării durabile. - Director General: A condus organizația SC ECOAQUA SA, unde a asigurat dezvoltarea strategiilor de durabilitate și gestionarea eficientă a resurselor.
5	Florentina ȘUȘNEA	- Managing Partner la PKF Finconta Group (1997 - prezent): Coordonează servicii de audit și consultanță în diverse domenii economice, inclusiv structuri financiare care se aliniază principiilor de sustenabilitate. - Vicepreședinte al Camerei Auditorilor Financieri din România (2017 - prezent): Implicată în promovarea celor mai bune practici de audit și conștientizarea importanței unei gestionări responsabile a finanțelor. - Director General la Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili (2008 - 2009): A coordonat activitățile care vizau creșterea eficienței în cadrul instituției. - Experiență în domeniul fiscal și contabil: A ocupat diverse funcții în administrație și contabilitate, unde a fost responsabilă pentru analiza și raportarea financiară.

ROMATSA a angajat consultanți externi în domeniul sustenabilității pentru a-și îmbunătăți expertiza și a integra practicile durabile în cadrul operațiunilor. Acești experți colaborează cu conducerea Regiei, pentru a putea lua decizii informate și responsabile, în conformitate cu cele mai recente standarde din industrie, întărind astfel angajamentul ROMATSA față de sustenabilitate. De asemenea, în cadrul workshopului de dublă materialitate, echipa de management a fost instruită în mod cuprinzător cu privire la ESRS, concentrându-se asupra implicațiilor și cerințelor acestor noi standarde pentru organizație, respectiv asupra evaluării impacturilor operațiunilor organizației asupra mediului și societății, precum și influențele externe asupra organizației.

Componența și diversitatea membrilor Consiliului de Administrație

Numărul de membri cu funcție executivă	1
Numărul de membri cu funcție neexecutivă	4
Procentul membrilor organelor de administrare, conducere și supraveghere	100%
Procentul în funcție de gen (femei) al Consiliului de Administrație	40%
Procentul în funcție de gen (bărbați) al Consiliului de Administrație	60%
Procentajul membrilor independenți ai Consiliului de Administrație	60%

Rolul general al conducerii Regiei vizează două aspecte importante:

- asigură respectarea legislației și a intereselor Regiei, având un rol important în menținerea prestigiului și integrității instituției;
- se asigură că activitățile sunt desfășurate cu transparență și pot fi monitorizate de cetățeni, în conformitate cu principiile guvernantei corporative.

Potrivit art.9 din OUG nr.109/2011 Consiliul de administrație este însărcinat cu îndeplinirea tuturor actelor necesare și utile pentru realizarea obiectului de activitate al regiei autonome, în care sens are următoarele atribuții de bază:

a) numește și revocă directorii și stabilește remunerația acestora;

b) analizează și aprobă planul de administrare elaborat în colaborare cu directorii, în acord cu scrisoarea de așteptări și cu declarațiile de intenție;

c) negociază indicatorii de performanță financiari și nefinanciari cu autoritatea publică tutelară;

d) asigură integritatea și funcționalitatea sistemelor de raportare contabilă și financiară, precum și realizarea planificării financiare;

e) verifică funcționarea sistemului de control intern sau managerial;

f) monitorizează și evaluează performanța directorilor;

g) întocmește raportul semestrial privind activitatea regiei autonome,

pe care îl prezintă autorității publice tutelare;

h) monitorizează și gestionează potențialele conflicte de interese de la nivelul organelor de administrare și conducere;

i) supervizează sistemul de transparență și de comunicare;

j) monitorizează eficacitatea practicilor de guvernare corporativă ale regiei autonome;

k) raportează trimestrial autorității publice tutelare modul de îndeplinire a indicatorilor-cheie de performanță, anexă la contractul de mandat al administratorului executiv, precum și alte date și informații de interes pentru autoritatea publică tutelară, la solicitarea acesteia.

De asemenea, CA mai are și următoarele responsabilități:

- asigură calitatea activității de administrare, contribuind la prevenirea/eliminarea corupției și a conflictelor de interese, conform OUG 109/2011;

- reglementează normele de conduită profesională printr-un Cod de etică, care stabilește standardele de conduită și etică profesională pentru membrii săi;

- informează publicul despre conduita etică a membrilor săi, alături de crearea unui climat de încredere și respect reciproc în cadrul Regiei.

Consiliul de administrație se întrunește în ședințe ordinare o dată pe lună sau ori de câte ori este nevoie, la cererea președintelui ori a unei treimi din membrii săi.

În luarea deciziilor, la nivelul Consiliului de Administrație sunt constituite și funcționează:

Comitetul de Audit al Consiliului de Administrație precum și Comitetul de remunerare, iar la nivelul Regiei sunt constituite Organisme funcționale permanente, după cum urmează:

- Consiliul de Administrație (CA)
- Comitetul Director (CD);
- Consiliul ROMATSA de Supraveghere a Siguranței (CSS);
- Comitetul ROMATSA pentru Securitate Aeronautică și Informatică (CSAI);
- Consiliul Tehnico – Economic (CTE);
- Comitetul de Securitate și Sănătate în Muncă (CSSM);
- Secretariatul Consiliului de Administrație (CA);
- Secretariatul Comitetului Director (CD);
- Secretariatul Consiliului de Supraveghere a Siguranței;
- Secretariatul Comitetului pentru Securitate Aeronautică și Informatică (CSAI);
- Secretariatul Consiliului Tehnico – Economic (CTE);
- Secretariatul Comitetului de Securitate și Sănătate în Muncă (CSSM).

Supravegherea impacturilor, riscurilor și oportunităților în cadrul regiei se realizează prin grija Șef serviciu Calitate și Mediu, respectiv a Președintelui Comisiei de Monitorizare a Sistemului de Control Intern Managerial (SCIM).

Prioritățile, strategia precum și modul în care aceasta se implementează pe durata mandatului Consiliului de Administrație și al Directorului General și al Directorului Economic, în ceea ce privește impacturile, riscurile și oportunitățile, sunt detaliate în Planul de Administrare.

În ceea ce privește fluxul decizional, Consiliul de Administrație aprobă documentele strategice, conducerea executivă este responsabilă de implementarea liniilor strategice stabilite de către CA, asigurând respectarea reglementărilor și gestionarea eficientă a riscurilor operaționale, în timp ce structurile specializate din cadrul organizației (siguranță, calitate și mediu) analizează și monitorizează impacturile asupra operațiunilor, propun măsuri de preîntâmpinare a riscurilor și evaluează oportunitățile de îmbunătățire. Toate categoriile de riscuri identificate în cadrul Regiei, sunt notate și actualizate periodic în Registrul riscurilor.

Menționăm că în conformitate cu Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018 privind Codul controlului intern managerial al entităților publice, Directorul General a dispus măsurile necesare pentru implementarea și dezvoltarea Sistemului de Control Intern Managerial (SCIM) și a constituit o Comisie de Monitorizare în acest sens, pe baza unei decizii interne. Comisia funcționează în baza propriului Regulament de Organizare și Funcționare.

Responsabilitățile SCIM includ coordonarea procesului de actualizare a obiectivelor generale și specifice ale Regiei, a activităților procedurale, a procesului de gestionare a riscurilor, a sistemului de monitorizare a performanțelor, a situației procedurilor și a sistemului de monitorizare și de raportare, respectiv informări asupra acestor aspecte către Directorul General.

În prezent, prin Decizia nr. 813/06.12.2024 a Directorului General, din componența SCIM fac parte un număr de 29 de angajați, respectiv 1 președinte, 23 de membri, 2 angajați ai Secretariatului tehnic, respectiv 3 angajați ai Compartimentului de Audit Intern (CAI). Aceștia din urmă, asigură doar consilierea acestei Comisii.

În contextul responsabilităților stabilite prin reglementările la nivel național în acest domeniu, printre responsabilitățile Comisiei de Monitorizare se numără și aceea de elaborare a unui Program de dezvoltare a sistemului de control intern managerial, care cuprinde obiectivele ROMATSA în acest domeniu, documentul fiind validat de către Comisia de Monitorizare în data de 19.01.2024, avizat de către Președintele Comisiei prin Hotărârea nr. 22 a Comisiei în acest sens, iar ulterior a fost aprobat de către Directorul General.

În cadrul acestui document, au fost asumate un număr total de 93 de măsuri, dispuse în cadrul a 16 standarde / obiective, cărora li se adaugă un al 17-lea obiectiv, Asigurarea pregătirii profesionale cu privire la Sistemul de Control Intern Managerial pentru angajații regiei, care a fost stabilit intern și care derivă din responsabilitățile generale ale funcționării unui bun Sistem de Control Intern Managerial.

De asemenea, a fost aprobat și Programul de dezvoltare a sistemului de control intern managerial al ROMATSA pentru anul 2025.

La nivelul Regiei, în afara domeniilor de activitate atribuite prin H.G. nr. 74/1991 și prin celelalte reglementări din domeniul aviației civile, precum și prin documentele interne de organizare a activităților specifice, ROMATSA este responsabilă și de îndeplinirea obligațiilor prevăzute de lege și/sau alte acte normative, care revin persoanelor juridice cu statutul de regie autonomă.

Astfel, există domenii de activitate reglementate prin acte normative la nivel național, date în responsabilitatea unor Comisii și/sau angajați ai Regiei împuterniciți în acest sens prin decizii ale Directorului General al ROMATSA, și anume: domeniul control intern, domeniul identificării și gestionării riscurilor, domeniile anticorupție și de identificare a riscurilor anticorupție, respectiv domeniul guvernanta corporativă.

În cadrul ședinței din data de 21.11.2024, unul dintre subiectele aflate pe ordinea de zi a făcut referire la înființarea unei structuri care să asigure monitorizarea transpunerii obligațiilor ce revin Regiei în domeniul guvernantei corporative, respectiv elaborarea Raportului pe sustenabilitate.

Rolul conducerii în procesele, controalele și procedurile de guvernanta utilizate pentru monitorizarea, gestionarea și supravegherea impacturilor, a riscurilor și a oportunităților ROMATSA implică mai multe niveluri de responsabilitate. Consiliul de Administrație (CA) și managementul executiv sunt responsabili pentru monitorizarea aspectelor legate de sustenabilitate și gestionarea impacturilor, riscurilor și oportunităților. Conducerea executivă raportează trimestrial Consiliului de Administrație asupra execuției mandatului și schimbărilor semnificative în situația afacerilor și aspectelor externe care ar putea afecta performanța întreprinderii. În plus, CA întocmește raportul anual privind activitatea întreprinderii, conform prevederilor OUG 109/2011, raport care este publicat pe pagina de internet a ROMATSA (<https://www.romatsa.ro>).

Implementarea și dezvoltarea controlului intern managerial este un alt aspect în care conducerea joacă un rol important. Regia a definit obiective specifice în acest domeniu, prin „Programul de dezvoltare a Sistemului de Control Intern Managerial al R.A. ROMATSA”, care este actualizat și analizat anual. Sistemul de monitorizare a performanțelor activităților este stabilit și evaluat prin intermediul indicatorilor de performanță, iar riscurile sunt gestionate și menținute sub control printr-un registru de riscuri detaliat. Conducerea asigură aplicarea standardelor de control intern prin auditurile interne și alte metode de evaluare și control, asigurându-se că procedurile documentate sunt actualizate și aplicabile.

În plus, comisia de monitorizare coordonează implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial la nivelul regiei.

În anul 2024, conform Manualul Sistemului de Control Intern Managerial în vigoare, au fost stabilite măsuri de gestionare a funcțiilor sensibile din cadrul regiei, prin stabilirea a patru criterii pentru identificarea acestora, astfel:

- achiziția publică de bunuri/servicii/lucrări;
- accesul la informații confidențiale/clasificate;
- activități de gestionare a resurselor financiare;
- activități de recrutare și selecție a personalului.

Prin funcția de control intern/managerial, managementul constată abaterile rezultatelor de la obiective, analizează cauzele care le-au determinat și dispune măsurile corective sau preventive care se impun.

Astfel, în conformitate cu reglementările la nivel național privind controlul intern/managerial (OSGG 600/2018), transpuse în Manualul Sistemului de Control Intern Managerial și cu Regulamentul de Organizare și Funcționare, managementul ROMATSA analizează sistematic, cel puțin o dată pe an, prin Echipa de gestionare a riscurilor ROMATSA (EGR) și Comisia de Monitorizare, riscurile legate de desfășurarea activităților derulate de către structurile de specialitate și elaborează planuri corespunzătoare, în direcția limitării posibilelor consecințe ale acestor riscuri.

De asemenea, sunt aplicate prevederile Manualului de Management al Siguranței cuprinse în documentul "Procedură generală privind evaluarea și reducerea riscului în ANS/ATM".

Comisia de Monitorizare centralizează rezultatele autoevaluărilor din fiecare compartiment, asigurându-se că datele din chestionare sunt corecte și reflectă realitatea. Evaluarea standardelor de control intern managerial are loc anual, cu accent pe cerințele specifice fiecărui standard aplicabil.

Nu în ultimul rând, raportul anual al Directorului General asupra sistemului de control intern managerial include o evaluare detaliată a riscurilor și conformitatea sistemului cu cerințele legale, contribuind la creșterea eficacității acestuia.

Membrii Consiliului de Administrație nu sunt funcționari publici și nu fac parte din alte categorii de personal din cadrul autorității publice tutelare sau al altor instituții publice.

Membrii CA trebuie să își îndeplinească atribuțiile cu profesionalism, competență și eficiență, asigurând respectarea normelor legale și etice stabilite. Aceștia trebuie să demonstreze integritate morală, să acționeze imparțial și independent, fără a fi influențați de interese politice, economice sau religioase. Din punctul de vedere al pregătirii profesionale, toți membrii CA dețin pregătirea profesională solicitată în anunțul public și necesară pentru a putea contribui la îndeplinirea atribuțiilor Consiliului de administrație prevăzute în legislația relevantă.

De asemenea, activitatea organelor de conducere trebuie să fie una deschisă și transparentă, permițând monitorizarea publică și asigurându-se de respectarea în orice moment a normelor de etică profesională.

Membrii consiliului de administrație ai ROMATSA au experiența profesională necesară preponderent în domeniul economic, exercitând funcții de conducere și de execuție în întreprinderi publice sau private, în administrația publică centrală, precum și ca profesie liberă (auditor financiar și expert contabil). Acestea pot fi summarize astfel:

- desfășurarea, de activități de organizare și conducere a activității economice, prin exercitarea funcțiilor de **director economic/ contabil șef/ șef serviciu contabilitate**, în întreprinderi publice și în societăți cu capital privat;
- **experiență în întocmirea și analiza situațiilor financiare;**
- **experiență în întocmirea și verificarea bugetelor de venituri și cheltuieli;**
- exercitarea de **activități de audit statutar** al situațiilor financiare în întreprinderi publice, **de audit financiar** al situațiilor financiare în societăți cu capital privat și **de audit intern** la întreprinderi publice;
- **cunoașterea principiilor de guvernanță corporativă** dezvoltate de către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și implementarea acestora în întreprinderile publice (regii autonome și societăți cu capital integral/majoritar de stat), implementare asumată de către România prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR);
- cel puțin un membru al CA a fost membru al **Unității de implementare și monitorizare a reformelor și investițiilor din Planul Național de Redresare și Reziliență la nivelul Secretariatului General al Guvernului**, exercitând atribuții în implementarea Reformei 9 – Îmbunătățirea cadrului procedural de implementare a principiilor guvernantei corporative în cadrul întreprinderilor de stat - Componenta 14 – Buna guvernare, prin participare la implementarea Jalonului 439 și Jalonului 440;

- activități pentru **implementarea și dezvoltarea celor 16 standarde de control intern managerial**;
- exercitarea de **activități de control financiar de gestiune**, precum și de **organizare a controlului financiar preventiv** în întreprinderi publice,
- exercitarea de **activități de conducere în administrația publică centrală** (director general, director general adjunct, director control fiscal în Ministerul Finanțelor sau DGFP).

Toate amănunțele activității membrilor Consiliului de Administrație sunt detaliate în Curriculum Vitae al acestora, parte a dosarului de candidatură depus de către fiecare candidat și publicate pe site-ul ROMATSA. (<https://www.romatsa.ro/ro/c/governanta-corporativa---transparenta>)

Informațiile furnizate organelor de administrație, de conducere și de supraveghere ale întreprinderii și aspectele de durabilitate abordate de acestea

GOV-2

În cadrul ROMATSA, echipa de conducere comunică periodic Consiliului de Administrație despre evoluțiile și modificările legate de impacturi, riscuri și oportunități, precum și despre alte aspecte ESG. Această comunicare regulată asigură că CA este mereu la curent cu orice schimbări sau progrese în aceste domenii. Echipa lucrează la dezvoltarea unui cadru mai bine definit pentru evaluarea acestor aspecte.

Membrii CA cu expertiză în domeniul economic sunt implicați în monitorizarea procesului de raportare financiară, monitorizarea eficacității sistemelor controlului intern de calitate și a sistemelor de management al riscului, precum și monitorizarea auditului intern legat de raportarea financiară, fără a încălca independența acestuia, și monitorizarea auditului statutar al situațiilor financiare anuale.

Integrarea performanței legate de durabilitate în sistemele de stimulente

GOV-3

În cadrul ROMATSA, în conformitate cu OUG 109/2011 și Planul de Administrare al Regiei, prin Ordinul MTI nr. 18/14.01.2025 au fost aprobați indicatorii de performanță financiari și nefinanțari, cuprinși în anexa la contractele de mandat ale membrilor Consiliului de Administrație. Astfel, indicatorii nefinanțari de performanță legați de durabilitate au în vedere, printre altele, consumul de energie, ponderea emisiilor de gaze cu efect de seră, politicile de gestionare a riscurilor, respectiv egalitatea de gen.

Sisteme de management și control al riscurilor

Declarație privind procesul de diligență

GOV-4

Respectarea și aplicarea politicilor și reglementărilor interne sunt verificate în cadrul proceselor de supraveghere (auditi interne), iar rezultatul desfășurării acestor procese este prezentat Directorului General ROMATSA în cadrul Analizei Efectuate de Management (AEM), pentru a se stabili, după caz, măsuri corespunzătoare de îmbunătățire. Monitorizarea măsurilor stabilite și urmărirea eficacității acestora fac parte din procesul de Analiză Efectuată de Management (AEM).

În îndeplinirea misiunii sale într-un mod sustenabil, precum și în vederea creșterii performanțelor, Regia își asumă identificarea și respectarea legilor și reglementărilor aplicabile specifice societăților deținute majoritar de statul român, și a celor specifice standardelor ISO pentru care Regia este certificată.

Procesul de due diligence este integrat în structura de guvernanta și în activitățile operaționale, astfel:

a) Integrarea due diligence-ului în guvernanta, strategie și modelul de afaceri

În urma identificării IRO materiale în anul 2024, Consiliul de Administrație se va asigura că acestea sunt integrate în strategia de afaceri a Regiei

b) Integrarea due diligence-ului în procesul de achiziții: Regia aplică legislația achizițiilor publice și solicită furnizorilor săi contractuali să respecte Codul de Etică al Regiei. Detalii suplimentare: Capitolul Guvernanta - G1

c) Implicarea părților interesate afectate: ROMATSA menține un dialog continuu și o colaborare activă cu angajații și furnizorii săi, dar și cu ceilalți stakeholder.

d) Identificarea și evaluarea impacturilor adverse

Evaluarea de dublă materialitate (DMA) identifică impacturile adverse semnificative în operațiunile proprii și în lanțul valoric. De asemenea, se derulează evaluări sistematice ale impacturilor, screeninguri de risc și evaluări ale codului de conduită în lanțul valoric.

Detalii suplimentare: General ESRS 2, G1.

e) Luarea măsurilor pentru a aborda impacturile adverse

Compania implementează măsuri pentru reducerea impactului negativ al activităților sale așa cum sunt ele descrise în detaliu, pentru fiecare temă materială identificată în fiecare capitol.

f) Monitorizarea eficienței acestor măsuri și comunicarea progresului

Societatea raportează anual principalii indicatori
Detalii suplimentare: Guvernanță – G1

Gestionarea riscurilor și controalele interne referitoare la raportarea privind durabilitatea

GOV-5

În cadrul Sistemului de Management al Calității a fost implementată Procedura Managementul Riscurilor, care stabilește modul de identificare, evaluare și de gestionare a riscurilor aferente proceselor din cadrul R.A. ROMATSA, iar modul de întocmire a Registrului de Gestionare a Riscurilor este documentat în cadrul Procedurii de calitate PIN 1517, în care se prezintă modul de întocmire și ținere sub control a registrelor de riscuri pentru riscurile semnificative identificate și gestionate la nivelul R.A. ROMATSA (fiind și o componentă a Sistemului de Control Intern Managerial - SCIM).

De asemenea, în cadrul Analizei de dublă materialitate au fost identificate riscurile specifice ESG, conform ESRS, pentru primul an de raportare. Acestea vor fi integrate în anul următor în Registrul Riscurilor.

Compania, modelul de afaceri și implicarea părților interesate

Strategia, modelul de afaceri și lanțul valoric

SBM-1

Activitatea ROMATSA se desfășoară în conformitate cu HG 74/1991, cu completările și modificările ulterioare. Principalul obiect de activitate este furnizarea de servicii de navigație aeriană (ANS), incluzând servicii de trafic aerian (ATS), servicii de comunicații aeronautice, navigație și supraveghere în domeniul aeronautic (CNS), servicii meteorologice aeronautice (MET) și servicii de informare aeronautică (AIS), servicii de management al spațiului aerian (ASM) și de management al fluxurilor de trafic (ATFM). De asemenea, ROMATSA furnizează servicii-suport pentru misiunile de căutare a aeronavelor aflate în pericol, cu respectarea tratatelor internaționale la care România este parte în domeniul aviației civile, a regulamentelor europene în domeniul serviciilor de navigație aeriană și în conformitate cu propriul regulament de organizare și funcționare. Activitățile auxiliare de transport aerian fac parte din sectoarele cu impact climatic semnificativ, conform Regulamentului (CE) nr. 1893/2006 al Parlamentului European și al Consiliului.

De asemenea, obiectul de activitate al ROMATSA cuprinde și asigurarea, direct sau prin contracte încheiate cu terți, a proiectării, întreținerii și revizuirii periodice, în conformitate cu reglementările europene și/sau naționale specifice aplicabile, a procedurilor de zbor și a structurilor de spațiu aerian, pentru zonele de spațiu aerian unde este desemnată să asigure servicii de control al traficului aerian, prestări de servicii privind operarea armonizată a aeronavelor fără pilot la bord în spațiul aerian U-space desemnat, activități de consultanță și prestări de servicii în domeniul său de activitate, activități de cercetare-dezvoltare, inclusiv faza de realizare și comercializare de produse specifice domeniului serviciilor de navigație aeriană, precum și activități de transport în interes propriu, conform dispozițiilor Legii nr. 21/2020 privind Codul aerian, cu modificările și completările ulterioare.

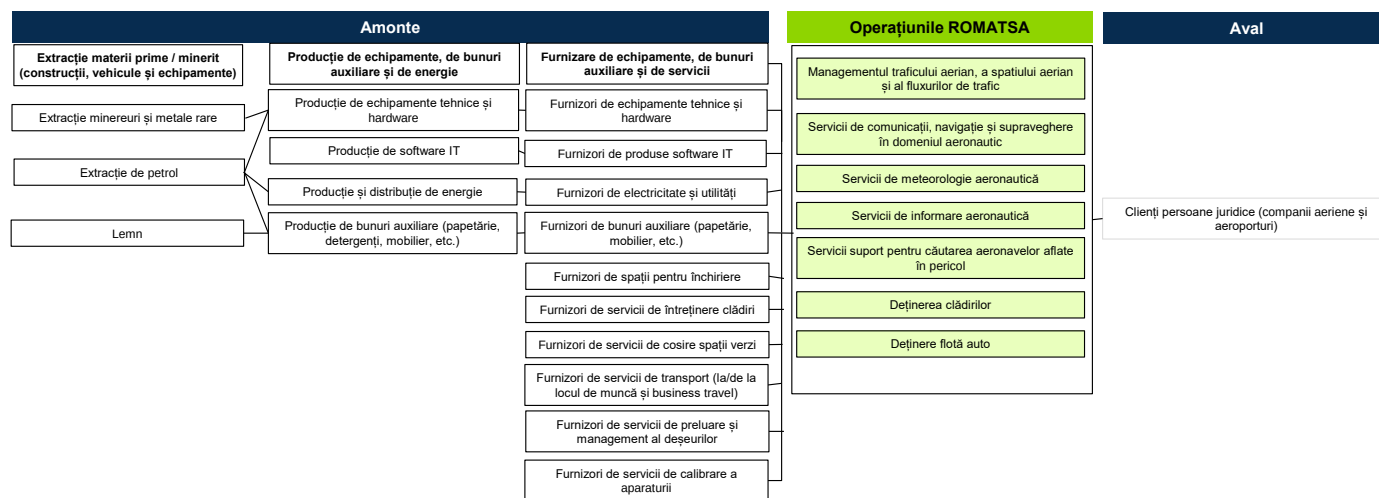
În prezent, ROMATSA nu operează în niciun sector desemnat ca fiind semnificativ de către ESRS. În perioada de raportare, nu au existat modificări majore ale serviciilor oferite sau ale piețelor noastre. De asemenea, Regia nu este implicată în oferirea de produse sau servicii care să fie interzise pe anumite piețe și nu este activă în industria combustibililor fosili, în domeniul armelor controversate sau a produselor din tutun.

După cum se detaliază în situația financiară, veniturile ROMATSA provin în principal din prestarea de servicii de trafic aerian. În 2024, Regia a raportat un venit de 1.642.249,87 RON.

Zonă geografică:	Număr de persoane
România	1.687

Lanțul valoric al Regiei este reprezentat schematic, în continuare.

Vizualizarea lanțului valoric al ROMATSA

Interesele și punctele de vedere ale părților interesate

SBM-2

Interesele și punctele de vedere ale părților interesate / stakeholderilor sunt importante pentru ROMATSA. În acest context, prin intermediul analizei de dublă materialitate realizate cu ocazia elaborării prezentei declarații privind durabilitatea, în cadrul unui workshop intern și sub supravegherea unui consultant extern, au fost identificate principalele categorii de părți interesate. Acestea le-a fost adresat un chestionar privind activitatea Regiei și impactul pe care îl exercită asupra lor, în vederea unei mai bune colaborări și a adaptării strategiei ROMATSA în acest sens.

În cadrul analizei de dublă materialitate efectuată în martie 2025, ROMATSA a identificat principalele categorii de părți interesate, prezentate mai jos:

- Statul (Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR), Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (MT), Ministerul Apărării Naționale (MApN), Ministerul Finanțelor (MF), Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale (MMun), etc.);
- Organisme internaționale (Asociația Internațională de Transport Aerian (IATA), Agenția Uniunii Europene pentru Siguranță a Aviației (EASA), Organizația Internațională a Aviației Civile (OACI), Organizația Europeană pentru Siguranța Navigației Aeriene (EUROCONTROL), etc.);
- Angajați;
- Asociații profesionale / organizații sindicale;
- Furnizori;
- Clienți – companii aeriene și aeroporturi;
- Instituții publice locale (primării).

Interacțiunea cu părțile interesate îmbunătățește comunicarea și transparența în cadrul activităților Regiei, fiind esențială pentru oferirea de servicii de calitate.

Menționăm că ROMATSA colaborează cu diverse părți interesate, principalele fiind operatorii aerieni și societatea civilă. Colaborarea este organizată prin consultări periodice și mecanisme de transparență, în conformitate cu reglementările internaționale, cerințele operaționale și așteptările sociale. Scopul colaborării este de a asigura un model de afaceri eficient și sustenabil, iar rezultatele acesteia sunt integrate în politica de guvernare și modelul de afaceri al regiei. Consultările sunt prevăzute de Regulamentul 2019/317, care stipulează că tarifele de navigație aeriană sunt stabilite pe baza planurilor de performanță, cu consultarea utilizatorilor spațiului aerian, iar transparența costurilor este menținută prin consultări anuale.

ROMATSA înțelege interesele și punctele de vedere ale principalelor sale părți interesate, cum ar fi operatorii aerieni, prin mecanisme de consultare și transparență. Aceste interese sunt luate în considerare în strategia și modelul de afaceri al regiei, fiind influențate de reglementările internaționale și cerințele operaționale. ROMATSA se asigură că dialogul cu părțile interesate reflectă cerințe relevante și puncte de vedere, integrându-le în politicile de guvernare și strategia și modelul de afaceri. În acest sens sunt aplicate prevederile Legii nr. 367/2022 privind dialogul social.

Organele de administrație, conducere și supraveghere sunt informate printr-un proces de consultare și transparență asupra punctelor de vedere și intereselor părților interesate, inclusiv asupra impacturilor legate de sustenabilitate. Aceste informații sunt integrate în strategiile de management al riscului și sunt considerate în procesul decizional.

Consiliul de administrație este familiarizat cu metodologiile pentru îndeplinirea cerințelor managementului de risc și sprijină identificarea și evaluarea riscurilor, asigurându-se că punctele de vedere ale părților interesate sunt luate în considerare.

Nu în ultimul rând, pentru gestionarea eficientă a impactului operațional asupra mediului și populației, este promovat dialogul permanent cu comunitățile locale și societatea civilă, iar în conformitate cu cerințele standardelor ISO 9001 și 14001, ROMATSA a determinat aspectele externe și interne relevante pentru scopul și direcția sa strategică și care pot influența obținerea rezultatelor intenționate ale Sistemului de Management Integrat Calitate și Mediu.

Analiza materialității și rezultate conform conceptului de dublă materialitate

Descrierea proceselor de identificare și de evaluare a impacturilor, a riscurilor și a oportunităților semnificative

IRO-1

Evaluarea de dublă materialitate s-a realizat de către o echipă internă, în luna martie 2025. Echipa ROMATSA a fost asistată de un consultant de specialitate, iar evaluarea a fost aprobată de către Consiliul de Administrație. Această evaluare de dublă materialitate poate fi reevaluată în cazul schimbărilor majore interne sau externe, sau dacă intervin revizuirii de strategie, procese de afaceri sau modificări legislative.

Evaluarea dublei materialități a acoperit întregul lanț valoric, inclusiv operațiunile interne, precum și lanțul valoric din amonte și din aval.

Totodată, această evaluare a fost realizată printr-un proces detaliat, menit să identifice, să evalueze, să prioritizeze și să monitorizeze impacturile potențiale, respectiv pe cele reale asupra oamenilor și mediului, alături de riscurile și oportunitățile care ar putea influența financiar Regia. Au fost avute în vedere două perspective, cea a impactului asupra mediului, respectiv perspectiva financiară:

- Din perspectiva impactului asupra mediului, au fost analizate efectele negative reale și potențiale pe termen scurt, mediu și lung, ținând cont de amploarea, domeniul de aplicare și ireversibilitatea acestora. Au fost evaluate, de asemenea, impacturile pozitive, reale sau potențiale, bazându-se pe orizontul de timp, amploare, sfera de aplicare și probabilitate. Scorul final a fost calculat ca o medie a acestor factori, incluzând contribuțiile din workshop-urile interne și rezultatele consultărilor cu stakeholderii externi.

- Din perspectiva financiară, au fost considerate riscurile și oportunitățile reale și potențiale pe termen scurt, mediu și lung, utilizând criterii precum probabilitatea apariției și impactul financiar potențial. Scorul final a fost determinat ca o medie a acestor aspecte, integrând contribuțiile din workshop-urile interne și concluziile consultărilor externe.

În vederea îndeplinirii cerințelor standardului ESRS, ROMATSA a adoptat următorii pași pentru a determina nivelul de materialitate:

- Desfășurarea unui workshop intern cu reprezentanți ai managementului în calitate de experți din cadrul ROMATSA și cu consultanți externi pentru a identifica părțile interesate relevante;
- Evaluarea impactului temelor materiale prin consultare internă, acoperind teme, sub-teme și sub-sub-teme, împreună cu relevanța acestora. Pentru temele relevante, workshop-ul a inclus și o sesiune de stabilire a materialității financiare;
- Efectuarea unei consultări externe pentru fiecare temă, sub-temă și sub-sub-temă identificată ca fiind materială;
- Determinarea de către conducerea Regiei a listei finale de subiecte materiale pe baza unei evaluări a materialității impacturilor, riscurilor și oportunităților (lista IRO). Un prag predefinit a fost stabilit anterior pentru semnificația impactului și materialitatea financiară, iar orice impact identificat care depășește acest prag a fost identificat ca fiind semnificativ.

În cadrul workshop-ului intern au fost evaluate subiectele ESRS pentru impactul real sau potențial pozitiv sau negativ al regiei asupra oamenilor și/ sau asupra mediului (respectiv aspecte de mediu, sociale și de guvernare), pe termen scurt, mediu și lung, conform evaluării de dublă materialitate.

Fiecare subiect material a fost evaluat prin punctaje acordate de reprezentanții conducerii. Impactul aferent fiecărui subiect material analizat a fost înregistrat într-un document intern de evaluare a dublei materialități. A fost evaluat impactul operațiunilor și relațiilor Regiei cu furnizorii și partenerii asupra oamenilor și asupra mediului.

Facem mențiunea că pe durata întregului proces, au fost considerate riscurile și oportunitățile specifice industriei, tendințele globale și cerințele de reglementare specifice fiecărei piețe.

Ulterior, pe baza relevanței temelor materiale, au fost evaluate nivelul, amploarea, potențialul de atenuare și probabilitatea de apariție a impactului, atât pozitiv, cât și negativ pe termen scurt, mediu și lung.

Aceasta include atât impacturile reale, cât și potențiale, direct din operațiuni și cele care decurg din lanțul valoric din amonte și din aval al activităților ROMATSA, conform procedurii stabilite privind dubla materialitate. Pentru analiza materialității financiare, probabilitatea de apariție a riscurilor și/sau oportunităților impactului subiectelor materiale asupra activităților a fost determinată în cadrul consultărilor interne.

Realizarea evaluării dublei materialități reprezintă un pas cheie în procesul de raportare. O procedură de dublă materialitate a fost dezvoltată pentru anul de raportare 2024 și va fi actualizată, după caz, pentru a se alinia tuturor cerințelor de reglementare actuale și viitoare ale UE. Procedura este aplicabilă întregii organizații și angajaților săi.

Subiectele rezultate din evaluarea dublei materialități care au fost considerate materiale sunt prezentate în SBM-3 – Impacturi, riscuri și oportunități materiale și interacțiunea lor cu strategia și modelul de afaceri.

În tabelul de mai jos sunt prezentate subiectele, sub-temele și sub-sub-temele care nu vor fi abordate în declarația privind durabilitatea 2024, precum și o scurtă justificare a motivului pentru care sunt omise.

ESRS tematic	Aspectele de sustenabilitate - Raport de sustenabilitate 2024 ("RS")			
	Temă	Subtemă	Sub-subteme	Explicații
ESRS E1	Schimbări climatice	Atenuarea schimbărilor climatice	—	Sunt abordate în RS
		Adaptarea la schimbările climatice		
		Energie		
ESRS E2	Poluare	Poluarea aerului	—	Activitățile ROMATSA nu implică emisii de poluanți, nici în cadrul activităților proprii, nici pe lanțul valoric, cu excepția flotei auto, minimal.
		Poluarea apei	—	ROMATSA nu efectuează deversări de apă. Minimal este evacuată apa menajeră.
		Poluarea solului	—	ROMATSA nu utilizează substanțe poluante pentru sol și nu realizează deversări.
		Poluarea organismelor vii și a resurselor alimentare	—	Nu se efectuează deversări către zone cultivate pentru alimentație sau resurse piscicole.
		Substanțele care prezintă motive de îngrijorare	—	Activitatea ROMATSA nu implică utilizarea de substanțe periculoase sau foarte periculoase, altele decât cele conținute în produsele de curățenie menajeră
		Substanțele care prezintă motive de îngrijorare deosebită	—	
		Microplastice	—	ROMATSA nu utilizează microplastice.

ESRS tematic	Aspectele de sustenabilitate - Raport de sustenabilitate 2024 ("RS")			
	Temă	Subtemă	Sub-subteme	Explicații
ESRS E3	Resursele de apă și cele marine	Resurse de apă	Consumul de apă	Consumul este unul minimal, în birouri, în scop menajer.
			Prelevările de apă	ROMATSA extrage apă minimal, în București și în țară, pentru uz menajer.
			Deversarea apelor	Activitatea ROMATSA nu implică deversări de apă.
		Resursele marine	Deversarea apelor în oceane Extracția și utilizarea resurselor marine	ROMATSA nu extrage și nu utilizează astfel de resurse, respectiv nu deversează apă.
ESRS E4	Biodiversitatea și ecosistemele	Factorii determinanți ai impactului direct asupra declinului biodiversității	Schimbările climatice	Activitățile ROMATSA nu sunt dependente de serviciile ecosistemice, nu au vreun impact asupra stării și capacității de extindere a ecosistemelor, nu sunt localizate în arii naturale protejate și nu conduc direct la pierderea biodiversității.
			Schimbarea destinației terenurilor și schimbarea destinației mării	
			Exploatarea directă	
			Speciile alogene invazive	
			Poluare	
		Impactul asupra stării speciilor	Dimensiunea populației speciei	
			Riscul global de extincție a speciilor	
		Impactul asupra stării și capacității de extindere a ecosistemelor	Degradarea solurilor	
			Deșertificarea	
			Sigilarea solului / impermeabilizarea	
ESRS E5	Economie circulară	Intrările de resurse, inclusiv utilizarea resurselor	—	ROMATSA nu înregistrează intrări semnificative de resurse
		Ieșirile de resurse legate de produse și servicii	—	ROMATSA nu înregistrează ieșiri de resurse
		Deșeurile	—	Sunt abordate în RS

ESRS tematic	Aspectele de sustenabilitate - Raport de sustenabilitate 2024 ("RS")			
	Temă	Subtemă	Sub-subteme	Explicații
ESRS S1	Forța de muncă proprie	Condiții de muncă	Locuri de muncă sigure	Sunt abordate în RS
			Timpul de lucru	Sunt abordate în RS
			Salarii adecvate	Sunt abordate în RS
			Dialog social	Sunt abordate în RS
			Libertatea de asociere, existența comitetelor de întreprindere și drepturile de informare, consultare și participare ale lucrătorilor	Sunt abordate în RS
			Negocierea colectivă, inclusiv proporția lucrătorilor care fac obiectul contractelor colective de muncă	Sunt abordate în RS
			Echilibru între viața profesională și cea privată	Sunt abordate în RS
		Egalitatea de tratament și de șanse pentru toți	Sănătatea și siguranța	Sunt abordate în RS
			Egalitatea de gen și plata egală pentru muncă de valoare egală	Sunt abordate în RS
			Formare și dezvoltarea competențelor	Sunt abordate în RS
			Ocuparea forței de muncă și incluziunea persoanelor cu dizabilități	Sunt abordate în RS
			Măsuri împotriva violenței și a hărțuirii la locul de muncă	Sunt abordate în RS
		Alte drepturi legate de muncă	Diversitatea	Sunt abordate în RS
			Munca copiilor	Activitățile ROMATSA sunt localizate în România, membră a Uniunii Europene, astfel că nu există îngrijorări în acest sens.
			Muncă forțată	
			Locuințe adecvate	
			Confidențialitatea	Sunt abordate în RS

ESRS tematic	Aspectele de sustenabilitate - Raport de sustenabilitate 2024 ("RS")			
	Temă	Subtemă	Sub-subteme	Explicații
ESRS S2	Lucrătorii din lanțul valoric - furnizori	Condiții de muncă	Locuri de muncă sigure	Furnizorii ROMATSA sunt localizați în România și în Uniunea Europeană, astfel că nu există îngrijorări în acest sens
			Timpul de lucru	
			Salarii adecvate	
			Dialog social	
			Libertatea de asociere, inclusiv existența comitetelor de întreprindere	
			Negocierea colectivă	
			Echilibru între viața profesională și cea privată	
			Sănătatea și siguranța	
		Egalitatea de tratament și de șanse pentru toți	Egalitatea de gen și plata egală pentru muncă de valoare egală	
			Formare și dezvoltarea competențelor	
			Ocuparea forței de muncă și incluziunea persoanelor cu dizabilități	
			Măsuri împotriva violenței și a hărțuirii la locul de muncă	
			Diversitatea	
		Alte drepturi legate de muncă	Munca copiilor	
			Muncă forțată	
			Locuința adecvată	
			Confidențialitatea	

ESRS tematic	Aspectele de sustenabilitate - Raport de sustenabilitate 2024 ("RS")			
	Temă	Subtemă	Sub-subteme	Explicații
ESRS S3	Comunitățile afectate	Drepturile economice, sociale și culturale ale comunităților	Locuințe adecvate	Nu este cazul. Activitățile ROMATSA nu sunt în măsură să afecteze în vreun fel drepturile comunităților locale. De asemenea, în România nu există populații indigene.
			Hrană adecvată	
			Apa și salubritatea	
			Impacturi legate de soluri	
			Impacturi legate de securitate	
		Drepturile civile și politice ale comunităților	Libertatea de exprimare	
			Libertatea de întrunire	
			Impactul asupra apărătorilor drepturilor omului	
		Drepturile populațiilor indigene	Consimțământ liber, prealabil și în cunoștință de cauză	
			Autodeterminarea Drepturile culturale	
ESRS S4	Consumatorii și utilizatorii finali	Impacturile legate de informare pentru consumatori și/sau utilizatorii finali	Confidențialitatea	Nu este cazul. Activitățile ROMATSA sunt predominant Business to Business și nu sunt în măsură să afecteze utilizatorii finali.
			Libertatea de exprimare	
			Accesul la informații (de calitate)	
		Siguranța personală a consumatorilor și/sau a utilizatorilor finali	Sănătatea și siguranța	Nu este cazul. Siguranța personală a pasagerilor nu ține de politicile ROMATSA. Activitățile sale sunt predominant B2B. Există un sistem de raportare, în relație cu companiile aeriene, prin care sunt anunțate informații de securitate.
			Securitatea unei persoane	
			Protecția copilului	
		Incluziunea socială a consumatorilor și/sau a utilizatorilor finali		Nu este cazul. Clienții ROMATSA sunt, de regulă, persoane juridice, astfel că nu există politici pentru beneficiarii finali altele decât cele specificate de cadrul legal. Acesta impune politici interne care reflectă aspectele vizate.
			Nediscriminarea	

ESRS tematic	Aspectele de sustenabilitate - Raport de sustenabilitate 2024 ("RS")			
	Temă	Subtemă	Sub-subteme	Explicații
			Accesul la produse și servicii	
			Practici de comercializare responsabile	
ESRS G1	Conduita profesională	Cultură corporativă	—	Sunt abordate în RS
		Protecția avertizorilor	—	Sunt abordate în RS
		Bunăstarea animalelor	—	Activitățile ROMATSA nu implică animale.
		Angajamentul politic și activitățile de lobby	—	ROMATSA nu este afiliată politic.
		Gestionarea relațiilor cu furnizorii, inclusiv practicile de plată	—	ROMATSA se supune legislației privind achizițiile publice.
		Corupția și mita	Prevenirea și depistarea, inclusiv formarea	Sunt abordate în RS
			Incidente	Sunt abordate în RS

Cerințe de prezentare de informații din ESRS acoperite de declarația privind durabilitatea a întreprinderii

IRO-2

Lista cerințelor de prezentare aferente acestei declarații privind durabilitatea sunt incluse în tabelul de mai jos:

Standard	Cerințe de prezentare (CP)	Puncte de date aplicabile
ESRS 2	BP-1 – Baza generală pentru întocmirea raportului privind durabilitatea	5 (a), 5 (b) i., 5 (c), 5 (d)
	BP-2 – Prezentări de informații în legătură cu circumstanțe specifice	10 (b), 15, 16
	GOV-1 – Rolul organelor de administrație, de conducere și de supraveghere	21 (a), 21 (b), 21 (c), 21 (d), 22 (a), 22 (c) i., 22 (c) ii., 22 (c) iii., 23 (a), 23 (b)
	GOV-2 – Informațiile furnizate organelor de administrație, de conducere și de supraveghere ale întreprinderii și aspectele de durabilitate abordate de acestea	26 (a), 26 (b), 26 (c)
	GOV-3 – Integrarea performanței legate de durabilitate în sistemele de stimulente	29 (a), 29 (b), 29 (c), 29 (d), 29 (e), AR.7
	GOV-4 – Declarație privind procesul de diligență	32
	GOV-5 – Gestionarea riscurilor și controalele interne referitoare la raportarea privind durabilitatea	34, 36 (a), 36 (b), 36 (c), 36 (d), 36 (e),
	SBM-1 – Strategia, modelul de afaceri și lanțul valoric	40 (a) i., 40 (a) ii., 40 (a) iii., 42 (c), AR 12
	SBM-2 – Interesele și punctele de vedere ale părților interesate	45 (a) i., 45 (a) ii., 45 (a) iii., 45 (a) iv., 45 (a) v., 45 (b), 45 (d)
	SBM-3 - Impactul, riscurile și oportunitățile semnificative și interacțiunea acestora cu strategia și modelul de afaceri	48 (a), 48 (b), 48 (c) i., 48 (c) ii., 48 (c) iii., 48 (c) iv., 48 (d), 48 (e) i., 48 (e) ii.
	IRO-1 – Descrierea proceselor de identificare și de evaluare a impactului, a riscurilor și a oportunităților semnificative	53 (a), 53 (b) i., 53 (b) ii., 53 (b) iii., 53 (b) iv., 53 (c) i., 53 (c) ii., 53 (c) iii., 53 (d), 53 (e), 53 (f), 53 (g), 53 (h)
	IRO-2 – Cerințe de prezentare de informații din ESRS acoperite de raportul privind durabilitatea a întreprinderii	56, 59
	Politici MDR-P – Politici adoptate pentru gestionarea aspectelor de durabilitate semnificative	65 (a), 65 (b)
	Acțiunile MDR-A – Acțiuni și resurse privind aspectele de durabilitate semnificative	
	MDR-M – Indicatori privind aspectele de durabilitate semnificative	72
	Țintele MDR-T – urmărirea eficacității politicilor și a acțiunilor prin intermediul Țintelor	75, 77 (a), 77 (c)

Standard	Cerințe de prezentare (CP)	Puncte de date aplicabile
ESRS E1 Schimbările climatice	ESRS 2 GOV-3 Integrarea performanței legate de durabilitate în sistemele de stimulente	13
	E1-1 – Planul de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice	14, 16 (g), 17
	ESRS 2 SBM 3	
	ESRS 2 IRO1	
	E1-2 – Politici legate de atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea	ESRS 2-62
	E1-3 – Acțiuni și resurse legate de politicile privind schimbările climatice	ESRS 2-62
	E1-4 – Ținte legate de atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea	ESRS 2 MDR-T, 34, ESRS 2-72
	E1-5 – Consumul de energie și mixul energetic	35, 37 (a), 37(b), 37 (c) i., 37 (c) ii., 37 (c) iii., 38 (a), 38 (b), 38 (c), 38 (d), 38 (e), 39, 40, ESRS 2 MDR-M a,c,d, 41, 43, AR32 a,b,c,d,e,f,g, h,j, AR36 a,b,c,d,e
	E1-6 – Emisiile brute de GES de categoriile 1, 2, 3 și emisiile totale de GES	44a, 44b, 44c, 44d, 48a,49a, 49b, 50a, 51, 52a, 52b, ESRS 2 MDR-M a,c,d, 53, 54, 55, AR39a, AR39, AR41a,b, AR43a,b,c, AR43a,b, AR44, AR45b,c,d, AR46a,c,d,e, AR47i,ii, AR48, AR53a,b,c,d,e
	E1-7 – Absorbții de GES și proiecte de atenuare a emisiilor de GES finanțate prin credite de carbon	-
	E1-8 – Stabilirea prețului intern al carbonului	-
	E1-9 – Efectele financiare anticipate ale riscurilor fizice și de tranziție semnificative și ale oportunităților potențiale legate de climă	-
ESRS E5 Utilizarea resurselor și economia circulară	ESRS 2 IRO 1	11a, 11 b
	E5-1 – Politici legate de utilizarea resurselor și economia circulară	14, 15a, 15b
	E5-2 – Acțiuni și resurse legate de utilizarea resurselor și economia circulară	19, 20 a, 20b, 20c, 20d, 20e, 20f, AR 11, AR 12 a, AR 12 b, AR 12 c
	E5-3 – Ținte legate de utilizarea resurselor și economia circulară	24, 24 a, 24 b, 24 c, 24 d, 24 e, 24 e, 24 f, 25, 27
	E5-5 – Leșiri de resurse	35, 36a, 36b, 36c, 36c, 40, 37a, 37b, 37c, 37d, 37d, 38, 38a, 38b, 39, 39, 40, 43a, 43a, 43b, 43c
	E5-6 – Efectele financiare anticipate ale impacturilor, riscurilor și oportunităților legate de utilizarea resurselor și economia circulară	-

Standard	Cerințe de prezentare (CP)	Puncte de date aplicabile
ESRS S1 Forța de muncă proprie	ESRS 2 SBM 2	12, AR4, AR5
	ESRS 2 SBM 3	13 a, 13 b, 14 a, 14 b, 14 d
	S1-1 – Politici legate de forța de muncă proprie	17, ESRS 2 MDR-P a, 20
	S1-2 – Procese pentru colaborarea cu lucrătorii proprii și cu reprezentanții lucrătorilor cu privire la, impacturi	25, 27a, 27b, 27c, 27d, 27e, AR24 a, b, c, d, e
	S1-3 – Procese de remediere a impacturilor negative și canalele prin care lucrătorii proprii își pot exprima preocupările	3030, 32, 32 (a), 32 (b), 32 (c), 32 (d), 32 (e), 33
	S1-4 – Adoptarea de măsuri privind impacturile semnificative asupra forței de muncă proprii și abordări pentru atenuarea riscurilor semnificative și pentru urmărirea oportunităților semnificative legate de forța de muncă proprie, precum și eficacitatea acestor acțiuni	35, ESRS 2 MDR-A a, b, c, 38 c, 38 d, 43, AR47
	S1-5 – Ținte legate de gestionarea impacturilor negative semnificative, de promovarea impacturilor pozitive și de gestionarea riscurilor și a oportunităților semnificative	-
	S1-6 – Caracteristicile angajaților întreprinderii	48, 50 a, b, c, d, e, AR53, AR55, AR59
	S1-7 – Caracteristicile lucrătorilor care nu sunt salariați din cadrul forței de muncă proprii a întreprinderii	53, 55
	S1-8 – Acoperirea negocierilor colective și dialogul social	58
	S1-9 – Indicatori privind diversitatea	64, 66a, 66b, ESRS 2 MDR-M c
	S1-10 – Salarii adecvate	67
	S1-11 – Protecția socială	-
	S1-12 – Persoane cu dizabilități	-
	S1-13 – Indicatori de formare și de dezvoltare a competențelor	-
	S1-14 – Indicatori de sănătate și siguranță	-
	S1-15 – Indicatori privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată	-
ESRS G1 Conduita profesională	S1-16 – Indicatori privind remunerația (diferența de remunerare și remunerația totală)	AR98 a
	S1-17 – Incidente, plângeri și probleme și incidente grave privind drepturile omului	100, 103 a, 103 b, 103 c, 104 a, 104 b, ESRS 2 MDR-M a, c
	ESRS 2 GOV-1	-
	ESRS 2 IRO 1	-
	G1-1 – Cultura corporativă și politicile privind conduita profesională și cultura corporativă	7, ESRS 2 MDR-P a,b,c,d,f, 9, 10a, 10c, 10e, 10g, 10h
	G1-3 – Prevenirea și depistarea corupției și a dării sau luării de mită	20, 21 (a), 21 (b), 21 (c)
	G1-4 – Cazuri confirmate de corupție sau dare sau luare de mită	22, 24(a)

De asemenea, a fost inclusă și o listă a tuturor punctelor de date care derivă din alte legislații UE, așa cum sunt enumerate în appendicele B la ESRS 2.

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
	Neaplicabil	Neaplicabil			
ESRS 2 GOV-1 Diversitatea de gen în cadrul organelor de conducere punctul 21 litera (d)	Indicatorul nr. 13 din tabelul 1 din anexa 1		Regulamentul delegat al Comisiei ⁵ , (EU) 2020/1816(5), Anexa II		ESRS 2 Prezentări de informații cu caracter general
ESRS 2 GOV-1 Procentul membrilor din cadrul organelor de conducere care sunt independenți punctul 21 litera (e)			Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II		ESRS 2 Prezentări de informații cu caracter general
ESRS 2 GOV-4 Declarația privind procesul de diligență punctul 30	Indicatorul nr. 10 din tabelul 3 din anexa 1				ESRS 2 Prezentări de informații cu caracter general
ESRS 2 SBM-1 Implicarea în activități în legătură cu combustibilii fosili punctul 40 litera (d) subpunctul (i)	Indicatorul nr. 4 din tabelul 1 din anexa 1	Articolul 449a din Regulamentul (UE) nr. 575/2013; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2453 al Comisiei(6) Tabelul 1: Informații calitative privind riscul de mediu și tabelul 2: Informații calitative privind riscul social	Regulamentul delegat (UE) 2020/1816, Anexa II		Neaplicabil

¹ Regulamentul (UE) 2019/2088 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind informațiile privind durabilitatea în sectorul serviciilor financiare (JO L 317, 9.12.2019, p. 1).

² Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (Regulamentul privind cerințele de capital, „CRR”) (JO L 176, 27.6.2013, p. 1).

³ Regulamentul (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind indicii utilizați ca indici de referință în cadrul instrumentelor financiare și al contractelor financiare sau pentru a măsura performanțele fondurilor de investiții și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2014/17/UE și a Regulamentului (UE) nr. 596/2014 (JO L 171, 29.6.2016, p. 1).

⁴ Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”) (JO L 243, 9.7.2021, p. 1).

⁵ Regulamentul delegat (UE) 2020/1816 al Comisiei din 17 iulie 2020 de completare a Regulamentului (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește explicația din declarația privind indicii de referință a modului în care se reflectă factorii de mediu, sociali și de guvernanță în fiecare indice de referință furnizat și publicat (JO L 406, 3.12.2020, p. 1).

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS 2 SBM-1 Implicarea în activități în legătură cu fabricarea de produse chimice punctul 40 litera (d) subpunctul (ii)	Indicatorul nr. 9 din tabelul 2 din anexa 1		Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II		Neaplicabil
ESRS 2 SBM-1 Implicarea în activități legate de arme controversate paragraful 40 (d) iii	Indicatorul nr. 14 din tabelul 1 din anexa 1		Regulamentul delegat (UE) 2020/1818(7), articolul 12 alineatul (1) Regulamentul delegat (UE) 2020/1816, anexa II		Neaplicabil
ESRS 2 SBM-1 Implicarea în activități legate de cultivarea și producția de tutun paragraful 40 (d) iv			Regulamentul delegat (EU) 2020/1818, Articolul 12(1) Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II		Neaplicabil
ESRS E1-1 Planul de tranziție pentru a atinge neutralitatea climatică până în 2050 paragraful 14				Regulamentul (UE) 2021/1119, articolul 2 alineatul (1)	Nu a fost realizat un plan privind tranziția climatică
ESRS E1-1 Întreprinderi excluse de la aplicarea indicilor de referință aliniați la Acordul de la Paris punctul 16 litera (g)		Articolul 449a din Regulamentul (UE) nr. 575/2013; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2453 al Comisiei Modelul 1: Portofoliul bancar – Riscul de tranziție aferent schimbărilor climatice: calitatea creditului expunerilor în funcție de sector, de emisii și de scadența reziduală	Regulamentul delegat (UE) 2020/1818, articolul 12 alineatul (1) literele (d)-(g) și articolul 12 alineatul (2)		Neaplicabil

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS E1-4 Țintele de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră punctul 34;	Indicatorul nr. 4 din tabelul 2 din anexa 1	Articolul 449a din Regulamentul (UE) nr. 575/2013; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2453 al Comisiei Modelul 3: Portofoliul bancar - Riscul de tranziție aferent schimbărilor climatice: indicatori de aliniere	Regulamentul delegat (UE) 2020/1818, articolul 6		ESRS E1-4 Ținte legate de atenuarea și adaptarea la schimbările climatice
ESRS E1-5 Consumul de energie fosilă din surse dezagregate în funcție de sursă (numai sectoarele cu un impact ridicat asupra climei) punctul 38	Indicatorul nr. 5 din tabelul 1 și indicatorul nr. 5 din tabelul 2 din anexa 1				ESRS E1-5 Consumul de energie și mixul energetic
ESRS E1-5 consumul de energie și mixul energetic punctul 37	Indicatorul nr. 5 din tabelul 1 din anexa 1				ESRS E1-5 Consumul de energie și mixul energetic
ESRS E1-5 Intensitatea energetică asociată cu activitățile din sectoare cu un impact ridicat asupra climei Alineatele (40)- (43)	Indicatorul nr. 6 din tabelul 1 din anexa 1				ESRS E1-5 Consumul de energie și mixul energetic
ESRS E1-6 Valorile brute din 1, 2, 3 și emisiile totale de GES punctul 44	Indicatorii nr. 1 și nr. 2 din tabelul 1 din anexa 1	articolul 449a Regulamentul (UE) nr. 575/2013; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2453 al Comisiei Modelul 1: Portofoliul bancar - Riscul de tranziție aferent schimbărilor climatice: calitatea creditului expunerilor în funcție de sector, de emisii și de scadența reziduală			ESRS E1-6 Emisii brute Scop 1, 2, 3 și Total emisii de GES

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS E1-6 Intensitatea emisiilor brute de GES Alineatele (53)-(55)	Indicatorul nr. 3 din tabelul 1 din anexa 1	Articolul 449a din Regulamentul (UE) nr. 575/2013; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2453 al Comisiei Modelul 3: Portofoliul bancar - Riscul de tranziție aferent schimbărilor climatice: indicatori de aliniere	Regulamentul delegat (UE) 2020/1818, articolul 8 alineatul (1)		ESRS E1-6 Emisii brute Scop 1, 2, 3 și Total emisii de GES
ESRS E1-7 Absorbțiile de GES și creditele de carbon punctul 56				Regulamentul (UE) 2021/1119, articolul 2 alineatul (1)	Neaplicabil
ESRS E1-9 Expunerea portofoliului indicelui de referință la riscurile fizice legate de climă punctul 66			Regulamentul delegat (UE) 2020/1818, anexa II Regulamentul delegat (UE) 2020/1816, anexa II		Neaplicabil
ESRS E1-9 Dezagregarea valorilor monetare în funcție de riscul fizic acut și cronic punctul 66 litera (a) ESRS E1-9 Amplasarea activelor semnificative care sunt supuse unui risc fizic semnificativ punctul 66 litera (c).		Articolul 449a din Regulamentul (UE) nr. 575/2013; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2453 al Comisiei, punctele 46 și 47; Modelul 5: Portofoliul bancar – Riscul fizic aferent schimbărilor climatice: expuneri supuse unui risc fizic.			Neaplicabil
ESRS E1-9 Defalcarea valorii contabile a activelor imobiliare în funcție de clasele de eficiență energetică punctul 67 litera (c).		Articolul 449a din Regulamentul (UE) nr. 575/2013; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2453 al Comisiei punctul 34; Formularul 2: Portofoliul bancar – Riscul de tranziție aferent schimbărilor climatice: Împrumuturi garantate cu bunuri imobile – Eficiența energetică a garanției reale.			Neaplicabil

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS E1-9 Gradul de expunere a portofoliului la oportunitățile legate de climă punctul 69			Regulamentul delegat (EU) 2020/1818, Anexa II		Neaplicabil
ESRS E2-4 Cantitatea din fiecare poluant enumerat în anexa II la Regulamentul E-PRTR (Registrul European al Poluanților Emiși și Transferați) emisă în aer, apă și sol, punctul 28	Indicatorul nr. 8 din tabelul 1 din anexa 1 Indicatorul nr. 2 din tabelul 2 din anexa 1 Indicatorul nr. 1 din tabelul 2 din anexa 1 Indicatorul nr. 3 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E3-1 Resursele de apă și cele marine punctul 9	Indicatorul nr. 7 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E3-1 Politica specifică punctul 13	Indicatorul nr. 8 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E3-1 Oceane și mări durabile alineatul (14)	Indicatorul nr. 12 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E3-4 Total apă reciclată și reutilizată punctul 28 litera (c)	Indicatorul nr. 6.2 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E3-4 Consumul total de apă consumată în m3 per venit net din operațiunile proprii punctul 29	Indicatorul nr. 6.1 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS 2- IRO 1 - E4 punctul 16 litera (a) punctul (i)	Indicatorul nr. 7 din tabelul 1 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS 2- IRO 1 - E4 punctul 16 litera (b)	Indicatorul nr. 10 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS 2- IRO 1 - E4 punctul 16 litera (c)	Indicatorul nr. 14 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E4-2 Practici sau politici durabile privind terenurile/agricultura punctul 24 litera (b)	Indicatorul nr. 11 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E4-2 Practici sau politici durabile privind oceanele/mările punctul 24 litera (c)	Indicatorul nr. 12 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E4-2 Politicile de combatere a despăduririi punctul 24 litera (d)	Indicatorul nr. 15 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E5-5 Deșeuri nereciclate punctul 37 litera (d)	Indicatorul nr. 13 din tabelul 2 din anexa 1				ESRS E5-5 – leșiri de resurse
ESRS E5-5 Deșeuri periculoase și deșeuri radioactive punctul 39	Indicatorul nr. 9 din tabelul 1 din anexa 1				ESRS E5-5 – leșiri de resurse
ESRS 2- SBM3 - S1 Riscul de incidente de muncă forțată punctul 14 litera (f)	Indicatorul nr. 13 din tabelul 3 din anexa I				Neaplicabil
ESRS 2- SBM3 - S1 Riscul de incidente de muncă a copiilor punctul 14 litera (g)	Indicatorul nr. 12 din tabelul 3 din anexa I				Neaplicabil
ESRS S1-1 Angajamente privind politica în domeniul drepturilor omului alineatul (20)	Indicatorul nr. 9 din tabelul 3 și indicatorul nr. 11 din tabelul 1 din anexa I				Neaplicabil

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS S1-1 Politici de diligență în problemele abordate de Convențiile fundamentale ale Organizației Internaționale a Muncii 1 până la 8, paragraful 21			Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II		ESRS S1-1 Politici legate de forța de muncă proprie
ESRS S1-1 Procese și măsuri de prevenire a traficului de persoane punctul 22	Indicatorul nr. 11 din tabelul 3 din anexa I				Neaplicabil
ESRS S1-1 Politica de prevenire a accidentelor la locul de muncă sau sistemul de gestionare a acestora punctul 23	Indicatorul nr. 1 din tabelul 3 din anexa I				ESRS S1-1 Politici legate de forța de muncă proprie
ESRS S1-3 Mecanisme de soluționare a reclamațiilor/plângerilor punctul 32 litera (c)	Indicatorul nr. 5 din tabelul 3 din anexa I		Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II		ESRS S1-3 Procese de remediere a impacturilor negative și canale prin care lucrătorii proprii își pot exprima preocupările
ESRS S1-14 Numărul de decese și numărul și rata accidentelor legate de muncă punctul 88 literele (b) și (c)	Indicatorul nr. 2 din tabelul 3 din anexa I				ESRS S1-14 – Indicatori de sănătate și siguranță
ESRS S1-14 Numărul de zile pierdute ca urmare a vătămarilor, accidentelor, deceselor sau bolilor punctul 88 litera (e)	Indicatorul nr. 3 din tabelul 3 din anexa I				ESRS S1-14 – Indicatori de sănătate și siguranță

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS S1-16 Disparitatea salarială de gen în formă neajustată punctul 97 litera (a)	Indicatorul nr. 12 din tabelul 1 din anexa I		Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II		ESRS S1-16 Indicatori privind remunerația (diferența de remunerație și remunerația totală)
ESRS S1-16 Un nivel excesiv al raportului dintre remunerația directorului general și cea a lucrătorilor punctul 97 litera (b)	Indicatorul nr. 8 din tabelul 3 din anexa I				Neaplicabil
ESRS S1-17 Incidente de discriminare punctul 103 litera (a)	Indicatorul nr. 7 din tabelul 3 din anexa I				ESRS E1-17 – Incidente, plângeri și probleme și incidente grave privind drepturile omului
ESRS S1-17 Nerespectarea Principiilor Îndrumătoare ale ONU privind Afacerile și Drepturile Omului și OCDE paragraful 104 (a)	Indicatorul nr. 10 din tabelul 1 și indicatorul nr. 14 din tabelul 3 din anexa I		Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II Regulamentul delegat (EU) 2020/1818 Art 12 (1)		ESRS E1-17 – Incidente, plângeri și probleme și incidente grave privind drepturile omului
ESRS 2- SBM3 – S2 Risc semnificativ de muncă a copiilor sau de muncă forțată în lanțul valoric punctul 11 litera (b)	Indicatorii nr. 12 și nr. 13 din tabelul 3 din anexa I				Neaplicabil
ESRS S2-1 Angajamente privind politica în domeniul drepturilor omului punctul 17	Indicatorul nr. 9 din tabelul 3 și indicatorul nr. 11 din tabelul 1 din anexa 1				Neaplicabil

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS S2-1 Politici privind lucrătorii din lanțul valoric punctul 18	Indicatorii nr. 11 și nr. 4 din tabelul 3 din anexa 1		Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II Regulamentul delegat (EU) 2020/1818, Art 12 (1)		Neaplicabil
ESRS S2-1 Nerespectarea principiilor UNGPs privind Afacerile și Drepturile Omului și a ghidurilor OCDE paragraful 19	Indicatorul nr. 10 din tabelul 1 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS S2-1 Politici de diligență în problemele abordate de Convențiile fundamentale ale Organizației Internaționale a Muncii 1 până la 8, paragraful 19					Neaplicabil
ESRS S2-4 Aspecte legate de drepturile omului și incidente legate de lanțul său valoric din amonte și din aval punctul 36	Indicatorul nr. 14 din tabelul 3 din anexa 1		Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II Regulamentul delegat (EU) 2020/1818, Art 12 (1)		Neaplicabil
ESRS S3-1 Angajamente privind politica în domeniul drepturilor omului, punctul 16	Indicatorul nr. 9 din tabelul 3 din anexa 1 și indicatorul nr. 11 din tabelul 1 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS S3-1 Nerespectarea Principiilor Îndrumătoare ale ONU privind Afacerile și Drepturile Omului, principiile OIM sau ghidurile OCDE paragraful 17	Indicatorul nr. 10 din tabelul 1 din anexa 1				Neaplicabil

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS S3-4 Aspecte și incidente privind drepturile omului punctul 36	Indicatorul nr. 14 din tabelul 3 din anexa 1		Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II Regulamentul delegat (EU) 2020/1818, Art 12 (1)		Neaplicabil
ESRS S4-1 Politici privind consumatorii și utilizatorii finali punctul 16.	Indicatorul nr. 9 din tabelul 3 și indicatorul nr. 11 din tabelul 1 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS S4-1 Nerespectarea Principiilor Îndrumătoare ale ONU privind Afacerile și Drepturile Omului și a ghidurilor OCDE paragraful 17	Indicatorul nr. 10 din tabelul 1 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS S4-4 Aspecte și incidente privind drepturile omului punctul 35	Indicatorul nr. 14 din tabelul 3 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS G1-1 Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției punctul 10 litera (b)	Indicatorul nr. 15 din tabelul 3 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS G1-1 Protecția avertizorilor punctul 10 litera (d)	Indicatorul nr. 6 din tabelul 3 din anexa 1		Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II)		ESRS G1-1 Politicile privind conduita profesională și cultura corporativă
ESRS G1-4 Amenzi pentru încălcarea legilor anticorupție și antimită paragraful 24 (a)	Indicatorul nr. 17 din tabelul 3 din anexa 1				ESRS G1-4 Incidente confirmate de corupție și de dare sau luare de mită
ESRS G1-4 Standarde de combatere a corupției și a dării și luării de mită punctul 24 litera (b)	Indicatorul nr. 16 din tabelul 3 din anexa 1				ESRS G1-4 Incidente confirmate de corupție și de dare sau luare de mită

Impacturile, riscurile și oportunitățile semnificative și interacțiunea acestora cu strategia și modelul de afaceri

SBM-3

Impacturile, riscurile și oportunitățile semnificative pentru ROMATSA au fost identificate pentru prima dată în timpul realizării documentațiilor pentru obținerea certificărilor în conformitate cu Standardele ISO 9001:2015 și ISO 14001:2015 și ale Managementului Siguranței. Cu această ocazie a fost elaborat Registrul de Riscuri al ROMATSA.

Regia prezintă în fiecare capitol ESRS tematic informații referitoare la gestionarea impactului, a riscurilor și a oportunităților semnificative, acestea fiind corelate cu cerințele minime de prezentare de informații privind politicile, acțiunile și țintele stabilite intern.

Impactul, riscurile și oportunitățile legate de aspectele de mediu, sociale și de guvernare au fost identificate și evaluate ca parte a procesului de analiză dublă a materialității, în cadrul unui workshop intern, și a consultării altor surse relevante, ca de exemplu registrul de riscuri existent. Riscurile ESG identificate sunt analizate și vor fi integrate în cadrul intern de reglementare al ROMATSA, luând în considerare riscurile climatice, cele fizice și riscurile de tranziție către o economie cu emisii reduse de carbon. Procesul de gestionare a impacturilor, riscurilor și oportunităților (IRO) urmează să fie integrat în strategia de afaceri, pentru a facilita alinierea priorităților de sustenabilitate cu obiectivele generale de dezvoltare.

Procedurile interne care reglementează identificarea riscurilor activităților desfășurate de către ROMATSA sunt:

- Procedură generală pentru stabilirea nivelurilor cantitative de siguranță în ATM/ANS:
 - prezintă nivelurile cantitative de siguranță stabilite pentru sistemul ANS/ATM ROMATSA, abordarea avută în vedere pentru stabilirea de niveluri cantitative de siguranță corespunzătoare componentelor, face parte din Manualul de Management al Siguranței (MMS). Odată stabilite, nivelurile de siguranță (cantitative/calitative) se aplică/ utilizează în mai multe procese specifice sistemului de management al siguranței: evaluarea și reducerea riscurilor, tratarea evenimentelor de siguranță, monitorizarea siguranței și îmbunătățirea siguranței.

- Procedură generală pentru tratarea evenimentelor de siguranță:

- stabilește modul de tratare în ROMATSA a evenimentelor de siguranță, regulile interne, responsabilitățile și activitățile legate de aceasta și acoperă raportarea oricărui eveniment de aviație civilă și investigarea evenimentelor ATM/ANS de siguranță.

- Procedură pentru raportarea obligatorie a evenimentelor de aviație civilă:

- stabilește regulile interne, responsabilitățile și modul de raportare obligatorie a oricărui eveniment de aviație civilă de către personalul operațional/ operativ-tehnic pentru luarea unor măsuri corective și preventive imediate și adecvate în vederea evitării unor accidente/incidente subsecvente sau similare.

- Procedură pentru organizarea și efectuarea investigării imediate locale a unui eveniment de siguranță:

- documentează modul în care se organizează și se efectuează analiza imediată locală și cercetarea imediată locală a unui eveniment de siguranță în scopul stabilirii de recomandări de siguranță (măsuri corective/ preventive) în vederea evitării unor evenimente de siguranță similare, pentru diseminarea învățămintelor rezultate și îmbunătățirea nivelului de siguranță a serviciilor de navigație aeriană/ ATM furnizate de ROMATSA.

- Procedură pentru organizarea și efectuarea investigării ulterioare interne a unui eveniment de siguranță:

- stabilește regulile interne, responsabilitățile și modul de desfășurare a investigării ulterioare interne a acelor evenimente ATM/ANS de siguranță pentru care, în urma cercetării imediate locale, s-a decis continuarea investigării;

- Procedură privind asigurarea siguranței software în ATM/ANS:

- documentează modul de asigurare a siguranței software în cazul introducerii unui software nou sau în cazul modificării software-ului existent, dacă acest software este aferent unui sistem funcțional utilizat pentru prestarea de servicii ATM/ANS și are impact asupra siguranței;

- Procedura managementul riscurilor:

- stabilește modul de identificare, evaluare și reducere a riscurilor aferente proceselor din cadrul ROMATSA și furnizează personalului și conducerii Regiei un instrument care facilitează aplicarea metodologiei prin care se asigură un control global al riscului, ce permite menținerea unui nivel acceptabil al expunerii la risc, cu costuri minime, pentru atingerea obiectivelor prestabilite, atât ale celor generale ale ROMATSA, cât și ale celor specifice;

- Procedura întocmire registru de riscuri R.A. ROMATSA:

- prezintă modul de întocmire și ținere sub control a registrelor de riscuri pentru riscurile semnificative identificate și gestionate la nivelul Regiei. Registrul de Riscuri R.A ROMATSA este elaborat și actualizat de Serviciul Calitate și Mediu și cuprinde următoarele secțiuni:

- Secțiunea 1 - Registrul de Riscuri Departament Operațional
- Secțiunea 2 - Registrul de Riscuri Direcția Dezvoltare
- Secțiunea 3 - Registrul de Riscuri Direcția Tehnică
- Secțiunea 4 - Registrul de Riscuri Direcția Economică
- Secțiunea 5 - Registrul de Riscuri Direcția Siguranță și Calitate
- Secțiunea 6 - Registrul de Riscuri Direcția Juridică și Administrativ
- Secțiunea 7 - Registrul de Riscuri Servicii / Compartimente Subordonate DG
- Secțiunea 8 - Registrul de Riscuri DR București
- Secțiunea 9 - Registrul de Riscuri DSNAR Arad
- Secțiunea 10 - Registrul de Riscuri DSNR Timișoara
- Secțiunea 11 - Registrul de Riscuri DSNR București
- Secțiunea 12 - Registrul de Riscuri DSNR Craiova

- Secțiunea 13 - Registrul de Riscuri DSNR Târgu Mureș

- Secțiunea 14 - Registrul de Riscuri DSNR Sibiu

- Secțiunea 15 - Registrul de Riscuri DSNR Satu Mare

- Secțiunea 16 - Registrul de Riscuri DSNR Baia Mare

- Secțiunea 17 - Registrul de Riscuri DSNR Cluj

- Secțiunea 18 - Registrul de Riscuri DSNR Oradea

- Secțiunea 19 - Registrul de Riscuri DSNR Bacău

- Secțiunea 20 - Registrul de Riscuri DSNR Iași

- Secțiunea 21 - Registrul de Riscuri DSNR Suceava

- Secțiunea 22 - Registrul de Riscuri DSNR Constanța

- Secțiunea 23 - Registrul de Riscuri DSNR Tulcea

- Procedura pentru Identificarea Aspectelor de Mediu:

- Stabilește poziția organizației privind analiza și bilanțul de mediu pe procese, oferind suport procedural pentru actualizarea informațiilor și transmiterea măsurilor corective necesare către conducerea responsabilă pentru avizare.

Impacturile, riscurile și oportunitățile ESG identificate sunt prezentate în tabelul următor. Fiecare subiect sau subtemă, conform standardelor ESRS, arată legătura dintre aceste impacturi și riscurile și oportunitățile asociate acestora. Efectul financiar a fost estimat în procesul de evaluarea dublei materialități pe baza veniturilor Regiei. Cu toate acestea, nu a fost efectuată o cuantificare monetară detaliată a efectelor financiare așteptate, ca urmare declarația privind durabilitatea nu va oferi informații detaliate cu privire la impactul financiar anticipat al riscurilor și oportunităților semnificative asupra poziției financiare, a performanței și a fluxurilor de numerar pe termen scurt, mediu și lung.

Teme de sustenabilitate acoperite de către ESRS			IMPACT	Impact - Pozitiv/ Negativ	Impact - Actual/ Potențial	Orizont de timp	Localizare în lațul valoric	Risc/ Oportunitate	Explicații ale scorului financiar (R) este un risc, (O) este o oportunitate	Efectul financiar anticipat
Temă	Sub-temă	Sub-sub-temă								
ESRS E1 Schimbările climatice	Adaptarea la schimbările climatice	-	Companiile din industria de transport aviatic de mărfuri și logistică generează emisii directe de gaze cu efect de seră (GES) care contribuie la schimbările climatice.	Negativ	Actual	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Aval	Risc/ Oportunitate	(R) Gazele cu efect de seră, inclusiv CO ₂ , sunt foarte importante pentru autoritățile guvernamentale preocupate de schimbările climatice. (O) Inițiativele climatice necesită cheltuieli de capital, dar pe termen lung pot reduce costul combustibililor și pot scădea expunerea companiei la riscuri legate de programele și regulamentele privind reducerea emisiilor de GES.	Foarte mare
	Atenuarea schimbărilor climatice	-	1. În funcție de altitudinea la care au loc emisiile provenite din arderea combustibililor jet (jet fuel), transporturile aeriene de mărfuri contribuie semnificativ la schimbările climatice. 2. Operațiunile aviatice generează emisii semnificative de gaze cu efect de seră (GES). Aceste emisii rezultă din arderea combustibililor fosili pentru avioane și contribuie la încălzirea globală.	Negativ	Actual	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Aval	Risc/ Oportunitate	(R) Industria este supusă costurilor de conformitate și riscurilor asociate politicilor de combatere a schimbărilor climatice. (O) Managementul impacturilor de mediu legate de utilizarea combustibililor includ creșterea eficienței în utilizarea combustibililor prin optimizarea vitezei de zbor și designul rutei.	Moderat

Teme de sustenabilitate acoperite de către ESRS			IMPACT	Impact - Pozitiv/ Negativ	Impact - Actual/ Potențial	Orizont de timp	Localizare în lațul valoric	Risc/ Oportunitate	Explicații ale scorului financiar (R) este un risc, (O) este o oportunitate	Efectul financiar anticipat
Temă	Sub-temă	Sub-sub-temă								
	Energie	-	1. Consumul de energie contribuie la impacturile de mediu, inclusiv schimbări climatice și poluare. 2. Funcționarea clădirilor și infrastructurii IT consumă cantități semnificative de energie, generând emisii de gaze cu efect de seră (GES) care contribuie la încălzirea globală. Principalele contribuții includ cerințele continue de energie și răcire ale centrelor de date și serviciilor de telecomunicații, precum și operațiunile energofage, cum ar fi încălzirea, ventilația și climatizarea. Sursele de energie includ electricitatea, căldura distribuită și gazul natural.	Negativ	Actual	Termen scurt	Operațiuni proprii	Risc/ Oportunitate	(R) 1 Risc de tranziție: Risc financiar scăzut/ mediu ca urmare a creșterii costurilor energiei electrice sau a combustibililor fosili, rezultat din creșterea costurilor emisiilor de carbon. Creșterea costurilor cu energia din surse convenționale poate afecta profitabilitatea. (R) 2. Risc de tranziție: Pe termen mediu și lung - tranziția la surse de energie regenerabilă poate necesita investiții semnificative. (O) Oportunități legate de investițiile în eficiență energetică ce pot asigura reducerea consumului, precum și reducerea emisiilor de carbon.	Moderat
ESRS E5 Economia circulară	Deșeurile	-	1. Operarea în areale protejate, pot crește riscul impactului ecologic și pe cel de încălcare a regulamentelor de mediu. 2. Gestionarea deșeurilor este o componentă importantă a operațiunilor și lanțului nostru valoric, jucând un rol esențial în promovarea economiei circulare prin separarea și recuperarea materialelor reutilizabile, cum ar fi hârtia, plasticul, sticla, metalul și deșeurile organice. Cu toate acestea, generarea de deșeuri are un impact negativ real și sistemic din cauza provocărilor în asigurarea unor practici corespunzătoare de sortare și reciclare pe tot parcursul lanțului nostru valoric.	Negativ	1. Potențial 2. Actual	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Amonte Operațiuni proprii Aval	Risc	(R) Conformarea la regulamentele internaționale de management al impactului ecologic al operațiunilor necesită cheltuieli de capital semnificative pentru modernizarea sau instalarea de sisteme de management al deșeurilor. (R) Lacunele actuale în practicile de sortare și reciclare a deșeurilor reprezintă o provocare pentru capacitatea de a atinge și menține obiectivele de reciclare, generând provocări operaționale și reputaționale. Gestionarea ineficientă a deșeurilor crește amprenta de mediu a operațiunilor și creează oportunități pierdute de a recupera materiale valoroase pentru reciclare.	Minim

Teme de sustenabilitate acoperite de către ESRS			IMPACT	Impact - Pozitiv/ Negativ	Impact - Actual/ Potențial	Orizont de timp	Localizare în lațul valoric	Risc/ Oportunitate	Explicații ale scorului financiar (R) este un risc, (O) este o oportunitate	Efectul financiar anticipat
Temă	Sub-temă	Sub-sub-temă								
ESRS S1 Forța de muncă proprie	Condiții de muncă	— Locuri de muncă sigure — Timpul de lucru — Salarii adecvate — Dialog social — Libertatea de asociere, existența comitetelor de întreprindere și drepturile de informare, consultare și participare ale lucrătorilor — Negocierea colectivă, inclusiv proporția lucrătorilor care fac obiectul contractelor colective de muncă — Echilibru între viața profesională și cea privată — Sănătatea și siguranța	1. Mulți lucrători din sectorul de activitate sunt acoperiți prin contracte colective de muncă, iar acestea includ salarizare corectă, condiții de muncă sigure și libertate de asociere, printre drepturile de bază ale lucrătorilor. 2. Deoarece activează într-un mediu aeroportuar, angajații noștri se confruntă cu riscuri de sănătate și siguranță datorită naturii activităților lor. Atât angajații, cât și persoanele neangajate sunt expuși riscurilor de accidentare în timpul desfășurării activităților, atât în zona de aerodrom, cât și în cea de sol.	Negativ	Actual	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Operațiuni proprii	Risc/ Oportunitate	(R) Sindicalizarea personalului cheie poate rezulta în costuri adiționale prin creșterea salariilor sau a beneficiilor. (O) 1. Dezvoltarea unei baze largi de angajați care sunt prețuiți, respectați și ajutați în cadrul întregii organizații este esențială pentru creșterea pe termen lung a perspectivelor profesionale și pentru serviciile comerciale ale regiei. (O) 2. Reducerea riscurilor și impacturile asupra sănătății și siguranței prin adaptarea măsurilor preventive la nivelurile specifice de risc ale diferitelor funcții de muncă, cu un accent deosebit pe protejarea angajaților din roluri cu risc ridicat.	Minim

Teme de sustenabilitate acoperite de către ESRS			IMPACT	Impact - Pozitiv/ Negativ	Impact - Actual/ Potențial	Orizont de timp	Localizare în lațul valoric	Risc/ Oportunitate	Explicații ale scorului financiar (R) este un risc, (O) este o oportunitate	Efectul financiar anticipat
Temă	Sub-temă	Sub-sub-temă								
	Egalitatea de tratament și de șanse pentru toți	— Munca copiilor — Muncă forțată — Locuințe adecvate	Deși în cazul companiilor din domeniul serviciilor poate exista un nivel mare de diversitate în cazul lucrătorilor cu nivel de pregătire scăzut, la nivelul senior managementului poate exista o lipsă a diversității.	Negativ	Potențial	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Operațiuni proprii	Risc/ Oportunitate	(R) Subreprezentarea femeilor în roluri de conducere ar putea duce la percepția că mediul de lucru nu este incluziv din perspectiva de gen, oferind mai puține oportunități pentru femei de a avansa și perpetuând inechitatea de gen. (O) Un grad ridicat de angajament în cadrul angajaților, tratament egal și niveluri echitabile de salarizare, alături de oportunități de avansare în carieră pentru toți lucrătorii au șanse mari să contribuie la creșterea productivității și a performanței pe toate nivelele din cadrul regiei.	Semnificativ
	Alte drepturi legate de munca angajaților proprii (confidențialitatea)	Confidențialitatea	Mulți lucrători din sectorul de activitate sunt acoperiți prin contracte colective de muncă, iar acestea includ confidențialitatea.	Negativ	Actual	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Operațiuni proprii	Risc	(R) Nu au fost identificate riscuri semnificative legate de respectarea dreptului la confidențialitate al angajaților proprii.	Minim
ESRS G1 Conduita profesională	Cultură corporativă	-	Expunerea unor informații sensibile ale clienților prin breșe de securitate cibernetică, activități rău intenționate sau neglijența angajaților, poate conduce la riscuri semnificative precum furturi și fraude legate de identitate.	Negativ	Potențial	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Amonte Operațiuni proprii	Risc/ Oportunitate	(R) 1. Breșele de securitate pot compromite percepția asupra eficienței măsurilor de securitate ale unui furnizor de servicii, ceea ce poate rezulta în daune reputaționale și poate avea un impact negativ asupra abilității de atragere și menținere a clienților. (R) 2. Ca o companie publică puternic reglementată, care oferă servicii esențiale de infrastructură, este esențial să ne menținem o bună reputație și relații solide cu stakeholderii cheie. (O) Dezvoltarea unei baze largi de angajați care sunt prețuiți, respectați și ajutați în cadrul întregii organizații este esențială pentru creșterea pe termen lung a perspectivelor profesionale și pentru serviciile comerciale ale Regiei.	Semnificativ

Teme de sustenabilitate acoperite de către ESRS			IMPACT	Impact - Pozitiv/ Negativ	Impact - Actual/ Potențial	Orizont de timp	Localizare în lațul valoric	Risc/ Oportunitate	Explicații ale scorului financiar (R) este un risc, (O) este o oportunitate	Efectul financiar anticipat
Temă	Sub-temă	Sub-sub-temă								
	Protecția avertizorilor	-	Instruirea adecvată a angajaților pentru a manipula datele și a oferi îndrumări lipsite de bias și de erori, alături de alte măsuri care să asigure integritatea profesională sunt importante pentru atragerea și reținerea clienților, dar și pentru păstrarea licenței de operare și creșterea valorii sale	Negativ	Potențial	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Amonte Operațiuni proprii Aval	Oportunitate	(O) Pentru a asigura relații comerciale de lungă durată și mutual benefice, companiile caută să ofere servicii care să satisfacă cele mai înalte standarde din cadrul sectorului de activitate	Minim
	Corupția și mita	— Prevenirea și depistarea corupției și a dării sau luării de mită, inclusiv formarea — Incidente	Integritatea profesională reprezintă o problemă importantă de guvernanță în cadrul sectorului, întrucât organizarea colectivă a profesioniștilor din cadrul unei organizații pot face detectarea și prevenirea conflictelor de interese, bias sau neglijență mai pline de provocări	Negativ	Potențial	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Amonte Operațiuni proprii	Risc/ Oportunitate	(R) Integritatea profesională este o problemă de guvernanță importantă în cadrul industriei, iar organizarea colectivă a profesioniștilor din cadrul unei organizații poate face ca detectarea și prevenirea conflictelor de interese, bias sau neglijență să fie una plină de provocări. (O) Modelul de business al serviciilor profesionale și comerciale este dependent de dezvoltarea încrederii și loialității clienților.	Minim
Topic adițional	Securitatea datelor	-	Expunerea unor informații sensibile ale clienților prin breșe de securitate cibernetică, activități rău intenționate sau neglijența angajaților, poate conduce la riscuri semnificative precum furturi, fraude și pierderi financiare și reputaționale. ROMATSA comunică prompt orice încălcări potențiale sau reale ale datelor către clienții afectați și autoritățile relevante, pentru a atenua impacturile potențiale.	Negativ	Potențial	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Amonte Operațiuni proprii Aval	Risc	(R) Riscul apariției unor breșe de securitate. Din cauza gestionării unor volume mari de date ale clienților, există riscul de încălcări ale securității datelor din cauza amenințărilor externe sau a gestionării necorespunzătoare interne a datelor. ROMATSA utilizează măsuri pentru protejarea datelor clienților săi, dar riscul încălcărilor nu poate fi complet exclus. Acestea pot duce la pierderi de reputație, de venituri și chiar posibile perturbări ale operațiunilor. Pentru a reduce riscul încălcărilor cauzate de amenințări externe sau gestionarea necorespunzătoare internă, Regia are proceduri stricte de procesare a datelor, desfășoară instruiți privind securitatea datelor și efectuează evaluări de risc.	Moderat

Cerința minimă de prezentare de informații privind politicile și acțiunile

Politici adoptate pentru gestionarea aspectelor de durabilitate semnificative

Politici MDR-P

ROMATSA nu a elaborat politici în conformitate cu ESRS 2 MDR-P. Dacă există alte politici relevante pentru fiecare subiect material, acestea sunt prezentate în secțiunile dedicate declarației privind durabilitatea. Regia gestionează temele materiale printr-o serie de politici și procese stabilite intern. De asemenea, o serie de politici sunt incluse și în sistemele ISO de management integrat și asigură conformarea cu cerințele legale și alinierea la bunele practici internaționale.

Dacă nu au fost adoptate politici și respectiv incluse în documentele interne, ROMATSA a menționat acest lucru în fiecare capitol și poate furniza un interval de timp în care intenționează să le adopte.

Acțiuni și resurse privind aspectele de durabilitate semnificative

Acțiunile MDR-A

Nu au fost implementate acțiuni în conformitate cu cerințele minime de prezentare de informații prevăzute în ESRS 2 MDR-A. Dacă există alte acțiuni cu privire la fiecare subiect material, acestea sunt detaliate în secțiunile specifice ale acestei declarații privind durabilitatea.

Dacă este cazul, se precizează dacă implementarea unui plan de acțiune necesită cheltuieli operaționale semnificative (OPEX) și/sau cheltuieli de capital semnificative (CAPEX) în cadrul secțiunii aferente Taxonomiei UE, unde este furnizată suma resurselor financiare curente și se explică modul în care acestea se raportează la cele mai relevante valori prezentate în situațiile financiare.

Indicatori și ținte

Indicatori privind aspectele de durabilitate semnificative

MDR-M

Indicatorii aferenți aspectelor semnificative de sustenabilitate sunt detaliați în secțiunile declarației privind durabilitatea, alocate pentru fiecare subiect material. Dacă nu au fost adoptați indicatori și ținte, ROMATSA motivează cauza și prezintă o perioadă de timp pentru adoptarea acestora în fiecare capitol.

Urmărirea eficacității politicilor și a acțiunilor prin intermediul țăintelor

MDR-T

ROMATSA evaluează eficacitatea acțiunilor sale pentru a gestiona impactul, riscurile și oportunitățile relevante, prin monitorizarea anuală a performanței și raportarea acestora în declarația privind durabilitatea. Performanța și obiectivele Regiei pentru fiecare subiect material sunt descrise în detaliu în secțiunile ESRS E1, E5, S1 și G1. Dacă nu există obiective măsurabile, orientate spre rezultate și încadrate în timp, este menționată perioada în care ROMATSA intenționează să le stabilească, menționând și motivele pentru care nu se intenționează stabilirea unor astfel de obiective, dacă este cazul. Se explică, de asemenea, dacă și cum se monitorizează eficacitatea politicilor și acțiunilor legate de fiecare subiect material.

Direcții prioritare și obiective strategice de management pe termen lung

Pentru a transpune viziunea și misiunea ROMATSA în vederea atingerii țăintelor din *Planul de Performanță al României pentru cea de-a treia perioadă de referință (RP3) 2020-2024*, dezvoltarea Regiei se realizează în patru direcții prioritare (DP), respectiv: performanță, interoperabilitate, parteneriat și profesionalism.

În același timp, activitatea ROMATSA este circumscrisă atingerii obiectivelor strategice:

- îndeplinirea obiectivelor Cerului Unic European;
- îmbunătățirea nivelului de siguranță și calitate a serviciilor;
- eficiență în furnizarea serviciilor de navigație aeriană;
- menținerea unui nivel minim al întârzierilor și a capacității optime, sub țintele de performanță stabilite la nivel european;
- îndeplinirea cerințelor privind securitatea aeronautică și informatică;
- menținerea unui nivel înalt de profesionalism în domeniul resurselor umane.

Obiective de nivel mediu

Dezvoltarea durabilă a ROMATSA pe termen mediu și lung, într-un segment de industrie din ce în ce mai competitiv, trebuie să fie susținută de obiective cu efect atât în planul relațiilor instituționale cât și în planul activităților interne. În acest context, în planificarea strategică sunt definite următoarele obiective de nivel mediu:

Creșterea nivelului de siguranță: consolidarea și îmbunătățirea sistemului de management al siguranței în conformitate cu cerințele ICAO și europene în domeniu;

Consolidarea culturii de siguranță: promovarea și menținerea în rândul tuturor salariaților a culturii privind siguranța;

Concept operațional: implementarea conceptului operațional corelat cu reglementările la nivel European (SES) și dezvoltările regionale (FAB)

Îmbunătățirea Sistemului de Management al Calității: optimizarea organizării și funcționării Regiei prin menținerea certificării Sistemului de Management al Calității, orientat către satisfacerea cerințelor clienților și îmbunătățirea continuă a serviciilor prestate;

Rentabilitatea: creșterea performanței prin optimizarea costurilor și monitorizarea continuă a indicatorilor specifici;

Implementarea DANUBE FAB: întreprinderea măsurilor necesare pentru implementarea DANUBE FAB în contextul acordurilor încheiate și a obligațiilor asumate către Comisia Europeană, în ceea ce privește implementarea obiectivelor prioritare stabilite la nivel de bloc funcțional;

Armonizarea regională a sistemului ATM/CNS: identificarea și stabilirea nivelurilor și procedurilor necesare pentru realizarea și menținerea interoperabilității sistemelor ATM/CNS;

Îmbunătățirea sistemului ATM/CNS: dezvoltarea sistemului ATM/CNS în concordanță cu evoluția cerințelor operaționale privind interoperabilitatea;

Îmbunătățirea sistemelor de informare aeronautică și meteorologică: utilizarea noilor tehnologii pentru îmbunătățirea accesibilității la informațiile aeronautice și meteorologice de interes, precum și a calității acestora, în conformitate cu cerințele utilizatorilor aeronautici și a reglementărilor CE aplicabile;

Îmbunătățirea Managementului Spațiului Aerian: optimizarea managementului spațiului aerian în cooperare cu autoritățile naționale și partenerii regionali;

Creșterea nivelului de securitate: implementarea unui Sistem de Management al Securității Aeronautice și unui Sistem de Management al Securității Informației în conformitate cu cerințele naționale - Programul Național de Securitate Aeronautică și internaționale – Reg. (EU) 2017/373 și cerințele ICAO – ATM Security Manual;

Colaborarea civil-militară: optimizarea managementului spațiului aerian în cooperare cu autoritățile militare;

Optimizarea proceselor: optimizarea proceselor interne ale regiei pentru funcțiile suport (non-operaționale), îmbunătățirea structurii organizaționale a acestora și a indicatorilor de performanță;

Optimizarea cadrului instituțional și legal: preocuparea permanentă pentru îmbunătățirea cadrului legal și instituțional care reglementează activitatea regiei;

Îmbunătățirea Sistemului de Management de Mediu: consolidarea și îmbunătățirea Sistemului certificat de Management de Mediu, în conformitate cu cerințele standardului ISO 14001 și al reglementărilor naționale și internaționale în domeniul mediului;

Îmbunătățirea continuă a performanțelor individuale și de echipă: implementarea unui mecanism de management al performanțelor în corelare cu dezvoltarea carierei pe termen lung, prin stimularea și protecția socială a angajaților.

Transpunerea obiectivelor de nivel mediu spre liniile de acțiune managerială se realizează prin intermediul obiectivelor de bază definite în *Planul Anual 2024*, avizat în ședința CD al ROMATSA din 29.04.2024 (HCD 07/29.04.2024).

ESRS E1

SCHIMBĂRILE CLIMATICE

Guvernanța

Integrarea performanței legate de durabilitate în sistemele de stimulente

ESRS 2 GOV-3

În anul de raportare 2024, Regia nu a inclus considerații legate de climă în structura de remunerare a membrilor organelor de administrație, conducere și supraveghere. Drept urmare, performanța acestor membri nu a fost evaluată în raport cu țintele de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) raportate conform cerinței E1-4. De asemenea, procentul din remunerație asociat considerațiilor legate de climă a fost zero. În viitor, Regia intenționează să ia în considerare integrarea obiectivelor climatice în pachetul de remunerare, pentru a alinia mai bine strategiile de dezvoltare sustenabilă cu performanța conducerii.

Strategia

Planul de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice

ESRS E1-1

În anul de raportare 2024, ROMATSA nu a avut implementat un plan specific pentru tranziția către o economie mai durabilă sau pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES). Regia nu a integrat un plan de tranziție în strategia sa de afaceri. ROMATSA ia în considerare implementarea unui astfel de plan în 2025. În absența acestui plan de tranziție, nu au fost stabilite ținte și nici acțiuni concrete pentru alinierea cu obiectivele climatice stabilite la nivel internațional, inclusiv cele referitoare la Acordul de la Paris.

Menționăm că deși nu a fost implementat un plan de tranziție specific, ROMATSA depune eforturi în acest sens și a întreprins o serie de măsuri premergătoare. Astfel, în cadrul sistemului de management de mediu implementat conform Standardului ISO 14001:2015, au fost stabilite obiective de mediu care includ controlul emisiilor în atmosferă (atât în domeniul operațional cât și în cel administrativ), respectiv eficientizarea consumului de resurse. În acest context sunt monitorizați o serie de indicatori, chiar dacă nu au fost stabilite momentan ținte specifice în legătură cu acestea. De asemenea, anual se calculează amprenta de carbon a regiei și se monitorizează măsurile prevăzute pentru creșterea eficienței energetice, aceste aspecte fiind discutate în cadrul Analizei efectuate de management (AEM).

Impacturile, riscurile și oportunitățile semnificative și interacțiunea acestora cu strategia și modelul de afaceri

ESRS 2 SBM-3, IRO-1

Conform recomandărilor Grupului operativ pentru publicarea informațiilor financiare referitoare la schimbările climatice (TCFD), riscurile climatice pot fi clasificate în două mari categorii: riscuri fizice și riscuri de tranziție.

Riscurile fizice pot fi acute (generate de evenimente meteorologice extreme precum furtuni, inundații sau valuri de căldură), respectiv cronice (modificări treptate și de lungă durată ale condițiilor climatice, cum sunt creșterea nivelului mării sau schimbările produse în regimul precipitațiilor).

Riscurile de tranziție se referă la provocările și incertitudinile economice și sociale care apar pe măsură ce societățile și industriile depun eforturi să adopte măsuri de reducere a impactului negativ asupra mediului și să limiteze efectele schimbărilor climatice globale, printr-o tranziție către o economie mai sustenabilă și mai puțin poluantă.

În cadrul ROMATSA a fost realizat un studiu privind Evaluarea riscurilor climatice și a vulnerabilității, prin intermediul căruia au fost identificate și analizate într-un mod detaliat, pe scenarii de încălzire globală, riscurile climatice care ar putea afecta semnificativ operațiunile, fluxurile financiare și cheltuielile regiei. Astfel, au fost investigate atât riscurile fizice, cât și cele de tranziție, pentru a asigura o adaptabilitate corespunzătoare și pentru a implementa măsuri proactive în vederea protejării pe termen lung a activităților economice proprii. Studiul a ținut cont de criteriile din Apendicele A din Regulamentul delegat (UE) 2021/2139 al Comisiei din 4 iunie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea criteriilor tehnice de examinare pentru a determina condițiile în care o activitate economică se califică drept activitate care contribuie în mod substanțial la atenuarea schimbărilor climatice sau la adaptarea la schimbările climatice și pentru a stabili dacă activitatea economică aduce prejudicii semnificative vreunui dintre celelalte obiective de mediu.

În cadrul studiului, ROMATSA a evaluat impactul schimbărilor climatice asupra operațiunilor sale, luând în considerare diferite scenarii climatice, inclusiv scenariile cu emisii ridicate, dar și scenariul climatic în concordanță cu limitarea încălzirii globale la 1,5 grade Celsius, urmând să dezvolte formal o Strategie și un Plan de acțiune, după cum este precizat și în subcapitolul ESRS E1-1 *Planul de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice* de mai sus.

Precizăm că riscurile fizice legate de climă pe care Regia le-a identificat în cadrul studiului de evaluare a riscurilor climatice și a vulnerabilității nu indică pericole potențiale semnificative. A fost identificată o vulnerabilitate medie în fața unor fenomene atmosferice acute, cum sunt de exemplu ploile torențiale și furtunile, respectiv în cazul inundațiilor produse de către acestea. Aceste fenomene cu caracter de hazard natural, nelocalizate, dar și altele (valuri de căldură, ceață, polei, îngheț, etc.), au capacitatea de a provoca atât daune clădirilor în care Regia își desfășoară activitatea, cât și perturbarea traficului aerian pe aeroporturi în cazul decolărilor și aterizărilor. De asemenea, norii de tip cumulonimbus, cu dezvoltare rapidă pe verticală și cauzatori de furtuni puternice, pot perturba traficul aerian necesitând ajustări ale rutelor.

Acest aspect poate genera întârzieri ale zborurilor, asociate cu un consum crescut de combustibil al aeronavelor, respectiv cu emisii mai mari de CO₂. Pentru gestionarea eficientă a situațiilor menționate anterior, ROMATSA dispune însă de o serie de proceduri specifice, în conformitate cu reglementările legale în vigoare în domeniul siguranței spațiului aerian.

În cazul riscurilor de tranziție, este bine-cunoscut faptul că industria aviatică este generatoare de emisii de gaze cu efect de seră, ceea ce înseamnă că poate fi afectată de reglementări mai stricte și de cerințe de reducere a emisiilor. Deși emisiile de CO₂ aferente aviației civile nu implică aportul direct al ROMATSA, activitatea sa de dirijare a traficului aerian poate fi indirect afectată din punct de vedere financiar. Rolul principal în gestionarea acestor emisii și a riscurilor de tranziție asociate aparține companiilor aeriene, clienții ROMATSA.

Eforturile ROMATSA de inventariere a emisiilor au inclus realizarea în anul 2024 a unei evaluări a propriei amprente de carbon, exprimată în tone de CO₂ echivalent, care acoperă toate sursele de emisii aflate sub controlul operațional al Regiei. Raportul detaliază emisiile directe și indirecte ale Regiei, folosind metodologii internaționale și factori de conversie standardizați. Această inițiativă sprijină monitorizarea și reducerea emisiilor, identificarea oportunităților de îmbunătățire și stabilirea de obiective clare de sustenabilitate. Informații suplimentare privind evaluarea amprente de carbon aferenta anului 2024 sunt disponibile în secțiunea ESRS E1-6 a raportului.

Procesul de identificare și evaluare a impacturilor, riscurilor și oportunităților (IRO) în legătură cu ESRS E1 – Schimbările climatice, cu toate cele trei subteme ale sale (atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea la schimbările climatice și energia), a fost realizat în cadrul unei analize de dublă materialitate, care a avut loc în luna martie, 2025. Aceasta s-a desfășurat în conformitate cu prevederile Standardelor ESRS,

în cadrul unei ședințe interne cu reprezentanți ai managementului regiei, care au fost implicați activ în tot acest proces. Au fost astfel identificate teme materiale relevante pentru activitatea ROMATSA, care au fost agreate împreună cu managementul regiei, iar pe baza lor a fost întocmit un chestionar online utilizat pentru a solicita opiniile părților interesate. Aceste acțiuni au condus la identificarea și actualizarea impacturilor, riscurilor și oportunităților specifice pentru ROMATSA.

Anterior realizării analizei de dublă materialitate, anumite IRO au fost identificate în cadrul analizelor efectuate în vederea implementării Standardului ISO 14001:2015, ocazie cu care a fost implementată și Procedura pentru identificarea aspectelor de mediu. Prin această procedură, pentru fiecare proces desfășurat în cadrul ROMATSA sunt identificate bilanțurile de mediu și aspectele de mediu. Pentru aspectele de mediu semnificative sunt stabilite măsuri corective, iar anual, la nivelul Administrației Centrale, respectiv al subunităților sunt reevaluate aceste aspecte, în scopul stabilirii menținerii sau stabilirii de noi măsuri corective pentru reducerea aspectelor de mediu semnificative.

Totodată, în vederea identificării și evaluării IRO, au fost consultate și diferite surse de informații, precum rapoartele operatorilor economici care activează într-o industrie similară cu ROMATSA (peers), dar și diverse acte de reglementare deținute și unele documente interne, ca de exemplu registrul de riscuri.

Impacturile, respectiv riscurile și/sau oportunitățile ESG identificate cu această ocazie în legătură cu ESRS E1 – Schimbările climatice, sunt detaliate în capitolul ESRS 2 IRO-1.

Gestionarea impacturilor, a riscurilor și a oportunităților

Politici legate de atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea

ESRS E1-2

Până în prezent, la nivelul ROMATSA nu a fost implementată nici o politică specifică, conformă cerințelor ESRS 2 MDR-P *Politici adoptate pentru gestionarea aspectelor de durabilitate semnificative referitoare la schimbările climatice*.

În conformitate cu cerințele Standardului ISO 14001:2015 implementat și certificat în cadrul ROMATSA, Regia dispune de o Politică de Mediu asumată de către management și revizuită cu frecvență anuală, în cadrul Analizei efectuate de management.

Obiectivul de mediu al ROMATSA este menținerea certificării ISO 14001 și îmbunătățirea continuă a Sistemului de Management de Mediu. În acord cu acesta, elementele legate de atenuarea și adaptarea la schimbările climatice menționate în cadrul Politicii de Mediu includ:

1. Îmbunătățirea continuă a performanței de mediu și reducerea impactului, prin colaborarea cu părțile interesate din aviația civilă;
2. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, zgomot și noxe, prin implementarea de proceduri operaționale și tehnice și adoptarea de noi tehnologii care să nu afecteze siguranța traficului aerian;
3. Raționalizarea energiei și a materialelor, prin utilizarea unor practici și produse care controlează poluarea fără a compromite siguranța traficului aerian;
4. Promovarea unei culturi de mediu, conștientizând personalul de importanța acțiunilor lor pentru un mediu sănătos.

Managementul este conștient că mediul este o problemă importantă pentru aviația civilă și pentru ROMATSA, astfel că asigură mijloacele și resursele necesare implementării Politicii de Mediu și îmbunătățirii continue a Sistemului de Management de Mediu.

ROMATSA pregătește de asemenea implementarea Standardului ISO 50001 privind managementul energetic, fiind deja realizată o analiză de diagnoză în acest sens, ca pas premergător.

În tot acest context, Serviciul Calitate și Mediu a elaborat Procedura Obiective, Indicatori, Ținte, Programe în Domeniul Mediului, care detaliază aspectele de mediu semnificative, acțiunile necesare pentru atingerea obiectivelor și metodele de monitorizare și măsurare.

Gradul de realizare al țăintelor este verificat conform cerințelor ISO 9001 și 14001 prin auditurile interne de mediu, desfășurate anual în toate compartimentele ROMATSA. Evaluarea Analizelor Efectuate de Management, atât la nivelul Administrației Centrale, cât și la nivelul subunităților, implică identificarea cauzelor nerealizării țintelor și stabilirea de măsuri corective, după caz.

Pentru a eficientiza consumul de resurse, ROMATSA a inclus Instrucțiuni privind Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice cu accent pe resurse regenerabile, ca parte a Manualului Procedurilor Sistemului de Management de Mediu. Eficiența energetică este integrată în operațiuni prin utilizarea energiei fotovoltaice. Astfel, panourile solare instalate în anul 2022 transformă ocazional ROMATSA în prosumator, iar în parcare Administrației Centrale au fost instalate stații de încărcare pentru vehiculele electrice.

Astfel, Regia face progrese spre sustenabilitate, iar angajamentul său este unul ferm pentru sporirea eficienței energetice și extinderea utilizării energiei regenerabile.

Strategia și planul de tranziție energetică, inclusiv politicile, acțiunile și țintele specifice, urmează să fie dezvoltate, actualizate, detaliate și aliniate la cerințele ESRS în perioada următoare, împreună cu bugetele de resurse alocate în acest sens, și se bazează pe dezvoltarea și implementarea unui plan care să protejeze activele regiei împotriva evenimentelor meteorologice extreme. Această abordare se aliniază cu documentele cheie ale Comisiei Europene, care evidențiază modalitățile de reducere a vulnerabilităților la schimbările climatice și de gestionare a riscurilor legate de dependențele naturale.

Directorul General este persoana care are cel mai înalt nivel în cadrul regiei și care răspunde de punerea în aplicare a politicilor, în relație cu subiectul material Schimbările climatice.

Acțiuni și resurse legate de politicile privind schimbările climatice

ESRS E1-3

ROMATSA este angajată în luarea de măsuri privind reducerea riscurilor și impacturilor sale asupra mediului. În ceea ce privește riscurile fizice, precum evenimentele extreme (inundații, furtuni, etc.), Regia are implementate o serie de proceduri privind decolarea și aterizarea aeronavelor, respectiv ajustarea rutelor acestora. Locațiile fizice ale ROMATSA se află în zone urbane sau periurbane, unde de asemenea există diverse măsuri de reducere a riscurilor, cum sunt sistemele de canalizare.

Serviciile meteorologice oferite de către Regie, care deservesc în mod exclusiv scopurile aeronautice (observații și prognoze meteo aeronautice, avertizări meteorologice pentru siguranța operațiunilor, documentația meteo de zbor, informații meteo aeronautice pentru emisii radio (Servicii de informare automată pentru zona de terminal (ATIS), respectiv VOLMET - pentru aeronavele aflate în zbor), servicii de legături de date, precum și telecomunicațiile aeronautice necesare schimbului de date meteorologice), pot fi asimilate serviciilor de gestionare a riscurilor climatice fizice și de adaptare la acestea.

Toate acțiunile și resursele ROMATSA legate de politicile privind schimbările climatice, sunt în strânsă legătură cu Politica de mediu, respectiv cu următoarele instrucțiuni și proceduri:

- Procedura Obiective, Indicatori, Ținte, Programe în Domeniul Mediului – cuprinde indicatori și ținte specifice obiectivului de control al emisiilor în atmosferă, prezentate în continuare sub formă tabelară;
- Instrucțiuni privind Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice, pentru resursele regenerabile;
- Procedura pentru Identificarea Aspectelor de Mediu – în cuprinsul căreia sunt specificate următoarele: stabilirea poziției Regiei referitoare la mediu și analiza preliminară de mediu,

oferirea de suport procedural pentru actualizarea informațiilor legate de aspectele de mediu și analizarea bilanțului de mediu și a aspectelor semnificative, respectiv transmiterea măsurilor corective.

- În baza Standardului ISO 14001:2015, a Politicii de Mediu și a Procedurii Obiective, Indicatori, Ținte, Programe în Domeniul Mediului, ROMATSA a implementat deja anumiți indicatori și a stabilit ținte specifice în vederea îndeplinirii obiectivului de Control al emisiilor de GES în atmosferă. Indicatorii și țintele aferente acestora sunt prezentate în tabelul de mai jos, cu mențiunea ca nu sunt aliniate la cerințele ESRS.

Obiectivul	Domeniul	Indicatori	Ținte
Controlul emisiilor în atmosferă	Domeniul operațional	Timp mediu de așteptare de la pornirea motoarelor aeronavei până la primirea autorizării de decolare/an (Turnul de control - TWR)	Se monitorizează
		Eficiența medie a zborului orizontal pe ruta corespunzătoare traiectoriei efective (pt. emisii CO ₂) (Centrul de control zonal - ACC)	2,05
		Eficiența medie a zborului orizontal pe ruta corespunzătoare traiectoriei celei mai scurte, luând în calcul constrângerile (restricțiile) (Centrul de control zonal - ACC)	Se monitorizează
		Număr autorizări de operațiuni de coborâre continuă (CDO) / total aterizări (Approach - APP)	Se monitorizează
	Domeniul administrativ	Număr autorizări directe (non standard) / număr total rute (Decolări/Aterizări Instrumentale standard - SID/STAR) publicate (TWR)	Se monitorizează
		Emisii centrale termice realizate/emisii prevăzute centrale termice conform legislației în vigoare/instalație (buletine de analiză ISCIR/firme autorizate)	≤ 1
		Număr de mașini care sunt respinse la ITP din motive de noxe/ total mașini verificate	0

În anii anteriori au fost întreprinse și acțiuni de diversificare a mixului energetic din surse complementare, cum este energia solară, fiind instalate panouri fotovoltaice care transformă ocazional ROMATSA în prosumator. O altă acțiune a fost cea care a vizat instalarea unor stații de încărcare a vehiculelor electrice în parcare Administrației Centrale.

Până în prezent nu a fost întocmit un Plan pentru tranziția către "Net Zero emisii GES". Dezvoltarea unui astfel de plan pentru operațiunile proprii și pentru lanțul valoric este planificată în anul 2025. Ulterior elaborării Planului pentru tranziția către "Net Zero emisii GES", vor fi dezvoltate acțiuni specifice pentru implementarea sa, inclusiv măsuri pe termen scurt, mediu și lung, dar și bugetele de resurse aferente, în acord cu obiectivele care vor fi asumate pentru atenuarea riscurilor identificate.

Indicatori și ținte

Ținte legate de atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea

ESRS E1-4

Pentru anul de raportare 2024, ROMATSA a efectuat un calcul al emisiilor de gaze cu efect de seră (GES). Anul 2024 reprezintă de altfel primul an de raportare conform Standardelor ESRS. Din acest motiv, Regia a ales anul 2024 ca fiind anul de referință pentru raportarea GES. Planurile privind reducerea emisiilor de GES (emisii directe – Scop 1 și 2, respectiv emisii indirecte – Scop 3) urmează să fie definite de către Regie în perioada următoare.

Întrucât Planul de tranziție și de reducere a emisiilor Scop 1,2, și 3 nu a fost încă elaborat, iar Studiul privind evaluarea riscurilor climatice pe scenariile de încălzire globală a fost doar recent elaborat, momentan nu au fost definite ținte aliniate la ESRS legate de atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, conform ESRS 2 MDR-T și nici nu au fost alocate bugete de resurse în acest sens.

Facem mențiunea că țintele pentru Scop 2 se vor stabili și monitoriza conform criteriului “bazate pe piață”, acest criteriu fiind reprezentativ pentru preocupările de decarbonizare a activităților regiei, în condițiile în care nu se poate pune problema schimbării amplasamentelor.

Consumul de energie și mixul energetic

ESRS E1-5

În anul 2024, consumul de energie la nivelul ROMATSA a fost de 12.595 MWh, consumul de energie electrică provenită din surse regenerabile a fost de 7.695 MWh, iar consumul de energie provenind din surse fosile a fost de 4.900MWh, incluzând atât energia termică cât și gazele naturale.

În tabelul de mai jos este detaliat consumul total de energie pentru anul 2024 la nivelul ROMATSA.

Consumul de energie și mixul energetic	Anul 2024*
(1) Consumul de combustibil din cărbune și produse pe bază de cărbune (MWh)	0
(2) Consumul de combustibil din țiței și produse petroliere (MWh)	904
(3) Consumul de combustibil din gaze naturale (MWh)	3.373
(4) Consumul de combustibil din alte surse fosile (MWh)	0
(5) Consumul de energie electrică, căldură, abur și răcire achiziționate sau obținute din surse fosile (MWh)	623
(6) Consumul total de energie din surse fosile (MWh) (calculat ca suma rândurilor 1-5)	4.900
Ponderea surselor fosile în consumul total de energie (%)	39%
(7) Consumul din surse nucleare (MWh)	0
Ponderea consumului din surse nucleare în consumul total de energie (%)	0%
(8) Consumul de combustibil din surse regenerabile, inclusiv biomasă (cuprinzând inclusiv deșeuri industriale și municipale de origine biologică, biogaz, hidrogen din surse regenerabile etc.) (MWh)	0
(9) Consumul de energie electrică, căldură, abur și răcire achiziționate sau obținute din surse regenerabile (MWh)	7.160
(10) Consumul de energie din surse regenerabile, combustibilii din producție proprie (MWh)	535
(11) Consumul total de energie din surse regenerabile (MWh) (calculat ca suma rândurilor 8-10)	7.695
Ponderea surselor regenerabile în consumul total de energie (%)	61%
Consumul total de energie (MWh) (calculat ca suma rândurilor 6, 7 și 11)	12.595

*2024 este primul an de raportare conform ESRS pentru ROMATSA

Intensitatea energetică per venit net	Anul 2024
Consumul total de energie din activitățile din sectoarele economice cu impact climatic ridicat per venit net din activități în sectoarele climatice cu impact ridicat (MWh/mii RON)	0,0077
Consumul total de energie din activitățile din sectoarele economice cu impact ridicat asupra climei (MWh)	12.595
Venituri nete din activități din sectoarele economice cu impact ridicat asupra climei utilizate pentru calcularea intensității energetice (mii RON)	1.642.249,87
Venituri nete din alte activități din sectoarele economice cu impact ridicat asupra climei (unitate monetară)	0
Total venituri nete (situații financiare-venit din exploatare) (mii RON)	1.642.249,87

Facem precizarea că a fost validat extern calculul consumurilor.

Corelarea intensității energetice pe baza venitului net cu informații de raportare financiară

Venituri nete din activități din sectoarele cu impact ridicat asupra climei utilizate pentru calcularea intensității energetice* (mii RON)	1.642.249,87
Venituri nete (altele)	0
Total venituri nete** (situații financiare) (mii RON)	1.642.249,87

* „Sectoare climatice cu impact ridicat” înseamnă sectoarele enumerate în secțiunile A-H și în secțiunea L din anexa I la Regulamentul (CE) nr. 1893/2006 al Parlamentului European și al Consiliului.

**Venituri conform Situațiilor financiare consolidate întocmite în conformitate cu IFRS-EU

Veniturile ROMATSA provin din Activități de servicii anexe transporturilor aeriene (conform Cod CAEN 5223), acest sector făcând parte din lista sectoarelor climatice cu impact ridicat, conform secțiunilor A-H și L din anexa I la Regulamentul (CE) nr. 1893/2006 al Parlamentului European și al Consiliului.

Emisiile brute de GES de categoriile 1, 2, 3 și emisiile totale de GES

ESRS E1-6

Metodologiile, ipotezele semnificative și factorii de emisie utilizați pentru calcularea sau măsurarea emisiilor de GES

Pentru a calcula emisiile de CO₂ echivalent (CO₂e) aferente anului 2024, ROMATSA a utilizat:

- Instrumente de calcul în conformitate cu Standardul GHG Protocol, disponibile pe site-ul GHG Protocol;
- Factori de emisie acceptați: utilizați pentru surse de emisii intersectoriale și specifice sectorului, cu posibilitatea de adaptare la locații specifice. În cazul în care nu a existat un factor de emisii specific, s-a utilizat cel mai apropiat factor disponibil, în funcție de cheltuieli sau de cantități, prin accesarea unor baze de date internaționale pentru anul 2024.

Instrumentele de calcul utilizate includ formule care facilitează estimarea emisiilor pe baza datelor de activitate și a factorilor de emisie specifici. De exemplu, pentru emisiile din surse staționare și mobile, s-au folosit factori de emisie acceptați pe scară largă, cum sunt kilograme de CO₂e per unitate de combustibil consumat. Acești factori sunt adaptați pentru a reflecta condițiile locale, cum ar fi tipul de combustibil utilizat sau eficiența proceselor industriale. În plus, metodele de măsurare directă sau prin bilanț de masă au fost aplicate pentru a asigura contabilizarea emisiilor, luând în considerare sursele semnificative de emisii din cadrul activităților Regiei. De asemenea, aceste instrumente de calcul sunt utile pentru determinarea emisiilor din transportul angajaților, de exemplu.

Inventarul emisiilor de gaze cu efect de seră include toate activitățile ROMATSA, selectate pe baza criteriului controlului operațional 100% de către Regie. Acestea provin mai ales din utilizarea vehiculelor și a echipamentelor operaționale.

Pentru a evita dubla raportare, au fost definite limitele emisiilor Scop 1, 2 și 3, semnificația acestora și modalitatea de alocare pentru fiecare categorie. Calculul emisiilor nu a fost validat extern.

Scop 1 – Emisii directe, provenite din activitățile ROMATSA desfășurate pe amplasamentele proprii

Emisiile Scop 1 se referă la toate emisiile directe de gaze cu efect de seră, provenite din surse controlate de către Regie. Acestea au fost calculate pe baza datelor privind consumul de gaze naturale (pentru încălzire, furnizare de apă caldă menajeră, etc.), de combustibili (benzină și motorină) consumați de către autovehiculele din flota ROMATSA (deținute sau în leasing) și de diverse echipamente, cum sunt grupurile electrogene și alți consumatori esențiali din Centrele de dirijare a zborurilor (CDZ), respectiv echipamente de întreținere / menținere a zonelor de zbor care intră în atribuția ROMATSA (freze de zăpadă, motocositoare, etc.).

În plus, au fost luate în calcul și emisiile fugitive rezultate în urma utilizării aparatelor de aer condiționat, aflate în dotarea spațiilor în care se desfășoară activitățile regiei.

Scop 2 – Emisii rezultate din achiziția de energie electrică utilizată în scop propriu

Emisiile Scop 2 cuprind toate emisiile indirecte de GES rezultate în urma consumului de energie electrică achiziționată de la terți, la nivelul tuturor amplasamentelor în care ROMATSA își desfășoară activitatea, aflate în proprietate sau închiriate.

De asemenea este inclusă și energia termică achiziționată și consumată la nivelul amplasamentelor, pentru cantitățile ce revin ROMATSA, în cazul punctelor de lucru din București – Administrația Centrală, Arad, Oradea și Tulcea.

Cantităților de energie electrică și termică achiziționate le-au fost asociați factorii de emisii corespunzători furnizorilor, regăsiți în eticheta energetică a acestora.

Furnizor de energie electrică	Locația	Factorul de emisii al furnizorului de energie electrică în anul 2023* (tCO ₂ e/MWh)	Factorul național de emisii, în anul 2023* (tCO ₂ e/MWh)
Energie electrică achiziționată de la Nova Power&Gas	România	0 (Etichetă energie electrică furnizor – 2023)	0,17221
Furnizor de energie termică	Locația	Factorul național de emisii, în anul 2023** (tCO ₂ /MWh)	
Energie termică achiziționată din sistem centralizat și utilizată	România	0,220	

*Ultimii factori disponibili – Nova Power and Gas <https://vreaulanova.ro/furnizor-energie-verde>

**ORDIN Nr. 2641/2023 din 11 octombrie 2023, privind modificarea Ordinului ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2.057/2020 pentru aprobarea Ghidului de finanțare din anul 2021 a Programului privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice.

Scop 3 – Alte emisii de GES

Această secțiune include emisiile rezultate din următoarele categorii, în funcție de materialitate, calculate pe bază de cheltuieli, incluse în inventarul GES:

- Transportul angajaților: Această categorie se referă la emisiile indirecte generate de deplasările angajaților ROMATSA în interes de serviciu, cu autoturismele proprietate personală. Menționăm că au fost considerate exclusiv deplasările pentru delegații, instruiți, întâlniri de lucru, conferințe, etc., fără a include transportul angajaților de acasă până la servicii și invers.
- Călătoriile de afaceri: Această categorie cuprinde emisiile indirecte din transport, ocazionate de deplasările personalului ROMATSA cu avionul, în scopuri profesionale.

Au fost excluse următoarele categorii:

- Bunuri și servicii achiziționate nu sunt semnificative, nu au fost achiziționate bunuri sau servicii semnificative pentru emisii în anul 2024, cu intensitate energetică/emisii semnificative incorporate;
- Bunuri de capital – nu există bunuri de capital aferente anului 2024;
- Activități legate de combustibili și de energie – nu au fost identificate astfel de activități semnificative, altele decât cele deja incluse în Scop 1 sau Scop 2;
- Transport și distribuție în amonte – nu sunt semnificative, deoarece activitățile ROMATSA sunt din sfera serviciilor și nu există activități de producție;

- Deșeuri generate în cadrul operațiunilor – nu sunt semnificative, deoarece nu există activități de producție. În plus, sunt luate o serie de măsuri pentru sortarea și gestionarea corespunzătoare a acestora, așa cum este prezentat sub ESR5 E5;
- Active închiriate în amonte – nu e cazul.
- Transport în aval – nu e cazul.
- Prelucrarea produselor vândute – nu e cazul.

- Utilizarea produselor vândute – nu e cazul.
- Tratatamentul produselor vândute la sfârșitul ciclului de viață – nu e cazul.
- Active închiriate în aval – nu e cazul.
- Francize – nu e cazul.
- Investiții – nu e cazul.

ROMATSA	Retrospectiv				Obiective de etapă și ani-țintă			
Intensitatea energetică per venit net	Valoare anul 2024	Comparativ ⁶	Valoare Anul de bază (N) (2024)	% N / N-1	2025	2030	2050	Țintă % anuală / Anul de bază
Emisii de GES - Scop 1								
Emisiile brute de GES - Scopul 1 (tCO ₂ echivalent)	903	Nu e cazul	903	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
Procent din Scop 1 Emisiile de GES provenite din sistemele de comercializare reglementată a certificatelor de emisii (%)	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
Emisii de GES - Scop 2								
Emisiile brute de GES - Scop 2 în funcție de amplasament (tCO ₂ echivalent)	1370	Nu e cazul	1370	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
Emisiile brute de GES - Scop 2 în funcție de piață (tCO ₂ echivalent)	137	Nu e cazul	137	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
Emisii de GES - Scop 3								
Emisiile brute de GES - Scop 3 (tCO ₂ echivalent)	1143	Nu e cazul	1143	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
1 Bunuri și servicii achiziționate	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
(Subcategorie opțională: Cloud computing și servicii de centru de date)	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
2 Bunuri de capital	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
3 Activități legate de combustibili și de energie Activități (neincluse în categoria 1 sau categoria 2)	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
4 Transport și distribuție în amonte	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
5 Deșeuri generate în cadrul operațiunilor	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
6 Călătorii de afaceri	1033	Nu e cazul	1033	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
7 Transportul angajaților	110	Nu e cazul	110	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-

⁶ Anul anterior, nu se completează pentru primul an de raportare

ROMATSA	Retrospectiv				Obiective de etapă și ani-țintă			
Intensitatea energetică per venit net	Valoare anul 2024	Comparativ ⁶	Valoare Anul de bază (N) (2024)	% N / N-1	2025	2030	2050	Țintă % anuală / Anul de bază
8 Active închiriate în amonte	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
9 Transport în aval	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
10 Prelucrarea produselor vândute	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
11 Utilizarea produselor vândute	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
12 Tratatamentul produselor vândute la sfârșitul ciclului de viață	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
13 Active închiriate în aval	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
14 Francize	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
15 Investiții	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
Emisiile totale de GES								
Emisiile totale de GES (în funcție de locație)* (tCO ₂ echivalent)	3416	Nu e cazul	3416	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
Emisiile totale de GES (în funcție de piață)** (tCO ₂ echivalent)	2183	Nu e cazul	2183	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-

* Emisiile totale de GES în funcție de amplasament (tCO₂ echivalent) = Emisiile brute de GES Scop 1 + Emisiile brute de GES Scop 2 în funcție de amplasament + Emisiile brute de GES Scop 3

** Emisiile totale de GES bazate pe piață (tCO₂ echivalent) = Emisiile brute de GES Scop 1 + Emisiile brute de GES Scop 2 bazate pe piață + Emisiile brute de GES Scop 3

Pentru a putea evalua progresul față de obiectivele de sustenabilitate, ROMATSA a ales anul 2024 ca punct de referință. În acest mod este posibilă monitorizarea și evaluarea în viitor dacă acesta continuă să fie o bază adecvată pentru analiza sustenabilității. Menționăm că nu au fost aplicate metode de normalizare a datelor sau medii pe trei ani.

Intensitatea GES per venit net	Anul 2024
Totalul emisiilor de GES (bazate pe amplasament) per venit net (tCO ₂ echivalent/unitate monetară)	0,00020
Totalul emisiilor de GES (bazate pe piață) per venit net (tCO ₂ echivalent/unitate monetară)	0,00017

Corelarea intensității GES pe venit cu informații din raportările financiare	Anul 2024
Venituri nete utilizate pentru calcularea intensității GES (mii RON)	1.642.249,87
Venituri nete (altele)	0
Total venituri nete (în situațiile financiare) (mii RON)	1.642.249,87

Absorbții de GES și proiecte de atenuare a emisiilor de GES finanțate prin credite de carbon

ESRS E1-7

Nu au avut loc absorbții sau stocare de GES în cadrul operațiunilor ROMATSA în anul 2024, iar Regia nu a contribuit la astfel de operațiuni nici în cadrul lanțului său valoric, în amonte sau în aval și nici în afara lanțului valoric.

De asemenea, nu au existat activități de absorbție a GES care să fie convertite în credite de carbon și nu există nici o strategie în vederea implementării unor astfel de activități, deoarece nu este cazul.

Stabilirea prețului intern al carbonului

ESRS E1-8

ROMATSA nu utilizează sisteme interne de stabilire a prețului carbonului.

Efectele financiare anticipate ale riscurilor fizice și de tranziție semnificative și ale oportunităților potențiale legate de climă

ESRS E1-9

Efectele financiare anticipate⁷ ale riscurilor fizice și de tranziție semnificative și ale oportunităților potențiale legate de climă nu au fost evaluate sau cuantificate în detaliu de către Regie la nivelul anului 2024, însă relevanța și semnificația acestora a fost notată în cadrul analizei de dublă materialitate.

⁷ Conform – Apendicele C - Lista cerințelor de prezentare de informații care sunt introduse treptat: Întreprinderea poate omite informațiile prevăzute de ESRS E1-9 în primul an de elaborare a declarației de sustenabilitate; Întreprinderea poate respecta ESRS E1-9 raportând numai informații calitative în primii trei ani de elaborare a declarației de sustenabilitate, dacă nu este posibil să elaboreze prezentări de informații cantitative.

RAPORT CONFORM ARTICOLUL 8 DIN REGULAMENTUL (UE) 2020/852 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI („REGULAMENTUL PRIVIND TAXONOMIA”)

Introducere

Prezentul raport a fost întocmit pentru a descrie informațiile prezentate în temeiul articolului 8 din Regulamentul privind taxonomia (Regulamentul (UE) 2020/852) care urmează să fie incluse în Raportul de Sustenabilitate al **Administrației Române a Serviciilor de Trafic Aerian ROMATSA R.A. (denumită în continuare „ROMATSA”)**, pentru exercițiul financiar 2024.

Informațiile respectă cerințele de raportare în temeiul art. 8 al Regulamentului privind taxonomia al *Actului Delegat (Regulamentul Delegat al Comisiei (UE) 2021/2178)* și a actelor de modificare ulterioare, *Regulamentul Delegat (UE) 2021/2139*, *Regulamentul Delegat (UE) 2022/1214*, *Regulamentul Delegat (UE) 2023/2485*, *Regulamentul Delegat (UE) 2023/2486* și *Regulamentul Delegat (UE) 2024/3215*.

Articolul 8 Regulamentul privind taxonomia

Regulamentul privind taxonomia este o componentă cheie a planului de acțiune al Comisiei Europene de redirectionare a fluxurilor de capital către o economie mai durabilă. Acesta reprezintă un pas important către atingerea neutralității climatice și reducerea emisiilor de dioxid de carbon până în 2050, în conformitate cu obiectivele UE, deoarece Taxonomia este un sistem de clasificare pentru activitățile economice sustenabile.

Prezentare generală

Art. 8 (2) Regulamentul privind taxonomia

Proporția activităților economice neeligibile, eligibile și aliniate din perspectiva Taxonomiei pentru ROMATSA (după cifra de afaceri, CapEx și OpEx)

		Eligibilitate – Anul Financiar 2024		Aliniere – Anul Financiar 2024
KPI	Total (RON)	Ponderea activităților economice eligibile pentru taxonomie (%)	Ponderea activităților economice neeligibile pentru taxonomie (%)	Ponderea activităților economice eligibile și aliniate la taxonomie (%)
Cifra de afaceri	1.642.249.870	5,67%	94,33%	5,67%
Cheltuieli de capital (CapEx)	84.739.254	3,35%	96,65%	2,97%
Cheltuieli operaționale (OpEx)	70.501.437	11,27%	88,73%	5,67%

În secțiunea următoare, ROMATSA, în calitate de întreprindere nefinanciară, prezintă ponderea cifrei de afaceri, a cheltuielilor de capital (CAPEX) și a cheltuielilor operaționale (OPEX) pentru perioada de raportare 01 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2024, care sunt asociate cu **activitățile economice eligibile și aliniate** la unul dintre cele șase obiective de mediu în conformitate cu art. 8 al Regulamentului privind taxonomia și modificările ulterioare.

În urma evaluării interne au fost identificate **4 activități eligibile** conform Regulamentului privind Taxonomia, pentru care a fost evaluată contribuția la cele șase obiective de mediu.

O activitate economică este considerată **eligibilă** din punct de vedere al taxonomiei dacă corespunde descrierii uneia dintre activitățile prezentate în actele delegate adoptate în temeiul articolului 10 alineatul (3), articolului 11 alineatul (3), articolului 12 alineatul (2), articolului 13 alineatul (2), al articolului 14 alineatul (2) și articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2020/852, indiferent dacă activitatea economică respectivă îndeplinește sau nu toate criteriile tehnice de examinare prevăzute în actele delegate respective.

O activitate economică este considerată **alinată** din punct de vedere al taxonomiei dacă aceasta contribuie în mod substanțial la unul sau mai multe dintre obiectivele de mediu, fără însă să prejudicieze în mod semnificativ (Do No Significant Harm – DNSH) niciunul dintre celelalte obiective de mediu, respectă criteriile tehnice de selecție și, de asemenea, respectă garanțiile minime sociale.

Descrierea activităților

Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian - ROMATSA este o regie autonomă care deține monopolul natural al serviciilor de trafic aerian în România. A fost înființată în anul 1991 și se află sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii. ROMATSA funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, realizând funcțiunile specifice legate de Managementul Traficului Aerian. ROMATSA are ca obiect principal de activitate furnizarea de servicii de navigație aeriană, incluzând servicii de trafic aerian, servicii de comunicații aeronautice, navigație și supraveghere în domeniul aeronautic, servicii de meteorologie aeronautică, servicii de informare aeronautică, precum și servicii suport pentru misiunile de căutare a aeronavelor aflate în pericol. Sediul central este stabilit în București, Bd. Ion Ionescu de la Brad nr. 10, Sector 1.

Evaluarea eligibilității pentru taxonomie a activităților economice

O activitate economică este considerată eligibilă pentru taxonomie dacă se potrivește descrierii activității prezentate în taxonomia UE. Pentru a identifica activitățile eligibile, în cadrul ROMATSA, am efectuat o evaluare completă a activităților noastre și am comparat aceste activități cu descrierea activităților economice enumerate în Anexele I sau II din Actul Delegat privind clima și a activităților enumerate în Anexele I, II, III și IV din Actul Delegat de mediu.

Activitățile identificate ca fiind eligibile și aliniate împreună cu rezultatele evaluării acestora sunt prezentate în tabelul următor.

Activitate economică	Obiectiv de mediu	Eligibil	Aliniat	Contribuție substanțială	DNSH	Respectarea cerințelor privind garanțiile minime sociale*
6.5 - Transportul cu motociclete, autoturisme și vehicule utilitare ușoare	Atenuarea schimbărilor climatice	DA	NU	NU	-	-
	Adaptarea la schimbări climatice			NU	-	
	Resursele de apă și cele marine			-	-	
	Economia circulară			-	-	
	Prevenirea și controlul poluării			-	-	
	Biodiversitatea și ecosistemele			-	-	
7.2 - Renovarea clădirilor existente	Atenuarea schimbărilor climatice	DA	NU	NU	-	-
	Adaptarea la schimbări climatice			NU	-	
	Resursele de apă și cele marine			-	-	
	Economia circulară			NU	-	
	Prevenirea și controlul poluării			-	-	
	Biodiversitatea și ecosistemele			-	-	
7.3 - Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică	Atenuarea schimbărilor climatice	DA	NU	DA	-	-
	Adaptarea la schimbări climatice			NU	NU	
	Resursele de apă și cele marine			-	N/A	
	Economia circulară			-	N/A	
	Prevenirea și controlul poluării			-	NU	
	Biodiversitatea și ecosistemele			-	N/A	
9.3 - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea	Atenuarea schimbărilor climatice	DA	DA	-	DA	DA
	Adaptarea la schimbări climatice			DA	-	
	Resursele de apă și cele marine			-	N/A	
	Economia circulară			-	N/A	
	Prevenirea și controlul poluării			-	N/A	
	Biodiversitatea și ecosistemele			-	N/A	

* Vezi mai jos tabelele cu rezultatele evaluărilor DNSH și a criteriilor sociale minime

Secțiunile de mai jos indică care sunt activitățile economice identificate ca fiind eligibile pentru fiecare dintre cei trei indicatori de performanță (KPI).

Cifra de afaceri

Valoarea totală a cifrei de afaceri este de 1.642.249.870 RON.

Activitatea principală a ROMATSA conform codului CAEN este 52.23 - Activități de servicii anexe transporturilor aeriene și nu este asociată cu nicio activitate eligibilă pentru Taxonomie.

Din activitățile care generează cifră de afaceri pentru ROMATSA, am identificat următoarea activitate care respectă definiția, așa cum este menționat în Anexa I a Actului delegat pentru climă 2139/2021, respectiv în Anexa I a Regulamentului delegat al Comisiei (UE) 2023/2485, după cum urmează:

Activitatea 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea - această activitate poate fi asociată cu facilitățile și serviciile meteorologice care deservește în mod exclusiv scopurilor aeronautice.

Activitatea 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea generează pentru ROMATSA o cifră de afaceri de **93.103.686 RON**, reprezentând 5,67% din valoarea totală a cifrei de afaceri a Regiei.

	Cifra de afaceri	RON
CCA	9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea	93.103.686

CapEx

Valoarea totală CapEx este 84.739.254 RON.

Lista activităților enumerate în tabelul de mai jos sunt considerate a fi eligibile pentru taxonomia UE, așa cum sunt descrise în Actul delegat pentru climă 2139/2021, respectiv în Anexa I a Regulamentului delegat al Comisiei (UE) 2023/2485. Valorile CapEx corespund activelor sau proceselor legate de activități economice care se aliniază cu criteriile taxonomiei UE. În consecință, această asociere califică CapEx ca tip A, reflectând conformitatea acestuia cu standardele de taxonomie axate pe durabilitate.

	CapEx	RON
CCA	9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea	2.515.674

Activitatea 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea - pot fi asociate investiții legate de echipamente meteorologice pentru extinderea și modernizarea sistemelor.

În urma evaluării situațiilor noastre financiare, am identificat că investițiile sunt alocate activităților care intră sub incidența CapEx tip C.

	CapEx	RON
CCM	7.3 (CCM) Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică	326.396

Activitatea 7.3 (CCM) Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică - pot fi asociate investiții în echipamente ce concurează direct la eficiența energetică (pompe cu convertizor de frecvență, arzătoare duale modulante). În anul 2024, la punctul de distribuție apă răcită, corp administrativ, s-au instalat 5 pompe duble cu convertizor de frecvență. De asemenea, la centrala termică s-au instalat 2 arzătoare duale modulante. Această activitate contribuie la atenuarea schimbărilor climatice.

OpEx

Valoarea totală OpEx este 70.501.437 RON.

Lista activităților enumerate în tabelul de mai jos sunt considerate a fi eligibile pentru taxonomia UE, așa cum sunt descrise în Actul delegat pentru climă, respectiv în Anexa I a Regulamentului delegat al Comisiei (UE) 2023/2485.

Valorile OpEx corespund activelor sau proceselor legate de activități economice care se aliniază cu criteriile taxonomiei UE, precum costuri de transport, costuri de reparații și întreținere, chirie, cheltuieli cu servicii de la terți și alte cheltuieli.

Următoarele cheltuieli operaționale au fost efectuate pentru a susține principalele noastre activități economice enumerate în tabelul de mai jos:

	Opex	RON
CCA	9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea	3.996.921
CCM	6.5 (CCM) - Transportul cu motociclete, autoturisme și vehicule utilitare ușoare	214.314
CCM	7.2 (CCM) Renovarea clădirilor existente	3.673.289
CCM	7.3 (CCM) Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică	64.120

Activitatea 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea – costurile aferente meteorologiei aeronautice (MET) sunt asociate cu facilitățile și serviciile meteorologice care deservesc în mod exclusiv scopurilor aeronautice, anume: observații și prognoze meteo aeronautice, avertizări meteorologice pentru siguranța operațiunilor, documentația meteo de zbor, informații meteo aeronautice pentru emisii radio de tip ATIS și VOLMET, servicii de legături de date, precum și telecomunicațiile aeronautice necesare schimbului de date meteorologice. Această activitate contribuie la adaptarea la schimbările climatice.

Activitatea 6.5 (CCM) - Transportul cu motociclete, autoturisme și vehicule utilitare ușoare – include cheltuielile operaționale efectuate de ROMATSA asociate vehiculelor EURO V și EURO VI, respectiv celor 2 remorci din flota Regiei. Aceasta este o activitate de tranziție; contribuie la atenuarea schimbărilor climatice.

Activitatea 7.2 (CCM) Renovarea clădirilor existente – include cheltuielile operaționale efectuate de ROMATSA pentru reparații clădiri, și anume hidroizolații și sisteme electrice. Această activitate contribuie la atenuarea schimbărilor climatice.

Activitatea 7.3 (CCM) Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică – include cheltuielile operaționale efectuate de ROMATSA pentru înlocuirea lămpilor LED. În acest scop, în birouri, holuri și spații tehnice, dintr-un total de 780 de corpuri de iluminat, s-au înlocuit 240 de corpuri de iluminat fluorescente cu corpuri de iluminat cu LED. Această activitate contribuie la atenuarea schimbărilor climatice.

Evaluarea alinierii la taxonomia UE

Conform Regulamentului UE privind taxonomia, pentru a determina proporția activităților aliniate, activitățile eligibile trebuie evaluate în funcție de criteriile tehnice de examinare enumerate pentru contribuțiile substanțiale, să nu aducă prejudicii semnificative niciunuia dintre celelalte cinci obiective de mediu și să respecte garanțiile minime sociale. Sunt prezentate mai jos aceste criterii și modul în care au fost evaluate.

Contribuția substanțială

Pentru a contribui la un obiectiv de mediu, o activitate trebuie să îndeplinească criteriile tehnice de examinare stabilite pentru activitatea respectivă în Anexa relevantă la Actul Delegat.

Activitatea 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea – ROMATSA contribuie la adaptarea la schimbările climatice, astfel:

- oferă evaluări detaliate ale riscurilor climatice folosind date meteorologice, care pot ajuta la identificarea zonelor sau sectoarelor cele mai vulnerabile pentru serviciile aeronautice;
- furnizează actualizări și alerte regulate, permițând gestionarea proactivă a riscurilor legate de vreme (în special în ceea ce privește furtunile), prin monitorizarea continuă a datelor meteorologice;
- oferă modele climatice avansate care proiectează scenarii

În consecință, activitatea ROMATSA elimină barierele informaționale, tehnologice sau în materie de capacități din calea adaptării la schimbările climatice.

De asemenea, strategiile, planurile și măsurile de gestionare a riscurilor climatice care sunt elaborate de ROMATSA:

- nu afectează negativ eforturile de adaptare la riscurile climatice fizice sau nivelul de reziliență la acestea al altor persoane, al naturii, al patrimoniului cultural, al activelor și al altor activități economice
- sunt coerente cu strategiile și planurile de adaptare de la nivel local, sectorial, regional sau național
- sunt monitorizate și măsurate pe baza unor indicatori predefiniți, iar în cazul în care acești indicatori nu sunt îndepliniți, se are în vedere luarea unor măsuri de remediere

Activitatea 6.5 (CCM) - Transportul cu motociclete, autoturisme și vehicule utilitare ușoare – vehiculele ROMATSA din categoriile M1 și N1 nu sunt vehicule cu emisii reduse sau zero emisii.

Activitatea 7.2 (CCM) Renovarea clădirilor existente – ROMATSA nu a realizat renovări majore sau care să conducă la o reducere a cel puțin 30% a cererii de energie primară (PED).

Activitatea 7.3 (CCM) Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică – include investițiile în achiziția de pompe cu convertizor de frecvență și arzătoare duale modulate, îndeplinind criteriul tehnic de screening (e) instalarea, înlocuirea, întreținerea și repararea, cu tehnologii foarte eficiente, a sistemelor de încălzire, ventilație și climatizare (HVAC) și a sistemelor de încălzire a apei, inclusiv a echipamentelor legate de încălzirea centralizată;

Principiul de „a nu aduce prejudicii semnificative” (DNSH)

Pentru toate activitățile economice în care putem demonstra o contribuție substanțială la atenuarea schimbărilor climatice sau la adaptarea la schimbările climatice, analizăm în continuare criteriile DNSH.

Activitatea 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea

Obiectivele de mediu evaluate conform criteriilor tehnice Contribuție substanțială	Rezultat
Adaptarea la schimbările climatice	DA – Îndeplinește criteriile

Obiectivele de mediu evaluate conform principiului DNSH	Rezultat
Atenuarea schimbărilor climatice	Da – Activitatea nu se desfășoară în instalații de extracție, depozitare, transport sau producție a combustibililor fosili.
Utilizarea durabilă și protejarea resurselor de apă și a celor marine	N/A – nu există cerințe DNSH pentru acest obiectiv
Tranziția către o economie circulară	N/A – nu există cerințe DNSH pentru acest obiectiv
Prevenirea și controlul poluării	N/A – nu există cerințe DNSH pentru acest obiectiv
Protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor	N/A – nu există cerințe DNSH pentru acest obiectiv

Activitatea 7.3 (CCM) – Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică

Obiectivele de mediu evaluate conform criteriilor tehnice Contribuție substanțială	Rezultat
Adaptarea la schimbările climatice	DA – Îndeplinește criteriile

Obiectivele de mediu evaluate conform principiului DNSH	Rezultat
Atenuarea schimbărilor climatice	NU Activitatea îndeplinește criteriile stabilite în apendicele A la prezenta anexă. ROMATSA a efectuat o evaluare a riscului și vulnerabilității climatice folosind proiecții climatice într-o serie de scenarii viitoare. Scenariile viitoare includ mai multe căi reprezentative de concentrare (RCP) stabilite de Panelul Interguvernamental pentru Schimbări Climatice. Pe baza riscurilor enumerate în apendicele A: Clasificarea pericolelor legate de climă la Regulamentul delegat (UE) al Comisiei [C(2021) 2800/3], au fost evaluate acele riscuri climatice care pot afecta performanța activității economice pe durata de viață estimată. S-a evaluat că toate aspectele relevante acoperite de studiile de vulnerabilitate la riscul climatic respectă criteriile a) și b) din apendicele A la anexa menționată mai sus. Cu toate acestea, nu a fost efectuată nicio evaluare a soluțiilor de adaptare care pot reduce riscul climatic fizic identificat (criteriul c). Astfel, pe baza analizei efectuate, se poate concluziona că criteriile legate de DNSH la adaptarea la schimbările climatice nu sunt îndeplinite în totalitate; prin urmare, activitățile eligibile desfășurate de ROMATSA în 2024 nu pot fi considerate aliniate la Taxonomia UE.
Utilizarea durabilă și protejarea resurselor de apă și a celor marine	N/A – nu există cerințe DNSH pentru acest obiectiv
Tranziția către o economie circulară	N/A – nu există cerințe DNSH pentru acest obiectiv
Prevenirea și controlul poluării	DA – produsele conținute de echipamentele frigorifice instalate la Centrul de Dirijare a Zborurilor (CDZ) București nu conțin substanțe prevăzute de criteriile stabilite în apendicele C la prezenta anexă. Refrigerentul utilizat (R134) este unul ecologic.
Protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor	N/A – nu există cerințe DNSH pentru acest obiectiv

Rezultatul verificării îndeplinirii criteriilor minime sociale

ROMATSA desfășoară o activitate economică aliniată la **Principiile directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului** (inclusiv egalitate de gen și exploatarea prin muncă a minorilor, precum și principiile și drepturile stabilite în cele opt convenții fundamentale identificate în Declarația Organizației

Internațională a Muncii privind principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă și Carta internațională a drepturilor omului).

Pasul final către alinierea taxonomiei în conformitate cu garanțiile minime sociale (minimum safeguards) constă în analiza îndeplinirii criteriilor minime sociale pentru **activitatea 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea**.

Rezumat - Îndeplinirea criteriilor minime sociale		Rezultat
Angajament privind respectarea drepturilor omului		Da
Drepturile omului reflectate în politicile și procedurile operaționale și încorporate în întreaga organizație		Da
Proces de verificare a antecedentelor referitoare la nerespectarea drepturilor omului pentru a identifica, preveni și atenua impactul asupra drepturilor omului în operațiunile proprii și în lanțul de aprovizionare		Da
Mecanism de reclamații (inclusiv drepturi legale de acțiune în instanță)		Da
Comunicare externă despre modul în care se abordează impactul asupra drepturilor omului		Da
Identificarea și remediarea impactului negativ asupra drepturilor omului prin procese legitime		Da
Politică de management al riscului fiscal		Da
Politică de Sănătate și Securitate în Muncă		Da
Politică privind munca (Codul muncii)		Da
Politici care stabilesc standarde pentru o conduită responsabilă în afaceri:	GDPR – Prelucrarea datelor cu caracter personal	Da
	Politică Anticorupție	
	Mecanism/procedură de avertizare	
	Politică/procedură de achiziții ESG	
	Politică sindicat-negocieri colective – contract de muncă	

Concluziile analizei eligibilității și alinierii activităților ROMATSA

Pentru a fi considerate aliniate, activitățile economice eligibile trebuie să contribuie în mod substanțial la cel puțin unul dintre cele șase obiective de mediu enumerate la articolul 9 din Regulamentul UE privind taxonomia, să respecte criteriile tehnice de examinare să nu afecteze în mod semnificativ niciunul dintre celelalte obiective de mediu și să respecte garanțiile minime sociale.

Prin urmare, activitățile **6.5 (CCM) - Transportul cu motociclete, autoturisme și vehicule utilitare**

ușoare, 7.2 (CCM) Renovarea clădirilor existente și 7.3 (CCM) Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică nu pot fi considerate activități aliniate la taxonomie pentru FY24.

Activitatea 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea este aliniată la taxonomie pentru FY24.

Aceste cerințe vor fi reevaluate în FY25.

Cifra de afaceri, CapEx și OpEx

Indicatorii cheie de performanță („KPI”) includ KPI Cifra de afaceri, KPI CapEx și KPI OpEx. Pentru perioada de raportare 2024, KPI-urile dezvăluie activitățile eligibile și neeligibile pentru taxonomie conform cerințelor de raportare prevăzute în Regulamentul de taxonomie și actele sale de modificare ulterioare.

Pentru a preveni dubla contabilizare, sunt utilizate cifre consolidate pentru a ne asigura că aceeași activitate eligibilă sau aliniată nu este raportată de mai multe ori sub categorii diferite, în special în ceea ce privește investițiile de capital (CapEx) și cheltuielile operaționale (OpEx). Acest lucru este realizat prin distribuirea centrelor de cost, utilizarea conturilor analitice pentru activități specifice și sisteme cuprinzătoare de monitorizare financiară, care asigură alocarea precisă și previn suprapunerile. Această abordare este pe deplin conformă cu cerințele Taxonomiei UE, îmbunătățind acuratețea datelor, transparența și comparabilitatea, și oferind o reprezentare fiabilă a performanței noastre de sustenabilitate.

Cifra de afaceri KPI

Definiție - Ponderea activităților economice eligibile pentru taxonomie din cifra de afaceri totală a fost calculată ca ponderea cifrei de afaceri nete derivate din produse și servicii asociate activităților economice eligibile pentru taxonomie (numărător) împărțită la cifra de afaceri netă (numitor), în lei, pentru fiecare caz pentru exercițiul financiar 01.01.2024 până la 31.12.2024.

Cifra de afaceri netă este prezentată în Situațiile Financiare Consolidate, aflate la pagina 10, întocmite conform IFRS pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2024, în valoare totală de 1.642.249.870 RON, din care 93.103.686 RON a fost generat de activități specifice următorului domeniu de activitate:

- 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea – 93.103.686 RON

Numărătorul KPI al cifrei de afaceri este definit ca cifra de afaceri netă derivată din produse și servicii asociate activităților economice eligibile pentru taxonomie.

CapEx KPI

Definiție – KPI CapEx este definit ca CapEx (numărător) eligibil pentru taxonomie împărțit la totalul CapEx pentru anul financiar 2024.

Cheltuielile totale de capital se regăsesc în Situațiile Financiare Consolidate, cu o valoare totală de 84.739.254 RON, din care 2.842.070 sunt asociate cu activități specifice următoarelor domenii de activitate după cum urmează:

- 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea – 2.515.674 RON
- 7.3 (CCM) Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică – 326.396 RON

OpEx KPI

Definiție - Indicatorul OpEx este definit ca OpEx (numeratorul) eligibil pentru taxonomie împărțit la OpEx total.

Pentru identificarea cheltuielilor de exploatare care respectă aceste criterii, a fost efectuată o analiză detaliată a situațiilor financiare, în baza prevederilor Actului Delegat 2021/2178, precum și a Comunicării ulterioare ale Comisiei Europene: 2022/C 385/01 și C/2023/305. Scopul analizei a fost determinarea cheltuielilor clasificate în categoriile definite de numitorul OpEx, pe baza cheltuielilor aferente serviciilor externe (costuri de transport, costuri de întreținere și reparații, chirie, cheltuieli cu servicii de la terți, alte cheltuieli) parte din Total cheltuieli din activitatea de exploatare în situațiile financiare la 31 decembrie 2024. Cheltuielile OPEX conform taxonomiei totalizează 70.501.437 RON, din care 7.948.644 RON sunt asociate cu activități specifice domeniului principal de activitate după cum urmează:

- 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea – 3.996.921 RON
- 6.5 (CCM) - Transportul cu motociclete, autoturisme și vehicule utilitare ușoare – 214.314 RON
- 7.2 (CCM) Renovarea clădirilor existente – 3.673.289 RON
- 7.3 (CCM) Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică – 64.120 RON

Numărătorul KPI-ului OpEx este legat de active sau procese asociate cu activități economice eligibile pentru taxonomie.

romatsa

Indicatori KPI ai ROMATSA

Cifra de afaceri

Exercițiul financiar	Anul 2024			Criterii privind contribuția substanțială						Criterii aferente principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” ('Does Not Significantly Harm' - DNSH)													
Activități economice (1)	Codul (a) (2)	Cifra de afaceri	Proporția din cifra de afaceri (4)	Atenuarea schimbărilor climatice (5)	Adaptarea la schimbările climatice (6)	Apa (7)	Poluarea (8)	Economia circulară (9)	Biodiversitatea (10)	Atenuarea schimbărilor climatice (11)	Adaptarea la schimbările climatice (12)	Apa (13)	Poluarea (14)	Economia circulară (15)	Biodiversitatea (16)	Garanții minime (17)	Proporția din cifra de afaceri aliniată la taxonomie (A.1.) sau eligibilă din punctul de vedere al taxonomiei (A.2.) cifra de afaceri, anul 2023 (18)	Categoria activitate de facilitare (19)	Categoria activitate de tranziție (20)				
		RON	%	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	%	De facilitare	De tranziție				
A. ACTIVITĂȚI ELIGIBILE DIN PUNCTUL DE VEDERE AL TAXONOMIEI																							
A.1. Activități durabile din punctul de vedere al mediului (aliniate la taxonomie)																							
Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea	CCA 9.3	93.103.686	5,67%	N	D	N	N	N	N	D	D	D	D	D	D	D	0%						
Cifra de afaceri a activităților durabile din punct de vedere al mediului (aliniate la taxonomie) (A.1)		93.103.686	5,67%	0%	5,67%	0%	0%	0%	0%	D	D	D	D	D	D	D	0%						
Din care de facilitare		93.103.686	5,67%	0%	5,67%	0%	0%	0%	0%	D	D	D	D	D	D	D	0%	De facilitare					
Din care de tranziție		0	0%	%						-	-	-	-	-	-	--	0%		De tranziție				
A.2 Activități eligibile din punctul de vedere al taxonomiei, dar care nu sunt durabile din punctul de vedere al mediului (activități nealiniate la taxonomie) (g)																							
				EL; N/EL (f)	EL; N/EL (f)	EL; N/EL (f)	EL; N/EL (f)	EL; N/EL (f)	EL; N/EL (f)														
Transportul cu motociclete, autoturisme și vehicule utilitare ușoare	CCM 6.5	0	0%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%						
Renovarea clădirilor existente	CCM 7.2	0	0%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%						
Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică	CCM 7.3	0	0%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%						
Cifra de afaceri a activităților eligibile pentru taxonomie, dar nu sustenabile din punct de vedere ecologic (activități care nu sunt aliniate la taxonomie) (A.2)		0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%								0%						
Total (A.1 + A.2)		93.103.686	5,67%	0%	5,67%	0%	0%	0%	0%								0%						
B. ACTIVITĂȚI NEELIGIBILE DIN PUNCTUL DE VEDERE AL TAXONOMIEI																							
Cifra de afaceri a activităților neeligibile pentru taxonomie (B)		1.549.146.184	94,33%																				
Total (A + B)		1.642.249.870	100%																				

CAPEX

Exercițiul financiar	Anul 2024			Criterii privind contribuția substanțială						Criterii aferente principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” ('Does Not Significantly Harm' - DNSH)									
Activități economice (1)	Codul (a) (2)	CAPEX	Proportia din CAPEX (4)	Atenuarea schimbărilor climatice (5)	Adaptarea la schimbările climatice (6)	Apa (7)	Poluarea (8)	Economia circulară (9)	Biodiversitatea (10)	Atenuarea schimbărilor climatice (11)	Adaptarea la schimbările climatice (12)	Apa (13)	Poluarea (14)	Economia circulară (15)	Biodiversitatea (16)	Garanții minime (17)	Proportia din cifra de afaceri aliniată la taxonomie (A.1.) sau eligibilă din punctul de vedere al taxonomiei (A.2.) CAPEX, anul 2023 (18)	Categoria activitate de facilitare (19)	Categoria activitate de tranziție (20)
		RON	%	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	%	De facilitare	De tranziție
A. ACTIVITĂȚI ELIGIBILE DIN PUNCTUL DE VEDERE AL TAXONOMIEI																			
A.1. Activități durabile din punctul de vedere al mediului (aliniate la taxonomie)																			
Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea	CCA 9.3	2.515.674	2,97%	N	D	N	N	N	N	D	D	D	D	D	D	D	0%		
CapEx a activităților durabile din punct de vedere al mediului (aliniate la taxonomie) (A.1)		2.515.674	2,97%	0%	2,97%	0%	0%	0%	0%	D	D	D	D	D	D	D	0%		
Din care de facilitare		2.515.674	2,97%	0%	2,97%	0%	0%	0%	0%	D	D	D	D	D	D	D	0%	De facilitare	
Din care de tranziție		0	0%	0%						-	-	-	-	-	-	-	0%		De tranziție
A.2 Activități eligibile din punctul de vedere al taxonomiei, dar care nu sunt durabile din punctul de vedere al mediului (activități nealiniat la taxonomie) (g)																			
				EL; N/EL (f)	EL; N/EL (f)	EL; N/EL (f)	EL; N/EL (f)	EL; N/EL (f)	EL; N/EL (f)										
Transportul cu motociclete, autoturisme și vehicule utilitare ușoare	CCM 6.5	0	0%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
Renovarea clădirilor existente	CCM 7.2	0	0%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică	CCM 7.3	326.396	0,39%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
CapEx aferente activităților eligibile din punctul de vedere al taxonomiei, dar care nu sunt durabile din punctul de vedere al mediului (activități nealiniat la taxonomie) (A.2)		326.396	0,39	0,39%	0%	0%	0%	0%	0%								0%		
A. CapEx aferente activităților eligibile din punctul de vedere al taxonomiei (A.1+A.2)		2.842.070	3,36%	0,39%	2,97%	0%	0%	0%	0%								0%		
B. ACTIVITĂȚI NEELIGIBILE DIN PUNCTUL DE VEDERE AL TAXONOMIEI																			
CapEx a activităților neeligibile pentru taxonomie (B)		81.897.184	96,65%																
Total (A + B)		84.739.254	100%																

OPEX

Exercițiul financiar		Anul 2024			Criterii privind contribuția substanțială						Criterii aferente principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” ('Does Not Significantly Harm' - DNSH)										
Activități economice (1)	Codul (a) (2)	OPEX (3)	Proporția din OPEX (4)	Atenuarea schimbărilor climatice (5)	Adaptarea la schimbările climatice (6)	Apa (7)	Poluarea (8)	Economia circulară (9)	Biodiversitatea (10)	Atenuarea schimbărilor climatice (11)	Adaptarea la schimbările climatice (12)	Apa (13)	Poluarea (14)	Economia circulară (15)	Biodiversitatea (16)	Garanti minime (17)	Proporția din cifra de afaceri aliniată la taxonomie (A.1.) sau eligibilă din punctul de vedere al taxonomiei (A.2.) OPEX, anul 2023 (18)	Categoria activitate de facilitare (19)	Categoria activitate de tranziție (20)		
		RON	%	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	%	De facilitare	De tranziție		
A. ACTIVITĂȚI ELIGIBILE DIN PUNCTUL DE VEDERE AL TAXONOMIEI																					
A.1. Activități durabile din punctul de vedere al mediului (aliniate la taxonomie)																					
Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea		CCA 9.3	3.996.921	5,67%	N	D	N	N	N	D	D	D	D	D	D	D	0%				
OpEx a activităților durabile din punct de vedere al mediului (aliniate la taxonomie) (A.1)			3.996.921	5.67%	0%	5,67%	0%	0%	0%	0%	D	D	D	D	D	D	0%				
Din care de facilitare			3.996.921	5,67%	0%	5,67%	0%	0%	0%	D	D	D	D	D	D	D	0%	De facilitare			
Din care de tranziție			0	0%	0%					-	-	-	-	-	-	-	0%		De tranziție		
A.2 Activități eligibile din punctul de vedere al taxonomiei, dar care nu sunt durabile din punctul de vedere al mediului (activități nealiniate la taxonomie) (g)																					
				EL; N/EL (f)	EL; N/EL (f)	EL; N/EL (f)	EL; N/EL (f)	EL; N/EL (f)	EL; N/EL (f)												
Transportul cu motociclete, autoturisme și vehicule utilitare ușoare		CCM 6.5	214.314	0,30%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%			
Renovarea clădirilor existente		CCM 7.2	3.673.289	5,21%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%			
Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică		CCM 7.3	64.120	0,09%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%			
OpEx a activităților eligibile pentru taxonomie, dar nu sustenabile din punct de vedere ecologic (activități care nu sunt aliniate la taxonomie) (A.2)			3,951,722	5,61%	5,61 %	0%	0%	0%	0%	0%								0%			
Total (A.1 + A.2)			7.948.644	11,27%	5,61%	5,67%	0%	0%	0%	0%											
B. ACTIVITĂȚI NEELIGIBILE DIN PUNCTUL DE VEDERE AL TAXONOMIEI																					
OpEx a activităților neeligibile pentru taxonomie (B)			62.552.793	88,73%																	
Total (A + B)			70.501.437	100%																	

Activități nucleare și activitățile legate de gazele fosile, Regulamentul delegat (UE) 2022/1214 al Comisiei

ROMATSA nu este implicată în nicio activitate legată de energia nucleară sau gaze fosile.

Activități legate de energia nucleară		
1	Întreprinderea efectuează, finanțează sau are expuneri la cercetare, dezvoltare, demonstrație și implementare de instalații inovatoare de generare a energiei electrice care produc energie din procese nucleare cu deșeuri minime din ciclul combustibilului.	NU
2	Întreprinderea realizează, finanțează sau are expuneri la construcția și exploatarea în siguranță a noilor instalații nucleare pentru a produce energie electrică sau căldură de proces, inclusiv în scopuri de termoficare sau procese industriale, cum ar fi producția de hidrogen, precum și îmbunătățirea siguranței acestora, folosind cele mai bune tehnologii disponibile.	NU
3	Întreprinderea efectuează, finanțează sau are expuneri la funcționarea în siguranță a instalațiilor nucleare existente care produc energie electrică sau căldură de proces, inclusiv în scopuri de termoficare sau procese industriale, cum ar fi producția de hidrogen din energia nucleară, precum și îmbunătățirea siguranței acestora.	NU
Activități legate de gazele fosile		
4	Întreprinderea realizează, finanțează sau are expuneri la construirea sau exploatarea instalațiilor de producere a energiei electrice care produc energie electrică folosind combustibili gazeoși fosili.	NU
5	Întreprinderea realizează, finanțează sau are expuneri la construcția, renovarea și exploatarea instalațiilor combinate de căldură/răcire și de generare a energiei electrice folosind combustibili gazeoși fosili.	NU
6	Întreprinderea realizează, finanțează sau are expuneri la construcția, renovarea și exploatarea instalațiilor de producere a căldurii care produc căldură/răcire folosind combustibili gazeoși fosili.	NU

Având în vedere că ROMATSA nu desfășoară activități legate de energia nucleară și gazele fosile, tabelele suplimentare prevăzute în anexa III la Actul delegat nr. 1214/2022 nu sunt aplicabile.

ESRS E5

UTILIZAREA RESURSELOR ȘI ECONOMIA CIRCULARĂ

Gestionarea impacturilor, a riscurilor și a oportunităților

Descrierea proceselor de identificare și de evaluare a impacturilor, a riscurilor și a oportunităților semnificative legate de utilizarea resurselor și economia circulară

ESRS 2 IRO-1

Impacturile, riscurile și oportunitățile semnificative legate de utilizarea resurselor și economia circulară au fost identificate cu ocazia efectuării analizei de dublă materialitate, în vederea elaborării primului raport de sustenabilitate al ROMATSA, pentru anul financiar 2024. Analiza a fost realizată în conformitate cu prevederile standardelor ESRS și a directivei CSRD. În acest scop, a fost realizat un workshop de dublă materialitate, iar reprezentanții top-managementului ROMATSA au fost implicați activ pe tot parcursul procesului. Cu această ocazie au fost identificate și agreeate temele materiale relevante pentru activitatea regiei și locațiile sale. De asemenea, tot în cadrul analizei de dublă materialitate a fost analizat și lanțul valoric al regiei, pentru a identifica noi riscuri și oportunități, fiind identificați și stakeholderii interesați de activitatea ROMATSA. Aceștia au fost consultați prin intermediul unui chestionar.

ROMATSA este dedicată valorificării feedback-ului și recomandărilor primite de la toți stakeholderii și, ori de câte ori este posibil, sugestiile acestora sunt incluse în programele și inițiativele regiei.

Riscul reprezintă un eveniment posibil care, dacă apare, poate afecta negativ activitățile regiei, împiedicând atingerea obiectivelor și funcționarea normală. Menționăm în acest context că ROMATSA este certificată și recertificată conform ISO 9001:2015 privind managementul calității, respectiv conform ISO 14001:2015 privind managementul mediului, ambele certificări fiind valabile până la data de 20.11.2027. Astfel, anterior procesului de identificare a impacturilor, riscurilor și oportunităților ESG cu ocazia realizării analizei de dublă materialitate, au fost dezvoltate și implementate o serie de politici și de proceduri legate de managementul riscurilor și al mediului, care implică identificarea, analiza, evaluarea, controlul și monitorizarea celor mai importante categorii de riscuri, inclusiv legate de utilizarea resurselor și economia circulară (managementul deșeurilor).

Dintre acestea menționăm mai ales Procedura pentru identificarea aspectelor de mediu, care detaliază toate tipurile de impact asupra mediului legate de activitățile ROMATSA, precum și tipurile de deșeuri rezultate în urma acestor activități. Mai multe detalii sunt oferite în continuare, în subcapitolele E5-1 și E5-2.

Nu în ultimul rând, pentru identificarea potențialelor riscuri și oportunități legate de utilizarea resurselor și economia circulară, au fost consultate diverse surse de informații, cum sunt de exemplu rapoartele de sustenabilitate ale operatorilor economici care activează într-o industrie similară cu ROMATSA (peers), dar și diferite documente și articole, respectiv reglementări interne, avize și certificări deținute de către Regie.

ROMATSA se angajează să pună în aplicare toate măsurile legale necesare și depune eforturi constante pentru a îmbunătăți și a integra principiile economiei circulare în cadrul operațiunilor sale, astfel încât impactul asupra mediului să fie minim, iar gestionarea deșeurilor, optimă.

În ceea ce privește descrierea proceselor de identificare și evaluare a impacturilor, riscurilor și oportunităților importante legate de utilizarea resurselor și economia circulară, precum și impacturile, respectiv riscurile și/sau oportunitățile ESG identificate, vă rugăm să consultați ESRS 2 IRO-1.

Efectele financiare ale riscurilor și oportunităților semnificative pentru ROMATSA, pe termen scurt, mediu și lung, care decurg din impacturile asociate utilizării resurselor și economiei circulare, nu au fost cuantificate însă semnificația lor a fost notată în cadrul analizei de dublă materialitate.

Politici legate de utilizarea resurselor și economia circulară

ESRS E5-1

ROMATSA nu a dezvoltat până în prezent nicio politică formală conformă cu ESRS 2 MDR-P, specifică pentru utilizarea resurselor și economia circulară. Totuși, în lipsa unei astfel de politici conforme cu ESRS 2 MDR-P, Regia a implementat anumite politici cum sunt Politica de calitate și Politica de mediu, asociate certificărilor ISO 9001:2015 (Managementul calității) și ISO 14001:2015 (Managementul mediului). Aceste politici sunt însoțite de un program de management, dar și de angajamente, obiective și indicatori de gestionare eficientă a impacturilor de mediu, inclusiv legate de gestionarea deșeurilor. Acestea sunt asumate de către conducerea de la cel mai înalt nivel al regiei, Directorul general fiind persoana care are cel mai înalt nivel și care răspunde de punerea în aplicare a politicilor legate de subiectul material Utilizarea resurselor și economia circulară.

Conform Regulamentului de Organizare și Funcționare al regiei, Serviciul Administrativ și Patrimoniu (SAP) este responsabil de coordonarea activităților de protecția mediului la nivelul întregii regii, inclusiv de gestionarea activității de colectare a deșeurilor.

Adaptarea politicilor actuale legate de gestionarea deșeurilor conform noilor cerințe ale standardelor ESRS și elaborarea unei politici în acest sens este avută în vedere în viitor, pentru orizontul anului 2025.

Pentru o implementare eficientă a politicilor existente, în cadrul Manualului Sistemului de Management de Mediu au fost definite o serie de proceduri care vizează gestionarea deșeurilor în cadrul ROMATSA. Acestea sunt:

- Procedura pentru identificarea aspectelor de mediu;
- Procedura Gestionare Deșeuri;
- Instrucțiuni privind Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice, pentru resursele regenerabile.

Menționăm încă o dată că Regia nu desfășoară activități de producție și nici nu utilizează resurse virgine în cadrul activităților sale de servicii. Totuși, activitățile desfășurate generează diverse tipuri și categorii de deșeuri, care sunt gestionate în conformitate cu reglementările legale actuale și cu procedurile de mai sus. În acest sens, a fost adoptată o abordare circulară în cadrul proceselor, menită să minimizeze cantitățile de deșeuri și să valorifice o cantitate cât mai mare din acestea, în scopul reducerii impactului activităților asupra mediului.

Acțiuni și resurse legate de utilizarea resurselor și economia circulară

ESRS E5-2

Principalele acțiuni întreprinse de către ROMATSA în legătură cu aspectele de mediu referitoare la deșeuri, sunt cele conforme cerințelor Standardului ISO 14001:2015. Acestea respectă și principiile definite în ESRS 2 MDR-A. Astfel, sunt realizate anual audituri interne de mediu în cadrul tuturor compartimentelor, prin intermediul Serviciului Calitate și Mediu. În aceeași manieră, Serviciul Administrativ și Patrimoniu desfășoară inspecții de protecție a mediului, iar deficiențele și oportunitățile de îmbunătățire identificate sunt consemnate în procesele verbale de inspecție, fiind însoțite de planuri de măsuri pentru remedierea sau implementarea acestora.

Conform Procedurii pentru identificarea aspectelor de mediu, la nivelul ROMATSA sunt implementate o serie de măsuri specifice de gestionare a deșeurilor.

Acestea includ colectarea selectivă a deșeurilor în containere special amenajate, sortarea și depozitarea lor temporară, respectiv predarea către operatori autorizați. În acest sens, prin intermediul Serviciului Administrativ și Patrimoniu, se asigură disponibilitatea containerelor pentru depozitarea deșeurilor, pe categorii distincte, în toate subunitățile regiei. De asemenea, ROMATSA se angajează să identifice și să încheie contracte cu operatori autorizați, în vederea reciclării sau valorificării ori incinerării deșeurilor în instalații de incinerare cu recuperare de energie, pe tipuri specifice de deșeuri.

Totodată, conform Procedurii de gestionare a deșeurilor, se implementează o serie de măsuri, după cum urmează:

- pentru gestionarea deșeurilor din hârtie și carton, metal, respectiv plastic, în fiecare birou sunt amplasate trei recipiente pentru colectarea selectivă a deșeurilor, iar la fiecare etaj se instalează recipiente de colectare selectivă, asigurându-se că această amplasare nu blochează căile de evacuare. De asemenea, la intrarea în clădirile instituției sunt disponibile recipiente pentru colectarea selectivă, destinate vizitatorilor;
- deșeurile menajere sunt colectate în recipiente, cum ar fi coșuri de plastic, protejate cu pungi de plastic;
- în fiecare locație sunt amenajate zone de depozitare temporară pentru celelalte tipuri de deșeuri, cum ar fi tuburile fluorescente, deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE), cartușele de toner și acumulatorii, iar etichetele pentru identificarea tipurilor de deșeuri sunt afișate la loc vizibil;
- deșeurile menajere solide sunt colectate de către firma de curățenie care operează pe amplasamentul organizației, fiind depozitate temporar în recipiente corespunzătoare, până la preluarea acestora de către firma de salubritate contractată;
- deșeurile rezultate din întreținerea parcului auto, cum ar fi anvelopele uzate, acumulatorii uzați, filtrele de ulei și uleiul uzat, sunt preluate de către o firmă de service, în baza unui contract;
- uleiurile provenite de la grupurile electrogene sunt preluate fie direct de firmele care le întrețin, fie sunt predate operatorilor economici specializați în colectarea acestora, pe bază de proces verbal;
- deșeurile inerte generate de amenajările interioare și construcții sunt gestionate direct de firmele subcontractante, conform prevederilor contractuale;

- deșeurile de ambalaje impregnate cu substanțe periculoase, precum recipientele cu ulei sau hipoclorit de sodiu, sunt preluate, după caz, de furnizorii acestora;
- pentru toate celelalte tipuri de deșeuri se asigură o predare periodică operatorilor economici autorizați, în funcție de cantitatea colectată și de dimensiunea zonei de depozitare.

Toate cantitățile de deșeuri colectate și predate, sunt consemnate în fișa de evidență a gestiunii deșeurilor, impusă de HG 856/2002. Pentru a răspunde cerințelor referitoare la gestionarea deșeurilor, ROMATSA a inițiat acțiuni de conștientizare a personalului referitoare la importanța colectării selective și depozitării corecte a deșeurilor.

Anual, Regia întreprinde o serie de pași în vederea gestionării adecvate a deșeurilor, care includ: identificarea tipurilor de deșeuri generate, amenajarea/reamenajarea punctelor de colectare selectivă, revizuirea măsurilor privind colectarea selectivă, depozitarea temporară și predarea deșeurilor către firmele autorizate, completarea fișelor de evidență a gestiunii deșeurilor, centralizarea lunară a datelor referitoare la deșeurile colectate selectiv la nivelul regiei și raportarea anuală către autorități până la data de 15 martie a anului următor raportării. De asemenea, se asigură disponibilitatea informațiilor la cererea autorităților competente de control.

Așa cum rezultă din cele de mai sus, abordarea ROMATSA cu privire la gestionarea deșeurilor urmează ierarhia stabilită prin legislație, care include:

- Prevenirea și reducerea cantităților de deșeuri;
- Pregătirea pentru reutilizare a deșeurilor;
- Reciclarea deșeurilor;
- Alte operațiuni de valorificare, precum valorificarea energetică;
- Eliminarea deșeurilor.

În urma Analizei Efectuate de Management pentru anul 2024, în ceea ce privește aspectele de mediu semnificative referitoare la managementul deșeurilor s-a constatat lipsa unor contracte la nivel local

pentru preluarea anumitor tipuri de deșeuri, cum ar fi cele de cartușe toner, plastic, textile, ambalaje din plastic impregnate cu substanțe periculoase, metale feroase și componente electronice, în diverse locații. Menționăm că în multe dintre aceste locații ROMATSA are calitate de chiriaș, astfel că deșeurile sunt preluate de aeroporturi într-un mod „paușal”; acolo unde a fost posibil, s-au încheiat contracte directe cu firme care preiau selectiv deșeurile. Toate celelalte aspecte de mediu au fost realizate corespunzător.

Până în acest moment, nu a fost pus în aplicare un plan de acțiune care să necesite cheltuieli operaționale (OpEx) semnificative și/sau cheltuieli de capital (CapEx) semnificative în vederea implementării măsurilor/acțiunilor necesare pentru gestionarea responsabilă și sustenabilă a deșeurilor.

Indicatori și ținte

Ținte legate de utilizarea resurselor și economia circulară

ESRS E5-3

ROMATSA a implementat și certificat în mod voluntar un Sistem de management de mediu. Au fost setate ținte măsurabile, acestea fiind conforme cerințelor de prezentare a informațiilor – Țintele MDR-T- urmărirea eficacității politicilor și a acțiunilor prin intermediul țăintelor, doar în cazul deșeurilor, în acord cu obiectivele Politicii de Calitate și a Politicii de Mediu.

În acest context, Serviciul Calitate și Mediu a elaborat Procedura Obiective, Indicatori, Ținte, Programe în Domeniul Mediului, care detaliază obiectivele, indicatorii și țăintele stabilite, având în vedere cerințele legale, alte cerințe și aspecte semnificative de mediu identificate în cadrul ROMATSA, precum și acțiunile necesare pentru atingerea acestor obiective. Procedura include și metodele de monitorizare și măsurare a obiectivelor, indicatorilor și țăintelor de protecție a mediului. Astfel, în vederea atingerii obiectivului de Creștere a eficacității gestionării deșeurilor în cadrul regiei, au fost adoptați indicatorii prezentați în tabelul următor, precum și țăintele anuale aferente:

OBIECTIV	INDICATORI	ȚINTE
Creșterea eficacității gestionării deșeurilor	Număr de neconformități din auditul intern privind gestionarea deșeurilor	max. 10 (max. 1 la nivel de subunitate)
	Cantitate de deșeu menajer predată în anul în curs/cantitate de deșeu menajer predată în anul anterior	≤ 1
	Cantitate de hârtie valorificată în anul în curs/cantitate de hârtie valorificată în anul anterior	≥ 1

În cadrul ROMATSA, țintele asociate indicatorilor pentru activitatea de gestionare a deșeurilor sunt incluse în Obiectivele de mediu anuale, fiind revizuite anual sau ori de câte ori este necesar. Gradul de realizare al acestor ținte este evaluat conform cerințelor standardelor ISO 9001:2015 și 14001:2015 în cadrul auditurilor interne de mediu desfășurate anual de către Serviciul Calitate și Mediu în toate structurile și compartimentele, iar rezultatele sunt urmărite și raportate în Analiza Efectuată de Management, atât la nivelul Administrației Centrale, cât și al subunităților. Totodată, această analiză examinează gradul de îndeplinire a țăntelor, identifică eventualele cauze ale nerealizărilor și stabilește măsuri corective, dacă este cazul. Pentru anul 2024, Analiza Efectuată de Management a concluzionat că obiectivul a fost realizat, iar țintele au fost respectate.

Ieșiri de resurse

ESRS E5-5

După cum s-a mai menționat, activitățile ROMATSA fac parte din sfera serviciilor și nu există activități de producție. În acest context nu există ieșiri de produse și de resurse în cadrul regiei, ci doar deșeuri, din categorii variate. Acestea includ: deșeuri reciclabile (hârtia și cartonul, metalele, materialele

plastice, lemnul, textilele, ambalajele, deșeurile provenite din echipamente electrice și electronice (DEEE), bateriile și acumulatorii), deșeuri menajere sau asimilate celor menajere, deșeuri rezultate din activități de construcție și demolare, respectiv deșeuri periculoase.

În virtutea activității sale ROMATSA nu gestionează deșeuri radioactive, iar deșeurile periculoase sunt prezente în cantități neglijabile, fiind asociate îndeosebi materialelor de întreținere a echipamentelor, care sunt impregnate cu soluții chimice specifice. În cazul mixului de deșeuri rezultate la nivelul anului 2024, se regăsesc următoarele categorii de deșeuri periculoase, toate în cantități reduse: tuburi fluorescente, baterii cu plumb, deșeuri cu conținut de mercur, deșeuri de tonere și DEEE constând în echipamente casate cu componente periculoase.

În cadrul ROMATSA, Serviciul Administrativ și Patrimoniu are responsabilitatea întocmirii evidenței lunare a gestiunii deșeurilor și a raportării către instituțiile abilitate a informațiilor privind gestiunea deșeurilor, conform legislației în vigoare. Situația deșeurilor la nivelul anului 2024, centralizată pentru întreaga Regie, este în conformitate cu datele din tabelul de mai jos.

NR. CRT.	DENUMIRE DEȘEU	COD DEȘEU	STOC LA INCEPUTUL ANULUI (tone)	CANTITATE GENERATĂ ÎN UNITATE (tone)	CANTITATE VALORIFICATĂ (tone)	CANTITATE ELIMINATĂ (tone)	STOC LA SFÂRȘITUL ANULUI (tone)
1	Metale	20 01 40	0	0,0192	0,0192	0	0
2	Materiale plastice	20 01 39	0,0024	2,2546	2,247	0	0,01
3	Hârtie și carton	20 01 01	0,02	5,6896	5,6896	0	0,02
4	DEEE	20 01 36	0,051	5,746	5,685	0	0,112
5	Textile	20 01 11	0	0,0375	0,0317	0	0,0058
6	Lemn	20 01 38	0	0,049	0,049	0	0
7	Anvelope	16 01 03	0	0,067	0,067	0	0
8	Deșeuri municipale amestecate	20 03 01	0	176,367	0	176,367	0
9	Ambalaje de hârtie și carton	15 01 01	0,05	7,545	7,595	0	0
10	Ambalaje de lemn	15 01 03	0	2,543	2,543	0	0
11	Ambalaje de materiale plastice	15 01 02	0	0,175	0,175	0	0
12	Ambalaje metalice	15 01 04	0	9,373	9,373	0	0
13	Tuburi fluorescente	20 01 21*	0,0136	0,338	0,337	0	0,0146
14	Baterii cu plumb	16 06 01*	0	6,96	6,96	0	0
15	Echipamente casate	16 02 14	0,025	0,423	0,448	0	0
16	Lemn	20 01 38	0,09	0,356	0,446	0	0
17	Deșeuri de tonere	08 03 18	0,05855	0,01145	0,008	0,01	0,052
18	Fier și oțel	17 04 05	0,1533	0,8458	0,9471	0	0,052

NR. CRT.	DENUMIRE DEȘEU	COD DEȘEU	STOC LA INCEPUTUL ANULUI (tone)	CANTITATE GENERATĂ ÎN UNITATE (tone)	CANTITATE VALORIFICATĂ (tone)	CANTITATE ELIMINATĂ (tone)	STOC LA SFÂRȘITUL ANULUI (tone)
19	Alte baterii și acumulatori	16 06 05	0,0045	0,018	0,017	0	0,0055
20	Deșeuri cu conținut de mercur	06 04 04*	0,0066	0	0,0066	0	0
21	Butelii de gaze	16 05 05	0	0,156	0,156	0	0
22	Deșeuri de tonere	08 03 17*	0,009	0	0	0	0,009
23	Lemn	17 02 01	0	0,1	0,1	0	0
24	EEE casate	20 01 35*	0	0,015	0,015	0	0
25	Deșeuri voluminoase	20 03 07	0	0,14	0,14	0	0
26	Baterii cu Ni-Cd	16 06 02*	0,00255	0	0	0	0,00255
27	Baterii alcaline	16 06 04	0,00455	0,001	0	0,002	0,00355
28	Echipamente casate	16 02 13	0	0,039	0,032	0,007	0

Menționăm că ROMATSA a încheiat un contract cu un operator economic specializat în managementul deșeurilor, în vederea implementării de către Prestator a obligațiilor privind răspunderea extinsă a Beneficiarului, prin îndeplinirea de către Prestator cel puțin a obiectivelor anuale de valorificare prin reciclare și de valorificare prin incinerare cu recuperare de energie a deșeurilor de ambalaje, ce trebuie atinse la nivel național, corespunzătoare ambalajelor introduse pe piața națională de Beneficiar și declarate Prestatorului, conform art. 14, art. 16 alin (5) lit. b) și anexei nr. 5 la Legea 249/2015 și conform anexei nr.3 la OUG 196/2005.

De asemenea, la nivelul subunităților există contracte de preluare selectivă a deșeurilor.

Informațiile referitoare la totalul deșeurilor generate în cadrul ROMATSA în anul 2024, inclusiv cantitatea totală și procentul de deșeuri nereciclate, respectiv totalul deșeurilor periculoase, sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Cantitatea totală de deșeuri generate [t]	219,269					
Cantitatea totală de deșeuri pentru care s-a evitat eliminarea [t]						
43,087						
	Deșeuri periculoase deviate de la eliminare [t]			Deșeuri nepericuloase deviate de la eliminare [t]		
	Pregătire pentru reutilizare	Reciclare	Alte operațiuni de valorificare	Valorificare	Reciclare ambalaje	Alte operațiuni de valorificare ambalaje
	0	7,319	0	32,119	3,613	0,036
Cantitatea totală de deșeuri destinate eliminării [t]	Cantitatea totală de deșeuri periculoase direcționare către eliminare [t]			Cantitatea totală de deșeuri nepericuloase direcționare către eliminare [t]		
	0			176,386		
	Defalcare după operațiunea de eliminare a deșeurilor [t]			Defalcare după operațiunea de eliminare a deșeurilor [t]		
	Incinerare	Depozit de deșeuri	Alte operațiuni de eliminare	Incinerare	Depozit de deșeuri	Alte operațiuni de eliminare
176,386	0	0	0	0	176,386	0
Cantitatea totală de deșeuri nevalorificate [t]	Cantitatea totală [t]			Procentul din totalul deșeurilor (%)		
	176,386			80,44		

Datele privind cantitățile de deșeuri prezentate în cele două tabele de mai sus, provin din cântărirea directă a acestora și rezidă din procesele verbale întocmite cu ocazia predării deșeurilor către operatorii autorizați. Nu au fost utilizate estimări pentru cantitățile de deșeuri aferente anului 2024.

În ceea ce privește situația cantităților de deșeuri din ambalaje care au fost reciclate, valorificate sau incinerate cu recuperare de energie pentru ROMATSA, s-au înregistrat următoarele cantități aferente anului 2024: cantitatea de ambalaje preluată/contractată a fost de 5.613,00 kg, din care 3.613,00 kg (64,37%) au fost reciclate, iar 36,00 kg (0,64%) au fost valorificate sau incinerate în instalații de incinerare cu recuperare de energie.

Efectele financiare anticipate ale impacturilor, riscurilor și oportunităților legate de utilizarea resurselor și economia circulară

ESRS E5-6

În cadrul analizei de dublă materialitate au fost evaluate efectele financiare cu privire la gestionarea deșeurilor la nivelul ROMATSA, ca având un efect financiar redus. Nu au fost evaluate sau cuantificate în detaliu efectele financiare anticipate ale riscurilor și oportunităților legate de utilizarea resurselor și economia circulară, anul 2024 fiind primul an de raportare în baza noilor standarde ESRS. Relevanța și semnificația acestora a fost însă notată în cadrul analizei de dublă materialitate.

ESRS S1

FORȚA DE MUNCĂ PROPRIE

Strategia

Interesele și punctele de vedere ale părților interesate

ESRS 2 SBM-2

Pentru ROMATSA, angajații reprezintă un grup principal de părți interesate afectate, iar implicarea lor în dezvoltarea strategiei și a modelului de afaceri este astfel foarte importantă. Regia se asigură că fiecare angajat este reprezentat și implementează măsuri concrete pentru a integra perspectiva acestora în deciziile sale. Respectarea drepturilor omului este fundamentul pe care se bazează direcția socială și stabilirea standardelor legate de angajați, în cadrul Regiei.

Consultările între Patronat și reprezentanții Sindicatului sunt realizate conform Legii Dialogului Social, iar acestea conduc întotdeauna la încheierea de Contracte Colective de Muncă în care se reflectă drepturile angajaților. Contractul Colectiv de Muncă (CCM) valabil în anul 2024, a fost semnat în luna iunie 2023 pentru o perioadă de doi ani (2023/2024), fiind înregistrat la Inspectoratul Teritorial de Muncă din București. În vederea elaborării acestuia și în baza Legii nr. 367/2022 și a Legii nr. 467/2006 privind cadrul de informare și consultare a angajaților, în anul 2024 au avut loc mai multe întâlniri între reprezentanții managementului și partenerul social, în urma cărora s-au încheiat cinci acte adiționale la CCM 2023-2024. În anul 2024 s-au parcurs și etapele de informare/ consultare dintre reprezentanții managementului și partenerul social pentru parcurgerea etapelor necesare aprobării Bugetului de Venituri și Cheltuieli al ROMATSA 2024.

Nu în ultimul rând, conform standardului ISO 9001 privind managementul calității, satisfacția angajaților este măsurată prin chestionare specifice, conform procedurii de monitorizare a satisfacției clienților interni și externi. Aceste chestionare sunt analizate anual, în cadrul Analizei Efectuate de Management.

Impacturile, riscurile și oportunitățile semnificative și interacțiunea acestora cu strategia și modelul de afaceri

ESRS 2 SBM-3

În anul 2024 nu au fost înregistrate evenimente care să afecteze semnificativ angajații Regiei. Este important însă de menționat că managementul ROMATSA a dezvoltat un plan pentru continuarea activității în caz de epidemie virală, alături de instrucțiuni operaționale pentru astfel de situații.

Principalele riscuri potențiale legate de forța de muncă proprie și aferente perioadei de raportare, includ:

- lipsa unui nou contract colectiv de muncă după expirarea celui actual;
- participarea personalului la un număr redus de programe de formare profesională față de cele planificate;
- asigurarea îndeplinirii unor funcții de conducere prin preluarea temporară a atribuțiilor, la nivel de top/middle management.

Aceste riscuri pot conduce la scăderea eficienței, demotivarea salariaților sau conflicte de muncă.

Regia nu anticipează impacturi semnificative asupra angajaților proprii în legătură cu planurile de tranziție, inclusiv în legătură cu planurile pentru reducerea emisiilor de dioxid de carbon, aceste aspecte nefiind relevante pentru ROMATSA. De asemenea, ROMATSA interzice munca forțată sau obligatorie, iar toate activitățile au loc în România, fără implicarea muncii copiilor. Nu în ultimul rând, menționăm că în cadrul Regiei nu se fac discriminări, fiind implementat și un Plan privind egalitatea de gen în acest sens, detaliat în subcapitolul ESRS S1-1.

Registrul de Riscuri al ROMATSA detaliază riscurile asociate fiecărei activități, iar în ceea ce privește resursa umană proprie, principalele riscuri includ:

- deficitul de personal - care poate duce la neacoperirea turelor de lucru sau la întârzieri în îndeplinirea sarcinilor de serviciu;
- unele riscuri profesionale, legate de sănătatea și securitatea în muncă (SSM). Acestea sunt însă menționate în fișa riscului profesional, anexată la fișa postului, fiind gestionate conform legislației SSM în vigoare și monitorizate de Compartimentul Intern de Prevenire și Protecție.

Procesele de identificare și evaluare a impacturilor, riscurilor și oportunităților legate de forța de muncă proprie, precum și impacturile, respectiv riscurile și/sau oportunitățile ESG identificate cu această ocazie, sunt detaliate în capitolul ESRS 2 IRO-1.

Gestionarea impacturilor, a riscurilor și a oportunităților

Politici legate de forța de muncă proprie

ESRS S1-1

În anul de raportare 2024, la nivelul ROMATSA nu există o politică specifică domeniului ESG care să acopere aspecte legate de forța de muncă proprie. Aceste aspecte sunt însă abordate de către regie printr-o serie de politici care contribuie la gestionarea impacturilor semnificative referitoare la propria forță de muncă precum și la gestionarea riscurilor și oportunităților semnificative asociate acestora.

Politica de resurse umane a fost definită în concordanță cu misiunea și strategia organizației, aceasta asigurând competența, adaptabilitatea și stabilitatea resurselor umane, dar și un mediu de lucru sigur și stimulat pentru întregul personal. Aceasta se bazează pe următoarele șase principii: Recrutarea și selecția, Evaluarea performanțelor și gestionarea carierei, Formarea și perfecționarea continuă a pregătirii profesionale a angajaților, Avansarea și promovarea, Egalitatea șanselor, respectiv Motivarea și recompensarea angajaților. Astfel, recrutarea personalului în cadrul ROMATSA se realizează printr-un proces care permite evaluarea aptitudinilor și a performanțelor profesionale și comportamentale ale candidaților, cu accent pe competența profesională și compatibilitatea acestora cu sistemul și mediul de lucru existent în cadrul Regiei. ROMATSA respinge orice formă de favoritism în angajare, evaluare, promovare sau distribuirea sarcinilor de serviciu, conform Codului Etic și procedurilor interne.

Alte politici implementate în cadrul Regiei, care au o legătură și cu forța de muncă proprie sunt:

- Politica de calitate, care stipulează principiul de utilizare a capacității, cunoștințelor și experienței întregului personal pentru îmbunătățirea serviciilor prin munca în echipă, calitatea serviciilor furnizate fiind garantată, printre altele, de competența personalului;
- Politica de cultură justă (Just Culture), care deși este o politică în domeniul siguranței, are un impact pozitiv asupra forței de muncă proprii, în sensul că personalul operațional și operativ-tehnic implicat în furnizarea serviciilor de navigație aeriană nu este sancționat pentru acțiunile, omisiunile sau deciziile eronate luate, atunci când acestea sunt proporționale cu experiența sau pregătirea acestuia, dar în care neglijențele grave, actele de distrugere precum și încălcările intenționate de proceduri, reguli, norme nu sunt tolerate;

- Politica privind consumul problematic de substanțe psihoactive;
- Politica privind managementul stării de oboseală;
- Politica privind managementul stresului.

Articolul 20 din Constituția României ratifică tratatele internaționale și europene privind drepturile omului. Organizațiile din România evaluează potențialele efecte negative asociate cu operațiunile lor, inclusiv aspecte referitoare la GDPR, corupție, plângeri, negocieri colectivă și alte subiecte sociale importante. Menționăm că toate politicile și procedurile operaționale ale ROMATSA se aplică întregii organizații.

Politica Regiei privind protecția datelor cu caracter personal se aliniază principiilor stabilite de Regulamentul European 2016/679 (GDPR), subliniind importanța respectării legalității, echității și transparenței în prelucrarea datelor. Regia colectează date doar pentru scopuri legitime și le limitează la minimul necesar, asigurându-se că datele sunt exacte și sunt actualizate periodic. ROMATSA impune măsuri de securitate riguroase pentru a proteja datele împotriva accesului neautorizat și prelucrării ilegale, utilizând parole, criptare și alte metode tehnice. De asemenea, documentele fizice și digitale care conțin date personale sunt gestionate și stocate conform unei serii de proceduri stricte privind securitatea. Salariații sunt obligați să folosească echipamente de serviciu securizate și să respecte regulile impuse pentru gestionarea și dezvăluirea datelor, asigurând totodată un mediu de lucru securizat și în conformitate cu cerințele GDPR. Angajații sunt instruiți cu privire la respectarea acestor principii și proceduri, prin comunicări interne și actualizări periodice.

Politicele Regiei referitoare la forța de muncă sunt aliniate cu instrumentele internaționale relevante, respectând Principiile directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului, conform cerințelor legale în UE.

Politica ROMATSA destinată eliminării discriminării și hărțuirii, promovării egalității de șanse, precum și altor metode de susținere a diversității și incluziunii, este integrată în Planul privind egalitatea de gen (GEP). Politica are ca obiectiv principal combaterea discriminării bazate pe identitatea de gen, origine rasială și etnică, culoare, sex, orientare sexuală, dizabilitate, vârstă, religie, opinii politice, origine națională sau socială, precum și alte forme de discriminare care sunt acoperite de reglementările Uniunii Europene și legislația națională. Documentul urmărește îmbunătățirea egalității de gen în cadrul Regiei, conform politicilor naționale și europene.

În prezent, structura personalului arată un echilibru de gen în rândul personalului administrativ și o pondere mai mare a femeilor în departamentul de Meteorologie Aeronautică (MET). Totuși, există o reprezentare redusă a femeilor în rândul categoriilor Controlor Trafic Aerian (CTA) și Personalul Tehnic – Operativ (PTO). Contractul Colectiv de Muncă (CCM) oferă șanse egale pentru ambele genuri, fără diferențe salariale, iar GEP vizează îmbunătățirea egalității de șanse și crearea unui model de dezvoltare sustenabilă, aliniat la „Strategia pentru egalitatea de gen pentru 2021-2025” a UE. Astfel, pentru a asigura egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați în cadrul Regiei, sunt avute în vedere următoarele componente și etape, fiecare dintre acestea însoțită de acțiuni specifice:

- Analiza situației egalității de gen la nivelul Regiei;
- Angajarea în toate locurile de muncă vacante și în toată ierarhia profesională;
- Remunerare egală între sexe pentru muncă de valoare egală;
- Acces la programe de formare profesională;
- Șanse egale de avansare, promovare la orice nivel ierarhic și profesional;
- Condiții de muncă echitabile;
- Implementarea GEP în cadrul ROMATSA.

Problemele legate de gen și exploatarea prin muncă a minorilor sau traficul de persoane nu reprezintă o îngrijorare majoră pentru ROMATSA și angajații săi, întrucât activitatea se desfășoară în România, unde nu au fost raportate cazuri de discriminare de gen, violență de gen sau exploatarea prin muncă a minorilor, cu excepția anumitor situații în contexte familiale. Constituția României stipulează că minorii sub 15 ani nu pot fi angajați, iar exploatarea și utilizarea acestora în activități dăunătoare sănătății, moralității sau care le pun în pericol viața ori dezvoltarea normală sunt interzise.

Regia pune un accent special pe incluziune, dorind ca fiecare angajat al său să se simtă inclus și apreciat, cu șansa de a contribui la succesul organizației într-un mediu respectuos și echitabil. În prezent, la nivelul ROMATSA nu există angajamente prin politici specifice legate de incluziune, însă acestea urmează să fie implementate în perioada următoare, cel târziu în 2026.

Regia promovează astfel un mediu profesional sigur și divers, în care toți angajații au oportunități egale de dezvoltare și avansare.

Angajații care suspectează încălcări ale regulilor de conduită pot sesiza consilierul de Etică, în conformitate cu legislația în vigoare.

Consilierul de Etică este decis prin nominalizare, iar acesta este obligat să raporteze anual situația privind eventualele încălcări ale normelor Regiei. Menționăm că în cadrul Regiei nu sunt tolerate, printre altele, limbajul neprofesional și comportamentul abuziv, discriminatoriu sau amenințător, intimidarea sau hărțuirea fizică sau psihică a angajaților, respectiv orice formă de comportamente care vizează sau duc la rănirea demnității persoanei în cauză sau care creează un mediu umilitor și ofensator. De asemenea, a fost pusă în aplicare și o Procedură privind integritatea, valorile etice, evitarea conflictelor de interese și a incompatibilităților.

Practicile de muncă sunt transpuse în proceduri operaționale, tehnice și specifice pentru toate activitățile desfășurate în cadrul ROMATSA (în număr total de 1708 în anul 2024), inclusiv Planuri SSM de identificare și reducere a riscurilor asociate diverselor activități și procese de lucru, pentru a preveni accidentele și bolile profesionale.

Nu în ultimul rând, pe baza Planului de integritate pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2021-2025, Regia interzice și condamnă ferm orice formă de corupție, asigurând conformitatea deplină cu legislația și normele interne și internaționale care interzic aceste practici. Aceste aspecte se regăsesc detaliate sub standardele ESRs G1-3 și G1-4.

Procese pentru colaborarea cu lucrătorii proprii și cu reprezentanții lucrătorilor cu privire la impacturi

ESRS S1-2

Conducerea Regiei menține angajații constant informați despre orice schimbare ce ar putea afecta activitatea lor. Anual, prin intermediul serviciului Calitate și Mediu, se desfășoară audituri și se distribuie chestionare către salariați, prin care aceștia pot exprima acordul sau dezacordul față de politicile Regiei. Rezultatele obținute sunt prezentate anual în cadrul Analizei Efectuate de Management. În acest context, a fost elaborată o strategie în domeniul Resurselor Umane, care include organizarea de întâlniri cu reprezentanții salariaților pentru negocierea și semnarea contractului colectiv de muncă și a actelor adiționale. Menționăm că Regia încheie acorduri pentru protecția angajaților pe multiple planuri, facilitând astfel procesul de informare și consultare. În plus, există canale de comunicare transparente, cum ar fi ședințele operative periodice, e-mailurile și platformele interne – Portalul ROMATSA, care asigură o comunicare eficientă în cadrul Regiei.

În timpul consultărilor cu stakeholderii ROMATSA, desfășurate pentru Analiza de Dublă Materialitate necesară la crearea acestui Raport de Sustenabilitate, s-a ținut seama și de opinia angajaților, deoarece aceștia constituie o categorie importantă de stakeholderi.

În ceea ce privește procesul de luare a deciziilor și desfășurare a activităților în cadrul ROMATSA, perspectivele angajaților sunt luate în considerare prin colaborarea cu reprezentanții sindicatului. Contractul colectiv de muncă este negociat periodic, în cadrul unor ședințe special organizate pentru acest scop. Persoana responsabilă de facilitarea acestei colaborări este Șeful Serviciului Organizare și Relații.

În prezent, ROMATSA nu dispune de măsuri specifice pentru a înțelege perspectivele persoanelor vulnerabile la impact sau marginalizate din cadrul forței de muncă. Aceste măsuri urmează să fie implementate în perioada următoare, cel târziu în 2026.

Procese de remediere a impacturilor negative și canalele prin care lucrătorii proprii își pot exprima preocupările

ESRS S1-3

Prin intermediul Regulamentului Intern, aplicabil tuturor angajaților Regiei, sunt stabilite normele de organizare și disciplină a muncii. ROMATSA este angajată într-o colaborare activă cu părțile interesate, facilitând întâlniri cu sindicatele pentru a găsi soluții echitabile. De asemenea, Regia colaborează cu autoritățile de reglementare și cu organizațiile specializate, pentru a asigura un mediu de lucru sigur și eficient, un climat de muncă pozitiv, respectiv pentru a implementa cele mai bune practici din industrie. Aceste întâlniri sunt esențiale nu doar pentru a identifica soluții la provocările angajaților, ci și pentru a verifica respectarea tuturor reglementărilor și standardelor aferente industriei.

În cadrul ROMATSA sunt depuse eforturi pentru menținerea unui dialog deschis și constructiv, care să promoveze evoluția politicilor și procedurilor interne, având ca priorități bunăstarea și dezvoltarea profesională a angajaților proprii. În completarea angajamentului Regiei față de bunăstarea angajaților, menționăm încheierea de acorduri colective care au ca scop principal protejarea drepturilor acestora. Aceste acorduri reprezintă un instrument esențial prin care sunt asigurate condiții de muncă echitabile, iar vocea angajaților poate fi auzită și respectată. În cadrul acestor acorduri, sunt stabilite aspecte cheie precum condițiile de muncă, salariile echitabile, beneficiile suplimentare și măsurile de siguranță.

De asemenea, crearea unui echilibru între nevoile companiei și cele ale angajaților prezintă importanță pentru ROMATSA, fiind promovată o cultură organizațională bazată pe încredere și respect reciproc. Acordurile colective nu doar că sprijină astfel stabilirea unui mediu de muncă just, dar și consolidează relația dintre angajați și angajatori, asigurând o colaborare armonioasă și constructivă.

ROMATSA oferă o varietate de canale de comunicare interne, menite să faciliteze soluționarea problemelor semnalate de către angajați. În acest context, menționăm:

- Serviciul de Resurse Umane (SRU): angajații au posibilitatea de a contacta direct SRU pentru a discuta aspecte legate de dezvoltarea lor profesională sau alte preocupări personale;
- Ședințe Operative: aceste întâlniri periodice între management și conducătorii structurilor Regiei servesc la discutarea problemelor actuale și la identificarea oportunităților de îmbunătățire a mediului de lucru;
- Platforme Digitale de Comunicare Internă: prin intermediul intranetului și al e-mailului este facilitată comunicarea bidirecțională, oferindu-le angajaților posibilitatea de a-și exprima opiniile și de a accesa informații relevante.

Canalele menționate mai sus sunt esențiale pentru a asigura o comunicare clară și eficientă în cadrul organizației, promovând un mediu de lucru transparent și bazat pe colaborare.

De asemenea, Regia a implementat și a publicat pe portalul propriu o procedură referitoare la Avertizorii de Integritate. În scopul protejării persoanelor care doresc să își exprime preocupările sau îngrijorările și pentru a facilita rezolvarea promptă și în conformitate cu prevederile legale, această procedură conține prevederi privind modul de soluționare a petițiilor. Responsabilul de integritate al Regiei este persoana desemnată cu atribuțiile în acest sens.

Ținem să menționăm că un grup de angajați a participat la o sesiune de instruire privind aplicarea prevederilor Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public. Aceste inițiative subliniază angajamentul ROMATSA pentru transparență, precum și integritate în cadrul activităților.

Adoptarea de măsuri privind impacturile semnificative asupra forței de muncă proprii și abordări pentru atenuarea riscurilor semnificative și pentru urmărirea oportunităților semnificative legate de forța de muncă proprie, precum și eficacitatea acestor acțiuni

ESRS S1-4

În cadrul ROMATSA există proceduri specifice pentru gestionarea riscurilor în domeniul securității și sănătății în muncă (SSM) identificate. În acest sens, a fost implementat un Program de instruire-testare a lucrătorilor la nivelul întregii regii, care vizează educarea angajaților cu privire la siguranță și sănătate. Pentru situațiile în care legislația existentă nu acoperă în totalitate riscurile specifice activităților ROMATSA, au fost dezvoltate instrucțiuni interne, personalizate pe categorii profesionale, pentru a preveni accidentele de muncă.

În funcție de evaluarea riscurilor la locurile de muncă, a fost elaborat și un Plan de prevenire și protecție. Acest document include măsuri tehnice, organizatorice și igienico-sanitare, împreună cu acțiuni specifice, termene de realizare și responsabilități clare.

La nivelul Regiei, există de asemenea un Plan-Program de activități în domeniul SSM, care detaliază acțiunile ce trebuie întreprinse în acest sector, cu termene clare și responsabili desemnați.

Comitetul de Securitate și Sănătate în Muncă al ROMATSA se întrunește trimestrial, respectiv ori de câte ori este necesar, pentru a revizui activitățile desfășurate și a propune măsuri de îmbunătățire a condițiilor de muncă. Toate raportările și procesele verbale rezultate în urma acestor ședințe sunt supuse aprobării conducerii.

Până în prezent, nu au fost identificate impacturi negative semnificative asupra forței de muncă. Regia se asigură constant de aplicarea normelor de protecție a muncii pentru a menține un standard ridicat de siguranță și securitate în activitatea tuturor angajaților.

Toate punctele de lucru ROMATSA respectă Procedura de desfășurare a activităților de SSM, conformându-se cerințelor legislative. În cadrul Administrației Centrale a ROMATSA se planifică periodic, cel puțin o dată pe an și ori de câte ori este necesar, acțiuni de control și de îndrumare pe linie de SSM, în fiecare subunitate. Controalele se finalizează prin încheierea unor procese verbale care consemnează deficiențele constatate, împreună cu termenele și responsabilitățile pentru remedierea acestora, documente care sunt ulterior aprobate de către Directorul General.

ROMATSA își propune să contribuie la un impact pozitiv asupra forței de muncă, prin lansarea unor inițiative suplimentare menite să îmbunătățească bunăstarea angajaților. Printre acestea se numără contractul cu un furnizor privat de servicii medicale, facilitând astfel îngrijirea sănătății într-un mod mai accesibil și eficient. În plus, Regia a implementat și o procedură pentru acordarea de ajutoare salariaților, care are scopul de a sprijini angajații în momentele dificile, oferindu-le resurse financiare suplimentare. Aceste măsuri nu doar că susțin sănătatea și stabilitatea financiară a personalului, ci și promovează un mediu de lucru mai atractiv și mai motivant. Astfel, ROMATSA își demonstrează angajamentul față de valorizarea și susținerea oamenilor care contribuie activ la succesul organizațional.

Resursele alocate pentru a gestiona impacturile asupra securității și sănătății în muncă, asigurând astfel un mediu de lucru sigur și sănătos, sunt semnificative. În primul rând, există un buget specific pentru activitățile de securitate și sănătate în muncă (SSM), care include cursuri de instruire pentru personalul implicat, precum reprezentanții angajaților, membrii Comitetului de Securitate și Sănătate în Muncă (CSSM), șefii locurilor de muncă și directorii unităților. Aceste acțiuni de pregătire profesională sunt planificate și bugetate în cadrul Bugetului de Venituri și Cheltuieli (BVC) al Regiei.

De asemenea, în urma evaluării riscurilor la locurile de muncă, a fost creată o Listă internă de dotare cu echipamente individuale de protecție. Aceasta dictează dotarea angajaților cu echipamente adecvate, în funcție de factorii de risc identificați. Costurile echipamentelor de protecție sunt incluse în Planul anual al achizițiilor și sunt prevăzute în BVC.

Nu în ultimul rând, sumele necesare pentru achiziția de servicii și produse esențiale pentru desfășurarea activităților în domeniul SSM sunt prevăzute în planul de achiziții și în BVC al Regiei. Acest angajament financiar subliniază importanța pe care ROMATSA o acordă gestionării impacturilor semnificative asupra forței de muncă, asigurând nu doar conformitatea cu reglementările, ci și promovarea unui mediu de lucru sigur și responsabil.

Indicatori și ținte

Ținte legate de gestionarea impacturilor negative semnificative, de promovarea impacturilor pozitive și de gestionarea riscurilor și a oportunităților semnificative

ESRS S1-5

Până în acest moment, nu au fost identificate sau stabilite țintele specifice legate de gestionarea impacturilor negative semnificative, de promovarea impacturilor pozitive și de gestionarea riscurilor și a oportunităților semnificative în cadrul ROMATSA. Definirea și implementarea acestora este avută în vedere în perioada următoare, cel târziu în anul 2026. Acest proces implică o analiză atentă și consultări cu diversele părți interesate, pentru ca viitoarele ținte să fie aliniate cu misiunea și valorile Regiei. Intenția ROMATSA este de a stabili obiective clare și realizabile, care să contribuie la îmbunătățirea performanței și eficienței operaționale, avansând spre obiectivele strategice importante.

Caracteristicile angajaților întreprinderii

ESRS S1-6

Principalele caracteristici ale angajaților ROMATSA pentru perioada curentă de raportare sunt prezentate în continuare, sub formă tabelară.

Defalcarea angajaților după gen

Numărul de angajați	
Gen	Total
Feminin	472
Masculin	1.215
Altele	-
Nedeclarat	-
Total	1.687

Defalcarea angajaților după tipuri de contract și gen

Perioada de raportare (01.01.2024 – 31.12.2024)				
Feminin	Masculin	Altele	Nedeclarat	Total
Numărul de angajați (număr de persoane)				
472	1.215	0	0	1.687
Numărul de angajați permanenți (număr de persoane)				
438	1122	0	0	1560
Numărul de angajați temporari (număr de persoane)				
34	93	0	0	127
Numărul de angajați cu program de lucru negarantat (număr de persoane)				
0	0	0	0	0
Numărul de angajați cu normă întreagă (număr de persoane)				
458	1184	0	0	1642
Numărul de angajați cu fracțiune de normă (număr de persoane)				
14	31	0	0	45

Pentru prezentarea datelor de mai sus, s-a folosit numărul de angajați la 31 decembrie 2024. Regia a considerat drept angajați persoanele cu care are încheiate contracte individuale de muncă, în conformitate cu prevederile Legii 53/2003 Codul Muncii - republicate. Membrii Consiliului de Administrație și Directorul General nu sunt incluși în tabelul de mai sus, Regia având încheiate cu aceștia contracte de mandat.

Datele prezentate referitoare la evidența personalului ROMATSA provin din baza de date internă, care este lunar/periodic verificată. Indicatorii menționați nu sunt etichetați, aceștia fiind extrași conform standardului ESRS. De asemenea, datele nu sunt auditate de către o terță parte.

Din totalul celor 1.687 de contracte individuale de muncă active în anul 2024, 45 de contracte sunt cu timp parțial de lucru, iar 1.642 sunt cu normă întreagă. Norma întreagă se consideră 40 de ore/săptămână, iar fracțiune de normă se consideră timpul parțial de lucru, mai precis 7 ore/zi/ 35 ore/săptămână, respectiv 6 ore/zi/30 ore/săptămână.

Fluctuația totală a personalului reprezintă raportul dintre numărul de salariați care au încetat contractul individual de muncă, indiferent de cauză (voluntar, concediere, pensionare sau deces în timpul serviciului), și numărul mediu de salariați din acel an. Astfel, cu 46 de salariați plecați în anul 2024 dintr-un total mediu de 1642 fluctuația totală este de 2,8%.

Referitor la cauzele care au generat încetarea raporturilor de muncă, ponderea o reprezintă plecările prin pensionare anticipată sau limită de vârstă.

La nivelul ROMATSA se are în vedere asigurarea unei echipe omogene, cu o structură cât mai echilibrată pe grupe de vârstă și pe categorii de gen, însă, ținând cont de natura operațională a activității, numărul de angajați bărbați reprezintă 72% din total.

Acoperirea negocierilor colective și dialogul social

ESRS S1-8

Condițiile de muncă ale angajaților ROMATSA sunt stabilite prin contracte colective de muncă, conform termenilor agreeți în urma consultărilor periodice dintre Patronat și reprezentanții Sindicatului, în conformitate cu Legea Dialogului Social.

	2024
Procentul din totalul angajaților ROMATSA care fac obiectul unor contracte colective de muncă*	100%

*Contractul colectiv de muncă nu este aplicabil membrilor Consiliului de Administrație, care au contracte de mandat pe durata mandatului acestora. Dacă sunt aleși dintre salariați, acestora li se suspenda contractul individual de muncă pe durata mandatului. În același context precizăm că Directorul General al ROMATSA are în prezent CIM suspendat, în baza contractului de mandat.

În cadrul ROMATSA nu există un acord cu angajații în vederea reprezentării de către un comitet european de întreprindere (EWC), un comitet de întreprindere al Societas Europaea (SE) sau un comitet de întreprindere Societas Cooperativa Europaea (SCE). Salariații sunt reprezentați prin intermediul Sindicatului Serviciilor de Trafic Aerian din România (ATSR), constituit legal la nivelul Regiei.

Indicatori privind diversitatea

ESRS S1-9

Indicatorii privind diversitatea în cadrul ROMATSA, mai precis distribuția pe genuri la nivelul conducerii superioare, respectiv distribuția angajaților pe grupe de vârstă, sunt prezentate tabelar, mai jos. Valorile se bazează pe datele existente în sistemul de resurse umane la data de 31 decembrie 2024.

Distribuția pe genuri la nivelul conducerii superioare

Gen	Valoare numerică	%
Feminin	41	35%
Masculin	76	65%
Altele	-	0%
Total	117	100%

Distribuția angajaților pe grupe de vârstă

Vârsta (ani)	Valoare numerică	%
< 30	147	8,7%
30 - 50	819	48,6%
> 50	721	42,7%
Total	1687	100%

Salarii adecvate

ESRS S1-10

În cadrul ROMATSA, toți angajații primesc un salariu adecvat muncii prestate. Nivelurile salariale sunt evaluate periodic de către regie, pentru a se asigura că acestea corespund standardelor din industrie și nevoilor economice actuale. Angajamentul ROMATSA este de a menține echitatea și satisfacția în rândul angajaților, asigurându-le o compensație corectă și competitivă pentru eforturile depuse.

Indicatori de sănătate și siguranță

ESRS S1-14

Situația la nivelul ROMATSA privind indicatorii de sănătate și siguranță în anul 2024, este prezentată sintetic în tabelele de mai jos.

Situația **accidentelor de muncă** produse la locurile de muncă din cadrul ROMATSA.

Evenimente	2024
Nr. accidente de muncă soldate cu incapacitate temporară de muncă (angajații proprii)	0
Nr. accidente de muncă soldate cu invaliditate (angajații proprii)	0
Nr. accidente de muncă soldate cu deces (angajații proprii)	0
Total evenimente (angajații proprii)	0
Nr. accidente de muncă soldate cu deces (angajați contractați)	0

Numărul de decese ca urmare a vătămărilor legate de muncă și a bolilor legate de muncă la nivelul unităților ROMATSA, în anul 2024			
Unitatea	Decese angajați proprii	Decese contractori	Total decese legate de muncă
Sediul central	0	0	0
Subunități	0	0	0
Total	0	0	0

În anul 2024, nu au fost înregistrate evenimente legate de muncă în cadrul Regiei.

În scopul prevenirii incidentelor și accidentelor de muncă, în cadrul ROMATSA a fost implementat un Program de instruire-testare a lucrătorilor la nivelul întregii regii, care vizează educarea angajaților cu privire la siguranță și sănătate. Precizăm că toate instruirile interne, precum și duratele acestora, metodele de verificare a cunoștințelor și responsabilități pentru fiecare tip de instruire, sunt realizate în baza unor proceduri specifice.

Conform prevederilor legislative, instruirea în domeniul SSM se efectuează la angajare, la locul de muncă, periodic (cel târziu la fiecare 6 luni de la ultima instruire) și suplimentar (de exemplu, după un accident de muncă sau după o absență a salariatului de peste 30 de zile). Aceste instruirii sunt oferite gratuit, în timpul programului de lucru, de către specialiști SSM sau conducătorii locurilor de muncă, iar eficiența lor este evaluată prin testarea cunoștințelor acumulate.

	Angajați
Procentul persoanelor din forța de muncă proprie care sunt acoperite de sistemul de management al sănătății și siguranței al întreprinderii	100%
Numărul de decese ca urmare a vătămărilor legate de muncă și a bolilor legate de muncă;	0
Numărul și rata accidentelor de muncă care pot fi înregistrate	0

Echilibrul dintre viața profesională și cea privată

ESRS S1-15

ROMATSA respectă dreptul angajaților la concediu de maternitate, concediu de paternitate, concediu pentru creșterea copilului și concediu de îngrijire, care sunt disponibile în temeiul legislației naționale.

De asemenea, toți angajații Regiei beneficiază de concediu din motive familiale, conform contractului colectiv de muncă. Susținerea natalității și a familiilor reprezintă un angajament esențial în cadrul Regiei. Astfel, în anul 2024, 14 angajați au beneficiat de concediu pentru creșterea copilului. Câteva date sintetice care detaliază situația întâlnită în anul 2024 la nivelul ROMATSA, sunt prezentate în tabelul de mai jos.

2024			
	Feminin	Masculin	Total
Numărul total de angajați	472	1.215	1.687
Angajați care au dreptul să primească concediu din motive familiale	472	1.215	1.687
Angajați care și-au luat concediu maternal, paternal sau concediu pentru creșterea copilului	11	3	14
Angajați care și-au luat concediu de îngrijire	0	0	0
Procentul de angajați care au dreptul să primească concediu din motive familiale	100%	100%	100%
% de angajați care și-au luat concediu din motive familiale	2,33%	0,25%	0,83%
% de angajați care și-au luat concediu maternal, paternal sau concediu pentru creșterea copilului	2,33%	0,25%	0,83%
% de angajați care și-au luat concediu de îngrijire	0%	0%	0%

Indicatori privind remunerația (diferența de remunerare și remunerația totală)

ESRS S1-16

Salarizarea personalului ROMATSA este reglementată în mod unitar prin Contractul Colectiv de Muncă (CCM). Acesta cuprinde o ierarhizare a funcțiilor și meseriilor din cadrul Regiei.

Salarizarea este stabilită în funcție de nivelul ierarhic, de complexitatea muncii și de gradul de tehnicitate și competență profesională specifice posturilor din organigramă.

La nivelul ROMATSA nu există diferențe de remunerare între genuri deoarece salarizarea se efectuează în funcție de locul de muncă, studii, experiență și nu în funcție de gen.

Diferența de remunerare și remunerația totală

Gen	Diferența de remunerare între genuri (%)
Feminin	0
Masculin	0

	2024
Diferența de remunerare între femei și bărbați	0%
Defalcarea de remunerare între femei și bărbați pentru nivelul de conducere	0%
Defalcarea de remunerare între femei și bărbați pentru nivelul de execuție	0%
Raportul dintre remunerația totală anuală pentru angajatul cu cea mai mare remunerație și remunerația mediană anuală totală pentru toți angajații	3,07

Incidente, plângeri și probleme și incidente grave privind drepturile omului

ESRS S1-17

Prin Hotărârea nr. 52 din 31.01.2024, Consiliul National pentru Combaterea Discriminării (CNCD) a sancționat Regia cu amendă contravențională în cuantum de 50.000 RON, pentru săvârșirea unor așa-zise fapte ce ar reprezenta în opinia CNCD, discriminare, în conformitate cu art. 2 (3) coroborat cu art. 6 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare republicată.

Hotărârea CNCD a fost atacată la Curtea de Apel București, procesul fiind în curs de soluționare. În opinia Regiei, CNCD a interpretat greșit acțiunile ROMATSA și a ignorat Regulamentele și Convențiile Europene incidente în activitatea Regiei.

Pe parcursul perioadei de raportare nu au existat și alte incidente sau plângeri legate de muncă, și nici impacturi semnificative asupra drepturilor omului în cadrul forței de muncă proprii, cu excepția situației detaliate în paragraful anterior. Mai mult decât atât, datorită faptului că activitatea ROMATSA se desfășoară în România, membră a Uniunii Europene și cu respectarea tuturor reglementărilor legale, nu există îngrijorări semnificative privind nerespectarea drepturilor omului în rândul angajaților.

Incidente de discriminare și hărțuire

	Starea
Numărul total de incidente de discriminare, inclusiv de hărțuire*	0
Numărul de plângeri depuse prin canalele prin care persoanele din forța de muncă proprie a întreprinderii își pot exprima preocupările	0
Cuantumul total al amenzilor, sancțiunilor și compensațiilor pentru daune cauzate de aceste incidente*	0
Acțiune de remediere	N/A

*Exista pe rol un litigiu, pentru un potențial incident neconfirmat, 50.000 RON - Incidentul este în curs de soluționare la Curtea de Apel București. Nu au fost luate măsuri până la definitivarea cauzei.

ESRS G1

CONDUITA PROFESIONALĂ

Conduita în afaceri

Rolul organelor de administrație, de conducere și de supraveghere

ESRS 2 GOV 1

ROMATSA funcționează conform prevederilor Ordonanței de Urgență nr. 109/2011, cu modificările și completările ulterioare, privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări prin Legea nr. 111/2016 și actualizată ulterior. Administrarea Regiei este asigurată de un consiliu de administrație, iar conducerea executivă este asigurată de directori.

În ceea ce privește conduita profesională, consiliul de administrație are rolul de a asigura creșterea calității activității de administrare pentru realizarea obiectului de activitate al Regiei, precum și să contribuie la prevenirea/ eliminarea faptelor de corupție și a conflictelor de interese contrare intereselor ROMATSA.

Detalii cu privire la rolul și expertiza organelor de administrație, de conducere și de supraveghere în ceea ce privește conduita de afaceri se regăsesc în ESRS 2 GOV-1.

Descrierea proceselor de identificare și de evaluare a impacturilor, a riscurilor și a oportunităților semnificative

ESRS 2, IRO 1

La nivelul ROMATSA, procesele de identificare și evaluare a impacturilor, riscurilor și oportunităților semnificative legate de conduita profesională sunt bine structurate și instituționalizate.

În ceea ce privește descrierea proceselor de identificare și evaluare a impacturilor, riscurilor și oportunităților importante legate de conduita în afaceri, mai multe informații pot fi consultate în ESRS 2 IRO-1.

Guvernare și practici de afaceri

Politicile privind conduita profesională și cultura corporativă

ESRS G1-1

Este foarte important ca ROMATSA și angajații săi, indiferent de poziție, să acționeze cu integritate, respectând legislația relevantă și politicile interne pentru a asigura o desfășurare etică a activităților.

Această cerință este reflectată în cultura corporativă a Regiei, precum și în codul de conduită al angajatului, cod ce a fost aprobat de conducerea executivă.

La nivelul ROMATSA, a fost instituit un grup de lucru (GLIMERC) dedicat implementării metodologiei standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, conform prevederilor legale în vigoare. Anual, GLIMERC sau persoanele desemnate supraveghează punerea în aplicare a măsurilor stabilite în Registrul riscurilor de corupție și efectuează revizuirea acestuia, în funcție de situație. Grupul se întâlnește de două ori pe an sau este convocat periodic, de câte ori este nevoie. Acest grup este implicat în identificarea, analiza, evaluarea și monitorizarea riscurilor de corupție, asigurând astfel un mediu de lucru transparent și responsabil. Regulamentul de organizare și funcționare a GLIMERC reglementează identificarea, analizarea, evaluarea și monitorizarea riscurilor de corupție, precum și stabilirea și implementarea măsurilor de prevenire și control al acestora, în conformitate cu obiectivul specific din Strategia națională anticorupție 2021-2025 (SNA). Regia este responsabilă de actualizarea planului de integritate la fiecare doi ani, bazându-se pe rezultatele obținute din aplicarea metodologiei de evaluare a riscurilor de corupție. Planurile de integritate sunt trimise către Secretariatul tehnic al SNA.

Metodologia de evaluare a riscurilor de corupție urmărește asumarea unor măsuri de intervenție pentru prevenirea și controlul riscurilor de corupție. Registrul riscurilor de corupție fundamentează planul de integritate al ROMATSA și este aprobat de către directorul general.

Pe parcursul anului 2024, a fost realizată o evaluare a riscurilor și au fost stabilite măsuri de intervenție, conform metodologiei standard. La finalul anului 2024, Registrul riscurilor de corupție se afla în curs de actualizare, scopul acestui registru fiind de a servi ca instrument de management pentru creșterea nivelului de conștientizare cu privire la corupție.

Registrul riscurilor este corelat parțial cu Registrul riscurilor de corupție și este reglementat de prevederile Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr. 600 din 20 aprilie 2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice. Mecanismul de gestionare a riscurilor include următoarele elemente:

- Identificarea și evaluarea riscurilor de corupție se efectuează prin analiza domeniului de activitate, descrierea riscului de corupție asociat acestuia, stabilirea cauzelor care au determinat apariția riscului, stabilirea probabilității de apariție a riscului, măsurarea impactului riscului asupra domeniului de activitate și stabilirea nivelului de expunere la risc;

- În stabilirea măsurilor de intervenție, se urmărește corelarea acestora cu riscurile de corupție asociate domeniilor de activitate, identificarea responsabililor de risc (din cadrul structurii unde se manifestă riscul de corupție, sau din altă structură, ori sub forma unui grup/unei comisii) și stabilirea termenelor de implementare a măsurilor de intervenție.

De asemenea, Consiliul de Administrație al ROMATSA a elaborat și aprobat propriul Cod de etică, ce reglementează normele obligatorii de conduită și etică profesională a tuturor membrilor CA. Principiile care reglementează conduita etică a membrilor Consiliului de Administrație sunt următoarele:

- Supremația Constituției și a legii: membrii CA sunt obligați să respecte atât Constituția, cât și legile în vigoare;
- Prioritatea interesului Regiei: membrii CA trebuie să prioritizeze interesele Regiei înaintea celor personale în îndeplinirea responsabilităților lor;
- Profesionalismul: membrii CA sunt datori să își exercite responsabilitățile cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiințiozitate, în conformitate cu contractul de mandat;
- Imparțialitatea și independența: membrii CA trebuie să adopte o atitudine obiectivă și neutră, fără a se lăsa influențați de interese politice, economice, religioase sau de altă natură;
- Integritatea morală: este interzis ca membrii CA să solicite sau să accepte avantaje sau beneficii, direct sau indirect, pentru sine sau pentru alții, și să nu abuzeze de funcția lor;
- Libertatea gândirii și a exprimării: membrii CA au dreptul să își exprime și să își fundamenteze opiniile, respectând ordinea de drept și normele morale;
- Cinstea și corectitudinea: membrii CA trebuie să acționeze cu bună-credință în îndeplinirea mandatului și a atribuțiilor legale;
- Deschiderea și transparența: activitățile desfășurate de membrii CA trebuie să fie publice și deschise monitorizării de către cetățeni.

Promovarea culturii corporative la ROMATSA este realizată prin dezvoltarea politicilor de integritate și transparență. Politicile sunt aliniate cu strategia națională anticorupție (SNA), contribuind la consolidarea unei culturi bazate pe responsabilitate și integritate. Grupul de lucru implementează măsuri de prevenire și control al corupției, conform Convenției ONU împotriva corupției. Dacă se intenționează implementarea de noi măsuri, acestea vor fi prevăzute într-un calendar specific.

În ceea ce privește mecanismele de identificare, raportare și investigare a preocupărilor legate de comportamente necorespunzătoare, Regia dispune de proceduri clare care permit raportarea atât din partea părților interne, cât și externe. Grupul de lucru monitorizează riscurile și raportează direct către directorul general. Există canale sigure de raportare internă pentru avertizorii de integritate (avertizori în interes public), asigurându-se măsuri de protecție împotriva represaliilor, conform Directivei (UE) 2019/1937.

ROMATSA oferă informații și sesiuni de formare angajaților săi pentru a facilita recunoașterea și raportarea comportamentelor ilegale sau care contravin normelor interne. Acest angajament față de instruire și protecția angajaților promovează activ un climat de integritate, contribuind la menținerea standardelor etice înalte. Prin aceste măsuri, Regia demonstrează un angajament ferm față de integritate și transparență, consolidând cultura organizațională și gestionând eficient riscurile legate de conduită profesională.

Pentru a preveni apariția unor incidente legate de conduita profesională, de transparență și integritate, respectiv pentru a avea un ghid clar în cazul în care acestea apar, Regia a dezvoltat și diseminat proceduri specifice.

Procedura privind integritatea, valorile etice, evitarea conflictelor de interese și a incompatibilităților în cadrul ROMATSA servește ca referință documentară în cadrul Regiei, alături de legislația aplicabilă și Contractul Colectiv de Muncă, și oferă un cadru metodologic-normativ intern pentru organizarea și realizarea procesului de asigurare a integrității și a valorilor etice. Reglementarea internă cuprinde alocarea responsabilităților, definirea procedurilor necesare, și documentarea corespunzătoare pentru evaluarea și menținerea integrității.

Declararea averilor și a intereselor de către angajații Regiei este reglementată conform Legii nr. 176/2010, fiind obligatorie și publică, asigurând astfel transparența și prevenirea conflictelor de interese. Aceste măsuri contribuie la menținerea unui standard înalt de integritate, precum și a valorii etice în cadrul ROMATSA, oferind mecanismele necesare pentru investigarea promptă și obiectivă a eventualelor incidente de conduită profesională, inclusiv cele de corupție sau luare de mită.

La nivelul ROMATSA, au fost identificate funcțiile sensibile care sunt considerate a fi cele mai expuse riscurilor legate de corupție și darea sau luarea de mită. Aceste funcții au fost stabilite pe baza unei analize detaliate a factorilor de risc, iar pentru fiecare dintre ele a fost elaborat un plan de diminuare a riscurilor asociate. Printre domeniile critice identificate se numără:

1. **Achiziții publice**, precum funcțiile implicate în achiziția publică de bunuri, servicii și lucrări.

2. **Accesul la informații confidențiale / clasificate**, cum ar fi cele din compartimentele de documente clasificate și securitate aeronautică.

3. **Gestionarea Resurselor Financiare**, cum ar fi pozițiile din serviciile financiare, de contabilitate, de tarife și încasări, precum și cele responsabile cu controlul financiar preventiv.

4. **Recrutare și Selecție a Personalului**, precum funcțiile care implică recrutarea și selecția personalului, inclusiv cele din serviciile de resurse umane.

Conform Manualului Sistemului de Control Intern Managerial (SCIM), următoarele funcții sunt considerate mai expuse riscurilor de corupție și dare de mită, în special ca urmare a nivelului de autonomie pe care îl au în luarea deciziilor:

Nr. crt.	Criteriu încadrare a funcției sensibile	Compartiment/ Salariați ROMATSA	Denumire funcție sensibilă
1.	Achiziția publică de bunuri/ servicii/ lucrări	Serviciul Proceduri și Monitorizare Achiziții (SPMA) (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert achiziții
		Serviciul Logistică (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert - Gestionar magazia de materiale
		Serviciul Investiții (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert
		Serviciul Administrativ Patrimoniu (SAP) (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert
		Serviciul Dezvoltare Sisteme (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert
		Serviciul Sisteme IT (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert
		Serviciul Coordonare Programe (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert
		Serviciul Logistică și Investiții (Direcția Regională București)	- Șef Serviciu Logistică - Șef Serviciu Investiții - Expert - Gestionar magazie materiale
		Serviciul Resurse Tehnico-Materiale, Investiții și Administrativ (DSNA București, DSNAR Arad, DSNAR Constanța)	- Șef Serviciu - Referent specialitate/ inspector /gestionar
		Servicii/compartimente cu funcțiuni de achiziționare bunuri, produse /servicii/ lucrări de investiții și reparații (Subunități)	- Șef Serviciu - Referent specialitate
		Directorii/ Șefi servicii/ juriști/ experți/ inspectori /specialiști pe domenii din cadrul compartimentelor (Administrația Centrală / Subunitate) cooptați în comisiile de achiziționare bunuri/ produse /servicii/lucrări de reparații/ investiții pe perioada achiziției	- Director - Șef Serviciu - Expert - Jurist - Inspector - Specialist pe domeniu

Nr. crt.	Criteriu încadrare a funcției sensibile	Compartiment/ Salariați ROMATSA	Denumire funcție sensibilă
2.	Accesul la informații confidențiale/ clasificate	Compartiment Documente Clasificate și Protecție Civilă (Administrația Centrală) Responsabil local cu protecția informațiilor clasificate (Subunitate)	- Coordonator Compartiment - Responsabil local
		Compartiment Securitate Aeronautică și Informatică (Administrația Centrală) Responsabil local cu securitatea aeronautică (Subunitate)	- Coordonator Compartiment - Responsabil local
3.	Activități de gestionare a resurselor financiare	Contabil Șef (Direcția Economică-Administrația Centrală)	- Contabil Șef
		Serviciul Financiar (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Casier - Responsabil cu acordarea viză control financiar preventiv
		Serviciul Contabilitate (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert
		Serviciul Tarife și urmărire încasări (Direcția Economică-Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert
		Serviciul Bugete și Centre de Cost (Direcția Economică-Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert
		Servicii / compartimente financiar contabilitate (Subunitate)	- Șef Serviciu / Compartiment - Responsabil cu acordarea viză CFP (Subunitate) - Casier (Subunitate)
		Compartiment Evidență Trafic și Facturare (Subunitate)	- Șef/ coordonator compartiment
		ARO/Briefing (Subunitate)	- Șef Compartiment
4.	Activități de recrutare și selecție a personalului	Serviciul Resurse Umane (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Inspector
		Serviciul Resurse Umane / compartimente cu atribuții în domeniul resurselor umane (Subunitate)	- Șef Serviciu /Compartiment - Inspector
		Șefi servicii / experți / referenți (Administrația Centrală) / (Subunitate) cooptați în comisiile de recrutare și selecție a personalului	- Șef Serviciu - Expert

Alături de o lista detaliată a acestor funcții, Manualul Sistemului de Control Intern Managerial al ROMATSA cuprinde și măsurile de gestionare și diminuare a riscurilor. Documentația cuprinde criteriile de identificare și procedurile de monitorizare a acestor funcții sensibile, fiind accesibilă angajaților prin rețeaua internă a Regiei. Aceste măsuri sunt esențiale pentru a asigura un mediu de lucru integru și pentru a preveni potențialele incidente de corupție.

Anticorupție și concurență loială

Prevenirea și depistarea corupției și a dării sau a luării de mită

ESRS G1-3

La nivelul ROMATSA, prioritizarea identificării timpurii și eliminarea promptă a faptelor de corupție sunt esențiale. Eficiența politicilor de integritate este asigurată de un mesaj clar de susținere din partea conducerii superioare. Aceasta se implică activ în inițierea, supravegherea și implementarea unor politici de respingere a corupției, recunoscând că astfel de practici contravin valorilor fundamentale de integritate, transparență și responsabilitate, putând submina eficiența organizațională.

Astfel, agenda de integritate organizațională include toate prioritățile și obiectivele asumate de conducere pentru a respecta și implementa standardele legale de integritate, promovând un climat de integritate la nivelul Regiei. Prin această agendă, au fost stabilite liniile directoare care au stat la baza elaborării planului de integritate.

Un set de proceduri a fost stabilit pentru prevenirea, depistarea și soluționarea acuzațiilor de corupție și a incidentelor de dare sau luare de mită. Aceste proceduri sunt esențiale pentru menținerea unui mediu de lucru integru și pentru asigurarea transparenței organizaționale.

- **Metodologia de evaluare a riscurilor de corupție la nivelul ROMATSA:** Aceasta oferă un cadru pentru identificarea și evaluarea riscurilor de corupție, facilitând depistarea timpurie a potențialelor amenințări și implementarea de măsuri preventive adecvate.
- **Procedura de declarare a cadourilor pentru personalul ROMATSA:** Această procedură reglementează modul în care cadourile primite sunt gestionate de către personal, asigurând transparența și minimizând riscurile de influență necorespunzătoare sau corupție.
- **Procedura de sistem privind semnalarea neregularităților și protecția avertizorilor de integritate în cadrul ROMATSA:** Aceasta permite raportarea oricăror neregularități sau cazuri suspecte de către angajați, oferindu-le protecție împotriva represaliilor. Astfel, se încurajează un mediu în care transparența și responsabilitatea sunt prioritare.
- **Procedura de sistem privind integritatea, valorile etice, evitarea conflictelor de interese și a incompatibilităților în cadrul ROMATSA:** Aceasta asigură că valorile etice și standardele de integritate sunt respectate, evitându-se conflictele de interese și incompatibilitățile la nivelul Regiei.

Conducerea Regiei, prin planul de integritate pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție pentru perioada 2021 – 2025, a identificat soluții pentru riscurile și vulnerabilitățile instituționale legate de corupție. Măsurile prevăzute în acest plan au ca scop prevenirea corupției, prin instruirea angajaților și a partenerilor contractuali ai întreprinderii publice.

Prin aceste măsuri, ROMATSA își menține angajamentul față de etică și transparență, asigurând în același timp eficiența operațională și un mediu de lucru bazat pe principii solide.

Pentru a ține pasul cu noile tendințe în domeniu, instruirea angajaților include intervenții comportamentale și, dacă este necesar, gestionarea schimbării climatului intern, prin integrarea teoriei schimbării. Regia se concentrează pe asigurarea că formarea profesională în domeniul integrității este orientată spre obiective concrete și va fi implementată într-un mod sustenabil.

În anul 2024, membrii Grupului de lucru pentru implementarea prevederilor legale referitoare la analiza riscurilor de corupție nu au beneficiat de cursuri de specialitate, dar menționăm că în Planul de formare profesională (PFP) pentru anul 2025 s-au introdus cursuri aferente domeniilor Control Intern Managerial și Anticorupție. În acest context, Directorul General al regiei a aprobat organizarea unui seminar de pregătire profesională, în perioada 07 – 10.04.2025, cu participarea salariaților responsabili pe zona anticorupție. Au participat 45 de persoane din Grupul de lucru pentru implementarea metodologiei standard de evaluare a riscurilor de corupție, directorii/sau înlocuitori din cadrul fiecărei subunități (prin nominalizare și cu respectarea asigurării continuității activităților), în funcție de disponibilitate și implicare în domeniu. Totodată a participat și un membru al Consiliului de Administrație, precum și reprezentanți sindicali.

În ceea ce privește Sistemul de Control Intern Managerial (SCIM), în anul 2024, în contextul întâlnirii de lucru cu tema „*Rolul auditului intern în cadrul R.A. ROMATSA - organizare, importanță și responsabilități*” acțiune organizată de către Compartimentul Audit Intern, pe ordinea de zi au fost discutate constatările/recomandările echipei de audit intern adresate Comisiei de monitorizare a SCIM cu prilejul misiunilor de audit intern de consiliere derulate anual pe acest domeniu, precum și informații punctuale cu privire la procedurile operaționale elaborate pe zona de dare/luare de mită (Protecția avertizorilor de integritate), precum și pe zona de anticorupție, declararea cadourilor, incompatibilități, desemnarea consilierului de etică etc.

La această întâlnire au participat cca 50 salariați care prin poziția lor în organigramă intră în contact direct, conex sau complementar cu auditul intern, respectiv conducătorii structurilor din Administrația Centrală, directorii subunităților sau înlocuitorii acestora (prin nominalizare și cu respectarea asigurării continuității activităților) și, în funcție de disponibilitate și implicare în domeniu, reprezentanți sindicali.

Având în vedere faptul că salariații participanți la programele de formare profesională sunt preponderent salariați ale căror funcții sunt catalogate ca fiind sensibile, aceștia ocupă în general poziții în middle managementul entității, iar în urma participării la aceste cursuri diseminează cunoștințele asimilate colegilor/subordonaților. Apreciem că un procent de cel puțin 50% dintre funcțiile sensibile sunt integrate în cursuri de formare profesională.

Formarea profesională a membrilor organelor de administrație, de conducere și de supraveghere a ROMATSA se încadrează în prevederile *Ordonanței de Urgență nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016*, cu modificările și completările ulterioare, fiind regie autonomă sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii. Precizăm că administrarea și conducerea regiei au fost asigurate, din 28.08.2015 până în luna mai a anului 2024, de către administratori și directori provizorii, desemnați de autoritatea publică tutelară, în conformitate cu prevederile art. 64.1 și 64.2 din *Ordonanța de Urgență nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare. Începând din luna iunie 2024, în conformitate cu OMTI nr. 1130/31.05.2024, în baza art. III și IX din Legea nr.187/2023 pentru modificarea și completarea OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare, administrarea regiei este asigurată de un Consiliu de Administrație numit pentru o perioadă de 4 ani (HCA nr. 10/11.06.2024).

În ceea ce privește conducerea executivă, ultimul mandat de Director General provizoriu a fost acordat de Consiliul de Administrație legal constituit, prin Hotărârea nr. 12/28.06.2024, cu începere de la data de 19 Iulie 2024, pentru o perioadă de 5 luni sau până la finalizarea procedurii de selecție a Directorului General, în conformitate cu prevederile pct. 87 art. III din Legea nr.187/2023 pentru modificarea și completarea OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, aprobată prin Legea 111/2016, cu modificările și completările ulterioare.

În urma desfășurării și finalizării procedurii de selecție a Directorului General și a Directorului Economic, în ședințele din data de 09 Septembrie 2024 (HCA 17/09.09.2024), respectiv 19 Septembrie 2024 (HCA 18/19.09.2024) Consiliul de Administrație al ROMATSA, a hotărât următoarele:

1. Încetarea, cu acordul părților, a mandatului acordat pentru funcția de Director General provizoriu al regiei;
2. Numirea Directorului General al ROMATSA, de la data de 09.09.2024 până la data de 30.05.2028, în conformitate cu prevederile OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare, modificată și aprobată prin Legea nr. 187/2023;
3. Numirea în funcția de Director Economic al ROMATSA, de la data de 01.10.2024 până la data de 30.05.2028, în conformitate cu prevederile OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare, modificată și aprobată prin Legea nr. 187/2023.
4. Aprobarea Contractelor de mandat ale Directorului General, respectiv al Directorului Economic, ai ROMATSA.

Timpul relativ scurt rămas de la implementarea în integralitate a prevederilor OUG nr.109/2011 și până la finele anului 2024 nu a mai permis participarea tuturor membrilor CA la cursuri de formare profesională. Totuși, prin participarea Directorului General la unele cursuri s-a asigurat un procent de cca 20%.

Cazuri confirmate de corupție sau dare sau luare de mită

ESRS G1-4

Pe parcursul anului 2024, la nivelul ROMATSA nu au fost înregistrate incidente de corupție, de dare sau luare de mită. În consecință, nu au existat condamnări sau amenzi aplicate pentru încălcarea legilor de combatere a corupției și a luării și dării de mită.

Securitate digitală - subiect material adițional

ESRS 2, IRO 1

Prin Serviciul de Tehnologie Informației (SIT), ROMATSA a demonstrat o înțelegere clară a impacturilor, riscurilor și oportunităților legate de securitatea digitală. În cadrul procesului de analiză, au fost identificate și documentate riscurile asociate activităților acestui serviciu în Registrul de gestionare a riscurilor și în Registrul de riscuri.

Printre cele mai importante riscuri inventariate se numără fluctuația personalului, deficitul de personal, atacurile cibernetice și breșele de securitate. Pentru fiecare risc identificat, au fost stabilite măsuri specifice de reducere, conform unei metodologii riguroase.

La nivelul ROMATSA, în ceea ce privește descrierea proceselor de identificare și evaluare a impacturilor, riscurilor și oportunităților importante legate de securitatea digitală, puteți consulta ESRS 2 IRO-1.

Politici legate de securitatea digitală

Regia a implementat o serie de politici și proceduri specifice cu privire la securitatea digitală, care se regăsesc în Manualul de management al securității informației, disponibil angajaților pe Portalul ROMATSA.

Politicile și procedurile respective reprezintă în sine acțiuni planificate pentru a preveni sau a atenua impacturile negative semnificative legate de securitatea digitală.

Politicile și procedurile cu privire la securitatea digitală sunt descrise în tabelul de mai jos.

Politică / procedură	Detalii
(DGR-DSC-MAN0001 - MNG-INF) Partea descriptivă	Describe structura organizatorică și sistemul de management al securității informației (SMSI), autoritatea și responsabilitatea pe linia securității informației în cadrul R.A. ROMATSA, procedurile documentate ale SMSI conform familiei de standarde ISO 27001:2022 și recomandărilor ICAO
Structura și amplasarea facilităților ROMATSA utilizate pentru furnizarea Serviciilor de Navigație Aeriană	Documentul prezintă arhitectura rețelei ATM ROMATSA, componența EATMN, identificând și descriind sistemele și componentele care o compun, așa cum sunt acestea stabilite în ANEXA VIII la Regulamentul (UE) nr. 2018/1139 din 4 iulie 2018. Totodată, documentul ține cont de categoriile de atestare pentru echipamentele ATM/ANS, în acord cu Regulamentul delegat (UE) 2023/1768 și AMC/GM aplicabile stabilite de către EASA, precum Decizia EASA ED 2023/016/R
Procedura „Managementul riscului de securitate”	Asigură reglementarea internă a modului de evaluare și reducere a riscurilor de securitate a informațiilor în cadrul ROMATSA, în vederea: - minimizării consecințelor negative ale incidentelor de securitate a informațiilor; - coordonării împotriva atacurilor cibernetice și pentru acțiunile legale împotriva intrușilor; - îmbunătățirii capacității ROMATSA de a restabili prompt operațiunile afectate de astfel de incidente; - colectării informațiilor cu privire la frecvența, impactul și costul acestor atacuri; - evaluării și monitorizării nivelului de securitate a informațiilor în cadrul Regiei.
Procedura „Raportarea obligatorie a incidentelor de securitate a informației”	Asigură reglementarea internă a modului de raportare a incidentelor de securitate a informațiilor în cadrul ROMATSA, în vederea: - minimizării consecințelor negative ale incidentelor de securitate a informațiilor; - coordonării împotriva atacurilor cibernetice și pentru acțiunile legale împotriva intrușilor; - îmbunătățirii capacității ROMATSA de a restabili prompt operațiunile afectate de astfel de incidente; - colectării informațiilor cu privire la frecvența, impactul și costul acestor atacuri; - evaluării și monitorizării nivelului de securitate a informațiilor în cadrul ROMATSA.

Politică / procedură	Detalii
Procedura „Organizarea și efectuarea cercetării imediate locale a unui incident de securitate a informației”	Documentează Sistemul de Management al Securității Informației și descrie modul în care în ROMATSA se desfășoară cercetarea imediată locală a incidentelor de securitate a informației, în vederea: - furnizării unui răspuns oportun prin acțiuni corective locale, la deficiențele de securitate constatate în urma analizei imediate a cauzelor și împrejurărilor producerii unui incident de securitate a informației; - obținerii informațiilor privind contribuția sistemului informatic și de comunicații la producerea incidentului de securitate a informației - clasa de severitate a incidentului; - stabilirii de recomandări de securitate, măsuri corective/preventive în vederea evitării unor incidente de securitate similare; - diseminării învățămintelor rezultate din analiza împrejurărilor și cauzelor incidentului de securitate; - îmbunătățirii nivelului de securitate a serviciilor de navigație aeriană furnizate de ROMATSA.
Procedura pentru „Efectuarea și Investigarea ulterioară internă a unui eveniment de siguranță”	Stabilește regulile interne, responsabilitățile și modul de desfășurare a investigării ulterioare interne a evenimentelor de siguranță cu scopul de a stabili recomandări de siguranță pentru a preveni producerea unor evenimente de siguranță similare.
Procedura generală privind „Controlul Înregistrărilor”	Prezintă modul de realizare, administrare și control al înregistrărilor care sunt critice din punct de vedere al siguranței navigației aeriene, al înregistrărilor de calitate și securitate.
Procedura „Managementul continuării activității în situații de urgență”	Tratează strict metodologia de întocmire a Planului de continuare a activității în situații de urgență - PCA în domeniul ITC, în cadrul Sistemului de Management al Securității Informației (SMSI).
Politica de securitate informatică privind accesul în rețelele sistemului informatic și de comunicații ROMATSA	Stabilește modul de transmitere de date către/ dinspre rețelele Sistemului Informatic și de Comunicații (SIC) al ROMATSA pentru a se respecta cerințele ICAO privind accesul la distanță (remote access - ATM Security Manual – Cap.18), precizările din Manualul de Management al Securității Informației cât și filozofia ROMATSA în acest domeniu - de separare la nivel logic și pe cât posibil la nivel fizic a rețelelor operaționale de rețelele administrative.
Politica de securitate informatică privind protecția antivirus	Stabilește cerințele necesar a fi îndeplinite de către toate calculatoarele din rețelele administrative ROMATSA, pentru a asigura în mod eficient: prevenția și detecția programelor de calculator cu potențial distructiv asupra datelor și echipamentelor; prevenția și detecția programelor destinate furtului informatic (virusi, viermi informatici sau script-uri rău intenționate). prevenirea accesului neautorizat la calculatoare și rețelele administrative ROMATSA.
Politica privind transmiterea de date către/dinspre rețelele Sistemului Informatic și de Comunicații ROMATSA	Are scopul de a menține integritatea, disponibilitatea și confidențialitatea tuturor bunurilor informaționale proprietate ROMATSA (date, software, echipamente hardware) și specifică condițiile pe care dispozitivele mobile trebuie să le îndeplinească pentru a se conecta la rețeaua wireless securizată a Regiei.
Politica de securitate informatică privind accesul și utilizarea rețelei Wi-Fi securizate ROMATSA	Stabilește regulile de utilizare și conectare a dispozitivelor mobile de calcul la rețelele Wi-Fi securizate ROMATSA.
Politica de securitate informatică privind utilizarea serviciilor de poștă electronică (e-mail) în cadrul ROMATSA	Describe utilizarea, considerată în cadrul ROMATSA ca fiind acceptabilă, a serviciilor de poștă electronică (e-mail) și servicii conexe, sisteme și facilități, stabilește norme de utilizare a email-ului pentru expediere, primire sau stocare.

Politică / procedură	Detalii
Politica de securitate informatică privind utilizarea dispozitivelor portabile	Stabilește regulile de utilizare și conectare a dispozitivelor mobile de calcul la rețelele informatice și de comunicații ale Regiei, pentru a menține integritatea, disponibilitatea și confidențialitatea datelor și informațiilor ROMATSA.
Ghid de utilizare a calculatorului de birou	Conține recomandări și reguli de urmat în exploatarea curentă a calculatorului de birou pentru a asigura protecția datelor și funcționarea optimă a acestuia, pentru salvarea, stocarea fișierelor și folderelor, pentru mesageria electronică (e-mail), pentru serviciile de imprimare, protecția antivirus și instalarea și rularea de programe și aplicații.

Acțiuni și resurse legate de securitatea digitală

ROMATSA a adoptat un set de măsuri pentru a asigura remedierea unui impact semnificativ asupra activității sale. În primul rând, managementul a luat măsuri pentru a garanta că Serviciul de Tehnologia Informației (SIT) dispune de resurse umane calificate și suficiente, esențiale pentru gestionarea eficientă a situațiilor critice. Aceasta asigură că personalul este bine pregătit și capabil să răspundă prompt și eficient în cazul unei crize.

Planul de continuitate la nivelul SIT pentru situații de urgență a fost dezvoltat pentru a asigura desfășurarea activităților critice fără întreruperi semnificative, minimizând astfel impactul asupra operațiunilor generale ale Regiei. Aceste acțiuni reflectă angajamentul ROMATSA de a gestiona proactiv și eficient orice situație care ar putea amenința continuitatea și eficiența operațiunilor sale.

În cadrul Serviciului SIT, sunt implementate strategii clare pentru a gestiona impacturile, riscurile și oportunitățile legate de securitatea digitală. Resursele umane sunt alocate cu atenție, asigurând existența unui personal calificat care să se ocupe de diferitele aspecte ale securității digitale. Din punct de vedere financiar, resursele necesare sunt prevăzute în Bugetul de Venituri și Cheltuieli, ceea ce garantează disponibilitatea fondurilor pentru susținerea diferitelor inițiative și intervenții necesare.

Resursele materiale, precum produsele și serviciile relevante, sunt achiziționate și gestionate prin Planurile Anuale de Achiziții Publice și Planurile Anuale de Achiziții Sectoriale. Această abordare asigură că toate achizițiile sunt planificate și coordonate eficient, maximizând eficiența și eficacitatea resurselor.

Planificarea activităților în domeniul securității digitale este realizată prin intermediul Planului anual (AP). În perioada de raportare, AP 2024 a corespuns Perioadei de referință RP3 (2020 – 2024). În prezent, ROMATSA a intrat în noua perioadă de referință RP4 (2025 - 2029), existând un nou plan anual (AP 2025).

Aceste planuri sunt întocmite conform Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/317 din 11 februarie 2019 al Comisiei privind stabilirea unui sistem de performanță și tarificare în cerul unic european (Single European Sky - SES).

Aceste planuri stabilesc obiectivele și strategiile pe termen lung, orientând eforturile către o îmbunătățire continuă a securității digitale și asigurând capacitatea companiei de a răspunde prompt și eficient la provocările și oportunitățile din acest domeniu crucial.

Ținte legate de securitatea digitală

ROMATSA a stabilit obiectivele legate de Securitatea digitală și Protecția datelor informatice prin intermediul Fișelor de proces, incluse în Manualul Sistemului de Management Integrat Calitate și Mediu. Acestea le sunt asociați indicatori și ținte, astfel:

INDICATORI	ȚINTE
Numărul de audituri realizate / numărul de audituri planificate	Minim 90%
Numărul de inspecții realizate / numărul de inspecții planificate	Minim 90%
Număr de incidente informatice majore	0

Indicatorii pentru monitorizarea gradului de realizare a acestor obiective sunt clar definiți și permit evaluarea periodică a acestora. Anual, rezultatele obținute sunt documentate și transmise Direcției Siguranță și Calitate pentru a fi utilizate în cadrul Analizei Efectuate de Management, asigurându-se astfel o evaluare continuă și orientată spre rezultate a performanțelor privind protecția datelor informatice.

Incidente legate de securitatea digitală

Nu au existat incidente legate de securitatea digitală la nivelul anului 2024.

REGIA AUTONOMĂ "ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ A SERVICIILOR DE TRAFIC AERIAN - ROMATSA"**Raport anual cu privire la remunerațiile și alte avantaje
acordate administratorilor și directorilor în cursul anului 2024****I. Informații generale**

Regia Autonomă Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian – "ROMATSA" a fost înființată și funcționează în baza Hotărârii Guvernului nr. 74/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, putând beneficia de subvenții de la bugetul de stat. ROMATSA nu a beneficiat de la înființare până în prezent de nicio subvenție de la bugetul de stat, iar regia este în categoria mari contribuabili la bugetul de stat.

Regia autonomă «Administrația română a serviciilor de trafic aerian» - ROMATSA are ca **obiect principal de activitate furnizarea de servicii de management al spațiului aerian, de management al fluxurilor de trafic și de servicii de navigație aeriană**, incluzând servicii de trafic aerian, servicii de comunicații, navigație și supraveghere în domeniul aeronautic, servicii meteorologice aeronautice, servicii de informare aeronautică, precum și furnizarea serviciilor-suport pentru misiunile de căutare a aeronavelor aflate în pericol, **cu respectarea tratatelor internaționale la care România este parte în domeniul aviației civile, a regulamentelor europene în domeniul serviciilor de navigație aeriană și în conformitate cu Regulamentul de organizare și funcționare al regiei prevăzut în anexa nr. 2 la HG nr.74/1991, cu modificările și completările ulterioare.**

II. Conducerea Regiei Autonome Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian – "ROMATSA"

Conducerea regiei este asigurată de către **Consiliul de administrație format din 5 membri**, dintre care 4 sunt administratori neexecutivi și unul este administrator executiv, îndeplinind funcția de director general. Conducerea executivă a fost extinsă la nivelul

regiei autonome, începând cu luna octombrie a anului 2024, cu funcția de director economic cu contract de mandat.

Consiliul de administrație a fost numit în urma derulării procedurii de selecție organizată în baza OUG nr.109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare, de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, în calitate de autoritate publică tutelară, pentru o **perioadă de patru ani, respectiv 31.05.2024 – 30.05.2028.**

Directorul general și directorul economic au fost numiți în urma derulării procedurii de selecție organizată în baza OUG nr.109/2011, privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare, de către Consiliul de administrație, pentru o **perioadă de patru ani, respectiv 09.09.2024 – 30.05.2028, pentru directorul general și 01.10.2024 - 30.05.2028 pentru directorul economic.**

Prezentul raport este întocmit în baza prevederilor **art. 23 alin. (3) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 109/2011** privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.111/2016, cu modificările ulterioare, potrivit căruia: *”Anual, directorii întocmesc un raport cu privire la remunerații și alte avantaje acordate administratorilor și directorilor, pe care îl prezintă autorității publice tutelare. Raportul cuprinde cel puțin informațiile prevăzute la art. 55 alin. (3)”*, respectiv:

- a) structura remunerației, cu explicarea ponderii componentei variabile și componentei fixe;
- b) criteriile de performanță ce fundamentează componenta variabilă a remunerației, raportul dintre performanța realizată și remunerație;
- c) considerentele ce justifică orice schemă de bonusuri anuale sau avantaje nebănești;
- d) eventualele scheme de pensii suplimentare sau anticipate;
- e) informații privind durata contractului, perioada de preaviz negociată, cuantumul daunelor-interese pentru revocare fără justă cauză.

III. Structura remunerației administratorilor și directorilor, cu explicarea ponderii componentei variabile și componentei fixe

a) Principiile generale pentru stabilirea remunerației administratorilor și directorilor cu contract de mandat

La stabilirea remunerațiilor administratorilor și directorilor cu contract de mandat au fost respectate principiile aprobate prin HG nr.639/2023, respectiv:

- atragerea, păstrarea și motivarea celor mai buni administratori;
- asigurarea sustenabilității pe termen lung a întreprinderii publice și a activității acesteia și generarea unei valori pe termen lung;
- recompensarea îndeplinirii obiectivelor;
- păstrarea competitivității în piața de remunerare;
- alinierea remunerației cu recomandările privind buna guvernanță;
- promovarea transparenței privind remunerarea și criteriile de stabilire a acesteia;
- păstrarea unui echilibru just între indemnizația fixă și componenta variabilă a remunerației.

b) Remunerația membrilor neexecutivi ai Consiliului de administrație

În conformitate cu prevederile art.8 alin.(2) și alin.(3) Remunerația membrilor neexecutivi ai consiliului de administrație a fost stabilită de către autoritatea publică tutelară - Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, prin contractul de mandat, în structura și limitele prevăzute la art.8 alin.3, respectiv:

"Remunerația membrilor neexecutivi ai consiliului de administrație constă într-o indemnizație fixă lunară. Indemnizația fixă nu poate depăși de maximum 3 ori media pe ultimele 12 luni a câștigului salarial mediu brut lunar pentru activitatea desfășurată conform obiectului principal de activitate înregistrat de regia autonomă, la nivel de clasă, conform clasificății activităților din economia națională, comunicat de Institutul Național de Statistică anterior numirii. Nivelul remunerației, în cadrul plafonului, este propus de comitetul de remunerare al consiliului de administrație al regiei autonome, avizat de autoritatea publică tutelară și notificat Agenției pentru Monitorizarea și Evaluarea

r matsa

Performanțelor Întreprinderilor Publice, luând în considerare criteriile de referință din sectorul privat, precum și complexitatea operațiunilor desfășurate de regia autonomă."

Administratorii neexecutivi nu beneficiază de indemnizație variabilă.

c) Remunerația directorului general și directorului economic cu contract de mandat

Potrivit art.8 alin.(4) din OUG nr.109/2011, cu modificările și completările ulterioare,
"Remunerația membrilor executivi ai consiliului de administrație este formată dintr-o indemnizație fixă lunară care nu poate depăși de maximum 3 ori media pe ultimele 12 luni a câștigului salarial mediu brut lunar pentru activitatea desfășurată conform obiectului principal de activitate înregistrat de regia autonomă, la nivel de clasă, conform clasificății activităților din economia națională, comunicat de Institutul Național de Statistică anterior numirii, și dintr-o componentă variabilă. Componenta fixă lunară a membrilor executivi ai consiliilor de administrație poate depăși de 3 ori, dar nu mai mult de maximum 6 ori media pe ultimele 12 luni a câștigului salarial mediu brut lunar pentru activitatea desfășurată conform obiectului principal de activitate înregistrat de regia autonomă, la nivel de clasă, conform clasificății activităților din economia națională, comunicat de Institutul Național de Statistică pentru perioadele lunare în care regia autonomă îndeplinește cumulativ cel puțin următoarele condiții:

- a) nu are datorii restante față de bugetul general consolidat;*
- b) nu are datorii restante față de furnizori și față de alți creditori;*
- c) are programele de investiții implementate conform graficelor de execuție;*
- d) nu are înregistrate pierderi contabile anterioare și nu înregistrează pierderi contabile curente.*

Componenta variabilă va avea la bază indicatorii de performanță financiari și nefinanciari, negociați și aprobați de autoritatea publică tutelară, diferiți de cei aprobați pentru administratorii neexecutivi, determinați cu respectarea metodologiei aprobate prin ordin comun al ministrului finanțelor și al secretarului general al Guvernului. Componenta variabilă **nu poate depăși de maximum 6 ori media pe ultimele 12 luni a câștigului salarial mediu brut lunar pentru activitatea desfășurată conform obiectului principal de activitate înregistrat de regia autonomă și se acordă numai dacă regia autonomă îndeplinește cumulativ cel puțin următoarele condiții:**

r matsa

- a) nu are datorii restante față de bugetul general consolidat;
- b) nu are datorii restante față de furnizori și față de alți creditori;
- c) are programele de investiții implementate conform graficelor de execuție;
- d) nu are înregistrate pierderi contabile anterioare și nu înregistrează pierderi contabile curente;
- e) nivelul ratei de profitabilitate determinată ca raport între profitul net și cifra de afaceri este mai mare de 5%;
- f) creșterea cifrei de afaceri în anul curent față de anul precedent este mai mare de 2,5%."

Nu s-au acordat indemnizații variabile în anul 2024.

d) Remunerațiile încasate de către administrator și directori în anul 2024:

Nr. crt.	Nume și prenume membru CA/director	Perioadă	Calitate	Remunerația brută/indemnizația netă încasată în anul 2024 (lei)
1.	Eduard GRAMA – administrator neexecutiv (președinte)	01.01.2024-02.02.2024	Administrator provizoriu	10.977/6.422
		31.05.2024 – 08.05.2028	Administrator permanent	133.143 /77.884
2.	Marius COJOC – administrator executiv /director general	31.05.2024 – 30.05.2028	Administrator executiv permanent	0
		01.01.2024 – 08.09.2024	Director general provizoriu	455.022/266.188
		09.09.2024 30.05.2028	Director general permanent	247.271/144.645
3.	ILIE Laurențiu Andrei – administrator neexecutiv	31.05.2024 – 30.05.2028	Administrator permanent	133.143 /77.884
4.	COMAN Constanța - administrator neexecutiv	31.05.2024 – 30.05.2028	Administrator permanent	133.143 /77.884
5.	ȘUȘNEA Florentina – administrator neexecutiv	31.05.2024 – 30.05.2028	Administrator permanent	133.143 /77.884
6.	ARAT Oana Marie	01.01.2024 31.03.2024	Administrator provizoriu	31.434/18.389
7.	ARDELEAN Felix Corneliu	01.01.2024 30.05.2024	Administrator provizoriu	33.829/19.790

r matsa

8.	BURGHIU David Alexandru	01.01.2024 14.03.2024	Administrator provizoriu	25.447/14.886
9.	CUPĂ Ion	01.01.2024 17.01.2024	Administrator provizoriu	5.239/3.065
10.	OLTEANU Elena Zinica	01.01.2024 14.01.2024 02.02.2024 30.05.2024	Administrator provizoriu	45.604/26.678
11.	NEDELCU Corvin	18.01.2024 30.05.2024	Administrator provizoriu	47.151/27.583
12.	CITU-RADU Cristian – (director economic)	01.10.2024 30.05.2028	Director Economic	178.779/104.586

e) Criteriile de performanță ce fundamentează componenta variabilă a remunerației, raportul dintre performanța realizată și remunerație

Măsurarea performanței regiei are ca scop evaluarea gradului de îndeplinire a obiectivelor întreprinderii publice, în vederea îmbunătățirii activităților și utilizării resurselor într-un mod cât mai eficace, asumate prin planul de administrare al regiei, plan ce cuprinde componenta de administrare, componenta de management, indicatorii de performanță financiari și nefinanciari pentru administratorii neexecutivi și indicatorii-cheie de performanță financiari și nefinanciari pentru calculul componentei variabile a remunerației directorilor cu contract de mandat.

Indicatorii de performanță reprezintă instrumente de măsurare cantitativă și calitativă a performanței financiare și nefinanciare care indică atingerea unor obiective cuantificabile raportate la ținte specifice de performanță.

Indicatorii de performanță pentru monitorizarea performanței regiei constau în supravegherea și urmărirea de către conducerea regiei, prin intermediul unor indicatori relevanți, a performanțelor activităților aflate în coordonare, precum și identificarea eventualelor abateri de la țintele stabilite și luarea măsurilor de corecție.

Indicatorii cheie de performanță (ICP) sunt indicatorii selectați pentru acordarea componentei variabile a remunerației pentru directorii cu contract de mandat și sunt

clasificați în conformitate cu prevederile H.G. nr. 639/2023, ca financieri și nefinancieri, cei nefinancieri fiind prin natura lor operaționali și de guvernare corporativă.

Indicatorii cheie de performanță (ICP) financieri și nefinancieri au fost selectați cu respectarea prevederilor și criteriilor prevăzute de legislația aplicabilă în vigoare la data numirii administratorilor și directorilor.

Pentru indicatorii de performanță financieri și nefinancieri, precum și pentru indicatorii cheie de performanță a fost obținut **avizul final nr.173/20.12.2024, transmis de către Autoritatea pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice (AMEPIP)** cu adresa nr.9261/20.12.2024.

În **Anexa nr.1** sunt prezentați Indicatorii de performanță a regiei pentru membrii neexecutivi ai Consiliului de administrație, iar în **Anexa nr.2** Indicatorii cheie de performanță a regiei pentru directorul general și directorul economic.

f) considerentele ce justifică orice schemă de bonusuri anuale sau avantaje nebănești;

În cadrul RA ROMATSA, acordarea bonusurilor și a avantajelor nebănești are la bază stimularea performanței manageriale, îndeplinirea obiectivelor strategice și menținerea unui nivel ridicat de profesionalism într-un domeniu esențial pentru siguranța traficului aerian. Aceste beneficii sunt aliniate practicilor curente din aviația civilă și contribuie la motivarea, fidelizarea și eficiența conducerii în exercitarea responsabilităților specifice.

Alte avantaje non-bănești acordate administratorilor:

- Asigurare pentru răspundere profesională, suportată de Regie;
- Diurne și cheltuieli aferente deplasărilor interne/internaționale, inclusiv cazare și transport precum și alte beneficii (autoturism, telefon mobil, tablet, laptop) în interesul Regiei;
- Asistență de specialitate pentru fundamentarea deciziilor luate în cadrul consiliului.

În anul de referință directorul general și directorul economic au beneficiat de:

- Asigurare pentru răspundere profesională, suportată de Regie;

r matsa

- Drepturile prevăzute de legislația muncii, inclusiv cele privind pensia, sănătatea, accidentele de muncă și concediile;
- Acces la facilități și informații interne specifice funcției;
- Decontarea cheltuielilor medicale, de transport și cazare;
- Diurne și cheltuieli aferente deplasărilor interne/internaționale, inclusiv cazare și transport;
- Dreptul la fond de protocol și mijloace tehnice necesare desfășurării activității (autoturism, telefon, laptop etc.);
- Indemnizații și zile libere plătite în cazuri speciale (deces în familie, afecțiuni grave etc.)
- Contribuții la fonduri de pensii facultative pentru directorul general;
- Decontarea echipamentelor medicale speciale și a abonamentelor pentru sport și întreținere

g) eventualele scheme de pensii suplimentare sau anticipate;

Contribuția la un fond de pensii facultative pentru directorul general, potrivit Legii nr. 204/2006, cu modificările și completările ulterioare,

Marius Adrian COJOC – administrator executiv (director general) – 36.418 lei

h) informații privind durata contractului, perioada de preaviz negociată, quantumul daunelor-interese pentru revocare fără justă cauză.

Durata contractelor de mandat ale administratorilor este de 4 ani, respectiv de la data de 31.05.2024 și până la data de 30.05.2028.

Durata contractului de mandat al directorului general este de la data de 09.09.2024 și până la data de 30.05.2028.

Durata contractului de mandat al directorului economic este de la data de 01.10.2024 și până la data de 30.05.2028.

Perioada de preaviz negociată pentru administratori și directori este de 30 de zile.

În situația revocării fără justă cauză, Regia va plăti administratorilor și directorilor o compensație corespunzătoare numărului de luni rămase până la finalul mandatului.

Director General,

Adrian COJOC

Director Economic,

Cristian CÎTU-RADU

**Situația litigiilor gestionate de către Administrația Centrală R.A.ROMATSA
aflate în curs de soluționare, între faze procesuale sau în faze de executare silită
13.05.2025**

Nr. Crt.	Obiect Părți	Instanta/ Nr. Dosar / Natura juridică a litigiului	Calitatea procesuala a ROMATSA in cauza	Valoarea aproximativa a pretențiilor	Stadiu dosar / Faza procesuala /Scurta descriere	Gestionare litigiu	Diagnoză
1.	Suciu Emil Adrian - intimat Obiect: Contestația la executare formulată de Romatsa împotriva actelor de executare din dosarul nr. 660/2011, împreună cu cerere de suspendare a executării silite până la soluționarea contestației la executare. Judecătoria Sectorului 3 a declinat competența de soluționare a contestației la executare în favoarea Judecătoriei Cluj Napoca.	Tribunalul Cluj Napoca Dosar nr. 46247/301/2011** * LM	Contestator	Inițial suma menționată în cererea de executare silită a fost de 4.730.2018 lei și a fost ulterior calculată de expert la suma de 9.232.450 lei, aferentă pretențiilor dlui Suciu conform cărora cuantumul despăgubirilor ar trebui să se raporteze la un caracter operativ al funcției.	Stadiu procesual: Recurs La termenul din 28.10.2021: Admite in parte contestația la executare formulată de contestatoarea Regia Autonomă Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian -ROMATSA - Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Cluj, Regia Autonomă Administrația Romană a Serviciilor de Trafic Aerian-ROMATSA in contradictoriu cu intimatul S. E. A. Anulează actele de executare silită efectuate in dosarul execuțional nr. 660/2011 al BEJ Stolnean Diana pentru suma care depășește 1.142.462 lei. Obligă intimatul să plătească contestatoarei cheltuieli de judecată parțiale, in cuantum de 98.951 lei. Irevocabilă. Hotărâre 2/2021 28.10.2021	Soc. de avocați Țucă, Zbârcea și asociații	Finalizat. Il pastram ca evidenta intrucat de acest litigiu depind alte dosare prezentate în continuare
2.	Suciu Emil - Reclamant	Curtea de Apel Cluj	Parat	Suma pretinsă de către reclamant nu a fost	Termen: 18.07.2024	Soc. de avocați	100%

	Cererea de chemare in judecata prin care Suci Emil pretinde acordarea unor drepturi banesti constand in ajutor pentru pensionare anticipata conform art. 179. lit. f) subpunctele f1) si f2) din CCM Romatsa 2009-2010	Dosar nr. 2762/117/2013 LM	indicată în concret. Aceasta este echivalentul a 66 salarii aferente funcției reclamantului, conform art. 179 lit. f) subpunctele f1) și f2) din CCM Romatsa 2009 – 2010. In cererea de executare 660/2011 suma de 60 de salarii este indicat ca fiind 1.056.480 lei. Sumele ce fac obiectul dos. 46247/301/2011 NU includ sumele solicitate in dos. 2762/117/2013. In dos. 46247, prin Decizia de casare (Decizia 53/2015 a Tribunalului Cluj) s-a retinut expres ca aceste sume nu sunt incluse in despagubirile acordate prin titlul executoriu (Decizia 1342/R/2011a Curtii de Apel Cluj). In consecinta, nu este exclus ca dl. Suci sa staruie in obtinerea sumelor solicitate in dos. 2762, desi in aprecierea noastra, drepturile alegare de domnia sa nu pot cumula atat sumele solicitate in dos. 46247, cat si pe cele ce fac obiectul dos. 2762 (suspendat). Motivul	Admite recursul, astfel cum a fost recalificat din apel, formulat de recurenta-pârâtă REGIA AUTONOMA ADMINISTRATIA ROMANA A SERVICIILOR DE TRAFIC AERIAN – ROMATSA, în contradictoriu cu intimatul Suci Emil Adrian, împotriva Sentinței civile nr. 2911/07.12.2022 pronunțată de Tribunalul Cluj în dosarul nr. 2762/117/2013 pe care o modifică în tot, în sensul că respinge acțiunea formulată de reclamantul SUCIU EMIL ADRIAN, în contradictoriu cu pârâta REGIA AUTONOMA ADMINISTRATIA ROMANA A SERVICIILOR DE TRAFIC AERIAN – ROMATSA, ca neîntemeiată Obligă intimatul la plata către recurentă a sumei de 6.515,15 lei reprezentând cheltuieli de judecată solicitate în apel constând în onorariu avocat. Irevocabilă.	Țucă, Zbârcea și asociații	
--	---	--	---	--	-----------------------------------	--

				suspendarii dos. 2762 atinut mai degraba de necesitatea stabilirii, in cadrul dos. 46247, a salariului de baza in raport de care ar urma sa fie calculate sumele pretinse in dos. 2762.			
3.	Suciu Emil - Reclamant Cerere de chemare in judecata prin care Suciu Emil pretinde despagubiri reprezentand contravaloarea decontului depus la data de 27.09.2009 in baza art. 181 (1) CCM Romatsa 2009-2010.	Tribunalul Cluj Dosar nr. 13828/117/2012 LM	Parat	Contravaloarea decontului nr. 2770 depus la subscrisa la data de 25.09.2009: 3228 EUR + 735 EUR + 538 LEI + 272 LEI + 1390 EUR + 466 LEI + 220 USD	Stadiu procesual: Fond. Repus pe rol. La termenul de judecată din data de 07.09.2022 instanța respinge ca rămasă fără obiect acțiunea formulată de reclamantul S.E.A. împotriva pârâtei R.A.A.R.S.T.A. Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.	Soc. de avocați Țucă, Zbârcea și asociații	50%
4.	Suciu Emil – Reclamant Actiune in anulare a decizie de reintegrare	Curtea de Apel Cluj Dosar nr. 2411/117/2018 SectiaContecios fiscal si conflicte de munca LM	Intimată-Parată	Cererea are ca obiect constatarea nulitatii absolute a Deciziei DG nr 327/17.05.2018 si a actelor anexe la aceasta.	Stadiu procesual apel Solutie fond : Admite in parte cererea Solutia pe scurt: Admite, în parte, acțiunea formulată formulata de reclamantul SEA în contradictoriu cu pârâta RA R , în consecință: Dispune anularea în parte a Deciziei directorului general al RA ROMATSA nr. 327/17.05.2018 în ceea ce privește data reintegrării care va fi începând cu 20.03.2008 și menține în rest decizia contestată. Respinge restul pretențiilor.	Soc. de avocați Țucă, Zbârcea și asociații	50%

					Obligă pârâta la plata în favoarea reclamantului a sumei de 2.000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, reprezentând onorariu avocațial. Diminuează onorariul avocatului pârâtei la suma de 5000 lei și obligă reclamantul să plătească pârâtei cheltuieli de judecată parțiale. Cu drept de apel în termen de 10 zile de la comunicare. Suciu a declarat apel. Curtea de Apel Cluj a amanat pronunțarea pentru 01.11.2023. 01.11.2023 Respinge ca nefondat apelul declarat de Suciu Emil Adrian și apelul incident declarat de ROMATSA împotriva sentinței civile nr. 3069 din 20.12.2022 pronunțată de Tribunalul Cluj în dosarul nr. 2411/117/2018, pe care o păstrează în tot. Obligă pe apelanta ROMATSA să plătească intimatului Suciu Emil Adrian suma de 1500 lei cheltuieli de judecată în apelul incident. Respinge cererea formulată de ROMATSA privind obligarea apelantului Suciu Emil Adrian la plata cheltuielilor de judecată în apel. Definitivă.		
--	--	--	--	--	--	--	--

5.	Suciu Emil – Reclamant	Tribunalul Cluj Dosar nr. 4696/117/2018 LM	Parat	Contestatie sanctionare decizie	Stadiu procesual: Fond Suspendat in baza art. 413 alin.1 pct.1 cod pr.civila, pana la solutionarea definitiva a dosarului nr. 2411/117/2018 al Tribunalului Cluj.	Soc. de avocați Țucă, Zbârcea și asociații	50%
6.	Suciu Emil – Reclamant	Judecatoria Cluj-Napoca Dosar nr. 7746/211/2022* CC	Parat	Pretentii Cererea are ca obiect obligarea paratei la plata sumei rezultata din indexarea cu indicele de inflatie si dobanda legala remuneratorie si penalizatoare a sumei dispusa cu titlu de despagubiri prin Decizia civila nr. 1342/2011 a Curtii de Apel Cluj pronuntata in dosar nr. 4449/117/2009 si prin Decizia civila nr. 2/2021 a Tribunalului Cluj pronuntata in dosar nr. 46247/301/2011***, calculata de la data scadentei lor si pana la momentul platii.	Stadiu procesual: Fond – rejudecare conform Deciziei Curtii de apel Cluj nr. 223/08.10.2024 (În rejudecare, admite în parte apelul declarat de apelantul SUCIU EMIL ADRIAN împotriva sentintei civile nr. 3549 din 20.06.2023 pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca, în dosarul nr. 7746/211/2022, pe care o anulează în parte, cu privire la soluția de admitere a excepției prescriptiei dreptului material la acțiune, pe durata celor trei ani anterior introducerii cererii de chemare în judecată (26.05.2019- 26.05.2022) și în aceste limite, trimite cauza spre rejudecare primei instanțe.) Termen: 08.04.2025	Soc. de avocați Țucă, Zbârcea și asociații	50%
7.	Suciu Emil – Reclamant	Judecatoria Cluj-Napoca Dosar nr. 7746/211/2022	Parat	contestatie la executare REVIZUIRE DOS 46247/301/2011*** -indexare și aplicare dobândă legală remuneratorie și	Stadiu procesual: Revizuire recurs Termen 20.06.2023	Soc. de avocați Țucă, Zbârcea și asociații	50%

		LM		penalizatoare la sumele stabilite de Tribunalul Cluj prin Decizia nr. 2/2021	Admite excepția prescripției dreptului material la acțiune, invocată de pârâta Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Cluj. Respinge ca fiind prescrisă cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul Suci Emil-Adrian, în contradictoriu cu pârâta Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Cluj, cu sediul în . Cu apel în termen de 30 zile de la comunicare.		
8.	Suci Emil – Reclamant	Tribunalul Cluj Dosar nr. 2662/117/2019 LM	Parat	Cererea are ca obiect contestație împotriva Deciziei de concediere disciplinară nr. 56/21.06.2019, reclamantul solicitând: anularea deciziei deconcediere si repunerea părților în situația anterioară; obligarea la plata cheltuielilor de judecată.	Stadiu procesual: Fond La termenul din data de 19.10.2022 instanța suspendă cauza până la soluținarea dosarului 2411/117/2018 al Tribunalului Cluj. Termen: 19.03.2025.	Soc. de avocați Țucă, Zbârcea și asociații	50%
9.	Mareea Comtur SRL INSOLVENTA	Tribunalul Hunedoara Sectia a II Civila, de contencios administrativ si fiscal Dosar nr. 4272/97/2016 I	Creditor	77.536,80 Lei	ROMATSA a formulat cerere de inscriere la masa credala. La termenul din 22.02.2024: Aprobă raportul final întocmit de lichidatorul judiciar Expert Insolvență SPRL, și în consecință: În temeiul art. 175 alin.2 din Legea nr.85/2014, Dispune închiderea procedurii falimentului debitorului SC Mareea Comtur SRL, Deva.	Serviciul Juridic	50%

					Dispune radierea debitoarei din registrul comerțului. In temeiul art. 180 din Legea nr.85/2014, Descarcă pe lichidatorul judiciar de orice îndatoriri si responsabilități. In temeiul art. 179 din Legea nr.85/2014, Dispune notificarea prezentei sentințe debitorului, creditorilor, Direcției Teritoriale a Finanțelor Publice, Oficiului Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Hunedoara, pentru efectuarea mențiunilor de închidere a procedurii si de radiere, precum si publicarea prin Buletinul procedurilor de insolvență. Cu drept de apel în termen de 7 zile de la comunicare prin publicare în BPI. <u>Direcția Economică:</u> Ajustări pentru deprecierea creanțelor – debitori în sumă de 77.537 lei;		
10.	Compania Romana de Aviatie ROMAVIA INSOLVENTA	Tribunalul Ilfov Dosar nr. 2431/93/2014 I	Creditor	4.054,18 Lei	ROMATSA a formulat cerere de inregistrare la masa credala. La termenul din 06.02.2025 – Aprobă raportul final. În baza art. 175 alin.2 rap. la art. 167 din Legea nr.85/2014 închide procedura insolvenței față de debitor. Descarcă pe lichidatorul judiciar de orice îndatoriri ori responsabilități față de procedură, debitoare și averea sa, creditorii, titularii de garanții și asociați, cf. art. 180 din Legea nr. 85/2014. Dispune radierea debitorului din evidențele	Serviciul Juridic	50%

					ONRC - Registrul Comerțului Ilfov. Cu drept de a formula apel în 7 zile de la comunicare. <u>Direcția Economică:</u> Ajustări pentru deprecierea creanțelor – clienți în sumă de 4.054,18 lei;		
11.	Asigurare Reasigurare Astra S.A. - Debitor INSOLVENTA	Tribunalul Bucuresti Sectia a VII a Civila Dosar nr. 32802/3/2015 I	Creditor	Conform Notificarii administratorului judiciar KPMG Restructuring SPRL emisa la 05.06.2016, creanta a fost acceptata partial, ROMATSA fiind inscrisa in Tabelul preliminar al creantelor cu suma de 877.040,58 Lei	ROMATSA a formulat cerere de inscriere la masa credala. <u>Direcția Economică:</u> Ajustări pentru deprecierea creanțelor – debitori în sumă de 688.319 lei; Termen 07.10.2025 pentru continuarea procedurii.	Serviciul Juridic	50%
12.	Debitor: Tehnic-Asist SRL	Tribunalul Botoșani Dosar nr. 2467/40/2018 I	creditor	INSOLVENȚĂ – înscriere la masa credala cu suma de 176,36 lei.	Termen 12.05.2025 – pentru definitivarea tabelului preliminar adițional și finalizarea planului de reorganizare. <u>Direcția Economică:</u> Ajustări pentru deprecierea creanțelor – clienți în sumă de 176,36 lei;	Serviciul Juridic	50%
13.	Ten AirWays - Debitor INSOLVENTA	Tribunalul București Secția a VII a Civila Dosar nr. 6608/3/2015	creditor	înscriere la masa credala cu suma de 25.765,50 lei	ROMATSA a formulat cerere de inscriere la masa credala. Termen : 05.06.2025 pentru continuarea procedurii.	Serviciul Juridic	50%

14.	Ritiu Traian Anton Dragomirescu Gabriel Pop Vasile Pop Mihai Basile Parati	Curtea de Apel Bucuresti 21827/299/2018 *	Reclamant	81.846 lei	La prima instanță și apel pretențiile Romatsa rezultate din răspunderea civilă delictuală, urmare a faptelor ilicite ale celor 4 pârâți au fost respinse pe motiv că nu există legătură de cauzalitate între faptele de luare de mită/dare de mită și prejudiciu (abuzul în serviciu nu s-a putut susține ca urmare a deciziei Curții Constituționale) S-a formulat recurs de către ROMATSA. Soluție recurs: Respinge excepția nulității recursului, ca neîntemeiată. Admite recursul. Casează decizia civilă recurată și trimite cauza pentru rejudecare aceleiași instanțe de apel. Definitivă. <u>Soluție rejudecare apel:</u> Admite apelul ROMATSA. Schimbă, în parte, sentința civilă apelată, în sensul că : Admite, ca întemeiată, cererea de chemare în judecată formulată de către reclamanta REGIA AUTONOMĂ ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ A SERVICIILOR DE TRAFIC AERIAN R.A. – ROMATSA. Obligă pârâții, în solidar, la plata către reclamantă atât a sumei /debitului principal în cuantum total de 81.846,00 de lei cu titlu de contravaloare prejudiciu, precum și la plata dobânzii legale calculată de la data de 23.08.2012 (asupra câtimii / componenteii sumei de 40.208,00 de lei), de la data de	Serviciul Juridic	50%
-----	--	--	-----------	------------	---	-------------------	-----

					05.11.2013 (asupra câtimii / componentei sumei de 23.940,00 de lei), de la data de 17.09.2014 (asupra câtimii / componentei sumei de 17.698 de lei) și până la data plății efective a întregului debit principal. Obligă pârâții, în solidar, la plata către reclamantă a cheltuielilor de judecată în cuantum de 5.492,96 de lei reprezentând taxe judiciare de timbru aferente judecării în fața primei instanțe, apel, recurs (toate din prim ciclu procesual). Menține, în rest, dispozițiile sentinței civile apelate. Cu drept de recurs, în termen în termen de 30 de zile de la comunicare. Faza recurs după rejudecare: Termen 14.05.2025		
15.	Ciupureanu Catalin- Reclamant Obiect: OG 137/2000-discriminarea Reclamantul se considera discriminat ca urmare a aplicării criteriilor de ierarhizare prevazute in Regulamentul de organizare a selectiei pentru admiterea la cursurile de pregatire initiala in vederea obtinerii licenței de CTA stagiar, la	Tribunalul Dolj Dosar nr. 8163/63/2020	Parat	-113000 lei despăgubire reprezentând contravaloarea la care ipotetic reclamantul ar fi fost îndreptătit în perioada cuprinsă între data promovării examenului și cea a introducerii cererii de chemare în judecată; -26000 lei indemnizație la care <i>ipotetic</i> reclamantul ar fi fost îndreptătit dacă promova examenul organizat de RA ROMATSA;	Stadiu procesual: fond Termen: 13.06.2025 <u>Diracția Economică:</u> Provizion pentru litigii înregistrat în sumă de 139.000 lei (mai puțin daune morale).	Serviciul Juridic	50%

	examenul pe care l-a susținut. (criteriul „varsta”)			-250000 lei daune morale;			
16.	ROMATSA Petent	Curtea Constituțională Dosar nr. 102D/2022	Petentă	<u>exceptia de neconstituționalitate a criteriului ”vârstă”</u>	<u>Termenul de judecată de la CCR în vederea soluționării excepției de neconstituționalitate invocată de către ROMATSA nu a fost fixat.</u>	Serviciul Juridic	50%
17.	CoradoHoliday SRL parat	Birou Executor Judecătoresc Cristea Nicolae Dosar nr. 2333/118/2015* Curtea de Apel Constanta EX S	Reclamant	7.433.624,00 lei	În curs de executare silită executare silită a creanței. Suma reprezintă rezultatul acțiunii în pretenții promovată de către Romatsa împotriva debitoarei DS Travel, sumă reprezentând contravaloarea serviciilor neprestate de către DS Travel, dar achitate de către Romatsa cf. Raportului Corpului de Control al Primului ministru din data de 01.10.2014.	Serviciul Juridic	50%
18.	Ds Travel @ Turism SRL parat	Dosar executare silita nr.105/2019 BEJ Morcan Claudiu Florin Arad EX S	Reclamant	4.025.013,39 lei	În curs de executare silită. S-a formulat cerere de începere a executării silite a creanței Romatsa și în acest sens s-a deschis dosarul de executare silită. Suma reprezintă rezultatul acțiunii în pretenții promovată de către Romatsa împotriva debitoarei DS Travel, sumă reprezentând contravaloarea serviciilor neprestate de către DS Travel, dar achitate de către Romatsa cf.	Serviciul Juridic	50%

					Raportului Corpului de Control al Primului ministru din data de 01.10.2014.		
19.	INTERNATIONAL EXPERT TRAVEL SRL Parat	Curtea de Apel București Dosar nr. 3924/3/2021 LP	reclamanta	Ob. răspundere contractuală 35062,46 lei +5609, 99 lei	Cauza a rămas în pronunțare la termenul de judecată din 25.09.2023. Soluție: Respinge cererea Admite excepția prescripției dreptului material la acțiune, invocata de catre parata prin intampinare. Respinge actiunea ca fiind prescrisa. Obliga reclamanta sa achite paratei cheltuieli de judecata în cuantum de 5.815,41 lei reprezentând onorariu de avocat. Cu apel in termen de 30 de zile de la comunicare. Termen apel 02.06.2025	Serviciul Juridic	50%
20.	INTER-TOUR SRL Parata	Tribunalul Bacau Dosar nr. 378/110/2021 LP	reclamanta	Ob răspundere contractuală 743431, 78 lei + 86367,17 lei + 104702,19 lei	La termenul de judecată din data 25.09.2023, instanța a dispus: suspendă judecarea cauzei până la soluționarea definitivă a dosarului nr.2978/2/2023 al Curții de Apel București.	Serviciul Juridic	50%
21.	Făgădău Alexandru Debitor	BEJ RADU MARIUS EX S	Creditoare	EXECUTARE SILITĂ – titlurilor executorii reprezentate de garanțiile contractuale, ca urmare a încetării contractului începând cu data de 01.04.2021, înainte de termenul stabilit la art. 3, punctul 3.10 din Contractul de școlarizare nr. 1395/20.02.2018		Serviciul Juridic	50%

				(respectiv 5 ani) raportat la prevederile Contractului individual de muncă nr. 1397/3/25.10.2019, fiind aplicabile prevederile art. 3.11 din Contractul de școlarizare nr. 1395/20.02.2018, sens în care debitorul are obligația să restituie suma de 106.700,63 lei.			
22.	HOLIDAY PARTENER Parata	Curtea de Apel București Dosar nr. 11775/300/2021 LP	reclamantă	răspundere contractuală 15.813,46 lei + 2.532,54 lei + 2.384,96 lei + 4.940,93 lei	Respinge cererea de chemare în judecată ca neîntemeiată. Se va formula apel în termen de 30 zile de la comunicare Soluție Apel – Respinge apelul ca nefondat. Cu recurs în termen de 30 de zile de la comunicare. Soluție recurs: Respinge recursul formulat de către ROMATSA. Definitivă	Serviciul Juridic	50%
23.	ROMATSA vs. Biban Mircea Florin, Titea Dragos Virgil, Nițu Mărioara, Pâslaru Florin Costin, Udroiș Adriana Mihaela, Gâdea Adrian Ionuț, Tărteaș Cristina Ionela, Andronic Cristina Mădălina, Nazare Alexandru, Ferencz Stefania Gabriella,	Dosar nr. 34718/3/2021	Tribunalul București Secția a VI a	449.034 lei la care se adaugă dobânda legală penalizatoare aferentă calculată începând cu data formulării acțiunii până la data plății efective.	Fond Acțiune în anulare Restituire sume aferente componentei variabile încasate de foștii directori generali provizorii în temeiul contractelor de mandat. Termen: 10.06.2025	Serviciul juridic	50%

	Nedelcu Corvin, Ilea George Bogdan, Bostina Mircea si Costas Bogdan.						
24.	Paduraru Vlad Ionut Reclamant	Tribunalul Bucuresti Secția a VIII-a Conflicte de muncă Dosar nr. 16421/3/2022 Curtea de apel Bucuresti	pârâtă	300.000 lei ce urmeaza a fi actualizat – daune materiale. 300.000 euro – daune morale	Stadiu: Apel. Reclamantul a solicitat obligarea ROMATSA la: i) integrarea reclamantului in cadrul ROMATSA, in conformitate cu licenta de controlor de trafic aerian stagiar pe care o detine; ii) plata daunelor materiale in quantum aproximativ de 300.000 lei (ce urmeaza a fi actualizat cu dobanzile legale si rata inflatiei) reprezentand contravaloarea salariului si a tuturor beneficiilor postului de CTA stagiar, calculate din iunie 2019, data la care reclamantul a obtinut licenta de CTA stagiar si pana la angajarea efectiva; iii) plata daunelor morale in quantum de 300.000 Euro ca urmare a refuzului nelegal de a permite reclamantului exercitarea profesiei de CTA stagiar; iiii) plata cheltuielilor de judecata generate de solutionarea prezentei cauze. La 22.03.2023, instanta a dispus: Admite în parte acțiunea. Obligă pârâta către reclamant la plata sumei de 50.000 lei reprezentând daune morale. Respinge în rest	Serviciul juridic	50%

					acțiunea ca neîntemeiată. Cu apel în 10 zile de la comunicare. Ambele parti au formulat apel. Termen Curtea de apel Bucuresti: 11.06.2025		
25.	Aldea Cristian Mihai Reclamant	Tribunalul Bucuresti Secția a VIII-a Conflicte de muncă Dosar nr. 13321/3/2022	pârâtă	300.000 lei ce urmeaza a fi actualizat – daune materiale. 300.000 euro – daune morale	Stadiu: Fond. Reclamantul a solicitat obligarea ROMATSA la: i) integrarea reclamantului in cadrul ROMATSA, in conformitate cu licenta de controlor de trafic aerian stagiar pe care o detine; ii) plata daunelor materiale in quantum aproximativ de 300.000 lei (ce urmeaza a fi actualizat cu dobanzile legale si rata inflatiei) reprezentand contravaloarea salariului si a tuturor beneficiilor postului de CTA stagiar, calculate din iunie 2019, data la care reclamantul a obtinut licenta de CTA stagiar si pana la angajarea efectiva; iii) plata daunelor morale in quantum de 300.000 Euro ca urmare a refuzului nelegal de a permite reclamantului exercitarea profesiei de CTA stagiar; iiii) plata cheltuielilor de judecata generate de solutionarea prezentei cauze.	Serviciul juridic	50%

					La termenul din 21.09.2022, instanta TMB: Respinge excepțianecompetenței materiale ca neîntemeiată Admite excepțianecompetenței teritoriale a Tribunalului BucureștiSecției a VIII-a Conflicte de Muncă și Asigurări Sociale. Declină cauza spre competentă soluționare Tribunalului Prahova. Termen Tribunal Prahova: 09.12.2025.		
26.	Grama Ileana Gabriela Reclamant	Tribunalul Bucuresti Secția a VIII-a Conflicte de muncă Dosar nr. 14901/3/2022	pârâtă	300.000 lei ce urmeaza a fi actualizat – daune materiale. 200.000 euro – daune morale	Stadiu: Fond. Reclamanta a solicitat obligarea ROMATSA la: i) integrarea reclamantei in cadrul ROMATSA, in conformitate cu licenta de controlor de trafic aerian stagiar pe care o detine; ii) plata daunelor materiale in quantum aproximativ de 300.000 lei (ce urmeaza a fi actualizat cu dobanzile legale si rata inflatiei) reprezentand contravaloarea salariului si a tuturor beneficiilor postului de CTA stagiar, calculate din iunie 2019, data la care reclamanta a obtinutlicenta de CTA stagiar si pana la angajarea efectiva; iii) plata daunelor morale in quantum de 200.000 Euro ca urmare a refuzului nelegal de a	Serviciul juridic	50%

					permite reclamantului exercitarea profesiei de CTA stagiar; iii) plata cheltuielilor de judecata generate de solutionarea prezentei cauze. La termenul din 20.09.2022, instanta TMB: Admite exceptiune de competență teritoriale a instanței. Declină competența de soluționare a cauzei în favoarea Tribunalului Ilfov. Tribunalul Ilfov la 21.11.2024: Admite, în parte, cererea. Obligă pârâta la plata către reclamantă a sumei de 15.000 lei, reprezentând daune morale. Respinge, în rest, cererea de chemare în judecată, ca neîntemeiată. Cu drept de apel în termen de 10 zile de la comunicare. S-a formulat apel. Termen apel CAB: 26.06.2025		
27.	S.C. EUROTOTAL COMP S.R.L. - parata	Tribunalul Bucuresti Dosar nr. 565/299/2023 Tribunal Bucuresti	reclamanta	pretentii	Actiune in pretentii – suma de 74.682,37 lei reprezentand penalitati emise pentru neconformitati in executarea contractului. Parata a formulat cerere reconventionala prin care solicita obligarea Romatsa la plata sumei de 71.542 lei reprezentand rest facturi achitate parțial si cheltuieli de judecata.	Serviciul juridic	50%

					Admite cererea principală formulată de către reclamanta-pârâtă REGIA AUTONOMĂ ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ A SERVICIILOR DE TRAFIC AERIAN ROMATSA în contradictoriu cu pârâta-reclamantă EUROTOTAL COMP S.R.L. Respinge cererea reconvențională formulată de către pârâta-reclamantă în contradictoriu cu reclamanta-pârâtă, ca neîntemeiată. Obligă pârâta-reclamantă la plata către reclamanta-pârâtă a sumei de 74.682,37 lei, cu titlu de penalități contractuale. Cu drept de apel în termen de 30 de zile de la comunicare. Parata a formulat apel. La termenul din 28.01.2025, respinge apelul formulat de apelanta EUROTOTAL COMP S.R.L. în contradictoriu cu intimata REGIA AUTONOMĂ ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ A SERVICIILOR DE TRAFIC AERIAN ROMATSA, împotriva Sentinței civile nr. 5686 din 31.05.2023 pronunțate de Judecătoria Sectorului 1 București, ca nefondat. Cu recurs în termen de 30 de zile de la comunicarea hotărârii		
28.	BLUE AIR pârâtă	Tribunalul București Dosar nr. 8307/3/2023	reclamantă	INSOLVENȚĂ <u>9.788.588,86 lei</u>	Stadiu: fond Termen: 10.06.2025	Serviciul Juridic	50%

29.	Moștenitorii lui BOT ȘTEFAN LAZĂR- reclamanti	Judecătoria sector 1 Dosar nr. 30059/3/2022	pârâtă	Revendicare imobiliară Reclamantul solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință de serviciu pe care-l ocupă. Acesta consideră că este proprietar deja asupra unei cote de 40 % din imobil.	Stadiu: fond Termen de judecată: 13.06.2025	Serviciul Juridic	50%
30.	BADEA EUGENIA- Apelanta-reclamantă	Tribunalul București Secția a III-a civilă Dosar nr. 29898/3/2022	Intimata- pârâtă	Revendicare imobiliară Reclamanta solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință de serviciu pe care-l ocupă. Aceasta consideră că este proprietar deja asupra unei cote de 40 % din imobil	Stadiu: apel 05.04.2024 Soluția pe scurt: Anulează cererea de chemare în judecată având ca obiect revendicarea cotei de 40% din bunul imobil care face obiectul judecății, ca netimbrată. Respinge în rest cererea, ca neîntemeiată. Cu drept de apel în termen de 30 de zile de la comunicare. Respinge acțiunea ca neîntemeiată. S-a formulat apel. Termen: 10.06.2025	Serviciul Juridic	50%
31.	ARTENIE VIORICA- reclamantă	Tribunalul București Secția a V-a civilă Dosar nr. 30250/3/2022	pârâtă	Revendicare Imobiliară Reclamanta solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință de serviciu pe care-l ocupă.	Stadiu: fond Termen 03.09.2024 Amână pronunțarea la data de 18.09.2024.- Respinge acțiunea ca neîntemeiată- cu drept de	Serviciul Juridic	100%

				Aceasta consideră că este proprietar deja asupra unei cote de 40 % din imobil	apel. Hotarare definitiva prin neapelare.		
32.	COVALEOV EUGENIA- reclamantă	Tribunalul București Secția a V-a civilă Dosar nr. 29901/3/2022	pârâtă	Revendicare Imobiliară Reclamanta solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință de serviciu pe care-l ocupă. Aceasta consideră că este proprietar deja asupra unei cote de 40 % din imobil.	Stadiu: fond Termen 19.04.2024 Solutia pe scurt: Respinge cererea ca neîntemeiată. Cu drept de apel în termen de 30 de zile de la comunicare.	Serviciul Juridic	50%
33.	TOFAN FLORIN MUGUREL – reclamant	Tribunalul București Secția a V-a civilă Dosar nr. 29466/3/2022	pârâtă	Revendicare Imobiliară Reclamantul solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință de serviciu pe care-l ocupă. Acesta consideră că este proprietar deja asupra unei cote de 40 % din imobil	Stadiu: fond Termen 19.04.2024 Solutia pe scurt: Respinge cererea ca neîntemeiată. Cu drept de apel în termen de 30 de zile de la comunicare.	Serviciul Juridic	50%
34.	BUFTEA LAURENTIU ADRIAN – reclamant	Tribunalul București Secția a III-a civilă Dosar nr. 30062/3/2022	pârâtă	Revendicare Imobiliară Reclamantul solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință	Stadiu: fond Termen 16.11.2023 Respinge cererea de chemare în judecată, ca neîntemeiată. Cu drept de apel . Hotarare definitiva prin neapelare.	Serviciul Juridic	100%

				de serviciu pe care-l ocupă. Acesta consideră că este proprietar deja asupra unei cote de 40 % din imobil.			
35.	CROITORU VALERIA– Apelanta-reclamantă	Curtea de Apel Bucuresti Dosar nr. 29902/3/2022	Intimata-pârâtă	Revendicare Imobiliară Apelanta-reclamanta solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință de serviciu pe care-l ocupă. Aceasta consideră că este proprietar deja asupra unei cote de 40 % din imobil.	Stadiu: apel Termen: 04.09.2024 Amână pronunțarea la data de 18.09.2024 – Respinge apelul ca nefondat. Cu recurs. Hotarare definitiva prin nerecurare.	Serviciul Juridic	100%
36.	Gafița Adelina	Tribunalul București Dosar nr. 54296/299/2022	pârâtă	Pretenții Reclamanta solicită cheltuieli de judecată în valoare de 8150 lei ca urmare a litigiului ce a format obiectul dosarului nr. 14309/3/2020	Soluție: fond Admite, în parte, cererea de chemare în judecată formulată de reclamanta GAFITA ADELINA, în contradictoriu cu pârâta REGIA AUTONOMĂ ADMINISTRATIA ROMÂNĂ A SERVICIILOR DE TRAFIC AERIAN RA ROMATSA. Obligă pârâta la plata către reclamantă a sumei de 3.000 lei, reprezentând debit principal – cheltuieli de judecată pe cale separată, efectuate în dosarul civil cu nr. 14309/3/2020 al Tribunalului Bacău, constând în onorariu de avocat. Admite, în parte, cererea reclamantei privind obligarea pârâtei la plata cheltuielilor de judecată. Obligă pârâta la plata către reclamantă a sumei de 215 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată efectuate în prezenta	Serviciul juridic	50%

					cauză, reprezentând taxă judiciară de timbru calculată prin raportare la măsura admiterii cererii de chemare în judecată. Respinge cererea pârâtei privind obligarea pârâtei la plata cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată. Cu drept de apel în termen de 30 de zile de la comunicare.		
					Faza apel: Respinge cererea intimătei-pârâte de obligare a apelantei-reclamante la plata cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată. Cu recurs în termen de 30 de zile de la comunicare		
37.	Timar Mariana reclamantă	Tribunalul București Dosar nr. 32094/3/2022	pârâtă	Revendicare Imobiliară Reclamanta solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință de serviciu pe care-l ocupă. Aceasta consideră că este proprietar deja asupra unei cote de 40 % din imobil.	Stadiu: fond La termenul din 26.01.2024 instanța a respins acțiunea ca neîntemeiată. Cu apel. Hotărâre definitivă prin neapelare.	Serviciul Juridic	100%
38.	Crețulescu Maria reclamantă	Tribunalul București Dosar nr. 30762/3/2022	pârâtă	Revendicare Imobiliară Reclamanta solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință de serviciu pe care-l ocupă. Aceasta consideră că este proprietar deja	Stadiu: fond La termenul din 26.01.2024 instanța a respins acțiunea ca neîntemeiată. Cu apel. Hotărâre definitivă prin neapelare.	Serviciul Juridic	100%

				asupra unei cote de 40 % din imobil.			
39.	Balcău Liviu reclamant	Judecătoria sector 1 Dosar nr. 30758/3/2022	pârâtă	Revendicare Imobiliară Reclamantul solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință de serviciu pe care-l ocupă. Aceasta consideră că este proprietar deja asupra unei cote de 40 % din imobil.	Stadiu: fond Nu a fost stabilit termen de judecată.	Serviciul Juridic	50%
40.	Camino Cornelia Anișoara reclamantă	Tribunalul București Dosar nr. 30764/3/2022	pârâtă	Revendicare Imobiliară Reclamanta solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință de serviciu pe care-l ocupă. Aceasta consideră că este proprietar deja asupra unei cote de 40 % din imobil.	Stadiu: fond Termen 15.03.2024 Instanta a respins acțiunea ca neintemeiată. Hotarare definitiva prin neapelare.	Serviciul Juridic	100%
41.	Popa Florentina reclamantă	Judecătoria sector 1 Dosar nr. 30763/3/2022	pârâtă	Revendicare Imobiliară Reclamanta solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință	Stadiu: fond Termen 08.10.2024 Respinge acțiunea. Cu apel. Hotarare definitiva prin neapelare.	Serviciul Juridic	100%

				de serviciu pe care-l ocupă. Aceasta consideră că este proprietar deja asupra unei cote de 40 % din imobil.			
42.	ESTER DAN reclamant	Tribunalul Bucuresti Dosar nr. 29468/3/2022*	pârâtă	Revendicare Imobiliară Reclamantul solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință de serviciu pe care-l ocupă. Aceasta consideră că este proprietar deja asupra unei cote de 40 % din imobil.	Stadiu: fond Nu a fost stabilit noul termen.	Serviciul Juridic	50%
43.	GEORGESCU ALEXANDRU – Apelant-reclamant	Curtea de Apel București Dosar nr. 35836/3/2022	Intimata-pârâtă	Hotărâre ce ține loc de act autentic. Apelantul-reclamant consideră contractul de inchiriere a locuintei de serviciu drept un antecontract de vanzare cumpărare.	Stadiu: apel Instanta a respins actiunea ca neintemeiata Cu apel- Curtea de Apel la termenul din data de 04.11.2024 respinge apelul ca nefondat. Cu recurs.	Serviciul Juridic	50%
44.	BELGUN MARIA – apelanta-reclamantă	Curtea de Apel București Dosar nr. 35692/3/2022	Intimata-pârâtă	Hotărâre ce ține loc de act autentic. Apelanta-reclamanta consideră contractul de inchiriere a locuintei de serviciu drept un antecontract de vanzare cumpărare.	Stadiu: apel Instanta a respins actiunea ca neintemeiata Cu apel- Curtea de Apel la termenul din data de 11.02.2024 respinge apelul ca nefondat. Cu recurs.	Serviciul Juridic	50%

45.	CHIPER IOAN- reclamant	Tribunalul București Dosar nr. 35695/3/2022	pârâtă	Hotărâre ce ține loc de act autentic. Reclamantul consideră contractul de inchiriere a locuintei de serviciu drept un antecontract de vanzare cumpărare.	Stadiu: fond Termen 09.10.2024- amână pronunțarea la data de 19.11.2024. Respinge actiunea ca neintemeiata. Cu apel.	Serviciul Juridic	50%
46.	IACOB (fosta TRASNEA) ELENA – apelanta-reclamantă	Curtea de Apel București Dosar nr. 35697/3/2022	Intimata- pârâtă	Hotărâre ce ține loc de act autentic. Apelanta- reclamanta consideră contractul de inchiriere a locuintei de serviciu drept un antecontract de vanzare cumpărare.	Stadiu: apel Instanta a respins actiunea ca neintemeiata. Apelanta-reclamanta a formulat apel. CAB menține hotărârea primei instanțe. Cu recurs.	Serviciul Juridic	50%
47.	ICHIM VIORICA- apelanta-reclamantă	Curtea de Apel București Dosar nr. 35690/3/2022	Intimata- pârâtă	Hotărâre ce ține loc de act autentic. Apelanta- reclamanta consideră contractul de inchiriere a locuintei de serviciu drept un antecontract de vanzare cumpărare.	Stadiu: fond Instanta a respins actiunea ca neintemeiata. Apelanta-reclamanta a formulat apel. CAB menține hotărârea primei instanțe. Cu recurs.	Serviciul Juridic	50%
48.	STANCU (fosta PROTOPOPESCU) AURELIA reclamantă	Tribunalul București Dosar nr. 35688/3/2022	pârâtă	Hotărâre ce ține loc de act autentic. Reclamanta consideră contractul de inchiriere a locuintei de serviciu drept un antecontract de vanzare cumpărare.	Stadiu: fond Termen 21.06.2024 Instanta a respins actiunea ca neintemeiata. Hotararea este definitiva prin neapelare.	Serviciul Juridic	100%

49.	Vasiliu Alexandru reclamant	J.S. 1 Dosar nr. 34277/3/2022	pârâtă	Revendicare Imobiliară Reclamantul solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință de serviciu pe care-l ocupă. Aceasta consideră că este proprietar deja asupra unei cote de 40 % din imobil.	Stadiu: fond Termen 10.09.2024- amână pronunțarea la data de 24.09.2024 -respinge acțiunea ca neîntemeiată. Hotararea este definitiva prin neapelare.	Serviciul Juridic	100%
50.	Iovitu Gabriel reclamant	Judecatoria sector 1 Dosar nr. 30261/3/2022	pârâtă	Revendicare Imobiliară Reclamantul solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință de serviciu pe care-l ocupă. Aceasta consideră că este proprietar deja asupra unei cote de 40 % din imobil.	Stadiu: fond Termen: 18.12.2024 Admite exceptia necompetenței materiale, invocată de instanță din oficiu. Declină competența de soluționare a cauzei, în favoarea Tribunalului București. Constată ivit conflictul negativ de competență și înaintează cauza către Curtea de Apel București pentru soluționarea conflictului de competență. Fără cale de atac.	Serviciul Juridic	50%
51.	Cotlet Georgeta reclamantă	Tribunalul București Dosar nr. 30057/3/2022	pârâtă	Revendicare Imobiliară Reclamanta solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință de serviciu pe care-l ocupă. Aceasta consideră că este proprietar deja	Stadiu: fond Termen: 24.09.2024- Amână pronunțarea la data de 19.11.2024. Respinge actiunea ca neintemeiata. Cu apel.	Serviciul Juridic	50%

				asupra unei cote de 40 % din imobil.			
52.	Galan Dragoș Ilie Galan Cristina reclamanți	Tribunalul București 9307/3/2023	pârâtă	Revendicare Imobiliară Reclamantul solicită instanței obligarea RA ROMATSA la vanzarea unei cote de 60 % din apartamentul locuință de serviciu pe care-l ocupă. Aceasta consideră că este proprietar deja asupra unei cote de 40 % din imobil.	Stadiu: fond Respinge cererea de chemare în judecată, ca neîntemeiată. Admite cererea reconvențională. Dispune încetarea contractului de închiriere nr. 162/03.06.2011 începând cu data de 25.05.2023. Hotararea este definitiva prin neapelare.	Serviciul Juridic	100%
53.	Badea Eugenia reclamantă	Judecatoria Sector 3 15744/301/2023	pârâtă	Anulare notificari evacuare.	Stadiu: fond Termen: 25.01.2024. Amanapronuntarea la data de 09.02.2024 În temeiul art. 413 alin. 1 pct. 1 C.proc.civ., suspendă judecata cauzei privind pe reclamanta BADEA EUGENIA în contradictoriu cu pârâta ROMATSA R.A., până la soluționarea definitivă a dosarului nr. 29898/3/2022 aflat pe rolul Tribunalului București. Cu drept de recurs pe toată durata suspendării.	Serviciul Juridic	50%
54.	Ionescu Mihai Ionescu Mariana	Tribunalul București Dosar nr.:15827/3/2023	pârâtă	Obligatia de a face- vanzare apartament	Stadiu: fond Termen: 04.04.2025- Respinge acțiunea ca neîntemeiată. Cu drept de apel/	Serviciul Juridic	50%

55.	Voica Cristina Aspasia VASILIU	Judecatoria Sector 1 Dosar nr.: 24838/299/2023	pârâtă	Rectificare CF	Stadiu: fond Termen: 10.03.2025	Serviciul Juridic	50%
56.	VASILIU Alexandru	Tribunalul București Dosar nr.:18684/3/2023	pârâtă	Calcul drepturi salariale	Stadiu: fond Termen: 14.02.2024. Amana pronuntarea pentru 28.02.2024 Respinge acțiunea ca neîntemeiată. Cu drept de apel în 10 zile de la comunicare. Hotararea este definitiva prin neapelare.	Serviciul Juridic	100%
57.	Buftea Laurentiu reclamant	Judecatoria Sector 3 15739/301/2023	pârâtă	Anulare notificari evacuare.	Stadiu: fond Termen: 09.09.2025	Serviciul Juridic	50%
58.	ROMATSA vs Făgădău Alexandru	Tribunalul București Dosar 1757/90/2023	reclamantă	Răspundere patrimonială 106.700,63 lei reprezentând contravaloarea cheltuielilor de școlarizare suportate de R.A – ROMATSA, cu participarea acestuia la cursul de Formare controlori de trafic aerian Basic Trening and Raiting	La Termenul din data 19.01.2024, instanța a suspendat judecata cauzei până la soluționarea definitivă a cauzei ce formează obiectul dosarului nr. 29875/3/2023 al Tribunalului București, la solicitarea pârâtului.	Serviciul Juridic	50%
59.	ROMATSA vs Făgădău Cristina și Făgădău Ioan	Judecătoria Rm. Vâlcea Dosar 6887/288/2023	reclamantă	partaj forțat al girantei în vederea recuperării sumei de 106.700,63 lei reprezentând contravaloarea cheltuielilor de	Cauza s-a suspendat până la soluționarea definitivă a cauzei ce formează obiectul dosarului nr. 29875/3/2023 al Tribunalului București. Pronunțarea s-s amânat la data de 20.02.2024.	Serviciul Juridic	50%

				școlarizare suportate de R.A – ROMATSA, cu participarea fiului său Făgădău Alexandru la cursul de Formare controlori de trafic aerian Basic Trening and Raiting			
60.	Făgădău Alexandru vs ROMATSA	Curtea de Apel Pitești Dosar nr.29875/3/2023	pârâtă	Anulare act	Soluție fond Respinge acțiunea reclamantului Făgădău. Cu apel în termen de 10 zile de la comunicare Termenul de apel 15.05.2025	Serviciul Juridic	50%
61.	Anca Gabriel Teodor reclamant	Tribunalul Arad Dosar nr. 2777/108/2023 Tribunal Bacau	pârâtă	Pretentii	Reclamantul Anca Gabriel - Teodor solicită instanței să dispună obligarea ROMATSA la: i) plata diurnei pentru perioada 27.03.2023 – 21.05.2023 în total 55 zile și pentru perioada 23.05.2023 – 23.06.2023 în total 31 zile, reprezentând 33.350 lei; ii) plata unei dobânzi penalizatoare pentru fiecare zi de întârziere până la rămânerea definitivă a hotărârii, începând cu data de 24.06.2023. Dosarul a fost declinat la Tribunalul Bacau. La termenul din 24.03.2025, Tribunalul Bacau admite cererea. Obligă pârâtul la plata către reclamant a sumei de 19780 lei contravaloare indemnizație diurnă și cheltuieli de cazare 86 zile. Obligă pârâtul la plata către reclamant a unei majorare de 10% pentru	Serviciul Juridic	50%

					sumele acordate cu titlu de diurnă începând cu cea de-a 31 a zi si până în cea de-a 60-a zi inclusiv si o majorare de 20% din diurnă începând cu cea de-a 61-a zi până în cea de-a 86 zi. Obligă pârâtul la plata către reclamant a unei dobânzi legale moratoria calculate la debitul principal, majorat, conform OG 13/2011 începând cu data de 24.06.2023 până la data achitării integrale a sumei. Cu drept de apel în 10 zile de la comunicare. ROMATSA a formulat apel.		
62.	Romatsa-contestator Vs Viorel Micula	Tribunalul flamand de prima instanta din Bruxelles	contestator	Contestatie la executare - poprire	Suma solicitata: aprox.395 milioane euro. Urmare unei intelegeri intre Romania si Viorel Micula”(plata efectuata de Romania), litigiul a fost „suspendat” – nu s-a dispus o solutie definitiva de catre instanta asupra cheltuielilor de judecata.	Societatea de avocati ELEGIS	50%.
63.	Ester Dan reclamant	Judecatoria Sector 3 14242/301/2023	pârâtă	Anulare notificari evacuare.	Stadiu: fond Termen 05.09.2024- amână pronunțarea la 23.09.2024-suspendă judecata cauzei până la soluționarea definitivă a dosarului cu nr. 29468/3/2022 aflat pe rolul Judecătoriei sector 1	Serviciul Juridic	50%
64.	Paulescu Mircea reclamant	Tribunalul București Dosar nr. 12250/3/2023*	pârâtă	Hotărâre ce ține loc de act autentic. Reclamanta consideră contractul de inchiriere a locuintei de serviciu drept un antecontract de vanzare cumpărare.	Stadiu: fond Termen 26.09.2024 Respinge acțiunea ca neîntemeiată . Cu drept de apel.	Serviciul Juridic	50%

65.	Tofan Mugurel reclamant	Judecatoria Sector 3 Dosar nr. 15742/301/2023	pârâtă	Anulare notificari evacuare	Stadiu: fond Termen 04.07.2024. În baza art. 413 alin. (1) pct. 1 C.proc.civ., dispune suspendarea judecării cererii până la soluționarea definitivă a dosarului nr. 29466/3/2022 de pe rolul Tribunalului București, Secția a V-a Civilă. Cu drept de recurs pe toată durata suspendării.	Serviciul Juridic	50%
66.	Cotlet Georgeta reclamantă	Judecatoria Sector 3 Dosar nr. 16600/301/2023	pârâtă	Anulare notificari evacuare	Stadiu: fond Termen 21.06.2024 În baza art. 413 alin. 1 pct. 1 C.pr.civ., suspendă judecarea cauzei până la soluționarea definitivă a dosarului nr. 30057/3/2022. Cu drept de recurs pe toată durata suspendării.	Serviciul Juridic	50%
67.	Lagșaghi Dan – Lucian reclamant	Tribunalul Arad Dosar nr. 415/108/2024	parata	Actiune in pretentii	Plata drepturilor banesti, reprezentand orele suplimentare prestate si necompensate cu timp liber, respectiv neachitate, pentru perioada decembrie 2020 – ianuarie 2024 si in continuare pana la incretarea raporturilor de munca. Termen: 20.05.2025	Serviciul juridic	50%
68.	Sabau Stefan reclamant	Tribunalul Arad Dosar nr. 414/108/2024	parata	Actiune in pretentii	Plata drepturilor banesti, reprezentand orele suplimentare prestate si necompensate cu timp liber, respectiv neachitate, pentru perioada decembrie 2020 – ianuarie 2024 si in continuare pana la incretarea raporturilor de munca. Termen: 20.05.2025	Serviciul juridic	50%
69.	MF- pârât ANAF –DGAMC	CAB Dosar nr. 2978/2/2023	reclamantă	contestație act administrativ fiscal DEC.2083/02/11/2022	Stadiu fond Termen 28.05.2025	Avocați	50%

	pârât						
70.	MF- pârât ANAF –DGAMC pârât	CAB Dosar nr. 6344/2/2023	reclamantă	Obligarea MF – Direcția Generală de Soluționare a Contestatiilor la soluționarea în fond a contestației fiscale a cărei soluționare a fost suspendată, formulată împotriva Deciziei de impunere nr. F-MC 7/25.01.2019, Raportului de inspecție fiscală F-MC 7/25.01.2019, Deciziei referitoare la obligații fiscale accesorii reprezentând dobânzi și penalități de întârziere nr. 42062/21.01.2019, Deciziei referitoare la obligațiile fiscale accesorii reprezentând penalități de nedeclarare nr. 42062/21.02.2019.	Prin Decizia de impunere nr. F-MC 7/25.01.2019 au fost stabilite în sarcina Romatsa obligații fiscale principale în cuantum de 15.878.479 lei, iar prin Decizia nr. 42062/21.01.2019 au fost stabilite accesorii în cuantum de 11.233.321 lei. În data de 10.05.2024, Curtea de Apel București a admis în parte acțiunea și a obligat pârâta la soluționarea în fond a contestației fiscale. Împotriva sentinței Curții de Apel București poate fi formulat recurs în termen de 15 zile de la comunicare. La data prezentei, hotărârea Curții de Apel București nu a fost comunicată.	Avocati.	50%
71.	Drăgoi Alina Lucia- pârâtă	Judecătoria Sector 3 Dosar nr. 22110/301/2024	reclamantă	Evacuare	Prin acțiunea introdusă, RA ROMATSA a solicitat instanței atât evacuarea pârâtei din locuința de serviciu cât și obligarea acesteia la plata sumei de 15.086,08 lei reprezentând chiria și cheltuielile de întreținere neachitate.	Serviciul juridic	50%

					Stadiu fond Termen: 27.05.2025		
72.	Constantinescu Stelian Galan Ioana-Alexandra Păduraru Vlad-Ionut Nedelcu Alexandra Bițianu Simona-Georgiana Tuică Gabriela Cominceanu Mihai reclamanți	Judecatoria sector 1 Dosar nr. 21083/3/2024	pârâtă	Pretenții restabilirea situației anterioare discriminării - suspendarea licenței/autorizației de funcționare	Stadiu fond Termen: 19.05.2025	Serviciul juridic	50%
73.	CNCD	Curtea de Apel București Dosar nr. 2651/2/2024	reclamantă	ANULARE AMENDĂ 50.000 LEI	STADIU FOND: Termen: 27.05.2025	Serviciul Juridic	50%
74.	Ivanovici Diana, Bălan Cristian, Ungureanu Vlad, Nesteriuc Iulian, Bădăluță Vlad, Ieray Daniel	Tribunalul Suceava Dosar nr. 720/86/2024	pârâtă	Obligația de a face (se solicită plata orelor suplimentare si daune morale)	Stadiu Fond: Termen: 04.02.2025	Serviciul Juridic	50%
75.	AIR CONNECT AVIATION GROUP	Tribunalul București Dosar nr. 12648/3/2024	reclamantă	Ordonanță de plată	Solutie fond: Admite cererea Solutia pe scurt: Califică excepția inadmisibilității ca apărare de fond.	Serviciul Juridic	50%

					Admite cererea formulată de reclamanta creditoare. Obligă pe pârâta ca în termen de 30 de zile de la comunicarea hotărârii să plătească creditoarei suma de 333755,04 lei reprezentând pretenții. Obligă pârâta la plata sumei de 200 lei reprezentând cheltuieli de judecată Cu cerere în anulare în termen de 10 zile de la comunicare.		
76.	TANASUCA PETRICA GABRIEL	Tribunalul Suceava Dosar nr. 1566/86/2024	parata	Obligația de a face (se solicită plata orelor suplimentare si daune morale)	Stadiu: fond Termen: 24.06.2025	Serviciul juridic	50%
77.	AIR BUCHAREST TRANSPORT AERIAN SRL Debitor Insolventa	Tribunalul Bucuresti Dosar nr. 3419/3/2024	creditoare	Inscriere la masa creditorilor cu suma de 182.504,26 lei	Termen: 16.06.2025	Serviciul juridic	50%
78.	Airsight (dosar nou)	ICCJ Dosar nr. 34756/3/2022	pârâtă	pretenții	Solutie fond Respinge cererea Airsight. Solutia pe scurt: Admite excepția prescripției. Respinge cererea constatând prescris dreptul material la acțiune. Cu apel în 10 de zile de la comunicare. Solutie apel Respinge apelul Airsight ca nefondat. Termen recurs Respinge recursul formulat de către Airsight. Definitivă		
79.	STEFAN DANIEL NICULAE	TRIBUNALUL GIURGIU	PĂRĂTĂ	PRETENȚII 2,5 MIL EURO	Stadiu fond Termen 15.05.2025	12648/3/2024	50%

	AUTORITATEA AERONAUTICĂ ROMÂNĂ - pârât	Dosar nr. 1606/122/2024					
80.	Titea Dragos-Virgil	Curtea de Apel Bucuresti Dosar nr. 6336/3/2024	Intimata- reclamanta	Pretentii -195.633 lei reprezentand 12 salarii compensatorii indicele de inflatie la data platii.	Stadiu apel La fond instanta <i>Admite cererea de chemare in judecată. Obliga paratul sa plateasca reclamantei suma neta de 195.633 lei aferenta brutului de 334.416 lei (prin raportare la salariul de baza lunar in cuantum de 27.868 lei) reprezentand 12 salarii compensatorii încasate necuvenit in aprilie 2022, cu aplicarea indicelui de inflatie la data platii.</i> Curtea de apel mentine solutia. Definitiva.	Serviciul juridic	100%
81.	Titea Dragos-Virgil	Judecatoria Sector 5 Dosar nr. 36931/302/2024	intimata	contestație la executare	Stadiu fond Termen : 06.06.2025	Serviciul juridic	50%
82.	BEES AIRLINES debitoare	Tribunalul Bucuresti Secția a VII-a Civilă Dosar nr.43731/3/2024	creditoare	INSOLVENȚĂ – înscriere la masa credala cu suma de 1434710,08 lei.	Termen: 26.06.2025	Serviciul juridic	50%

Nota: Întrucât în sistemul judiciar din România precedentele jurisprudențiale nu reprezintă izvor de drept și de aceea, din experiența noastră practică, hotărârile pronunțate de instanțelenăționale pot fi inconsistente cu deciziile pe care în mod rezonabil ne-am fi așteptat să fie pronunțate în conformitate cu dispozițiile legale. În consecință, o previziune certă a modului în care instanțele de judecată vor interpreta drepturile șiobligățiilepărților în baza dispozițiilor legale, nu este posibilă.

LEGENDA: LM – litigii muncă; CC – cauze civile; I – insolvență; EX S – executare silită; LP-litigii cu profesioniștii

Şef Serviciu Juridic,
Laura RUSESCU- C O ,
semnează locţiitor,
Consilier juridic,

Alina BĂLAŞA

**Alina
Bălaşa**

Semnat digital
de Alina Bălaşa
Data: 2025.05.13
14:58:45 +03'00'

Nr.

Către : Director Economic RA ROMATSA -D-lui Cristian CÎTU

Subiectul : Situația litigiilor gestionate de către Direcția Regională București

**Situația litigiilor gestionate de către Direcția Regională București
aflate în curs de soluționare, între faze procesuale sau în faze de executare silită
12.05.2025**

Nr. Crt.	Obiect Părți	Instanta/ Nr. Dosar / Natura juridică a litigiului	Calitatea procesuala a ROMATSA în cauza	Valoarea aproximativa a pretențiilor	Stadiu dosar / Faza procesuala /Scurta descriere	Gestionare litigiu	Diagnoză
1.	Răspundere patrimonială Pârât :Cîrnu Sebastian Ștefan	Curtea de Apel București 23075/301/2020	Reclamant	92.979 lei	Apel. Suspendat până la soluționarea dosarului nr. 30590/3/2022. Recuperare sume curs CTA	Cerasela Tobă	50%

2.	Contestație la executare Intimat: BEJ THEMIS	Judecatorie Sector 1 București 19999/299/2024	Contestator		Apel. Incetare dosar de executare girant Șerban Nicu David pentru debitor principal Mardare Mihai	Cerasela Tobă	20%
3.	Cheltuieli de judecată Reclamant: Cirnu Fănică	Judecatorie Sector 1 București 34735/299/2021	Pârât	5.355 lei	Instanța de fond. Solicitare cheltuieli de judecată pe cale separată pentru dosar nr. 18381/94/2020 al Tribunalului Ilfov.Nu ne-a fost comunicata hotararea	Cerasela Tobă	20%
4.	Răspundere patrimonială Pârât: Mardare Mihai	Tribunalul București 30363/3/2024	Reclamant	124.389,50 lei	Instanța de fond. Recuperare sume curs CTA. Nu ne-a fost comunicata hotararea	Cerasela Tobă	20%
5.	Executare silită Debitor: Grama Ioan Alexandru	BEJ Bătăiă Vlad 1733/2024	Creditor	134.236,12 lei	Demersurile de executare silită au fost efectuate. Recuperare sume pe perioada suspendării de drept al CIM. Debitor posibil plecat în afara tării	Cerasela Tobă	-

6.	Executare silită Debitor: Dragomir Cristian	BEJ THEMIS 183/C/2015	Creditor	8.252 lei	Demersurile de executare au fost efectuate. Executorul urmareste bunurile pe teritoriul Romaniei in vederea executarii. Debitor posibil plecat in afara țării	Cerasela Tobă	-
----	---	--------------------------	----------	-----------	---	---------------	---

Consilier juridic

Cerasela Tobă

**Situația litigiilor gestionate de către DSNA București
aflate în curs de soluționare, între faze procesuale sau în faze de executare silită
12.05.2025**

Nr. Crt.	Obiect Părți	Instanța/ Nr. Dosar / Natura juridică a litigiului	Calitatea procesuala a DSNAB în cauza	Valoarea aproximativa a pretențiilor	Stadiu dosar / Faza procesuala /Scurta descriere	Gestionare litigiu	Diagnoză
1	contestație la executare COMUNA AFUMAȚI, PRIN PRIMAR	TRIBUNALUL ILFOV 21447/94/2023/a1 secția civilă	Apelant Reclamant	-	apel/ termen 04.11.2025 (acțiunea care a suspendat dosarul a fost câștigată de către DSNAB)	Consilier juridic DSNAB	
2	contestație la executare dosar nr.7 COMUNA AFUMAȚI, PRIN PRIMAR	JUDECĂTORIA BUFTEA 21447/94/2023 secția civilă	Contestator	-	fond / termen 01.10.2025 cerere de suspendare a executării silite	Consilier juridic DSNAB	
3.	acțiune în constatare ȘTEFAN NICOLAE DANIEL	TRIBUNALUL GIURGIU 1606/122/2024 litigii de muncă	pârât	2.500.000 euro daune morale + 13.732 lei decont transport + preținse diferențe de salariu	fond/ termen 15.05.2025	Consilier juridic DSNAB Flavius Bogdan BOT + Juridic AC	
4.	contestație decizie de concediere	TRIBUNALUL GIURGIU 1664/122/2024	pârât	preținse drepturi salariale până la reincadrare	fond/ termen 15.05.2025	Consilier juridic DSNAB Flavius Bogdan BOT + Juridic AC	

*Consilier juridic,
Flavius Bogdan BOT*

Nr. 648 / 16.01.2025

APROBAT

Consiliul de Administrație

H.C.A. nr. 01 / 27.01.2025

RAPORT

privind activitatea de audit intern aferentă anului 2024
desfășurată la nivelul R.A. ROMATSA

CUPRINS

	Denumire capitol	Pag.
Partea I-a	Informații generale	3
I.1.	Identificarea R.A. ROMATSA	3
I.2.	Scopul raportului	9
I.3.	Perioada de raportare	9
I.4.	Persoanele care au întocmit raportul și calitatea acestora	9
I.5.	Documentele analizate	10
Partea a II-a	Prezentarea activității de audit intern aferente anului 2024	11
II.1	Planificarea activității (planificare multianuală și anuală)	11
II.2	Misiunile de audit intern realizate	12
Partea a III-a	Situația actuală a auditului intern	25
III.1.	Înființarea și funcționarea auditului intern la R.A. ROMATSA	25
III.1.1.	Înființarea auditului intern la R.A. ROMATSA	25
III.1.2.	Funcționarea auditului intern la R.A. ROMATSA	25
III.2.	Raportarea activității de audit intern	25
III.3.	Independența structurii de audit intern și obiectivitatea auditorilor	26
III.3.1.	Independența structurii de audit intern din cadrul R.A. ROMATSA	26
III.3.2.	Obiectivitatea auditorilor interni din cadrul R.A. ROMATSA	28
III.4.	Asigurarea cadrului metodologic și procedural	28
III.4.1.	Emiterea normelor proprii	29
III.4.2.	Emiterea procedurilor scrise specifice activității de audit intern	29
III.5.	Asigurarea și îmbunătățirea calității activității de audit intern	30
III.5.1.	Elaborarea și actualizarea Programului de Asigurare și Îmbunătățire (PAIC) activității de audit intern	30
III.5.2.	Realizarea evaluării externe	31
III.6.	Resursele umane alocate structurii de audit intern	31
III.6.1.	Ocuparea posturilor la data de 31 decembrie 2024	31
III.6.2.	Fluctuația personalului în cursul anului 2024	31
III.6.3.	Structura personalului și pregătirea profesională la data de 31.12.2024	32
III.6.4.	Asigurarea perfecționării profesionale continue	32
III.6.5.	Analiza caracterului adecvat al dimensionării CAI	35
Partea a IV-a	Activitatea de audit intern derulată în anul 2024	36
IV.1.	Planificarea activității de audit intern	36
IV.2.	Realizarea misiunilor de audit intern	37
IV.2.1.	Realizarea misiunilor de asigurare	37
IV.2.2.	Realizarea misiunilor de consiliere	39
IV.2.3.	Realizarea misiunilor de evaluare a activității de audit intern la nivelul R.A. ROMATSA	39
Partea a V-a	Comitetul de Audit (CAUD)	39
Partea a VI-a	Concluzii	41
VI.1.	Concluzii privind activitatea de audit intern desfășurată la nivelul R.A. ROMATSA	41
Partea a VII-a	Propuneri pentru îmbunătățirea activității de audit intern	42
VII.1.	Propuneri pentru îmbunătățirea activității de audit intern desfășurată la nivelul R.A. ROMATSA	42

Partea I-a - INFORMAȚII GENERALE

I.1. Identificarea R.A. ROMATSA

Denumirea entității: Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian - R.A. ROMATSA.

Adresa: București, bdul. Ion Ionescu de la Brad nr. 10, sector 1, cod poștal 013813.

CUI: RO 1589932.

Nr. Registrul Comerțului: J40/1012/1991.

Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian - R.A. ROMATSA, a fost înființată la data de 01 decembrie 1990 prin *H.G. nr. 74/1991* (republicată în 2009), modificată și completată prin *H.G. nr. 731/1992*, *H.G. nr. 75/2005*, *H.G. 1090/2006*, *H.G. 1251/2007*, *H.G. 741/2008*, *H.G. 645/2013*, *H.G. 1234/2021* și *H.G. 1312/29.12.2023*, ca persoană juridică română, funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară.

În conformitate cu prevederile *H.G. nr. 74/1991 cu amendamentele la zi*, Regia Autonomă Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian – R.A. ROMATSA, are ca obiect principal de activitate, furnizarea de servicii de management al spațiului aerian, de management al fluxurilor de trafic și de servicii de navigație aeriană, incluzând servicii de trafic aerian, servicii de comunicații, navigație și supraveghere în domeniul aeronautic, servicii meteorologice aeronautice, servicii de informare aeronautică, precum și furnizarea serviciilor-suport pentru misiunile de căutare a aeronavelor aflate în pericol, cu respectarea tratatelor internaționale la care România este parte în domeniul aviației civile, a regulamentelor europene în domeniul serviciilor de navigație aeriană și în conformitate cu Regulamentul de organizare și funcționare al Regiei autonome «Administrația română a serviciilor de trafic aerian» - ROMATSA.

Obiectul de activitate al Regiei autonome «Administrația română a serviciilor de trafic aerian» - ROMATSA cuprinde și asigurarea, direct sau prin contracte încheiate cu terți, a proiectării, întreținerii și revizuirii periodice, în conformitate cu reglementările europene și/sau naționale specifice aplicabile, a procedurilor de zbor și a structurilor de spațiu aerian, pentru zonele de spațiu aerian unde este desemnată să asigure servicii de control al traficului aerian, prestări de servicii privind operarea armonizată a aeronavelor fără pilot la bord în spațiul aerian U-space desemnat, activități de consultanță și prestări de servicii în domeniul său de activitate, activități de cercetare-dezvoltare, inclusiv faza de realizare și comercializare de produse specifice domeniului serviciilor de navigație aeriană, precum și activități de transport în interes propriu, conform dispozițiilor *Legii nr. 21/2020 privind Codul aerian*, cu modificările și completările ulterioare."

De asemenea, potrivit aceluiași act normativ, obiectul de activitate al Regiei Autonome Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian – R.A. ROMATSA, cuprinde și activități de consultanță și prestări de servicii în domeniul său de activitate, activități de cercetare-dezvoltare, inclusiv realizarea și comercializarea de produse specifice domeniului managementului traficului aerian, prin forțe proprii, sau în parteneriat cu operatori economici interni sau externi, precum și activități de transport în cont propriu, conform legislației în vigoare.

Serviciile de navigație aeriană furnizate de Regia autonomă «Administrația română a serviciilor de trafic aerian» — ROMATSA în spațiul aerian național reprezintă servicii non-economice de

interes general, așa cum sunt definite acestea în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, legate de exercitarea atribuțiilor statului de control al traficului aerian în spațiul aerian național.

Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian - R.A. ROMATSA este organizată și funcționează ca „*regie autonomă*” în conformitate cu regulamentul prevăzut în *Anexa nr. 2 la H.G. nr. 74/1991*.

În realizarea obiectului de activitate R.A. ROMATSA are **atribuții principale** în domeniul tehnic, operațional și economico - financiar.

Potrivit *Certificatului constatator* emis de Oficiul Registrului Comerțului, R.A. ROMATSA are următoarele **16 subunități**:

1. Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Regională Arad;
2. Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Oradea;
3. Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Cluj;
4. Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Regională Constanța;
5. Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Craiova;
6. Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Iași;
7. Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană București;
8. Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Baia Mare;
9. Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Satu Mare;
10. Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Sibiu;
11. Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Suceava;
12. Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Timișoara;
13. Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Tulcea,
14. Direcția Regională București;
15. Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Bacău;
16. Direcția Serviciilor de Navigație Aeriană Târgu Mureș.

Aceste subunități, cu personalitate juridică limitată, întocmesc balanțe de verificare contabile, care sunt centralizate la Administrația Centrală și transpuse în situațiile financiare ale regiei.

Serviciile din obiectul de activitate al R.A. ROMATSA sunt realizate de către subunitățile regiei dispersate pe teritoriul național, pe cele 16 aeroporturi din țară unde se asigură servicii de navigație aeriană de terminal, respectiv în București, unde este amplasat Centrul de dirijare și control al traficului aerian București.

Dintre cele 16 subunități, un număr de 4 (patru) au statut de Direcție Regională, respectiv D.R. București, DSNAR Constanța, DSNAR Arad și DSNA București.

Ultimele 3 subunități enumerate au delegate din partea regiei, suplimentar și funcțiunea de coordonare regională a activităților subunităților cu rang/funcțiunea de DSNA, arondate acestora pe criteriul regional, prin organigrama regiei.

Complementar asigurării serviciilor de navigație aeriană de terminal pe cele 16 aeroporturi la care s-a făcut referire anterior, începând cu anul 2023 R.A. ROMATSA asigură furnizarea serviciilor de navigație aeriană și Aeroportului Internațional Brașov-Ghimbav, de la distanță (în regim “remote TWR”) din CDZ Arad, prin intermediul a patru poziții de lucru operaționale și a unor ecrane panoramice, sistem conectat la distanță cu sistemul de imagini și sunet instalat la Aeroportul Brașov. R.A. ROMATSA dispune la

Brașov doar de personal tehnic care asigură mentenanța echipamentelor și sistemelor, precum și personal meteo pentru furnizarea serviciilor de informare meteorologică.

Ca atare, subunitățile R.A. ROMATSA organizate ca DSN funcționează sub coordonarea subunității regiei la care este arondată și întreține cu aceasta numai relațiile administrative reglementate, dar păstrează competența și răspunderea tehnică și operațională ce îi sunt date în responsabilitate (alte aspecte vor fi detaliate la secțiunea dedicată subunităților regiei).

Serviciile de navigație aeriană oferite de R.A. ROMATSA, fac parte din cadrul proceselor de bază ale regiei, cuprinse/decrise în Manualul Sistemului de Management Integrat Calitate și Mediu R.A. ROMATSA, cod. DGR – DSC – MAN 0001/SMI, ed.10/2022, respectiv:

1. Servicii de control trafic aerian ruta (ATC – ACC);
2. Servicii de control trafic aerian de apropiere (ATC – APP);
3. Servicii control trafic aerian turn (ATC – TWR);
4. Managementul fluxurilor de trafic aerian (ATFM)
5. Managementul spațiului aerian (ASM)
6. Servicii de informare aeronautică (AIS);
7. Servicii de alarmare în vederea căutării și salvării (SAR);
8. Servicii de informare a zborului (FIS);
9. Servicii de meteorologie aeronautică (MET);
10. Servicii de comunicații, navigație și supraveghere (CNS).

Procesele de bază menționate contribuie direct la realizarea obiectului de activitate de către regie.

De asemenea, în cadrul regiei sunt identificate/stabilite încă 28 de procese, defalcate în 2 categorii, respectiv procese de management (în număr de 11) și procese suport (în număr de 17).

Procesele de management contribuie la realizarea funcției de conducere a sistemului de procese ale regiei (structurile organizatorice), iar procesele suport susțin realizarea obiectului de activitate al regiei.

Toate procesele din cadrul R.A. ROMATSA, în număr total de 38, sunt corelate și interdependente, asigurând derularea tuturor activităților din cadrul regiei.

Numărul proceselor derulate în cadrul regiei/pentru regie este completat de așa numitele procese externalizate (sub-contractate), asigurate de terțe persoane juridice (firme de specialitate desemnate, laboratoare, etc).

Din punct de vedere organizatoric, R.A. ROMATSA este reprezentată de către Administrația Centrală formată din 39 de structuri de specialitate (2 departamente, 4 direcții, 27 de servicii și 6 compartimente – inclusiv cel de contabil șef,) înființate în cadrul domeniilor de activitate ale regiei, respectiv domeniul operațional, tehnic/dezvoltare, economic, siguranță și calitate, juridic, administrativ, servicii independente, 16 subunități și 1 punct de lucru la Aeroportului Internațional Brașov-Ghimbav și stabilite prin legislația de înființare a R.A. ROMATSA și prin documentele primare de organizare.

În prezent, există un număr de 56 de structuri organizatorice de specialitate (inclusiv subunități) care compun organigrama R.A. ROMATSA aprobată de Consiliul de

Administrație, iar din punct de vedere al actului decizional, aducerea la îndeplinire a obiectivelor specifice și generale ale regiei beneficiază de suportul și deciziile provenind din cele 5 niveluri ierarhice prevăzute de această organigramă, respectiv consiliul de administrație, director general, director de departament, directori de direcție, șefii de servicii (n.b. - inclusiv coordonatori de compartimente).

Conform Regulamentului de Organizare și Funcționare (ROF) al Administrației Centrale (document aprobat de Consiliul de Administrație), ediția în vigoare, Cap. 1 „*Partea introductivă*”, punctul 5.1 – „*Definiții*”, Administrația Centrală este denumită „*aparat propriu al regiei*”, fiind „*partea structurii organizatorice a regiei cu funcțiuni de concepție, management, reglementare internă, planificare, organizare, monitorizare și control pentru aducerea la îndeplinire a obiectului de activitate, atribuțiilor și obligațiilor regiei prevăzute de lege*”.

Tot în cadrul documentului ante-menționat, la cap. II, punctul 2 „*Statutul juridic al Administrației Centrale*”, alin. (1), se precizează din nou faptul că, Administrația Centrală este „*unica structură organizatorică a R.A. ROMATSA împuternicită să exercite în numele regiei atribuțiile de persoană juridică, în integralitatea acestora*”.

De asemenea, Administrația Centrală gestionează partea din patrimoniul regiei, constând din active corporale și necorporale, destinată realizării atribuțiilor sale și ține evidența centralizată pentru întreg patrimoniul regiei. Conducerea executivă a Administrației Centrale este asigurată de către Directorul General.

Trebuie menționat faptul că, atribuțiile și responsabilitățile specifice posturilor de conducere din cadrul regiei, inclusiv dispozițiile finale ale persoanelor cu funcții de conducere pe domeniul propriu de activitate și care sunt legate de conformarea cu cerințele comune interne, sunt stabilite prin:

- Regulamentul de Organizare și Funcționare (ROF) al Administrației Centrale/Regulamentele de Organizare și Funcționare ale Subunităților;
- Regulamentul Intern R.A. ROMATSA;
- Procedurile, Instrucțiunile și Normele (PIN) interne aferente fiecărui domeniu de activitate/structurilor de specialitate din aceste domenii;
- Hotărârile Comitetului Director;
- Deciziile Directorului General R.A. ROMATSA;
- Hotărârile Consiliului de Administrație R.A. ROMATSA.

Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian – R.A. ROMATSA este furnizor de servicii de navigație aeriană, care realizează funcțiunile specifice legate de managementul traficului aerian. Aceasta se află sub autoritatea Ministerului Transporturilor și a fost înființată la data de 1 decembrie 1990 prin HG nr. 74/1991, republicată, așa cum a fost aceasta ulterior modificată și completată.

R.A. ROMATSA are statut de regie autonomă autofinanțată, de importanță națională, și funcționează ca agent aeronautic civil certificat să furnizeze servicii de navigație. În conformitate cu dispozițiile legislației privind Cerul Unic European, furnizarea de servicii de navigație aeriană în cadrul Uniunii Europene face obiectul unei certificări de către autoritatea competentă.

În acest sens, R.A. ROMATSA a fost certificată de Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR), în calitate de Autoritate Națională de Supervizare, prin actul nr. CN 01, ediția 3.0 emis la data de 14.06.2023.

R.A. ROMATSA este membru CANSO (Organizația Serviciilor de Navigație Aeriană Civilă) din 1998, ATAG (Grupul de Acțiune pentru Transporturile Aeriene) și EUROCAE (Organizația Europeană pentru Echipamentele de Aviație Civilă) din 2004, precum și membru cu drepturi depline ATCA (Asociația Controlorilor de Trafic Aerian) din 2003.

Regia se conformează cerințelor comune pentru furnizarea serviciilor de navigație aeriană stabilite prin *Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/373 al Comisiei din 1 martie 2017 de stabilire a unor cerințe comune pentru furnizorii de management al traficului aerian/servicii de navigație aeriană și de alte funcții ale rețelei de management al traficului aerian și pentru supravegherea acestora, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 482/2008, a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) nr. 1034/2011, (UE) nr. 1035/2011 și (UE) 2016/1377, precum și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 677/2011, precum și cu cele ale art. 7 al Regulamentului (CE) nr. 550/2004, al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 privind furnizarea de servicii de navigație aeriană în cerul unic european, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cerințele aplicabile managementului traficului aerian/serviciilor de navigație aeriană prevăzute în *Regulamentul (UE) 2018/1139 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2018 privind normele comune în domeniul aviației civile și de înființare a Agenției Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2111/2005, (CE) nr. 1008/2008, (UE) nr. 996/2010, (UE) nr. 376/2014 și a Directivelor 2014/30/UE și 2014/53/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 552/2004 și (CE) nr. 216/2008 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CEE) No 3922/91 al Consiliului.**

De menționat că, începând cu 2004, Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene au lansat inițiativa Cerul European Unic (Single European Sky, pe scurt SES), al cărui pachet legislativ a inițiat un proces ireversibil de transformare a concepției și modului de furnizare a serviciilor de navigație aeriană în Europa, a creat cadrul pentru restructurarea acestor servicii și a contribuit la îmbunătățirea cooperării internaționale.

Pachetul legislativ SES II a fost întărit începând cu anul 2011, odată cu apariția regulamentelor privind Schema de Performanță și tarifyare (R690/2010, înlocuit prin R390/2013 și R691/2010, înlocuit prin R391/2013), statele membre ale Uniunii Europene au avut obligația elaborării unor planuri de performanță care includ o serie de obiective pentru perioade de timp predefinite (denumite „perioade de referință”). Obiectivele de performanță sunt stabilite prin intermediul unor indicatori de performanță specifici domeniilor privind siguranța, capacitatea, mediul și eficiența costurilor. Tarifyele aplicate pentru serviciile de navigație aeriană se stabilesc în baza acestor Planuri de Performanță. Pentru a treia perioadă de referință, 2020-2024, regulamentele anterior menționate au fost înlocuite prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/317 al Comisiei din 11 februarie 2019 de instituire a unui sistem de performanță și de tarifyare în cadrul cerului unic european și de abrogare a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) nr. 390/2013 și (UE) nr. 391/2013. Începând cu data de 5 noiembrie 2020, a intrat în vigoare Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1627 al Comisiei privind măsurile excepționale pentru a treia perioadă de referință (2020-2024) a sistemului de performanță și de tarifyare din cadrul Cerului unic european luate în contextul pandemiei de COVID-19, care modifică prevederi din Regulamentul (UE) 2019/317.

Conform noului Regulament, Comisia Europeană a stabilit obiective de performanță revizuite la nivelul Uniunii pentru RP3, pentru cele 4 domenii-cheie: *siguranță, mediu, capacitate, eficiența costurilor*, prin Decizia de punere în aplicare nr. 891/2021.

În fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli, Regia aplică prevederile Ordonanței Guvernului nr. 46 din 30 iulie 1998 pentru stabilirea unor măsuri în vederea îndeplinirii obligațiilor asumate de România prin aderarea la Convenția internațională EUROCONTROL privind cooperarea pentru securitatea navigației aeriene și la Acordul multilateral privind tarifele de rută aeriană, precum și a unor obligații care rezultă pentru România din regulamentele adoptate la nivelul Uniunii Europene în domeniul serviciilor de navigație aeriană.

Elaborarea și fundamentarea *Bugetului de venituri și cheltuieli pentru anul 2024* a fost făcută cu respectarea prevederilor *Regulamentului (UE) nr. 390/2013 privind schema nouă de performanță*, ale *Regulamentului (UE) nr. 391/2013 privind schema comună de tarifyare a serviciilor de navigație aeriană* și ale *O.U.G nr. 33/2018 privind modificarea Ordonanței Guvernului nr. 46/1998 pentru stabilirea unor măsuri în vederea îndeplinirii obligațiilor asumate de România prin aderarea la Convenția internațională EUROCONTROL privind cooperarea pentru securitatea navigației aeriene și la Acordul multilateral privind tarifele de rută aeriană, precum și a unor obligații care rezultă pentru România din regulamentele adoptate la nivelul Uniunii Europene în domeniul serviciilor de navigație aeriană*.

Bugetul de Venituri și Cheltuieli pe anul 2024 al R.A. ROMATSA a fost aprobat prin *Ordinul comun al ministrului transporturilor și infrastructurii (nr. 859/25.03.2024)* și al *ministrului finanțelor publice (nr. 752/22.04.2024)* și a fost publicat în *Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 401/29.04.2024*.

Conducerea administrativă

Conducerea administrativă a R.A. ROMATSA este asigurată de către Consiliul de Administrație (CA) compus din 5 membri, în baza *O.U.G. nr. 109/13.05.2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare și a contractelor de mandat aferente, cu respectarea regulamentului de organizare și funcționare al R.A. ROMATSA și al Consiliului de Administrație.

Conducerea executivă

În anul 2024, conducerea executivă a R.A. ROMATSA a fost asigurată, prin intermediul următoarelor funcții: Director General; Director Departament Operațional, Director Departament Tehnic-Dezvoltare; Director Tehnic, Director Economic, Director Siguranță și Calitate, Director Juridic și Administrativ.

Conducerea executivă este responsabilă cu luarea tuturor măsurilor necesare conducerii regiei, în limitele obiectului de activitate al acesteia și cu respectarea competențelor exclusive rezervate de lege.

În ceea ce privește Compartimentul Audit Intern – R.A. ROMATSA, acesta este condus începând cu data de 01.04.2017, de doamna ȚARĂ Luminița, în calitate de Șef Executiv al Auditului Intern, (tel. 021.2083.301, email - luminita.tara@romatsa.ro), numită prin *Decizia Directorului General al R.A. ROMATSA nr. 204/31.03.2017*, urmare promovării concursului organizat în data de 04.08.2016, cu respectarea prevederilor procedurii de angajare, avansare, promovare DGR-SRU-PIN0253-AAPP în vigoare.

Consiliul de Administrație al R.A. ROMATSA a aprobat numirea Șefului Executiv al Auditului Intern prin *H.C.A. nr.16/04.08.2016*.

Raportul de activitate prezintă modul de organizare și desfășurare a activității de audit intern pentru anul 2024 la nivelul R.A. ROMATSA, cu sediul în București, str. Ion Ionescu de la Brad nr. 10, sector 1, CIF 1589932, cod poștal 013813.

I.2. Scopul raportului

Prezentul Raport are scopul de a prezenta activitatea de audit intern desfășurată la nivelul R.A. ROMATSA în cursul anului 2024 și contribuția activității specifice de audit intern la îmbunătățirea, în general, a activității regiei.

Având în vedere art. 13, lit. „e” și „f” din *Legea nr. 672/2002 privind auditul intern*, republicată, acest Raport este destinat:

- Consiliului de Administrație R.A. ROMATSA;
- Managementului R.A. ROMATSA, care poate aprecia rezultatele activității specifice de audit intern;
- Compartimentului Audit Public Intern din cadrul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, raportul fiind unul din principalele instrumente de monitorizare a activității de audit intern desfășurate pe parcursul unui an în cadrul unei entități publice aflate în subordinea/sub autoritatea acestuia;
- Unității Centrale pentru Armonizarea Auditului Public Intern - UCAAPI (prin organul ierarhic superior);
- Curții de Conturi a României – CCR (în baza legislației specifice a acesteia).

I.3. Perioada de raportare

Prezentul raport anual de activitate prezintă stadiul organizării și funcționării structurii de audit intern la data de 31 decembrie 2024, din cadrul R.A. ROMATSA.

De asemenea, este prezentată activitatea de audit intern desfășurată de Compartimentul Audit Intern din cadrul R.A. ROMATSA în cursul anului 2024, cu respectarea cerințelor minime de raportare solicitate de UCAAPI în formatul standard al raportului anual aferent anului 2024 (conținutul este structurat după cerințele de formă și conținut al raportului și a anexelor, conform Ministerului Finanțelor Publice, pagina de internet www.mfinante.ro, secțiunea UCAAPI).

I.4. Persoanele care au întocmit raportul și calitatea acestora

Prezentul raport anual de activitatea a fost elaborat în cadrul Compartimentului Audit Intern din cadrul R.A. ROMATSA. Persoanele implicate în acest proces, precum și datele de contact aferente acestora, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Nume Prenume	Funcția	Telefon	E-mail
1.	ȚARĂ LUMINIȚA	Șef Executiv Audit Intern	0724.599.024	luminita.tara@romatsa.ro
2.	ALBU IONEL	Auditor intern	0722.630.353	ionel.albu@romatsa.ro
3.	IVAN LAURENȚIU	Auditor intern	0721.220.706	laurentiu.ivan@romatsa.ro

I.5. Documentele analizate

Compartimentul Audit Intern din cadrul R.A. ROMATSA, a desfășurat activitatea de audit intern în cursul anului 2024, în baza reglementărilor specifice privind activitatea de audit intern și a dispozițiilor interne emise în acest domeniu.

Prezentul raport este întocmit în baza următoarelor acte normative:

- *Legea nr. 672/2002, privind auditul public intern*, republicată, cu modificările ulterioare;
- *O.M.F.P. nr. 252/2004 pentru aprobarea Codului privind conduita etică a auditorului intern*;
- *H.G nr. 1.086/2013 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit intern*;
- *O.M.T nr. 1.380/03.11.2016 pentru aprobarea Normelor specifice privind exercitarea activității de audit intern în cadrul Ministerului Transporturilor*;
- *O.U.G. nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare;
- *O.S.G.G. nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice*, cu modificările și completările ulterioare.

a. documente referitoare la organizarea funcției de audit intern la R.A. ROMATSA:

- *Hotărârea Consiliului de Administrație R.A. ROMATSA nr. 03/22.03.2004 privind înființarea Compartimentului Audit Intern*;
- *Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 16/04.08.2016, de numire a Șefului Executiv al Auditului Intern în cadrul R.A. ROMATSA*;
- *Decizia Directorului General al R.A. ROMATSA nr. 204/31.03.2017, de numire a Șefului Executiv Audit Intern în cadrul R.A. ROMATSA*;
- *Nota de fundamentare privind dimensionarea corespunzătoare a Compartimentului Audit Intern nr. 22.308/30.10.2018 adresată Consiliului de Administrație al regiei*;
- *Hotărârea Consiliului de Administrație R.A. ROMATSA nr. 22/19.11.2018 (pct. II.4, suplimentarea numărului total de posturi cu un post de auditor intern)*;
- *Metodologia privind dimensionarea Compartimentului de Audit Intern și includerea în sfera auditului intern a tuturor activităților desfășurate, inclusiv a celor de la nivelul subunităților regiei, înregistrată sub nr. 19.027/25.09.2019*;
- *Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 20/23.11.2023 prin care se aprobă:*
 - *Organigrama R.A. ROMATSA prin re poziționarea căsuței aferente Compartimentului Audit Intern din zona structurilor subordonate Directorului general, în zona neutră, în subordinea funcțională Consiliului de Administrație și subordonarea instituțională (administrativă) a Directorului General*;
 - *Fișa Compartimentului aferentă Compartimentului Audit Intern.*

b. documente referitoare la planificarea activității de audit intern:

- *Planul multianual de audit intern pe anii 2022 – 2024, nr. 21.017/ 24.11.2021*;
- *Planul de audit intern pe anul 2024, nr. 18.821/22.11.2023.*

c. documente referitoare la realizarea misiunilor de audit intern:

Prezentul raport de activitate, este întocmit având ca bază de informare, datele și informațiile conținute în rapoartele de audit intern întocmite ca urmare a derulării misiunilor de audit intern în cursul anului 2024, respectiv:

- **Raport de audit intern nr. 6.606 / 23.04.2024;**
- **Raport de audit intern nr. 9.596 / 11.06.2024;**
- **Raport de audit intern nr. 13.696 / 27.08.2024;**
- **Raport de audit intern nr. 18.559 / 14.11.2024;**
- **Raport de audit intern nr. 20.131 / 09.12.2024.**

d. documente referitoare la misiunile de consiliere:

- **Raport de consiliere nr. 3.967 / 07.03.2024.**

f. documente referitoare la realizarea altor acțiuni:

- **Informare privind stadiul implementării recomandărilor formulate în raportul de audit urmare derulării misiunii de audit „Performanța activității specifice desfășurate de către Regia Autonomă Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian” – ROMATSA - derulată de Curtea de Conturi a României la luna Iunie 2024;**

- **Informare privind stadiul implementării recomandărilor formulate în raportul de audit urmare derulării misiunii de audit „Performanța activității specifice desfășurate de către Regia Autonomă Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian” – ROMATSA - derulată de Curtea de Conturi a României la luna decembrie 2024.**

Partea a II-a PREZENTAREA ACTIVITĂȚII DE AUDIT INTERN AFERENTE ANULUI 2024

II.1 Planificarea activității (planificarea multianuală și anuală)

Planificarea reprezintă activitatea prin intermediul căreia se pun de acord sarcinile ce trebuie îndeplinite pe o anumită perioadă de timp cu resursele disponibile pentru îndeplinirea acestor sarcini.

În ceea ce privește funcția de audit public intern, activitatea de planificare se realizează multianual, pe o perioadă de 4 ani, dar și anual. Calculul și repartizarea resurselor se realizează doar pe orizontul de timp mai scurt (1 an).

Planurile multianuale sunt elaborate pentru o perioadă de 4 ani și sunt în măsură să ofere o imagine globală și de perspectivă asupra activității de audit intern, îndreptată spre domeniile importante de activitate, purtătoare de riscuri potențiale majore, care pot afecta atingerea obiectivelor generale ale entităților publice.

La nivelul Compartimentului Audit Intern – R.A. ROMATSA, activitatea de audit intern s-a desfășurat pe baza **Planului multianual de audit intern pe anii 2022 – 2024, nr. 21.017 /24.11.2021** și **Planului de audit intern pe anul 2024, nr. 18.821/22.11.2023.**

În anul 2024 au fost planificate un număr de **6** misiuni de audit intern, dintre care, **5** de asigurare (**2** regularitate, **3** sistem) și **1** de consiliere.

II.2 Misiunile de audit intern realizate

La nivelul R.A. ROMATSA, în anul 2024 au fost realizate toate misiunile planificate conform celor antemenționate.

Menționăm că, **gradul de realizare** al planului aferent anului 2024 a fost de **100%**, nefiind întâmpinate dificultăți în realizarea misiunilor de audit intern.

În ceea ce privește abordarea domeniilor, situația se prezintă astfel:

În cadrul celor **5** misiuni de asigurare: s-au abordat domenii/funcții specifice entității (sistem decizional, dezvoltare sisteme, economic, circuit documente, implementare măsuri/recomandări formulate cu ocazia efectuării diverselor controale/audituri interne/externe).

Misiunea de consiliere a abordat domeniul SCIM.

Situația misiunilor derulate în anul 2024 se prezintă astfel:

Principalele constatări și recomandări:

- **0** misiuni de asigurare s-a abordat domeniul bugetar.
- **1** misiune de asigurare s-a abordat **domeniul financiar – contabil**.

Evaluarea procesului de efectuare a plăților asumate prin angajamente legale, inclusiv din fondurile comunitare. Evaluarea procesului de constituire a veniturilor la nivelul R.A. ROMATSA, modul de stabilire a titlurilor de creanță, precum și a facilităților acordate la încasarea acestora.

Constatare 1:

Din analiza situației puse la dispoziție de structurile auditate, referitoare la activitățile de școlarizare, echipa de audit intern a constatat că, pentru perioada 2021-2023, numărul participărilor la cursuri/perfecționări în domeniul de specialitate a fost de 49, rezultând în medie aproximativ 15 zile/salariat.

Totodată, echipa a constatat și faptul că în perioada evaluată, sunt și salariați care nu au participat la niciun curs, aspect care, privit prin nivelul de complexitate din ce în ce mai mare al operațiunilor financiar-contabile din cadrul regiei, nu este tocmai unul corespunzător a fi prezent în cadrul Direcției Economice.

Recomandare 1:

Față de cele menționate mai sus și în contextul prevederilor Codului Muncii, precum și a CCM, ediția în vigoare, Cap. XIII (n.b. - art. 194 – 205), echipa de audit intern recomandă conducerii Direcției Economice respectarea prevederilor legale, prin includerea tuturor salariaților în programul de formare profesională.

Constatare 2:

Echipa de audit intern, cu ocazia precedentelor misiuni derulate, precum și ca urmare a raportului elaborat în cadrul consultanței acordate de către KPMG, a recomandat, pentru evitarea unor incompatibilități, constituirea unei structuri de sine stătătoare dedicată operațiunilor specifice de CFPP. Această propunere este îmbrățișată și la nivelul Direcției Economice, aspect reieșit inclusiv în urma Interviuurilor purtate cu specialiști din cadrul acesteia.

Recomandare 2:

Existența unei structuri în subordinea Directorului economic dedicată acestei activități la nivelul R.A. ROMATSA, este o variantă care conduce la eficientizarea procesului, dar și la eliminarea în totalitate a incompatibilităților.

Constatare 3:

Ultima actualizare a *Instrucțiunilor privind exercitarea controlului financiar preventiv propriu în R.A. ROMATSA DEF-COS-PIN5003-CFP*, a fost efectuată pentru transpunerea prevederilor Legii nr. 133/2021 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv și a O.M.F. nr. 17 din 6 ianuarie 2022 privind modificarea anexei nr. 2 la Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 923/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv și a Codului specific de norme profesionale pentru persoanele care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu, fiind elaborată ediția a 6-a.

Structura de specialitate din cadrul regiei responsabilă cu achizițiile, a elaborat ediția 12.0/01.11.2023 a *Instrucțiunilor privind procesul de achiziție în cadrul R.A. ROMATSA, cod DGR – PMA – PIN0800 – ACHIZ*, document care descrie modul de lucru în cadrul procesului de achiziție din R.A. ROMATSA.

Recomandare 3:

Având în vedere:

- elementele de noutate urmare modificărilor legislative cu impact asupra prevederilor prezentelor instrucțiuni, care au determinat amendarea PIN 0800;
- faptul că multe din elementele obligatorii cuprinse în lista de verificare a contractelor/ angajamentelor obligatoriu de verificat la acordarea vizei de control financiar preventiv, trebuie să fie în concordanță în ambele proceduri, precum și pragurile valorice care determină tipul procedurii stabilită pentru derularea procesului de achiziție, **se recomandă în consecință, actualizarea Instrucțiunilor privind exercitarea controlului financiar preventiv propriu în R.A. ROMATSA, cod DGR-DEF-PIN5003-I_CFP.**

Constatare 4:

În cadrul interviurilor purtate, la una din întrebările formulate de echipa de audit intern și adresate coordonatorului CFPP, respectiv dacă „ați identificat în perioada auditată situații de reală incompatibilitate? Persoane care prin activitatea de control financiar preventiv își

*"avizează" astfel propriile acțiuni în totală contradicție cu scopul instituirii acestui mecanism? Cum preveniți și cum rezolvați astfel de situații?", acesta a afirmat: **da, din pacate, subunitățile se confruntă cu aceste cazuri în situațiile de lipsa a unuia din colegi care se pot afla în CO; CM, etc. Aceste situații au fost semnalate de mai multe ori și în rapoartele CFG.***

Față de cele prezentate în paragraful de mai sus și strict legat de modul de organizare și de exercitare a vizei CFP în cadrul subunităților, urmare a desfășurării unui control efectuat de către echipa CFG ROMATSA la D.S.N.A. Bacău și care a verificat conținutul dispozițiilor emise la nivelul subunității, s-a constatat că:

- persoana desemnată ca înlocuitor pentru titularul desemnat să acorde viză CFP, este în incompatibilitate;

- dispoziția subunității privitoare la CFP, în vigoare, nu cuprinde categoria documentelor care trebuie semnate/avizate de către salariații desemnați prin dispoziție.

Aceeași situație a fost identificată și în cazul D.S.N.A. Cluj, urmare tot a verificărilor efectuate de către echipa CFG asupra modului de organizare și de exercitare a vizei CFP în cadrul subunității, constatându-se că titularul desemnat să acorde viza de CFP la nivelul subunității nu are înlocuitor, iar prin semnarea documentelor primare (n.b. - solicitări de decontare CRP/BOT/bilete free/a unor drepturi conform CCM, etc.), creează incompatibilități.

De asemenea, și în cazul D.S.N.A. Oradea au fost constatate asemenea aspecte, respectiv:

- la nivelul subunității, **titularul desemnat să acorde viză CFP nu are înlocuitor, iar prin semnarea documentelor primare** (solicitări de decontare CRP/BOT/bilete free/a unor drepturi conform CCM, etc.) **creează incompatibilități;**

- dispoziția face referire la subunitățile arondate DSNA Oradea;

- în anexa 1 la Dispoziție, **se face referire la o legislație perimată** (n.b. - ex. HG nr. 1860/2006 – abrogată în anul 2018, HG nr. 925/2006 – abrogată în anul 2016);

- **dispoziția nu precizează persoanele împuternicite să aprobe operațiunile economico-financiare și documentele** care privesc activitatea subunității în faza de angajare și de plată, precum și limitele de competențe ale acestora;

- **dispoziția nu precizează competența individuală a persoanelor desemnate pentru exercitarea controlului financiar preventiv**, așa cum sunt prevăzute în Cadrul General al operațiunilor/documentelor supuse controlului financiar preventiv propriu;

- **dispoziția nu precizează lista persoanelor din cadrul subunității împuternicite să aprobe documentele supuse controlului financiar preventiv, conform plafoanelor stabilite** în Instrucțiunile privind exercitarea controlului financiar preventiv în R.A. ROMATSA, codificate DEF-COS-PIN5003-CFP, ed. în vigoare;

- **dispoziția nu precizează, termenul în care documentele avizate de compartimentele de specialitate trebuie transmise compartimentului financiar contabil, etc.**

Trebuie menționat faptul că, în timpul desfășurării controlului, echipa CFG a solicitat completarea și actualizarea imediată a Dispozițiilor respective, conform celor prevăzute

în Cadrul General al operațiunilor/documentelor supuse controlului financiar preventiv propriu.

Recomandare 4:

În consecință, constatările asupra activității de control financiar preventiv și completate cu informațiile provenite urmare controalelor efectuate de către CFG, determină echipa de audit intern să recomande coordonatorului activității de control financiar preventiv propriu, ca bună practică, o analiză amănunțită a tuturor Dispozițiilor emise pe plan local și actualizarea acestora, în vederea asigurării unui consens total cu **INSTRUCȚIUNILE cod DGR-DEF-PIN5003-I_CFP**, document care la rândul său se impune a fi amendat.

Constatare 5:

O măsură preventivă importantă, dar în același timp și eficientă, de asigurare că plățile efectuate de către regie sunt sigure, inclusiv prin prisma riscurilor care provin din zona clienților/furnizorilor/beneficiarilor finali, o reprezintă transpunerea actelor normative naționale în domeniile spălării banilor și finanțării actelor de terorism.

Trebuie menționat faptul că, în anul 2017, prin decizie a Directorului General, a fost constituit la nivelul regiei un grup de lucru cu atribuții în *emiterea politicilor și procedurilor interne de prevenire și împiedicare a operațiilor suspecte de spălare a banilor sau finanțarea actelor de terorism dar și stabilirea cadrului organizatoric necesar aplicării legislației în domeniu prevenirii și împiedicării operațiilor suspecte de spălare a banilor sau a finanțării actelor de terorism.*

Grupul de lucru a elaborat în luna decembrie 2017, documentul „Procedura privind prevenirea spălării banilor în cadrul R.A. ROMATSA”, cod DJA-SJR-PIN102-PSPBANI, ed. 1.0/2017 și, printre scopuri, este și acela de a găsi *modalitățile de verificare a partenerilor de afaceri, de clasificare a acestora pe bază de risc în vederea stabilirii măsurilor de cunoaștere a clientului/furnizorului...*

În acest sens, la nivelul regiei a fost stabilită (*n.b. - tot în cuprinsul procedurii*), o listă a celor mai importanți indicatori de risc, însă, echipa de audit intern a constatat că **aceștia au un caracter/reflectă riscuri din domeniul economic**, cu toate că procedura este elaborată la nivelul structurii juridice iar riscurile există și în acest domeniu.

Recomandare 5:

În acest context, **considerăm necesară actualizarea listei de indicatori de risc prin identificarea/inserarea și a unora din domeniul juridic**, deoarece este importantă corelarea riscurilor cu *măsurile de cunoaștere a clientului*, care (*n.b. - conform procedurii*), în cea mai mare măsură, se îndreaptă către zona informațiilor de natură contractuală, intrând astfel, normal, sub incidența structurii juridice.

Constatare 6:

Un alt aspect constatat se referă la activitatea Serviciului Tarife și Urmărire Încasări. **Această structură de specialitate, nu are desemnat un Șef Serviciu din anul 2012, fiind de atunci în coordonarea Directorului Economic (*n.b. - fiind numit tot provizoriu în această funcție deținută în prezent*).**

Mai mult, în ultimii 5 ani activitatea serviciului a fost perturbată prin fluctuația de personal, care a constat în plecarea a 2 specialiști în alte direcții iar în prezent, efectivul serviciului este în număr de 4, activitatea acestuia derulându-se fără coordonarea/monitorizarea unui Șef de serviciu, așa cum s-a menționat.

În contextul situației existente la această structură și pentru o eventuală rezolvare a acestei probleme care datează de o perioadă considerabilă de timp, echipa de audit intern menționează că, **prin consultanța oferită de firma KPMG (n.b. – care a analizat unele aspecte organizatorice la nivelul Administrației Centrale), s-a formulat o propunere privitor la preluarea unor atribuții/responsabilități de la Serviciul Tarife și Urmărire Încasări, la Serviciul Buget și Centre de Cost (SBCC).**

Recomandare 6:

Situația existentă menționată mai sus, este una complexă și necesită o monitorizare/coordonare la nivelul managementului ROMATSA. Ca atare, **echipa de audit intern recomandă organizarea la nivelul Directorului Economic, sub patronajul Directorului General, a unei întâlniri dedicate cu toți factorii implicați și impactați de acest proces**, pentru identificarea celei mai bune soluții de reorganizare, prin analizarea detaliată a sarcinilor desfășurate, în vederea eliminării dublărilor și a activităților redundante, pentru a putea introduce sarcini noi, a se discuta și stabili concret, după inventarierea întregii problematice și a modalității de repartizare între structuri, a activităților ce se vor distribui, termenele, procedurile de lucru în noua configurație, circuitul documentelor, atribuțiile și responsabilitățile pentru fiecare salariat, termene de actualizare a Fișelor de compartiment, etc.

Constatăre 7:

Atât cu prilejul unor misiuni de audit intern anterioare cât și prin prezenta misiune, **echipa de audit intern a constatat o serie de aspecte care pot fi îmbunătățite dar despre care nu sunt semnale concrete pentru o rezolvare definitivă**, ele sunt de actualitate și, prin derularea lor zilnică, în continuare (n.b. – *nefiind găsită o altă soluție până în acest moment*), **prezintă riscuri pe mai multe planuri**, după cum urmează:

- Un exemplu concret este acela al **unei subunități în care își desfășoară activitatea un singur economist în cadrul Biroului Financiar Contabilitate, Resurse Umane și Administrativ (n.b. – este vorba de D.S.N.A. Oradea)**, care are ca atribuții în fișa de post și responsabilități pe linia resurselor umane.

După verificarea/corectarea foilor colective de prezență, le avizează și le prezintă directorului DSN A Oradea spre aprobare, după care le transmite DSNAR Arad pentru procesare, calcul salarii, întocmire state de plată și situații salarii.

Totodată, are responsabilități privitoare la activitatea financiar-contabilă și fiscală a subunității, în conformitate cu atribuțiile care îi sunt delegate de către Direcția Economică din cadrul Administrației Centrale și transmite la D.S.N.A.R. Arad în vederea acordării vizei de CFPP, documentele și operațiunile supuse vizei de CFPP, prevăzute în instrucțiunile interne și normele legale.

De asemenea, urmărește respectarea circuitului documentelor prevăzute în normele și reglementările emise în acest sens de către D.S.N.A.R. Arad și R.A. ROMATSA, asigurând evidența operativ primară la nivelul acestei subunități.

- Există subunități la care **activitatea financiar-contabilă nu este realizată de nici un salariat al acestei structuri (n.b. – este vorba de D.S.N.A. Tulcea)**, care nu are nici

un salariat pe acest domeniu, evidența contabilă și de resurse umane fiind realizată de D.S.N.A.R. Constanța.

• **O situație similară s-a înregistrat până în anul 2021 și la D.S.N.A. Craiova, unde și-a desfășurat activitatea un singur economist în domeniul resurselor umane,** evidența contabilă, inclusiv balanța de verificare, fiind realizată la D.S.N.A. București. Situația s-a reglementat prin angajarea unui economist pentru atribuțiile financiar - contabile ale subunității.

Situațiile menționate mai sus produc consecințe importante asupra modului de realizare/finalizare a activităților, echipa de audit intern subliniind că **nu au fost înregistrate aspecte grave doar datorită competențelor profesionale ale angajaților în aceste spețe.**

Recomandare 7:

Față de cele menționate mai sus, **echipa de audit intern recomandă, următoarele:**

- **extinderea analizei/consultanței și asupra activității subunităților, complementar propunerii de reorganizare a Administrației Centrale, în sensul reorganizării pe verticală.**
- **finalizarea procesului de elaborare a unei strategii în domeniul resurselor umane care să înlăture disfuncțiile identificate în planificarea forței de muncă la nivelul Regiei;**
- **pentru evitarea situațiilor de incompatibilitate, soluția desprinsă din buna practică întâlnită și la alte entități cu organizare similară, este de constituire a unei structuri de sine stătătoare dedicată operațiunilor specifice de CFPP care, la momentul implementării noii structuri organizatorice, să poată prelua această atribuție pentru întreaga regie, soluție propusă și de KPMG.**

Constatăre 8:

În urma materialele/documentele/informațiile primite, **echipa de audit intern nu a identificat niciun demers al managementului Direcției Economice în sensul participării salariaților direcției și nu numai, la un curs organizat, scopul fiind de a se depăși orice barieră lingvistică privind sustenabilitatea, să se înțeleagă conținutul cât și formatul informațiilor solicitate de ESRS-uri, pentru a răspunde nevoilor utilizatorilor de informații de înaltă calitate, comparabile și relevante dar și parcurgerea câteva exemple practice de raportare non-financiară, existente.**

Recomandare 8:

Participarea salariaților la astfel de cursuri, parcurgere materialelor de specialitate și înțelegerea acestui fenomen și în final, inițierea salariaților regiei în domeniul sustenabilității, va da posibilitatea regiei să poată răspundă/să fie pregătită la/cu următoarele aspecte importante, de actualitate, respectiv:

- Integrarea CSRD în contextul legislativ european;
- Evoluția sustenabilității în lume;
- Obiectivele globale privind sustenabilitatea;
- Inițiative și tendințe globale. Evenimente marcante și mesaje principale despre evoluția dorită;

- Metodologii de raportare a sustenabilității;
 - Domeniul de aplicare al CSRD – cui se aplică și de când;
 - Planul UE privind sustenabilitatea;
 - Structura standardelor ESRS – câte există și ce conține fiecare; caracteristici și cerințe cheie ale acestora;
 - Evaluarea pragului de semnificație/materialitate;
 - ESRS 1 (Cerințe generale): structură și obiective;
 - Explicarea și exemplificarea conceptului de materialitate „dublă”, organizațiile urmând să raporteze atât impactul (*n.b. - pe care îl au asupra oamenilor și mediului*), cât și componenta financiară (*n.b. - modul în care problemele sociale și de mediu creează riscuri și oportunități financiare pentru organizației*);
 - Dubla materialitate în contextul gestionării riscurilor, prin prisma unor studii de caz;
 - Procesul de evaluare a dublei materialități;
 - Studii de caz - cum se adaptează strategia de business pentru a integra aspectele și obiectivele legate de sustenabilitate;
 - Procesul de identificare a principalelor părți interesate și de consultare a acestora;
 - Antrenarea unei gândiri pragmatice și vizionare cu privire la identificarea aspectelor care contează cu adevărat, sunt semnificative pentru fiecare entitate și se așteaptă să fie incluse în raportarea de sustenabilitate.
- 0 misiuni de asigurare s-a abordat domeniul achizițiilor publice.
 - 0 misiune de asigurare s-a abordat domeniul resurselor umane.
 - 0 misiuni de asigurare s-a abordat domeniul IT.
 - 0 misiuni de asigurare s-a abordat domeniul juridic.
 - 0 misiuni de asigurare s-a abordat domeniul fondurilor comunitare.
 - 1 misiune de asigurare s-a abordat **domeniul funcțiilor specifice entității**.

Dezvoltare sisteme

Constatăre 1:

Referitor la fișele posturilor, trebuie menționat că aspectele importante au fost analizate în cadrul acestui obiectiv, cu mențiunea că, exceptând fișa de post a șefului serviciului, **nicio fișă a posturilor personalului de execuție din cadrul SDS nu este aprobată de Directorul General, ca angajator din partea R.A. ROMATSA.**

În acest context, echipa de audit intern reamintește reglementările conținute de ROF AC, ed. în vigoare, la cap. II – „Prevederi generale privind organizarea și funcționarea Administrației Centrale R.A. ROMATSA”, pct. 9 – „Conducerea Administrației Centrale”, alin (3) – „Atribuțiile și competențele Directorului General”, alin. (b), unde se specifică că acesta „...angajează și concediază personalul aparatului propriu și numește prin decizie conducătorii subunităților din structura regiei”.

Drept urmare, în prezent, aprobarea fișelor posturilor personalului de către directorul de departament (*n.b. – așa cum sunt semnate și la nivelul SDS*) care, la rândul său, este tot un angajat al regiei, reprezintă un aspect neconform atât în

raport cu responsabilitățile pe care acesta le are (*așa cum rezultă mai jos), dar și în raport cu atribuția Directorului General menționată mai sus.

Recomandare 1:

Față de acest aspect, **considerăm necesară actualizarea acestor documente, cu respectarea reglementărilor menționate mai sus.**

Constatare 2:

Analizând Chestionarul de autoevaluare completat de către șeful serviciului cu ocazia procesului de evaluarea a Sistemului de control intern managerial aferent anilor 2022 și 2023, s-a constatat că la nivelul serviciului **sunt identificate și inventariate funcții sensibile**, prin prisma criteriilor menționate în paragraful anterior.

Cu toate acestea, punctul de vedere al echipei de auditori asupra acestui aspect este că, **identificarea funcțiilor sensibile de la nivelul unei structuri reprezintă responsabilitatea conducătorului acesteia**, fără acordul acestuia nefiind posibil acest proces de stabilire a funcțiilor sensibile (exemplu - situația de față, **funcțiile sensibile aferente SDS se regăsesc doar în Manualul SCIM, șeful serviciului neavând nicio cunoștință despre modul în care au fost identificate și inventariate acestea**). Un alt considerent în ceea ce privește funcțiile sensibile aferente SDS, se referă la faptul că funcțiile și fișele de post asociate acestora nu conțin atribuții care să răspundă celor patru criterii prestabilite, neintrând în contact cu informații clasificate, negestionând resurse financiare, iar din punct de vedere al achizițiilor publice de bunuri/servicii/lucrări și activităților de recrutare și selecție a personalului, participarea personalului SDS având un caracter temporar, iar exercitarea acestei atribuții nefiind una specifică domeniului în care își desfășoară în mod curent activitatea.

Recomandare 2:

Cu toate că, la nivelul serviciului, standardul este considerat implementat, **considerăm necesară o analiză asupra menținerii sub această formă a funcțiilor sensibile sau reconsiderarea acestora din punct de vedere al conducerii structurii, ținându-se cont de precizările din paragraful anterior.**

Constatare 3:

Din informațiile primite de la structura auditată și verificările efectuate de echipa de audit intern, s-a constatat faptul că singurul obiectiv aferent SDS „Creșterea eficienței SNA” este cuprins în Fișa de proces - Anexa 2.1 la *Manualul Sistemului de Management Integrat Calitate și Mediu R.A. ROMATSA*, cod DGR-DSC-MAN0001-SMI. Cu privire la acest obiectiv, echipa de audit intern consideră că obiectivul menționat este reprezentativ pentru tot domeniul de activitate și scopul serviciului, dar formularea acestuia are un caracter general și nu respectă cerințele S.M.A.R.T.

Recomandare 3:

După cum se poate observa din fișa de compartiment, domeniul de activitate al SDS este unul complex, cu implicații în activitatea specifică regiei (serviciile de navigație aeriană), fapt ce conduce echipa de audit intern la a considera oportună recomandarea

reanalizării/completării obiectivelor specifice structurii auditate (doar în măsura în care se consideră relevant și eficient), și **reconsiderarea modului de formulare a obiectivelor specifice structurii auditate, în sensul respectării cerințelor SMART** (S - specifice; M - măsurabile; A - acceptate; R - realiste; T - cu termen de realizare).

Constatare 4:

De remarcat că cei trei indicatori de performanță **se referă exclusiv la aspecte negative** ce pot interveni în sistemele informatice SNA, exprimate numeric, sub forma unor indicatori cantitativi, situație în care echipa de auditori (urmare a analizelor efectuate asupra fișei de compartiment și procedurii operaționale) consideră că, un domeniu atât de complex (prin prisma multitudinii de activități specifice) **impune și o evaluare cel puțin de același nivel, respectiv prin stabilirea unor incatori de performanță calitativi**. Astfel, atât conducerea serviciului, cât și a regiei va beneficia de o „radiografie” la zi a gradului de realizare/implementare/monitorizare a sistemelor informatice SNA, creându-se posibilitatea eficientizării proceselor prin creșterea calității serviciilor.

Recomandare 4:

În completare, considerăm necesară și **identificarea unui/unor indicator/indicatori de performanță specific activităților desfășurate pentru pregătirea documentației tehnice și funcționale pe baza cerințelor operaționale în vederea achiziționării sistemelor ce nu pot fi dezvoltate „in house”, elaborarea studiilor de fezabilitate și chiar participarea la recepții**, deoarece din discuțiile purtate cu șeful serviciului reiese faptul că, în ultima perioadă de timp, aceste activități au devenit principalul domeniu al serviciului.

Constatare 5:

Analiza procedurii cod „DCP-SDS-PIN3655-DEVSOFT - „*Modele de elaborare a produselor software utilizate în cadrul serviciului dezvoltare sisteme*”, a evidențiat că documentele, așa cum au fost concepute și aprobate pe parcursul perioadei supuse auditării, stabilește scopul și rolul activității de dezvoltare a aplicațiilor software, obiectivele principale, termenele, modalitățile și planificarea activității, acordând posibilitatea personalului de a-și desfășura activitatea specifică privind respectarea legislației în materie.

Recomandare 5:

Analiza procedurii a mai evidențiat faptul că acestea acoperă o parte din domeniul de activitate al serviciului, **fără a fi luată în calcul procedurarea activităților desfășurate pentru pregătirea documentației tehnice și funcționale pe baza cerințelor operaționale în vederea achiziționării sistemelor ce nu pot fi dezvoltate in house, elaborarea studiilor de fezabilitate și chiar participarea la recepții și care în opinia echipei de audit intern necesită o detaliere a acțiunilor efectuate, într-o manieră unitară și care să cuprindă pașii efectivi ce trebuie respectați, situație în care**

recomandăm oportunitatea inițierii unei analize referitoare la elaborarea unei eventuale proceduri pe această zonă.

- **0** misiuni de asigurare s-a abordat domeniul SCIM.
- **3** misiuni de asigurare s-au abordat **alte domenii**.

Sistemul de luare a deciziilor

Constatare 1:

În procesul evaluării sunt implicate structuri de specialitate din cadrul regiei, respectiv de la nivelul Administrației Centrale și Subunităților care, prin responsabilitățile dedicate prin documente interne de organizare, asigură derularea activităților unor organisme funcționale permanente (decizionale), sub formă de comitete/consilii, înființate sau prin Decizii ale Directorului General sau prin hotărâri ale Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA, în conformitate cu dispozițiile legale/reglementările aeronautice.

În contextul existenței și derulării activităților specifice organismelor funcționale menționate mai sus, trebuie făcută precizarea că, în exercitarea actului managerial și decizional de la nivelul subunităților regiei, directorii subunităților – D.R. București, D.S.N.A. București, D.S.N.A.R. Constanța și D.S.N.A.R. Arad, folosesc ca suport în activitățile desfășurate, analize, propuneri sau hotărâri, stabilite în cadrul unor organisme interne de lucru permanente, înființate pe modelul statutului/activităților/responsabilităților organismelor funcționale de la nivelul Administrației Centrale, cu referire aici la Consiliile Directoare din cadrul subunităților menționate mai sus.

Din verificările efectuate, a reieșit faptul că, după luna martie 2015 și până în prezent, acest document nu a fost editat deși era în vigoare o reglementare legală în acest sens și, ca atare, nu a existat ca fiind unul de sine stătător (n.b. – gen procedură, cu cod dedicat și pagină de semnături, așa cum era reglementat în ROF Administrația Centrală), concluzia fiind că, Anexa 4 – ROF CD, deși era eliminată, a funcționat, pur și simplu, în continuare, respectiv pentru perioada 2015 - februarie 2024, iar activitățile Comitetului s-au derulat ca atare, fără a se pune problema actualizării acestui document.

Așa cum s-a specificat în acest document, din conținutul ROF Administrația Centrală, ediția în vigoare, a fost eliminată Anexa 4 – ROF CD și deci, nu mai este valabilă.

Recomandare 1:

În contextul în care ROF-ul Comitetului, ediția în vigoare, s-a editat/aprobat de către Consiliul de Administrație în vechea formă/pe modelul Anexei 4, recomandăm Secretariatului Comitetului revizuirea acestui document și editarea acestuia ca un document de sine stătător, cu respectarea cerințelor impuse de reglementările interne de editare a documentelor, respectiv atribuirea unui cod gen procedură, fișă de identificare a documentului, pagină de semnături, etc.

Constatare 2:

În contextul în care, echipa de audit intern a evaluat HCD-urile adoptate de Comitet, au fost verificate simultan în același timp și din punct de vedere al continuității/finalizării

actului decizional al acestora (*n.b. - pentru ducerea la îndeplinire a măsurilor adoptate*), prin analiza, atât a datei editării documentului, cât și a înregistrării la Registratura ROMATSA din cadrul Administrației Centrale.

Analiza documentelor avute la dispoziție, a relevat faptul că, problema expusă anterior este întâlnită și în unele cazuri în ceea ce privește activitatea Comitetului Director, existând unele diferențe ca număr de zile calendaristice între data/numărul HCD-ului și data alocării unui număr de la Registratură.

Recomandare 2:

Față de situația constatată, referitoare la diferențele mari de timp existente între momentul/data ședinței Comitetului și alocarea numărului de la Registratură pentru o HCD, precum și pentru evitarea situațiilor în care pot apare confuzii privind legalitatea documentului și perioada de aplicare, se recomandă Secretariatului revizuirea modului de lucru privind gestionarea semnăturilor membrilor Comitetului, iar alocarea numărului din Registrul de numere pentru HCD (care va fi înființat), și de la Registratură, să se realizeze cel târziu la două zile după adoptarea documentului de către Comitet.

În acest sens, editarea de către Secretariat a HCD ar trebui efectuată în aceeași zi cu desfășurarea ședinței sau în ziua următoare acesteia, termenul de două zile fiind considerat suficient și facil în ceea ce privește obținerea semnăturilor necesare, membrii CD fiind angajați ai regiei. Urmează apoi, firesc, difuzarea documentului care trebuie să se facă operativ de către Registratura regiei.

Astfel, se definesc premisele necesare diminuării impactului pe care îl pot avea consecințele ce privesc difuzarea documentelor cu întârziere, punerea în aplicare a unei HCD peste termenele stabilite, confuzii de interpretare în aplicarea reglementărilor, inclusiv posibila interpretare că, în perioadă de timp respectivă, documentul nu este în vigoare și, pe cale de consecință, nu poate fi pus în aplicare și nu în ultimul rând tratarea neuniformă a activităților.

Circuitul documentelor

Constatări:

Domeniul supus auditării, respectiv **„circuitul documentelor”**, nu a mai făcut obiectul altei misiuni de audit intern. Ca atare, în acest document sunt tratate aspecte bazate pe informații puse la dispoziția echipei de audit intern de către reprezentanții structurilor/subunităților, informații colectate de-a lungul timpului de la structurile de specialitate auditate pe diverse teme, din procedurile existente pe domeniul calității, dar și din cele primite de echipa de audit intern.

La nivelul regiei, **circuitul documentelor** se poate realiza atât **electronic**, cât și **manual**, în cel de-al doilea caz, înregistrarea lor fiind accesată pe baza registrelor de intrări-ieșiri, iar identificarea acestora presupune anumite proceduri de clasare, arhivare și, ulterior, de „scoatere” din arhivă. De foarte mult timp, acest tip de sistem este funcțional, fiind „văzut” ca cea mai bună alegere și susținută ca fiind cea mai bună cale pentru asigurarea îndeplinirii obiectivelor regiei.

Cu toate că **realitatea evidențiază în mod clar inexistența unor atribuții referitoare la monitorizarea fluxurilor documentelor**, considerăm (*n.b. - urmare a interviurilor*

purtate) că, **implicarea echipei manageriale** în procesul de îmbunătățire și eficientizare a circulației documentelor în cadrul regiei este **esențială** pentru a asigura succesul și susținerea schimbărilor. În acest sens, pe parcursul prezentei misiuni s-au conturat o serie de **strategii** pentru a obține sprijinul și implicarea activă a conducerii.

La nivelul majorității structurilor **nu este evidențiat un circuit al documentelor** la nivelul **fișelor de post** ale personalului subordonat, nici a **persoanelor care ocupă funcții de conducere** și nici nu se regăsesc atribuții concrete cu privire existența unui circuit al documentelor/corespondenței interne și externe la nivelul structurii, sau o altă modalitate prin care este monitorizată intrarea/ieșirea documentelor/corespondenței.

Analiza efectuată de către echipa de audit intern a evidențiat și faptul că, **în majoritatea cazurilor**, de regulă, **documentele se trimit sub formă tipărită**, transmiterea pe email a acestuia scanat electronic utilizând-se doar pentru transmiterea rapidă a informației (*n.b. - unde speța impune acest lucru*). În susținerea acestui aspect, este prezentată ca bună-practică modalitatea de întocmire a răspunsului/răspunsurilor privind corespondența specifică, care trebuie să fie efectuată pe modelul clasic, avizat și aprobat cu semnături olografe/electronice de către persoanele responsabile. În schimb, și în această situație, modalitatea cea mai convenabilă/eficientă de transmitere și primire a răspunsului/răspunsurilor, este cea în format electronic - scanat prin email.

Totodată, **există poziții conform cărora este necesar să fie stabilit ca fiind formal acceptat în interiorul R.A. ROMATSA, mijlocul de transmitere a corespondenței/răspunsurilor în format electronic - scanat prin email**. Astfel, în cazul documentului transmis electronic, feed-back-ul este dat de confirmarea automată de citire a mesajului, în timp ce în cazul documentelor în format clasic, confirmarea de primire se efectuează prin Registratură.

La nivelul Administrației Centrale, în cadrul interviurilor primite de la conducătorii structurilor funcționale, cu mici excepții, în **fișele de compartiment nu sunt evidențiate/delimitate circuite ale documentelor** în adevăratul sens al cuvântului, dar modul de formulare al atribuțiilor indică o „conturare” a unor fluxuri logice și cronologice ale documentelor.

Toate documentele care intră/ies în/din Administrația Centrală **trec obligatoriu prin Registratură**, fiind-ule atribuit un număr de înregistrare.

Înregistrarea documentelor în Subunități se face conform Instrucțiunilor Locale de Control al documentelor din fiecare subunitate, document care stabilește cronologia/ordinea activităților/operațiilor în domeniu, similare cu cele stabilite pentru Administrația Centrală (*n.b. – anvergura acestora fiind limitată la nivelul subunității*).

Totodată, în modul de lucru actual (*n.b. – ceea ce există și se aplică în prezent de marea majoritate a structurilor de specialitate*), se consideră utilă alocarea unui număr de înregistrare înainte de aprobarea Directorului General, motivul fiind preocuparea acestuia de a urmări documentul aflat pe circuitul de aprobare. Acest aspect are în vedere și situația în care anumite documente se pierd pe traseul de aprobare, fiind necesară o nouă editare a acestora.

În completare, interviuatul face trimitere la modulul ECM a aplicației e-Management (*n.b. – modul care între timp nu mai este utilizat în aplicația e-Management*), fiind de părere că numai în situația în care modulul era folosit, abordarea privind înregistrarea

documentelor putea fi reanalizată prin alocarea numerelor de înregistrare după aprobarea Directorului General/Directorului de subunitate, ceea ce conduce la recomandarea echipe de audit intern ca managementul regiei să reanalizeze necesitatea și oportunitatea implementării unui modul informatic adaptat timpului prezent și modului actual de organizare al regiei.

Față de cele menționate mai sus, echipa de audit intern consideră că, **procesul de editare/verificare/avizare și în final, de înregistrare/aprobare a documentelor, este perceput și aplicat în mod diferit de la o structură de specialitate la alta, cu mici excepții.** Acest aspect există în prezent și se derulează, în contextul în care la nivelul regiei există un document intern organizatoric care specifică concret modul de înregistrare a documentelor, care trebuie să se aplice la toate nivelurile și pentru toate documentele din regie, indiferent de calea și suportul de comunicare.

Cu alte cuvinte, există o contradicție evidentă între structurile de specialitate cu privire la momentul acordării numărului de înregistrare pe document, lucru care, **din punct de vedere al finalizării scopului pentru care a fost creat acel document, nu constituie un aspect/motiv de neîndeplinire a sarcinilor de serviciu, din moment ce aprobarea documentelor de către conducere este executată în condițiile existenței ambelor situații (n.b. - documentul are sau nu are un număr de înregistrare).**

Recomandări:

În vederea stabilirii conformității elaborării documentelor în spiritul reglementărilor prezentate anterior, echipa de audit intern consideră necesară **efectuarea unei eventuale evaluări a eficienței procesului de gestionare a documentelor** în cadrul structurilor de specialitate/subunități, acțiune esențială pentru a identifica punctele forte și zonele care necesită îmbunătățiri, prin aplicarea/stabilirea unor pași și indicatori.

Parcursul elementelor ante-menționate evidențiază plus-valoarea adusă de către un circuit al documentelor informatic integrat în situația unei organizații de natura R.A. ROMATSA, prin prisma complexității domeniului de activitate, a funcțiilor suport și a modului de organizare teritorială (Administrație Centrală + Subunități), eficientizând desfășurarea activităților specifice și permițând managementului regiei să beneficieze în timp real de întreaga tablă de bord al proceselor derulate.

În concluzie, **implementarea unui modul de gestionare electronică** a documentelor conduce la optimizarea circuitului documentelor, aduce numeroase beneficii din punct de vedere operațional/financiar/mediu și stabilește fluxuri clare ale documentelor eliminând „*timpii morți*” dedicați transferului documentelor de la emitent către intermediari și destinatarul final.

Prezentarea informațiilor referitoare la un **sistem informatic integrat asociat circuitului documentelor** nu este reprezentată doar o simplă înșiruire a unor facilități pe care le oferă o aplicație informatică, ci o serie de **acțiuni/activități ce implică responsabilizarea personalului (conducere + execuție)** în ceea ce privește respectarea **cerințelor unui document și termenelor de soluționare a acestuia, gradul de implicare a fiecărui actor într-un circuit al documentelor, prin stabilirea unor reguli clare și precise**, inclusiv în ceea ce privește înregistrarea acestora.

 Urmărirea implementării recomandărilor

! Nu ai fost identificate deficiențe care să fie încadrate la constatări cu caracter negativ, nefiind necesară formularea unor recomandări.

Partea a III-a SITUAȚIA ACTUALĂ A AUDITULUI INTERN**III.1. Înființarea și funcționarea auditului intern la R.A. ROMATSA****III.1.1. Înființarea auditului intern**

Conform *Legii nr. 672/2002, privind auditul intern*, republicată, rolul auditului intern în cadrul regiei se regăsește chiar în definiția acestei activități și anume, ca fiind **„activitatea funcțional independentă și obiectivă, care dă asigurări și consiliere conducerii pentru buna administrare a veniturilor și cheltuielilor, perfecționând activitățile entității publice, ajută entitatea publică să-și îndeplinească obiectivele printr-o abordare sistematică și metodică, care evaluează și îmbunătățește eficiența și eficacitatea sistemului de conducere bazat pe gestiunea riscului, a controlului intern și a proceselor de administrare”**.

Activitatea specifică de audit intern în cadrul R.A. ROMATSA, este derulată de către structura de specialitate din cadrul Administrației Centrale, organizată sub formă de **compartiment**.

Compartimentul Audit Intern (C.A.I.) a fost înființat în anul 2004, conform reglementărilor legale în acest domeniu și este în subordinea directă a Directorului General R.A. ROMATSA.

Activitatea de audit intern se desfășoară în conformitate cu prevederile legislației din România cu privire la organizarea și exercitarea activității de audit intern, *Carta auditului intern din cadrul R.A. ROMATSA* (n.b. - actualizată la data de 24.07.2018, avizată de Serviciul Audit Intern din cadrul Ministerului Transporturilor cu numărul 33.988/10.09.2018, inclusiv în cadrul Comitetului de Audit – CAUD al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA, în data de 20.09.2018) și *Normele specifice aprobate prin O.M.T. nr. 1.380 / 03.11.2016 privind exercitarea activității de audit intern în cadrul Ministerului Transporturilor*.

Compartimentul Audit Intern este condus *Șeful Executiv al Auditului Intern*.

III.1.2. Funcționarea auditului intern la R.A. ROMATSA

Activitatea de audit intern în cadrul R.A. ROMATSA se desfășoară în cadrul unei structuri de specialitate la nivel de **compartiment** (Compartimentul Audit Intern – C.A.I.), înființat prin *HCA R.A. ROMATSA nr. 3/22.03.2004*, funcția de audit intern fiind înființată și funcțională.

III.2. Raportarea activității de audit intern

Raportarea activității de audit intern se efectuează în conformitate cu:

- art. 13, lit. „f” din *Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern*, republicată;
- pct. 1.6.6.2, lit. „b” din *Normele specifice privind exercitarea activității de audit intern la nivelul Ministerului Transporturilor* (precum și în cadrul compartimentelor de audit

intern ale entităților publice din subordinea/sub autoritatea acestuia), aprobate prin O.M.T. nr. 1.380 / 03.11.2016;

- art. 50, din O.U.G. nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, aprobată de Legea nr. 111/2016, cu modificările și amendamentele la zi.

III.3. Independența structurii de audit intern și obiectivitatea auditorilor

Independența este atributul funcției de audit intern, în timp ce obiectivitatea este apanajul auditorilor interni. Pentru păstrarea acestor atribute, trebuie respectate anumite criterii, cum ar fi:

Pentru păstrarea independenței structurii de audit intern

- ♦ funcția de audit intern trebuie să raporteze direct managementului superior al organizației;
- ♦ numirea și destituirea managementului funcției de audit intern respectiv a auditorilor interni trebuie să fie supuse procesului de avizare, conform legii.

Pentru păstrarea obiectivității auditorilor interni:

- ♦ auditorii interni nu trebuie implicați în activitățile pe care le pot audita;
- ♦ auditorii interni trebuie să-și declare independența în cadrul misiunilor de audit intern efectuate.

Aceste aspecte se regăsesc în prevederile legale actuale, respectiv *Legea nr. 672/2002, privind auditul public intern*, republicată, art. 12, alin. (1) și *H.G. nr. 1086/2013*. De asemenea, aspecte similare se regăsesc în practica internațională de audit intern stipulată în *Standardele Internaționale de Practică Profesională în Auditul intern (IPPF)* emise de către Institutul Auditorilor Interni, Standardele de la 1100 la 1130.

III.3.1. Independența structurii de audit intern din cadrul R.A. ROMATSA

Prin emiterea *Legii nr. 187/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, ordonanța de urgență ante-menționată a fost modificată și completată cu o serie de noi prevederi, printre care și câteva asupra activității de audit intern.

Astfel, articolul 50 din O.U.G. nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice are următorul conținut:

(1) *Întreprinderile publice organizează auditul intern în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările și completările ulterioare.*

(2) *Compartimentul de audit intern se constituie distinct în subordinea directă a consiliului de administrație sau a consiliului de supraveghere, după caz.*

(3) *Obligația asigurării cadrului organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit intern este a consiliului de administrație sau consiliului de supraveghere, după caz.*

(4) *Planurile anuale și multianuale de audit intern, rapoartele misiunilor de audit intern, precum și rapoartele anuale privind activitatea de audit intern sunt avizate de consiliul de administrație sau consiliul de supraveghere.”numirea și destituirea șefului executiv al*

auditului intern, respectiv al auditorului intern, trebuie să fie supuse procesului de avizare, conform legii.

Referitor la poziția compartimentului de audit intern în organigrama R.A. ROMATSA:

În acest context, dar și prin prisma faptului că *Legea nr. 187/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice* a fost publicată în Monitorul Oficial încă din luna iunie anul curent, la nivelul R.A. ROMATSA au fost întreprinse următoarele acțiuni:

📌 **Modificarea Organigramei R.A. ROMATSA** prin **repoziționarea căsuței aferente Compartimentului Audit Intern** din zona structurilor subordonate Directorului General, în zona neutră, în **subordinea funcțională Consiliului de Administrație** și **subordinea instituțională (administrativă) Directorului General**.

📌 **Subordonarea funcțională Consiliului de Administrație** prin marcarea cu o linie punctată (- - - - -), **subordonarea instituțională (administrativă) Directorului General** fiind marcată cu o linie continuă (———).

📌 **Actualizarea** atribuțiilor cuprinse în *Fișa Compartimentului* aferentă Compartimentului Audit Intern, parte integrantă a Regulamentului de Organizare și Funcționare al Administrației Centrale, cu respectarea noilor prevederi ale *O.U.G. nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice* și implicațiilor acestora.

📌 **Actualizarea Regulamentului de Organizare și Funcționare al Consiliului de Administrație**, prin introducerea reglementărilor referitoare la relațiile de subordonare directă a Compartimentului de Audit Intern, după cum urmează:

- *asigurarea cadrului organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit intern;*
- *aprobarea Planurilor anuale și multianuale de audit intern, precum și actualizarea acestora cu respectarea legislației în domeniul auditului intern;*
- *avizarea rapoartelor misiunilor de audit intern,*
- *aprobarea rapoartelor anuale privind activitatea de audit intern;*
- *aprobarea desfășurării misiunilor de audit intern ad-hoc.*

Persoanele din cadrul Compartimentului Audit Intern au statutul de personal angajat al R.A. ROMATSA, în baza contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, semnat cu Directorul General R.A. ROMATSA.

Aprobarea *PIN-urilor aferente activităților de audit intern, Fișei de compartiment, Planului multianual de audit intern, Planului anual de audit intern, Rapoartelor anuale de activitate* și avizarea *Rapoartelor de audit intern* reprezintă atribuții ale Consiliului de Administrație, în prealabil documentele fiind transmise și Comitetului de Audit, pentru informare.

Referitor la aplicarea și respectarea procedurii de numire/destituire a conducătorului C.A.I.:

Nu a fost cazul în anul 2024.

Referitor la aplicarea și respectarea procedurii de numire/destituire a auditorilor interni:

Nu a fost cazul în anul 2024.

III.3.2. Obiectivitatea auditorilor interni din cadrul R.A. ROMATSA***Referitor la implicarea auditorilor interni în exercitarea activităților auditabile:***

În cursul anului 2024, Compartimentul Audit Intern nu a fost implicat în activități pe care, ulterior, le poate audita.

Referitor la completarea declarației de independență:

La nivelul Compartimentului Audit Intern - R.A. ROMATSA, pentru toate misiunile de audit intern desfășurate în anul 2024, auditorii interni și supervisorul au completat declarații de independență.

III.4. Asigurarea cadrului metodologic și procedural

Cadrul metodologic și procedural aferent activității de audit public intern se referă la aspecte care sunt de natură a asigura buna desfășurare a acestei activități, prin prisma metodologiilor și a procedurilor aplicabile, luând în calcul și aplicarea și respectarea codului de conduită etică al auditorului public intern.

Referitor la aceste aspecte, activitatea de audit public intern a fost reglementată începând cu anul 2003, pe lângă legislația primară cunoscută, și de *O.M.F.P. nr. 38/2003 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern*.

În anul 2013, ulterior modificării și republicării Legii auditului public intern, a fost emisă *H.G. nr. 1.086/2013 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern*. Aceasta aduce o serie de modificări și îmbunătățiri pentru vechea versiune a normelor generale. Ambele versiuni ale normelor generale prevedeau emiterea de norme proprii de audit public intern.

Referitor la procedurarea activităților din cadrul structurii de audit public intern, acestea sunt supuse și ele emiterii de proceduri de sistem sau operaționale, după caz. Noțiunea de procedură este utilizată în cadrul prezentului raport în sensul dat de *O.S.G.G. nr. 600/2018* și de sistemul de calitate implementat la nivelul regiei. De menționat că procedurarea activităților de audit intern respectă, atât sistemul de control intern managerial, cât și sistemul de calitate, fiind elaborat un singur set de proceduri.

Având în vedere acest lucru, este necesar ca structurile de audit public intern să analizeze și să decidă câte dintre activitățile derulate trebuie să fie procedurate (adică să se emită o procedură scrisă pentru acea activitate). În acest context, gradul de procedurare poate varia de la o entitate la alta, în funcție de judecata profesională aplicată. De asemenea, pentru activitățile procedurabile, se va stabili care este gradul de emiterie a procedurilor. În mod firesc ținta este de 100%, urmărindu-se apropierea cât mai mult de acest scor.

III.4.1. Emiterea normelor proprii

În cursul anului 2024, activitatea C.A.I. din cadrul R.A. ROMATSA s-a desfășurat în baza *O.M.T. nr. 1.380/03.11.2016 pentru aprobarea Normelor specifice privind exercitarea activității de audit intern în cadrul Serviciului Audit al Ministerului Transporturilor.*

III.4.2. Emiterea procedurilor scrise specifice activității de audit intern

La nivelul Compartimentului Audit Intern din cadrul R.A. ROMATSA, s-a procedat la analiza activităților specifice derulate de auditorii interni, au fost identificate un număr total de **12** activități. Dintre acestea s-a stabilit că un număr de **12** activități sunt procedurabile, ceea ce reprezintă **100%**.

În anul 2024, procedurile specifice au fost actualizate.

Activitățile procedurabile se regăsesc în următoarele proceduri operaționale de lucru elaborate la nivelul compartimentului, respectiv:

Nr. crt.	Denumire procedură	Număr procedură	Ediție/Data
1.	Procedură privind planificarea multianuală a activității de audit intern la R.A. ROMATSA	DGR-AUI-PIN0001-PLAN/MLT	2.0/01.02.2024
2.	Carta auditului intern în cadrul Regiei Autonome “Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian” - ROMATSA	DGR-AUI-PIN0002-CRT/AUI	5.0/15.02.2024
3.	Procedură privind planificarea anuală a activității de audit intern la R.A. ROMATSA	DGR-AUI-PIN0003-PLAN/ANL	2.0/01.02.2024
4.	Procedură privind perfecționarea profesională a auditorilor interni din cadrul Compartimentului Audit Intern de la R.A. ROMATSA	DGR-AUI-PIN0004-PERF/PRF	2.0/01.02.2024
5.	Procedură privind pregătirea misiunii de audit intern la R.A. ROMATSA	DGR-AUI-PIN0005-PREG/MIS	2.0/01.02.2024
6.	Procedură privind intervenția la fața locului	DGR-AUI-PIN0006-INTV/FL	2.0/01.02.2024
7.	Procedură privind raportul de audit intern	DGR-AUI-PIN0007-RAP/AUI	2.0/01.02.2024
8.	Procedură privind urmărirea recomandărilor	DGR-AUI-PIN0008-URM/REC	2.0/01.02.2024
9.	Procedură privind misiunea de consiliere	DGR-AUI-PIN0009-PO/CONS	2.0/15.02.2024
10.	Procedură privind avizarea numirii/destituirii Șefului Executiv al Compartimentului Audit Intern / Auditorului intern din cadrul R.A. ROMATSA	DGR-AUI-PIN0014-AVIZ/CAI	2.0/15.02.2024
11.	Procedură privind îndosărierea și păstrarea documentelor Compartimentului Audit Intern din cadrul R.A. ROMATSA	DGR-AUI-PIN0015-ARHIV/CAI	2.0/15.02.2024
12.	Procedură privind raportarea anuală a	DGR-AUI-PIN0016-	2.0/15.02.2024

	rezultatelor activității de audit intern a Compartimentului Audit Intern din cadrul R.A. ROMATSA	RAP/AN	
13.	Procedură privind misiunea de audit intern AD-HOC	DGR-AUI-PIN0017-AD/HOC	2.0/15.02.2024
14.	Procedură privind monitorizarea implementării măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi a ROMÂNIEI, în urma controalelor/auditurilor efectuate la nivelul R.A.ROMATSA	DGR-AUI-PIN0000-DEC/CCR	1.0/15.02.2024

Aceste documente sunt postate pe portalul de intranet al R.A. ROMATSA, în folderul „*Audit Intern*”, pentru accesul integral la informație a tuturor angajaților.

III.5. Asigurarea și îmbunătățirea calității activității de audit intern

III.5.1. Elaborarea și actualizarea Programului de Asigurare și Îmbunătățire a Calității (PAIC) activității de audit intern

În conformitate cu prevederile punctului 2.3.7. din anexa nr. 1 la H.G. nr. 1086/2013, la nivelul structurii de audit public intern se elaborează un program de asigurare și îmbunătățire a calității (PAIC) sub toate aspectele auditului intern, care să permită un control continuu al eficacității acestuia.

Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern trebuie să garanteze că activitatea de audit intern se desfășoară în conformitate cu normele, instrucțiunile și Codul privind conduita etică a auditorului intern și să contribuie la îmbunătățirea activității structurii de audit public intern.

Un PAIC ar trebui să ajute la exprimarea unor concluzii cu privire la calitatea activității de audit intern și să ducă la efectuarea unor recomandări pentru implementarea unor îmbunătățiri corespunzătoare a acestei activități. Acest program ar trebui să permită o evaluare a:

- Conformității cu baza legală în vigoare;
- Contribuției auditului intern la procesele de guvernanță, management al riscurilor și controlul organizației;
- Acoperirea integrală a sferei auditabile;
- Respectarea legilor, reglementărilor și procedurilor pe care activitatea de audit intern trebuie să le respecte;
- Riscurile care afectează funcționarea auditului intern.

PAIC ar trebui să impună o abordare sistematică și disciplinată a procesului de autoevaluare periodică, inclusiv modalitatea de realizare a autoevaluărilor periodice pentru fiecare an intermediar între evaluările externe.

Un PAIC pe deplin funcțional exercită o monitorizare permanentă a activității de audit intern și o autoevaluare periodică a acesteia pentru a asigura conformitatea cu cadrul legal și procedural aplicabil.

Cu ajutorul acestui proces, evaluarea externă ar trebui să devină efectiv o oportunitate de a obține noi idei de la evaluator sau de la echipa de evaluare, cu privire la

modalitățile de îmbunătățire a calității generale a auditului intern, a eficienței și a eficacității.

În anul 2024, a fost **actualizat Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern, sub nr. 18.807 / 18.11.2024**, cu valabilitate în anul 2025.

III.5.2. Realizarea evaluării externe

Complementar PAIC, calitatea funcției de audit intern se poate îmbunătăți prin evaluările externe. Aceste evaluări trebuie efectuate la fiecare cinci ani, conform cerințelor legislației naționale, dar și standardelor internaționale de audit intern emise de către Institutul Auditorilor Interni (IIA). Obiectivul evaluării externe este de a evalua activitatea de audit intern din punctul de vedere al conformității cu definiția auditului intern, cu cerințele codului de etică și cu prevederile legislației naționale în domeniu.

Evaluările externe se pot concentra, de asemenea, pe identificarea oportunităților de îmbunătățire a funcției de audit intern, oferind sugestii pentru a îmbunătăți eficacitatea acestei activități și promovând idei pentru a spori imaginea și credibilitatea funcției de audit intern.

În anul 2024, activitatea Compartimentului Audit Intern din cadrul R.A. ROMATSA, a fost supusă evaluării externe, în speță de către Curtea de Conturi, prin analiza auditorilor externi a rapoartelor elaborate în anul 2023.

III.6. Resursele umane alocate structurii de audit intern

Într-un moment în care se pune accent sporit pe responsabilitatea organizațională, pe îmbunătățirea controlului intern, pe managementul riscurilor și pe guvernanta corporativă, ar trebui să se pună tot mai mult accent și pe structurile de audit intern. Pentru a-și îndeplini obiectivele, este important ca structura de audit intern să aibă acces la resurse umane care să posede abilitățile necesare în acest scop.

III.6.1. Ocuparea posturilor la data de 31 decembrie 2024

La nivelul R.A. ROMATSA, la data de 31 decembrie 2024, **Compartimentul Audit Intern** avea alocate un număr de **1** post de conducere, dintre care **1** post ocupat și **0** posturi vacante.

Din punctul de vedere al posturilor de execuție, la data de 31 decembrie 2024, **Compartimentul Audit Intern** avea alocate un număr de **2** posturi, dintre care **2** posturi ocupate și **0** posturi vacante.

Din **2** posturi de execuție ocupate, **2** sunt încadrate cu auditori, persoane care lucrează efectiv pentru structura de audit intern și **0** nu sunt posturi de auditori sau sunt încadrate cu persoane care sunt auditori mutați temporar, se află în concediu de maternitate, sunt suspendați sau detașați pentru o anumită perioadă de timp, etc.

III.6.2. Fluctuația personalului în cursul anului 2024

Referitor la funcțiile de conducere

La nivelul R.A. ROMATSA, la data de 01 ianuarie 2024, exista **1** persoană care ocupa funcția de conducere în cadrul **Compartimentului Audit Intern**. Pe parcursul anului 2024 **nicio** persoană de conducere nu a părăsit structura de audit intern.

Referitor la funcțiile de execuție

La nivelul R.A. ROMATSA, la data de 01 ianuarie 2024, exista un număr de **2** persoane care ocupa funcție de execuție în cadrul Compartimentului Audit Intern. Pe parcursul anului 2024, **0** persoane de execuție a părăsit structura de audit intern, astfel:

- **0** persoane prin transfer;
- **0** persoană prin mutare;
- **0** persoane prin detașare;
- **0** persoane prin demisie;
- **0** persoane prin suspendare;
- **0** persoane prin pensionare;
- **0** persoane prin încetarea relațiilor de muncă la cerere;
- **0** persoane prin alte metode.

Această situație a generat o rată de fluctuație a personalului de execuție de circa **0%**.

III.6.3. Structura personalului și pregătirea profesională la data de 31.12.2024

La analiza structurii personalului au fost luate în calcul următoarele criterii: experiența în auditul intern, domeniul studiilor de specialitate, limbi străine vorbite, certificări naționale și internaționale deținute precum și calitatea de membru în organizații profesionale naționale și internaționale.

Toate aceste elemente, alături de pregătirea profesională a personalului, contribuie la o analiză calitativă a resursei umane, factor extrem de important în derularea activității de audit public intern.

La nivelul Compartimentului Audit Intern din cadrul R.A. ROMATSA situația pregătirii personalului, este următoarea:

Șeful Executiv al Auditului Intern - studii superioare economice, completate cu studii postuniversitare în cadrul A.S.E. București, membru al Camerei Auditorilor Financiari din România, membru CECCAR.

Doi auditori interni, cu următoarea pregătire:

- Un auditor intern – absolvent a studiilor superioare juridice, completate cu studii postuniversitare (Managementul proiectelor, în cadrul A.S.E. București și Colegiul Național de Apărare în cadrul Universității Naționale de Apărare/MApN), membru fondator al Asociației Auditorilor Interni din România. În anul 2016, a absolvit Programul „*Master of Business Administration*” – MBA, domeniul Management, al University of Wales/Țara Galilor, organizat în parteneriat cu Institutul Bancar Român din București.
- Al doilea auditor intern – absolvent studii superioare economice, completate cu studii postuniversitare (Master în contabilitatea și auditul intern al entităților publice).

III.6.4. Asigurarea perfecționării profesionale continue

La nivelul **Compartimentului Audit Intern** din cadrul **R.A. ROMATSA**, gradul de participare la pregătire profesională este de **100%**. Numărul mediu de zile de pregătire profesională pentru fiecare persoană este de **23**, fiind realizate astfel:

- **68** zile prin cursuri de pregătire;
- **0** zile prin studiu individual;
- **0** zile prin alte forme de pregătire.

Nr. crt.	Nume / Prenume	Denumire activitate	Localitatea / Perioada	Nr. de zile	Observații
1.	ȚARĂ Luminița	Închiderea exercițiului financiar 2023 și analiza opțiunilor de politici pentru 2024	București 06.02.2024	1	Webminar
		Zone tarifare terminal – Sâmbăta de Sus	Sâmbăta de Sus 15 - 18.02.2024	4	Workshop
		Comunicare în Administrația Publică	București 25 - 26.03.2024	2	Curs On-line
		Resurse umane	Sighișoara 11 - 14.04. 2024	4	Curs
		Protecția avertizorilor în interes public	ROMATSA 22.03.2024	1	Training
		Sesiunea anuală de instruire destinată auditorilor financiari, organizată de Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor din România	București 18.04.2024	1	ONPCSB
		Rolul Auditului Intern la nivelul R.A. ROMATSA - organizare, importanță și responsabilități	Bran 16 - 19.05.2024	4	Seminar
		Curs sustenabilitate	21.08.2024	1	CAFR On-line
		Modificări și noutăți legislative aduse în domeniul sănătății și securității în muncă	Sâmbăta de Sus 23 - 26.09.2024	4	Seminar
		Standardele Europene de Raportare privind Sustenabilitatea	ROMATSA 06.11.2024	1	KPMG Curs

Compartimentul Audit Intern

2.	Ionel ALBU	etică, integritate și anticorupție	R.A. ROMATSA 27 - 28.03.2024	2	Curs On-line
		Protecția avertizorilor în interes public	ROMATSA 22.03.2024	1	Training
		Achiziții publice	Sâmbăta de Sus 10 -13.03.2024	4	Curs
		Rolul Auditului Intern la nivelul R.A. ROMATSA - organizare, importanță și responsabilități	Bran 16 - 19.05.2024	4	Seminar
3.	Laurențiu IVAN	Achiziții publice	Sâmbăta de Sus 10 -13.03.2024	4	Curs
		Protecția avertizorilor în interes public	ROMATSA 22.03.2024	1	Training
		etică, integritate și anticorupție	R.A. ROMATSA 27 - 28.03.2024	2	Curs On-line
		Resurse umane	Sighișoara 11 - 14.04. 2024	4	Curs
		Rolul Auditului Intern la nivelul R.A. ROMATSA - organizare, importanță și responsabilități	Bran 16 - 19.05.2024	4	Seminar
		Digitalizare și cyber security	București 27.05 - 07.06.2024	10	Curs on-line ICI
		Modificări și noutăți legislative aduse în domeniul sănătății și securității în muncă	Sâmbăta de Sus 23 - 26.09.2024	4	Seminar
		SES - 2 Pregătiți pentru viitor	Sibiu 07 - 11.10.2024.	5	Workshop

Pentru identificarea nevoilor de instruire, s-a ținut seama de noutățile legislative, de nevoia de îmbogățire a cunoștințelor legate de unele domenii care se au în vedere pentru misiunile de audit intern și/sau de nevoile de reîmprospătare a informațiilor/ cunoștințelor din cadrul unor teme aferente celor trei mari domenii ale auditului intern, respectiv controlul intern, managementul riscurilor și guvernanta regiei.

Ținând seama de domeniul de activitate al regiei, de accentul pus pe pregătirea profesională a întregului personal, în cadrul C.A.I. s-a urmărit alegerea acelor forme de pregătire care să fie cât mai utile derulării activității, acestea fiind reprezentate de cursuri

de perfecționare organizate de formatorii de profil de pe piață, cursuri/seminare organizate în cadrul regiei pentru unele domenii auditabile și, în completare studiu individual.

Tematica și propunerile din cadrul C.A.I. au fost centralizate la nivelul regiei, în cadrul Programului de Formare Profesională pentru anul 2024, program care conține temele dorite, perioada de derulare și bugetul alocat pe parcursul exercițiului financiar, formatorii potențiali, trecându-se la derularea activității în detaliu (analize oferte, conținut tematică, perioadă, locație, buget), în cadrul unei proceduri interne R.A. ROMATSA, apoi contractare și derulare propriu-zisă.

III.6.5. Analiza caracterului adecvat al dimensionării compartimentului de audit intern

Conform art. 3 alin. (2) din *Legea nr. 672/2002*, sfera auditului public intern cuprinde toate activitățile desfășurate în cadrul entităților publice pentru îndeplinirea obiectivelor acestora, inclusiv evaluarea sistemului de control managerial.

Conform prevederilor art. 15 alin. (1) din *Legea nr. 672/2002*, auditul public intern se exercită asupra tuturor activităților desfășurate într-o entitate publică, cel puțin o dată la 4 ani, inclusiv asupra activităților entităților aflate în subordinea, în coordonarea sau sub autoritatea acesteia, după caz, iar prioritizarea misiunilor de audit intern se face pe baza analizei de risc și a solicitărilor Curții de Conturi a României.

Din interpretarea cumulată a articolelor de lege menționate mai sus, rezultă faptul că sfera auditabilă trebuie acoperită integral într-un interval de patru ani, în funcție de riscurile asociate activităților. Astfel, structura de audit intern trebuie organizată astfel încât să dispună de resursele necesare în vederea auditării, într-un interval de trei ani, pe bază de analiză de risc, a tuturor activităților derulate de entitatea publică.

Având în vedere prevederile legale din anexa 1 la HG nr. 1086/2013, respectiv:

- Punctul 2.4.1.2. lit. b): „*planificarea anuală cuprinde misiunile ce se realizează pe parcursul unui an, ținând cont de rezultatul evaluării riscurilor și de **resursele** de audit disponibile*”;
- Punctul 2.4.1.3. lit. i): „*Selectarea misiunilor de audit public intern în vederea cuprinderii în planuri se face în funcție de (...) **resursele** de audit disponibile*”;
- Punctul 2.4.1.5.3.: „*Planul de audit intern cuprinde misiunile de audit public intern selectate în conformitate cu dispozițiile pct. 2.4.1.3 și cu **resursele** de audit disponibile - auditori interni, timp, resurse financiare.*”;
- Punctul 2.4.1.5.3.: „*Șeful compartimentului de audit public intern răspunde pentru organizarea și desfășurarea activităților de audit public intern și asigură **resursele** necesare îndeplinirii în mod eficient a planului anual de audit public intern.*”

și ținând cont de prevederile art. 12 alin. (4) din *Legea nr. 672/2002(R)*, respectiv: „*Compartimentul de audit public intern este dimensionat, ca număr de auditori, pe baza volumului de activitate și a mărimii riscurilor asociate, astfel încât să asigure auditarea activităților cuprinse în sfera auditului public intern*”, rezultă faptul că stabilirea resurselor necesare ale structurii de audit public intern (dimensionarea structurii) se poate realiza în cadrul procesului de planificare anuală și multianuală, acolo unde sunt analizate sfera auditabilă, riscurile asociate acesteia precum și resursele necesare.

La nivelul **Compartimentului Audit Intern** din cadrul **R.A. ROMATSA**, având în vedere resursa de personal existentă menționată anterior la punctul II.6.1., respectiv un număr de **3** posturi ocupate, gradul de acoperire al sferei auditabile în 3 ani este de **100%**.

În vederea respectării prevederilor legale și acoperirea integrală (100%) a sferei auditabile într-o perioadă de 4 (patru) ani, structura de audit intern ar avea nevoie de un număr total de **3** posturi de auditori interni ocupate.

Partea a IV-a ACTIVITATEA DE AUDIT INTERN DERULATĂ ÎN ANUL 2024

IV.1. Planificarea activității de audit intern

Planificarea reprezintă activitatea prin intermediul căreia se pun de acord sarcinile ce trebuie îndeplinite pe o anumită perioadă de timp, cu resursele disponibile pentru îndeplinirea acestor sarcini.

În ceea ce privește funcția de audit intern, activitatea de planificare se realizează multianual, pe o perioadă de 4 ani începând cu anul 2024, an în care a fost elaborat *Planul multianual de audit intern 2025 – 2028*, dar și anual. Calculul și repartizarea resurselor se realizează doar pe orizontul de timp mai scurt 1 an.

Planificarea anuală și multianuală

Primul pas în realizarea planificării este identificarea sferei auditabile, care este compusă din totalitatea activităților și/sau structurilor care își desfășoară activitatea în cadrul regiei.

Planificarea are la bază evaluarea riscurilor aferente activităților derulate și prioritizarea acestor activități în funcție de scorul de risc. Scorul de risc este cel ce va determina momentul în care respectiva activitate va fi auditată de către structura de audit intern.

Având în vedere faptul că riscurile asociate activităților sunt generate de mediul economic și social în care activitatea este derulată, apare necesitatea ca riscurile să fie reevaluate periodic, pentru a fi urmărite în dinamica lor. În acest context, planul multianual de audit intern trebuie actualizat anual, iar acest lucru trebuie să stea la baza elaborării planului anual de audit intern.

De asemenea, pentru realizarea unei analize de risc fundamentate, dar și pentru a reduce gradul de subiectivitate al analizei de risc, considerăm necesar utilizarea unor criterii de analiză a riscurilor bine definite, cu explicarea modalității efective de realizare a analizei de risc și de stabilire a punctajului scorului de risc.

La nivelul R.A. ROMATSA, în procesul de planificare anuală și multianuală s-a avut în vedere elaborarea criteriilor proprii de analiză de risc.

La nivelul **Compartimentului Audit Intern** din cadrul **R.A. ROMATSA** pentru planificarea multianuală nu au fost dezvoltate criterii specifice, fiind **utilizată analiza riscurilor cuprinsă în normele specifice**.

La nivelul **Compartimentului Audit Intern** din cadrul **R.A. ROMATSA** este elaborată și aplicată o **procedură operațională referitoare la activitatea de planificare multianuală și anuală**, iar această planificare se realizează ținând cont de activitățile din cadrul regiei. Referitor la elaborarea planului anual și multianual, acesta s-a realizat ținând cont de **structuri, procese și activități**.

IV.2. Realizarea misiunilor de audit intern

IV.2.1. Realizarea misiunilor de asigurare

La nivelul **Compartimentului Audit Intern** din cadrul **R.A. ROMATSA** în anul 2024 au fost realizate un număr de **5 misiuni de asigurare**. Având în vedere faptul că în cadrul unei misiuni de asigurare se pot aborda mai multe domenii, s-a constatat că în:

- **0** misiuni de asigurare s-a abordat domeniul bugetar;
- **1** misiune de asigurare s-a abordat domeniul financiar-contabil;
- **0** misiuni de asigurare s-a abordat domeniul achizițiilor publice;
- **0** misiune de asigurare s-a abordat domeniul resurselor umane;
- **0** misiune de asigurare s-a abordat domeniul IT;
- **0** misiune de asigurare s-a abordat domeniul juridic;
- **0** misiuni de asigurare s-a abordat domeniul fondurilor comunitare;
- **1** misiune de asigurare s-a abordat domeniul funcțiilor specifice entității;
- **0** misiuni de asigurare s-a abordat domeniul SCIM;
- **3** misiuni de asigurare s-au abordat alte domenii.

La nivelul **Compartimentului Audit Intern** din cadrul **R.A. ROMATSA** în anul 2024 au fost realizate un număr de **0 misiuni ad-hoc**. Având în vedere faptul că în cadrul unei misiuni de asigurare se pot aborda mai multe domenii, s-a constatat că în cadrul a:

- **0** misiuni de asigurare s-a abordat domeniul bugetar;
- **0** misiuni de asigurare s-a abordat domeniul financiar-contabil;
- **0** misiuni de asigurare s-a abordat domeniul achizițiilor publice;
- **0** misiuni de asigurare s-a abordat domeniul resurselor umane;
- **0** misiuni de asigurare s-a abordat domeniul IT;
- **0** misiuni de asigurare s-a abordat domeniul juridic;
- **0** misiuni de asigurare s-a abordat domeniul fondurilor comunitare;
- **0** misiuni de asigurare s-a abordat domeniul funcțiilor specifice entității;
- **0** misiuni de asigurare s-a abordat domeniul SCIM;
- **0** misiuni de asigurare s-au abordat alte domenii.

În cadrul misiunilor de audit intern derulate în cursul anului **2024** au fost constatate un număr de **0 iregularități**, astfel:

Domeniul	Număr iregularități c
Bugetar	0
Financiar-contabil	0
Achizițiilor publice	0
Resurse umane	0
Tehnologia informației	0
Juridic	0
Fonduri comunitare	0
Funcțiile specifice entității	0
SCM/SCIM	0
Alte domenii	0
TOTAL	0

În cursul anului 2024 **nu au existat situații în care recomandările să nu fie însușite** de către Consiliul de Administrație.

Referitor la **urmărirea implementării recomandărilor**, această activitate se referă la recomandările formulate de către Compartimentul Audit Intern în cadrul misiunilor de asigurare anterioare și pentru care structura de audit intern are obligația urmăririi modului de implementare.

În acest context, în cursul anului 2024 au fost urmărite un număr de **92 recomandări** (dintre care **36 recomandări** aferente misiunilor desfășurate în anul 2024 și **61 recomandări parțial implementate/neimplementate** aferente misiunilor desfășurate în perioada 2020 – 2023, **monitorizate în anul 2024**) cu următoarele rezultate:

- **31** recomandări implementate, din care:
 - **11** recomandări implementate în termenul stabilit;
 - **20** recomandări implementate după termenul stabilit.
- **39** recomandări parțial implementate (în curs de implementare), din care:
 - **11** recomandări pentru care termenul de implementare stabilit nu a fost depășit;
 - **28** recomandări cu termenul de implementare depășit.
- **22** recomandări neimplementate, din care:
 - **5** recomandări pentru care termenul de implementare stabilit nu a fost depășit;
 - **17** recomandări cu termenul de implementare depășit.

Domeniul	Număr de recomandări implementate		Număr de recomandări parțial implementate		Număr de recomandări neimplementate	
	în termenul stabilit	după termenul stabilit	pentru care termenul de implementare stabilit nu a fost depășit	cu termenul de implementare depășit	pentru care termenul de implementare stabilit nu a fost depășit	cu termenul de implementare depășit
Bugetar	0	0	0	0	0	0
Financiar-contabil	1	10	5	5	0	0
Achizițiilor publice	0	0	0	0	0	0
Resurse umane	0	0	4	0	0	0
Tehnologia informației	0	0	0	0	0	0
Juridic	0	4	0	0	0	3
Fonduri comunitare	0	0	0	0	0	0
Funcțiile specifice entității	6	0	1	8	3	9
SCM/SCIM	0	3	0	1	0	0
Alte domenii	4	3	1	14	2	5
TOTAL 1	11	20	11	28	5	17
TOTAL 2	31		39		22	

IV.2.2. Realizarea misiunilor de consiliere

La nivelul **Compartimentului Audit Intern** din cadrul **R.A. ROMATSA** în anul 2024 a fost realizată **1 (una)** misiune de consiliere formalizată, obiectivele acestora constând în:

- *Analiza documentelor de organizare și funcționare aferente activităților desfășurate în domeniul SCIM.*
- *Facilitarea înțelegerii pentru cunoașterea în profunzime a modului de completare a chestionarului de autoevaluare.*
- *Identificarea obstacolelor întâmpinate în procesul de raportare SCIM.*

IV.2.3. Realizarea misiunilor de evaluare a activității de audit intern la nivelul R.A. ROMATSA

Nu este cazul - R.A. ROMATSA nu are entități publice în subordine, coordonare sau sub autoritate care să facă obiectul unei evaluări a activității de audit intern.

Partea a V-a COMITETUL DE AUDIT (CAUD)

Comitetul de Audit de la nivelul R.A. ROMATSA este constituit în conformitate cu prevederile art. 10 din *O.U.G. nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice*, aprobată prin Legea nr. 111/2016 și ulterior de *Legea nr. 187/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice*, coroborat cu prevederile art. 65 din *Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative*.

Activitatea este reglementată prin Regulamentul de Organizare și Funcționare al Comitetului de Audit al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA, cod DGR – REG 0032 – CAUD/ROF, în data de 01.11.2024, fiind elaborată ediția nr.10.

Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comitetului de Audit din cadrul Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA (denumit în continuare Comitet de Audit), stabilește atribuțiile și responsabilitățile comitetului de audit, organizarea și funcționarea Comitetului de audit, desfășurarea ședințelor și sistemul de relații funcționale.

Componenta Comitetului de Audit (CAUD)

În conformitate cu prevederile art. 10 din *O.U.G. nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, în cadrul Consiliului de Administrație se constituie Comitetul de Audit, format din administratori neexecutivi, dintre care cel puțin 2 sunt administratori independenți, desemnați de către Consiliul de Administrație, președintele Comitetului de Audit fiind administrator independent.

Dispozițiile art. 65 din *Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative*, cu modificările ulterioare, se aplică în mod corespunzător.

Structura/componența Comitetului de Audit al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA, în anul 2024 a fost stabilită astfel:

- în ședința Consiliului de Administrație - R.A. ROMATSA din data 13.05.2021, structură valabilă până în data de Comitetul de audit și-a desfășurat activitatea în această 11.06.2024;
- în ședința Consiliului de Administrație – R.A. ROMATSA din data de 11.06.2024, a fost desemnat Comitetul de Audit al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA în actuala structură.

Comitetul de Audit este organismul de analiză, evaluare, informare și consiliere al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA pe linia controlului intern managerial și auditului intern având și o funcție consultativă în ceea ce privește strategia și politica regiei privind sistemul de control intern managerial, auditul intern și auditul extern, precum și controlul modului în care riscurile semnificative sunt administrate.

Pentru îndeplinirea rolului și scopului comitetului și pentru asigurarea unui cadru normativ intern de lucru formal, în anul 2024:

- au fost elaborate edițiile, 8.0 /01.11.2023; 9.0/01.07.2024 și respectiv 10/01.11.2024 de actualizare/amendare a Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comitetului de Audit din cadrul Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA, prin care s-au stabilit: misiunea, competența, organizarea, atribuțiile și modul de desfășurare a activității acestuia și actualizarea cu prevederile *Legii nr. 187/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*;

Comitetul de Audit prezintă Consiliului de Administrație propuneri, recomandări, puncte de vedere privind problemele din domeniul de competență al conducerii R.A. ROMATSA pe linia controlului intern managerial.

În anul 2024, Comitetul de Audit a avut un rol activ, manifestând interes și promptitudine față de activitatea regiei și de cele specifice Compartimentului Audit Intern.

În perioada de raportare, Comitetul de Audit a funcționat ca organ de lucru al Consiliului de Administrație R.A. ROMATSA, prin activitatea derulată constituind un suport în luarea deciziilor finale de către Consiliul de Administrație, având competența de „avizare”.

Comitetul de Audit propune Consiliului de Administrație:

- avizarea Rapoartelor misiunilor de audit intern,
- aprobarea Planurilor anuale și multianuale de audit intern
- aprobarea Rapoartelor anuale privind activitatea de audit intern.

În perioada ianuarie – decembrie 2024, Comitetul de Audit, în conformitate cu Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern în cadrul R.A. ROMATSA pe anul 2024, înregistrat sub nr. 17.681/02.11.2023, elaborat în conformitate cu prevederile *Legii nr. 672/2002 privind auditul intern*, cu modificările și completările ulterioare precum și cu cele ale *Ordinului Ministrului Transporturilor nr. 1.380 / 03.11.2016 pentru aprobarea Normelor specifice privind exercitarea activității de audit intern în cadrul Ministerului Transporturilor, precum și în cadrul compartimentelor de audit intern al entităților publice din subordinea/sub autoritatea acestuia*, s-a întrunit în 11 (unsprezece) ședințe de lucru ordinare formalizate, care s-au derulat fie la sediul R.A. ROMATSA, fie online, prin transmiterea unei invitații, în baza ordinii de zi comunicată de către Secretariatul Comitetului de Audit odată cu invitația de participare la ședință cu acordul președintelui Comitetului de Audit.

De câte ori situația a impus și au fost solicitați, membrii Comitetului de Audit au acordat consultanță, îndeplinindu-și cu responsabilitate atribuțiile prevăzute de *Legea nr. 162/2017*.

Ca modalitate de lucru, Ordinea de zi a fost comunicată de regulă de secretariatul comitetului în scris, și/sau electronic, membrilor acestuia.

Toate documentele supuse dezbaterii în cadrul ședințelor au fost puse la dispoziția membrilor Comitetului de Audit, prin intermediul Compartimentului Audit Intern – R.A. ROMATSA și s-au transmis și prin email sau curier (*n.b. - în funcție de volumul și caracterul documentelor*).

La deschiderea fiecărei ședințe, președintele Comitetului de Audit a constatat dacă este întrunit cvorumul legal, acest lucru fiind menționat și în fiecare Proces-verbal al ședinței Comitetului de Audit.

Documentațiile prevăzute în ordinea de zi a ședinței, au fost prezentate și susținute de persoanele care le-au elaborat, în calitate de invitați, în plenul ședinței Comitetului de Audit.

Secretariatul Comitetului de Audit a fost asigurat de către Compartimentul Audit Intern. După finalizarea ședințelor, principalele aspecte analizate, concluziile și recomandările formulate de către Comitetul de Audit precum și opiniile separate, s-au consemnat în procesul verbal al ședinței.

Toate Procesele verbale sunt semnate de către toți membrii comitetului precum și de către secretariatul Comitetului de Audit.

Toate documentele supuse dezbaterii în cadrul ședințelor au fost puse la dispoziția membrilor Comitetului de Audit și s-au transmis prin email sau curier (*n.b. - în funcție de volumul și caracterul documentelor*).

Partea a VI-a CONCLUZII

VI.1. Concluzii privind activitatea de audit intern desfășurată la nivelul R.A. ROMATSA

În cursul anului 2024, activitatea de audit intern a fost desfășurată cu respectarea reglementărilor în domeniul specific de activitate.

Astfel, a fost respectată planificarea aferentă *Planului de audit intern pentru anul 2024*, planul fiind realizat în proporție de 100%.

Realizarea altor acțiuni

În cadrul legal permis, Compartimentul Audit Intern a realizat în anul 2024 o serie de acțiuni care au condus la o înțelegere mai corectă din partea structurilor de specialitate auditate, a unor responsabilități specifice, dar și la îmbunătățirea acestora, inclusiv prin soluțiile propuse.

De asemenea, Compartimentul Audit Intern a derulat și alte acțiuni, sub următoarele modalități:

- monitorizarea implementării recomandărilor/măsurilor de control formulate cu ocazia auditurilor/controalelor interne/externe exercitate la nivelul R.A. ROMATSA;
- participarea, în calitate de invitat, la Ședințele Comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a implementării și dezvoltării sistemului

Compartimentul Audit Intern

de control intern managerial, prilej cu care, pentru fiecare dintre subiectele incluse în ordinea de zi, atunci când a fost cazul, a contribuit la analiza problemelor în discuție și găsirea unor soluții optime de tratare;

- consiliere specifică aferentă activităților de implementare și dezvoltare a Sistemului de Control Intern Managerial;
- organizarea unui seminar cu tema „*Rolul auditului intern în cadrul R.A. ROMATSA - organizare, importanță și responsabilități*”;
- consiliere specifică aferentă activităților de implementare a Strategiei Naționale Anticorupție 2021 - 2025;
- acțiuni de consiliere pe teme punctuale, concretizate în următoarele documente:
 - sprijin/consiliere în identificarea riscurilor aferente activităților/proceselor de management și suport, ori de câte ori Compartimentul Audit Intern a fost solicitat;
 - în toate cazurile când s-a apelat la consultanța din partea Compartimentului Audit Intern, terțelor persoane din cadrul R.A. ROMATSA le-au fost prezentate soluții sau informații în aplicarea prevederilor legale, la condițiile specifice regiei.

Din punctul de vedere al C.A.I., se încercă permanent ca, prin calitatea activităților și a recomandărilor formulate, să se aducă o contribuție care să fie apreciată de toți actorii participanți, pentru bunul mers al activităților regiei.

Partea a VII-a PROPUNERI PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA ACTIVITĂȚII DE AUDIT INTERN

VII.1. Propuneri privind îmbunătățirea activității de audit intern desfășurată la nivelul R.A. ROMATSA

- actualizarea unor prevederi din documentele interne ale regiei privind activitatea de audit intern (*Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern*), ținând seama de modificările aduse prin *H.G. nr. 1086/2013 pentru aprobarea Normelor Generale privind exercitarea activității de audit public intern*, preluate în *Normele specifice privind exercitarea activității de audit intern în cadrul Ministerului Transporturilor*, aprobate prin O.M.T. nr. 1.380/03.11.2016;
- extinderea sferei auditabile precum și a activităților de auditat obligatoriu, conform reglementărilor în vigoare, inclusiv activitățile derulate la nivelul subunităților R.A. ROMATSA;
- continuarea organizării de către Compartimentul Audit Intern a întâlnirilor de lucru și seminare care să abordeze, pe de o parte importanța și rolul auditului intern la nivelul entității, prin facilitarea înțelegerii personalului regiei în ceea ce privește modul de lucru al auditorilor interni, iar pe altă parte problematica controlului intern managerial, anticorupție, etică și integritate;
- organizarea și participarea la întâlniri de lucru, periodice, cu auditorii interni de la unitățile aflate în subordinea, coordonarea sau sub autoritate, în colaborare cu Compartimentul Audit Public Intern din cadrul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii.

Punctele tari ale funcției de audit intern

- C.A.I. consideră că activitatea specifică este derulată în concordanță cu prevederile reglementărilor în materia auditului intern privind aplicarea metodologiei de derulare a misiunilor de audit intern, în scopul îmbunătățirii activităților auditate;
- Experiența în activitatea de audit intern a personalului este un atu în favoarea unui alt punct tare al acestei funcții;
- Contribuie la evaluarea, identificarea obstacolelor din calea desfășurării normale a proceselor, stabilirea cauzelor apariției acestora, determinarea consecințelor existenței lor și propunerea de recomandări/soluții pentru eliminarea obstacolelor astfel încât, să îmbunătățească administrarea regiei, gestiunea riscului și a controlul intern.

Considerăm că, structura organizatorică - Compartimentul Audit Intern - la nivelul R.A. ROMATSA, este percepută corect și beneficiază de sprijinul conducerii regiei și de apreciere a muncii depuse.

Șef Executiv Audit Intern,

ȚARĂ Luminița

Auditori Interni,

Ionel ALBU

Laurențiu IVAN

R.A. ROMATSA Comitetul de Audit al CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE

Nr. 287 /10.01.2025

În atenția: Domnului Eduard GRAMA - Președinte al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA

Spre știință :Compartimentului Audit Intern

Raport asupra activității derulate de Comitetul de Audit al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA în anul 2024

În conformitate cu prevederile Regulamentului de Organizare și Funcționare al Comitetului de Audit al Consiliului de Administrație - R.A. ROMATSA, DGR – REG 0032 – CAUD/ROF, cap.7 Responsabilitățile Comitetului de Audit, lit.g) prezentăm Raportul asupra activității derulate de Comitetul de Audit al Consiliului de Administrație al R.A.ROMATSA în anul 2024 astfel:

- Comitetul de Audit este constituit în conformitate cu prevederile art. 10 din *O.U.G. nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice*, aprobată prin *Legea nr. 111/2016* și ulterior de *Legea nr. 187/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice*, coroborat cu prevederile art. 65 din *Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative*.

În anul 2024, structura/componența Comitetului de Audit al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA, a fost stabilită după cum urmează:

- în ședința Consiliului de Administrație - R.A. ROMATSA din data 24 martie 2022, a fost desemnat Comitetul de Audit al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA din a cărei componență au făcut parte următorii membri:
 - Dna. Zînica OLTEANU - Președinte a Comitetului de Audit al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA
 - Dnul. Felix Corneliu ARDELEAN - membru în Comitetul de Audit al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA
 - Dnul. Grama EDUARD – membru în Comitetul de Audit al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA

Comitetul de audit și-a desfășurat activitatea în această structură în perioada 1.01.2024 - 11.06.2024.

- în ședința Consiliului de Administrație – R.A. ROMATSA din data de 11.06.2024, a fost desemnat Comitetul de Audit al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA, cu următoarea componență:

- Dna. Florentina ȘUȘNEA - Președinte a Comitetului de Audit al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA
- Dna. Constanța COMAN- membru în Comitetul de Audit al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA ;
- Domnul Eduard GRAMA - membru în Comitetul de Audit al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA.

Comitetul de Audit, comitet permanent și independent, este organismul de analiză, evaluare, informare și consiliere al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA pe linia controlului intern managerial și auditului intern având și o funcție consultativă în ceea ce privește strategia și politica regiei privind sistemul de control intern managerial, auditul intern și auditul extern, precum și controlul modului în care riscurile semnificative sunt administrate.

Pentru îndeplinirea rolului și scopului comitetului și pentru asigurarea unui cadru normativ intern de lucru formal, în anul 2024:

- au fost elaborate edițiile, 8.0 /01.11.2023; 9.0/01.07.2024 și respectiv 10/01.11.2024 de actualizare/amendare a Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comitetului de Audit din cadrul Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA (denumit în continuare Comitet de Audit) prin care s-au stabilit: misiunea, competența, organizarea, atribuțiile și modul de desfășurare a activității acestuia și actualizarea cu prevederile *Legii nr.187/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice*;

Comitetul de Audit prezintă Consiliului de Administrație propuneri, recomandări, puncte de vedere privind problemele din domeniul de competență al conducerii R.A. ROMATSA pe linia controlului intern managerial.

Comitetul de Audit propune Consiliului de Administrație:

- avizarea Rapoartelor misiunilor de audit intern,
- aprobarea Planurilor anuale și multianuale de audit intern
- aprobarea Rapoartelor anuale privind activitatea de audit intern.

În perioada ianuarie – decembrie 2024, Comitetul de Audit, în conformitate cu Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern în cadrul R.A.ROMATSA pe anul 2024, înregistrat sub nr.17.681/02.11.2023, elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr.672/2002 privind auditul intern, cu modificările și completările ulterioare precum și cu cele ale Ordinului Ministrului Transporturilor nr. 1.380 / 03.11.2016 pentru aprobarea Normelor specifice privind exercitarea activității de audit intern în cadrul Ministerului Transporturilor, precum și în cadrul compartimentelor de audit intern al entităților publice din subordinea/sub autoritatea acestuia, s-a întrunit în cel puțin 11(unsprezece) ședințe de lucru ordinare formalizate, care s-au derulat fie la sediul R.A. ROMATSA, fie online, prin transmiterea unei invitații, în baza ordinii de zi comunicată de către Secretariatul Comitetului de Audit odată cu invitația de participare la ședință cu acordul președintelui Comitetului de Audit.

De câte ori situația a impus și au fost solicitați membrii Comitetului de Audit au acordat consultanță, îndeplinindu-și cu responsabilitate atribuțiile prevăzute de Legea nr. 162/2017.

Ca modalitate de lucru, de regulă Ordinea de zi, a fost comunicată de secretariatul comitetului în scris și/sau electronic, membrilor acestuia;

Toate documentele supuse dezbaterii în cadrul ședințelor au fost puse la dispoziția membrilor Comitetului de Audit, prin intermediul Compartimentului Audit Intern – R.A. ROMATSA și s-au transmis și prin email sau curier (în funcție de volumul și caracterul documentelor).

La deschiderea fiecărei ședințe, președintele Comitetului de Audit a constatat dacă este întrunit cvorumul legal, acest lucru fiind menționat și fiecare Proces-verbal al ședinței Comitetului de Audit;

Documentațiile prevăzute în ordinea de zi a ședinței, au fost prezentate și susținute de persoanele care le-au elaborat, în calitate de invitați, în plenul ședinței Comitetului de Audit;

Secretariatul Comitetului de Audit a fost asigurat de către Compartimentul Audit Intern.

După finalizarea ședințelor, principalele aspecte analizate, concluziile și recomandările formulate de către Comitetul de Audit precum și opiniile separate, s-au consemnat în procesul verbal al ședinței.

Toate Procesele verbale sunt semnate de către toți membrii comitetului precum și de către secretariatul Comitetului de Audit.

Concluzie:

În conformitate cu prevederile cap.7,, Responsabilitățile Comitetului de Audit” ale Regulamentului de Organizare și Funcționare al Comitetului de Audit al Consiliului de Administrație - R.A. ROMATSA, DGR – REG 0032 – CAUD/ROF, considerăm că în perioada ianuarie - decembrie 2024, Comitetul de Audit al Consiliului de Administrație al R.A.ROMATSA a avut un rol important în îndeplinirea atribuțiilor sale și a procedat la :

- supravegherea în conformitate cu art. 16 din Regulamentul (UE) nr. 537/2014, a activităților derulate de R.A. ROMATSA în ceea ce privește „ procedura de selecție a auditorului financiar sau a firmei de audit,

- supravegherea activităților auditorilor interni și auditorilor financiari;

- supravegherea respectării principiilor legate de independența și autoritatea funcției de audit intern;

- s-a implicat în identificarea soluțiilor pentru desfășurarea corespunzătoare a activității Compartimentului Audit Intern.

- în contextul prevederilor art. 6.2.-Funcționarea Comitetului de Audit, potrivit Regulamentului de Organizare și Funcționare al Comitetului de Audit și anume „Comitetul de Audit are o funcție consultativă în ceea ce privește strategia și politica regiei privind sistemul de control intern /

managerial, auditul intern și auditul extern, precum și controlul modului în care riscurile semnificative sunt administrate" coroborat cu art.6.3. „Atribuțiile Comitetului de Audit " lit. h) avizează planul multianual de audit intern, planul anual de audit intern și necesarul de resurse aferente activității de audit intern, membrii Comitetului de Audit, au analizat documentele mai sus menționate și le-au avizat.

Schematic/centralizat rezultatele ședințelor Comitetului de Audit al Consiliului de Administrație al R.A.ROMATSA sunt prezentate în anexă.

Având în vedere cele expuse supunem aprobării Consiliului de Administrație prezentul Raport de activitate.

PREȘEDINTE COMITET DE AUDIT

Florentina ȘUȘNEA

Nr. crt	Nr. Proces-verbal/data	Ordinea de zi	Documente avizate
1.	673/19.01.2024	- Informare cu privire la raportarea semestrială către Curtea de Conturi a României privitor la Stadiul implementării recomandărilor formulate în raportul de audit urmare derulării misiunii de audit „Performanța activității specifice desfășurate de către Regia Autonomă Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian” – ROMATSA - derulată de Curtea de Conturi a României la luna Decembrie 2023, înregistrată sub nr.19972/08.12.2023, precum și răspunsul Curții de Conturi – Departamentul III, nr.III/82260/20.12.2023, înregistrat la R.A. ROMATSA sub nr.20921/22.12.2023; - Raport de activitate al Compartimentului Audit Intern al R.A.ROMATSA în anul 2023, nr. 593 / 12.01.2024 ;	În urma discuțiilor, Comitetul de Audit, ia act și avizează : - Informare cu privire la raportarea semestrială către Curtea de Conturi a României privitor la Stadiul implementării recomandărilor formulate în raportul de audit urmare derulării misiunii de audit „Performanța activității specifice desfășurate de către Regia Autonomă Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian” – ROMATSA - derulată de Curtea de Conturi a României la luna Decembrie 2023, înregistrată sub nr.19972/08.12.2023, - Raportul privind activitatea de audit intern aferentă anului 2023 desfășurată la nivelul R.A. ROMATSA, înregistrat sub nr. 593/12.01.2024; Acest document a fost înaintat Serviciului Audit Intern din cadrul MT, precum și Curții de Conturi.
2.	3495/29.02.2024	- Informare – nr.3250/26.02.2024, cu privire la misiunile de audit intern aflate în derulare la nivelul Compartimentului Audit Intern; - Informare privind elaborarea celei de-a doua ediții a Procedurilor operaționale de lucru la nivelul Compartimentului Audit Intern și a ediției nr.5/2024 a Cartei auditului intern; - Informare cu privire la organizare în perioada 16 - 19.05.2024 de către Compartimentul Audit Intern a seminarului cu tema a unei întâlniri de lucru cu tema „Rolul auditului intern în cadrul R.A. ROMATSA -	În urma dezbaterilor, membrii Comitetului de Audit consideră că toate materialele/activitățile de pe ordinea de zi au fost atinse, <u>le-au avizat și au votat</u> în unanimitate.

		organizare, importanță și responsabilități”, conform Referatului nr. 3.239 / 26.02.2024;	
3.	4326/14.03.2024	Informare cu privire la rezultatele misiunii de audit intern de consiliere „ Evaluarea procesului de autoevaluare și raportare a Sistemului de Control Intern Managerial implementat la nivelul R.A. ROMATSA ” consemnate în Raportul nr. 3.967 / 07.03.2024.	Membrii Comitetului de Audit consideră că toate materialele/activitățile de pe ordinea de zi au fost atinse și avizate.
4.	7.944 / 15.05.2024	Informare cu privire la rezultatele misiunii de audit intern „ Evaluarea Sistemului de luare a deciziilor ” consemnate în Raportul nr. 6606/22.04.2024;	Membrii Comitetului de Audit consideră că toate materialele/activitățile de pe ordinea de zi au fost atinse și avizate.
5.	8573/27.05.2024	Documentele/activitățile aflate pe ordinea de zi - înregistrată sub nr.8362/23.05.2024 a ședinței Comitetului de Audit, sunt următoarele: - Dezbaterea/discutarea rezultatelor auditului statutar al Situațiilor financiare încheiate la 31 decembrie 2023 la nivelul R.A.ROMATSA, (Raportul auditorului independent); -Analiza/discuții pe baza Raportului firmei de audit financiar extern TGS ROMANIA, adresat Comitetului de Audit, privind serviciile de audit pentru anul 2023, încheiat la 31 decembrie 2023. -Referat nr.8150/20.05.2024 pentru aprobarea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale la 31.12.2023 și note explicative, ale R.A.ROMATSA încheiate la data de 31.12.2023; -Diverse Raport de activitate al Compartimentului Audit Intern, înregistrat sub nr.8337/22.05.2024 urmare organizării seminarului cu tema „ <i>Rolul auditului intern</i> ”	Membrii Comitetului de Audit consideră că toate materialele/activitățile de pe ordinea de zi au fost atinse, au avizat Situațiile financiare și au votat în unanimitate avizarea Situațiilor financiare și au hotărât înaintarea acestora Consiliului de Administrație, în vederea semnării de către Președintele Consiliului.

		<i>în cadrul R.A. ROMATSA – organizare, importanță și responsabilități”;</i>	
6.	10.577/28. 06.2024	- Dezbaterea/discutarea draftului Regulamentului de Organizare și Funcționare al Comitetului de Audit al Consiliului de Administrație R.A. ROMATSA DGR–AUI–REG0032–CAUD/ROF – Anexa nr. 1 la ROF-ul Consiliului de Administrație; - Analiza/discuții pe baza Raportului de audit intern privind „Evaluarea procesului de proiectare, realizare și urmărire a funcționării corecte a sistemelor informatice suport pentru realizarea serviciilor de navigație aeriană la nivelul R.A. ROMATSA”	Membrii Comitetului de Audit consideră că toate materialele/activitățile de pe ordinea de zi au fost atinse, le-au avizat, hotărând înaintarea acestora Consiliului de Administrație.
7.	11242 /10.07.2024	- Analiza/discuții pe baza următoarelor documente de organizare și funcționare ale Compartimentului Audit Intern – R.A. ROMATSA: - Fișa Compartimentului Audit Intern, actualizată urmare aplicării Legii nr.187/2023; - Fișele posturilor salariaților Compartimentului Audit Intern; - Prezentarea următoarelor documente elaborate la nivelul R.A.ROMATSA: ✓ Raportul nr.20948/22.12.2023, elaborat de CAUD- al Consiliului de Administrație privitor la activitatea desfășurată în anul 2023; ✓ Raportul de activitate pe anul 2023, elaborat de Compartimentul Audit Intern conform precizărilor UCCAPI, înregistrat sub nr.593/12.01.2024;	Pentru, asigurarea continuității activității de audit intern, respectiv a colaborării cu Comitetul de Audit Intern recent constituit și familiarizarea cu specificul acestei activități raportat la specificul entității, au fost prezentate documentele elaborate în cadrul compartimentului, au fost puse la dispoziția tuturor membrilor și purtate discuții pe seama documentelor elaborate în cadrul Compartimentului Audit Intern incluse pe Ordinea de zi. Membrii Comitetului de Audit consideră că toate materialele/activitățile de pe ordinea de zi au fost atinse.

		✓ Planul multianual de audit intern 2022 – 2024 - nr. 21.017/24.11.2021 și Planul de audit intern pe anul 2024, înregistrat sub nr. 18821 / 22.11.2023 ; ✓ Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern în cadrul R. A. ROMATSA pe anul 2024 înregistrat sub nr. 17.681/02.11.2023; - Prezentarea draft-ului Caietului de sarcini "Contract de prestare servicii privind auditul statutar al exercițiilor financiare 2024, 2025, 2026" elaborat la nivelul Direcției Economice.	
8.	12993 /12.08.2024	-Dezbaterea/discutarea Caietului de Sarcini "Contract de prestare servicii privind auditul statutar al exercițiilor financiare 2024, 2025, 2026" Cod CPV 79212100-4 Servicii de auditare financiară ; - Analiza Raportărilor contabile la 30.06.2024, elaborate conform art. 28 alin. (2) din Legea Contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respective a Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 3.100 din 4 iulie 2024 pentru aprobarea Sistemului de raportare contabilă la 30 iunie 2024 a operatorilor economici(MO nr. 696 din 18 iulie 2024).	Membrii Comitetului de Audit consideră că toate materialele/activitățile de pe ordinea de zi au fost atinse, au avizat Raportările contabile semestriale la 30.06.2024 și au hotărât având în vedere pct. 2.3.19. din Regulamentul de Organizare și Funcționare a Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA DGR-SOR-REG 001-ROF CA înaintarea acestora Consiliului de Administrație, în vederea semnării de către Președintele Consiliului și sunt de acord cu inițierea procedurii pentru contractarea serviciilor de audit statutar al situațiilor financiare încheiate la 31.12.2024, 31.12.2025 și 31.12.2026 și a altor servicii similare, respectiv auditarea anuală a gradului de îndeplinire a indicatorilor de performanță financiară stabiliți prin contractele de mandat ale administratorilor, precum și a indicatorilor cheie de performanță.
9.	13510 /23.08.2024	Documentele/activitățile aflate pe ordinea de zi - înregistrată sub nr. 13.509/23.08.2024 a ședinței Comitetului de Audit, sunt următoarele:	Membrii Comitetului de Audit consideră că toate materialele/activitățile de pe ordinea de zi au fost atinse și le-au avizat.

		- Dezbateri finale cu privire la <i>Caietul de Sarcini "Contract de prestare servicii privind auditul statutar al exercițiilor financiare 2024, 2025, 2026"</i> Cod CPV 79212100-4 Servicii de auditare financiară ;	Sunt de acord cu inițierea procedurii pentru contractarea serviciilor de audit statutar al situațiilor financiare încheiate la 31.12.2024, 31.12.2025 și 31.12.2026 și a altor servicii similare, respectiv auditarea anuală a gradului de îndeplinire a indicatorilor de performanță financiară stabiliți prin contractele de mandat ale administratorilor, precum și a indicatorilor cheie de performanță stabiliți prin contractele de mandat ale directorului general și directorului economic.
10.	15658/30.09.2024	-Dezbateri cu privire la amendarea/actualizarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a Comitetului de Audit al Consiliului de Administrație – ed.9/2024, -Prezentarea Raportului nr.13696/27.08.2024, elaborat de către Compartimentul de Audit Intern ca urmare a derulării misiunii de audit intern „<i>Evaluarea procesului de efectuare a plăților asumate prin angajamente legale, inclusiv din fondurile comunitare. Evaluarea procesului de constituire a veniturilor la nivelul R.A. ROMATSA, modul de stabilire a titlurilor de creanță, precum și a facilităților acordate la încasarea acestora</i>”,	Membrii Comitetului de Audit consideră că toate materialele/activitățile de pe ordinea de zi au fost atinse și sunt de acord cu înaintarea acestora Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA pentru a fi puse pe Ordinea de zi a primei ședințe a Consiliului de Administrație după cum urmează: - amendarea/actualizarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a Comitetului de Audit al Consiliului de Administrație – ed.9/2024 pentru <u>APROBARE;</u> - Raportul nr.13696/27.08.2024, elaborat de către Compartimentul de Audit Intern ca urmare a derulării misiunii de audit intern „<i>Evaluarea procesului de efectuare a plăților asumate prin angajamente legale, inclusiv din fondurile comunitare. Evaluarea procesului de constituire a veniturilor la nivelul R.A. ROMATSA, modul de stabilire a titlurilor de creanță, precum și a facilităților acordate la încasarea acestora</i>” în vederea <u>AVIZĂRII.</u>

11.	16256/07.10.2024	Documentele/activitățile aflate pe ordinea de zi - înregistrată sub nr. 15805/01.10.2024 a ședinței Comitetului de Audit, sunt următoarele: - Prezentarea Raportului procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică cu următorul obiect: a) Prestarea de servicii de audit financiar al situațiilor financiare anuale încheiate în baza Reglementărilor contabile conforme cu Standardele de Raportare Financiară aprobate prin OMFP nr.2844/2016, pentru anii 2024, 2025 și 2026; Prestarea de servicii privind proceduri agreeate pentru verificarea gradului de îndeplinire și a calculului indicatorilor de performanță financiari și a indicatorilor cheie de performanță cuprinși în contractele de mandat ale administratorilor, respectiv în contractele de mandat ale directorului general și directorului economic în conformitate cu Standardele Internaționale pentru Servicii Conexe (ISRS 4400).	Membrii Comitetului de Audit consideră că materialele/activitățile de pe ordinea de zi au fost atinse și le-au avizat, pentru înaintarea către Consiliul de Administrație a propunerii de transmitere la autoritatea publică tutelară, respectiv Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, a documentației pentru numirea auditorului statutar conform prevederilor art. 47 alin (1[^]1) din O.U.G. nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor, cu modificările și completările ulterioare.
12.	18.917/19.11.2024	Documentele/activitățile aflate pe ordinea de zi - înregistrată sub nr. 18.625/14.11.2024 a ședinței Comitetului de Audit, sunt următoarele: -Raportul de audit intern privind „Circuitul documentelor”, înregistrat sub nr.18559/14.11.2024, în vederea analizării și prezentării acestuia în ședința Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA. -Raportul de monitorizare al Programului de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern în cadrul R. A. ROMATSA aferent anului 2024 înregistrat sub nr. 18.806 / 18.11.2024;	Membrii Comitetului de Audit consideră că materialele/activitățile de pe ordinea de zi au fost atinse și le-au avizat, pentru înaintarea către Consiliul de Administrație pentru : -avizarea Raportului de audit intern privind „Circuitul documentelor”, înregistrat sub nr.18559/14.11.2024, -aprobarea Raportul de monitorizare al Programului de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern în cadrul R. A.

		-Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern în cadrul R. A. ROMATSA pentru anul 2025, înregistrat sub nr. 18.807 / 18.11.2024; -Planului de acțiune privind asigurarea și îmbunătățirea calității activității de audit intern pe anul 2025, înregistrat sub nr.18.808/18.11.2024; -Prezentarea documentului de Informare ce urmează a fi transmis Curții de Conturi a României privitor la stadiul implementării recomandărilor formulate în raportul de audit urmare derulării misiunii de <i>audit „Performanța activității specifice desfășurate de către Regia Autonomă Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian” – ROMATSA</i> -.	ROMATSA aferent anului 2024 înregistrat sub nr. 18.806 / 18.11.2024; -aprobarea Programului de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern în cadrul R. A. ROMATSA pentru anul 2025, înregistrat sub nr. 18.807 / 18.11.2024; -aprobarea Planului de acțiune privind asigurarea și îmbunătățirea calității activității de audit intern pe anul 2025, înregistrat sub nr.18.808/18.11.2024; <u>Totodată, avizează Informarea către Curtea de Conturi cu observațiile din timpul ședinței și hotărăsc înaintarea documentului spre informare către Consiliul de Administrație și către Curtea de Conturi.</u>
13.	20137 / 09.12.2024	Documentele/subiectele aflate pe ordinea de zi, înregistrată sub nr. 18.625/14.11.2024 a ședinței Comitetului de Audit, sunt următoarele: -Raportul de audit intern privind <i>„Evaluarea procesului de urmărire a implementării recomandărilor și măsurilor formulate cu ocazia misiunilor de audit și control interne și externe”</i>, înregistrat sub nr. 20131/09.12.2024, în vederea analizării și prezentării acestuia în ședința Consiliului de Administrație R.A. ROMATSA. -Planul multianual de audit intern pentru perioada 2025-2028, înregistrat sub nr. 19.536/28.11.2024; -Referatul de justificare a modului în care au fost selectate misiunile de audit intern cuprinse în Planul	Membrii Comitetului de Audit consideră că materialele/activitățile de pe ordinea de zi înregistrată sub nr. 18.625/14.11.2024 au fost atinse și le-au avizat, pentru înaintarea către Consiliul de Administrație în vederea : Avizării: - Raportului de audit intern privind <i>„Evaluarea procesului de urmărire a implementării recomandărilor și măsurilor formulate cu ocazia misiunilor de audit și control interne și externe”</i>, înregistrat sub nr. 20131/09.12.2024, în vederea analizării și prezentării acestuia în ședința Consiliului de Administrație R.A. ROMATSA.

	Multianual de Audit Intern pentru perioada 2025-2028 și Analiza riscurilor aferente; -Planul anual de audit intern 2025, înregistrat sub nr. 19.537/28.11.2024; Prezentarea formei finale a documentului de Informare ce urmează a fi transmis Curții de Conturi a României, privitor la stadiul implementării recomandărilor formulate în raportul de audit al acestui organism, urmare derulării misiunii de audit „Performanța activității specifice desfășurate de către Regia Autonomă Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian” – ROMATSA, înregistrat sub nr.20134/09.12.2024.	Aprobării:- Planului multianual de audit intern pentru perioada 2025-2028, înregistrat sub nr. 19.536/28.11.2024; - Referatului de justificare a modului în care au fost selectate misiunile de audit intern cuprinse în Planul Multianual de Audit Intern pentru perioada 2025-2028 și Analiza riscurilor aferente; - Planului anual de audit intern 2025, înregistrat sub nr. 19.537/28.11.2024; - prezentării pentru a lua act a Informării Curții de Conturi a României, privitor la stadiul implementării recomandărilor formulate în raportul de audit al acestui organism, urmare derulării misiunii de audit „Performanța activității specifice desfășurate de către Regia Autonomă Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian” – ROMATSA, înregistrată sub nr.20134/09.12.2024.
--	---	---

Președinte Comitet de Audit al Consiliului de Administrație al R.A. ROMATSA:
Florentina ȘUSNEA

Anexa 9.1

Stadiul realizării vs. planificarea indicatorilor cheie de performanță ai membrilor neexecutivi ai Consiliului de Administrație în anul 2024

TIP INDICATORI	CATEGORIE INDICATOR	INDICATOR	UM	2024	Realizat 2024	Grad de realizare
ICP FINANCIARI	FINANTARE	Rata lichidității curente		1,00	6,05	605%
		Levierul		0<=1	0,26	100%
	Operațiuni	Rata de rotație a activelor	%	30%	84,71%	282%
ICP OPERAȚIONALI	MEDIU	Consumul de energie	MWh	-1,30%	7.160 MWh	100%
	REFERITOR LA ANGAJAȚI	Instituirea unui sistem de siguranță a angajaților	DA/NU	DA	DA	100%
		Frecvența vătămărilor (accidentărilor) grave	nr.	0	0	100%
	REFERITOR LA CREAREA DE LOCURI DE MUNCA	Număr de angajați cu echivalent normă întreagă	nr.	monitoriz.	1676	-
		Noi locuri de muncă adăugate în cursul anului	nr.	monitoriz.	0	-
		Procent de angajați cu handicap	%	Cu resp. legisl. în vigoare	0,12% (2 angajați)	-
ICP RESPONSABILITĂȚI SPECIFICE ACTIVITĂȚII DE GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ	GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ	Rata membrilor Independenți în Consiliul de administrație	%	>50%	60%	120%
		Numărul de reuniuni ale Consiliului de administrație	nr.	4	28	700%
		Rata de participare la reuniunile Consiliului de administrație	%	100%	DA	100%
		Ponderea componentelor fixe în remunerarea directorilor executivi	%	66,67%	DA (*)	100%
		Ponderea componentelor variabile în remunerarea directorilor executivi	%	Mai mare de 0%	0 (*)	100%
		Valoarea totală a pachetului de remunerare	lei	Cu resp. legisl. în vigoare	DA	100%
		Rata membrilor de sex feminin în consiliul de administrație	%	33,33%	40%	120%

(*) s-a acordat numai componenta fixa (nu s-a acordat componenta variabila)

Din analiza indicatorilor financiari și nefinanciari stabiliți pentru membrii Consiliului de Administrație ai R.A. ROMATSA, **calculați pentru anul 2024**, se poate observa că regia a înregistrat rezultate pozitive după cum urmează:

- Performanțe excelente au fost înregistrate atât la indicatorii financiari privind rata lichidității curente, levierul, rata de rotație a activelor cât și la indicatorii nefinanciari privind rata membrilor independenți ai consiliului de administrație, rata membrilor de sex feminin în consiliul de administrație;

Anexa 9.2

Stadiul realizării vs. planificarea indicatorilor cheie de performanță ai membrilor executivi ai Consiliului de Administrație (Director General) și ai Directorului Economic - anul 2024 -

TIP INDICATORI	CATEGORIE INDICATOR	INDICATOR	UM	2024	Realizat 2024	Grad de realizare
ICP FINANCIARI	POLITICA DE INVESTITII	Rata cheltuielllor de capital	%	1,86%	4,02%	216%
	FINANTARE	Lichiditate imediată		1,00	5,98	598%
		Datorie vs. EBITDA		0<=4	4,55	87%
	OPERATIUNI	Rata de rotație a stocurilor		31,37	110,67	353%
		Rata de rotație a creanțelor		1,37	1,39	101%
	RENTABILITATE	Rata de creștere a cifrei de afaceri	%	2,51%	7,61%	303%
ICP ORIENTAȚI CĂTRE SERVICII PUBLICE	RELAȚIA CU CLIEȚII	Scorul de satisfacție al clienților	%	95,00%	97,00%	100 %
ICP OPERAȚIONALI	MEDIU	Emisiile din domeniul de aplicare 1	Tone CO2e	-1,20%	903 t CO2 echiv.	100%(*)
		Emisiile din domeniul de aplicare 2	Tone CO2e	-0,80%	2.376,29 t CO2 echiv.	100%(*)
	REFERITOR LA ANGAJAȚI	Numărul mediu de ore de formare per angajat	nr. ore	18	96 ore	100%
		Numărul de instruiiri în materie de siguranță	nr.	2	2	100%
		Frecvența totală a vătămărilor (accidentărilor) înregistrate)	nr.	0	0	100%
ICP RESPONSABILITĂȚI SPECIFICE ACTIVITĂȚII DE GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ	GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ	Stabilirea politicilor de gestionare a riscurilor	DA/NU	DA	DA	100%
	EGALITATEA DE GEN	Rata cadrelor superioare de conducere de sex feminin	%	30%	35%	100%
		Diferența de remunerare între angajații de sex	%	0	0	100%

TIP INDICATORI	CATEGORIE INDICATOR	INDICATOR	UM	2024	Realizat 2024	Grad de realizare
		feminin și cei de sex masculin				

(*) Pentru anul 2024, emisiile au fost calculate si validate în trimestrul I 2025 de Bureau Veritas și PWC, pentru *Raportul de Amprenta de Carbon (Scop 1 și Scop 2)* și pentru *Raportul de Sustenabilitate*, urmând să fie auditate de auditorul extern TGS Audit.

Din analiza indicatorilor financiari și nefinanciari stabiliți pentru Directorul general și Directorul Economic ai R.A. ROMATSA, **calculați pentru anul 2024**, se poate observa că regia înregistrează rezultate pozitive după cum urmează:

- Performanțe excelente au fost înregistrate atât la indicatorii financiari privind rata cheltuielilor de capital, lichiditatea imediată, rata de rotație a stocurilor, rata de rotație a creanțelor, rata de creștere a cifrei de afaceri cât și la indicatorii nefinanciari privind numărul mediu de ore de formare per angajat;

Administrația Centrală
Bld. Ion Ionescu de la Brad nr. 10, CP 18-90
sector 1, 013813 București, România
telefon: (+4021) 208 31 00
fax: (+4021) 230 24 42

AFTN: LRBBRTYD
SITA: BUHXSYP
e-mail: romatsa.office@romatsa.ro
www.romatsa.ro

Nr. 8239/23.05.2025

Către : Consiliul de Administrație al R.A. ROMATSA
Distribuit la : Secretariat Consiliul de Administrație
Subiectul : Aprobarea situațiilor financiare ale exercițiului financiar 2024

AVIZAT

în Ședința Comitetului Director
din data de 24/05/2025
pentru prezentare în ședința Consiliului de
Administrație din data de 28/05/2025

DIRECTOR GENERAL

Adrian COJOC

REFERAT

pentru aprobarea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale la
31.12.2024

În conformitate cu O.M.F.P. nr. 2.844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară și Legea contabilității nr. 82/1991, vă supunem aprobării situațiile financiare anuale la data de 31.12.2024, care cuprind:

- Situația poziției financiare;
- Situația rezultatului global;
- Situația modificării capitalurilor proprii;
- Situația fluxurilor de trezorerie;
- Note explicative la situațiile financiare anuale.

În conformitate cu Art. 28 alin (7) din Legea contabilității nr. 82/1991 situațiile financiare anuale constituie un tot unitar și sunt însoțite de **raportul administratorilor, raportul de audit și propunerea de distribuire a profitului sau acoperire a pierderii contabile.**

Raportul administratorilor este documentul elaborat și aprobat de către Consiliul de Administrație, este semnat în numele acestuia de președintele consiliului și este supus auditului statutar, pentru verificarea consecvenței acestuia cu situațiile financiare anuale.

Pe lângă situațiile financiare anuale la data de 31.12.2024 vă supunem aprobării și Raportarea contabilă anuală (Formularul S1040) și Situația financiară anuală (Formularul S1041) prevăzute de O.M.F. nr. 107/2025 *privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale la A.N.A.F.* întocmite cu ajutorul programului de asistență elaborat de M.F.P. care cuprind :

- Situația activelor, datoriilor și capitalurilor proprii - cod 10;
- Situația veniturilor și cheltuielilor – cod 20;
- Date informative – cod 30;
- Situația activelor imobilizate – cod 40.

În conformitate cu pct. 10 al Capitolului 2 – Prevederi referitoare la situațiile financiare anuale din O.M.F.P. nr. 2.844/2016, „prezentarea în aceste raportări a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, respectiv a veniturilor și cheltuielilor, poate fi diferită de cea din situațiile financiare anuale întocmite conform Standardelor internaționale de raportare financiară, fiind determinată de cerințele de informații ale instituțiilor statului”.

Pentru depunerea situațiilor financiare anuale în format electronic, este împuternicită Dna. Gavril Cornelia salariat în cadrul Serviciului Financiar din Administrația Centrală, posesoare a certificatului digital calificat, să semneze și să transmită în numele Administratorului, situațiile financiare anuale la 31.12.2024.

DIRECTOR ECONOMIC

Cristian CÎTU - RADU

Număr de operator de date cu caracter personal 759

COD 10. SITUAȚIA ACTIVELOR, DATORIILOR ȘI CAPITALURILOR PROPRII la data de 31.12.2024 (lei)
 se vor avea în vedere rândurile și corelațiile din coloana Nr. rând și nu cele cuprinse în coloana CodRd

codRd	Denumirea elementului	Nr. rand	Sold an curent la:	
			01.01.2024	31.12.2024
A		B	1	2
A. ACTIVE IMOBILIZATE				
I. IMOBILIZARI NECORPORALE				
01	1. Cheltuieli de dezvoltare (ct. 203 - 2803 - 2903)	01		
02	2. Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, drepturi și active similare și alte imobilizări necorporale (ct. 205 + 208 - 2805 - 2808 - 2905 - 2907 - 2908)	02	97.333.398	106.687.472
03	3. Fond comercial (ct. 2071)	03		
04	4. Avansuri acordate pentru imobilizari necorporale (ct. 4094 - 4904)	04	1.479.856	5.964.809
05	5. Active necorporale de explorare și evaluare a resurselor minerale (ct. 206 - 2806 - 2906)	05		
06	TOTAL (rd. 01 la 05)	06	98.813.254	112.652.281
II. IMOBILIZĂRI CORPORALE				
07	1. Terenuri și construcții (ct. 211 + 212 - 2811 - 2812 - 2911 - 2912)	07	119.563.161	112.166.740
08	2. Instalații tehnice și mașini (ct. 213 + 223 - 2813 - 2913)	08	103.564.193	92.597.321
09	3. Alte instalații, utilaje și mobilier (ct. 214 + 224 - 2814 - 2914)	09	6.943.290	7.168.833
10	4. Investiții imobiliare (ct. 215 + 251* - 2815 - 285* - 2915 - 295*)	10		
11	5. Imobilizări corporale în curs de execuție (ct. 231 - 2931)	11	29.285.975	64.884.227
12	6. Investiții imobiliare în curs de execuție (ct. 235 - 2935)	12		
13	7. Active corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale (ct. 216 - 2816 - 2916)	13		
14	8. Plante productive (ct. 218 - 2818 - 2918)	14		
15	9. Avansuri acordate pentru imobilizari corporale (ct. 4093 - 4903)	15	7.309.320	6.594.043
16	TOTAL (rd. 07 la 15)	16	266.665.939	283.411.164
17	III. ACTIVE BIOLOGICE PRODUCTIVE (ct. 241 + 227 - 284 - 294)	17		
303	IV. DREPTURI DE UTILIZARE A ACTIVELOR LUATE ÎN LEASING (ct. 251* - 285* - 295*) ¹	18	20.363.802	17.868.745
V. IMOBILIZĂRI FINANCIARE				
18	1. Acțiuni deținute la filiale (ct. 261 - 2961)	19		

A		B	1	2
19	2. Împrumuturi acordate entităților din grup (ct. 2671 + 2672 - 2964)	20		
20	3. Acțiunile deținute la entitățile asociate și la entitățile controlate în comun (ct. 262 + 263 - 2962)	21		
21	4. Împrumuturi acordate entităților asociate și entităților controlate în comun (ct. 2673 + 2674 - 2965)	22		
22	5. Alte titluri imobilizate (ct. 265 - 2963)	23		
23	6. Alte împrumuturi (ct. 2675* + 2676* + 2677 + 2678* + 2679* - 2966* - 2968*)	24	111.388.414	112.127.157
24	TOTAL (rd. 19 la 24)	25	111.388.414	112.127.157
25	ACTIVE IMOBILIZATE – TOTAL (rd. 06 + 16 + 17 + 18 + 25)	26	497.231.409	526.059.347
B. ACTIVE CIRCULANTE				
I. STOCURI				
26	1. Materii prime și materiale consumabile (ct. 301 + 302 + 303 +/- 308 + 321 + 322 + 323 + 328 + 351 + 358 + 381 +/- 388 - 391 - 392 - 3951 - 3958 - 398)	27	13.250.880	15.517.953
27	2. Active imobilizate deținute în vederea vânzării (ct. 311)	28		
28	3. Producția în curs de execuție (ct. 331 + 332 + 341 +/- 348* - 393 - 3941 - 3952)	29		
29	4. Produse finite și mărfuri (ct. 326 + 327 + 345 + 346 + 347 +/- 348* + 354 + 356 + 357 + 361 +/- 368 + 371 +/- 378 - 3945 - 3946 - 3947 - 3953 - 3954 - 3955 - 3956 - 3957 - 396 - 397 - din ct.4428)	30		
30	5. Avansuri (ct. 4091 - 4901)	31	358.932	370.388
31	TOTAL (rd. 27 la 31)	32	13.609.812	15.888.341
II. CREANȚE				
32	1. Creanțe comerciale (ct. 2675* + 2676* + 2678* + 2679* - 2966* - 2968* + 411 + 413 + 418 + 4642 - 491 - 494)	33	1.127.540.528	1.186.178.996
33	2. Avansuri plătite (ct. 4092 - 4902)	34	281.225	409.786
34	3. Sume de încasat de la entitățile din grup (ct. 451** - 495*)	35		
35	4. Sume de încasat de la entitățile asociate și entitățile controlate în comun (ct. 453** - 495*)	36		
36	5. Creanțe rezultate din operațiunile cu instrumente derivate (ct. 4652)	37		
37	6. Alte creanțe (ct. 425 + 4282 + 431** + 436** + 437** + 4382 + 441** + 4424 + 4428** + 444** + 445 + 446** + 447** + 4482 + 4582 + 461 + 4662 + 473** + 4762** - 496 + 5187)	38	13.388.189	13.439.429
38	7. Capital subscris și nevărsat (ct. 456 - 495*)	39		
301	8. Creanțe reprezentând dividende repartizate în cursul exercițiului financiar (ct. 463)	40		
39	TOTAL (rd. 33 la 40)	41	1.141.209.942	1.200.028.211

40	III. INVESTIȚII PE TERMEN SCURT (ct. 505 + 506 + 507 + 508* - 595 - 596 - 598 + 5113 + 5114)	42	25.282.723	0
41	IV. CASA ȘI CONTURI LA BĂNCI (ct. 508* + 5112 + 512 + 531 + 532 + 541 + 542)	43	220.320.720	167.807.871
42	ACTIVE CIRCULANTE – TOTAL (rd. 32 + 41 + 42 + 43)	44	1.400.423.197	1.383.724.423
43	C. CHELTUIELI ÎN AVANS (ct. 471 + 474) (rd. 46 + 47) , din care	45	21.269.317	25.340.130
44	Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 471* + ct.474*)	46	20.067.769	24.856.244
45	Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (din ct. 471* + ct.474*)	47	1.201.548	483.886
D. DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLATITE INTR-O PERIOADA DE PANA LA UN AN				
46	1. Împrumuturi din emisiunea de obligațiuni, prezentându-se separat împrumuturile din emisiunea de obligațiuni convertibile (ct. 161 + 1681 - 169)	48		
47	2. Sume datorate instituțiilor de credit (ct. 1621 + 1622 + 1624 + 1625 + 1627 + 1682 + 5191 + 5192 + 5198)	49	68.749.481	68.281.277
48	3. Avansuri încasate în contul comenzilor (ct. 419)	50		
49	4. Datorii comerciale - furnizori (ct. 401 + 404 + 408 + 4641)	51	50.475.425	64.120.881
50	5. Efecte de comerț de plătit (ct. 403 + 405)	52		
52	6. Sume datorate entităților din grup (ct. 1661 + 1685 + 2691 + 451***)	53		
53	7. Sume datorate entităților asociate și entităților controlate în comun (ct. 1663 + 1686 + 2692 + 453***)	54		
54	8. Datorii rezultate din operațiunile cu instrumente derivate (ct. 4651)	55		
55	9. Alte datorii, inclusiv datoriile fiscale și datoriile privind asigurările sociale (ct. 1623 + 1626 + 167 + 1687 + 2693 + 2695 + 421 + 422 + 423 + 424 + 426 + 427 + 4281 + 431*** + 436*** + 437*** + 4381 + 441*** + 4423 + 4428*** + 444*** + 446*** + 447*** + 4481 + 455 + 456*** + 457 + 4581 + 462 + 4661 + 467 + 473*** + 4761*** + 509 + 5186 + 5193 + 5194 + 5195 + 5196 + 5197)	56	120.573.153	96.293.567
56	TOTAL (rd. 48 la 56)	57	239.798.059	228.695.725
57	E. ACTIVE CIRCULANTE NETE/DATORII CURENTE NETE (rd. 44 + 46 - 57 - 74 - 77 - 80)	58	1.150.253.066	1.118.893.686
58	F. TOTAL ACTIVE MINUS DATORII CURENTE (rd. 26 + 47 + 58)	59	1.648.686.023	1.645.435.919
G. DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ MAI MARE DE UN AN				
59	1. Împrumuturi din emisiunea de obligațiuni, prezentându-se separat împrumuturile din emisiunea de obligațiuni convertibile (ct. 161 + 1681 - 169)	60		
60	2. Sume datorate instituțiilor de credit (ct. 1621 + 1622 + 1624 + 1625 + 1627 + 1682 + 5191 + 5192 + 5198)	61	332.860.000	266.290.000
61	3. Avansuri încasate în contul comenzilor (ct. 419)	62		
62	4. Datorii comerciale - furnizori (ct. 401 + 404 + 408 + 4641)	63		

63	5. Efecte de comerț de plătit (ct. 403 + 405)	64		
65	6. Sume datorate entităților din grup (ct. 1661 + 1685 + 2691 + 451***)	65		
66	7. Sume datorate entităților asociate și entităților controlate în comun (ct. 1663 + 1686 + 2692 + 453***)	66		
67	8. Datorii rezultate din operațiunile cu instrumente derivate (ct. 4651)	67		
68	9. Alte datorii, inclusiv datoriile fiscale și datoriile privind asigurările sociale (ct. 1623 + 1626 + 167 + 1687 + 2693 + 2695 + 421 + 422 + 423 + 424 + 426 + 427 + 4281 + 431*** + 436*** + 437*** + 4381 + 441*** + 4423 + 4428*** + 444*** + 446*** + 447*** + 4481 + 455 + 456*** + 4581 + 462 + 4661 + 467 + 4761*** + 473*** + 509 + 5186 + 5193 + 5194 + 5195 + 5196 + 5197)	68	19.147.752	16.980.983
69	TOTAL (rd. 60 la 68)	69	352.007.752	283.270.983
H. PROVIZIOANE				
70	1. Provizioane pentru beneficiile angajaților (ct. 1517)	70	634.636.994	666.353.155
71	2. Alte provizioane (ct. 1511 + 1512 + 1513 + 1514 + 1518)	71	108.169.422	117.548.794
72	TOTAL (rd. 70 + 71)	72	742.806.416	783.901.949
VENITURI ÎN AVANS				
73	1. Subvenții pentru investiții (ct. 475) - total (rd. 74 + 75), din care:	73	11.934.190	11.360.020
74	Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 475*)	74	984.322	1.103.044
75	Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (ct. 475*)	75	10.949.868	10.256.976
76	2. Venituri înregistrate în avans (ct. 472) - total (rd. 77 + 78), din care:	76	89.951.335	138.088.477
77	Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 472*)	77	29.455.519	59.888.212
78	Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (ct. 472*)	78	60.495.816	78.200.265
79	3. Venituri în avans aferente activelor primite prin transfer de la clienți (ct. 478) - total (rd. 80 + 81) , din care:	79		
80	Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 478*)	80		
81	Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (ct. 478*)	81		
82	TOTAL (rd. 73 + 76 + 79)	82	101.885.525	149.448.497
J. CAPITAL ȘI REZERVE				
I. CAPITAL				
83	1. Capital subscris vărsat (ct. 1012)	83		
84	2. Capital subscris nevărsat (ct. 1011)	84		

85	3. Capital subscris reprezentând datorii financiare(ct. 1027) ²	85		
302	4. Patrimoniul regiei (ct. 1015)	86	214.684.295	214.684.295
86	5. Ajustări ale capitalului social/ patrimoniul regiei(ct. 1028)	SOLD C 87	162.269.747	162.269.747
87		SOLD D 88		
88	6. Alte elemente de capitaluri proprii (ct. 103)	SOLD C 89		
89		SOLD D 90		
90	TOTAL (rd. 83 + 84 + 85 + 86 + 87 - 88 + 89 - 90)	91	376.954.042	376.954.042
91	II. PRIME DE CAPITAL (ct. 104)	92		
92	III. REZERVE DIN REEVALUARE (ct. 105)	93		
IV. REZERVE				
93	1. Rezerve legale (ct. 1061)	94	38.894.851	40.557.491
94	2. Rezerve statutare sau contractuale (ct. 1063)	95		
95	3. Alte rezerve (ct. 1068)	96	42.015.176	49.214.348
96	TOTAL (rd. 94 la 96)	97	80.910.027	89.771.839
97	Diferențe de curs valutar din conversia situațiilor financiare anuale individuale într-o monedă de prezentare diferită de monedă funcțională (ct. 1072)	SOLD C 98		
98		SOLD D 99		
99	Acțiuni proprii (ct. 109)	100		
100	Câștiguri legate de instrumentele de capitaluri proprii (ct. 141)	101		
101	Pierderi legate de instrumentele de capitaluri proprii (ct. 149)	102		
102	V. REZULTAT REPORTAT, CU EXCEPȚIA REZULTATULUI REPORTAT PROVENIT DIN ADOPTAREA PENTRU PRIMA DATA A IAS 29 (ct. 117)	SOLD C 103	146.323.172	180.549.261
103		SOLD D 104	0	
104	VI. REZULTAT REPORTAT PROVENIT DIN ADOPTAREA PENTRU PRIMA DATA A IAS 29 (ct. 118)	SOLD C 105		0
105		SOLD D 106	173.479.456	173.479.456
106	VII. PROFITUL SAU PIERDEREA LA SFÂRȘITUL PERIOADEI DE RAPORTARE (ct. 121)	SOLD C 107	64.301.025	17.673.700
107		SOLD D 108		

108	Repartizarea profitului (ct. 129)	109	12.582.639	1.662.640
109	CAPITALURI PROPRII - TOTAL (rd. 91 + 92 + 93 + 97 + 98 - 99 - 100 + 101 - 102 + 103 - 104 + 105 - 106 + 107 - 108 - 109)	110	482.426.171	489.806.746
110	Patrimoniul privat (ct. 1023) ³	111		
111	Patrimoniul public (ct. 1026)	112		
112	CAPITALURI - TOTAL (rd. 110 + 111 + 112)	113	482.426.171	489.806.746

FORMULAR VALIDAT	Suma de control Formular 10: 26738219635 / 63763335133X103543215710085
------------------	--

Semnături ►

Reprezentantul legal

(Administratorul sau persoana care are obligația gestionării entității)

Nume și prenume

Susnea Florentina

Semnatura

Intocmit

Nume și prenume

Citu-Radu Cristian

Calitatea

11--Director economic

Nr.de înregistrare în organismul profesional

Semnatura

* Conturi de repartizat după natura elementelor respective.

** Solduri debitoare ale conturilor respective.

*** Solduri creditoare ale conturilor respective.

1) La acest rând nu se cuprind drepturile de utilizare care se încadrează în definiția unei investiții imobiliare și care vor fi prezentate la rd. 10.

2) În acest cont se evidențiază acțiunile care, din punct de vedere al IAS 32, reprezintă datorii financiare.

3) Se va completa de către operatorii economici cărora le sunt incidente prevederile Ordinului ministrului finanțelor publice și al ministrului delegat pentru buget nr. 668/2014 pentru aprobarea Precizărilor privind întocmirea și actualizarea inventarului centralizat al bunurilor imobile proprietate privată a statului și a drepturilor reale supuse inventarierii, cu modificările și completările ulterioare.

COD 20. SITUAȚIA VENITURILOR ȘI CHELTUIELILOR la data de 31.12.2024 (lei)
 se vor avea în vedere rândurile și corelațiile din coloana Nr. rând și nu cele cuprinse în coloana CodRd

codRd	Denumirea indicatorilor	Nr. rând	Perioada de raportare	
			01.01.2023 - 31.12.2023	01.01.2024 - 31.12.2024
A	B	1	2	
01	1.Cifra de afaceri netă (rd. 04 + 05 - 06 + 07)	01	1.516.876.117	1.632.295.189
306	- din care, cifra de afaceri netă corespunzătoare activității preponderente efectiv desfășurate	02	1.514.972.433	1.629.972.124
328	- din care, cifra de afaceri netă realizată din operațiuni desfășurate pe teritoriul național	03	1.516.876.117	1.632.295.189
02	Producția vândută (ct. 701 + 702 + 703 + 704 + 705 + 706 + 708 - ct. 6815*)	04	1.516.876.117	1.632.295.189
03	Venituri din vânzarea mărfurilor (ct. 707 - ct. 6815*)	05		
04	Reduceri comerciale acordate (ct. 709)	06		
05	Venituri din subvenții de exploatare aferente cifrei de afaceri nete (ct. 7411)	07		
06	2.Venituri aferente costului producției în curs de execuție(ct. 711 + 712 + 713)	SOLD C	08	
07		SOLD D	09	
08	3.Venituri din producția de imobilizări și investiții imobiliare (rd. 11 + 12)	10		
09	Venituri din producția de imobilizări necorporate și corporale (ct. 721 + 722)	11		
10	Venituri din producția de investiții imobiliare (ct. 725)	12		
11	4.Venituri din activele imobilizate (sau grupurile destinate cedării) deținute în vederea vânzării (ct. 753) (rd.14 + rd.15)	13	0	0
310	Castiguri din evaluarea activelor deținute în vederea vânzării (ct.7531)	14		
311	Venituri din cedarea activelor deținute în vederea vânzării (ct. 7532)	15		
12	5.Venituri din reevaluarea imobilizărilor (ct. 755)	16		
13	6.Venituri din investiții imobiliare (ct. 756)	17		
14	7.Venituri din active biologice și produse agricole (ct. 757)	18		
15	8.Venituri din subvenții de exploatare (ct. 7412 + 7413 + 7414 + 7415 + 7416 + 7417 + 7419)	19	1.811.628	2.763.613
16	9.Alte venituri din exploatare (ct. 758 + 751), din care	20	13.655.949	7.192.518
17	- venituri din subvenții pentru investiții (ct. 7584)	21	91.973	1.009.238
301	- câștiguri din cumpărări în condiții avantajoase (ct. 7587)	22		
18	VENITURI DIN EXPLOATARE - TOTAL (rd. 01 + 08 - 09 + 10 + 13 + 16 + 17 + 18 + 19 + 20)	23	1.532.343.694	1.642.251.320

	A	B	1	2
19	10.a) Cheltuieli cu materiile prime și materialele consumabile (ct. 601 + 602)	24	6.119.467	5.868.189
20	Alte cheltuieli materiale (ct. 603 + 604 + 606 + 608)	25	540.593	451.006
21	b) Cheltuieli privind utilitățile (ct. 605), din care:	26	12.173.642	10.409.539
307	- cheltuieli privind consumul de energie (ct. 6051)	27	10.774.172	8.844.665
312	- cheltuieli privind consumul de gaze naturale (ct. 6053)	28	956.615	947.622
22	c) Cheltuieli privind mărfurile (ct. 607)	29		
23	Reduceri comerciale primite (ct. 609)	30		
24	11.Cheltuieli cu personalul (rd. 32+ 33), din care:	31	1.125.478.127	1.277.760.971
25	a) Salarii și indemnizații (ct. 641 + 642 + 643 + 644)	32	1.008.878.423	1.147.564.880
26	b) Cheltuieli privind asigurările și protecția socială (ct. 645 + 646)	33	116.599.704	130.196.091
27	12.a) Ajustări de valoare privind imobilizările (rd. 35 + 36 + 37 -38)	34	56.667.252	52.027.022
28	a.1) Cheltuieli de exploatare privind amortizarea imobilizărilor (ct. 6811)	35	53.457.497	48.649.150
303	a.2) Cheltuieli cu amortizarea activelor aferente drepturilor de utilizare a activelor luate în leasing (ct. 685)	36	3.226.996	3.388.333
317	a.3) Alte cheltuieli (ct. 6813 + 6816 + 6817 + din ct. 6818)	37		
29	a.4) Venituri (ct. 7813 + 7816 + din ct. 7818)	38	17.241	10.461
30	b) Ajustări de valoare privind activele circulante (rd. 40 - 41)	39	7.286.824	12.298.867
31	b.1) Cheltuieli (ct. 654 + 6814 + din ct. 6818)	40	9.906.906	24.745.288
32	b.2) Venituri (ct. 754 + 7814 + din ct. 7818)	41	2.620.082	12.446.421
33	13.Alte cheltuieli de exploatare (rd. 43 + 44 + 48 + 50 + 52 + 54 + 55 + 56 + 59 + 60 + 61 + 62 + 63)	42	204.720.691	198.479.005
34	13.1. Cheltuieli privind prestațiile externe (ct. 611 + 613 + 614 + 615 + 621 + 622 + 623 + 624 + 625 + 626 + 627 + 628)	43	159.107.915	183.400.061
318	13.2. Cheltuieli cu redevențele, locațiile de gestiune și chiriile (ct. 612) din care:	44	305.009	357.971
319	- cheltuieli cu redevențe (ct. 6121)	45		
320	- cheltuieli cu locațiile de gestiune (ct. 6122)	46	26.177	54.014
321	- cheltuieli cu chiriile (ct. 6123)	47	278.832	144.068
322	13.3. Cheltuieli aferente drepturilor de proprietate intelectuală (ct. 616)	48		
323	- din care, cheltuielile în relația cu entitățile afiliate	49		

324	13.4. Cheltuieli de management (ct. 617)	50		
325	- din care, cheltuielile în relația cu entitățile afiliate	51		
326	13.5. Cheltuieli de consultanță (ct. 618)	52		1.554.759
327	- din care, cheltuielile în relația cu entitățile afiliate	53		
35	13.6. Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate; cheltuieli reprezentând transferuri și contribuții datorate în baza unor acte normative speciale (ct. 635 + 6586)	54	4.400.526	6.228.359
36	13.7. Cheltuieli cu protecția mediului înconjurător (ct. 652)	55		
37	13.8. Cheltuieli legate de activele imobilizate (sau grupurile destinate cedării) deținute în vederea vânzării (ct. 653) (rd.57 + rd.58)	56		
313	13.8.1. Pierderi din evaluarea activelor deținute în vederea vânzării (ct.6531)	57		
314	13.8.2. Cheltuieli cu cedarea activelor deținute în vederea vânzării (ct.6532)	58		
38	13.9. Cheltuieli din reevaluarea imobilizărilor (ct. 655)	59		
39	13.10. Cheltuieli privind investițiile imobiliare (ct. 656)	60		
40	13.11. Cheltuieli privind activele biologice (ct. 657)	61		
41	13.12. Cheltuieli privind calamitățile și alte evenimente similare (ct. 6587)	62		
42	13.13. Alte cheltuieli (ct. 651 + 6581 + 6582 + 6583 + 6584 + 6585 + 6588)	63	40.907.241	6.937.855
43	14.Ajustări privind provizioanele (rd. 65 - 66)	64	3.693.096	30.802.407
44	- Cheltuieli (ct. 6812)	65	160.301.887	179.322.787
45	- Venituri (ct. 7812)	66	156.608.791	148.520.360
46	CHELTUIELI DE EXPLOATARE – TOTAL (rd. 24 la 26 + 29 - 30 + 31 + 34 + 39 + 42 + 64)	67	1.416.679.692	1.588.097.006
PROFITUL SAU PIERDEREA DIN EXPLOATARE:				
47	- Profit (rd. 23 - 67)	68	115.664.002	54.154.314
48	- Pierdere (rd. 67 - 23)	69	0	0
49	15.Venituri din acțiuni deținute la filiale (ct. 7611)	70		
50	16.Venituri din acțiuni deținute la entități asociate (ct. 7612)	71		
51	17.Venituri din acțiuni deținute la entități asociate și entități controlate în comun (ct. 7613)	72		
52	18.Venituri din operațiuni cu titluri și alte instrumente financiare (ct. 762)	73		
53	19.Venituri din operațiuni cu instrumente derivate (ct. 763)	74		

54	20.Venituri din diferențe de curs valutar (ct. 765)	75	3.788.952	538.569
55	21.Venituri din dobânzi (ct. 766)	76	3.382.162	5.318.967
56	- din care, veniturile obținute de la entitățile afiliate	77		
57	22.Venituri din subvenții de exploatare pentru dobânda datorată (ct. 7418)	78		
58	23.Venituri din investiții financiare pe termen scurt (ct. 7617)	79		
308	24.Venituri din amânarea încasării peste termenele normale de creditare (ct. 7681)	80		
59	25.Alte venituri financiare (ct. 7615 + 764 + 767 + 7688)	81	379.678	509.911
60	VENITURI FINANCIARE – TOTAL (rd. 70 la 76 + 78 la 81)	82	7.550.792	6.367.447
61	26.Ajustări de valoare privind imobilizările financiare și investițiile financiare deținute ca active circulante (rd. 84 - 85)	83	314.190	-24.244.444
62	- Cheltuieli (ct. 686)	84	314.190	315.816
63	- Venituri (ct. 786)	85		24.560.260
64	27.Cheltuieli privind operațiunile cu titluri și alte instrumente financiare (ct. 661)	86		
65	28.Cheltuieli privind operațiunile cu instrumente derivate (ct. 662)	87		
66	29.Cheltuieli privind dobânzile (ct. 666)	88	38.130.694	25.383.215
67	- din care, cheltuielile în relația cu entitățile afiliate	89		
309	30.Cheltuieli cu amânarea plății peste termenele normale de creditare (ct. 6681)	90		
304	31.Cheltuieli privind dobânzile aferente contractelor de leasing (ct. 6685)	91	488.745	557.006
68	32.Alte cheltuieli financiare (ct. 663 + 664 + 665 + 667 + 6682 + 6688)	92	2.798.615	25.573.175
69	CHELTUIELI FINANCIARE – TOTAL (rd. 83 +86 + 87 + 88 + 90 + 91 + 92)	93	41.732.244	27.268.952
PROFITUL SAU PIERDEREA FINANCIAR(Ă):				
70	- Profit (rd. 82 - 93)	94	0	0
71	- Pierdere (rd. 93 - 82)	95	34.181.452	20.901.505
72	VENITURI TOTALE (rd. 23 + 82)	96	1.539.894.486	1.648.618.767
73	CHELTUIELI TOTALE (rd. 67 + 93)	97	1.458.411.936	1.615.365.958
PROFITUL SAU PIERDEREA BRUT(Ă):				

74	- Profit (rd. 96 - 97)	98	81.482.550	33.252.009
75	- Pierdere (rd. 97 - 96)	99	0	0
76	33.Impozitul pe profit curent (ct. 691)	100	17.181.525	4.417.568
77	34.Impozitul pe profit amânat (ct. 692)	101		
78	35.Venituri din impozitul pe profit amânat (ct. 792)	102		
305	36.Cheltuieli cu impozitul pe profit, determinate de incertitudinile legate de tratamente fiscale (ct. 693)	103		
315	37.Cheltuieli cu impozitul pe profit, respectiv impozitul pe profit la nivelul impozitului minim pe cifra de afaceri, rezultat din decontările în cadrul grupului fiscal în domeniul impozitului pe profit (ct. 694)	104		
316	38.Venituri din impozitul pe profit, respectiv impozitul pe profit la nivelul impozitului minim pe cifra de afaceri, rezultat din decontările în cadrul grupului fiscal în domeniul impozitului pe profit (ct. 794)	105		
302	39.Cheltuieli cu impozitul pe profit la nivelul impozitului minim pe cifra de afaceri (ct. 697)	106		11.161.541
79	40.Alte impozite neprezentate la elementele de mai sus (ct. 698)	107		
PROFITUL SAU PIERDEREA NET(Ă) A PERIOADEI DE RAPORTARE:				
80	- Profit (rd. 98 -99 -100 - 101 +102 - 103 - 104 + 105 -106-107)	108	64.301.025	17.673.700
81	- Pierdere (rd. 99 +100 + 101 -102 + 103 + 104 - 105 + 106+107); (rd. 99 + 100 +101 -102 +103 + 104 - 105 + 106 + 107 - 98)	109	0	0
FORMULAR VALIDAT		Suma de control Formular 20: 26005328869 / 63763335133X10354321571008562495253088613 07727991583556092796014568039913077279915 83556092796014568039911718144689778972697 10125889633231428901228602271824062252465 06676833979754662132888445575356293744328 13590230706038680027412248132338833247343 17109021474993146755203746279693375433828 20194361943659427033045593965829368605481 29313791484861934146552829163829163		

Semnături ►

Reprezentantul legal

(Administratorul sau persoana care are obligatia gestionarii entitatii)

Nume si prenume

Susnea Florentina

Semnatura

Intocmit

Nume si prenume

Citu-Radu Cristian

Calitatea

11--Director economic

Nr.de inregistrare in organismul profesional

Semnatura

*) Conturi de repartizat după natura elementelor respective.

La rândul 43 - se cuprind și drepturile colaboratorilor, stabilite potrivit legislației muncii, care se preiau din rulajul debitor al contului 621 „Cheltuieli cu colaboratorii”, analitic „Colaboratori persoane fizice”.

COD 30. DATE INFORMATIVE la data de 31.12.2024 (lei) <i>se vor avea în vedere rândurile și corelațiile din coloana Nr. rând și nu cele cuprinse în coloana CodRd</i>				
codRd	I. Date privind rezultatul înregistrat	Nr. rând	Nr.unitati	Sume
	A	B	1	2
01	Unități care au înregistrat profit	01	1	17.673.700
02	Unități care au înregistrat pierdere	02	0	0
03	Unități care nu au înregistrat nici profit, nici pierdere	03	0	0
	II. Date privind plățile restante	Nr. rând	Total (col.2 + 3)	Din care:
	A	B	1	2
04	Plăți restante – total (rd.05 + 09 +15 la 17 + 19), din care:	04		
05	Furnizori restanți – total (rd. 06 la 08), din care:	05		
06	- peste 30 de zile	06		
07	- peste 90 de zile	07		
08	- peste 1 an	08		
09	Obligații restante față de bugetul asigurărilor sociale – total (rd.10 la 14), din care:	09		
10	- contribuții pentru asigurări sociale de stat datorate de angajatori, salariați și alte persoane asimilate	10		
11	- contribuții pentru fondul asigurărilor sociale de sănătate	11		
12	- contribuția pentru pensia suplimentară	12		
13	- contribuții pentru bugetul asigurărilor pentru șomaj	13		
14	- alte datorii sociale	14		
15	Obligații restante față de bugetele fondurilor speciale și alte fonduri	15		
16	Obligații restante față de alți creditori	16		
17	Impozite, taxe și contribuții neplătite la termenul stabilit la bugetul de stat, din care:	17		
301	- contribuția asiguratorie pentru muncă	18		
18	Impozite și taxe neplătite la termenul stabilit la bugetele locale	19		
	III. Număr mediu de salariați	Nr. rând	31 decembrie 2023	31 decembrie 2024
	A	B	1	2
19	Număr mediu de salariați	20	1.584	1.643
20	Numărul efectiv de salariați existenți la sfârșitul perioadei, respectiv la data de 31 decembrie	21	1.636	1.687

	A	B	1	
	IV. Redevențe plătite în cursul perioadei de raportare, subvenții încasate și creanțe restante	Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	1	
21	Redevențe plătite în cursul perioadei de raportare pentru bunurile din domeniul public, primite în concesiune, din care:	22		
22	- redevențe pentru bunurile din domeniul public plătite la bugetul de stat	23		
23	Redevență minieră plătită la bugetul de stat	24		
24	Redevență petrolieră plătită la bugetul de stat	25		
25	Chirii plătite în cursul perioadei de raportare pentru terenuri ¹⁾	26	54.014	
26	Venituri brute din servicii plătite către persoane nerezidente, din care:	27	18.975.983	
27	- impozitul datorat la bugetul de stat	28		
28	Venituri brute din servicii plătite către persoane nerezidente din statele membre ale Uniunii Europene, din care:	29	16.609.572	
29	- impozitul datorat la bugetul de stat	30		
30	Subvenții încasate în cursul perioadei de raportare, din care:	31	8.488.474	
31	- subvenții încasate în cursul perioadei de raportare aferente activelor	32	5.073.930	
32	- subvenții aferente veniturilor, din care:	33	3.414.544	
33	- subvenții pentru stimularea ocupării forței de muncă*)	34		
316	- subvenții pentru energie din surse regenerabile	35		
317	- subvenții pentru combustibili fosili	36		
34	Creanțe restante, care nu au fost încasate la termenele prevăzute în contractele comerciale și/sau în actele normative în vigoare, din care:	37	65.827.512	
35	- creanțe restante de la entități din sectorul majoritar sau integral de stat	38	11.763.059	
36	- creanțe restante de la entități din sectorul privat	39	54.064.453	
	V. Tichete acordate salariaților	Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	1	
37	Contravaloarea tichetelor acordate salariaților	40	2.341.910	
302	Contravaloarea tichetelor acordate altor categorii de beneficiari, alții decât salariații	41		
	VI. Cheltuieli efectuate pentru activitatea de cercetare – dezvoltare**)	Nr. rand	31 decembrie 2023	31 decembrie 2024
	A	B	1	2
38	Cheltuieli de cercetare - dezvoltare	42		
318	- din care, efectuate în scopul diminuării impactului activității entității asupra mediului sau al dezvoltării unor noi tehnologii sau a unor produse mai sustenabile	43		

39	- după surse de finanțare (rd. 45 + 46), din care	44	0	0
40	- din fonduri publice	45		
41	- din fonduri private	46		
42	- după natura cheltuielilor (rd. 48 + 49), din care:	47	0	0
43	- cheltuieli curente	48		
44	- cheltuieli de capital	49		
VII. Cheltuieli de inovare ***)		Nr. rand	31 decembrie 2023	31 decembrie 2024
A		B	1	2
45	Cheltuieli de inovare	50		
319	- din care, efectuate în scopul diminuării impactului activității entității asupra mediului sau al dezvoltării unor noi tehnologii sau a unor produse mai sustenabile	51		
VIII. Alte informații		Nr. rand	31 decembrie 2023	31 decembrie 2024
A		B	1	2
46	Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale (ct. 4094), din care:	52	1.479.856	5.964.909
303	- avansuri acordate entităților neafiliate nerezidente pentru imobilizări necorporale (din ct. 4094)	53	1.479.856	5.964.809
304	- avansuri acordate entităților afiliate nerezidente pentru imobilizări necorporale (din ct. 4094)	54		
47	Avansuri acordate pentru imobilizări corporale (ct. 4093), din care:	55	7.309.320	6.594.043
305	- avansuri acordate entităților neafiliate nerezidente pentru imobilizări corporale (din ct. 4093)	56	7.309.320	4.960.214
306	- avansuri acordate entităților afiliate nerezidente pentru imobilizări corporale (din ct. 4093)	57		
48	Imobilizări financiare, în sume brute (rd. 59 + 65), din care:	58	140.397.839	116.576.322
49	Acțiuni deținute la entitățile afiliate, interese de participare, alte titluri imobilizate și obligațiuni, în sume brute (rd. 60 + 61 + 62 + 64), din care:	59	29.009.425	4.449.165
50	- acțiuni necotate emise de rezidenți	60	29.009.425	4.449.165
51	- părți sociale emise de rezidenți	61		
52	- acțiuni și părți sociale emise de nerezidenți, din care	62		
307	- dețineri de cel puțin 10%	63		
53	- obligațiuni emise de nerezidenți	64		
54	Creanțe imobilizate, în sume brute (rd. 66 + 67), din care:	65	111.388.414	112.127.157
55	- creanțe imobilizate în lei și exprimate în lei, a căror decontare se face în funcție de cursul unei valute (din ct. 267)	66	1.313.893	1.313.893
56	- creanțe imobilizate în valută (din ct. 267)	67	110.074.521	110.813.264

57	Creanțe comerciale, avansuri pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor și pentru prestări de servicii acordate furnizorilor și alte conturi asimilate, în sume brute (ct. 4091 + 4092 + 411 + 413 + 418 + 4642), din care:	68	1.180.005.373	1.241.997.387
58	- creanțe comerciale în relația cu entitățile neafiliate nerezidente, avansuri pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor și pentru prestări de servicii acordate furnizorilor neafiliați nerezidenți și alte conturi asimilate, în sume brute în relație cu neafiliații nerezidenți (din ct. 4091 + din ct. 4092 + din ct. 411 + din ct. 413 + din ct. 418 + din ct. 4642)	69	277.044.223	295.587.342
308	- creanțe comerciale în relația cu entitățile afiliate nerezidente, avansuri pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor și pentru prestări de servicii acordate furnizorilor afiliați nerezidenți și alte conturi asimilate, în sume brute în relație cu afiliații nerezidenți (din ct. 4091 + din ct. 4092 + din ct. 411 + din ct. 413 + din ct. 418 + din ct. 4642)	70		
59	Creanțe neîncasate la termenul stabilit (din ct. 4091 + din ct. 4092 + din ct. 411 + din ct. 413)	71	69.520.096	65.827.512
60	Creanțe în legătură cu personalul și conturi asimilate (ct. 425 + 4282)	72	228.053	256.807
61	Creanțe în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul de stat (din ct. 431 + 436 + 437 + 4382 + 441 + 4424 + 4428 + 444 + 445 + 446 + 447 + 4482), (rd.74 la 78), din care:	73	12.261.485	12.140.541
62	- creanțe în legătură cu bugetul asigurărilor sociale (ct. 431 + 437 + 4382)	74	2.456.088	3.159.094
63	- creanțe fiscale în legătură cu bugetul de stat (ct. 436 + 441 + 4424 + 4428 + 444 + 446)	75	4.031.059	7.999.020
64	- subvenții de încasat (ct. 445)	76	5.774.338	982.427
65	- fonduri speciale - taxe și vărsăminte asimilate (ct. 447)	77		
66	- alte creanțe în legătură cu bugetul statului (ct. 4482)	78		
67	Creanțele entității în relațiile cu entitățile afiliate (ct.451), din care:	79		
68	- creanțe cu entități afiliate nerezidente (din ct.451), din care:	80		
69	- creanțe comerciale cu entități afiliate nerezidente (din ct.451)	81		
70	Creanțe în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul de stat neîncasate la termenul stabilit (din ct. 431 + din ct.436 + din ct. 437 + din ct. 4382 + din ct. 441 + din ct. 4424 + din ct. 4428 + din ct. 444 + din ct. 445 + din ct. 446 + din ct. 447 + din ct. 4482)	82		
71	Creanțe din operațiuni cu instrumente derivate (ct. 4652)	83		
72	Alte creanțe (ct. 453 + 456 + 4582 + 461 + 4662 + 471 + 473 + 4762), din care:	84	78.453.745	88.460.767
73	- decontări cu entitățile asociate și entitățile controlate în comun, decontări cu acționari privind capitalul și decontări din operațiuni în participație (ct. 453 + 456 + 4582)	85		
74	- alte creanțe în legătură cu persoanele fizice și persoanele juridice, altele decât creanțele în legătură cu instituțiile publice (instituțiile statului) (din ct. 461 + 4662+ din ct. 471 + din ct. 473)	86	78.027.013	88.460.767
75	- sumele preluate din contul 542 "Avansuri de trezorerie" reprezentând avansurile de trezorerie, acordate potrivit legii și nedecontate până la data de raportare (din ct. 461)	87		
76	Dobânzi de încasat (ct. 5187), din care:	88	426.732	260.756

77	- de la nerezidenți	89		
314	Dobânzi de încasat de la nerezidenți (din ct. 4518 + din ct. 4538)	90		
78	Valoarea împrumuturilor acordate operatorilor economici****)	91		
79	Investiții pe termen scurt, în sume brute (ct. 505 + 506 + 507 + din ct. 508), din care:	92	25.282.723	
80	- acțiuni necotate emise de rezidenți	93		
81	- părți sociale emise de rezidenți	94		
82	- acțiuni emise de nerezidenți	95		
83	- obligațiuni emise de nerezidenți	96		
320	- dețineri de obligațiuni verzi	97		
84	Alte valori de încasat (ct. 5113 + 5114)	98		
85	Casa în lei și în valută (rd. 100 + 101), din care:	99	225.774	126.231
86	- în lei (ct. 5311)	100	82.907	48.410
87	- în valută (ct. 5314)	101	142.867	77.821
88	Conturi curente la bănci în lei și în valută (rd. 103 + 105), din care:	102	48.268.786	164.598.757
89	- în lei (ct. 5121), din care:	103	12.367.826	7.119.692
90	- conturi curente în lei deschise la bănci nerezidente	104		
91	- în valută (ct. 5124), din care:	105	35.900.960	157.479.065
92	- conturi curente în valută deschise la bănci nerezidente	106		
93	Alte conturi curente la bănci și acreditive (rd. 108 + 109), din care:	107		
94	- sume în curs de decontare, acreditive și alte valori de încasat, în lei (ct. 5112 + din ct. 5125 + 5411)	108		
95	- sume în curs de decontare și acreditive în valută (din ct. 5125 + 5414)	109		
96	Datorii (rd. 111 + 114 + 117 + 118 + 121 + 124 + 127 + 128 + 133 + 137 + 140 + 141 + 147), din care:	110	280.147.666	315.483.908
97	Credite bancare externe pe termen scurt (credite primite de la instituții financiare nerezidente pentru care durata contractului de credit este mai mică de 1 an) (din ct. 519), (rd. 112 + 113), din care:	111		
98	- în lei	112		
99	- în valută	113		

100	Credite bancare externe pe termen lung (credite primite de la instituții financiare nerezidente pentru care durata contractului de credit este mai mare sau egală cu 1 an) (din ct. 162), (rd. 115 + 116), din care:	114		
101	- în lei	115		
102	- în valută	116		
103	Credite de la trezoreria statului și dobânzile aferente (ct. 1626 + din ct. 1682)	117		
104	Alte împrumuturi și dobânzile aferente (ct. 166 + 1685 + 1686 + 1687), (rd. 119 + 120), din care:	118		
105	- în lei și exprimate în lei, a căror decontare se face în funcție de cursul unei valute	119		
106	- în valută	120		
107	Alte împrumuturi și datorii asimilate (ct. 167), din care:	121	23.031.329	19.949.597
108	- valoarea concesiunilor primite (din ct. 167)	122		
321	- valoarea obligațiunilor verzi emise de entitate	123		
109	Datorii comerciale, avansuri primite de la clienți și alte conturi asimilate, în sume brute (ct. 401 + 403 + 404 + 405 + 408 + 419 + 4641), din care:	124	50.475.425	64.120.881
110	- datorii comerciale în relația cu entitățile neafiliate nerezidente, avansuri primite de la clienți neafiliați nerezidenți și alte conturi asimilate, în sume brute în relație cu neafiliații nerezidenți (din ct. 401 + din ct. 403 + din ct. 404 + din ct. 405 + din ct. 408 + din ct. 419 + din ct.4641)	125	21.028.562	34.985.651
309	- datorii comerciale în relația cu entitățile afiliate nerezidente, avansuri primite de la clienți afiliați nerezidenți și alte conturi asimilate, în sume brute în relație cu afiliații nerezidenți (din ct. 401 + din ct. 403 + din ct. 404 + din ct. 405 + din ct. 408 + din ct. 419 + din ct.4641)	126		
111	Datorii în legătură cu personalul și conturi asimilate (ct. 421 + 422 + 423 + 424 + 426+ 427 + 4281)	127	44.268.809	32.180.879
112	Datorii în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul de stat (ct. 431 + 436 + 437 + 4381 + 441 + 4423 + 4428 + 444 + 446 + 447 + 4481), (rd. 129 la 132), din care:	128	71.233.546	60.113.267
113	- datorii în legătură cu bugetul asigurărilor sociale (ct. 431 + 437 + 4381)	129	55.297.691	40.412.412
114	- datorii fiscale în legătură cu bugetul de stat (ct.436 + 441 + 4423 + 4428 +444 + 446)	130	15.829.925	13.034.895
115	- fonduri speciale – taxe și vărsăminte asimilate (ct. 447)	131	105.930	
116	- alte datorii în legătură cu bugetul de stat (ct.4481)	132		6.665.960
117	Datoriile entității în relațiile cu entitățile afiliate(ct. 451), din care:	133		
118	- datorii cu entități afiliate nerezidente ²⁾ (din ct. 451), din care:	134		
310	- cu scadența inițială mai mare de un an	135		
119	- datorii comerciale cu entități afiliate nerezidente indiferent de scadență (din ct. 451)	136		

120	Sume datorate acționarilor/asociațiilor (ct. 455), din care:	137		
121	- sume datorate acționarilor/asociațiilor persoane fizice	138		
122	- sume datorate acționarilor/asociațiilor persoane juridice	139		
123	Datorii din operațiuni cu instrumente derivate (ct. 4651)	140		
124	Alte datorii (ct. 269 + 453 + 456 + 457 + 4581 + 462 + 4661+ 467 + 472 + 473 + 4761 + 478 + 509), din care:	141	91.138.557	139.119.284
125	- decontări cu entitățile asociate și entitățile controlate în comun, decontări cu acționarii/asociații privind capitalul, dividende și decontări din operații în participație (ct. 453 + 456 + 457 + 4581 + 467)	142		
126	- alte datorii în legătură cu persoanele fizice și persoanele juridice, altele decât datoriile în legătură cu instituțiile publice (instituțiile statului) ³⁾ (din ct. 462 + ct. 4661+ din ct. 472 + din ct. 473)	143	91.138.557	139.119.284
127	- subvenții nereluate la venituri (din ct. 472)	144	7.491.136	8.183.086
128	- vărsăminte de efectuat pentru imobilizări financiare și investiții pe termen scurt (ct. 269 + 509)	145		
129	- venituri în avans aferente activelor primite prin transfer de la clienți (ct. 478)	146		
130	Dobânzi de plătit (ct. 5186), din care:	147		
311	- către nerezidenți	148		
315	Dobânzi de plătit către nerezidenți (din ct. 4518 + din ct. 4538)	149		
131	Valoarea împrumuturilor primite de la operatorii economici****)	150		
132	Capital subscris vărsat (ct. 1012) din care:	151		
133	- acțiuni cotate ⁴⁾	152		
134	- acțiuni necotate ⁵⁾	153		
135	- părți sociale	154		
136	- capital subscris vărsat de nerezidenți (din ct.1012)	155		
137	Brevete si licențe (din ct.205)	156	5.959.024	8.225.447
IX. Informații privind cheltuielile cu colaboratorii		Nr. rand	31 decembrie 2023	31 decembrie 2024
A		B	1	2
138	Cheltuieli cu colaboratorii (ct. 621)	157		
X. Informații privind bunurile din domeniul public al statului		Nr. rand	31 decembrie 2023	31 decembrie 2024
A		B	1	2
139	Valoarea bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrare	158	155.843.188	193.639.382
140	Valoarea bunurilor din domeniul public al statului aflate în concesiune	159		

141	Valoarea bunurilor din domeniul public al statului închiriate	160				
XI. Informații privind bunurile imobile din proprietatea privată a statului supuse inventarierii în conformitate cu prevederile art. 356 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019		Nr. rand	31 decembrie 2023	31 decembrie 2024		
A		B	1	2		
142	Valoarea contabilă netă a bunurilor ⁶⁾	161				
XII. Capital social vărsat		Nr. rand	31 decembrie 2023		31 decembrie 2024	
			Suma (col.1)	% ⁷⁾ (col.2)	Suma (col.3)	% ⁷⁾ (col.4)
A		B	1	2	3	4
143	Capital social vărsat (ct. 1012) ⁷⁾ (rd. 163 + 166 + 170 + 171 + 172 + 173), din care:	162		x		x
144	- deținut de instituții publice (rd. 164 + 165), din care:	163				
145	- deținut de instituții publice de subordonare centrală;	164				
146	- deținut de instituții publice de subordonare locală;	165				
147	- deținut de societățile cu capital de stat, din care:	166				
148	- cu capital integral de stat;	167				
149	- cu capital majoritar de stat;	168				
150	- cu capital minoritar de stat;	169				
151	- deținut de regii autonome	170				
152	- deținut de societățile cu capital privat	171				
153	- deținut de persoane fizice	172				
154	- deținut de alte entități	173				
		Nr. rand	Sume (lei)			
A		B	2023		2024	
155	XIII. Dividende/vărsăminte cuvenite bugetului de stat sau local, de repartizat din profitul exercițiului financiar de către companiile naționale, societățile naționale, societățile și regiile autonome, din care:	174				

	A	B	1	2
156	- către instituții publice centrale;	175		
157	- către instituții publice locale;	176		
158	- către alți acționari la care statul/unitățile administrativ teritoriale/ instituțiile publice dețin direct/indirect acțiuni sau participații indiferent de ponderea acestora.	177		
		Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	2023	2024
159	XIV. Dividende/vărsăminte cuvenite bugetului de stat sau local și virate în perioada de raportare din profitul reportat al companiilor naționale, societăților naționale, societăților și al regiilor autonome, din care:	178		
160	- dividende/vărsăminte din profitul exercițiului financiar al anului precedent, din care virate:	179		
161	- către instituții publice centrale;	180		
162	- către instituții publice locale;	181		
163	- către alți acționari la care statul/unitățile administrativ teritoriale/ instituțiile publice dețin direct/indirect acțiuni sau participații indiferent de ponderea acestora.	182		
164	- dividende/vărsăminte din profitul exercițiilor financiare anterioare anului precedent, din care virate:	183		
165	- către instituții publice centrale;	184		
166	- către instituții publice locale;	185		
167	- către alți acționari la care statul/unitățile administrativ teritoriale/ instituțiile publice dețin direct/indirect acțiuni sau participații indiferent de ponderea acestora.	186		
	XV. Dividende distribuite acționarilor/asociaților din profitul reportat	Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	2023	2024
313	- Dividende distribuite acționarilor/ asociatilor în perioada de raportare din profitul reportat	187		
	XVI. Repartizări interimare de dividende potrivit Legii nr. 163/2018	Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	2023	2024
312	- dividendele interimare repartizate ⁸⁾	188		
	XVII. Creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice *****)	Nr. rand	Sume (lei)	
			31 decembrie 2023	31 decembrie 2024
	A	B	1	2
168	Creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice (la valoarea nominală), din care:	189		
169	- creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice afiliate	190		
170	Creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice (la cost de achiziție), din care:	191		
171	- creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice afiliate	192		

	XVIII. Venituri obținute din activități agricole *****)	Nr. rand	Sume (lei)	
			31 decembrie 2023	31 decembrie 2024
	A	B	1	2
172	Venituri obținute din activități agricole	193		
322	XIX. Cheltuieli privind calamitățile și alte evenimente similare (ct. 6587), din care:	194		
323	- inundații	195		
324	- secetă	196		
325	- alunecări de teren	197		
FORMULAR VALIDAT		Suma de control Formular 30: 6949870035 / 63763335133X10354321571008562495253088613 07727991583556092796014568039913077279915 83556092796014568039911718144689778972697 10125889633231428901228602271824062252465 06676833979754662132888445575356293744328 13590230706038680027412248132338833247343 17109021474993146755203748279693375433828 20194361943659427033045593965829368605481 29313791484861934146552829163829163		

Semnături ►

Reprezentantul legal

(Administratorul sau persoana care are obligația gestionării entității)

Nume și prenume

Susnea Florentina

Semnatura

Intocmit

Nume și prenume

Citu-Radu Cristian

Calitatea

11--Director economic

Nr.de inregistrare in organismul profesional

Semnatura

*) Subvenții pentru stimularea ocupării forței de muncă (transferuri de la bugetul statului către angajator) - reprezintă sumele acordate angajatorilor pentru plata absolvenților instituțiilor de învățământ, stimularea șomerilor care se încadrează în muncă înainte de expirarea perioadei de șomaj, stimularea angajatorilor care încadrează în muncă pe perioadă nedeterminată șomeri în vârstă de peste 45 ani, șomeri întreținători unici de familie sau șomeri care în termen de 3 ani de la data angajării îndeplinesc condițiile pentru a solicita pensia anticipată parțială sau de acordare a pensiei pentru limita de vârstă, ori pentru alte situații prevăzute prin legislația în vigoare privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă.

**) Se va completa cu cheltuielile efectuate pentru activitatea de cercetare-dezvoltare, respectiv cercetarea fundamentală, cercetarea aplicativă, dezvoltarea tehnologică și inovarea, stabilite potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare.

*** Se va completa cu cheltuielile efectuate pentru activitatea de inovare.

La completarea rândurilor corespunzătoare capitolelor VI și VII sunt avute în vedere prevederile Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/1197 al Comisiei din 30 iulie 2020 de stabilire a specificațiilor tehnice și a modalităților în temeiul Regulamentului (UE) 2019/2152 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile europene de întreprindere și de abrogare a 10 acte juridice în domeniul statisticilor de întreprindere, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 271 din 18 august 2020. Prin acest Regulament a fost abrogat Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 995/2012 al Comisiei din 26 octombrie 2012 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Deciziei nr. 1.608/2003/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind producția și dezvoltarea statisticilor comunitare în domeniul științei și al tehnologiei.

****) În categoria operatorilor economici nu se cuprind entitățile care intră în sfera de reglementare contabilă a Băncii Naționale a României, respectiv a Autorității de Supraveghere Financiară, societățile reclassificate în sectorul administrației publice și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.

*****) Pentru creanțele preluate prin cesionare de la persoane juridice se vor completa atât valoarea nominală a acestora, cât și costul lor de achiziție.

Pentru statutul de „persoane juridice afiliate” se vor avea în vedere prevederile art. 7 pct. 26 lit. c) și d) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

*****) Conform art. 11 din Regulamentul Delegat (UE) nr. 639/2014 al Comisiei din 11 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1307/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de modificare a anexei X la regulamentul menționat, „(1) ... veniturile obținute din activitățile agricole sunt veniturile care au fost obținute de un fermier din activitatea sa agricolă în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (c) din

regulamentul menționat (R (UE) 1307/2013), în cadrul exploatației sale, inclusiv sprijinul din partea Uniunii din Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), precum și orice ajutor național acordat pentru activități agricole, cu excepția plăților directe naționale complementare în temeiul articolelor 18 și 19 din Regulamentul (UE) nr. 1307/2013. Veniturile obținute din prelucrarea produselor agricole în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul (UE) nr. 1307/2013 ale exploatației sunt considerate venituri din activități agricole cu condiția ca produsele prelucrate să rămână proprietatea fermierului și ca o astfel de prelucrare să aibă ca rezultat un alt produs agricol în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul (UE) nr. 1307/2013.

Orice alte venituri sunt considerate venituri din activități neagricole.

(2) În sensul alineatului (1), „venituri” înseamnă veniturile brute, înainte de deduceri costurilor și impozitelor aferente. ...”.

- 1) Se vor include chirile plătite pentru terenuri ocupate (culturi agricole, pășuni, fânețe etc.) și aferente spațiilor comerciale (terase etc.) aparținând proprietarilor privați sau unor unități ale administrației publice, inclusiv chiriile pentru folosirea luciului de apă în scop recreativ sau în alte scopuri (pescuit etc.).
- 2) Valoarea înscrisă la rândul „datorii cu entități afiliate nerezidente (din ct. 451), din care:” NU se calculează prin însumarea valorilor de la rândurile „cu scadența inițială mai mare de un an” și „datorii comerciale cu entități afiliate nerezidente indiferent de scadență (din ct. 451)”.
- 3) În categoria „Alte datorii în legătură cu persoanele fizice și persoanele juridice, altele decât datoriile în legătură cu instituțiile publice (instituțiile statului)” nu se vor înscrie subvențiile aferente veniturilor existente în soldul contului 472.
- 4) Titluri de valoare care conferă drepturi de proprietate asupra societăților, care sunt negociabile și tranzacționate, potrivit legii.
- 5) Titluri de valoare care conferă drepturi de proprietate asupra societăților, care nu sunt tranzacționate.
- 6) Se va completa de către operatorii economici cărora le sunt incidente prevederile art. 356 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, Ordinului ministrului finanțelor publice și al ministrului delegat pentru buget nr. 668/2014 pentru aprobarea Precizărilor privind întocmirea și actualizarea inventarului centralizat al bunurilor imobile proprietate privată a statului și a drepturilor reale supuse inventarierii, cu modificările și completările ulterioare, coroborat cu art. 4, alin. (2), lit. b din Hotărârea Guvernului nr. 1176/2024 privind aprobarea Normelor tehnice pentru întocmirea și actualizarea inventarului bunurilor din domeniul public al statului și ale inventarului bunurilor imobile din domeniul privat al statului
- 7) La secțiunea „XII Capital social vărsat” la rd. 163 - 173 în col. 2 și col. 4 entitățile vor înscrie procentul corespunzător capitalului social deținut în totalul capitalului social vărsat înscris la rd. 162.
- 8) La acest rând se cuprind dividendele repartizate potrivit Legii nr. 163/2018 pentru modificarea și completarea Legii contabilității nr. 82/1991, modificarea și completarea Legii societăților nr. 31/1990, precum și modificarea Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției.

COD40. SITUATIA ACTIVELOR IMOBILIZATE la data de 31.12.2024						-lei
Elemente de imobilizari	Nr. rand	Valori brute				
		Sold initial	Cresteri ¹	Reduceri ²		Sold final (col.5 = 1 + 2 - 3)
				Total	Din care: dezmembrari si casari	
A	B	1	2	3	4	5
I. Imobilizări necorporale						
1.Cheltuieli de dezvoltare	01				X	
2.Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, drepturi și active similare și alte imobilizări necorporale	02	228.106.197	25.189.634	927.960	X	252.367.871
3.Fond comercial	03				X	
4.Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale	04	1.479.856	4.484.953	0	X	5.964.809
5.Active necorporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	05				X	
TOTAL (rd. 01 la 05)	06	229.586.053	29.674.587	927.960	X	258.332.680
II. Imobilizări corporale						
1.Terenuri și amenajări de terenuri	07	5.666.696				5.666.696
2.Construcții	08	237.040.053	1.660.519	351.799		238.348.773
3.Instalații tehnice și mașini	09	337.929.953	11.906.397	1.844.584		347.993.766
4.Alte instalații, utilaje și mobilier	10	14.775.172	1.213.041	226.056		15.760.957
5.Investiții imobiliare	11					
6.Imobilizări corporale în curs de execuție	12	30.115.137	50.078.324	14.480.970		65.713.391
7.Investiții imobiliare în curs de execuție	13					
8.Active corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	14					
9.Plante productive	15				X	
10.Avansuri acordate pentru imobilizări corporale	16	7.309.320		715.277	X	6.594.043
TOTAL (rd. 07 la 16)	17	632.836.331	54.861.581	17.619.786		680.077.626
III. Active biologice productive	18				X	
IV. Drepturi de utilizare a activelor luate în leasing	19	32.611.934	5.581.838	9.422.880	X	28.770.892

V. Imobilizări financiare	20	140.397.839	738.743	24.560.260	X	116.576.322
ACTIVE IMOBILIZATE -TOTAL (rd. 06 + 17 + 18 + 19 + 20)	21	1.035.432.157	100.856.249	52.530.886		1.063.757.520

► SITUAȚIA AMORTIZĂRII ACTIVELOR IMOBILIZATE					
Elemente de imobilizări	Nr. rând	Sold Initial	Amortizare în cursul anului ¹	Reducerea/ eliminarea în cursul anului a valorii amortizării ²	Amortizare la sfârșitul anului (col.9 = 6+7-8)
A	B	6	7	8	9
I. Imobilizări necorporale					
1.Cheltuieli de dezvoltare	22				
2.Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, drepturi și active similare și alte imobilizări necorporale	23	130.772.799	15.835.560	927.960	145.680.399
3.Active necorporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	24				
TOTAL (rd. 22 + 23 + 24)	25	130.772.799	15.835.560	927.960	145.680.399
II. Imobilizări corporale					
1.Amenajări de terenuri	26				
2.Construcții	27	117.181.446	8.977.697	269.710	125.889.633
3.Instalații tehnice și mașini	28	231.428.901	22.960.227	1.624.062	252.465.066
4.Alte instalații, utilaje și mobilier	29	7.683.397	975.466	213.288	8.445.575
5 Investiții imobiliare	30				
6.Active corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	31				
7.Plante productive	32				
TOTAL (rd. 26 la 32)	33	356.293.744	32.813.590	2.307.060	386.800.274
III. Active biologice productive	34				
IV. Drepturi de utilizare a activelor luate în leasing	35	12.248.132	3.388.332	4.734.317	10.902.147
AMORTIZĂRI – TOTAL (rd. 25 + 33 + 34 + 35)	36	499.314.675	52.037.482	7.969.337	543.382.620

► SITUAȚIA AJUSTĂRILOR PENTRU DEPRECIERE					
Elemente de imobilizări	Nr. rând	Sold initial	Ajustări constituite în cursul anului	Ajustări reluate la venituri	Sold final (c.13 = 10+11-12)
A	B	10	11	12	13
I. Imobilizări necorporale					
1.Cheltuieli de dezvoltare	37				
2.Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, drepturi și active similare și alte imobilizări necorporale	38				
3.Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale	39				
4.Active necorporale de exploatare și evaluare a resurselor minerale	40				
TOTAL (rd. 37 la 40)	41				
II. Imobilizări corporale					
1.Terenuri și amenajări de terenuri	42	19.436			19.436
2.Construcții	43	5.942.703		3.045	5.939.658
3.Instalații tehnice și mașini	44	2.936.860		5.481	2.931.379
4.Alte instalații, utilaje și mobilier	45	146.486		1.934	146.552
5.Investiții imobiliare	46				
6.Imobilizări corporale în curs de execuție	47	829.163			829.163
7.Investiții imobiliare în curs de execuție	48				
8.Active corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale evaluate la cost	49				
9.Plante productive	50				
10.Avansuri acordate pentru imobilizări corporale	51				
TOTAL (rd. 42 la 51)	52	9.876.649		10.460	9.866.189
III. Active biologice productive	53				
IV. Drepturi de utilizare a activelor luate în leasing	54				
V. Imobilizări financiare	55	29.009.425		24.560.260	4.449.165
AJUSTĂRI PENTRU DEPRECIERE – TOTAL (rd. 41 + 52 + 53 + 54 + 55)	56	39.886.673		24.570.720	14.315.353

SITUAȚIA ACTIVELOR IMOBILIZATE
1 se cuprind și creșterile rezultate din reevaluare sau alte operațiuni care presupun debitarea conturilor de active immobilizate
2 se cuprind și reducerile rezultate din reevaluare sau alte operațiuni care presupun creditarea conturilor de active immobilizate
SITUAȚIA AMORTIZĂRII ACTIVELOR IMOBILIZATE
1 se cuprind și creșterile rezultate din reevaluare sau alte operațiuni care presupun creditarea conturilor aferente amortizării activelor immobilizate
2 se cuprind și reducerile rezultate din reevaluare sau alte operațiuni care presupun debitarea conturilor aferente amortizării activelor immobilizate

FORMULAR VALIDAT	Suma de control Formular 40: NaN / 63763335133X10354321571008562495253
------------------	--

Semnături ►	Reprezentantul legal (Administratorul sau persoana care are obligația gestionării entității)	Intocmit
	Nume și prenume	Nume și prenume
	Susnea Florentina	Citu-Radu Cristian
	Semnatura	Calitatea
		11--Director economic
		Nr.de înregistrare în organismul profesional
		Semnatura